751114

18 Lio Xbr Darany ba tör
tsáva f. Somogy vmegyeb
eppeau Sabeda lévén, mint
den erőltetés nélkül, ere
jömpét járúlékos Israeli
Böhm Emanuel beke
Adotta vni Nevét, hu
tehát át vettem a nél
Zül is,

Arumba a Eschekség
vagy Tőllem jo Nevem
e Kedves Bloch W.

Nemes

JACOBI ALTING

FUNDAMENTA PUNCTATIONIS

Linguæ Sanctæ.

Cum duplici Indice tàm locorum Scripturæ quàm præcipuarum anomaliarum.

EDITIO QUINTA.

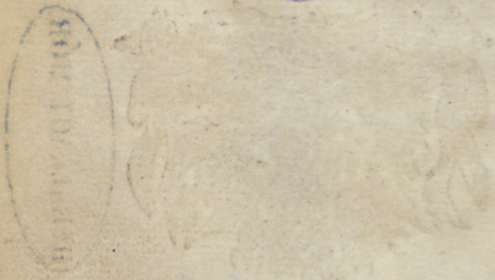
DE BALLAGI MÓR.

1692

GRONINGÆ,

Typis GYSBERTI LENS,
Typographi & Bibliopolæ.
cIↃ IↃC XCII.

EGYETEMI KÖNYVTÁR DEBRECEN

Viris Reverendis, tam Divinarum quàm Hebræarum literarum gloriâ Celeberrimis,

D. JOHANNI BUXTORFIO, S. Theologiæ Doctori, ejusdemque ac Linguæ Sanctæ in inclytâ Basileensium Academiâ Professori meritissimo:

D. JOHANNI HENRICO HOTTINGERO, in almo Tigurinorum Lycéo Historiæ Ecclesiasticæ, Linguarum Orientalium, & Logicæ Professori dignissimo:

Fautoribus & Amicis observandis

S. P. D.

JACOBUS ALTING.

Admodum Reverendi Clarissimique Viri,

ARs Grammatica, seriùs licet inter Hebræos tradi cœpta, à nullis tamen augustius nomen tulit, quàm à Rabbinis: utpote quam דקדוק *Subtilitatem* nuncuparunt. Etenim subtilioris cujusdam solertiæ esse, & quidem haut immeritò arbitrati sunt, cum Literas & Puncta, tum ipsarum vocum naturam, originem & inflexiones exactius perpendisse, ac vulgò commonstrare posse: perinde ut Latini, Suetonio teste, illud acutè scienterque dicere aut scribere Grammaticorum esse censuerunt. Magnam in isto genere subtilitatis operam posue-

runt omnium ætatum Grammatici Hebræi: quamvis non idem omnes institutum sint secuti, Primi quidem, eorumque anteſignani Maſorethæ, literas numerare, puncta vocalium & accentuum obſervare, convenientias vocabulorum eorumve differentias ac variam ſcripturam annotare ſat habuerunt: qui labor nihilominus eam Subtilitatis famam apud poſteros nonnullos, imprimis Eliam Levitam, ipſis confecit, ut primi punctorum omnium autores inventoreſque prædicarentur. Videntur tamen iſti in primordiis duntaxat, & infantiâ Grammaticæ artis, ut Iſidorus loquitur, verſati fuiſſe; quæ ſolo legendi ac ſcribendi artificio conſtabat, & olim propriè Grammatiſtica dicta fuit, ut Clariſſimus Gerhardus Johannes Voſſius, lib. 1. de Arte Grammaticâ cap. 1. ex Philone & aliis veterum demonſtrat. Longè autem ulterius proceſſerunt poſteriores, qui non tam prima elementa docuerunt, quàm totius linguæ indolem obſervârunt, præceptis ceu legibus quibuſdam deſcripſerunt, ἀγαλογίας & ἀνωμαλίας doctrinam conſignârunt, origines indagârunt, proprietates vocum explicârunt, denique quicquid ad autorum interpretationem faceret, tradiderunt: eoque non amplius Grammatiſtæ & mediocriter imbuti, ſed literis perfecti, atque adeò abſolutè Gtammatici dici meruerunt. Hoc ſibi præſtandum ſumſit Hebræorum Grammaticorum Princeps R. David Kimhi: quemadmodum profitetur ipſemet, rationem

tionem redditurus impositi à se libro suo nomi-
nis, in præfatione Michlol: קראתי שמו ספר מכלול
כי רציתי לכלול בו דקדוק הלשון ושנינו כדי שיהיה מזומן
לתלמידים כל מה שיצטרכו לדקדוק ולענין: *Vocavi nomen ejus Liber Michlol, Perfectionis: volui enim illo perfectè complecti Grammaticam Linguæ & Significatum ejus; ut paratum haberent discipuli, quocunque indigerent, ad Grammaticam vel Significationem pertinens.* Cujus proinde Viri vestigia presserunt, quotquot eum secuti sunt Linguæ Sanctæ magistri, non Judæi modò, verùm etiam Christiani; sic tamen ut hi lumen facilioris ordinis adhiberent; quæque illa præcepta eruditè congesserant, ad leges methodi accuratiùs disponerent. Quos inter Celeberrimus Buxtorfius Pater libris suis Grammaticis, maximè Thesauro, ob sui utilitatem sæpius recuso, palmam successuris æquè ac antegressis præripuit. Atque ita tandem Hebrææ quoq; linguæ artificium Grammaticæ artis perfectionem obtinuit. Enim verò quod ingeniosissimus Julius Cæsar Scaliger in præfatione libri de causis Linguæ Latinæ, in eâdem desideratum fuisse testatur, quòque excitatum se scribit ad aliquid de eâ re commentandum, idem in Grammaticæ Hebrææ tractatione mihi usuvenit propemodum. *Quibus*, inquit ille, *legibus Latina Lingua sese adstrinxisset, cùm ante nos multi scitè admodum ac sapienter memoriæ prodidissent, neque earum constitutionum rationem ullam reddidissent; sanè vel hoc*

ipso animum meum vehementer excitârunt, quòd arbitrabar id quoque ab illis præstari potuisse. Tradiderant enim Hebræorum quoque Grammatici quibus sese legibus Hebræa lingua devinxisset, atque hîc diligentiam suam ac fidem luculenter probârant: illarum verò regularum rationem vel nullam, vel saltem non ubique & quantum potuisset, reddiderant. Non quòd adeò difficile ipsis foret, sed quòd veterum sanctionibus inhærendum existimarent: ac sufficere crederent discipulis suis, si τὸ ὅτι præceptorum per exempla demonstrâssent; etiamsi τὸ διότι eorundem per causas non asseruissent: quod ipsorummet diligentiæ pervestigandum relinquerent. Neque ego olim, cùm primùm ad hanc linguam pernoscendam animum applicui, plura requiri arbitrabar. Sed postquam ejus docendæ provincia mihi cessit, ratio nonnunquam à me postulata fuit, ad quam ipsa quoque exempla, confirmandis præceptionibus allata, exigerentur: Quod discipulorum postulatum ad regulas rationesque penitius indagandas me invitavit. Profiteor autem ingenuè mihi hic accidisse, quod R. Chaninam de se testatum ferunt: הרבה למדתי מרבותי ומחלמידי יותר מכלם: *Multa didici à præceptoribus meis, sed à discipulis meis plura, quàm ab illis omnibus.* Nam dum isti in causas variè inquirunt, atque ego eas, prout occasio ferebat, suggero, natæ sunt mihi sub manu quædam annotatiunculæ, ad interpretationem canonum Grammatico-

maticorum facientes, quas suis exemplaribus adscribere Studiosi solebant: plurimæ verò rationes, quibus illic locus satis commodus non dabatur, vivæ explicationi, ut sic loquar, plerunqua reservatæ fuerunt. Quas tamen vel sollicitè consignare, vel in artis systema congerere nec voluntas fuit, nec consilium: quia persuasum habebam linguæ Hebrææ studia non tam paucitate Grammaticarum laborare, quàm nimiâ earundem multitudine premi; adeóque magis ex re fore, si quis de minuendo potiùs quàm de augendo illarum numero cogitationem susciperet. Ab hâc nihilominus sententiâ dimovit, & aliorsum tandem inclinavit discipulorum quorundam serium ac constans desiderium: qui cùm per ea, quæ acceperant, facilitatis aliquid atq; etiam soliditatis allatum putarent, longè ampliora & accuratiora sibi pollicebantur, siquidem & reliqua legitimo ordine traderentur. Horum enim commodis, uti æquum erat, votisque velificaturus, quascunque aliquot annorum observatione collectas aut meditatas habebam rationes, ad moderandam punctationem universam pertinentes, sub examen vocavi, à locutionibus minus commodis & dictionibus ambiguis liberavi, atque juxta leges methodi, quantâ licuit brevitate, digessi: hoc ubique enixus, ut omnis punctationis tam anomalæ, quàm analogæ causas per pleraſque Grammaticæ partes expedirem. Hæc quippe animo meo sedit persuasio, sic demum verè

דקדוק *Subtilitatem* fore Hebræam Grammaticam, quando ex ipsis Linguę principiis & fundamentis variæ illius ac multiplicis punctationis rationes ederentur. Quod cum hisce pagellis præstare conatus essem, easdem vobis, Viri Reverendi & Clarissimi, censendas offerre volui: obnixè rogitans, ut non tantùm ceu pignus ac testimonium ejus, quæ mihi est Buxtorfianæ observantiæ, ac Hottingerianæ necessitudinis faventi manu excipere, sed etiam pro exacto vestro in his literis judicio examinare, & sicubi hallucinatus fuero, etiam corrigere dignemini. Quod si à Vobis aliquam approbationem ista mereantur, tum his ac similibus aliis fundamentis innixo forsan ulteriùs progredi, & punctorum vocalium antiquitatem non à Tiberiensium quorundam post-Talmudicorum inventis, sed inde ab ipsismet linguæ incunabilis arcessere & asserere licuerit. Verùm de hâc controversiâ non est hîc dicendi locus; neque post Buxtorfium ea defensoris eget. Quare in his desino; Vosque, Viri Celeberrimi, ac studia vestra divinæ benedictioni committo, atque ut eundem porrò favorem & amorem erga me conservetis etiam atque etiam efflagito. Dabam Groningæ a. d. x. Kalend. Septemb. qui Academiæ nostræ natalis est, Anno æræ Christianæ cIↃ Ic CLIV.

Allocutio ad Lectorem Tertiæ Editioni addita ab Auctore B. M.

LECTORI BENEVOLO S.

TErtiâ vice prodit in publicum hæc Linguæ Hebrææ Institutio, quâ Fundamenta Punctationis ex intimis Linguæ principiis eruta indicantur, ut structura verborum ac sermonis universi exinde procedat. Primum specimen dedi anno 1654. qui Professionis Hebrææ undecimus erat, quando prima duntaxat lineamenta duxi, mutationisque causas monstravi in variâ punctatione principes, ex indole vocalium & syllabarum ratione apud Hebræos essentiali. Sed quod brevitas aliquid obscuritatis haberet, vice alterâ anno 1658. eadem magis aucta & elaborata reddidi; quamvis ne sic quidem sublata fuerit omnis obscuritas, neque indicatæ anomaliæ omnes, quæ hinc inde in Sacro textu occurrunt. Sufficiebant ista tamen eousque, ut discipulos & ad analysin, & ad genesin, sive compositionem quam vocant, satis haberem expeditos, quibus aliquis in Sanctam linguam amor, aliquod studium. Ego verò quæcunque ulteriore usu observabam, adscripsi meo codici, exemplaque collegi ipsius Scripturæ tam analoga, quàm anomala: atque ea tandem congressi & digessi in istam, quâ nunc est formam, conatus & explicatius loqui, & certius: præterea quæ à normâ declinant exempla singularia, revo-

revocare ad analogiam, & origines ac vias declinationis facere manifestas; ut non nisi paucissima neglecta putem, quæ punctationem attinent, quorum ratio non possit levi negotio hinc deduci. Absolvi istud operis jam ante annos complures, sed quod typographus priorum Editionum diceret aliquammulta exemplaria sibi restare, tametsi nullo prorsus pacto ipsi obstrictus essem, distuli, ut si distrahendi animus esset, non deesset temporis spacium. Dum verò differo, contigit hâc transire virum φιλεβραιότατον Gerhardum Reehorn, *natione Germanum, sed qui in Hollandiâ linguæ Hebræa rudimenta docebat non solùm Studiosos literarum, sed etiam quosdam de plebe, qui rudes omnis Latinitatis unius Scripturæ authenticæ amore ducebantur, ut eo sermone illam intelligerent, quo* θεοπνεύστως *dicta dictataque fuit. Is me salutans, methodumque quâ utor cognoscens, nullam suo instituto magis oportunam ratus est; eaque propter quamprimùm in Hollandiam rediit, Grammaticam meam Hebræam in Belgicum idioma transtulit, ac istam translationem mihi censendam transmisit. Admiratus hoc sum industriam hominis, facilè tamen observavi, non assecutum ubique meam mentem, imò versione ipsâ nonnunquam obscurâsse, ut non possem ipsi polliceri, quem optabat ac sperabat fructum. Ut autem laudatissimum ipsius propositum promoverem, juvaremque quâ se sustentabat institutionem, egomet aliquid tentavi in*

illo

illo genere, & ex hâc quam nunc do, epitomen contraxi Belgicam, meditatus terminos artis vernaculos, qui simul rem ipsam declararent: atque ad eundem Reehoornium illam misi, juxta cum Epistola Latina, quam ipse prater meam voluntatem, nec satis feliciter Belgicè expressit, eidemque meæ versioni præfixam in lucem emisit anno 1664. neglexit autem, contra quam faciendum monueram, addere Indices terminorum Latino-Belgicum & Belgico-Latinum, quanquam utilissimos, seu necessarios potius ad comparationem utriusque Grammatica. Cæterùm quia sic satisfactum erat aliquatenus illorum desiderio, qui urgebant Editionem ultimarum observationum, utpote quibus compendium earum præ manu erat, cogitationes evulgandi ulterius adhuc protelavi, causis etiam subnatis, quas recensere nunc supersedeo. At jam tandem enixiùs flagitantibus & instantibus amicis pro Epitome ipsammet pleniorem Institutionem publico exhibeo, punctorum mutationem docentem, quæ mihi prima fuit & est postrema hujuscemodi scribendi causa. De quo opere nihil dicam amplius, nisi hoc unum, si quis eo fuerit adjutus, si quis excitatus ad amandam & lectitandam Scripturam ipsam, si quis insuper in hujus cognitione profecerit, me voti mei damnatum iri; qui hanc quàm plurimis, in originali cumprimis linguâ, notissimam esse opto voveoque. Scripsi Groningæ die 17. Februar. 1675.

LUTHE-

LUTHERUS *in Comment. Psal.* XLV.

SÆpe monui ut Hebræam linguam discereris, nec eam ita negligeretis. Etsi enim ejus linguæ nullus alius esset usus, tamen pro gratiarum actione discenda erat, quòd pars quædam religionis & cultus Dei sit, eam linguam docere vel discere, quæ sola quicquid unquam divini est, docet. *Et post:* Arbitror nos habituros religionis nostræ hostes Hispanos, Gallos, Italos, & Turcas etiam, ibi certè cognitione linguæ Hebrææ opus erit. Scio enim quantum mihi contra hostes meos profuerit, quare hâc quantulâcunque cognitione infinitis aureorum millibus carere nolim. Et vos quoque dabitis operam, qui aliquando docebitis religionem, ut hanc quoque linguam discatis, si non pecora campi & indoctum vulgus haberi vultis, quod editis Germanicis libellis adjutum utcunque Euangelia Dominicalia & Catechismum docet.

ALPHONSUS MENDOZA *Doctor Salmanticensis in Quæst. positivis.*

DIco non posse meo judicio verè dici Theologum, qui in Ebraicis literis non mediocriter fuerit institutus.

ואוֹיבינו פלילים׃

FUN-

FUNDAMENTA PUNCTATIONIS *LINGUAE SANCTAE.*

Sectio I. de Literis.

Canon primus.

Linguae Hebraeae materialiter consideratae, prima principia sunt *Literae* & *Puncta.*

§ 2. *Literae* comprehenduntur Alphabeto, suntque numero xxii. naturâ omnes Consonae.

Ordinem illarum ipsa S. Scriptura, *Nomen* verò singularum, *Figuram Sacram*, nec non *Potestatem* tum *essentialem*, tum *accidentalem* in numerando, subjectum Schema exhibet.

Nomen.	*Figura.*	*Poteſtas.*	*Numerus.*
Aleph	א	(') *Spiritus lenis Græcorum*,	1
		indicari poteſt h *inverſo* q.	
Bheth	ב	β *cum aſpiratione*, bh.	2
Ghimel	ג	γ *aſpiratum*, gh.	3
Dhaleth	ד	δ *aſpiratum*, dh.	4
He	ה	(') *Spiritus aſper Græcorum*, h.	5
Vav	ו	*Digamma Æolicum*, v.	6
Zajin	ז	ζ ds, z.	7
Hheth	ח	hh, *vulgò* ch.	8
Teth	ט	τ t.	9
Jodh	י	j.	10
Chaph	כ	χ ch.	20
Lamedh	ל	λ l.	30
Mem	מ	μ m.	40
Nun	נ	ν n.	50
Samech	ס	σ ſ.	60
Ajin	ע	hhh.	70
Phe	פ	φ ph.	80
Tzadhe	צ	tz.	90
Koph	ק	κ k.	100
Reſch	ר	ρ r.	200
Schin, Sin	ש	σχ ſch, *vel* σ ſ.	300
Thav	ת	θ th.	400

Ordo iſte Literarum antiquiſſimus eſt, Codicis Biblici autoritate confirmatus, in quo plures exſtant textus Alphabeticâ ſerie conſcripti; ut ſunt Pſalmi 25. 34. 37. 111. 112. 145. & inprimis 119. qui ob verſus octo continuos,

tinuos, ab eadem literâ inchoatos, אלפא ביתא רבתא *Alphabetum magnum* appellatur: Præterea Proverb. 31. v. 10. & seqq. ac Threnorum capita quatuor priora. In aliquibus tamen horum textuum anomaliæ nonnihil occurrit.

Nomina Literarum antiquissima esse constat, cum ea quoque Cadmus, unà cum figuris elementorum, ex Phœnicia in Græciam intulerit. Profectio autem ipsius ætate Josuæ suscepta creditur.

Figura Literarum *Sacra* dicitur oppositè ad *Profanam*, quæ Phœnicum reliquorumque Cananæorum fuit, & ad extremum quoque Samaritanorum, (unde Samaritana vulgò nuncupatur;) quod evincit comparatio hujus figuræ cum characteribus Græcis, à Cadmo in Græciam illatis, sed unà cum inverso scribendi ordine in contrariam partem conversis: nam ג, Samaritanum ghimel, est ר, Græcum gamma, sic quoque q Samar, resch & r rho Græc. se habent. Sacra verò illa figura, à Patriarchis conservata, & à Mose ac Israëlitis in Sacris potissimum usurpata fuit: quamvis in Profanis, seu communis vitæ negotiis, etiam indigenam Cananæorum scripturam interdum adhibuisse, Siclorum diversa inscriptio ostendit. Vocatur porro Sacra ista quoque כתיבה אשורית, *Scriptura*, non Assyria, gentili appellatione, quasi ab Assyriis accepta, & ab Esdrâ post Babylonicam captivitatem priscis literis surrogata sit;

sed ab usu, *Beata*, id est, כתיבה מאושרת *scriptura felicissima*, quod hæc sola à Deo in fœdere Decalogi, & à Mose ac Prophetis in oraculis divinis consignandis adhibita fuerit. Denique etiam *Quadrata*. ad distinctionem à vitiatâ illâ quoad angulos linearum, ab Italicis aliisque Judæis accelerandæ scriptionis gratia usurpari solitâ.

Numeri in textu Sacro nullis unquam literis notisve indicantur, sed ubique integris vocibus exprimuntur. Veruntamen usum numeralem literarum antiquissimis temporibus obtinuisse ex Kabbalisticâ significatione mutatarum literarum in nominibus Abrahami & Saræ colligere est. Deus enim רו ' denarium in priore nomine שָׂרַי *Sarai*, in duos quinarios, quot ה designat, divisit; quorum unum Abrahamo dedit, ex אַבְרָם inserto ה faciens אַבְרָהָם; alterum Saræ reliquit loco ' ademti, quæ deinceps שָׂרָה dicta fuit. Extra S. Scripturam autem Hebræi (Græcis aliisque imitantibus,) compendii ergò literis quoque istud muneris assignarunt: sic ut primi novem characteres Unitates ordine exhiberent, novem proximi Denarios, & quatuor residui Centenarios. Reliquos quinque Centenarios additione conficiunt, תק 500, תר 600, תש 700, תת 800, תתק 900. Millenarios ab unitatibus Masorethæ distinguunt punctis, vel additâ illis insuper literâ, ex

אלף

אלף mille, hoc modo, א 1000. בּ aut בּא 2000. ג aut גא 3000. & ita deinceps. Rabbini autem integrè malunt אלף 1000. אלפים 2000. ג אלפים 3000. ד אלפים 4000. &c. In numeris porrò compositis major ad dexteram est, & præcedit; minor ad sinistram, & sequitur, duabus lineolis plerumque inscriptis, qualis una post simplicem numerum apponi solet, א 1. ה 5. י 10. ק 100. יא 11. יב 12. יג 13. יד 14. טו (non יה, quia nomen divinum profanatum esse videri posset,) 15. יו vel טז 16. יז 17. רמח 248. qui præceptorum Legis affirmativorum, nec non membrorum humani corporis, ex Judæorum computo, numerus est; שסה 365. quot sunt præcepta Legis negativa, itemque dies anni ordinarii.

Litera *Ajin* ע, est adspiratio fortissima; Græcis ἄφωνον, qui vel per spiritum lenem aut asperum, vel per γ ab initio, in fine nonnunquam per ν expresserunt, עַמִּינָדָב ἀμιναδάβ *Amminadab*, Matth. 1. v. 4. עֵבֶר ἔβερ *Heber*, Luc. 3. v. 35. עַזָּה γάζα *Gaza* Actor. 8. v. 26. עֲמֹרָה γόμορρα *Gomorra* Rom. 9. v. 29. item הוֹשַׁעְנָא ὡσαννὰ *Hosanna* Marc. 11. v. 9. unde redditur à Petro Martinio & aliis *gn* in syllabæ prin-

bæ principio, *ng* autem in ejus fine. Quidam efferunt ut א, sed vitiosè, cum balbutire censeantur, qui duo hæc elementa, א & ע, pronunciatione confundunt: quod vitium Sacerdotem ineptum reddit ad pronunciandam benedictionem solennem, teste Maimonide de Bened. Sacerdot. cap. 15. §. 1. Distinctionis ergò per H majusculum deinceps notabitur.

Duplicem figuram habent quinque, *Chaph*, *Mem*, *Nun*, *Phe*, & *Tzadhe*. Etenim in dictionum principio & medio *Mem* infra apertum est ם; reliquæ in basi curvantur, כ, נ, פ, צ. Sed in vocabulorum fine *Mem* ab omni parte clausum est, ם; reliquæ basin suam deorsum extendunt, ך, ן, ף, ץ: & sic scriptæ *Finales* nuncupantur.

Anomalum est igitur, quod ם dictionis medium occupet, in לִכְבֹרָה *amplitudini* Esai. 9. v. 7. & vicissim ם finem, in הֵם *ipsi* Neh. 2. v. 13. uti etiam נ finem dictionis in אֵת *à* Job. 38. v. 1. cap. 40. v. 6.

Masorethæ quinque finalibus utuntur ad exprimendos deficientes in Aphabeto centenarios,

os, ך 500. ם 600. ן 700. ף 800. ץ 900. ut אך לה 1534. sunt versus libri Geneseos.

Quinque literæ ornatus ergò, & ut lineæ æquales sint, citra hiatum, dilatantur hoc pacto, א, ה, ל, ם, ח, unde *Dilatatæ* nuncupari possunt. His nonnulli sextam addunt ך, alii insuper septimam ך.

Hebræi nulla vocabula dividunt, ut pars prior claudat lineam, posterior sequentem inchoet; sed initium lineæ semper ducitur ab initio vocabuli. Hinc fit ut sæpe hiatus relinquatur, si residuum in versu spacium integram dictionem non capiat. Illud vero spacium ut impleatur, literæ istæ latius diducuntur. Quod si ne sic quidem spatium istud expleri queat, aliquando prima litera sequentis dictionis in fine versus seu lineæ collocatur, sed inutilis prorsus, & ad meram vacui fugam: nam mox suo loco repetitur, in exordio versus sequentis.

§ 3. Consonantibus essentiale est moveri, hoc est, consonare, sive unà cum sono aut vocali pronunciari. Hæc ipsarum pronun-

ciatio, *Motus*, atque ipsæmet literæ inde *Mobiles* appellantur. Quatuor tamen istæ אהוי (technicâ dictione *Ehevi* dictæ,) interdum, non semper, consonantium naturam exuunt, & non moventur seu consonant: atque tunc, ob cessantem motum seu pronunciationem, *Quiescentes* vocantur. Hæ verò אהוי (ob similitudinem usus) sæpe inter se permutantur.

א pro ה: הָאָמוֹן *multitudo*, pro הֲהָמוֹן Jer. 52. v. 15.

ה pro א: הָתְיוּ *venite*, pro אֶתְיוּ Esa. 21. v. 14.

ה pro י: עֵירָהּ *pullum suum*, pro עֵירוֹ Gen. 49. v. 11.

י pro ו: בְּהִתּוֹדְעִי *in notum faciendo se* pro הִתְוַדְּעִי Genes. 45. v. 1.

י pro א: רְאֵמִים *monoceros* pro רְאֵם Job. 39. v. 9.

י pro ה: בָּנְיוּ *ædificatus* pro בָּנוּיָה Cant. 4. v. 4.

§ 4. Distinguuntur Literæ ratione organorum, in articulatione illarum præcipue exercendorum, in clas-

in classes quinque. Sunt illæ *Gutturales* אהחע, *Labiales* בומף, *Palati* גיכק *Linguales* דטלנת & *Dentales* זסצרש.

R. David Kimhi duas etiam facit Narinas מנ: sed quæ prioribus classibus quoque continentur.

Literæ ejusdem organi (ob affinitatem mutuam) subinde permutantur; quod in derivatione Aramæâ ex Hebræo frequentissimum est.

Gutturales: אָוֹן & הָוֹן *facultates*, בָּאָה & בָּהָה *obscurus fuit*, זְרָע & Ch. זְרָא *semen*.

Labiales: בַּרְזֶל & פַּרְזֶל *ferrum*: sic מִקֵּל *baculus*, נִמְרוֹד νεβρώδ, βρέμω *fremo*, Pater *Vatter*.

Palatinæ: מֶסֶךְ & מֶכֶךְ *mixtio*, גָּמָל *camelus*, פָּהָה & קָהָה *obscurus fuit*, פַּלְגָּשׁ *pellex* παλλακή.

Linguales: דִּבָּה Rab. טִבָּה *rumor*, תָּעָה Chal. טָעָא *erravit*.

Dentales, זָר & סָר *peregrinus*, עָלַס, & עָלַץ *exsultavit*, שָׁמַר Ch. סָמַר *custodivit*, יִצְחָק & יִשְׁחָק *Isaacus*.

§ 5. Distinguuntur etiam Literæ ex usu quem in Etymologiâ obtinent, in Radicales & Serviles. *Radicales* semper faciunt ad essentiam Radicis seu thematis (præter & ט, quando vicem ה servilis in

Hithpahel obeunt §112.) numero xi. his dictionibus comprehensæ, memoriæ ergò, טִפְסַר חָג וָיו צָדָק *Princeps tripudiavit, mota est justitia. Serviles* & ipsæ frequenter radicales sunt; non tamen semper sunt tales, ut faciant ad essentiam radicis, sed præter eam sæpenumerò accedunt, ad varias inflectiones & compositiones constituendas, itidem xi, hoc memoriali expressæ, מֹשֶׁה וְכָלֵב אֵיתָן *Moses, & Caleb robustus.*

Serviles sunt I. *Consignificativæ*, quæ propriam significationem habent, eamque vocibus superaddunt, ut Præfixa & Affixa. II. *Formativæ*, quæ sine peculiari significatione accedunt, ut Heemanticæ nominum, quæque in iisdem generis vel numeri indices sunt, & verborum præformantes & afformantes. III. *Otiosæ*, quæ extra necessitatem, decoris aut euphoniæ ergò accedunt, ut Epentheticæ & Paragogicæ.

Distribuuntur eædem Serviles aliter quoque ex situ, quem in dictionibus obtinent. Serviunt enim I. In principio solùm tres ל ב & ש.

II. In

II. In principio & fine duæ, כ & מ. III. In principio, medio & fine sex, נ, י, ו, ה, א & ת. Mnemosyna sunt קַו שְׁבָל הָאֳנִיוֹת *attenuata est semita navium.*

§ 6. Merè Criticum usum præstant in Pentateucho literæ פ & ם, quando vel majusculæ & ternæ Sectiones majores sive Sabbathicas, *Paraschoth* dictas; vel Minusculæ & singulæ sectiones minores indicant. פ quidem designat פתוחות *Apertas*, sive eas quæ ab initio lineæ, ם verò סתומות *Clausas*, sive illas quæ in lineæ medio semper sunt inchoandæ.

Similem usum habet נ Nun inversum, quod Num. 10. v. penult. & cap. 11. v. 1. reperitur.

SECTIO II. de PUNCTIS.

§ 7. *Punctorum* appellatione venit, quicquid in Hebræâ scripturâ occurrit præter literas. Sunt verò Punctorum genera tria; unum

num eorum, quæ *Sonum* moderantur; alterum illorum, quæ *Tonum* regunt; tertium merè *Criticorum* est, quæ ad crisin Masoretharum solummodò pertinent.

Priora duo genera faciunt vel ad ipsum esse linguæ, vel ad ejus benè esse: hoc secundum genus præstat, illud primum. Nam vocabulum aliquod quoad omnes suas syllabas, sigillatim & conjunctim consideratas, rectè se potest habere, accentu licet vel malè addito vel neglecto, (exemplo vulgati illius, *Non curamus quantitatem syllabarum:*) non autem vocalibus vel neglectis, vel perperam additis.

§ 8. Puncta *Sonum moderantia* sunt, quæ ad ipsam lectionem necessariò requiruntur; numero XVIII. eaque vel Dominantia, vel Servilia.

§ 9. *Dominantia* vocantur *Vocales*, quæ ratione Soni sunt quinque, cum nec plures, nec pauciores soni simplices dentur: ratione quantitatis

titatis autem decem, quinque Longæ, & totidem Breves vocales.

In omnibus linguis occurrunt quinque Soni A, E, I, O, U. Sed figuræ ad sonos illos indicandos quibusdam pauciores sunt, quibusdam totidem, nonnullis plures. Pauciores sunt Arabibus, videlicet tres tantum: Fatha A, Kesra, E vel I, Damma O vel U. Totidem habent plerique Occidentales, nempe quinque. Plures agnoscunt Græci, septem nimirum, α, ε & η, ι, ο & ω, υ. (Simonides Melicus invenit η & ω, φύσει μακρὰς, cum antea simplici aut gemina figurâ discrimen indicaretur, ε, εε, & ο, οο.) Illa ratio imperfectissima est, cum figura ipsum sonum relinquat ambiguum: Ista minus imperfecta, quia sonos distinguit, licet quantitatem relinquat in ancipiti: Hæc ad perfectionem propius accedit, cum duos sonos etiam quoad quantitatem discriminet. Perfectissima proinde hâc in parte est Lingua Hebræa, quæ cuivis sono geminam tribuit figuram, ut simul etiam de cujusvis soni quantitate lectoribus queat constare.

§ 10. *Longæ Vocales* sunt, quæ integram moram in pronunciatione possident, sive quæ duo tempora habent.

Kametz

Kametz	◌ָ	ָא	â
Tzeri	◌ֵ	ֵי	ê
Chirek longum	◌ִ	ִי	î
Cholem	◌ֹ	ֹו	ô
Schurek	◌ֻ	ֻו	û

Harum Vocalium tres priores infra literas collocantur, quarta supra Vav dextrorsum, & quinta in medio seu ventre sinistrorsum.

Tres posteriores quoque, fulcri aut firmamenti ergò, adsciscunt literam quiescentem: Chirek quidem ', Cholem verò & Schurek ו. Est autem quiescens illa prorsus necessaria vocali Schurek; sed ab aliis quandoque abest: rarius quidem à Chirek longo, & non nisi ex analogiâ deprehenditur: frequentius verò à Cholem, & ex puncto suo facillimè agnoscitur.

Chirek longum defectivum reperitur 1. In pluralibus masculinis, quorum singularis desinit in literam mobilem, antecedente simili chirek, & quidem promiscuè alterutrum, הַתַּנִּינִם *ceti* Genes. 1. v. 20. שָׂרִגִים *racemi* Genes. 40. v. 10. & חֲמֻשִׁים v. 12. שְׁלִשִׁים *tribuni* Ezek. 23. v. 23. & וְשִׁלְשֵׁם Exod. 14. v. 7. Sic antecedens schurek, נְתוּנִם *dati* Num. 3. v. 9. 2. In affomante secundæ personæ verborum fœminina accedente affixo, מְשִׁיתָהּ *traxisti eum* Exod. 2. v. 10. וְהִנַּקְתָּהּ *& lacta eum*, ibid. v. 9. יְלִדְתִּנִי *peperisti me* Jer. 15. v. 10.

dabit 1 Reg. 7. v. 15. 8. Terminativum in Kal, §. 119. שָׁפַט *judicare* Ruth. 1. v. 1. יִטְרַף *rapiet* Psal. 10. v. 9. יָבֹא *veniet* Lev. 16. v. 2. etiam ante נָה afformantem וַתַּעֲמֹדְנָה *& stabant* Geneſ. 41. v. 3. 9. Specialis uſus eſt in יַעֲקֹב *Iacob*, אַהֲרֹן *Aaron*, אֲדֹנִי *Dominus*, כֹּחַ *robur*, יָאֹד *valde*, לֹא *non*, & aliis quibuſdam; quæ ſi plenè ſcribantur, inſolitum eſt, & ceu anomalum notatur.

Schurek, fulcri loco, pro vav interdum jod habet, וְשָׁפְּעִי *& emineant* pro וְשָׁפְעוּ Job. 33. v. 21. יָמִישׁ *recedet*, pro יָמוּשׁ Prov. 17. v. 13. Sed hoc rarum eſt, & anomalum, atque in margine ferè corrigitur.

§ 11. *Breves vocales* ſunt, quæ dimidiam moram in pronunciatione poſſident, ſive quæ unicum tempus habent.

Patach	ַ	*a*	a
Segol	ֶ	*ɛ*	e
Chirek breve	ִ	*ɪ*	i
Kametzcatuph	ָ	*o*	o
Kibbutz	ֻ	*ʊ*	y

Hæ omnes infra literas collocantur: & Kametz-

metzchatuph quatitate ac sono à Kametz magno differt, cum quo figurâ prorsus convenit: vid. §. 49. Si distinctionis gratiâ cum schevate componatur, hoc pacto (ֽ) vitiosè scribitur, & cum Chateph-Kametz confunditur.

§ 12. Puncta *Servilia* vel sunt Notæ absentis soni, vel affectiones consonantium.

§ 13. *Notæ absentis soni* sunt quinque, Scheva, & ejus quatuor Vicaria puncta.

Scheva
Vicaria Schevatis

Scheva compositum triplex,
Chatephpatach ֲ
Chatephsegol ֱ
Chatephkametz ֳ
Patach furtivum ַ

Scribuntur & hæc puncta infra literas.

Scheva Compositum indolem Schevatis retinet, & soni, seu vocalis, absentiam notat. Componitur autem cum tribus vocalibus brevibus, Patach, Segol, & Kametzchatuph: at Chirek breve & Kibbutz compositionem istiusmodi non ingrediuntur.

Patach furtivum figuram vocalis Patach, potesta-

téstatem verò Schevatis habet, ejusque loco usurpatur.

Omnis litera mobilis, sive Consona, vocali carens, habet sub se Scheva, ejusve Vicarium, privationis istius indicem notam. Quod utrumque semper exprimitur in dictionis initio, ac medio. In fine autem, sive sub ultimâ literâ, Scheva subintelligitur, בְּרֵאשִׁית *in principio* Gen. 1. v. 1. לְאֹתֹת וּלְמוֹעֲדִים *in signa & in constituta tempora* v. 14. præterquam sub Chaph, וְחֹשֶׁךְ *& tenebræ* Gen. 1. v. 2. & quoties aliud Scheva (sive explicitum, sive implicitum in dages forti) aut ejus vicarium patach furtivum § 41. & 52. immediatè antecedit, אַתְּ אָמַרְתְּ *tu f. dixisti* Ezek. 27. v. 3. יָגַעַתְּ *fatigata es* Esa. 47. v. 14. attamen Nun finale ne sic quidem illud admittit, שִׁמְעוּן

audite f. pro שִׁמְעוּן Gen. 4. v. 22. Vicarium Schevatis in fine exprimitur sub solis ח mobili & radicali, ח & ע, § 52. וְרוּחַ *& spiritus* Gen. 1. v. 2. רָקִיעַ *expansum* v. 6. אֱלוֹהַּ *Deus* Job. 35. v. 10.

§ 14. *Affectiones Consonantium* variant illarum pronunciationem, suntque tres, Punctum Diacriticum literæ ב, Dages, & Mappik.

§ 15. *Punctum Diacriticum* literæ ב extremis ejus dentibus supernè incumbit, & pro differenti situ diversum ejus nomen, ac potestatem quoque diversam facit. Nam Dextrum ב Schin dici, & cum adspiratione sibilandum esse docet: Sinistrum ב Sin appellari, & adspiratione illâ carere indicat, שִׁבְּרוּ schibbrû *fregerunt* 2 Reg. 11. v. 18. שִׂבְּרוּ sibbrû *sperarunt* Est. 9. v. 1. Utrum-

trumque porrò cum puncto Cholem subinde coalescit: Dextrum quidem quando litera præcedens, Sinistrum autem quando ipsummet ש omni aliâ vocali, vel ejus privativâ notâ destituitur, מֹשֶׁה môsché *Moses* Exod. 2. v. 10. שֹׂנֵא sônê *odio habens* Deut. 4. v. 42. Nonnunquam ש utrinque punctum habet, sed alterutrum Diacriticum, alterum Cholem: quod ex consonæ, proximè cholem antecedentis conditione similiter deprehenditur, שְׁחַד schôhhadh *munus* Prov. 6. v. 35. פֹּשֵׂק pôsêk *labia diducens* Prov. 13. v. 3.

§ 16. *Dages* punctum est, quod medio, seu ventri, literarum inscribitur, easque indurat leniter vel fortiter: à quâ differentâ aliud Lene dicitur, aliud Forte.

§ 17. *Dages lene* tollit naturalem

adſpirationem literarum ſex בגד כפת quæ voce technicâ BeGhaDh CePhaTh nuncupantur, בָּבֶל bâbhêl *Babel* Pſal. 137. v. 1. פִּיפִיּוֹת pîphîjôth *ora* Pſal. 149. v. 6. כּוֹכָב côchâbh *ſtella* Num. 24. v. 17.

Olim ejus abſentia indicabatur lineolâ transverſâ, iiſdem literis ſupernè incumbente, quæ Raphe dicitur, לֹא־תִרְצָח *non occides* Exod. 20. v. 13.

Priſci ſeptem numerantur poteſtate duplices בגד כפרח, & tradidêre nonnulli regulas variandi Reſch: quæ tamen hodie non obſervantur. Græci diſtinctionem ſervant, quibus ῾ claudens ſyllabam tenue eſt, inchoans aſpiratum: unde nota ſpirituum, in initio dictionis ſemper, & in medio quoties geminatum occurrit, ῥῆμα *verbum*, πόρρω *longe*, ἔρρωσο *vale*.

§ 18. *Dages forte* eſt compendium ſcribendi, literas, quibus imprimitur, duplicandas eſſe docens, מִמֶּנּוּ mimménnû *ex nobis* Gen. 3. v. 22.

22. יַמִּים jammîm *maria* Gen. 1. v. 10. וְהִנֵּה vhinnê *& ecce* v. 13. בְּצִלּוֹ btzillô *in umbrâ ejus* Cant. 2. v. 3. pro quo plene scribitur צִלָּלוֹ Job. 40. v. 17. quod etiam ad אֵל referri potest, יְשַׁחֵם jschoddêm *vastabit eos* Prov. 11. v. 3. pro quo occurrit יְשַׁדֵּם Jer. 5. v. 6.

§ 19. *Mappik* punctum est, solius literæ He ventrem occupans, quoties in fine dictionis vocali caret & tamen mobilis est, ut motus ejus hoc indicio innotescat, נָגַהּ nâghah *splenduit* Job. 22. v. 28. גָּבַהּ gôbhah *altitudo* Prov. 16. v. 18.

Hujus absentia similiter per Raphe indicatur, הִוָּסְדָה hivvâsdhâ *fundari eam* Exod. 9. v. 18.

§ 20. Puncta quæ *Tonum moderantur* sunt Accentus, vel Tonici, vel Euphonicus.

§ 21. *Tonici* numero sunt xxxv: figurâ varii, simplices, vel compositi; situ inferni, vel superni, vel simul inferni ac superni, vel lateralis; itemque præpositivi, vel postpositivi, vel indifferenter se habentes: dignitate Reges, majores minoresve, aut Ministri, sibi invicem, totique orationi vel continuandæ, vel in sua commata, semicola, cola, ac periodos distinguendæ, (insuper etiam ex Synagogæ usu modulandæ,) inservientes: denique libris prosâ, metrove (ut libri אמת Jobi, Proverbiorum, Psalmorum,) exaratis proprii, aut utrisque communes.

Pleraque exhibet subjectum schema in dictione וְאַרְפָּאתִיו veqerpâqê'hû *& sanabo eum* Esai. 57. v. 18.

Accen-

Accentus inferni sunt XII.

וְאַרְפַּאֲהוּ *Silluk*: Rex maximus.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Atnach*: Rex major primarius.
Pasch. וְאַרְפַּאֲהוּ *Tiphcha*: { Rex major in pros. / Minister in metr.
Pos. 1 וְאַרְפַּאֲהוּ *Tiphcha initiale*: in metr. } Reges minores.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Tibhir*: } in pros. ---
2. וְאַרְפַּאֲהוּ *Iethibh*: }
וְאַרְפַּאֲהוּ *Munach*: - - - - - - - - - } Ministri.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Mahpach*: - - - - - - - -
וְאַרְפַּאֲהוּ *Ierach* sive *Galgal*: - - -
וְאַרְפַּאֲהוּ *Merca*: - - - - - - - - -
וְאַרְפַּאֲהוּ *Merca geminum*: } in pros.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Darga*: - - - - - }

Accentus Superni sunt XVIII.

וְאַרְפַּאֲהוּ *Rebhia*: - - - - - - - - - - } Reges majores.
3. וְאַרְפַּאֲהוּ *Garscho Rebhia*, sive *Rebhia gereschatum*: in metr.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Sakeph minus*: } in pros.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Sakeph majus*: }
Post. 1 וְאַרְפַּאֲהוּ *Segolta*: - - - }
2. וְאַרְפַּאֲהוּ *Paschta*: in pros. } Reges minores.
וְאַרְפַּאֲהוּ *Schalscheleth*: in pros. at in metr. minister.
3. וְאַרְפַּאֲהוּ *Sarka*: - - - - - - - - - - }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Pazer:* - - - - - - - - - - } Reges minimi.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Gereſch:* - - - } in proſ.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Gereſch geminum:* }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Karne-para:* - - }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Teliſcha majus:* - }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Teliſcha minus:* in proſ. - - } Miniſtri.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Kadma:* - - - - - - - - - - }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Sarka anterius:* - - } in metr.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Munach ſuperius:* }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Mahpach ſuperius:* }

Accentus Inferni & Superni ſimul ſunt IV.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Mahpacho Merca*, ſeu *Merca mahpahatum:* in metr. Rex major primarius.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Sarko Merca*, ſive *Merca Sarkatum:* - - - - } in metr. Miniſtri.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Sarko Mahpach*, ſeu *Mahpach Sarkatum:* - }

וַאֲרָפְאֶהוּ *Muna Munach*, ſive *Munach ſuperinferum:* }

Accentus Lateralis I.

וַאֲרָפְאֶהוּ *Peſik.*

Peſik

Pesik nunquam solùm scribitur, sed antecedens dictio semper possidet accentum alium: hujus autem additio facit ex Ministris Reges. Conjungitur Pesik frequentissimè cum Munach, & dicitur *Legarme*, וְאֵיבָה׀ אָשִׁית *& inimicitiam ponam* Genes. 3. v. 15. item cum Machpach, Kadma, Telischa minore; in libris metricis etiam cum Schalscheleth; אֵל׀ אֱלֹהִים׀ יְהוָה׀ אֵלַי *Deus, Elohim, Dominus, Deus, Elohim, Dominus* Ios. 22. v. 22. הָרִים׀ *montes* Psal. 72. v. 3. הַלַּכְתִּי׀ *ambulavi* Psal. 131. v. 1.

NB. Pesik post Schalscheleth vitiosè scribitur in וַיִּתְמַהְמָהּ׀ *& moras nexuit* Gen. 19. v. 16. vide in Buxtorf. Bibliis ad hunc locum annotationem marginalem. Veruntamen Masora ad Esa. 13. v. 8. enumerat septem versus, (de singulis idem notat,) qui in libris prosaicis reperiuntur, quorum vox prima habet Schalscheleth sequente Pesik, טשמא מרשימין ומפסיקין; Exempla sunt Gen. 19. v. 16. cap. 24. v. 12. cap. 39. v. 8. Lev. 8. v. 23. Esa. 13. v. 8. Amos. 1. v. 2. Ezr. 5. v. 15.

Ex his *Compositi* accentus sunt, Merca geminum, Garscho Rebhia, Geresch geminum, Karne para, quatuor Inferni Supernique simul, & Lateralis Pesik cum suis præcursoribus, qui Pesikati non incommodè appellabuntur: reliqui *Simplices*.

Præpositivi, qui primam dictionis literam occupant,

cupant, quinque sunt; *Postpositivi*, qui ultimæ literæ dictionis incumbunt, quatuor: Illi quidem Tiphcha initiale, Jethib, Telischa majus, Sarka anterius, & Gereschi in Garscho Rebhia. Hi verò Segolta, Paschta, Sarka, & Telischa minus. Alii omnes indifferenter se habent, nulli literæ speciali lege obnoxii.

Denique Reges minores, minimique interdum Ministrorum munere funguntur.

§. 22. Accentuum Tonicorum omnium potestas communis est & officium idem figendi toni, hoc est, ut ostendant, quænam syllaba cujusque dictionis in pronunciatione attollenda sive acuenda sit.

Elevatio ista singulis dictionibus non nisi unica competit, & quidem solùm ultimis aut penultimis syllabis, quæ solæ accentus Tonici capaces sunt. Antepenultima eum nunquam recipit.

Quæ dictiones tonum possident in penultimâ Penacutæ dicuntur, quæ in ultimâ Acutæ. Illæ *Milhel* מִלְּעֵיל supra eum habentes, quia altius adscendere tonus nequit; hæ *Milra* מִלְרַע infra eum habentes, quia magis descendere nequit, appellari solent.

Accentus tonici, ob commune munus, communi figurâ lineæ perpendicularis infernæ sæpissimè

pissimè à nobis expressi sunt, alias eâ figurâ exhibentur, quâ in textu sacro occurrunt.

Differentes accentuum figuræ non unâ lege reguntur.

Simplices adscribuntur syllabis acuendis, earumque literæ vocalem per tonum elevandam immediatè antecedenti. Superni quidem ad medium literæ, וְהָאָרֶץ *& terra* Gen. 1. v. 2. אֱלֹהִים *Deus* ibid. Inferni autem proximè post figuram vocalis, בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים *In principio creavit Deus* v. 1. aut si nulla hîc sit vocalis, ad literæ medium, וְחֹשֶׁךְ *& tenebræ*, תְּהוֹם *abyssus* v. 2.

Præpositivi & Postpositivi accentus, quùm primis ultimisque dictionum literis necessariò adhæreant, nequeunt ritè, & ut oportebat, apponi syllabis acuendis, & tamen istic, etiam absentes, munus suum exercent, וַיֹּאמֶר הָאָדָם *& dixit Adam*, pro וַיֹּאמֶר הָאָדָם Gen. 2. v. 23. בְּלִבַּבְכֶם *in cordibus vestris*, pro בִּלְבַבְכֶם Psal. 4. v. 5. Si eadem figura accentus Simplicis in eâdem dictione repetatur, locum figuræ altera, altera toni sedem indicat: & hanc in postpositivis quidem prior, in præpositivis autem posterior, מַשֶּׁנֶת *pertingens*, pro מַשֶּׁנֶת Lev. 14. v. 21. הַמַּיִם *aqua*, pro הַמָּיִם Gen. 1. v. 7. שָׁמַעְתָּ *audivisti*, pro שָׁמַעְתָּ Gen. 3. v. 27. וַיַּעַשׂ *& fecit*,

cit, pro וַיַּעַשׂ v. 21. אוּלַי *forsan*, pro אוֹלַי Gen. 18. v. 28. הָגָר *Hagar*, pro הָגָר Gen. 21. v. 14. (Non tamen perpetua est horum accentuum geminatio in penacutis, sed æstimandæ dictiones ex natura sua: ita חוֹסִיפִי *addes*, penacutum est, ex analogiâ, licet simplex Paschta adsit, Esa. 47. v. 1, 5. שַׁנּוֹתִי *acui* Deut. 32. v. 41. Sunt tamen qui in Paschta, quotiescunque penacuta vox est, semper geminationem obtinere docent, eoque exempla ista per anomaliam specialem acuta esse.) Geminatur etiam Paschta in vocibus acutis, exeuntibus vel in patach furtivum, vel in geminum scheva, נֹחַ *Noach*, pro נֹחַ Gen. 8. v. 12. וְיִרְעֵתְּ *& scies*, pro וְיִרְעֵתְּ Ruth. 3. v. 4. וְשָׁפְלָתְּ *& humiliaberis*, pro וְשָׁפְלָתְּ Esai. 29. v. 4. אָמַרְתְּ *dixisti*, pro אָמַרְתְּ Esa. 47. v. 12. Si figuræ accentuum, in eâdem dictione concurrentium, diversæ fuerint, posterior toni nota est, prior verò Euphonici accentus vicem obit, וּלְמוֹעֲדִים *& in definita tempora*, pro וּלְמוֹעֲדִים Gen. 1. v. 14. לְאוֹצָרוֹת *in thesauros*, pro לְאוֹצָרוֹת Neh. 12. v. 44. Interdum tamen duo accentus tonici in eâdem dictione pari propemodum potestate concurrunt, & vel compositionem dictionis ostendunt, בָּגַד *venit turma*,

turma, ex גְּדוּד & בָּא Gen. 30. v. 11. אָנָּה *obsecro*, *quæso* Gen. 50. v. 17. & אָנָּה ex אָן & נָא Psal. 116. v. 16. מַהֵם *quid ipsi*, ex מָה & הֵם Ezek. 8. v. 6. vel geminam analogiam § 146. & § 157. וַיּוֹצֵא פָּרַח *& produxit florem*, Num. 17. v. 8. נָבֵל צִיץ *decidit flos* Esa. 40. v. 7. לְמִתְעַב גּוֹי *ad eum quem abominatur gens* Esa. 49. v. 7.

Compositorum accentuum figura posterior semper genuino loco scribitur; prior etiam in eadem literâ conjungitur in Merca gemino, Gereschgemino, Karnepara, & Munach superinfero, וַיָּבֵא לוֹ *& attulit ipsi* Gen. 27. v. 25. עִבְרוּ *transite* Jer. 2. v. 10. לְעָרֵי יְהוּדָה *urbibus Judæ* 2 Paral. 24. v. 5. מִשְׁכְּנוֹת *habitacula* Job. 21. v. 28. In reliquis aliter se habet.

In Garscho Rebhia prior primæ literæ necessariò affigendus est, וּבִישׁוּעָתְךָ *& in salute tuâ* Ps. 21. v. 2. לָצִים *irrisores* Ps. 1. v. 1. וּלְאֻמִּים *& nationes* Ps. 2. v. 1. בְּךָ *in te* Ps. 5. v. 12. כָּל *omne* Ps. 8. v. 7. עַד־בֹּוא *usque dum venire* Job. 14. v. 14.

In mahpaho Merca prior incumbit syllabæ proxime antecedenti in eâdem, vel etiam præcedente dictione, dummodo hæc accentu proprio careat: sin hæc syllaba accentum habeat, manet Mahpach in eâdem syllabâ cum suo Merca, sed quantum longissimè recedere potest, si qui-

siquidem plures literæ vocalem acuendam antecedant, רְשָׁעִים *impii* Pſ. 1. v. 1. עַל־פַּלְגֵי־מָיִם *ad rivos aquarum* v. 3. יָסַדְתָּ עֹז *fundaſti robur* Pſ. 8. v. 3. כְּזָהָב שְׁבָא *de auro Scheba* Pſ. 72. v. 15. עֲשֹׂה חֶסֶד *facere miſericordiam* Pſ. 109. v. 16. Etiam ultima litera præcedentis dictionis accipit Mahpach, non obſtante accentu, ſi patach furtivum habeat שֹׁמֵעַ לִי *audiens me* Prov. 8. v. 34.

In Sarko Merca prior proximè antecedenti ſyllabæ ejuſdem dictionis adhæret, יָפִיחַ *afflabit* Pſ. 10. v. 5. מִתְקוֹמְמָה *inſurgens* Job. 20. v. 27.

In Sarko Mahpach prior ſyllabæ in eadem dictione præcedenti inhæret: & hâc deficiente occupat dictionem antecedentem, ſed ut accentus ſimplex, non verò amplius ut pars compoſiti, קוּמָה הוֹשִׁיעֵנִי *ſurge, ſerva me* Pſal. 3. v. 8. יִתְאַדַּם כַּיַּיִן *vinum quando rubeſcit* Prov. 23. v. 31. לֹא נִין לוֹ *non eſt filius ipſi* Job. 18. v. 19.

In Decalogo multiplicantur accentus ob diverſam continuationem diſtinctionemque ſententiarum; quemadmodum etiam Gen. 35. v. 22. cujus multiplicationis ratio ignoratur.

Aliàs quoque conjungitur quidam accentus, modulaminis ergo, זֶה *hic* Gen. 5. v. 29 קָרְבוּ *appropinquate* Levit. 10. v. 4. aut ſi quæ alia

hujus consociationis causa dari queat, פַּדַּנָה אֲרָם *versus paddan Syriæ* Gen. 28. v. 2. 5. 6.

§ 23. Tonici accentus privatio est lineola, inter dictiones duas transversim interjacens, quæ *Mackaph* dicitur, & dictionem proximè antecedentem tonico carere, eoque in pronunciatione sequenti connectendam, ejusque partem censendam esse ostendit, לֹא־יִפּוֹל *non cadet* Psalm 1. v. 3. אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה *quod faciet*, ibid. אֵת־כָּל־אֲשֶׁר־לוֹ *omne quod ipsi erat* Gen. 25. v. 5.

§ 24. *Euphonicus* suaviorem reddit pronunciationem, estque unicus, *Metheg* dictus. Notatur virgula perpendiculari infra literam, & accedit punctis dictionum prioribus, quibus morulam aliquam addit, לָרָקִיעַ *expanso* Gen. 1. v. 8.

Consequitur varia nomina pro differente si-

tu. Maarich quidem ante ſcheva compoſitum ad vocalem brevem, נַעֲשֶׂה *faciemus* Geneſ. 1. v. 26. Chiruk verò quando adhæret brevi chirek, נִחְיֶה *vivemus* Lam. 4. v. 20. & Gaaja, cum initiali ſchevati appoſitum eſt, וְנָשׁוּבָה & *revertemur* Lam. 5. v. 21.

§ 25. Puncta *Critica* ſunt notæ Maſoretharum ad criſin ſacram pertinentes. Cujuſmodi duæ veniunt obſervandæ, Circulus & Punctorum congeries.

Circulus geminus eſt, alius ſupra voces ſcribitur, alius inter ipſas voces intercedit.

Prior indicium facit variantis lectionis, videlicet puncta ad ſonum & tonum facientia non eſſe ſocianda literis quibus adſcripta ſunt, ſed aliis, in margine collocatis cum hâc notâ ק hoc eſt קְרֵי *lectum*. 2 Regum 18. v. 27. ſcribitur חֲרֵיהֶם in margine autem ק צוֹאֵתָם eoque legendum צוֹאָתָם *excrementa ſua*: ibidem שִׁנֵּיהֶם in margine ק מימי רגליהם id eſt, legendum מֵימֵי רַגְלֵיהֶם *urinam ſuam*.

In

In dictionibus ubi hæc anomalia perpetua est, nota nulla; ubi anomalia frequentior, regulari & infrequentiori scripturæ nota illa apponitur, יִשָּׂשכָר pro יִשָּׂשכָר *Iissachar* semper. Similiter יְהוָה & יְהוִה pro אֲדֹנָי & אֱלֹהִים semper. יְרוּשָׁלִַם pro יְרוּשָׁלַיִם semper: at יְרוּשָׁלַיִם quater occurrit à Masorethis notatum Jer. 26. v. 18. 1 Par. 3. v. 5. 2 Par. 25. v. 1. Esth. 2. v. 6. & semel יְרוּשָׁלַ֫מָה 2 Par. 32. v. 9. מַחְצְרִים *clangentes*, pro מַחֲצְרִים 1 Par. 15. v. 24.

Eodem modo notantur voces, quæ majusculam, minusculamve, aut suspensam, aliterve affectam literam habent; item quæ mediæ sunt librorum, aut initiales versuum mediorum.

Posterior ostendit in medio versus sententiam esse abruptam, & quodammodo imperfectam. Hujusmodi versus Masora viginti quinque reperiri affirmat, Gen. 35. v. 22. Num. 26. v. 1. Deut. 2. v. 8. &c.

Congeries punctorum supra quasdam voces occurrit mysterii alicujus causâ, ut Hebræi existimant.

Exempla sunt quindecim, & horum decem in Lege, in Prophetis quatuor, in Hagiographis unum. Quædam horum unicum tantum

punctum habent, בֵּינֵיהֶם & *inter te* Geneſ. 16. v. 5. אֵלָיו *ad ipſum* cap. 18. v. 9. Sic cap. 19. v. 33. cap. 33. v. 4. cap. 37. v. 12. Num. 3. v. 39. cap. 9. v. 10. cap. 21. v. 30. cap. 29. v. 15. Deut. 29. v. 29. 2 Sam. 19. v. 19. Eſa. 44. v. 9. Ezek. 41. v. 20. cap. 46. v. 22. Pſal. 27. v. 13.

SECTIO III. de SYLLABA.

§ 26. Ex conjunctione Literarum & Punctorum vocalium Syllabæ, ex Syllabis, unâ pluribuſve, dictiones accentu ſuo ſeu tono præditæ, ex pluribus dictionibus ſententiæ, ex his denique tota oratio conſtat. Conjunctio autem omnis, tam in lectione quam ſcriptione, à dextrâ verſus ſiniſtram procedit; qui rectus eſt movendi ſeu pronunciandi ordo.

§ 27. Syllabam facit nec ſola litera, nec ſola vocalis: ſed ad ejus conſtitutionem requiritur primò

Litera

Litera mobilis sive ב Consonans; deinde ב Vocalis, consonanti illi propria: quæ vel supponitur, vel ad latus sinistrum apponitur ב, שָׁחוּ *posuerunt* Psal. 3. v. 7. הַוָּה *calamitas* Esa. 47. v. 13.

Sola Litera syllabam non facit, quia sonum in se nullum habet, sed omni sono seu vocali indifferenter consonat. Sola quoque Vocalis id non præstat, quia ne quidem inchoare syllabam potest, sed semper postulat, si omnis alia litera desit, saltem antecedentem spiritum, asperum vel lenem, quos Græci initialibus dictionum vocalibus adscribunt, ἀδὰμ, ἐβὲρ; Hebræi autem distinctas consonas habent, sonum non minus quam consonantes aliæ variantes, אָדָם *Adam*, הֶבֶל *Hebel*. אֱדוֹם *Edom* Psal. 108. v. 11. הֲדוֹם *hadom* scabellum Psal. 110. v. 1.

§ 28. Consona & vocalis non semper sufficiunt ad absolvendam syllabam. Sed ut ea plena sit & perfecta, præter consonam eam inchoantem requiritur integra mo-

ra, sive duo tempora: quorum temporum prius semper continetur in vocali, posterius vel in eadem vocali, vel in aliâ aliquâ additione, expressâ vel implicitè comprehensâ, quæ vocalem immediatè sequatur, & tempus alterum, sive mediam moram, compenset, ejusque in locum succedat.

Causa hujus requisiti in syllabæ constitutione non suppetit alia quam Uniformitas, & inductione omnium syllabarum, nullâ discrepante, confirmatur.

§ 29. *Vocalis longa*, (quia duorum temporum est § 10.) cum consonâ, quam sequitur, absolvit syllabam, הָיוּ hâ-jû *fuerunt* Gen. 6. v. 4. יָבֹאוּ jâ-bhô-qû *ingredientur*, ibid. יָבִינוּ jâ-bhî-nû *intelligunt* Psal. 82. v. 5.

§ 30. *Vocalis brevis* (quia non nisi unicum tempus in se habet § 11.) cum

cum consonâ, quam sequitur, syllabam absolvere nequit.

§ 31. Tempus, sive dimidia mora, vocali brevi deficiens, compensatur diversimodè. Nam sequitur I. Litera, eaque mobilis & expressa, בן *ex* Gen. 30. v. 15. II. Litera itidem mobilis, sed implicita (quoad solam scriptionem) in sequenti dages forti, וַתִּקַּח vattik-kahh *& accepit ipsa*, Gen. 3. v. 6. III. Litera mobilis implicita (quoad lectionem non minus quam scriptionem,) in ipsâ vocali brevi, ob exclusum sine compensatione dages forte, קְהhh qe-hhâdh *unus* Gen. 1. v. 5. הַחֹשֶׁךְ ha-hhô'-schech *tenebræ*, ibid. v. 4. IV. Litera quiescens expressa, עֹשֶׂה hô'-sche *faciens* v. 12. V. Accentus tonicus דֶּשֶׁא dé-sche *herba*, v. 11. VI. Ac-

centus euphonicus, נַעֲשֶׂה na-ʜaſé *faciemus* v. 26.

Vocali brevi unum horum complementorum neceſſariò addendum, ut ſyllaba ſit perfecta; & primum quodque poſteriore potius eſt, ac magis conveniens vocali brevi. Poſſunt tamen plura interdum concurrere, quomodo ſyllaba quidem auctior fit, ſed non perfectior. Conjunguntur enim aliquando primum & quintum, וָחָי vâ hhái & *vivet* Gen. 3. v. 22. ſecundum & quintum, נָתָתָּה nâ-thát-tâ *dediſti*, v. 12. tertium & ſextum, חַיִּים ha-hhaj-jîm *vita*, v. 22. tertium & quintum, וַתִּשְׁתַּחוּ vat-tiſch-tâ-hhû & *incurvavit ſe* Ruth. 2. v. 10. quartum & quintum, זֶה zé *hoc* ibid. v. 7. quartum & ſextum, לַאדֹנִי la-dhô-nî *Domino meo* Pſalm. 110. v. 1.

§ 32. Tria poſteriora complementa temporis deficientis (quartum § 34. quintum § 22. & ſextum § 24.) moram adferunt pronunciationi vocalis antecedentis, & propterea etiam vocali longæ accedere queunt, citra neceſſitatem quidem

§ 29.

§ 29. sed & citra incommodum: quartum, לֵאמֹר lê-môr *dicendo* Gen. 1. v. 22. quintum, בֹּקֶר bhô-ker *manè* v. 5. sextum, הָרוֹמֵשׂ hâ-rô-mêsch *repens* v. 26. quartum & quintum, בָּרָא bâ-râ *creavit* v. 1. quartum & sextum, תֹּאכְלוּ thô-chlû *comedetis* cap. 3. v. 3. Verum duo prima, per quæ consonans claudit syllabam, quamvis addant aliquid ad hanc perficiendam, non adduntamen ad moram, sed demunt potius aliquid de morâ vocalis: nam eo modo in consonam incurrente vocali, tractus soni impeditur. Durius efferuntur vocales in *Allium*, *tEllus*, *pInnæ*, *mOra*, *sUmmus*; eædem contra magis trahuntur in *Alium*, *mElos*, *mInæ*, *mOra*, *sUmus*. Hâc de causâ duo prima complementa temporis deficientis ad vo-

calem longam simpliciter accedere nequeunt, utpote moræ ejus vim factura, eamque mediâ sui parte multatura: quod si tamen accedant, vocalis longa munienda est accentu tonico, (ante mackaph euphonico,) per quem tractus soni ipsius essentialis conservetur, sive suffulciatur, הָאוֹר hâ-qôr *lux* Gen. 1. v. 4. אֵלֶּה qêl-le *istæ* cap. 2. v. 4. תָּגֵלְנָה ta-ghêl-nâ *exultent* Psal. 51. v. 10. סֹבּוּ sôb-bû *circumdate* Psal. 48. v. 13. Atque tunc plura complementa rursum conjungi possunt: videlicet primum & quintum (aut hujus loco sextum) necessariò, אֵת qêth Gen. 1. v. 1. כְּתַב־הַדָּת cethâbh-haddâth *scriptum legis* Esth. 4. v. 8. & insuper quartum, צַוַּאר tzav-vâr *collum* Esa. 8. v. 8.

§ 33. Præter literas necessarias

aliæ

aliæ nonnunquam in eâdem syllabâ consistunt, tam ante vocalem, quam pone eam.

Necessariæ literæ sunt, tum consona una ante vocalem, § 27. quæ deesse nequit: tum litera illa, quæ supplet tempus vocali brevi deficiens, § 31. num. 1. 2. & 4. Quæcunque aliæ insuper accedunt, non necessariæ sunt ad constituendam syllabam, quamvis suam in vocabulorum variâ formatione necessitatem habeant.

Antecedere vocalem possunt una, vel ad summum duæ literæ mobiles, sive consonantes, non plures, פְּרִי prî *fructus* Gen. 1. v. 11. בְּנוֹ bnô *filius ejus* Gen. 9. v. 24. פְּרוּ prû *fructificate* v. 7. quiescens autem nulla.

Tres consonas in principio syllabæ conjungere possunt tam Græci in σκληρὸς *durus*, στρατὸς *exercitus*; quam Latini in *scribo*, *splen*, *spretus*, *stratum*: Sed Hebræi non nisi duas: tres prorsum intolerabiles sunt. Quiescentem verò literam vocalem non antecedere, ex eo liquet, quia cum quiescens ejusmodi desinat esse consona, adeoque non pronuncietur § 3.

proximam

proximam vocalem neceſſum foret inchoare ſyllabam, contra § 27. Singulare quid habet vox צְוָאֵרִי tzav-vrê *colla* Joſ. 10. v. 24. צַוְּארֵיהֶם tzav-vrê-hém *colla eorum*, ibid. ubi in ſecuudâ ſyllabâ duæ conſonæ vocalem antecedunt, & quod eas intercedit א planè otioſum eſt; quemadmodum etiam in ſingulari otiatur צַוָּאר tzav-vâr *collum* Eſa. 8. v. 8. unde negligitur in צַוָּארָם tzav-vâ-râm *colla ſua* Neh. 3. v. 5. Anomalium eſt vocabulum מְרֹאן *Meron*, ubi Maſora notat, א non legi, Joſ. 12. v. 20.

De א initiali dicetur § 57.

Sequi vocalem poſſunt literæ numero & indole variæ, pro ſitu differenti. In medio dictionis una duntaxat Mobilis, נִבְקְעוּ nibh-khû *fiſſi ſunt* Gen. 7. v. 11. אִשְׁתּוֹ עִמּוֹ iſch-tô Him-mô *uxor ejus cum ipſo*, Exod. 21. v. 3. Quieſcens autem vel una, עֵינוֹ Hê-nô *oculus ejus* ibid. v. 26. vel duæ, הֲבִיאַתְ hê-bhê-thâ *attuliſti* Eſa. 43. v. 23. quod rariſſimum. In fine dictionis vel Mobilis una, אַל qal *ne* Eſa. 44. v. 2. vel Mobiles duæ,

שָׂמְתָּ sámt *posuisti f.* Esa. 47. v. 8. vel Quiescens una, אֶלֶּה qê'l-le *hæ* Gen. 2. v. 4. vel Quiescentes duæ, גֵּא gê' *vallis* Zach. 14. v. 4. vel Mobilis una geminave & quiescens una, וַיַּרְא vaj-jár *& vidit* Gen. 1. v. 4. נָתַתִּי nâ-thátt *dedisti f.* Ezek. 16. v. 18. יָלַדְתִּי jâ-ládht *peperisti f.* ibid. v. 20. vel Quiescens & mobilis, אֵלָיו qé-lâ'v *ad ipsum* Gen. 8. v. 9.

Latinis in medio duæ, (sed in compositione solùm,) in fine duæ aut etiam tres consonæ syllabam claudere queunt: *postliminiò, abscondo, trabs, urbs, stirps, lanx, quincunx.* Hebræis uua tantum per se & propriè: quod in medio nunquam negligitur, in fine per accidens interdum, analogiâ majore vel minore. Litera quiescens quæ cum mobili conjungitur in fine, sive antecedat, sive sequatur, planè otiosa est: neque aliter se habet א in מְלַאכְתּוֹ mlach-tô *opus ejus* Genes. 2. v. 2. in לִקְרָאתְכֶם lik-rath-chém *in occursum vestrum* Deuter. 1. v. 41. similibusque: quæ per Syrismum א vocali cassum habent § 163.

§ 34. Literæ אהוי, vocalem se-

quentes,

quentes, ex §. 3. *Quiescentes* esse agnoscuntur, quotiescunque omni puncto, ad sonum moderandum faciente, quod sibi proprium sit, destituuntur. Et quiescunt in vocali immediatè antecedente, aut sibi inscriptâ, quam etiam suâ quiete dilatant. Si non immediatè attingant vocalem, prorsus otiosæ sunt, quæ etiam quietem, sive potestatem afferendæ vocali moræ, amittunt, & non alio loco censentur, quam si omninò abessent; tametsi in Etymologiâ usum suum habent, שְׁוְא schâ'v *vanum* Psal. 12. v. 3. זְכַרְתִּי zâ-chárt *recordata es* Ezek. 16. v. 22.

Destituuntur puncto ad sonum faciente proprio, quando carent vocali immediatè sequente, cui sint consona §. 27. vel schevate, ejusve vicario §. 13. vel affectione consonantium §. 14. sive dages forti, quod puncta vocalia serviliave juncta habet §. 18. & 44. sive Mappik §. 19.

Quiescen-

Quiescentium literarum sedes & quies diversimodè se habet. *Aleph* semper in fine, interdum etiam in medio dictionis quiescit: *He* non nisi in fine, sed non semper: *Vav* & *Jod* utrobique quiescere, atque etiam moveri possunt.

Porrò singulæ quiescentium poscunt vocales quieti suæ opportunas, quas dilatent. *Aleph* quidem quasvis longas ante se fert, atque etiam segol: in medio solùm aliquando quoque Patach, aut Kibbutz, חָטָאתִי hhâ-tâ-thî *peccavi* Job. 7. v. 20. תִּקְרָא tik-râ *clamabit* Prov. 1. v. 21. רֵאשִׁית rê-schîth *principium* v. 7. תִּבָּא tôbhê *consentias* v. 10. נָבִיא nâ-bhî *propheta* Gen. 20. v. 7. לֹא תֹאכַל lŏthô-chál *non comedes* Gen. 2. v. 17. הוּא hû *ipse* Genes. 3. v. 15. פֶּרֶא pé-re *onager*, Gen.

Gen. 16. v. 12. תִּקְרֶאנָה thik-ré-nâ *vocabitis* Ruth. 1. v. 21. לַאדֹנִי la-dhô-nî *domino meo* Gen. 32. v. 5. רָאֻמּוּ ry-qû' *visi sunt* Job. 33. v. 21.

He antecedentes patitur longas tres, Kametz, Tzeri, & Cholem, brevem tantùm unam, Segol, עָשָׂה hâ-sâ' *fecit* Genes. 1. v. 31. וְהִנֵּה vhin-nê' *& ecce* Gen. 15. v. 4. כֹּה cô' *sic* ibid. v. 5. זֶה zé *iste* ibid. v. 4.

Vav recipit ac sustinet puncta Cholem & Schurek, הוֹגָה hô-ghâ' *mœrore affecit* Lam. 1. v. 12. אַפּוֹ qap-pô' *iræ suæ* ibid. הוּדַח hû-rádh *deductus est* Gen. 39. v. 1. שָׂמוּ sâ-mû *posuerunt* Gen. 40. v. 15.

Jod poscit ante se Tzeri vel Chirek; in medio etiam Segol admittit, וַיִּשָּׁן vaj-jî-schâ'n *& dormivit* Gen. 41. v. 5.

41. v. 5. אֹתִי qô-thî *me* ib. v. 10. אֵימָה qê-mâ *terror* Gen. 15. v. 12. פְּנֵי pnê *facies* Gen. 16. v. 12. רֹעֶיךָ rô-hé-châ *paſtores tuos* Gen. 13. v. 8.

Aleph in רִאשׁוֹן rî-ſchô'n *primus* Exod. 17. v. 2. & פְּאֵרָה py-râ *ramus* Eſa. 10. v. 33. habet antecedentes vocales longas, iſtic Chirek defectivè ſcriptum, § 10. (pro quo etiam occurrit רִאישׁוֹן Job 15. v. 7.) hîc Kibbutz pro ſchurek uſurpatum § 63. num. 1.

He non in medio, ſed in fine quieſcit in nominibus propriis פְּדָהצוּר Pdhâ-tzû'r *Pedazur* Num. 1. v. 10. עַשְׂהאֵל hſâ-qê'l *Hazaël* 2 Sam. 2. v. 19. ſimilibuſque: nam ſunt duæ dictiones conjunctæ, quæ rectius ſcriberentur diviſæ, פְּדָה־צוּר & עַשָׂה־אֵל quod exſtat 1 Par. 2. v. 16. Sic חֲזָהאֵל hhza-hê'l *Chazaël* quinquies ſcribitur, aliàs omiſſo He חֲזָאֵל At Num. 34. v. 28. legitur פְּדַהאֵל Pdhahê *Pedaël* cum He mobili. In unicâ dictione מַה ma *quid* patach antecedit, ſed quod ſemper vel ſequens habet dages Dachik, § 45. vel implicitè illud in ſe continet, vid. § 93. ut dicendum ſit He potius otiari, quàm quieſcere.

Vav in הִוא hî' *ipſa* Gen. 3. v. 12. non quieſcit in Chirek, ſed loco Jod ſcribitur: quod in Pentateucho ferè perpetuum eſt.

Iod in גֵּא gé *vallis* Eſa. 40. v. 4. quieſcit

quidem in fine dictionis in segol, sed ut per sequens Aleph in medio tamen constituatur. Jod penultimum sequente Vav, non quiescit in Kametz, neque etiam movetur, (nam tunc utraque consona acciperet scheva expressum, § 13.) sed otiatur, servitque indicio dualis & pluralis numeri, יָדָיו jâdhâ'v *manus ejus* Gen. 27. v. 16.

יָדָיו qehhâ'v *fratres ejus* ibid. v. 37.

§ 35. Literarum mobilium, sive consonantium, vocali carentium conjunctio cum vocali in eandem syllabam fit per Scheva, ejusve vicaria: quæ proinde puncta, præter privativam vocalis § 13. etiam Connexivam vim habent.

§ 36. *Scheva* ipsum, quod etiam *Simplex Scheva* dicimus, expressum vel subintellectum, literam cui subest connectit cum vocali aut sequente, aut antecedente: à quo gemino munere geminum nomen obtinuit, Mobilis & Quiescentis:

sive

sive appellatione magis propriâ Promoventis & Retroagentis.

§ 37. *Scheva Mobile* sive *Promovens* est, quod consonam, cui subjacet, connectit (mediatè tamen, § 33.) cum sequente vocali; adeóque in lectione recto ordine (nempe à dextrâ versus sinistram § 26.) eam movet. Locum suum proinde habet post syllabam perfectam, & novæ syllabæ initium facit.

Tale Scheva est: 1. Initiale dictionis, § 33. גְּדִי gdhî *hœdus* Gen. 38. v. 20. 2. Post vocalem longam, § 29. יָכְלוּ jâ-chlû' *potuerunt* Gen. 37. v. 4. Hoc verò casu accentus euphonicus metheg apponendus est vocali longæ, juxta § 159. num. 3. (Interdum tamen ex analogiæ ratione fit, ut scheva etiam hîc ad absolvendam syllabam faciat; & quidem semper, quando scheva latet in dages forti § 44. סְבִבוּ *circumdate* Psal. 48. v. 13. vel quando antecedit afformantes syllabicas § 114. וְלַמְּדֻנָה *& docete f.* Jer. 9. v. 20. vel quando vocalis brevis per accentum producta fuit § 160. שְׁדֻדִנוּ *vastati sumus*

mus ibid. v. 19. רָבּוּ *multiplicati sunt* Psal. 4. v. 8. Tum verò valet quod dicitur § 38. num. 2.) 3. Post vocalem brevem, cujus tempus deficiens aliter quàm per consonam sequentem expressam compensatum est, § 31. num. 3. & 5. לַמְנַצֵּחַ la-mnatzêahh *chori magistro* Psal. 4. v. 1. תְּבַקְשׁוּ tbha-kschû *quæretis* ib. v. 3. הַבַּיְתָה hab-bá-jthâ *in domum* Genes. 24. v. 32. 4. Post scheva quiescens § 33. sive illud expressum sit וַיִּרְדְּפוּ vaj-jir-dphû *& persecuti sunt* Jos. 24. v. 6. sive in literâ dagessatâ lateat, § 44. וַיְכַל vat-techál *& absolvit* Gen. 24. v. 19. Quod si tamen secundum scheva sub literâ finali hæreat, licèt per se mobile sit, quia tamen vocalis nulla in eâdem dictione sequitur, cui literam suam conjungat, motum suum per accidens amittit, fitque quiescens, יָפְתְּ japht *dilatabit* Gen. 9. v. 27.

§ 38. *Scheva Quiescens* sive *Retrougens* est, quod consonam, cui subjacet, connectit cum antecedente vocali; adeóque in lectione recto ordine (à dextrâ videlicet versus sinistram § 26.) eam moveri non sinit; sed contra sistit literam suam, ut an-

ut antecedens vocalis in eam incurrat. Locum igitur habet in fine syllabæ, quam suâ consonâ terminat & absolvit.

Tale est Scheva. 1. Post vocalem brevem, cujus tempus deficiens compensatur per expressam literam mobilem sequentem, § 31. num. 1. אַרְצִי qar-tzî *terra mea* Gen. 24. v. 4. 2. Interdum post vocalem longam, quæ tunc necessariò fulcienda accentu tonico, § 32. יָגַרְתָּ jâ-gôr-tâ *timuisti* Deut. 28. v. 60. Attamen accentus tonici præsentia non semper arguit quietem schevatis post vocalem longam, גָּבְרוּ מֶנִּי gâ'-bhrû mén-nî *prævaluerunt præ me* Psal. 65. v. 3. בָּגְדוּ בִּי bâ'-ghdû bhî' *prævaricati sunt contra me* Hos. 6. v. 7. הַמָּוְתָה ham-mâ'-vthâ *mors* Psal. 116. v. 14. 3. Finale quodvis, בֵּרַךְ bê-rách *benedixit* Gen. 24. v. 45. etiam geminum, וָאֶשְׁתֶּ vâ-qêschtt, *& bibi*, ibid. v. 46. אַתְּ qâtt *tu f.* v. 47. Attamen tum finale unicum, quotiescunque antecedit vocalis longa, tum geminorum posterius, semper per accidens sunt quiescentia, quum ex se & suâ naturâ mobilia sint, ut dictum § 37. יַפְתְּ אֱלֹהִים jápht élô-hîm *dilatet Deus* Gen. 9. v. 27. וַיִּפְתְּ בְּכֻתֹּר vaj-jípht bas-sê'-ther *& pellectum est in occulto*

Job. 31. v. 27. illic scheva mobile sequitur, hîc dages lene; quorum utrumque ultimi schevatis quietem evincit § 56. & § 43. Sic quoque in בֵּין שְׁנֵיהֶם *inter duos illos* Exod. 22. v. 10. חֹבֵל תַּחְבֹּל *pignorando pignorabis* ibid. v. 25. זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ *recordatur in seculum fœderis sui* Psal. 111. v. 5. Etiam hîc sequuntur schevata mobilia, & dagessatæ leniter literæ, ob quietem antecedentis in priore dictione schevatis.

§ 39. Schevati simplici, tàm Mobili, quàm Quiescenti, nullus debetur sonus, cùm soni, seu vocalis, privationem significet: quia tamen combinationes consonantium pronunciatu sæpè difficiles, interdum etiam impossibiles deprehenduntur, loco varii illius soni, quem scheva mobile apud veteres Hebræos obtinebat, nobis per E exile & brevissimum ubique effertur. Qui sonus cùm schevati vocalem consequenti, sive quiescenti, non sit necessarius, ab ejus negatione

gatione ſcheva quieſcens etiam *Mutum* appellari conſuevit.

Græci & Latini definiunt, quæ Conſonantes in ſyllabæ initio conjungi poſſint ac debeant. Hebræis verò quævis conſonæ, nullo diſcrimine, hoc modo veniunt combinandæ: ſed non æquè promtum eſt quaſvis ita conjunctas ante vocalem efferre. Sic facilè conjungimus conſonas in בְּרוּ brû' *eligite*, כְּלִי clî' *vas*, מְנֵה mnê' *numera*: Sed non ita facile in רְבוּ rbhû *multiplicamini*, לְכִי lchî' *ito f.* נְמָלָה nmâlâ' *formica*: Sic in מְרִי mrî' *rebellio*, מְמַשְׁשׁ mmyſch-ſchâ'ch *diſtractus*, Eſa. 18. v. 7. נְנַתְּקָה nnat-tkâ' *diſrumpamus* Pſalm. 2. v. 3. תְּתָאִי ttha-qû *definitote* Num. 34. v. 7. Igitur Hebræi veteres, cùm ſonum aliquem neceſſarium animadverterent, hiſce regulis eum moderati ſunt. I. Scheva mobile ante literam gutteralem imitatur aliquatenus vocalem gutturalis, שְׁאוֹל ſchoqô'l *ſepulchrum*, תְּהִי tihî' *ſit f.* קְחוּ kuhhû' *accipite*, מְעַט maHat *parum*. II. Scheva mobile ante Jod non notatum cum chirek, fere ſonat ut i, בְּיָדִי bijâ-dhî' *in manu meâ*, מְיַחֵל mijahhêl *exſpectans*. III. Scheva mobile aliàs habet ferè ſonum patach, גְּבַר gabhár *vir*, רְדִיד radhî'dh *peplum*, בְּיִרְאָה bajir-hâ' *in timore*. Denique IV. Si ſcheva inſuper notatum ſit cum metheg non ſolùm imitando accedit ad ſonum

illarum vocalium, sed prorsus eas exprimit. יְדוּ dûnû *scitote* Job. 19. v. 6. בְּיַד bijádh *per manum* Psalm. 77. v. 21. דְּבַר dabhar *res* Psal. 41. v. 9. ast ante jod cum chirek accedit ad patach, וַיִּשְׂרְאֵל vajis-râ-qêl *& Israel* Gen. 37. v. 3. Sic quemvis sonum suscipit Scheva; quemadmodum Græci, licèt non juxta regulas Hebræorum, quamcunque vocalem substituerunt, דְּבוֹרָה δέβορα, צְבָאוֹת σαβαὼθ, אִישׁ קְרִיוֹת ἰσκαριώτης, יְרִיחוֹ ἰεριχὼ, הַלְלוּיָהּ ἀλληλούϊα, פְּעוֹר φογώρ, סְדוֹם σόδομα, פְּלִשְׁתִּי φολισταῖος. Aliàs tam Græci, quàm Latini, in augmentis seu reduplicationibus præteritorum brevissimam vocalem loco schevatis mobilis usurpant; hi variam, & rarius, *pependi*, *momordi*, *pupugi*, illi unam E, & frequentissimè, γέγραφα *scripsi*, τέτυφα *verberavi*, νενέμηκα *distribui*. Qui sonus E, cùm omnium sit tenuissimus & maximè exilis, cuivis schevati mobili eum communem facimus; ut cujus eadem est ratio, eadem quoque sit prolatio. Cæterùm quoties Hebræa, Latinis literis exprimuntur, istud E inclinato seu currente, quem dicunt, charactere, discriminis ergò, notatum est.

Scheva quiescens autem, quod ferè semper immediatè antecedentem habet vocalem, novo sono non indiget, & hinc meritò est ac dicitur *Mutum*.

§ 40. Vicaria Schevatis, quæ

Compo-

Compoſita vocantur, quia ſonum vocalis, quâ cum componuntur, Schevati ſuo proprium neceſſariumque faciunt, ſemper ſunt Mobilia, literamque ſuam, cui ſubſunt, movent, connectendam ſequenti vocali: non aliter ac ſcheva mobile, quod ob illud officium adventitio ſono donatur.

Hæc eapropter ſimili indicio cum Schevate mobili notantur, currenti ſcilicet charactere.

§ 41. Vicarium ſchevatis quod *Patach furtivum* dicitur, licet ſonum non minus, quàm figuram cum vocali patach communem habeat, & idcircò mutum eſſe nequeat, poteſtatem tamen aliam non obtinet, quàm ſchevatis quieſcentis; cujus tum munere gaudet, tum loco. Munere quidem, quia literam, cui ſubjacet, cum præ-

cedente vocali conjungit, quamobrem ante suam literam celerrimè & furtim quasi proferendum est, ordine inverso §27. sibique prorsus singulari. Loco autem, quia non nisi in fine syllabæ reperitur, & ad eam absolvendam facit, רוּחַ rûahh *spiritus*.

§ 42. *Diphthongus* propriè dicta nulla datur, quia duæ vocales immediatè concurrere nequeunt. Ast quasi diphthongi sonum refert omne Jod mobile, vi schevatis quiescentis cum antecedente vocali, ad id opportunâ, connexum. Opportunæ vocales hîc sunt tres longæ, Kametz, Cholem, & Schurek, ac duæ breves Patach & Kibbutz. Harum longæ solùm cum finali Jod diphthongescunt; Kibbutz cum mediano tantùm; Patach

tach cum utraque, tam mediano, quàm finali, אֲדֹנָי 'adhô-nâ'j *Dominus* Gen. 18. v. 3. לְגוֹי leghô'j *in gentem*, ib. v. 18. גָּלוּי gâ-lû'j *revelatus* Eſt. 3. v. 14. הַחֲנִיּוֹת ha-hhanyj-jô'th *cellulæ* Jer. 37. v. 16. אַיֵּה qaj-jê' *ubi* Gen. 18. v. 9. שַׁדַּי ſchad-daj *omniſufficiens* Gen. 17. v. 1.

Alii ſonum diphthongeſcentem pari modo confici docent cum Vav, antecedente Kametz, Tzeri, Chirek longo, vel Patach in dictionis fine, nec non cum Patach, Chirek brevi, aut Kibbutz etiam in medio. Quod verum eſt, ſi Vav pronuncietur ut apud Arabes, itemque Germanos, Belgas, & Anglos W. Sin efferatur ut V vel F, diphthongi ſpecies nulla eſt, עֵשָׂו hê-ſâ'w vel hê-ſâv *Eſau* Gen. 25. v. 25. שַׁלֵּו ſchâ-lê'w vel ſchâ-lê'v *tranquillus* Job. 16. v. 12. אָחִיו qâ-hhî'w vel hâ-hhî'v *frater ejus* Gen. 25. v. 26. צָו tzâw vel tzâv *præceptum* Eſa. 28. v. 10. קָוְיָתִי kaw-wô' kiw-wî'-thî vel kav-vô' kiv-vî'-thî *Exſpectando exſpectavi* Pſal. 40. v. 2. צִוָּה tzyw-wâ' vel tzyv-vâ' *juſſus fuit* Num. 3. v. 16.

§ 43. *Dages lene* literis בגדכפת ex

§ 17.

§ 17. inscribitur ad euphoniam, tum in medio, tum in principio dictionis. In medio quidem, quoties immediatè antecedit scheva quiescens, tum explicitum, sive expressum, נָסַכְתִּי מַלְכִּי nâ-sách-tî mal-cî *unxi regem meum* Psal. 2. v. 6. tum implicitum in dages forti, ex § 44. אַפּוֹ yap-pô *ira ejus*, pro אַפְּפוֹ ib. v. 12. In principio autem I. quoties præcedens dictio terminatur schevate quiescenre: sive hoc fuerit expressum, לְמֶלֶךְ לֶמֶ-לֶךְ lemê'-lech tên *Regi da* Psalm. 72. v. 1. וַיַּרְא דָּוִד vaj-jár Davîdh *& vidit David* 1 Sam. 23. v. 15. יֹשַׁבְתִּי בַּלְּבָנוֹן jô-schábt- bal-lebhânô'n *habitatrix in Libano* Jer. 22. v. 23. ubi literæ quiescentes prorsus otiantur & absentes censentur ex § 34. sive subintellectum ex

§ 13.

§ 13. אֲשֶׁר פִּרְיוֹ יִתֵּן בְּעִתּוֹ qaschér pir-jô'jit-tê'n beHit-tô' *quæ fructum suum dabit in tempore suo.* Psal. 1. v. 3. יְהוָה בְּיִרְאָה qadhó-nâ'j bejir-qâ' *Dominum in timore* Psal. 2. v. 11. בְּצִדָּה תָּשִׂים betzid-dâ'h-tâ-sî'm *in latere ejus pones* Gen. 6. v. 16. sive vicarium ex § 41. וּבֹצֵעַ בֵּרַךְ û-bhô-tzêaH bê-rê'ch *& avaro benedixit.* Psal. 10. v. 3. II. quoties antecedit pausa: quæ vel maxima est, ut initiales sint periodi vel sententiæ, בְּרֵאשִׁית Berê-schî'th *In principio* Genes. 1. v. 1. כִּי cî' *Quia* Psal. 1. v. 2. vel minor, quando præcedens dictio non in scheva quiescens, sed in vocalem, aut quiescentium literam desinens accentu regio, vel pesikato (hoc est, per Pesik regiâ potestate donato, § 21.) fuerit instructa, וְהָיָה Vehâ-

jâ' ceHêtz

jâ' ceHê'tz *Et erit ſicut arbor* Pſal. 1. v. 3. וְגִילוּ בִּרְעָדָה veghî-lû bir-Hâ-dhâ' *& exultare in tremore* Pſal. 2. v. 11. יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי jâ-ghaH-tî beqan-hhá-tî' *fatigatus ſum in gemitu meo* Pſalm 6. v. 7. אִם־יִשְׁמְרוּ בָנֶיךָ בְּרִיתִי qim-jiſch-merû' bhâ-né-châ berî-thî' *ſi cuſtodierint filii tui fœdus meum* Pſal. 132. v. 12.

III. quoties conjunguntur duæ harum literarum, priore ſchevatâ: vendicatur autem iſtud privilegium, euphoniæ gratiâ, hiſce paribus בב, כב, כפ, ככ, etiam כנ, juxta quoſdam, בְּהַכָּבְדִי בְּפַרְעֹה behic-câbhedhî' bePhar-HÔ' *dum honorem conſequor de Pharaone* Exod. 14. v. 18. לֹא־יִרְדֶּנּוּ בְּפָרֶךְ *non dominabitur ei in ſævitiâ* Levit. 25. v. 53. הֲלֹא כְּכָרְכֻּשׁ *nonne ſicut Carchemiſch* Eſa. 10. v. 9. נִשְׁכְּבָה בְּכִשְׁתֵּנוּ niſch-cebhâ bebhoſch-tê'-nû *procumbi-*

cumbimus in pudore noſtro Jer. 3. v. 26. Excipiuntur loca quatuor juxta Kimhi in Michlol fol. 107. b. Geneſ. 40. v. 10. 1 Sam. 10. v. 5. Pſal. 147. v. 17. Job. 33. v. 6. Huc ob ſoni quandam congruentiam referendum כח, pariter ſe habens in וְחָכְמָה כְּחָכְמַת־אֱלֹהִין vehhoch-mâ'cehhoch-math-ɣelâ-hî'n *& ſapientia ſecundùm ſapientiam Deorum* Dan. 5. v. 11.

Dages lene in Principio anomalôs tum negligitur ſcribendum, poſt Jod mobile ſemel, יְדֹנָי qadhô-nâ'j bhâ'm *Dominus inter iſtos* Pſalm. 68. v. 18. poſt Vav mobile bis, קַוְ־תְהוּ kav-thô'-hû *linea deformationis* Eſa. 34. v. 11. שַׁלֵּו שְׁהָ ſchâ-lê'v bhâ'h *tranquillus in ea* Ezek. 23. v. 42. tum ſcribitur negligendum, idque octies juxta Maſoram; כִּי־גָאָה גָּאָה cî-ghâ-qô gâ-qâ' *nam excellendo excelluit* Exod. 15. v. 1. ſic ibid. v. 11. & 16. Eſa. 54. v. 12. Jer. 20. v. 9. Pſal. 35. v. 10. Dan. 3. v. 3. cap. 5. v. 11.

Dages lene in Medio negligitur, I. in Nominibus quoties antecedens ſcheva quieſcens

ortum

ortum est ex Kametz, מַלְכֵי mal-chê *reges*, ex מְלָכִים Psal. 2. v. 2. vel ex Tzeri, בִּלְבָבִי bil-bhâ-bhî' *in corde meo*, ex לֵבָב Psal. 13. v. 3. vel ex primitivo schevate formæ absolutæ singularis aut pluralis, בִּלְבוּשׁ bil-bhûsch *in vestimento*, ex לָבוּשׁ Est. 4. v. 2. וְכַכְּפִיר vechich-phî'r *& sicut leunculus*, ex כְּפִיר Psal. 17. v. 12. וְלִשְׁפָחוֹת veliſch-phâ-hhô'th *& in ancillis*, ex שִׁפְחָה Jer. 34. v. 11. 16. II. in Verbis, quoties antecedens ſcheva quieſcens vel ortum est ex terminante vocali, קִרְבָה kor-bhâ' *appropinqua* e קָרַב Pſal. 69. v. 19. שִׁכְבָה ſchich-bhâ *concumbe* ex שָׁכַב Gen. 39. v. 12. וַתַּעַבְרִי vat-ta-hab-dhû' *& coluiſtis*, ex הֶעֱבַד Judic. 10. v. 18. vel est initiale, tum infinitivi Kal, לִשְׁפֹּט liſch-phô't *ad judicandum*, ex שָׁפַט Pſal. 10. v. 18. tum aliorum temporum antecedente præfixo, כְּמַתְעֵע *ſicut deceptor*, ex מַתְעֶה Gen. 27. v. 11. הַשְׁכַחְתֶּם *an obliti eſtis*, ex שְׁכַחְתֶּם Jer. 44. v. 9. הֲיִרְעֶתֶם *an noſtis?* 1 Reg. 22. v. 2. III. quoties ſcheva quieſcens antecedit affixa ſecundæ perſonæ, יִשְׁמָרְךָ jiſch-mor-châ' *cuſtodiet te* Pſal. 21. v. 7. לִבַּבְכֶם lebhabh-chém *corda veſtra* Pſalm. 31. v. 25. vel terminationem וּת in nominibus, מַלְכוּת mal-chû'th *regnum*, Pſal. 145. v. 13. ſic יַלְדוּת *adoleſcentia*, מְרִדוּת *rebellio*, עֲבְדוּת *ſervitus*, excepto

excepto unico תּוֹלְדוֹת *progenies*, Num. 32. v. 14. IV. Singulari jure seu anomaliâ, in nomine בְּגָדִים *vestis*, ante affixa quæcunque, בִּגְדִי bigh-dhî', Ezr. 9. v. 3. 5. בִּגְדוֹ bigh-dhô Genes. 39. v. 12. itemque in nominibus propriis, יָקְתְאֵל Jok-theqêl Jos. 15. v. 38. & יָקְדְעָם Jok-dheâ'm v. 56. & quibusdam aliis, נְגָדָה negh-dhâ *coram* Psal. 116. v. 14. 18.

§. 44. *Dages forte* ita duplicat literas, ut simul ad diversas syllabas referat; adeóque litera quæ latet in dages, semper pertinet ad syllabam vocalis præcedentis: cum quâ quiescit, si fuerit ex quiescentibus literis, & vocalis illa quieti opportuna, רִיאוּ ry-yû' *visi fuerunt* Job 33. v. 21. צִיּוֹן Tzî-jôn *Zion* Psal. 2. v. 6. שֶׁיַּחְזִיקֵי sche-jô-hhêz *qui apprehendet* Psal. 137. v. 9. sin fuerit mobilis, aut ex quiescentibus quidem sed vocalis illa quieti ejus haud conveniens, semper habet scheva quiescens, חַיִּים hhaj-jîm

viventes Psal. 124. v. 3 אַפָּם qap-pâ'm *ira ipsorum*; ibid. הַצַּדִּיקִים hatz-tzaddî-kî'm *justi* Psal. 125. v. 3. וְהַמַּטִּים veham-mat-tî'm *& declinantes* v. 5. Sedes itaque ejus propria est in medio dictionis, ut utrinque vocalis consistat, quarum unaquæque syllabæ suæ sonum largiatur.

In אַתְּ *tu f.* בָּרַתְּ *excidisti f.* & similibus, dages quidem literas refert ad diversas syllabas, sed posterioris literæ scheva mobile, quia nulla vocalis sequitur, per accidens fit quiescens, & syllabæ præcedenti suam quoque literam adjicit, § 37.

In שְׁתֵּים & שְׁתַּיִם *duæ*, dages forte est compensativum נ nun, scribendumque fuisset, שְׁנֵתַיִם pro שְׁנַתַּיִם; sed vocales masculini שְׁנַיִם *duo*, suppositæ sunt: unde dages in pronunciatione prorsus negligitur, quasi scriptum esset שְׁתַיִם. Aliis dages istud Lene est, & scheva antecedens mutum, cui præmittatur א, quemadmodum apud Arabes, hoc modo, אִשְׁתַּיִם Semel dages neglectum, uti indicat Raphe, מִשְׁתֵּי *propter duas* Jud. 16. v. 28.

§ 45.

§ 45. Dages forte peregrinam ſedem tenet, quoties occupat literam primam dictionis penacutæ biſyllabæ, aut monoſyllabæ acutæ. Fit iſtud, ſi litera initialis fuerit dageſſabilis, nec tamen vav, modo gemino. I. Mediante mackaph, quando præcedens dictio deſinit in He quieſcens cum kametz aut ſegol: & *Dachik* vocatur, שְׁכֻנָּה־לָּהּ ſchâ-chenâ-l-lâh *habitavit ſibi* Pſal. 120. v. 6. בְּנֹתֵה־בַּיִת bhô-ne-b-bájith *ædificans domum* 2 Par. 2. v. 3. Huc refertur מֶה per mackaph cohærens ſequenti dictioni, etiam polyſyllabæ acutæ, cujus tamen He potius otiatur, § 34. (quâ de cauſâ planè periit in מֶזֶּה *quid hoc?* pro מַה־זֶּה Exod. 4. v. 2. מַלָּכֶם *quid vobis?* pro מַה־לָּכֶם Eſa. 3. v. 15. מַתְלָאָה *quæ fatigatio?* pro מַה־תְּלָאָה Mal. 1. v. 13.)

13.) מַה־טּוֹב וּמַה־נָּעִים ma-t-tôbh u-ma-n-nâ-hîm *quàm bonum & quàm amœnum* Pſal. 133. v. 1. 11. Sine mackaph, quando antecedens dictio accentum miniſtrum in penultimâ habet; ultimam autem exeuntem in ה radicale, aut in ſerviles terminationes ך, ם, ן, ה, interdum etiam י: diciturque hoc dages *Athe merachik.* עֹשֶׂה פְרִי hô-ſe p-perî *faciens fructum* Gen. 1. v. 11. הֵרָה נָסוּ hé-râ n-nâ'-ſû *montem verſus fugerunt* Gen. 14. v. 10. וַיִּבְרֵךְ בָּאוּ va-habhâ-dhé-châ b-bâ'-û *& ſervi tui venerunt* Gen. 42. v. 10. הִרְחַבְתָּ לִי hir-hhábh-tâ l-lî' *dilatâſti mihi* Pſal. 4. v. 2. אֵין יְשׁוּעָתָה לּוֹ qên jeſchû-hâ-thâ l-lô' *non eſt ullus ſalus ei* Pſal. 3. v. 3. קוּמוּ צְאוּ kû'-mû tz-tzeû' *ſurgite egredimini* Geneſ. 19. v. 14. & Exod. 12. v. 31. וַיִּגְרְשׁוּ לוֹ vaj-

jag-

jag-gĩ-dhû l-lô' & *indicârunt ipsi* Gen. 42. v. 49. Ast Athemerachik post acutam vocem legitur frequenter in Pentateucho, in hâc phrasi, אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר *ad Mosen dicendo*, Exod. 6. v. 11. 29.

Dages forte aliquando primam literam dictionis monosyllabæ occupare videtur, ut totam repetendam significet: (quemadmodum apud Latinos olim litera una, vel plures, in eadem aut diversis dictionibus continuò recurrens, grandiori charactere semel duntaxat exprimi solebat: Sic legitur *gessiSe* pro *gessisse*, l. 20. D. de acquir. vel amitt. hæred. § 4. *defEN Dum* pro *defendendum* l. 9. D. de peculio § 4. *sENTiam* pro *sententiam* l. 21. D. de annuis legat. & fideicom. § 3. *apud deponente Manet* pro *deponentem manet* l. 17. D. depositi. & contra § 1. *qui à minoREm accipit*, pro *minore rem* l. 14. D. de minoribus, *inter me autem & tETium*, pro *te & Titium* l. 25. D. famil. erciscund. § 4. quò referre licet Psal. 123. v. 4. לַגָּאֱיוֹנִים *superborum*, pro quo Masora קרי facit לְגֵאֵיוֹנִים *superborum oppressionum.*) Fit istud in vocabulo לֹא, sed ut & לוֹ *ipsi*, & לֹא *non*, denotet, וַיֹּאמֶר לֹא

pro וַיֹּאמֶר לֹו לֹא *& dixit ipsi, Non.* 1 Reg. 11. v. 22. ubi Masora scribit ג׳ בטע׳ פסק׳ ורגש׳ *tria cum accentu pausante & dages.* Duo alia loca videntur esse Gen. 19. v. 2. & 1 Sam. 8. v. 19. quæ ambo habent, וַיֹּאמְרוּ לֹא *& dixerunt ipsi, Non:* quorum priori adscriptum ב׳ רגוש׳ *duo sunt dagessata*; posteriori autem ב׳ בטע׳ ורגש׳ *duo cum accentu & dages* leguntur, citaturque Gen. 19. v. 2. Conf. 1 Sam. 10. v. 19. cum cap. 12. v. 12. Huc quoque referendum forsitan est נָא dagessatum; antecedente dictione acutâ, ut & *nunc*, & *quaso* designet, Psalm 118. v. 25. הוֹשִׁיעָה נָּא quasi esset הוֹשִׁיעָה־נָּא נָא *serva nunc quaso*, & ibid. הַצְלִיחָה נָּא *prospera nunc quaso.*

SECTIO IV. de MUTATIONE PUNCTORUM generali.

§ 46. Vocales breves suâ naturâ mutabiles sunt, § 30. Longarum aliæ naturâ suâ immutabiles, aliæ mutabiles. Immutabiles sunt, quæ literam quiescentem expressam postulant, Chirek longum, Schurek, & interdum Cholem. Mutabiles

tabiles sunt, quæ istiusmodi quiescente carent, Kametz, Tzeri, & nonnunquam Cholem. At longæ, naturâ mutabiles, fiunt etiam ipsæ immutabiles ex accidenti, quoties nempe compensant defectum aut quietem, vel aliàs quieti אחוי שלך inserviunt: prius fit ex § 60. alterum ex § 130. tertium in הֵיכָל *templum*, & similibus.

Anomaliæ sunt:

I. Vocalis longa compensans defectum vel quietem mutabilis est in ultimâ syllabâ, tum Nominum, ob regimen & affixa gravia, הַר הָאֱלֹהִים *mons Dei*, Exod. 3. v. 1. הָרְכֶם *mons vester* Psalm 11. v. 1. ab הָר *mons*, unde הָרֵי *montes* Ezek. 6. v. 2. שַׂר חֲמִשִּׁים *princeps quinquaginta* 2 Reg. 1. v. 9. שָׂרֵיכֶם *princeps vester*, Dan. 10. v. 12. à שַׂר *princeps*, unde שָׂרֵי *principes* 2 Reg. 1. v. 14. tum Verborum in fine non auctorum, ob ablatum accentum, הָשֵׁב־נָא *redeat quæso*, à הָשִׁיב 1 Reg. 17. v. 21. sic וַיָּרָץ *& cucurrit*, à יָרוּץ Gen. 18. v. 2. הָרֶם־לָךְ *attolle tibi*, à הָרִים 2 Reg. 6. v. 7. וַיַּצַּף *& fluere fecit*, à יָצַף ibid. v. 6.

Ultima vocalis propriè compensans non est, sed fluit ex formâ nominum; fit autem compensans, quando auctâ dictione à fine necessitas compensationis introducta est.

II. Vocalis longa, compensativa defectus aut quietis mutabilis est in penultimâ syllabâ quorundam Nominum, גְּרוֹנִי *guttur meum*, ex גָּרוֹן à גָּרַר Psal. 69. v. 4. וְרָמָתְךָ *superbiam tuam*, ex רוֹם à רוּם 1 Sam. 17. v. 28. שְׂשׂוֹן יִשְׁעֶךָ *gaudium salutis tuæ*, ex שָׂשׂוֹן à שׂוּשׂ Psal. 51. v. 14. nisi satius sit hæc ad וְרָמָה גָּרָה & שְׂשׂוֹן referre.

III. Kametz immutabile est 1. sub literâ dagessatâ, aut indagessabili dagessandâ, in Niphal, הִזָּכְרֻכֶם *recordari vos* Ezek. 21. v. 24. וְהֻרְסוּן *destruentur* Psal. 11. v. 3. יֵאָסְפוּן *colliguntur* Psal. 104. v. 22. יִבָּהֲלוּן *conturbantur* v. 29. יִבָּרְאוּן *creantur* v. 30. in Nominibus formæ, בְּקֻשָּׁתְךָ & בְּקֻשָּׁךְ cum finale non est, בְּקֻשָּׁתְךָ *petitio tua* Est. 5. v. 6. חָרַשׁ עֵצִים *faber lignorum* Esa. 44. v. 13. & חָרָשִׁי *fabri* Esa. 45. v. 16. Huc refer אִכָּר *agricola*, item tzeri in מַצֵּבָה *statua*. Analogiam tamen in plurali sequuntur בַּלָּהָה *terror*, חַטָּאָה *peccatum*, לְהָבָה *flamma*, גַּחַל *pruna*, דַּבָּא *attritus*, צַוָּאר *collum*, שַׁבָּת *sabbathum*. 2. in Nominibus gentilibus, עֲמָלֵקִי *Amalekita*, 2 Sam. 1. v. 13. כְּלָבִּי *Calebita* 1 Sam. 25. v. 3. similiter tzeri in הַמַּכְרָתִי *Mecherita* 1 Par. 11. v. 26.

v. 36. & in חַבְרָתִי *Berothita* ibid. v. 39. in הַגְּדֵרָתִי *Gederita* cap. 12. v. 4. At יִשְׂרְאֵלִי *Israëlita*, & יִשְׂרְאֵלִית *Israëlitis* Lev. 24. v. 10. item וְיִשְׁמְעֵאלִים *& Ismaëlitæ* Psalm 83. v. 7. 3. in pluralibus nominum formæ פְּקֵי, גְּדֵי *hœdi* Gen. 27. v. 9. לְתֵי *genæ* Esai. 30. v. 29. 4. sub Mem servili in nominibus ex defectivis secundâ radicali ortis; מָגֵן *clypeus*, מָסַךְ *velum*, מָעֻז *robur*; מָגִנִּי *clypeus meus* Psal. 7. v. 11. מָסַךְ הַפֶּתַח *velum ostii* Exod. 35. v. 15. מָעֻזָּם *robur ipsorum* Psal. 37. v. 39. 5. in nominibus formæ פָּקוּת, וְגָלוּתִי *& captivitatem meam* Esa. 45. v. 13. Eodem pertinet הֲלִיּוֹתָיו *propagines ejus*, à הָלִיָּה Jer. 11. v. 16. itemque tzeri in גָּאוּת *excellentia*. 6. Speciali jure antepenultimum in בָּגוֹדָה *prævaricatrix*, אָנֹכִי *ego*, penultimum in אֲלָה *exsecratio*, הָרָה *gravida*, מָנוֹת *portiones*, תְּעָלָה *aquæductus*, דּוּדָאִים *mandragoræ*, חֲטָאִים *peccata*, עֲבָדִים *opera*, *facta*, אַזְכָּרָה *suffimentum*, קֶדֶם *ex adverso*, קָמוּט *exitium*: ultimum in קָרְבָּן *munus*, רַחֲמָן *misericors*, מוֹרָשׁ *possessio*, תּוֹשָׁב *incola*, וָו *uncus*, מוֹצָא *egressus*, מַעֲשֶׂה *factum*, auctâ in plurali dictione. Distinctio attenditur in שָׁלִשִׁים *tribuni*, & שָׁבֻעִים *septimanæ*, à שְׁלִישִׁים *tertii*, & שְׁבוּעִים *juramenta*.

IV. Tzeri immutabile est in Nominibus formæ פִּקֻּדָה, & pluralibus formarum פְּקֻדִּים & פְּקֻדִּי:

פֶּקֶר: non tamen perpetuum id eſt, גְּנֻבָתִי *pro furto ſuo*, Exod. 22. v. 2. גִּבְלָתוֹ *cadaver ejus* Deut. 21. v. 32. & גִּבְלָתִי *cadaver meum* Eſa. 26. v. 19. זְאֵבֵי עֶרֶב *lupi veſpertini*, à זְאֵב Zeph. 4. v. 3. שְׂמֵחֵי *gaudentes*, à שָׂמֵחַ Pſal. 35. v. 26. חֶפְצֵי *delectantes*, à חֵפֶץ ibid. v. 27. at יִרְאֵי *timentes*, à יָרֵא Pſal. 15. v. 4. Huc pertinent זֵעָה *ſudor*, לֵדָה *partus*, צֵאָה *excrementum*, תֵּבָה *arca*, ubi prima Jod deeſt per aphæreſin, pro יֵעָה &c. (Attamen עֵדָה *cœtus*, licet ſit à יָעַד *condixit*, mutat tzeri, ut diſtinguatur à עֵדָה *teſtimonium*, à עוּד *teſtari*, cujus tzeri quietem compenſat, & propterea mutari nequit: עֵצָה *conſilium*, à יָעַץ *conſilium dedit*, & שֵׁנָה *ſomnus*, à יָשֵׁן *dormivit*, tzeri quoque mutant.) Speciatim in תַּרְדֵּמָה *ſopor profundus*, מַהְפֵּכָה *ſubverſio*, מֵאוֹת *centena*, פְּאוֹת *anguli*, מְכֵרוֹת *machæræ*, רֵעָה *amicus*, רֵעָה *amica*, & utrumque in מְרֵעָה *amicus*.

V. Schurek ſublatum eſt in חֻשְּׁמָה *deſolatam eſſe eam*, deficiente mappik affixi, pro חוּשְׁמָה Lev. 26. v. 34. תְּהֻשְּׁמָה pro תְּהֻשְׁמָה ib. v. 43.

VI. Schurek terminale in Pahul Kal mutatum eſt ablato accentu in dictione נְאֻם *dictum*, unde eſt frequentiſſimum illud נְאֻם־יְהוָה *dictum Domini*.

§. 47. In mutationibus Vocalium lon-

um longarum in breves, & vicissim brevium in longas, non attenditur sola quantitas, manente eodem sono, juxta oppositionem §§ 10. & 11. sed alia obtinet oppositio. Nam cùm vocales breves universæ, longarum autem solummodò tres mutabiles sint: quædam breves non propriam, sed communem cum aliis habent oppositam longam.

Opponuntur igitur Kametz & Patach; in certis casibus etiam Segol, & rarius adhuc Chirek breve. Tzeri & Chirek breve, nonnunquam & Segol. Cholem & Kametzchatuph vel Kibbutz. Pro Cholem tamen adhibetur Schurek in Hophal verborum imperfectorum quoad radicalem mediam, ad euphoniam.

Obtinet

Obtinet oppositio I. Kametz & Patach §49. 60. 62. 64. 99. 125. 130. 160. Kametz & Segol § 86. 160. Kametz & Chirek breve § 82. 87. 125. 130. II. Tzeri & Chirek breve § 49. 60. 62. 64. 125. 130. 143. Tzeri & Segol § 143. 146. Tzeri & Patach rarò § 160. III. Cholem & Kametzchatuph § 49. 60. 62. 64. 86. 143. 146. Cholem & Kibbutz § 49. 60. 62. 64. 86. IV. Schurek & Kametzchatuph, § 125. 130. 146.

§ 48. Vocalis brevis, carens omni complemento temporis deficientis, subsistere nequit, § 30. eoque vel planè abolenda est, vel producenda in vocalem longam, vel novo complemento ei succurrendum, עֲבָדִים *servi*, ex עֲבָדִים à עֶבֶד Eccl. 10. v. 7. שַׁעֲרִים *portæ*, ex שַׁעֲרִים à שַׁעַר Judic. 5. v. 8. הֲדַסִּים *myrti*, ex הֲדַסִּים à הֲדַס Zach. 1. v. 8.

§ 49. Vocalis longa occurrens in eâdem syllabâ cum consonâ, seu literâ mobili, habente scheva quiescens

quiescens, expressum vel subintellectum, nec fulta accentu tonico, aut euphonico, corripitur in oppositam brevem, juxta §32. תִּשְׁתֶּם *an sitis vos*, ex שׁ Deut. 13. v. 4. בְּעֻזֶּךָ *in robore tuo*, ex עֻ Psal. 21. v. 14.

Excipiunt unicum, בָּתִּים *domus*, cum suis mutationibus, quod legunt *bât-tîm*, voluntque dages forte compensativum esse ejecti Nun, quasi ex בָּנָה בָּנְתִּים à בָּנָה *ædificavit*. Sed cùm formationis illius nulla dari queat analogiæ species, meritò repudiatur, ac rectius legitur *bot-tîm*, ut sit ab inusitato singulari בּוֹת, & hinc in plurali, resoluto cholem in Kametzchatuph & dages forte ex §64. בָּתִּים à בּוֹת *pernoctare*, unde etiam descendit בַּיִת *domus*, cujus pluralis non reperitur. Quod vero Kametz ejus antepenultimum ab accentu metheg habet, בָּתֵּיכֶם *domuum vestrarum* Gen. 42. v. 19. בָּתֵּיהֶם *domus ipsorum* Num. 16. v. 32. non mage Kametz longum esse confirmat, quàm longum chirek in יִהְיוּ *erunt* & יִחְיוּ *vivent*, quæ semper metheg possident § 159. num. 7.

Omne igitur Kametz, quod in eadem syllabâ cum schevate quiescente concurrit, nec accentu tonico, *

nico, vel saltem euphonico, fulcitur, est Kametzchatuph: quâ unâ notâ à Kametz longo distinguitur.

Concursus ille observandus venit, I. quando sequitur scheva quiescens expressum, קָרְבָּן kor-bâ'n *oblatio*, Levit. 1. v. 2. מִשְׁחַת moschhâth *corruptus* Prov. 25. v. 26. II. quando sequitur scheva quiescens subintellectum, vel sub ultimâ mobili, § 13. כֹּל col *omnis* Gen. 1. v. 29. וְעִמְּךָ vejâ-kom lâ'ch *& stabit tibi* Job 22. v. 28. וַתַּעַז vat-tâ-HOZ *& robusta fuit*, Jud. 3. v. 10. vel in dages forti, § 44. בְּעֻזֶּךָ beHOZzechâ *in robore tuo* Psalm 21. v. 2. רֹן ron-nî' *vociferare f.* Esai. 54. v. 1. Quod si tamen dages forte improprium fuerit, ex § 45. quia tunc intercedit litera quiescens, expressa aut subintellecta § 150. quæ vocalem longam constituit immutabilem § 46. Kametz longum constans manet. שְׂבַעַת־לָהּ sâ-bheHâ-l-lâ'h *satiata sibi bi est* Psalm 123. v. 4. מָשַׁחְתָּ שָׁם mâ-schâhhtâ sch-schâm *unxisti ibi* Genes. 31. v. 13. III. quando Chatephkametz, aut etiam Kametzchatuph loco schevatis quiescentis collocatur, propter anomaliam literarum gutturalium: illud fit ex § 53. num. 3. מְעֻנָּךְ mo-HOmâ'dh *constitutus* pro מְשֻׁמָּד 1 Reg. 22. v. 25. istud ex § 57. & 59. בְּאָהֳלֶךָ bheqo-hol-châ' *in tentorio tuo*, בְּאָהֳלֶךָ Psam 61. v. 5. Excipiuntur tria, quæ

quæ neglecto mackaph accentum appoſuêre puncto Kametzchatuph, de quibus vide § 158.

§ 50. Vocalis longa mutabilis, quando antepenultimum, ulterioremve locum ab accentu tonico ſortitur, (quia ad tonum fertur pronunciatio, tantò magis acceleranda, quantò longius à tono, ſeu accentu abeſt,) tempus unum amittit, & (quoniam reſiduum ſubſiſtere ſolum nequit, ex § 30.) mox etiam alterum, adeóque planè tollitur, ſuccedente notâ abſentis vocalis, hoc eſt, ſchevate, עֲבַרְתֶּם *tranſviſtis*, pro עָבַרְתֶּם à עָבַר Joſ. 3. v. 4. לְבָבֵנוּ *cor noſtrum*, pro לִבֵּנוּ à לֵב Joſ. 2. v. 11.

Vocalis longa immutabilis tantundem diſtans ab accentu tonico, accipit euphonicum, accelerationem illam pronunciationis, adeoque

eóque & abolitionem vocalis inhibentem, בֵּאלֹהִים *in Deo* Psal. 3. v. 3. וְאִישָׁנָה *& dormiam* ib. v. 6. תּוֹשִׁיבֵנִי *habitare facies me* Psal. 4. v. 9.

Schurek initiale constans est, licet metheg non admittat, וּבֹצַע *& avarum* Psal. 10. v. 3. וּמִרְמָה *& fraudium* ibid. v. 7.

§ 51. Vicaria Schevatis propria sunt literarum gutturalium אהחע, quæ cùm difficilius exprimantur, quia solo spiritu formandæ sunt, ad euphoniam sæpenumero puncta ista adsciscunt loco schevatis simplicis.

§ 52. Patach furtivum, loco schevatis quiescentis § 41. poscunt gutturales tres, ה radicale & mobile, ח & ע: & quidem bifariam, I. quando ultimæ sunt in dictione, præcedente vocali longâ quâcunque,

cunque, excepto Kametz, יֹדֵעַ *sciens*, pro יָדֵעַ Gen. 3. v. 4. רָקִיעַ *expansum* pro רָקִיעַ Gen. 1. v. 6. אֱלֹהִים *Dei*, pro אֱלֹהִים Psal. 50. v. 22. רוּחַ *spiritus*, pro רוּחַ Psal. 51. v. 19. Antecedente verò brevi quâcunque, in hujus locum migrat, estque tunc non amplius servile aut furtivum, sed vocalis brevis, וַתָּנַח *& quievit*, pro יַתָּנַח ex הֵנִיחַ Gen. 8. v. 4. וַיָּנַח *& quiescere fecit*, pro וַיָּנֵחַ ex יָנַח Jos. 21. v. 44. וַיָּרַע *& malè egit*, pro וַיָּרֵע ex יָרַע 1 Reg. 16. v. 25. גָּבַהּ *altitudo*, pro גָּבָהּ Prov. 16. v. 18. II. quando penultimæ sunt in dictione, sequente aliâ consonâ, pariter vocali cassâ; sic verò ordinariè vocalis brevis, & frequentissimè patach antecedit, פָּשַׁעַתְּ pâ-schâaht *prævaricata es*, pro פָּשַׁעְתְּ Jer. 3. v. 13. הָגַעַתְּ hig-

gáaht *pertigisti*, pro הִגְעַתְּ Est. 4. v. 14. וְלָקַחְתָּ velâ-káahht *& accipies*, pro וְלָקַחְתָּ 1 Reg. 14. v. 3. וַיִּחַד vaj-jíahhd *& lætatus est*, pro וַיִּחַד Exod. 18. v. 9. שְׁמַעַן schemáahn *audite*, pro שְׁמַעַן & hoc pro שְׁמַעְנָה Gen. 4. v. 23.

§ 53. *S*chevata composita, quæ Chateph vocantur in compositione suâ, à gutturalibus omnibus assumuntur loco schevatis simplicis: & quidem pro Mobili semper, pro Quiescente frequenter.

Loco Mobilis schevatis semper adhibetur compositum sub gutturalibus, quia cum mediatè antecedant vocalem, intercedente aliâ consonâ, combinatio earum fieri nequit, sine adscitio sono: Ast quando gutturales habent scheva Quiescens, immediatè sequuntur vocalem, & facilior est conjunctio cum eâdem. Igitur

I. Loco Schevatis Mobilis in medio dictionis perpetuum est Chatephpatach, וְאֹגְלוֹ *& redemtor ejus* Esa. 44. v. 6. תִּפְחֲדוּ *timebitis* ibid. v. 8.

v. 8. צָעֲדָה *progressa est* Gen. 49. v. 22. Excipe 1. Chatephsegol in medio habet הָאֹהֱלָה *in tentorium* Gen. 18. v. 6. & alibi. Item יַאֲחֶזוּךָ *apprehendent te f.* Jer. 13. v. 21. Sic וַיִּחַמּוּ *& incaluerunt* Genes. 30. v. 30. יֶהֱמָתְנִי *incaluit de me* Psalm 51. v. 7. אֶחָרִי *morantur* Judic. 5. v. 28. in quibus ratio habita præcedentis segol. 2. Catephkametz in medio habent וַתִּשְׁחֳרִי *& muneribus donasti* Ezek. 16. v. 33. יִתְאַרְחוּ (pro quo ibidem scriptum ante fuerat יִתְאָרְחוּ) *efformabit illud* Esai. 44. v. 13. הַרְהֹיָה *Harhoja* Nehem. 3. v. 8.

II. Loco Schevatis Mobilis in principio dictionis frequentissimum est Chatephpatach, אֲבִיכֶם *patri vestro* Gen. 31. v. 6. אֲשֶׁר *quem* ibid. v. 13. עֲשֵׂה *fac* ibid. v. 16. Verum 1. Chatephsegol est, ֱ sub initiali א, tum nominum quorundam, maximè monosyllaborum duas censonas ante vocalem habentium. אֱגוֹז *nux*, אֱוִיל *stultus*, אֵיל *robustus*, אֱלֹהִים *Deus*, אֱלִיל *idolum*, *nihili*, אֱלוּל *Augustus mensis*, אֱמֶת *veritas*, אֱנוֹשׁ *homo*, אֱשְׁיָן *nigredo*; אֱלוּת *robur*, אֱמוּנָה *veritas*, אֱתִי *ero*, אֱלֵי *ad*; & nominum propriorum, quæ post א schevandum לי habent, אֱלִיעֶזֶר *Eliëser*, אֱלִימֶלֶךְ *Elimelech*, אֱלִישָׁע *Elisæus*, &c. tum verborum in infinitivo constructo, & imperativo Kal, אֱמֹר *dicere*, & dic,

dic, אֱכֹל *edere*, & *ede*, אֱלִי *ejula f.* At בֶּאֱכֹל *in comedendo* Num. 26. v. 10. הֶאֱמֹר *an dicendum?* Job 34. v. 18. II sub initiali ה, tum in præterito Hiphil verborum quiescentium mediâ radicali, quando tertiis personis accessêre affixa, rarò quando in secundâ aut primâ personâ epenthesin admisêre. הֵשִׁיבוֹ *restituit eum* 1 Reg. 13. v. 20. 23. 26. הֵמִיתָם *occidit eos* Jer. 41. v. 8. הֵלִיצֻנִי *irriserunt me* Psal. 119. v. 52. הֵשִׁיבוֹתָ *reversus es* Psalm 85. v. 4. tum verbi הָיָה vel תָּיָה *fuit*, in Kal, הֱוֵה *esto* Job 37. v. 6. תֱּיֵה *esto* Exod. 18. v. 19. at תְּהִי *esto f.* Gen. 24. v. 60. III sub initiali ע in עֲזוּז *robur*, עֲלִי *pistillum*, עֲנוּת *afflictio*, עֲרוּךְ *dispositus*, עֲנִי *canne*. 2. Chateph-kametz est sub gutturali primâ, in Nominibus tum formæ פָּקֹד, quoties cholem in scheva transiit, חֳדָשִׁים *menses*, אָהֳלִים *tentoria*; tum formæ, פָּקִי crebrò, אֳנִי *navis*, (& ex eo אֳנִיָּה *navis*,) חֳלִי *morbus*, עֳנִי *afflictio*, (at אֲנִי *ego*, & חֲלִי *monile*, distinctionis ergò, עֲנִי *os.*) Anomalôs occurrit in הַחֲבַלְתִּי *desistamne?* pro תַּחְבַּלְתִּי Jud. 9. v. 9. 11. 13. ubi tamen scheva ante Kametz ex metheg natum videtur.

III. Loco Schevatis Quiescentis adsciscitur chateph, seu compositum scheva, quod sono respondeat immediatè præcedenti vocali brevi, puta patach, segol, vel kametzchatuph: quæ, deficiente

deficiente complemento suo priore, (propter schevatis compositionem, & per hanc ejus motum ad sequentem syllabam, § 40.) aliud illicò accipit, videlicet accentum euphonicum וְאַעֲלֵה *& adscendere feci*, pro וְאֶעֱלֶה Amos 4. v. 10. נַעֲשֶׂה *faciam*, pro נֶעֱשֶׂה ibid. v. 12. מְאָסָם *spernere eos*, pro מְאָסֵם Amos 2. v. 4.

IV. Loco Schevatis Quiescentis adsciscitur chateph, seu compositum scheva, ad cujus sonum immediatè præcedens vocalis brevis, chirek breve aut kibbutz, mutatur, (quia hæ duæ vocales breves cum schevate nunquam componuntur, adeóque chateph sono sibi respondens non habent:) addito hîc similiter accentu euphonico. *Chatephpatach* assumitur, & mutat antecedens chirek breve in patach: sub præformantibus יִ futuri Kal, & מִ præteriti ac participii Niphal tum in verbis perfectis, utrobique exeuntibus in cholem, יַחְרֹשׁ *arabit*, pro יִחְרֹשׁ Hos. 10. v. 11. תַּעְבֹד *coles*, pro תִּעְבֹד Gen. 4. v. 12. וַנֹּהֶפֶךְ *& versus fuit*, pro נֹהֶפֶךְ Est. 9. v. 1. tum in quiescentibus tertiâ He, quorum prima est Ajin. נַעֲשֶׂה *faciamus*, pro נֶעֱשֶׂה Gen. 1. v. 26. נַעֲלָה *abductus fuisset*, pro נֶעֱלָה 2 Sam. 2. v. 27. Excipe יְהַדֵּף *expellet* Prov. 10. v. 3. וְיִחְשֹׂף *nudabitque* Psal. 29. v. 9. *Chatephsegol* assumitur &

mutat antecedens chirek breve in segol, sub præformantibus יִ futuri Kal, & ; præteriti ac participii Niphal in verbs perfectis neutrubi exeuntibus in Cholem. יֶחֱרַשׁ *silebit*, pro יֶחֱרַשׁ Psalm 50. v. 3. נֶהֱרְסָה *destructa est*, Prov. 24. v. 31. sub iisdem præformantibus יִ futuri Kal, & ; præteriti ac participii Niphal in verbs perfectis ab Aleph incipientibus, itemque in quiescentibus tertiâ He quorum prima est He vel Cheth. תֶּאֱחֹז *apprehendes*, pro תֶּאֱחֹז Eccl. 7. v. 18. נֶאְדָּר *magnificus*, pro נֶאְדָּר Exod. 15. v. 11. יֶחֱזֶה *videbit*, pro יֶחֱזֶה Num. 24. v. 4. יֶהֱמָה *perstrepet*, pro יֶהֱמָה Jer. 48. v. 36. sub ה characteristico præteriti Hiphil, הֶאֱרִיכוּ *prolongârunt*, pro הֶאֱרִיכוּ Judic. 2. v. 7. הֶעֱמִיד *constituit*, pro הֶעֱמִיד 1 Par. 6. v. 16. sub primâ radicali Aleph in imperativo Kal. אֱהַב *amate*, pro אֱהַב Psal. 31. v. 24. אֱחֹז *prehendite*, pro אֱחֹז Cant. 2. v. 15. Excipe, תַּחֲנֶה *castrametabitur* Psalm 27. v. 3. cum omnibus ejusdem temporis; תִּתְחַתֶּה *accipietne* Proverb. 6. v. 27. *Chatephkametz* assumitur, & mutat antecedens Kibbutz in Cametzchatuph, מֻעֲמָד *constitutus*, pro מֻעֲמָד 1 Reg. 22. v. 35. Prorsus anomala hîc sunt תֶּהֱלַךְ *ambulat*, pro תֶּהֱלַךְ vel תֶּהֱלָךְ Psalm 73. v. 9. & Exod. 9. v. 23. nec

non מְעַבְרֵם *coles eos*, pro תְּעַבְדֵם ex תָּעַבְדוּ Exod. 20. v. 5. & cap. 23. v. 24. & Deut. 5. v. 9. atque etiam וְנַעַבְדֵם *& colemus eos* Deut. 13. v. 3. siquidem ista activa sint, & ad Kal referenda, non autem passiva ex Hophal, vide § 137. item וְאַחְזֵי *& cape*, pro אֲחֹז Ruth. 3. v. 15.

V. Scheva compositum ex Quiescente ortum, quando præformans habet vel accepit vocalem homogeneam, interdum redit in simplex quiescens, חָאטַר *claudet* Psal. 69. v. 16. נֶהְפַּךְ *conversus est* Psalm 32. v. 4. הָעְלִים *occultavit* 2 Reg. 4. v. 7. הָחְבִּיאָה *occultavit* Jos. 7. v. 25. וְהָחְתֵּל *& fasciis involvendo* Ezek. 16. v. 4. Rarius id fit antecedente præfixo. לְעֹזֹר *ad juvandum*, pro לְעֶזֹר 2 Par. 14. v. 10. cap. 19. v. 2. בְּעֹזֹר *in juvando* 1 Par. 15. v. 26. וְעֹצֵר *& cohibere* Job 4. v. 2. לֶאֱסֹר *ad ligandum* Psal. 105. v. 22.

VI. Scheva Quiescens sub gutturalibus constanter retinetur 1. ante afformantes syllabicas verborum. יָדַעְתִּי *novi* Jer. 10. v. 23. לָקַחְתָּ *accepisti* 1 Sam. 12. v. 4. נָגֵעְנוּ *exspiramus* Num. 17. v. penult. Huc pertinet pronomen, afformati originem dans, אֲנַחְנוּ vel נַחְנוּ *nos*. At legitur chateph וְנַגַּעֲךָ *attigimus te* Gen. 26.

v. 29. וְהוֹקַעֲנוּם *& suſpendemus eos* 2 Sam. 21. v. 6. יְדַעֲנוּךָ *novimus te* Hoſ. 8. v. 2. 2. ante jod mobile, גִּהְיָה *effectum* Prov. 13. v. 19. מַעְיָן *fons* Levit. 11. v. 36. מִחְיָה *victus* Ezr. 9. v. 8. at legitur chateph in Hiphil verbi חָיָה *vixit*, item לֶחֱיָה *maxilla ejus* Lam. 1. v. 2. וַיִּהְיוּ *& fuerunt* Gen. 26. v. 35. 3. in quibuſdam Nominibus propriis, נַחְשׁוֹן *Naaſſon*, רַעְמָה *Raama* גַּעְתָּם *Gaatám*.

§. 54. Literæ non-gutturales loco ſchevatis ſimplicis aliquando adſciſcunt Compoſitum: quod tamen in omnibus codicibus non comparet.

Chatephpatach occurrit 1. loco Mobilis ſchevatis ſub Reſch verbi בָּרַךְ in Pihel. תְּבָרְכוּ *benedicetis* Num. 6. v. 23. אֲבָרְכֵם *benedicam eis*, ibid. v. 27. ſub Mem participii Pihel pluralis cum articulo, הַמְלַקְּקִים *lambentium* Jud. 7. v. 6. הַמַּקְפִּדִים *ſepelientes* Ezek. 39. v. 15. poſt initiale Schurek metheg tunc adſcripto, וְזָהָב *& aurum* Gen. 2. v. 12. וְשָׁמְעוּ *& audi* Num. 23. v. 18. וְתִבָּקְשִׁי *& inveſtigaberis* Ezek. 26. v. 21. 11. Loco Quieſcentis ſchevatis in voce וַיֹּאכְלוּ *comederunt* Gen. 41. v. 4. & 20. juxta Eliam

Eliam Levitam; post vocalem brevem. רֻשַּׁפָּה *recreatus fuit* Job 33. v. 25. III. Loco Mobilis vel Quiescentis schevatis, sub priore duarum, continuò repetitarum. צְלֻלָּה *profundum petierunt* Exod. 15. v. 10. רִבְבוֹת *myriades* Num. 10. v. 36. קְלֻלָה *maledictio* Prov. 26. v. 2.

Chatephkametz occurrit loco Mobilis schevatis 1. sub literâ fortiter dagessatâ. לָקְחָה *desumta est* Genes. 2. v. 23. בְּסַעֲרָה *in turbine* 2 Reg. 2. v. 1. II. quando scheva natum est ex cholem, tum in nominibus formæ בָּקָר vel בָּקִי, tum in verbis. הַקְּדֹשִׁים *sanctitatum* 2 Par. 3. v. 8. דְּמִי *silentium* Esai. 62. v. 6. 7. אֶשְׁקְטָה *quiescam* Esai. 18. v. 4. Utrumque concurrit in שִׁבֳּלִים *spicæ*, à שִׁבֹּלֶת Gen. 41. v. 5. in כֻּתֹּנֶת *tunicæ*, à כְּתֹנֶת Exod. 28. v. 40. in תִּקְּבֶנִּי *maledices ipsi*, à תִּקֹּב Num. 23. v. 25. III. Post initiale schurek in וְסַעֲרָה & *fulci* 1 Reg. 13. v. 7. וְצַעֲקִי & *vociferare* Jer. 22. v. 20.

Chatephsegol non nisi semel reperitur in וּבִצְלְצָלִים & *cum cymbalis* 2 Sam. 6. v. 5. ubi tamen analogôs emendatiora exemplaria legunt צֶלְצָלִים. at in יְהוָה peregrinum est, non secus ac reliqua puncta juxta § 25.

Attamen Scheva compositum sub non gutturali in concursu cum antecedente schevate habetur pro simplici. חֲבֵרָכָה *an benedictio*, ex § 105. & 59. Gen. 27. v. 38. הֲצֳרִי *an balsamum*, ex § 105. Jer. 8. v. 22. וְשִׁבְיַת *& captivum duc*, ex § 106. & 57. Judic. 5. v. 12.

§ 55. Duobus Schevatibus Quiescentibus in medio dictionis concurrentibus, (quia duæ consonæ in medio vocalem sequi, & ejus syllabam claudere nequeunt, § 33.) posteriori vel tribuendus motus, ut literam suam sequenti syllabæ adjungat; vel substituenda vocalis, ut novam cum suâ consonâ syllabam faciat. Prius fit cum affixis gravibus, ex § 95. & vix animadvertitur, עַבְדְּכֶם *servus vester* Genes. 18. v. 5. Posterius in Verbis defecti-

defectivis mediâ radicali, § 125. & evidentissimum est, זַמֹּתִי *cogitavi*, pro זָמַמְתִּי ex זָמַמְתִּי Psal. 17. v. 3. סַכּוֹתָה *texisti*, pro סַכֹּתָ ex סַכַּכְתָּ Lam. 3. v. 43. 44.

§ 56. Duobus Schevatibus Mobilibus (sive Simplicia fuerint, sive alterutrum Compositum,) quandocunque concurrentibus, (quia tres consonæ in eadem syllabâ vocalem antecedere nequeunt, § 33.) alterutrius mutatio instituenda.

Excipiunt quidam unicum מְחָאִי *plaudere te* Ezek. 25. v. 6. sed alii codices legunt מָחֲאִי, quod analogum, adeóque magis probandum est.

§ 57. Concurrente gemino Schevate Simplici mobili prius in vocalem brevem abit; quæ cùm unius duntaxat sit temporis, nec sufficiat ad absolvendam syllabam, posterius scheva fit quiescens, & consonam

ſonam ſuam illi vocali annectit. Vocalis illa brevis poteſt eſſe qualiſcunque: aſt frequentiſſima eſt Chirek breve, eademque ſub præfixis כלב in hoc concurſu perpetua, כִּדְמוּתֵנוּ *ſecundùm ſimilitudinem noſtram*, ex כְּדְמוּתֵנוּ Gen. 1. v. 26. בִּרְגַת *in piſcem*, ex בְּרְגַת ibid. לִשְׁמֹר *ad cuſtodiendum*, ex לְשָׁמֹר Gen. 3. v. 24.

Poſteriore Schevate ſublato, vocalis brevis ex priori ſchevate nata, (quia non ſufficit ad abſolvendam ſuam ſyllabam,) vel reſtituitur ſuæ origini, שִׁמְעָה *audi*, pro שְׁמְעָה ex שְׁמָעָה Dan. 9. v. 19. vel complementum deficientis temporis aliud accipit; puta vel accentum tonicum, יִרְבֶּה *augeſcat*, pro יִרְבְּה ex יִרְבֶּה Geneſ. 1. v. 22. vel alterum tempus, ſui productione in vocalem longam, הַשֵּׁב *reſtitue*, pro הַשְׁבְּ ex הָשִׁיב Gen. 20. v. 7. Si idem ſcheva ad ſequentem ſyllabam referatur, vocalis brevis complementum accipit per accentum euphonicum, יֶחֱזֵק pro יֶחֱזְק *apprehendet* Eſai. 27. v. 5.

Quando poſterius horum Schevatum occurrit ſub Jod, neque ſono

sono diphthongescenti juxta §42. est locus, (nam tunc analogia obtinet, אֲיַסְּרֵם *castigabo eos* Hos. 7. v. 12.) hoc posterius Scheva planè perit, & Jod quiescit; pro priori autem schevate adhibetur vel chirek, quod tum longum est, vel tzeri; quæ duæ vocales quieti literæ Jod congruunt § 34. Chirek quidem assumitur cum præfixis וּכְלֹב וַיְהִי *& fit*, ex וְיִהִי Gen. 1. v. 6. לִישׁוּעָה *in salutem*, ex לִישׁוּעָה Exod. 15. v. 2. aſt לִרְאָא *ad timendum*, pro לִירְאָא 1 Sam. 18. v. 29. Tzeri in nominibus formæ פֵּיד deducto accentu ordinariè, § 87. זֵתִים *oleæ*, ex זֵיִתִים à זַיִת Deut. 28. v. 40. Alterutrum in futuro Kal verborum quescentium primâ Jod, § 129. אֵינֵק *sugam*, ex אֵינֵק Job 3. v. 12. אֵדַע *sciam*, ex אִידַע Gen. 15. v. 8.

Quando prius horum Scheva-

tum est

tum est sub Vav præfixo, illud mutatur in Schurek, vav quiescente, sed cui in pronunciatione præmittitur Aleph, & posterius Scheva manet mobile, וּבְדַרְכָּ֑ *& in viâ*, ex וּבְדַרְכָּ֑, & legitur ac si scriptum esset וּבְדַרְכָּ֑ Psal. 1. v. 1.

Aleph præmittendum esse huic Schurek in pronunciatione, R. David Kimhi antiquissima consuetudine confirmat, in Michlol fol. 62. *Vav punctatur puncto Schurek: qualis autem est lectio literæ Aleph, talis quoque est lectio hujus Vav, nimirum Aleph cum Schurek, juxta Kabbalam, seu traditionem: quemadmodum scripsit Doctor R. Iuda Chijug. b. m. Sic hæreditate accepimus à majoribus nostris, generatione post generationem.* Ratio consuetudinis autem petenda est ex § 27. quia vocalem ullam in syllabæ initio pronunciare impossibile est, nisi præmisso spiritu, qui maximè simplex quando Lenis est, sive Aleph, & si Græcis literis exprimendum foret hoc initiale schurek, spiritus lenis esset præponendus, qui designando Aleph mobili in dictionum principio adhiberi solet, וַיַּעַל uti יְהוָה *οὐσίας.*

Schurek istud est vocalis longa, non brevis; quia

quia, quod brevis nequit, syllabam cum adscitio suo Aleph absolvere potest, וּפִי *& os meum* Psal. 51. v. 17. nedum æquivalens schevati mobili, quia aliud scheva ponè se habere potest, וּבְחַטָּאת *& in peccato* ibid. v. 7. Scheva autem sequens est mobile, quia schurek istud syllabam uniformem facit, sequente vel non sequente schevate.

§ 58. Concurrentibus schevatibus simplici mobili & composito, pro priori, sive simplici, assumitur vocalis brevis, sed præcisè ea, quæ in sequentis schevatis compositione occurrit, additurque illi ad complementum syllabæ accentus euphonicus metheg: (quia sequens scheva ob compositionem quiescere nequit § 40.) quod metheg constanter adhæret vocali, etiam quando scheva compositum alteram sui partem amisit. וְעָפְרֵךְ *& pulverem tuum*, ex וְעָפְרֵךְ Ezek. 26. v. 12.

12. בְּאֵנֹק *in clamando*, ex בְּאֵנֹק ibid. v. 15. בְּחַרְבֹּות *in vastitatibus*, ex בְּחַרְבֹּות Ezek. 13. v. 4. לְחָדָשָׁיו *singulis mensibus suis*, ex לְחָדָשָׁיו Ezek. 47. v. 12.

Ast prima verborum הָיָה *fuit*, & חָיָה *vixit*, compósito schevate notata, quoties aliqua præfixorum וכלב accedit, scheva quiescens accipit, & præfixa sumunt chirek breve, §57. in singulari masculino imperativi Kal segol. וְחִיִּיתֶם *& vivetis*, ex וְחִיִּיתֶם Ezek. 37. v. 6. וְחִיֵּה *& vive*, Prov. 4. v. 4. לִהְיוֹת *ad esse*, ex לִהְיוֹת Genes. 17. v. 7. וְהִיִיתֶם *& eritis* Gen. 3. v. 5.

Nomina divina אֱלֹהִים *Deus* in plurali, & אֲדֹנָי *Dominus*, item appellativum אָדוֹן *dominus*, quoties Aleph ob incrementum finale scheva habet, accedentibus præfixis cum schevate, videlicet וכלב & ה interrogativo, contrahunt oritura (ֱ) & (ֲ): priora quidem in tzeri, posteriora in patach, aleph quiescente. כֵּאלֹהִים *sicut Deus*, ex כֵּאלֹהִים Genes. 3. v. 5. לֵאלֹהִים *in Deum*, ex לֵאלֹהִים Gen. 17. v. 7. לַאדֹנָי *Domino*, ex לַאדֹנָי Genes. 18. v. 30. וַאדֹנָי *& Dominus*, ex וַאדֹנָי Esa. 49. v. 14. בַּאדֹנָי *in dominum*

dominum meum, ex בַּאדֹנִי 1 Sam. 24. v. 11. Tetragrammaton יהוה (quod ordinariè vocis אֲדֹנָי, interdum, ob hujus expressam mentionem immediatam in eodem membro, vocis אֱלֹהִים puncta possidet,) cum præfixis iisdem parem punctationem habet. הַיְהוָה *an Dominus?* ex הַיְהוָה Jer. 8. v. 17. לַיהוָה *Domino*, ex לַיְהוָה Psal. 16. v. 2. וְלַיהוָה אֲדֹנָי *& Deo Domino*, ex לַיהוָה Psalm 68. v. 21. Analogiam sequitur singulare אֱלֹהַּ, (præter unum לֵאלֹהּ *in Deum suum* Hab. 1. v. 11.) & אֱלֹהִין in plurali septies. לֵאלֹהַּ *ad Deum* Job 12. v. 4. וֵאלֹהַּ *& Deus* Job 24. v. 12. וַאדֹנֵינוּ *& Dominus noster* Psal. 135. v. 5. לַאדֹנֵי *Domino* Psal. 136. v. 3. Singulare est הַל יְהוָה *an Domino?* Deut. 32. v. 6. ubi duo præfixa separatam syllabam seu dictionem potius constituunt: (simile quadantenus est כְּלַעֲמַת *quemadmodum, sicut ex adverso*, pro כְּלְעֲמַת, quia עֲמַת sine ל nunquam usurpatur, & כ similitudinis nota est Eccl. 5. v. 15.) qui libri הַלְיהוָה habent, vitiosè scheva à Jod transtulerunt ad Lamed. Contractionem eandem imitatur infinitivus אֱמֹר *dicere*, cum solo ל semper, ob usum frequentissimum, לֵאמֹר *dicendo*,

ex לֵאמֹר Gen. 1. v. 22. cum aliis præfixis nunquam בֶּאֱמֹר *in dicendo* Deut. 4. v. 10. Singulare autem est וְאֶעֱנֶה *& affligam*, pro וְאֶעֱנֶנָּה 1 Reg. 11. v. 39.

§ 59. Concurrentibus schevatibus composito, & simplici mobili, prius sive compositum bifariam mutatur. (1) Vel enim abjicit suum scheva, servatâ vocali, quomodo sequens scheva simplex fit quiescens. עִבְרִי *servos*, pro עֲבָדַי ex עֲבָדִים 1 Reg. 1. v. 33. נֶהְפְּכָה *versa est*, ex נֶהְפְּכָה Lam. 5. v. 2. וּפְעָלֶךָ *& opus tuum*, ex פָּעָלֶךָ Esa. 45. v. 9. (2) Vel abjicit suam vocalem, servato schevate: idque rursum bifariam, pro diverso situ. (a) Nam in medio dictionis prius scheva, ex composito ortum, quiescit, posterius mobile manet. נַחְפְּשָׂה *investigemus*, ex נַחְפְּשָׂה Lam. 3. v. 40. נֶהְפְּכוּ *conversi sunt*, ex

ex וַתִּפְקֹנָה Pſ. 78. v. 57. (b) Sed in dictionis principio, poſterius ſcheva quieſcit, & prius, ex compoſito ortum, in vocalem brevem mutatur, convenientiorem eâ quæ in compoſitione occurrebat: qualis cenſetur, in nominibus, quæ originem, aut diſtinctionem ex origine indicat. עֲרָלוֹת *præputia* 1 Sam. 18. v. 25. ex עָרְלָה à עֲרָלוֹת Joſ. 5. v. 3. חַבְלֵי *funes* Eſt. 1. v. 6. ex חֲבָלִים à חֶבֶל *funis* Pſal. 16. v. 6. חֶבְלֵי *dolores* Pſal. 18. v. 5. ex חֲבָלִים à חֶבֶל Eſa. 13. v. 8. in Verborum Kal ex chatephpatach vel chatephſegol in imperativo quidem cum afformantibus aſyllabis chirek breve; in infinitivo autem & imperativo conjunctis cum affixo vel He paragogico Kametzchatuph. חִזְקִי וְאִמְצִי *fortes & validi eſtote*, à

חֲזַק וֶאֱמַץ Deut. 31. v. 6. אִמְרוּ *dicite*, ex אֱמֹר ab אִמְרוּ Hos. 2. v. 3. וְחִתְמוּ *& obsignate*, ex חָתוֹם à חִתְמוּ Est. 8. v. 8. עִבְרוּ *transite*, ex עֲבֹר à עִבְרוּ Jer. 2. v. 10. אֲבָדֵךְ *perire te*, ex אֲבֹד ab אֲבָדֵךְ Deut. 28. v. 22. וְאֹכְלָה *& comede*, ex אֲכֹל ab אֲכָלָה Gen. 27. v. 19. בְּאָמְרִי *in dicendo me*, ex אֱמֹר ab אָמְרִי Ezek. 3. v. 18. Excipe segol habentia, analogôs quidem, אֶסְפָּה *congrega*, ex אֲסֹף ab אֶסְפָּה Num. 11. v. 16. anomalôs autem עָרְכָה *dispone*, ex עֲרֹךְ à עָרְכָה Job 33. v. 5.

§ 60. Dages forte à literis Gutturalibus אהחע, & à Resch, ad vitandam difficultatem ac κακοφωνίαν geminationis, non admittitur: unde Indagessabiles nuncupantur. Loco autem Dages fortis (quod literam præcedenti syllabæ tribuere debebat § 44.) vocalis brevis im-

BIBLIOTECA DEBRECEN

me-

mediatè antecedens vel producitur in longam oppositam: vel servatur, sed additâ ei mediâ quasi morâ in pronunciatione, ut complementum temporis, loco neglecti dages, accepisse intelligatur §31. num. 3. quæ mora euphonico accentu significatur & confirmatur, quoties vocalis ista brevis, aut scheva mobile immediatè, aut accentum tonicum mediatè, hoc est, intercedente aliâ syllabâ, antecedit. Priori modo explicitè compensatur Dages forte, posteriori implicitè. Explicita compensatio obtinet ante Resch semper, הָרֹמֵשׂ *reptans*, pro הַרֹמֵשׂ Gen. 1. v. 26. ante Aleph ordinariè מֵאִישׁ *à viro*, pro מֵאִישׁ Gen. 2. v. 13. ante Ajin frequenter. הָעֵץ *arbor*, pro הַעֵץ Gen. 3. v. 3. מֵעֵבֶר

compressa sunt, pro מְעֻכִּי Ezek. 23. v. 2. ante He rarò. בָּהָר *in monte*, pro בַּהָר Gen. 31. v. 25. ante Cheth rarissimè. אֵחַר *distulit*, pro אֵחַר Gen. 34. v. 19. Implicita compensatio obtinet ordinariè ante He & Cheth. הַהֹלֵךְ *ambulans*, pro הַהֹלֵךְ Gen. 2. v. 14. בַּהֲר *festina*, pro בַּהַר Genes. 19. v. 22. חַחַיִּים *vitæ*, pro חַיִּים Genes. 2. v. 9. חָחַץ *lotus fuit*, pro חָחַץ Prov. 30. v. 12. minus frequenter ante Ajin. הָעָרִים *urbes*, pro הָעָרִים § 63. num. 5. Gen. 19. v. 25. בְּעֵר *removit*, pro בָּעַר 1 Reg. 22. v. 47. rarius ante Aleph. הָאָנֹכִי *an ego*, pro הָאָנֹכִי § 63. num. 5. Num. 11. v. 12. נָּאֵץ *irritavit*, pro נָאַץ Psal. 10. v. 3.

Literarum Indagessabilium aliquæ absolutè tales sunt, & ex eo compensationis implicitæ amantiores, videlicet He, Cheth, & Ajin: reliquæ, nempe Aleph & Resch, aliquando dages

dages recepisse reperiuntur, & hinc expressam compensationem malunt. Masorethæ enim observarunt Aleph quater dagessatum esse. רָאוּ *visa sunt* Job. 33. v. 21. וַיָּבִיאוּ *& attulerunt* Gen. 43. v. 26. וַיְבִיאוּ Ezr. 8. v. 18. תְּבִיאוּ *afferetis* Levit. 23. v. 17. Septies idem notârunt de Resch, sed R. David Kimhi plura exempla producit: 1. in medio quidem, לְאֹ־כָרַת שָׁלֵךְ *non præcisus fuit umbilicus tuus* Ezek. 16. v. 4. לְשָׁרֵךְ *umbilico tuo* Prov. 3. v. 8. מָרַת *amaritudo* Prov. 14. v. 10. שָׁרֹאשִׁי *quia caput meum* Cant. 5. v. 2. הֲרָאִיתֶם *an vidistis?* 1 Sam. 10. v. 24. quod reperitur 1 Sam. 17. v. 25. & 2 Reg. 6. v. 32. הַרְעָפָה *provocare eam* 1 Sam. 1. v. 6. 2. in principio dictionis autem רַע *malum* Psal. 52. v. 5. sic quoque Prov. 11. v. 21. & Jer. 39. v. 12. רַךְ *molle* Prov. 15. v. 1. רֹאשׁ *caput* Hab. 3. v. 13. Codices tamen impressi non ubique exprimunt.

§ 61. Dages forte interdum etiam ex Dagessabilibus literis excidit; & quidem frequentius quando schevatæ sunt, rarius autem quando vocalem habent.

Schevatæ literæ, quæ Dages forte amittunt, sunt potissimum istæ. Secunda radicalis tum in medio dictionis frequenter, תְּבַקְּשִׁי *quæretis*, pro תְּבַקְּשׁוּ Psalm 4. v. 3. וַיִּקְחוּ *& acceperunt*, pro וַיִּקָּחוּ Jos. 9. v. 14. וַיִּשְׂאוּ *& acceperunt*, pro וַיִּשָּׂאוּ Ruth. 1. v. 4. tum in fine semper, וַיִּתְגַּל *& retexit se*, pro וַיִּתְגַּלְ §. 147. Genes. 9. v. 21. הַטִּי *inclina*, pro הַטֵּ §. 147. Psal. 17. v. 6. Tertia radicalis in medio dictionis interdum, וְקַנְּנוֹ *& exsecrare eum*, pro וְקַנְּגוֹ § 152. Num. 23. v. 13. חֲקָבֵם *pensum vestrum*, pro חֲקָבֵם Exod. 5. v. 14. חֻקֵּךְ *statutum tuum*, pro חֻקֶּךָ Levit. 10. v. 13. 14. כֻּלְּכֶם *omnes vos*, pro כֻּלְּכֶם Jos. 8. v. 4. Jod futuri, וַיְבָרְכֵהוּ *& benedixit*, pro וַיְבָרֶךְ Gen. 1. v. 22. Mem participiale frequentissimè cum articulo He, הַמְלַמְּדֵי *docens*, pro הַמְלַמֵּד Psal. 94. v. 10. Prima litera quorundam nominum pluralium cum eodem articulo, הַלְּוִיִּם *Levitas*, pro הַלְוִיִּם Num. 3. v. 12. הַצְּפַרְדְּעִים *ranæ*, pro הַצְּפַרְדְּעִים Exod. 7. v. 29.

Non schevata amittens Dages forte est radicalis tertia verborum geminantium mediam: quod si contingat cum affomante syllabâ, perit vocalis antecedens, juxta analogiam descendentis ad eam accentus § 115. וְנִבְלָה *& confundamus*, pro וְנָבֵל נָבְלָה Genes. 11. v. 7. וַיִּתַּמּוּ *& absoluti sunt*, pro וַיִּתַּם Deut. 34. v. 8. Huc referendum verbum וַיְחַנֵּךְ *gratiosus*

tioſus ſit tibi, pro חָנֵּךְ à יְחָנֵּךְ Geneſ. 43. v. 29. & Eſa. 30. v. 19. ubi pereunti vocali ex ſimili analogiâ § 143. antecedens ſcheva abiit in vocalem brevem Kametzchatuph. Si idem contingat cum afformante ſyllabicâ, perit vocalis ſequens, tum ob ſublatum incommodum gemini ſchevatis quieſcentis in medio, tum imprimis ob vocalem brevem antecedentem, quæ complemento temporis indiget. תַּמְנוּ *conſumti ſumus*, pro תַּמּוּנוּ ex תָּמְמוּ à תָּמַם Num. 17. v. 13. Jerem. 44. v. 18. Lam. 3. v. 22. Similis formationis eſt, ſed excidente dages characteriſtico in verbo perfecto ex mediâ radicali, הֲיִתְחַבְּרֶךָּ *an conſociabitur tibi?* pro הֲיִתְחַבֵּרְךָ Pſal. 94. v. 20. ubi vocalis ſequens periit, ut brevis antecedens ſchevatis quieſcentis ope complementum ſyllabæ conſequeretur.

§ 62. Litera ultima vocalis defectivæ, ſed incremento finali auctæ, accipit dages forte, ad compenſationem literæ deficientis. אַפּוֹ *ira ejus* ex אַף, quod ab אָנַף *iratus fuit* Pſal. 2. v. 12. כְּגַלִּים *ſicut acervi*, ex גַּל, quod à גָּלַל *volvit* Hoſ. 12. v. 12. נְשַׁמָּה *deſolatur* ex נָשַׁם, à שָׁמַם *vaſtavit*

Ezek. 25. v. 3. הֻחֳלְלָה *cœpit*, ex הֻחַל à חָלַל Jud. 20. v. 40. שֹׁמּוּ *obstupescite* à שָׁמַם Jer. 2. v. 12. Hinc porrò sequitur correptio vocalis longæ in oppositam brevem, si accentus quoque ad incrementum illud descenderit, juxta §49. וְאִשֻּׁם *& ignis eorum*, ex אֵשׁ ab אָשַׁשׁ Esa. 66. v. 24. (At dages neglectum est in אֶשְׁכֶם *ignis vester*, pro אִשְׁכֶם ex אֵשׁ eodem Esa. 50. v. 11.) אִמִּי *mater mea*, ex אֵם ab אָמַם Psal. 22. v. 10. תִּתִּי *dare me*, ex תֵּת à נָתַן Gen. 29. v. 19. רָנּוּ *cantate*, ex רֹן, à רָנַן Esa. 44. v. 23. רַבִּי *multa*, ex רַב à רָבַב Hos. 8. v. 12.

§ 63. Euphoniæ duntaxat, non necessitatis gratiâ, introductæ sunt mutationes nonnullæ punctorum, quæ vocales, earumve privationem indicant.

I. Schu-

I. Schurek & Kibbutz nonnunquam locum & quantitatem invicem permutant, & tunc Schurek est vocalis brevis, unius temporis; Kibbutz autem longa, duorum temporum. הוֹלֶדֶת *nativitas*, pro הֻלֶּדֶת Ezek. 16. v. 4. כְּבוּדָה *honorata*, pro כְּבֻדָה Psal. 45. v. 14. עוּזָּה *robora*, pro עֻזָּה Psal. 68. v. 29. יְהוֹשֻׁעַ *Iosua*, pro יְהוֹשׁוּעַ Num. 13. v. 16. לָבֻשׁ *vestitus*, pro לָבוּשׁ Prov. 31. v. 21. Cæterum Kibbutz pro Schurek scriptum occurrit, his potissimum locis. (1.) in Nominibus formæ פְּקִיד, & bisyllabis ejusdem terminationis, si jod plurale expressum fuerit. נְתָנִים נְתִנִים *dati*, *dati* Num. 8. v. 16. (at נְתוּנִים נְתִנִים cap. 3. v. 9.) עַמֻּדֵיהֶן *columnas ejus* Exod. 35. v. 11. יוֹם הַכִּפֻּרִים *dies expiationem* Lev. 23. v. 27. in earundem formarum fœmininis, si sequatur quiescens vav vel jod, vel etiam si in regimine collocentur, הַשְׁרָכוֹת *dispositæ* Jos. 2. v. 6. גְּבֻלָתוֹ *terminus ejus* Esa. 28. v. 25. אֲהֻבַת רֵעַ *dilecta amico* Hos. 3. v. 1. קִבְרַת־רָחֵל *sepulchrum Rachelis* Genes. 35. v. 20. (2.) in verbis tum quiescentibus mediâ Vav in futuro Kal, si vav vel jod quiescens sequatur. יָקֻמוּ *consistent* Psal. 1. v. 5. תָּמֻתוּן *moriemini* Genes. 3. v. 3. 4. תָּשֻׁבִינָה *revertemini* Ezek. 16. v. 55. tum quibusdam pluralibus in ־ִי finitis, si accedant affixa syllabica, תְּלִיהוּ *suspendite ipsum* Est. 7. v. 9. קָרְאִי *evenerunt mihi* Jer. 13.

Jer. 13. v. 22. וְעֻבְּרֻנָה *transgrediuntur illud* Jer. 5. v. 22.

II. Aleph finale mutat antecedens Patach (in quo in fine quiescere nequit § 34.) in Kametz. מִבְטָא שְׂפָתֶיהָ *pronunciatum labiorum ejus*, pro מִבְטָא § 80. Num. 30. v. 7. 9. בְּמַשָּׂא הָעָם *in onere populi* Num. 11. v. 17. נֶחְבָּא *absconditus fuit*, pro נֶחְבָּא § 119. num. 2. 1 Sam. 10. v. 23. Idem (eâdem de causâ § 34.) accidit quoque finali He in præteritis § 132. וְנִגְלָה *Et revelatum est* Esa. 22. v. 14. הָרָה נֶבֶרְ *conceptus est vir* Job 3. v. 2.

III. Geminum Segol, ante & sub Aleph, in dictionibus penacutis Thav servili finitis, contrahitur in Tzeri, & Aleph quiescit, מְצֵאתִי *inventa*, pro מְצָאָתִי § 118. 2 Sam. 18. v. 22. יֹצֵאת *egrediens* Iudic. 11. v. 34. & omisso Aleph חֵיצֵת Deut. 28. v. 57. צֵאת *egredi*, pro צֵאָת Gen. 24. v. 11. לְשֵׂאת *ad ferendum* Genes. 36. v. 7. Interdum Tzeri illud migrat sub Aleph, & præcedens litera accipit scheva, שְׂאֵת *ferre* Deut. 1. v. 9. כְּמוֹצְאֵת *ut inveniens* Cant. 8. v. 10. נְשֵׂאת *ferens* 1 Reg. 10. v. 22. Hæc tamen variatio pertinet ad anomaliam עֲ Aleph, de quâ § 163.

IV. Segol ante He mobile radicale, Cheth & Ajin

& Ajin ultimas, & sub iisdem penultimis, transit in Patach vicarium in dictionibus penacutis quibuscunque: נְגַהּ *splendor*, בְּטַח *fiducia*, יֶשַׁע *salus*, pro נְגַהּ &c. מְהַר *dos*, רְחַב *latitudo*, פְּעַל *opus*, pro מְהַר &c. לַהַב *flamma*, פַּחַד *metus*, וַעַם *indignatio*, pro לַהַב &c. מִשְׁלַחַת *missile*, בֹּרַחַת *fugiens*, בַּעַת *scire*, קַחַת *accipere*, יַחַד *pariter*. Excipiuntur אֹהֶל *tentorium*, לֶחֶם *panis*, רֶחֶם pro quo etiam dicitur רַחַם *uterus*, Aſt תֹּאַר *forma*, ſub Aleph ſimile Patach adſciſcit. Si He fuerit ſervile, licet mobile, & dictio penacuta, ſegol antecedens manet. נִצְרֶהָ *cuſtodi eam* Prov. 4. v. 13. יְדֵהָ *manus ejus* Prov. 31. v. 31.

V. Patach implicitum Dages forte in ſe habens, ante He mobile radicale, Cheth, & Ajin, rarius ante Aleph, poſſidentes Kametz, item ante Cheth cum Chatephkametz, mutatur in Segol ſimiliter dages forte implicitum continens. אֶחָד *unus* Gen. 2. v. 24. & אַחַת *unus* in regimine Gen. 21. v. 15. אַחַת *una* in pauſa Gen. 11. v. 1. quod aliàs ſcribitur אַחַת Exod. 26. v. 2. ubi etiam legitur הָאַחַת & הָאֶחָת. Sic הֶהָרִים *montes*, pro הָהָרִים Ezek. 18. v. 6.

לַהֲבַת *flammæ* Psalm. 105. v. 22. גֶּחָלִים *prunæ* Psal. 18. v. 19. הַפְּחָה *ducis* Neh. 5. v. 14. עָרִים *urbes* Geneſ. 19. v. 25. יִתְנַחֵם *pœnitebit ipſum* Deut. 32. v. 36. תִּתְנַחֲלוּ *poſſeſſionem adibitis* Num. 33. v. 54. הִטַּהֲרוּ *mundârunt ſemetipſos* 2 Paral. 30. v. 18. הֶעָרֵל *præputiatum* Lev. 26. v. 41. נְאָצוֹת *irritationes*, Neh. 9. v. 18. הַאֲנֹכִי *an ego?* Num. 11. v. 12. הַחֲרָבוֹת *vaſtitates* Ezek. 36. v. 34. Idem ſemel fit ante Reſch Kametzatum in הָרָה *montem verſus*, pro הַרָּה vel הָרָה Gen. 14. v. 10.

VI. Mutantur (ـֵ) in (ـַ), itemque ex illis orta (ـֶ) in (ـַ) in præterito Hiphil, tum in ſecundâ plurali, tum in primâ & ſecundâ ſingulari cum vav converſivo; in quibus omnibus accentus deducitur. הַחֲיִתֶם *in vitâ conſervâſſetis*, pro הֶחֱיִתֶם Judic. 8. v. 19. (at הַחֲרַמְתֶּם *devoviſtis excidio* Joſ. 2. v. 10.)

וְהַאֲזַנְתָּ *& auribus percipies*, ex הֶאֱזִינָה Exod. 15. v. 16. וְהַעְתַּרְתִּי *& ſupplex orabo* Exod. 8. v. 25. וְהַחֲתַתִּי *& conſternatos reddam* Jer. 49. v. 37. וְהַעֲבַדְתִּיךָ *& ſervire faciam te* Jer. 17. v. 4. ſic in tertia fœminina ſingulari, itidem deducto accentu. וְהַעֲלַתְהוּ *& attulit* 1 Sam. 2. v. 19. Eodem modo Segol unum aut geminum aliquando abeunt in Patach unum geminumve in futuro

futuro Kal, accedente affermante aſyllabâ, aut He paragogico, aut affixo, quæ etiam accentum deducunt, תַּאַסְפִי *congregabis*, ex תָּאָסַף Joſ. 2. v. 18. וַיַּאַסְפוּ *& congregârunt* 1 Sam. 5. v. 8. יַאַסְפֵנִי *colliget me* Pſalm 27. v. 10. וְאַהַרְגָה *& occidam*, ex אָהַרְג Geneſ. 27. v. 41. וַאַחֲלָה *ceſſaboque*, ex אָחַל Job. 16. v. 6. וַיַּאַסְרֻהוּ *& vinxerunt eum*, ex אָסַר Judic. 15. v. 13. In וְאַהַרְגֵהוּ *& occidi eum*, 2 Sam. 4. v. 10. manſerunt ſegol. Contra geminum patach abiit in geminum ſegol, iiſdem conditionibus, יַהֲרֻסֵם *deſtruet eos*, ex יַהֲרֹס Pſalm 28. v. 5. יַהֲלֻמֵנִי *contundat me*, ex יַהֲלֹם Pſal. 141. v. 5. Huc quoque pertinet mutatio שׁ Chatephſegol in Chatephpatach ſub Aleph in vocabulis quibuſdam formæ פְּקוּד ſimilibuſque, quando accentus deſcendit. אֲנָשִׁים *viri*, ab אֱנוֹשׁ Num. 33. v. 3. אֲבָדְךָ *perire te*, ex אָבַד Deut. 28. v. 20. אֲכָלְכֶם *comedere vos*, ex אָכַל Geneſ. 3. v. 5. אֲמָרְךָ *dicere te*, ex אָמַר Ezek. 35. v. 10. (unde etiam cum chatephſegol legitur בֶּאֱמָרְכֶם *in dicendo vos* Mal. 1. v. 7. 12.) Sic אֲמִתּוֹ *veritas ejus*, ab אֱמֶת Pſalm 91. v. 4. אֲלֵיכֶם *ad vos*, ex אֶל Lam. 1. v. 12.

VII. Patach

VII. Patach aliquando ante Dages forte abit in Chirek breve, accentu deducto. בִּתּוֹ *filia ejus*, à בַּת Gen. 29. v. 6. וְהַמִּרְגָּזִים *& tribulas* 2 Sam. 24. v. 22. לְמִרְגַּז *in tribulam* Esa. 41. v. 15. Sic גַּת *torcular*, חַת *consternatio*, קַב *mensura*, מַקַּף *circuitus*, קַס *tributum*, קַר *limen*, פַּת *buccella*, צַד *latus*. Item in præterito Hiphil verbi מוּת *mori*, הֲמִתֶּם *interfeciſtis*, pro הֲמַתֶּם Num. 16. v. 41. וַהֲמִיתִיו *& necavi eum*, ubi jod redundans & otioſum intercedit § 50. 1 Sam. 17. v. 35. Huc pertinet mutatio תֵּ Patach in Chirek breve, quæ in præteritis interdum occurrit ante affomantes ſyllabicas, deducto itidem accentu. יְלַדְתִּיךָ *genui te*, ex יָלַדְתִּי Pſal. 2. v. 7. ſic Num. 11. v. 12. Ier. 15. v. 10. וְיָרַשְׁתֶּם *& hæreditario poſſidebitis* Deut. 11. v. 8. וּפְשַׁחְתֶּם *& creſcetis* Mal. 4. v. 2. וְהִתְגַּדַּלְתִּי וְהִתְקַדַּשְׁתִּי *& magnificabo meipſum, & ſanctum oſtendam meipſum* Ezek. 38. v. 23. הִשְׁאִלְתִּיהוּ *commodato dedi eum* 1 Sam. 1. v. 28. ſic ibid. v. 20. Iudic. 13. v. 6. (Legitur tamen etiam hoc caſu ſegol loco patach tum in verbo שְׁאַלְתֶּם *poſtulâſtis* 1 Sam. 12. v. 13. ſic cap. 25. v. 5. Job 21. v. 19. tum in nomine ſingulari יָד *manus* ex § 95. cum כֶּם & כֶן affixis gravibus ſemper, בְּיֶדְכֶם *in manus veſtras* Gen. 9.

Gen. 9. v. 2. מִיֶּדְכֶן *ex manibus vestris* Ezek. 13. v. 21.

VIII. Kametzchatuph interdum producitur in Cholem. הָעֳלָה *oblatus fuit*, pro הָעֻלָּה Jud. 6. v. 28. & Par. 20. v. 34. הָעֳלֹתָה *adscendere facta est*, *inflammata est* Nah. 2. 7. זָעֳמָה *detestare*, pro זָעֻמָּה Num. 23. v. 7. בְּמָצְאָכֶם *in inveniendo vos*, pro בְּמֻצָאֲכֶם Gen. 32. v. 20. בְּשָׁסְכֶם *conculcare vos*, pro בְּשֻׁסְכֶם Amos 5. v. 11.

§ 64. Euphoniæ etiam solummodò ratio habetur circa Dages forte, tum quando citra ullam causam literæ alicui inscribitur. מִקְדָּשׁ *sanctuarium*, pro מִקְדָּשׁ Exod. 15. v. 17. מִטְהֳרוֹ *nitorem ejus*, pro מִטָּהֳרוֹ Psal. 89. v. 45. וְנַחְקְנוּהוּ *& avellemus eum*, pro וְנַחֲקֹנוּהוּ Jud. 20. v. 32. וְאֶכְרְכָה *& comparavi eam*, pro וְאֶכְרָכָה Hos. 3. v. 2. הַצְפִּינוֹ *occultare eum*, pro הַצְפִּינוֹ Exod. 2. v. 3. נָתְנוּ *dederunt*, pro נָתְנוּ in pausâ, à נָתַן Ezek. 27. v. 19. נָשְׁתָה *deficit*, נָשְׁתָה in pausâ, à נָשַׁת Esai. 41.

v. 17. נִמְלְאוּ *diffluunt*, pro נִמְלוּ in pausâ, à נָמַל Esai. 63. v. 19. sic Esa. 64. v. 2. nisi talia sint à geminatis secundâ. tum quando citra ullam causam negligitur. וְנִבְנְוָה *& prædabimur*, pro וְנִבָּזָה 1 Sam. 14. v. 36. הַעֲנָה *obfirmavit*, pro הֵעִזָּה Prov. 7. v. 13. תֵּעָגֵנָה *clausæ manebitis*, pro תֵּעָגֵנָה Ruth 1. v. 13. tum quando cum antecedente vocali brevi coalescit ad constituendam longam; aut vicissim à vocali longâ antecedente tempus unum decerpit, cujus loco ipsum usurpetur; quomodo duo tempora syllabæ diversimodè exprimuntur: illud contractionem in vocalem longam, istud vocalis longæ distractionem vocare licet. Exempla illius sunt. וְנִבֹּל *& marcescimus*, pro וְנִבֹּל, à נָבַל Esai. 64. v. 5.

וַיִּגַּע *& coxit*, pro וַיִּגֶּד, à נָגַד Gen. 25. v. 29. חִלַּל לִי *illusit mihi*, pro חִלַּל Gen. 31. v. 7. יְחִיתֵן *terrefaciet eos*, pro יְחִתֵּן à חָתַת Hab. 2. v. 17. hujus autem. וַיָּלִינוּ *& murmurare fecerunt*, pro וַיַּלִּינוּ Num. 14. v. 36. וַיִּקַץ *& expergefactus est*, pro וַיִּקַּץ 1 Reg. 3. v. 15. וְהַמּוּכִי *& deprimuntur*, pro הַמּוּכוּ à מוּךְ Job 24. v. 24. יַכַּחוּ *conterentur*, pro יֻכְּתוּ à כָּתַת Jer. 46. v. 5. Mich. 1. v. 7. (Aliquando dages implicitè continetur in vocali brevi, quæ in locum longæ successit. אֲחֹרוּ *morantur*, pro אַחֲרוּ Judic. 5. v. 28. וַיִּחַמּוּ *& incaluerunt*, pro וַיִּחַמּוּ Genes. 30. v. 39.) Posterius istud frequens est in Nominibus quibusdam, quando incrementum accedit, accentum deducens. גְּמַלִּים *cameli*, à גָּמָל Gen. 14. v. 10. sic à קָטֹן *parvus*, est קְטַנָּה

& קְטַנִּים; à שְׁפָנִים *cuniculus*, שְׁפָנִים; à לְשַׁד *præstantissimus humor*, לִשְׁדֵי. Sic אוֹפָן *rota*, שַׁאֲנָן *tranquillus*. Similiter עֲרֻמִּים *nudi* Gen. 3. v. 7. à עָרוֹם *nudus* v. 10. sic אֲדֻמִּים אָדוֹם *rubicundus*, נְקֻדִּים נָקֹד *punctatus*, קַרְדֻּמּוֹ קַרְדֹּם *securis*, חֲרֻלִּים חָרוּל *urtica*, גְּרִיד גְּרִדִּים *grandinatum*. In קְטַנִּי *parvus meus digitus*, servatur Kametz anomalôs, à קָטֹן 1 Reg. 12. v. 10. Sic חַרְטֻמִּים *magus*, עָמֹק *profundus*, עָקֹד *maculosus cruribus*, עֲרֻמִּים *nudus*.

SECTIO V. de NOMINE.

§ 65. Partes orationis Hebræis tres sunt, *Verbum*, *Nomen*, & *Particula*.

Totidem Partes orationis numerant Arabes, אִשְׁם *nomen*, פִּעֵל *verbum*, & חֶרֶף *particula* seu *dictio*: & hos secuti Hebræi constituêre, שֵׁם *Nomen*, פָּעַל *Verbum*, & מִלָּה *Particulam* seu *Dictionem*. Veteres Græci eundem numerum tradiderunt, teste Dionysio Halicarnasseo, ὀνόματα, ῥήματα, συνδεσμους, hoc est, reddente

dente Quintiliano, *Nomina*, *Verba*, & *Conjunctiones*.

Hebræi Verbum primo loco collocant, tum quod radicem ferè exhibeat, unde partium aliarum vocabula derivantur, tum ob amplitudinem tractationis. Sed nos Verbo primum locum in tractatione negamus, tum (1) quia naturâ suâ Nomine posterius est, quod substantiam sæpe notat, & Verbum accidens; tum (2) inprimis quia Participia, pars verbi, sequuntur flexionem Nominum, quam proinde cognitam esse oportet, aut alieno loco jam pertractanda est. Tertium porrò locum Verbo assignamus, quia ob crebram ellipsin verbi substantivi sententia integra formari potest ex solis Nominibus & Particulis, nullo prorsus Verbo interveniente. Vide Psal. 3. v. 9. & 8. v. 10. & 18. v. 31. 32.

§ 66. Circa *Nomen* considerandа veniunt Derivatio, Qualitas, Genus, Motio, Numerus, Casus, Comparatio, Regimen, & Mutatio.

§ 67. *Derivatio* est, quâ Nomen deducitur à voce primitivâ, quæ Radix dicitur, & plerunque

est verbum, tribus literis constans.

Ea fit (1) vel servatis radicalibus, citra additionem aut detractionem: דָּבָר *verbum*, à דִּבֶּר *locutus est*; פֶּשַׁע *prævaricatio*, à פָּשַׁע *prævaricatus est*. (2) Vel solâ detractione radicalis unius sive deficientis, sive quiescentis. גַּל *cumulus*, à גָּלַל *volvit*, חֹק *statutum*, à חָקַק *scripsit*, *statuit*; עֵד *testis*, à עוּד *testari*; אָב *pater*, ab אָבָה *voluit*. (3) Vel sola additione literæ servilis, unius aut plurium, מִשְׁפָּט *judicium*, à שָׁפַט *judicavit*; מַשְׂכֹּרֶת *merces*, à שָׂכַר *mercede conduxit*. (4) Vel additione & detractione simul, מִטָּה *lectus*, à נָטָה *extendit*, תְּפִלָּה *precatio*, à פָּלַל *judicavit*; עֵדָה *cœtus*, à יָעַד *condixit*; עֵדָה *testimonium*, à עוּד *testari*.

Nomina interdum Radicis rationem habent, & Verbo dant originem, אֹזֶן *auris*, hinc אָזַן & הֶאֱזִין *auribus percepit*.

In derivatione Nominum à Verbis observanda venit plerumque tum (1) mutatio aliqua vocalium, tum (2) indicium conjugationum unde descendunt. חָכָם *sapiens*, מֶלֶךְ *rex*, זְרוֹעַ *brachium*, אִמְרָה *sermo*, דְּבָר *desertum*, מָגֵן *clypeus*, מָקוֹם *locus*, &c. ex Kal sunt. מַלָּח *nauta*, חֵבֶל *malus navis*, סָרִיס *eunuchus*, חַלְמוּת *vitellus ovi*, &c. ex Pihel; מַפְתֵּחַ *clavis*, מַפֶּלָה *casus*, מוֹשָׁב *sedes*, &c.

&c. ex Hiphil; הִשְׁתַּחֲוָיָה *incurvatio*, &c. ex Hithpahel.

Literæ Serviles ad formationem Nominum derivatorum accedentes, sunt tum sex illæ, quæ voce memorali הָאֲמֹנָתִי continentur, (unde Heemanticæ vulgò dicuntur) tum ל. Et hæ accedunt in Nominum principio omnes: א in אֶצְבַּע *digitus*, אֶגְרֹף *pugnus*: ח in חִתּוּךְ *fusio*, הַפּוּגָה *remissio*, *quies*: י in יִצְהָר *oleum*, יַלְקוּט *pera*: ל in לְאֵל *robur*, לְאֹם *natio*: מ in מִזְמוֹר *psalmus*, מַטֶּה *scipio*: נ in נַפְתּוּל *luctа*, נִמְרוֹד *Nimrod*: ת in תַּגְמוּל *compensatio*, תָּמֵס *liquefactio*. In fine duæ harum, א & ל, non occurrunt, sed reliquæ omnes: ה in חֶמְלָה *clementia*, צְדָקָה *justitia*: י in חָפְשִׁי *liber*, מִצְרִי *Ægyptius*: ם in פְּדוּיִם *redemtio*, בָּלְעָם *bombyx*: ן in שֻׁלְחָן *mensa*, זִכָּרוֹן *memoria*: ת in פָּרֹכֶת *velum*, גָּפְרִית *sulphur*. Conjunguntur autem quandoque plures simul, תִּפְאֶרֶת *decus*, רַצְעָדָה *periscelis*, מִשְׁפָּחָה *familia*, חִתְחַבְּרוּת *consociatio*. Appellantur porrò ista omnia Nomina Aucta, ad distinctionem aliorum, quæ solis radicalibus, omnibus vel aliquibus, constant, & Nuda dici solent.

§ 68. *Qualitas* Nominum est, ex quâ distinguuntur in Substantiva, & hæc tam Propria, אַבְרָהָם *Abra-*

Abraham, מִצְרַיִם *Ægyptus*; quam Appellativa, בַּיִת *domus*, דָּג *piscis*, מָוֶת *mors*: & Adjectiva, טוֹב *bonus*, גָּדוֹל *magnus*; quò etiam pertinent Gentilia, עִבְרִי *Hebræus*, בֵּית־הַלַּחְמִי *Bethlehemita*; & Numeralia, שֵׁנִי *secundus*, תְּשִׁיעִי *nonus*.

Hebræi Nomina distribuunt in Classes duas. Prima habet שְׁמוֹת הָעֶצֶם *nomina Substantiæ*, & sunt tum singularissimæ, sive Propria, מֹשֶׁה *Moses*, דָּוִד *David*: tum שְׁמוֹת הַדָּבָר *nomina Rei*: ut שָׁמַיִם *cœli*, רֹאשׁ *caput*. Secunda habet שְׁמוֹת הַתֹּאַר *nomina Formæ*, denominationem ab accidente aliquo accipientia, קָטֹן *parvus*, צַדִּיק *justus*, עֶבֶד *servus*. Nomina Propria hisce proprietatibus gaudent: 1. non formant ex se verbum, 2. non flectuntur in pluralem, 3. non admittunt articulum demonstrativum ab initio, aut affixum à fine, 4. non regunt aliud nomen.

§ 69. *Genus* est quadruplex; Masculinum, Fœmininum, Commune, & Epicœnum. Neutrum nullum est, sed id ordinariè exprimi-

primitur per Fœmininum.

I. *Masculina* sunt partim Significatione: Propria virorum, קַיִן *Kain*, הֶבֶל *Abel*, יִרְמְיָה *Ieremias*: Virilium officiorum, מֶלֶךְ *rex*, פַּחַת *dux*, אִכָּר *agricola*; Populorum, יִשְׂרְאֵל *Israëlita*, אֱדֹם *Edomita*; (At Psal. 114. v. 2. הָיְתָה יְהוּדָה לְקָדְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל מַמְשְׁלוֹתָיו: *fuit Iuda in sanctitatem ejus, Israël dominium ejus*: nisi placeat subintelligere עֲדַת *cœtus*, sive, quod Schindlerus observavit, verbum הָיָה *fuit* nonnunquam generis numerique enallagen pati.) Fluviorum, יַרְדֵּן *Iordan*, אֲמָנָה *Amana*, פַּרְפַּר *Parpar*; Montium, סִינַי *Sinai*, מוֹרִיָּה *Moria*; Mensium, נִיסָן *Martius*, אֱלוּל *Augustus*. Partim Terminatione pleraque in literam radicalem, aut in serviles ', ם, vel ן exeuntia, אֵזוֹב *hyssopus*, רָקִיעַ *expansum*; תַּחְתִּי *inferior*, פְּדוֹם vel פְּדוֹן *redemtio*, *lytron*.

Exipiuntur Fœminina, אֶבֶן *lapis*, אַגָּן *crater*, אֶפְעֶה *vipera*, אָשׁוּר & אַשּׁוּר *incessus*, בְּאֵר *puteus*, גֹּרֶן *area*, חֶרֶב *gladius*, יָתֵד *paxillus*, כַּד *cadus*, כּוֹס *poculum*, כִּכָּר *talentum*, *pianities*, תַּחְבֻּלָה *sartago*, נְגַהּ *splendor*, נַעַל *calceus*, כִּלְאַיִם *simila*, עָב *densa nubes*, עָיִשׁ *arcturus*, עֲרֻבָּה *sponda*, פֶּה *buccella*, צְפוֹן *septentrio*, שְׂלָו *coturnix*, תֵּבֵל *orbis habitabilis*. Semel fœminina

sunt, חֲמוֹר *asinus*, לֶחֶם *panis*, צִנָּה *clypeus*, עֶרֶב *vespera*.

II. *Fœminina* sunt, partim Significatione, Propria mulierum, לֵאָה *Lea*, רָחֵל *Rachel*; Muliebrium officiorum, שִׁפְחָה *Augusta*, פִּילֶגֶשׁ *concubina*; Regionum, מִצְרַיִם *Ægyptus*, פְּלֶשֶׁת *Palæstina*; Urbium, יְרוּשָׁלַיִם *Hierosolima*, חֶבְרוֹן *Hebron*; Membrorum corporis animalis, præsertim geminorum, אֹזֶן *auris*, לְחִי *maxilla*, בֶּטֶן *venter*. Partim terminatione, desinentia vel in ה servile & quiescens, præcedente Kametz cum accentu tonico, בְּרָכָה *benedictio*, צָרָה *angustia*. (at unicum habet He mobile, פַּגָּה *sicut fructus præcox* Esa. 28. v. 4. unicum Patach, וַחֲרֵבָה *& sicca* Levit. 7. v. 10. unicum Segol, וְהַדְּחָה *& compressa* Esa. 59. v. 5.) vel in ת servile, præcedente vocali aut longâ cum accentu, aut brevi sine accentu. Longa est Schurek, גָּלוּת *exilium*; Chirek longum תַּבְנִית *exemplar*; Cholem, חָכְמוֹת *sapientia*: Kametz, זִמְרָת *canticum*: Brevis est Segol, aut vicarium Patach, ex §. 63. num. 4. כְּתֹנֶת *tunica*, דַּעַת *scientia*. Quædam ante ת patach habent cum accentu, הוֹכִיפַת *gallus sylvestris*, נְגִינַת & מִכְתַּם in titulis Psalmorum 61. 53. & 88. In אֱמֶת *veritas*, contractio est, pro אֲמָנָת, uti בַּת pro בִּנָת *filia*, מַתָּת pro מַתָּנָת *donum*. Excipiuntur 1. Ex nominibus membrorum interdum masculino genere

nere usurpantur מָקוֹר *fons*, עַיִן *oculus*, לָשׁוֹן *lingua*, שֵׁן *dens*, זְרוֹעַ *barba*, זְרוֹעַ *brachium*, יָד *manus*, רֶגֶל *pes*, כָּנָף *ala*, quæ tamen sæpius fœminina sunt: at פֶּה *os*, צַוָּאר *collum*, שֶׁרֶף *cervix*, שֹׁר seu שֹׁרֶר *umbilicus*, עַפְעַפַּיִם *palpebræ*, עָקֵב *calcaneus*, semper; קֶרֶן *cornu*, sæpius; עֶצֶם *os*, & שׁוֹק *crus*, semel masculina sunt.

II. Masculina sunt שִׁבְּרוֹן *ager uredine tactus*, דְּמוּת *similitudo*: & semel מִנְחָה *munus*. Tria hæc מוֹרָה *novacula*, *timor*, מִקְשָׁה *cucumerarium*, צָבָה *exercitus*, quia He pro Aleph scriptum habent, analogôs masculina sunt.

NB. Numeralia cardinalia à tribus ad decem inclusivè, sub terminatione muliebri masculina sunt, sub virili fœminina, שָׁלֹשׁ f. שְׁלֹשָׁה vel שָׁלֹשֶׁת m. *tres*, אַרְבַּע f. אַרְבָּעָה vel אַרְבַּעַת m. *quatuor*, עֶשֶׂר f. עֲשָׂרָה vel עֲשֶׂרֶת m. *decem*.

III. *Communia* sunt Numeralia à viginti ad centum inclusivè, עֶשְׂרִים *viginti*, שְׁלֹשִׁים *triginta*, מֵאָה *centum*. Alia nonnulla, usu potissimùm observanda, אֳנִי *navis*, אֹרַח *semita*, אָרוֹן *arca*, בֶּגֶד *vestis*, *perfidia*, גַּן *hortus*, גֶּפֶן *vitis*, חַלּוֹן *fenestra*, יְצִיעַ *substructio*, מַחֲנֶה *castra*, מַטֶּה *scipio*, *tribus*, סִיר *olla*, רִבְדָּה *pavimentum*, רֹתֶם *juniperus*, שָׁמִיר *sentis*, שֶׁמֶשׁ *sol*. Masculina sæpius חֶבֶל *turba*, חֶבֶל *funis*, *tractus*, שֵׁבֶט *virga*, *tribus*. Crebrius fœminina, אֶרֶץ

אֶרֶץ *terra*, אֵשׁ *ignis*, אוֹת *signum*, גֶּדֶר *maceria*, דֶּלֶת *ostium*, דֶּרֶךְ *via*, חָצֵר *atrium*, יוֹבֵל *jubilæus*, נֶפֶשׁ *anima*, עֵת *tempus*, פַּעַם *vice*, קֶשֶׁת *arcus*, רוּחַ *spiritus*, רְחוֹב *platea*, *forum*, שְׁאוֹל *sepulchrum*, שַׁבָּת *sabbathum*, תְּהוֹם *abyssus*, תַּעַר *novacula*.

IV. *Epicœna* sub uno genere utrumque sexum complectentia, quorum genus ex terminatione ferè agnoscitur. Masculina sunt בָּקָר *bos*, *armentum*, חֲזִיר *sus*, עַכְבָּר *mus*, &c. Fœminina אַרְנֶבֶת *lepus*, הַסִידָה *ciconia*, יוֹנָה *columba*, &c. His accensenda אַיָל *cervus*, (unde etiam אַיָלָה *cerva*,) עֵז *capra*, רָחֵל *ovis*. Communia sunt גָּמָל *camelus*, דֹּב *ursus*, צאן *ovis*, *grex*, שֶׂה *pecus*, צִפּוֹר *passer*, *avis*. Ast נְמָלָה *formica*, fœm. Prov. 6 v. 6. in plurali נְמָלִים *formicæ*, masculinum est Prov. 30. v. 25.

§ 70. *Motio* est Adjectivorum, & quorundam Substantivorum ad distinctionem sexûs, ex masculino in fœmininum, additis terminationibus fœmininis. טוֹב טוֹבָה *bonus*, *bona*; חָכָם חֲכָמָה *sapiens m. & f.* אַחֵר אַחֶרֶת *alius*, *alia*; עִבְרִי עִבְרִית *Hebræus*, *a*; פּוֹקֵד פּוֹקֶדֶת *visitans*; דָּג דָּגָה *piscis m. &*

m. & f. אָח אָחוֹת *frater*, *soror*, מֶלֶךְ מַלְכָּה *rex*, *regina*.

§ 71. *Numerus* est triplex: Singularis variæ terminationis, quæ etiam generis indicium aliquando continet, § 69. Pluralis geminus est, pro diversitate generis, masculini & fœminini, quam suâ terminatione connotat. Masculinorum quidem in ים exit, טוֹב טוֹבִים *bonus*, *i*; Fœmininorum autem in וֹת desinit, אוֹת אוֹתוֹת *signum*, *a*. Dualis differentiam generis non connotat, & in ַיִם terminatur, יוֹם יָמִים *dies*, *duo dies*.

Declinatio porrò, per quam Singularia in numeros multitudinis (Plurales vel Dualem) flectuntur, fit addendo horum terminationes. צַר צָרִים *hostis*, *es*: אַגַּן אַגָּנוֹת *crater*, *cra-*

crateres ; יָד *manus*, יָדַיִם *duæ manus*. Sed terminationes fœmininæ ה & ת, accedente terminatione plurali pereunt: (prior quidem, sive ה necessariò, quia cùm quiescens sit, in medio collocari nequit ſ 34. neque etiam vocalem antecedere in eâdem syllabâ ſ 33. posterior autem, sive ת, ad euphoniam, quia alioqui ת sæpius recurreret, cum in ת quoque reperiatur: utraque tandem, quia indicium generis fœminini ipsâ pluralivi terminatione ת, continetur.) Perit etiam unà vocalis antecedens: (ne duæ vocales immediatè concurrant, & posterior syllabam inchoare cogatur, contra §27.) nisi litera quiescens, quæ vocali sit propria, eam aboleri impediat, licet concurrentium vocalium incommodo

commodo aliâ ratione tunc occurrendum sit, §84. טוֹבָה טוֹבוֹת *bona*, æ: כְּתֹנֶת כְּתָנוֹת *tunica*, æ, חָפְשִׁית חָפְשִׁיוֹת *libera*, æ. Eædem terminationes fœmininæ ה & ת, accedente dualis terminatione (quia hæc indicium generis in se nullum habet,) non pereunt, sed manent, quantum quidem syllabæ rationes ferunt, §76. חוֹמָה *murus*, facit חוֹמֹתַיִם *duo muri*, non חוֹמִים, ne credatur masculinum, ut יוֹמַיִם *biduum* à יוֹם *dies*.

Terminatio Pluralis Masculina ים non tantum aliquando habet Chirek longum defectivè scriptum, §10. הַתַּנִּינִם *ceti* Gen. 1. v. 21. גּוֹיִם *gentes* Gen. 14. v. 2. (& sic in hoc nomine semper, ne duo jod concurrant,) צַדִּיקִם *justi* 2 Reg. 10. v. 9. sed etiam interdum caret literâ Mem, חִצֵּי *sagittas*, ubi in margine notatur legendum חִצִּים 1 Sam. 20. v. 38. Sic juxta Masorethas ter legitur עַמֵּי *populi*, pro עַמִּים 2 Sam. 22. v. 44. Psal. 144. v. 2. Lam. 3. v. 14. Eodem modo se habent, כְּלֵי חֹכֵי *ca-*

nistræ

sinistra foraminum, pro חֹרִים Genes. 40. v. 16. מְשָׁל הַקַּדְמֹנִי *proverbium antiquorum* 1 Sam. 24. v. 14. לַפְּרִי *ad primores* 2 Reg. 11. v. 4. הַפְּרִי *primores* ibid. v. 19. כְּאֹהֶל רֹעִי *sicut tentorium pastorum* Esa. 38. v. 12. וְכָל־צְרֹנִי *& omnes Sidonii* Ezek. 32. v. 30. מְשַׁקֵּי רִמֹּנִי *de succo malogranatorum* Cantic. 8. v. 2. Huc pertinet בְּאֹרֵי *fodientes*, pro בְּאֵרִים Psalm 22. v. 17. Eodem revocandum est Job 31. v. 28. עָוֹן פְּלִילִי *iniquitas Iudicum*, pro quo ibid. v. 11. legitur עָוֹן פְּלִילִים nam פְּלִילִי nusquam aliàs occurrit. Sic שִׁירַת הוֹדִי *canticum amorum*, pr הוֹדִים Esa. 5. v. 1. hoc enim postulare videtur nexus sententiæ.

Terminatio Pluralis Fœminina וֹת interdum habet Cholem defectivè scriptum, § 10. תּוֹלְדֹה *generationum* Genes. 5. v. 1. צְדָקֹה *justitias* Judic. 5. v. 11. præsertim post addita affixa, עִם־אֲבֹתָיו *cum patribus suis* 2 Reg. 15. v. 24.

Terminatio Dualis habet deficiens Jod in solo nomine יְרוּשָׁלֶם *Hierosolyma*, quinque locis exceptis ubi plenè scribitur יְרוּשָׁלַיִם quomodo semper legendum pronunciandumque est.

Habet

bet etiam semel deficiens Mem, in אֲצִילֵי יָדַי *axillas manuum*, pro יָדַיִם Ezek. 13. v. 18. quod tamen ad Syrismum referre convenit § 67.

He fœmininum amiserunt, sed aliud He, idque mobile, vel aliam literam ex אהוי, adsciverunt loco tertiæ radicalis He, quæ in singulari perierat, pluralia sequentia: אֲמָהוֹת ab אָמָה *ancilla*, מְנָיוֹת & מָנָה à מָנוֹת *pars*, קְצָוֹת à קָצָה *extremitas*, קְשָׂוֹת à קְשָׂה *scutella*, פְּחָוֹת *duces* in regimine ex פַּחַת à פַּחַת *dux*: pleraque tamen etiam analogôs flectuntur, מָנוֹת, קְצוֹת, קְשׂוֹת, פַּחוֹת.

Numeros hosce tres non promiscuè omnia nomina agnoscunt, sed ordinariè duos duntaxat, Singularem & Pluralem.

Cæterùm dantur quoque I. *Singularia tantum*; talia sunt propria, מֹשֶׁה *Moses*, צִפֹּרָה *Zippora*; nomina Metallorum, זָהָב *aurum*, כֶּסֶף *argentum*, בְּדִיל *stannum*, עוֹפֶרֶת *plumbum*, נְחֹשֶׁת *es*, בַּרְזֶל *ferrum*: huc refer מֶלַח *sal*, גָּפְרִית *sulphur*, (pluralia כְּסָפִים *argenteos nummos*, & בְּדִילִים *scorias*, designant.) Liquorum, יַיִן *vinum*, תִּירוֹשׁ *mustum*, דְּבַשׁ *mel*, יִצְהָר *oleum*,

um, חֶמְאָה *smegma*, חֶמְאָה *cremor lactis*, *butyrum*, (plurale חֶמְאוֹת *butyracea*, seu *pinguia* notat.) Virtutum ac vitiorum, שִׁפְלוּת *humilitas*, שִׂנְאָה *odium*, חָכְמָה & חָכְמוֹת *sapientia*. Dicitur tamen שְׁמָנִים *olea*, תְּבוּנוֹת *intelligentiæ*, similiaque alia. II. *Pluralia tantum*: nomina Ætatum, & pauca alia. נְעוּרִים *pueritia*, עֲלוּמִים *adolescentia*, זְקוּנִים *senectus*; (contrà יְלֻדוּת *juventa*, singulare duntaxat est.) Sic בְּתוּלִים *virginitas*, אֲנָשִׁים *homines*, חַיִּים *vita*, פָּנִים *facies*, מִנִּים *vices*, נָשִׁים *fœmina*: יְשִׁים *scopæ*, כִּלְיוֹת *renes*: מְזַקּוֹת *infundibula*. III. *Dualia tantum* sunt, quæ res naturâ vel arte geminas denotant. שָׁמַיִם *cœli*, מַיִם *aquæ*, צָהֳרַיִם *meridies*, מֵעַיִם *viscera*, עַפְעַפַּיִם *palpebra*, מָתְנַיִם *lumbi*, פֹּתְרִים *testiculi*; אַפְסַיִם *tali*. חֲפָנַיִם *pugilli*, מִצְרַיִם *Ægyptus*, יְרוּשָׁלַיִם *Hierosolyma*. אֲבָנַיִם *sella parturientium*, *aut figulorum*, כְּלָאַיִם *heterogenea*, כַּפַּיִם *testa cum operculo*, רֵחַיִם *mola*, מֹאזְנַיִם *bilances*, מִכְנָסַיִם *femoralia*, שְׁפָתַיִם *duæ strues lapidum*, מִשְׁפְּתַיִם *duæ asini sarcinæ*. IV. *Singularia & Dualia*; nomina Membrorum geminorum potissimum. אַף אַפַּיִם *facies*; sic עַיִן *oculus*, אֹזֶן *auris*, שֵׁן *dens*, יָד *manus*, כַּף *vola*, בֶּרֶךְ *genu*, רֶגֶל *pes*, יָרֵךְ *femur*, יַרְכָה *latus*, צִפָּרֶן *unguis*, קַרְסֹל *talus*, שׁוֹק *crus*, שַׁד *uber*, *mamma*. At עַיִן *fons*, כַּד *phiala*, *vas*

ta, *vas concavum*, יָד *pars*, רֶגֶל *vice*, plurale formant. V. *Singularia*, *Pluralia & Dualia*, כֶּנֶף כְּנָפוֹת צַוָּאר צַוָּארוֹת צַוָּארַיִם *collum*, שֶׂפֶת שְׂפָתַיִם קֶרֶן קְרָנוֹת קַרְנַיִם *cornu*, יָם יַמִּים יָמִים *labium*, unde etiam שְׂפָתוֹת legitur, מַחֲנֶה מַחֲנוֹת מַחֲנַיִם *dies*, & יְמוֹת in regimine, עֵצָה עֵצוֹת נַחַל נְחָלִים נַחֲלַיִם *torrens*, מַחֲנַיִם *castra*, פַּעַם פְּעָמִים פַּעֲמַיִם *ictus*, *consilium*, עֲצָתַיִם *concussio*, *vice*, & פְּעָמוֹת *anguli*, פֵּאָה פֵּאוֹת פֵּאָתַיִם *angulus*, מֵאָה מֵאוֹת מָאתַיִם *centum*, אֶלֶף אַלָּפִים *mille*, כִּכָּר כִּכָּרִים כִּכְּרַיִם *talentum*.

Anomala sunt 1. Masculina, quæ pluralem habent terminationis fœmininæ; אָב אָבוֹת *pater*; sic אוֹצָר *thesaurus*, אוֹב *pytho*, אֶשְׁכּוֹל *botrus*, אַרְמוֹן *palatium*, בּוֹר *fovea*, *puteus*, גַּן *tectum*, גּוֹרָל *sors*, דֶּרֶךְ *stimulus*, זָנָב *cauda*, חֹזֶה *pectus*, חֲלוֹם *somnium*, חֶשְׁבּוֹן *computatio*, כַּפַּת *palmus*, כִּסֵּא *solium*, לַיִל *tabula*, לַיְלָה *nox*, מִזְבֵּחַ *altare*, מַזְלֵג *tridens*, מָטָר *pluvia*, מַקָּף *circuitus*, מַעֲשֵׂר *decima*, מְצָד *arx*, מָקוֹם *locus*, מַקֵּל *baculus*, נָאוֶה *uter*, נָוֶה *habitaculum*, נֵר *lucerna*, עוֹר *pellis*, עֵפֶר *pulvis*, עֵשֶׂב *herba*, צָבָא *exercitus*, צְרוֹר *loculus*, קוֹל *vox*, קִיר *paries*, קֶרֶב *bellum*, רוּחַ *spiritus*, רְתוֹק *catena*, שׁוּר *murus*, שׁוֹפָר *tuba*, שֻׁלְחָן *mensa*, שֵׁם *nomen*, שֶׁמֶשׁ *sol*, שְׁחָקִים *fenestræ*, שְׁחָקִים *nates*, תְּהוֹם *abyssus*. Horum tamen aliqua Communia sunt. 2. Fœminina, quibus pluralis est masculinæ terminationis. אַלָּה אֵלִים *quercus*; sic בֵּיצָה *ovum*, גַּבְלָה *palatha flu-*

cunus, דְּבוֹרָה *apis*, דָּת *lex*, זְמוֹרָה *palmes*, חִטָּה *triticum*, חֲשֵׁכָה *obscuritas*, יוֹנָה *columba*, יְעֵנָה *ulula*, כַּד *cadus*, כֻּסֶּמֶת *spelta*, לְבֵנָה *later*, מִלָּה *dictio*, נְמָלָה *formica*, סְאָרָה *satum*, *Sea*, עִיר *urbs*, פִּילַגֶּשׁ *pellex*, שְׁבִית & שְׁבוּת *captivitas*, שִׁבֹּלֶת *spica*, *fluctus*, שְׂעוֹרָה *hordeum*, תְּאֵנָה *frustum*, *buccella*, תְּאַנָה *cedrus*, תְּאֵנָה *ficus*. 3. Utramque pluralis terminationem admittentia, tum masculina, לֵבָב לְבָבִים לְבָבוֹת *cor*; sic אַרְיֵה *leo*, גַּב *eminentia*, הֵיכָל *templum*, זֶבַח *sacrificium*, זִכָּרוֹן *memoria*, יוֹם *dies*, יַעַר *sylva*, כִּיּוֹר *concha*, *suggestum*, מָאוֹר *luminare*, מָבוֹא *ingressus*, מָגֵן *clypeus*, מִבְצָר *munitio*, מִגְדָּל *turris*, מִזְרָק *pelvis*, מַטְעַם *delicatus cibus*, מַכְאוֹב *dolor*, מַעְיָן *fons*, מִשְׁכָּב *cubile*, מִשְׁכָּן *habitaculum*, סַף *limen*, עָבוֹת *densus funis*, עָוֹן *iniquitas*, עֵקֶב *vestigium*, פֶּלֶא *mirum*, פֶּרֶץ *ruptura*, צָבָא *exercitus*, קֶבֶר *sepulchrum*, קַרְדֹּם *securis*, שָׂדֶה *ager*, שׁוֹפָר *buccina*, תַּן *draco*; tum fœminina, אֵימָה אֵימוֹת אֵימִים *terror*; sic אֲלֻמָּה *manipulus*, אֲשֵׁרָה *lucus*, בְּכוּרָה *primitivum*, חֲנִית *hasta*, כָּתֵף *humerus*, כִּכָּר *talentum*, עָב *nubes densa*, עֲרֵמָה *acervus*, שָׁנָה *annus*: tum denique communia, דּוֹר דּוֹרִים דּוֹרוֹת *generatio*; sic זְרוֹעַ *brachium*, חַלּוֹן *fenestra*, חָצֵר *atrium*, מַחֲנֶה *castra*, מַטֶּה *virga*, *tribus*, עֶצֶם *os*, עֵת *tempus*.

Conjungunt simul geminam terminationem, בָּמָה בָּמוֹת בָּמוֹתַי אֶרֶץ *excelsa terra*, ex unde descendit

scendit pluralis simplex בָּמוֹת Deut. 32. v. 13. Esa. 14. v. 13. & cap. 58. v. 14. Mich. 1. v. 3. Job 9. v. 8. מְרֹאשׁוֹתַי שָׁאוּל à *cervicalibus Saulis*, à plurali absoluto רָאשׁוֹת 1 Sam. 26. v. 12. nisi satius sit רֹאשׁוֹת singulare agnoscere, cujus plurale רָאשׁוֹתִים sic quoque singulare בָּמוֹת & ejus plurale בָּמוֹתִים mutato cholem, uti in צְפוֹר, אַרְמוֹן § 83. חֲמֹתַיִם *duo mœnia*, à חוֹמָה Esai. 22. v. 11. 2 Reg. 25. v. 4. לְחֹתַיִם *duo ordines tabularum*, à לוּחַ לִיחַ Ezek. 27. v. 5. sed forsitan & hîc singularia erunt חוֹמוֹת & לְחוֹת manente ת fœminino, quod terminata in ות subinde retinent. § 84.

§ 72. *Casus* finium variatio non distinguit, sed una tantùm est cujusque numeri terminatio.

Discrepantiam Casuum deprehendunt Interpretes ex constructione sive cum Nominibus, sive cum Verbis, sive cum Particulis, tum separatis, tum inseparabilibus, quemadmodum ex accuratissimâ Syntaxi Cl. Buxtorfii cognosci potest. Nominativum exhibet Nomen ipsum. Genitivum idem Nomen, sed constructum cum alio substantivo antecedente, וְרוּחַ אֱלֹהִים *& spiritus Dei* Gen. 1. v. 2. & sæpissimè sic habet articulum præfixum, לַמֶּמְשָׁלֹת הַיּוֹם

ad dominium diei Geneſ. 1. v. 16. לְקִיט הַשָּׁמָיִם *expanſum cœlorum* ibid. v. 20. Genitivum poſſeſſoris interdum indicat ל præfixum, מִזְמוֹר לְדָוִד *Pſalmus Davidis* Pſal. 3. v. 1. pro quo Rabbinis frequens eſt particula שֶׁל, unde ל illud decerptum videtur: illud autem שֶׁל compoſitum eſt ex præfixo ש pro אֲשֶׁר relativo, & ל dativi indice, אֶת־כְּנַף־הַמְעִיל אֲשֶׁר־לְשָׁאוּל *oram pallii quod Sauli erat*, pro אֶת־כְּנַף־חַמְעִיל שֶׁל־שָׁאוּל *oram pallii Saulis* 1 Sam. 24 v. 5. & 6. מִטָּתוֹ שֶׁלִּשְׁלֹמֹה *lectus qui Salomoni*, ſcilicet eſt, pro מִטָּתוֹ שֶׁל־שְׁלֹמֹה *lectus Salomonis* Cantic. 3. v. 7. מִשֶּׁלָּנוּ *ex iis qui nobis*, ſeu noſtri, pro מִן־אֲשֶׁר לָנוּ 2 Reg. 6. v. 11. בְּשֶׁלְּמִי הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ Jon. 1. v. 7. pro quo v. 8. בַּאֲשֶׁר לְמִי־הָרָעָה הַזֹּאת לָנוּ *propter quem malum hoc nobis.* בְּשֶׁל אֲשֶׁר יַעֲמֹל *propter quod laborat* Eccleſ. 8. v. 17. Dativi nota eſt ל, לַמֶּלֶךְ *regi* Pſal. 72. v. 1. Accuſativi אֶת, ejus character proprius, licèt non perpetuus, אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ *cœlos & terram.* Geneſ. 1. v. 1. Præterea multæ præpoſitiones regunt accuſativum, ex Syntaxi obſervandæ. Vocativo interdum præfigitur ה vocandi. הַיָּם *ô mare* Pſalm 114. v. 5. הַיּוֹשֵׁבִי *ô qui habitas* Pſal. 123. v. 1. Ablativum oſtendunt præpoſitiones, quæ cum eo conſtruuntur, מִן vel מ *à, ab, de, ex*, עִם vel אֶת *cum*, item ב auxilium

xilium aut instrumentum denotans, מִן־הָאֲרָץ *de terrâ* Genes. 2. v. 6. מִכֹּל *de omni* ibid. v. 16. אֶת־אַחָיו *cum fratribus suis* Gen. 37. v. 2. בְּנֹתֵינוּ וּבְנֵינוּ *cum pueris nostris & senibus nostris* Exod. 10. v. 9. בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו *cum curru suo & equitibus suis* Exod. 15. v. 19. בְּשֵׁבֶט בַּחוּל *virgâ ferri* Psalm 2. v. 9.

§73. *Comparatio* fit circumlocutione, aut constructione aliâ, non autem terminationis variatione: unde etiam Substantivis convenire potest.

Comparativam phrasin facit מ vel מִן sequens adjectivum, טוֹב שֵׁם מִשֶּׁמֶן טוֹב *Bonum est nomen*, scil. bonum, *præ oleo bono*, Ecclesiast. 7. v. 1. טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן־הָאֶחָד *Boni sunt duo præ uno*, Eccles. 4. v. 9.

Superlativum autem tum *Adjectivum*, I. continuò repetitum, מִן־הָאֲדֻמִּים הָאָדֹם *de rufo, rufo illo* Genes. 25. v. 30. רַע רַע *malum, malum*, id est, pessimum Proverb. 20. v. 14. II. regens substantivum mediante ב præpositione: הַגִּבּוֹר בְּעֵינֵקִים *magnus ille inter gigantes*, hoc est, maximus eorum, Josu. 14. v. 15. קָטֹן נְתַתִּיךָ בַגּוֹיִם נָבִיא בָּאָרֶץ *parvum constitui te inter gen-*

ter gentes, *contemtum inter homines*, hoc est, minimum gentium, contemtissimum hominum Jer. 49. v. 15. III. junctum substantivo, & utrique præfixo articulo, הָהָר הַטּוֹב הַזֶּה *mons bonus iste*, id est, optimus Deut. 3. v. 25. הָעִיר הַגְּדוֹלָה *urbs illa magna*, sive maxima Jon. 1. v. 2. IV. sociatum voculæ מְאֹד valde, טוֹב מְאֹד *bonum valde*, sive optimum, Genes. 1. v. 31. tum *Substantivum*, I. semetipsum regens, עֶבֶד עֲבָדִים *servus servorum*, subjectissimus Gen. 9. v. 25. הַשָּׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמָיִם *cœli & cœli cœlorum*, altissimi Deut. 10. v. 14. אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים *Deus Deorum*, & *Dominus Dominorum* ibid. v. 17. II. Synonymum regens, חֹשֶׁךְ־אֲפֵלָה *tenebræ caliginis*, densissimæ Exod. 10. v. 22. סָרֵי סוֹרְרִים *recedentes recedentium*, summè refractarii Jer. 6. v. 28. מְנָת־חֶלְקִי *portio partis meæ*, propriissima portio Psal. 16. v. 5. מִטִּיט הַיָּוֵן *de luto cœni*, lutulentissimo Psal. 40. v. 3. וּמָטַר־גֶּשֶׁם *& pluviam imbris*, densissimam, Zach. 10. v. 1. III. compositum cum nomine divino, שַׁלְהֶבְתְיָהּ *flamma Dei*, maxima Cantic. 8. v. 6. מַאֲפֵלִיָּה *caligo Dei*, obscurissima Jerem. 2. v. 31. IV. constructum cum nomine divino, נַפְתּוּלֵי אֱלֹהִים *luctationibus Dei*, gravissimis, Gen. 30. v. 8. אַרְזֵי־אֵל *cedri Dei*, altissimæ, Psal. 80. v. 11. עֲצֵי יְהוָה *arbores Domini*, procerissimæ, Psalm 104.

104. v. 16. וְאַמִּץ לְאַדֹנָי *robustus Domino*, robustissimus Esai. 28. v. 2. עִיר־גְּדוֹלָה לֵאלֹהִים *urbs magna Deo*, maxima Jon. 3. v. 2. V. Fœminina in ה auctum He paragogice, יְשׁוּעָתָה *omnimoda salus* Psal. 3. v. 3. עַוְלָתָה *summa iniquitas* Hos. 10. v. 13. חַמְסָתָה *scelus maximum* Jer. 11. v. 15 Etiam masculina cum He paragogico interdum induunt superlativam significationem הַשְׁפִּלָה *humillimum* Ezek. 21. v. 26. נַחְלָה *torrens violentissimus* Psal. 124. v. 4. הַמָּוֶתָה *mors acerbissima* Psal. 116. v. 15. coll. cum Psal. 72. v. 14. קִפְדָּה *exitium extremum* Ezek. 7. v. 25. מִצָּרָה *de angustiâ maximâ* Jon. 2. v. 3. בֹּעֲרָה *ardens vehementissimè* Hos. 7. v. 4. quod est participium, uti etiam נָס וְנִמְלָטָה *fugiens & egerrimè evadens* Jerem. 48. v. 19. Imò & verba nonnunquam, cum illis personis quæ aliàs He paragogicum non solent adsciscere, הֶחְבִּאָתָה *solliciè abscondit f.* Jos. 6. v. 17. נִפְלְאָתָה *admodùm mira fuit* 2 Sam. 1. v. 26. vide § 151. tum denique *Adverbium* geminatum, בְּמְאֹד מְאֹד *valde, valde*, vehementissimè, Exod. 1. v. 7. מַעְלָה מַעְלָה *sursum, sursum*, altissimè; & מַטָּה מַטָּה *deorsum, deorsum*, humillimè Deut. 28. v. 43.

§ 74. *Regimen* est conjunctio duorum Substantivorum, quorum posterius genitivo casu reddendum est. Horum Sustantivorum prius Regens sive Constructum vocatur, posterius Rectum. Illud ex hâc constructione sæpissimè aliquid patitur, hoc autem nihil, nisi continuatâ constructione, quando tamen non præcedentis nominis, à quo regitur, sed sequentis, quod regit, ratio habetur. בְּצֶלֶם אֱלֹהִים *in imagine Dei* Gen. 1. v. 27. שִׂיחַ הַשָּׂדֶה *frutex agri* Gen. 2. v. 5. יְמֵי שְׁנֵי־חַיֵּי אַבְרָהָם *dies annorum vitæ Abrahami* Gen. 25 v. 7.

Pro Substantivo priore adhibetur nonnunquam Adjectivum, גְּדֹל הָעֵצָה *magnus consilii* Jer. 32. v. 19. vel Participium, מַחְכִּימַת פֶּתִי *sapientem reddens simplicem* Psalm 19. v. 8. מְשַׂמְּחֵי־לֵב *exhilarantes cordis* ibid. v. 9. vel Infinitivus constructus, עֲשֹׂה כְּטָבִים *facere*, h. e. praxis,

praxis, *declinantium* Pſalm 101. v. 3. עֲשׂוֹת *facere* h. e. praxis *judicii*, & *amare* ſive amor *benignitatis*, Mich. 6. v. 8. קְנֹה־חָכְמָה *acquirere*, h. e. acquiſitio *ſapientiæ*, item וּקְנוֹת בִּינָה *& acquirere prudentiæ* Prov. 16. v. 16.

Pro poſteriore autem Subſtantivo quandoque uſurpatur Nomen intercedente particulâ inſeparabili, aut ſeparatâ, כְּשִׂמְחָתָם בַּקָּצִיר *ſicut gaudio in meſſe*, pro meſſis, Eſai. 9. v. 2. וְעַל־טָהֳרַת לְכָל־קֹדֶשׁ *& ſuper purgationem omnis rei ſanctæ* 1 Paral. 23. v. 28. הָאֱלֹהֵי מִקָּרוֹב *an Deus ex propinquo*, Jer. 23. v. 23. וּמְשׂוֹשׂ אֶת־רָצִין *& gaudium cum Retzine* Eſai. 8. v. 6. מַכַּת בִּלְתִּי *plaga ſine receſſione* cap. 14. v. 6. vel Affixum cum præfixo, חוֹסֵי בוֹ *fidentes in ipſum* Pſal. 2. v. 12. חוֹבֵי לוֹ *exſpectantes ipſum* Eſai. 30. v. 18. vel Adverbium, קְלֹלַת חִנָּם *maledictio gratis* Prov. 26. v. 2. צָרֵי יוֹמָם *hoſtes interdiu* Ezek. 30. v. 16. vel Infinitivus, בִּימֵי שְׁפֹט הַשֹּׁפְטִים *in diebus judicare judices* Ruth 1. v. 1. אִם־בֶּן הַכּוֹת הָרְשָׁע *ſi dignus vapulare impius* Deut. 25. v. 2. בְּיוֹם עֲשׂוֹת יְהוָה *in die facere Domini* Gen. 2. v. 4. אֹהֲבֵי לָנוּם *amantes dormitare* Eſai. 56. v. 10. vel Phraſis integra, מְקוֹם אֲשֶׁר־אֲסוּרֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים *locus ubi vincti regis vincti erant* Gen. 39.

Gen. 39. v. 20. וּדְבַר מַה־יַּרְאֵנִי *& verbum, quod ostendit mihi*, Num. 23. v. 3. אֶבֶן מָאֲסוּ הַבּוֹנִים *lapis, reprobârunt ædificantes illi* Psalm 118. v. 22. וְאַדִּירֵי כָּל־חֶפְצִי־בָם׃ *& magnifici, in quibus omnis delectatio mea.* Psalm 16. v. 3. כְּיְמוֹת עִנִּיתָנוּ שְׁנוֹת רָאִינוּ רָעָה׃ *secundùm dies, quibus afflixisti nos; annos, quibus vidimus malum*, Psal. 90. v. 15.

Anomaliæ sunt, quando prius substantivum deest, בִּטְנִי כְּיַיִן *venter meus sicut vinum*, pro וְאֵל־הָאֹמְנִים כְּאוֹב חַיִּין *sicut uter vini* Job 33. v. 19. אַחְאָב *& ad nutritios* (nutrientes אֶת־בְּנֵי *liberos*) *Achabi.* 2 Reg. 10. v. 1. item quando posterius substantivum deest: וְשִׁבְרַח וְלָא מֵיַין׃ *& ebria* (scilicet רָעוֹת *malorum*) *& non ex vino*, Esai. 51. v. 21. Rursum, quando forma absoluta ponitur pro constructâ, טוּרֵי־אֶבֶן *ordines lapidum*, pro טוּרֵי Exod. 28. v. 17. צֵדָה הָעָם *viaticum populi*, pro צֵדַת Jud. 7. v. 8. עֲוֹן פְּלִילִים *peccatum Iudicum*, pro עֲוֹן Job 31. v. 11. 28. הֲמוֹן הָרִים *multitudo montium*, pro הֲמוֹן Jer. 3. v. 23. סִגִים כֶּסֶף *scoriæ argenti*, pro סִגֵי Ezek. 22. v. 18. יֵין תַּרְעֵלָה׃ *vinum horroris*, pro יֵין Psalm 60. v. 5. & vicissim forma constructa pro absolutâ, מֵי הַמָּרִים *aquæ amaræ*, pro הַמָּרִים Num. 5. v. 18. חָכְמַת וְהַדַּעַת *sapientia & scientia*, pro

pro תְּכִמָּה Esa. 33. v. 6. שִׁפְעַת אֲנִי רֹאֶה *turmam ego video*, pro שִׁפְעָה 2 Reg. 9. v. 17. אֲרֹן אֶחָד *ciſtam unam*, pro אֲרֹן 2 Reg. 12. v. 10.

§ 75. *Mutatio* Nominum, ex noſtro inſtituto, maximi eſt momenti, ejuſque ſpectandæ tum cauſæ, tum leges. Cauſæ quidem duæ ſunt, Accentus tonicus, & Regimen. Leges autem vel literas attinent, vel puncta: quarum illæ priori, hæc poſteriori loco attendenda.

Accentus tonicus mutationi cauſam dat, ob incrementum dictionis manifeſtum, quod non tantùm numerum ſyllabarum finali aliquâ acceſſione auget, ſed etiam eidem finali acceſſioni accentum depoſcit, qui eouſque deſcendens priorem locum deſerit.

Fit iſtud I. in motione § 70. טוֹב טוֹבָה *bonus*, *a*; רָחָב רְחָבָה *latus*, *a*; חָם חֲמוֹת *ſocer*, *ſocrus*,

socrus, (Excipitur accedens ת cum gemino segol, vel patach vicario, quod dictionem facit penacutam, פֻּקֶדֶת *visitans.*) II. in declinatione § 71. טוֹב *bonus*, *i*, אֵתָן, אֲתוֹנוֹת *asina*, *a*, אַף אַפַּיִם *facies.* III. in affixione § 95. דְּבַר דְּבָרִי *verbum meum*, אוֹתוֹת אוֹתָם *signa ipsorum.*

Sed He paragogicum, quod per Kametz ferè jungitur § 151. Nomina semper relinquit penacuta, quâ notâ ab He fœminino nominum § 69. discernitur.

שְׁעִירָה *Seirem versus*, Genes. 33. v. 14. אַרְצָה *in terram*, Gen. 11. v. 31. פְּנִימָה *interius*, *introrsum*, Psalm 45. v. 14.

Regimen mutationi causam dat ob incrementum dictionis occultum, quod sensus est sive significationis, quia vox recta non aliter determinat antecedentem, quàm affixum fini ejus annexum.

Hac propter acceleratur pronunciatio vocis regentis ad vocem rectam, & hæc non alio ferè loco est, quàm si ultimam regentis illius syllabam faceret; unde etiam vocis regentis ac-

tis accentus aliquando prorsus perit, § 158. פֶּתַח־הָאֹהֶל *ostium tentorii* Genes. 18. v. 1. בֶּן־בָּקָר *filium bovis* ibid. v. 7. בְּתֹם־לְבָבִי *in integritate cordis mei* Gen. 20. v. 5. אֶשֶׁת־הָאִישׁ *uxorem viri* ibid. v. 7. Sæpiùs tamen accentus tonicus vocis regentis manet, sed ut vix alia ejus habeatur ratio quàm absentis, בְּשַׂר עָרְלָתָם *carnem præputii ipsorum*, quasi scriptum esset בְּשַׂר־ à בָּשָׂר Genes. 17. v. 23. nisi vel necessitas ad conservationem vocalis longæ, vel sequentis accentûs dignitas, vel sensûs evidentia, præsentis usum postùlet. Exempla sunt Illius בֵּית עַבְדֶּכֶם *domum servi vestri* Genes. 19. v. 2. בְּצֵל קָרְתִּי *in umbram tecti mei*, ibid. v. 8. נְצִיב מֶלַח *statua salis*, ibid. v. 26. Istius גּוֹיֵי הָאָרֶץ *gentes terræ*, Gen. 18. v. 18. ubi Silluk poscit antecedentem ministrum, פֶּתַח הַבַּיִת *ostium domûs* Genes. 19. v. 11. Hujus, בִּידֵי לֹא־אוּכַל קוּם *in manûs, non potero inde surgere.* Lam. 1. v. 14. ob periphrasin vocis rectæ, אֶל־מָקוֹם זֶה יִסַּרְתָּ לָהֶם *ad locum, quem fundâsti ipsis.* Psalm 104. v. 8. בְּאַנְשֵׁי בֵּית אַבְרָהָם *inter viros, familiæ Abrahami* Genes. 17. v. 23.

§ 76. Mutationem patitur He fœmininum, quoties accedit incremen-

crementum, tum manifestum, (quia He quiescens in medio locari nequit § 33. & 34.) tum etiam occultum, (similitudinis ergò cum manifesto,) atque indicium generis necessarium est. Transit autem in ת. quod pariter fœmininam terminationem facit, § 69.

Accedit hoc ante terminationem dualem, (quia ambigui generis est, non autem ante pluralem, quia hæc terminatio generis indicium continet § 71.) שִׂפְתַיִם *labia*, à שָׂפָה Exod. 6. v. 12. ante affixum, כַּלָּתְךָ *nurus tua*, à כַּלָּה Ruth 4. v. 15. (ne pereunte terminatione confundatur cum masculino, à צָרָה *angustia*, צָרָתוֹ, non צָרוֹ, quod est à צָר *hostis*,) ante paragogicas literas. אֵימָתְהּ *terror maximus*, ab אֵימָה Exod. 15. v. 16. שָׂרָתִי *princeps*, à שָׂרָה Lam. 1. v. 1. (ne paragoge masculino accessisse videatur.) Regimen idem sequitur, יְפַת מַרְאֶה *pulchra adspectu*, à יְפֵה Gen. 12. v. 11. מִקְנַת כַּסְפּוֹ *acquisitio argenti sui*, à מִקְנֶה Gen. 17. v. 23.

Anomala hîc recensentur, quæ He fœmininum ante affixa prorsus amisisse creduntur: sed ista omnia ad analogiam revocari possunt, consti-

constitutis nominibus alius formæ, וְגַלָּהּ *lecythusque ejus*, à גַּל Zach. 4. v. 2. בְּשַׂרְמָם *in astutiâ suâ*, à עָרַם Job 5. v. 13. פַּחֵם *dux ipsorum*, à פַּח Neh. 5. v. 14. פִּנָּהּ *angulus ejus*, à פִּן unde etiam pluralis פִּנִּים occurrit, Prov. 7. v. 8. וּפִשְׁתִּי *& linum meum*, פִּשְׁתָּה unde plurale פִּשְׁתִּים descendit, Hos. 2. v. 7. בַּתְּבוּנָם *secundùm intelligentiam suam*, à תְּבוּן Hos. 13. v. 2. וְצוּרָם *& forma ipsorum*, à צוּר Psalm 49. v. 15. שׂוֹכוֹ *ramum suum*, à שׂוֹךְ Jud. 9. v. 49. quibus synonyma sunt, & usitatiora quoque, quæ in He fœmininum exeunt, גֻּלָּה *lecythus*, עַרְמָה *astutia*, פֻּחָה *dux*, פִּנָּה *angulus*, פִּשְׁתָּה *linum*, צוּרָה *forma*, שׂוֹכָה *ramus*, תְּבוּנָה *intelligentia*.

Verè anomalum est סְאָה־סֹלֶת *Satum similæ*; pro סָאָה à סְאָה 2 Reg. 7. v. 1. 16. 18.

§ 77. Mutationem quoque patiuntur terminationes tum pluralis in ים, tum dualis in ים־, quæ unà cum Mem abjiciunt puncta sua, servantque solum Jod, (quod ad indicium numeri majoris sufficit,) quotiescunque vel affixa accedunt,

vel per regimen, sequentibus cohærent. Jod autem istud priori casu, sive in affixione, quiescit, movetur, vel otiatur, prout affixi connexio id exigit.

שְׁמָנֶיךָ *oleorum tuorum*, à שְׁמָנִים Cant. 1. v. 3.

מַרְאֶיךָ *adspectus tuos*, à מַרְאִים Cantic. 2. v. 14.

חֲדָרָיו *conclavia ejus*, à חֲדָרִים Cantic. 1. v. 4.

עֲצָתֶיךָ *consilia tua ambidextra*, à עֲצָתַיִם Esa. 47. v. 13. עֵינֶיךָ *oculi tui*, à עֵינַיִם Cant. 1. v. 16.

Posteriori casu autem, sive in regimine, semper quiescit in tzeri.

תּוֹרֵי זָהָב *ordines auri*, à חוּרִים Cant. 1. v. 11.

שְׁרֵי אִמִּי *ubera matris meæ*, à שָׁרַיִם Cant. 8. v. 1.

Terminatio pluralis in וֹת, adsciscit jod, ex alterâ in יֹם, ceu notam secundam numeri majoris, ante affixa (præter ם & ן) omnia.

שִׂפְתוֹתַיִךְ *labia tua*, à שִׂפְתוֹת Cantic. 4. v. 3.

בְּלוֹתֶיהָ *nurus ejus*, à בְּלוֹת Ruth 1. v. 8.

Ante affixa perit interdum Jod, & ex puncto, affixum connectente § 95. numerus nominis

minis colligitur. רַחֲמָיו *miserationes ejus*, à רַחֲמִים Lam. 3. v. 22. חַטָּאתָי *peccata sua*, à חַטָּאִים ibid. v. 39. דַּרְכֶּיךָ *vias tuas*, à דְּרָכִים Exod. 33. v. 13. רַגְלֶיךָ *pedes tui*, à רַגְלַיִם Jerem. 38. v. 22. חַטֹּאתָיו *peccatis suis*, à חַטֹּאת Ezek. 18. v. 21. צִדְקָתוֹ *justitia ejus*, à צְדָקוֹת ibid. v. 24. אֲבוֹתֵיכֶם *patrum vestrorum*, ab אָבוֹת Deut. 1. v. 11. Perpetuum istud est, ad vitandum concursum duorum jod, tum in plurali גּוֹיִם, ob jod antecedens: unde בְּגוֹיֵיהֶם *in gentibus suis*, pro גּוֹיֵיהֶם Gen. 10. v. 5. 20. 31. 32. גּוֹיֵךְ *gentem tuam*, pro גּוֹיֵךְ Ezek. 36. v. 13. 14. 15. tum in omnibus pluralibus ob jod sequens, accedente nimirum affixo jod. בְּחֻקַּי *in statutis meis*, pro בְּחֻקַּי Ezek. 36. v. 27. וּמִשְׁפָּטַי *& judicia mea*, pro מִשְׁפָּטַי ibid. חֻקּוֹתַי וְמִצְוֹתַי *statuta mea & præcepta mea*, pro חֻקּוֹתַי וּמִצְוֹתַי 2 Par. 7. v. 19.

Dualia hæc שְׁנַיִם *duo*; & שְׁתַּיִם *duæ*, in regimine aliquando ם retinent, & nihilominus punctationis analogiam sequuntur. שְׁנֵים-עָשָׂר *duodecim* Gen. 17. v. 20. שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה *duodecim* Genes. 5. v. 8. ordinariè tamen regulæ parent. וּשְׁנֵי עָשָׂר *& duodecim* Num. 7. v. 3. שְׁתֵּי נָשִׁים *duæ uxores* Gen. 4. v. 19.

Duale מַיִם *aqua*, facit מֵי in regimine. מֵי הַמַּבּוּל *aqua diluvii* Gen. 7. v. 7, vel מֵימֵי gemi-

natâ ſyllabâ, מֵימֵי מִצְרַיִם *aquæ Ægypti* Exod. 7. v. 19. & hæc geminatio ſemper obtinet ante affixa, מֵימֵיהֶם *aquæ ipſorum* Exod. 7. v. 19. מֵימֶיךָ Num. 20. v. 19. niſi quis malit hæc eſſe ex ſingulari מַיִם *aquæ*, (confer Levit. 11. v. 38. יִתַּן־מַיִם *detur aqua*; & Num. 24. v. 7. יַזַּל־מַיִם *ſtillabit aqua*.) unde ſit pluralis מֵימִים § 87. qui ſolùm in affixione & regimine uſitatus ſit; quemadmodum duale מַיִם *aquæ*, in ſtatu abſoluto & conſtructo tantùm, non in affixione uſurpatur.

§ 78. Mutationem quoque ſubit terminatio ſingularis in ה־, cujus He perit, quotieſcunque ـֶ incrementum finale accedit, (quia in medio conſiſtere nequit, cum quieſcens ſit § 33. & 34.) & ſimul vocalis antecedens, (ne duæ vocales, aut vocalis & ſcheva, ſub eâdem literâ concurrant.)

יָפָה *pulchra*, ex יָפֶה Cant. 1. v. 16. à יָפֶה *pulcher* ibid. v. 16. מַחֲנַיִם *duo caſtra* Gen. 32. v. 3. & הַמַּחֲנַיִם *an in caſtris* Num. 13. v. 19. & מַחֲנוֹת *caſtra* 2 Paral. 31. v. 2. à מַחֲנֶה *caſtra*

ſtra, מַכֵּיהֶם *plagæ*, à מַכָּה 2 Reg. 8. v. 29. cap. 9. v. 15. שָׂדְךָ *agrum tuum*, à שָׂדֶה Lev. 19. v. 19. Sic פִּים *ora*, à פֶּה, 1 Sam. 13. v. 21. פִּיוֹת *ora*, ab inuſitato פִּיָּה, Judic. 3. v. 16. pro quo etiam dicitur per reſolutionem vocalis longæ ex § 64. פִּיּוֹת Prov. 5. v. 4. & geminatâ primâ ſyllabâ פִּיפִיּוֹת Pſal. 149. v. 6. Similiter שִׁיוֹ *ovis ejus*, ab inuſitato שִׁיָּה, Deut. 22. v. 1. & שִׁיהוּ *ovis ejus*, ab inuſitat. שִׁיָּה 1 Sam. 14. v. 34.

In Regimine He quidem manet, ſed ſegol antecedens in tzeri mutatur.

מַחֲנֵה אֱלֹהִים *caſtra Dei* Gen. 32. v. 3. עֲלֵה זָיִת *folium oleæ* Gen. 8. v. 11. שֵׂה כְשָׂבִים וְשֵׂה עִזִּים *pecus agnorum & pecus caprarum* Deut. 14. v. 4. כִּמְקֹרֵה הַכְּסִיל *juxta accidens ſtulti* Eccl. 2. v. 15.

Anomala ſunt, רֵעֶה *amicus*, & הַרְבֵּה *multum*, communem formam habentia in ſtatu abſoluto & conſtructo; אַרְיֵה *leo*, in ſtatu abſoluto tantùm uſurpatur. Adhæc alia interdum mutationem negligunt: מִקְרֵה בְנֵי־הָאָדָם וּמִקְרֵה הַבְּהֵמָה *accidens filiorum hominis & accidens jumenti* Eccl. 3. v. 19. וּמִשְׁנֶה שִׁבָּרוֹן *& duplo fractionis* Jerem. 17. v. 18.

Singularem rationem ſequitur פֶּה *os*; nam

ante affixa, itidemque in regimine, terminationem suam in chirek longum vertit, cui affixa nudè junguntur. עִם־פִּיךָ וְעִם־פִּיהוּ *cum ore tuo, & cum ore ejus* Exod. 4. v. 15. פִּי יְהוָה *os Domini* Esai. 1. v. 20.

§ 79. Vocales longæ Kametz & Tzeri, quando penultimæ sunt in dictione regente, & mutabiles, tolluntur, substituto schevate, ad accelerandam pronunciationem.

Cum enim vox recta censeatur ultima syllaba regentis, § 57. hujus penultimæ vocales constituuntur quodammodo antepenultimæ ab accentu, & idcircò sequuntur analogiam § 50.

חֲצִיר גַּגּוֹת *gramen tectorum*, à חָצִיר Esai. 37. v. 27. מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ *regna terræ*, à מַמְלָכוֹת ibid. v. 16. יְדֵי עֵשָׂו *manus Esavi*, à יָדַיִם Genes. 27. v. 22. זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל *Seniores Israëlis*, à זְקֵנִים Exod. 3. v. 16. גְּדֵרוֹת צֹאן *caulæ ovium*, à גְּדֵרוֹת Num. 32. v. 16. דְּגֵי הַיָּם *pisces maris*, à דָּגִים Num. 11. v. 22. כְּלֵי בֵית־יְהוָה *vasa domûs Domini*, à כְּלִים Jerem. 27. v. 16.

Exipe, אֵזוֹר חֲלָצָיו *cingulum lumborum ejus* Esa. 5. v. 7. cap. 11. v. 5. אֲבוּס בְּעָלָיו *præsepe heri sui* Esa. 1. v. 3. וְחֵמַת מָיִם *& utrem aquarum*, à חֵמָה Gen. 21. v. 14.

Exci-

Excipiuntur etiam omnia segolata quinque punctorum, sive formæ פָּקָד quæ in regimine nihil mutant § 86.

§ 80. Vocalis longa Kametz, quando ultima est in dictione regente, corripitur in oppositam brevem patach.

לֵבַב־אֱנוֹשׁ *cor hominis*, à לֵבָב Psal. 104. v. 15.
עֲצַת־גּוֹיִם *consilium gentium*, à עֵצָה Ps. 33. v. 10.

Manet Kametz tum terminationis fœmininæ absolutæ in ת, מְנָת כּוֹסָם: *portio calicis ipsorum* Psal. 11. v. 6. וּלְמִקְצַת הַיָּמִים *& in fine dierum*, Dan. 1. v. 18. (מָחָר *crastinus* illud mutat, מִמָּחֳרַת הַשַּׁבָּת *crastino Sabbathi* Levit. 23. v. 11. 15. 16. nisi hoc à מָחֳרָה analogôs placeat deflexum dicere.) tum nominum formæ פָּקָד, ut, שְׁאֵר יִשְׂרָאֵל *residuum Israëlis*, Esai. 10. v. 20. בִּכְתַב דָּוִיד *in scripto Davidis*, 2 Paral. 35. v. 4. tum quorundam nominum singulari jure, אוּלָם & אֻלָם *porticus*, *vestibulum*, מַתָּן *donum*, פִּתְגָם *verbum*. Vocabulum יָם *mare*, semper retinet Kametz, præterquam cum סוּף constructum, יָם הַמֶּלַח *mare salis* Gen. 14. v. 3. יָם הָעֲרָבָה *mare* הַמֶּלַח *planitiei*, *mare salis* Deut. 3. v. 17. יַם־סוּף

יַם־סוּף *mare algæ* Exod. 13. v. 18. ubi tamen semper intercedit makkaph: verum cum He paragogico sine Makkaph & cum kametz quoque occurrit יַמָּה סוּף *in mare algæ*, Exod. 10. v. 19. Nomen עָב *nubes densa* kametz suum nonnunquam mutat, בְּעָב הֶעָנָן *in densitate nubis* Exod. 19. v. 9. interdum retinet, כְּעָב טַל *ut nubes densa roris* Esai. 18. v. 4. כְּעָב מַלְקוֹשׁ *uti densa nubes serotinæ pluviæ* Prov. 16. v. 15.

Speciali anomaliâ Kametz mutatur in tzeri in tribus sequentibus, הֶבֶל *vanitas*, חָלָב *lac*, לָבָן *albus*, חֲבֵל הֲבָלִים *vanitas vanitatum* Eccl. 1. v. 2. חֲלֵב גּוֹיִם *lac gentium* Esa. 60. v. 16. לְבֶן־שִׁנַּיִם *albus dentibus* Gen. 49. v. 12.

§81. Tzeri ultimum I. mutatur in patach in dictione regente, quoties ista vel in literam mobilem exit atque in penultimâ kametz habet.

כְּבַד־פֶּה וּכְבַד לָשׁוֹן *gravis ore, & gravis linguâ*, à כָּבֵד Exod. 4. v. 10. עַרַל שִׂפָתַיִם: *præputiatus labiis*, à עָרֵל Exod. 6. v. 12. חַצַר הַמִּשְׁכָּן *atrium tabernaculi*, à חָצֵר Exod. 27. v. 9. זְקַן בֵּיתוֹ *senior domus suæ*, à זָקֵן Gen. 24. v. 2. (Manet tamen tzeri quandoque, בְּעֵקֵב עֵשָׂו *in calcaneo Esavi* Gen. 25. v. 26. כְּאֵבֶל־אֵם *ut lugens matris* Psalm 35. v. 14. בְּיוֹן מָצוּלָה *in lutum profundi* Psalm 69.

Pſal. 69. v. 3. Sic מָגֵן *clypeus*, חֲמֵשׁ *quinque*.)

Vel quoties eſt formæ מִפְקָד aut מַפְקֵד, mutato inſuper patach ſub mem in chirek breve, niſi guttu-ralis ſequatur, euphoniæ ergò.

מַשֵּׂאת הָעָשָׁן *elevatio fumi*, à מַשָּׂאת Judic. 20. v. 38. 40. מִסְפַּד תַּמְרוּרִים *planctus amaritudinum*, à מִסְפָּד Jerem. 6. v. 26. מִזְבַּח אֲדָמָה *altare terræ*, à מִזְבֵּחַ Exod. 20. v. 21. מִשְׁעַן־לֶחֶם *fulcrum panis*, à מִשְׁעֵן Eſa. 3. v. 1. לִמְרַבַּץ־צֹאן *ad cubile gregis*, à מִרְבָּץ Ezek. 25. v. 5. מַעְשַׂר בָּקָר *decima boum*, à מַעֲשֵׂר Levit. 27. v. 32. (Manet tzeri in מַפְתֵּחַ *clavis* Eſa. 22. v. 22. & מַקֵּל *baculus* Jer. 1. v. 11. pro quo etiam dicitur מַקֵּל Gen. 30. v. 37.) Singularia ſunt in regimine אֹבֵד עֵצוֹת *periens conſiliis*, ab אוֹבֵד Deut. 32. v. 28. & קֵן־צִפּוֹר *nidus avis*, à קֵן Deut. 22. v. 6. item בֵּן *filius*, unde בֶּן, vel בִּן quoque, dicitur, בֶּן־בַּרְמִי *filius Carmi* Joſ. 7. v. 1. בֶּן־נוּן *filius Nun* Joſ. 6. v. 6. etiam ſine Mackaph בֶּן יָאִיר *filius Iair* Eſt. 2. v. 5. מִבֶּן עֶשְׂרִים שָׁנָה *a filio viginti annorum* Exod. 30. v. 14. אִם־בֶּן הַכּוֹת *ſi filius plagarum* Deut. 25. v. 2.

II. Mutatur in ſcheva, accedente incremento finali quod ac-

centum deducat, § 75. siquidem syllaba penultima desinat in cholem immutabile ◌ֹ; vel in literam mobilem ◌ֺ.

עוֹלְלָה *conficiens*, à עוֹלֵל Lam. 3. v. 51. הֹלְכָה *abiens*, ab הוֹלֵךְ Jer. 3. v. 6. עוֹלְלִים וְיֹנְקִים *parvuli & lactentes*, à עוֹלֵל & יוֹנֵק Psalm 8. v. 3. מוֹפְתִים *portenta*, à מוֹפֵת Joël 3. v. 3. מִזְבְּחוֹ *altare suum*, à מִזְבֵּחַ Lam. 2. v. 7. אִלְּמִים *muti*, ab אִלֵּם Esa. 56. v. 10. הַמְּאֲנִים *renuentes*, à מֵאֵן pro מְאֵן Jer. 13. v. 10. לְרַחֲמִים *in miserationes* Psalm 106. v. 46. à רַחַם *miseratio*, implicito dages Hab. 3. v. 2. (manet tamen nonnunquam tzeri, בֹּגְדָה *prævaricatrix* Jerem. 3. v. 8. זוֹלֲלָה *vilipensa* Lam. 1. v. 11. שֹׁמְמִים *vastati* ibid. v. 16. וּפֹרְדֵסִים *& pomaria* Eccles. 2. v. 5. מַשְׁחִתִי *perditionis suæ* Ezek. 9. v. 1. לְמוֹסְרָי *vincula mea* Psalm 116. v. 16. שִׁלְחֲךָ *mittens te* 1 Sam. 21. v. 3. בְּמַקְהֵלוֹת *in cœtibus* Psalm 26. v. 12. בְּמַקְהֵלוֹת *in cœtibus* Psal. 68. v. 27. אַבְנֵטִים *baltei* Exod. 28. v. 40. וְאַבְנֵטְךָ *& balteum tuum* Esa. 22. v. 21. לַמְזֻמְרוֹת *in falces putatorias* Mich. 4. v. 3. Esa. 18. v. 5. עוֹלְלוֹת *racemationes* Esa. 17. v. 6.

17. v. 6. הַצֹּלְעָה *claudicans* Mich. 4. v. 7. בְּיוֹלַדְתָּהּ *sicut parturientis* ibid. v. 9. 10. אֹכֶלֶת *edens* Esai. 29. v. 6. שֹׁקֶקֶת *appetens* ibid. v. 8. similiaque complura: at בֹּעֶרֶת *ardens*, Hos. 7. v. 4. masculinum est, & He paragogicum.)

Duo vocabula בֵּן *filius*, & שֵׁם *nomen*, cum affixis quibuscunque amittunt tzeri, succedente schevate, בְּנוֹ *filius ejus* Gen. 9. v. 24. שְׁמוֹ *nomen ejus* Genes. 4. v. 25. in plurali autem prius eidem substituit kametz, בָּנִים *filios* Genes. 5. v. 4. posterius servat tzeri, שְׁמוֹת *nomina* Genes. 2. v. 20.

§ 82. Chirek longum finale in nominibus formæ פִּקֵּי, accedente incremento accentum deducente (quia vocalis, adeóque & scheva syllabam inchoare nequit § 27.) jod suum amittit, ut fiat mobile seu consonum, quod syllabam sequentem inchoet, (cui in plurali nonnunquam surrogant aleph, ex § 3.) ipsum autem chirek antecedens, (quod post jod amissum breve

breve relinquitur, neque ad syllabam absolvendam sufficit,) in plurali ac duali in kametz mutatur; in affixione verò perit, succedente schevate.

לְפֶתָאִים *fatuis* Prov. 1. v. 4. & פְּתִיִּם, pro פְּתָיִם, à פֶּתִי ibid. v. 22. אֲרָיִם *leonis*, ab אֲרִי 1 Reg. 10. v. 20. ut & אֲרָיוֹת ibid. v. 19. לְבָאִם *leones*, à לְבִי inus. Psalm 57. v. 5. unde etiam est לְלִבְאֹתָיו *leonibus suis*, ex לְבִיאוֹת Nah. 2. v. 13. (at à לְבִיא *leo*, descendet לְבִיאִים quemadmodum fœmininum לְבִיָּא *leæna* ex § 166. Ezek. 19. v. 2.) בַּשְּׁדֵרֶת עֲדָיִים *in monile monilium*, (ubi exemplaria vitiosè scribunt עֲדִיִּים cum vocalis longa pluralis sine accentu consistere nequeat; Masora etiam non annotet esse penacutum.) Ezek. 16. v. 7. וְהַלְחָיִים *maxillaque*, à לְחִי Deut. 18. v. 3. וְחֹלִים *& morbi*, pro חֲלָיִם, à חֳלִי Deut. 28. v. 59. פִּרְיוֹ *fructum suum*, à פְּרִי Psal. 1. v. 3. In concursu autem duorum schevatum prius abit in chirek breve, בִּמְרִיָם *in rebellione ipsorum*, à מְרִי Neh. 9. v. 17. נִשְׁיֵךְ *debitum tuum*, à נְשִׁי 2 Reg. 4. v. 7. vel in segol, תִּלְיֵךְ *pharetram tuam*, à תְּלִי Gen. 27. v. 3. שִׁבְיֵךְ *captivitatem tuam*, à שְׁבִי Judic. 5. v. 12.

sub

sub gutturalibus in segol ex chatephpatach, עֲרֵי *os ejus*, à עֲרִי Psalm 32. v. 9. & in Kametzchatuph ex chatephkametz, חֳלְיוֹ *morbus ejus*, à חֳלִי 1 Reg. 17. v. 17. עֳנִיִּי *afflictionem meam*, à עֳנִי Lam. 1. v. 9. & sic quoque יָפְיֵךְ *pulchritudo tua*, à יֹפִי Psal. 45. v. 12. כְּנִיעָתָם *contritionem suam*, à כְּנִיעָה Psalm 93. v. 3.

Sequentia in declinatione prorsus amittunt chirek longum, & loco schevatis antecedentis assumunt tzeri, כְּלֵי כֵּלִים *vasa*, חֲצֵי חֲצוֹת *medium*, מֵעֵים *viscera*, ab inus. מְעֵי: huc quoque referendum לְחֵיהֶם *maxillæ ipsorum*, à לְחָיִם cujus singulare לְחִי, unde aliàs dicitur לֶחֱיָיִם Hos. 11. v. 4. A פְּרִי *fructus*, pluralis tantum Rabbinis usitatus est פֵּרוֹת vel פֵּרוֹת cum tzeri immutabili.

Finale Chirek longum in aliis nominibus, quando ea in pluralem flectuntur, vel prorsus perit; vel Jod accepto dages forti euphonico geminatur, posteriore mobili; vel assumit pone se Aleph; (ne duæ vocales immediatè concurrant, & posterior syllabam cogatur incipere, § 27.)

A עִבְרִי

A עִבְרִי *Hebraus*, dicitur חֶשְׁבְּנִים Exod. 2. v. 6. & חֶעְבְּרִיִּים Exod. 3. v. 18. pro חִזְבְּרִיִּים Sic תַּחְתִּים שְׁנִים וּשְׁלִשִׁים *infimos, secundos, tertiosque*, à תַּחְתִּי *inferior*, שֵׁנִי *secundus*, שְׁלִישִׁי *tertius*, Geneſ. 6. v. 16. חֲעַרְבִיאִים *Arabes*, à עַרְבִי 2 Par. 17. v. 11. חַהֲגְרִיאִים *Hagareni*, à חֲגְרִי 1 Paral. 5. v. 20. item v. 10. & 19. unde etiam legitur וְחַהֲגְרִים *& Hagareni* Pſal. 83. v. 7. quemadmodum pro illo וְחָעַרְבִים *& Arabes* 2 Paral. 21. v. 16. Sequuntur autem nomina nonnulla rationem flexionis primam, חָפְשִׁים *liberi*, à חָפְשִׁי Eſa. 58. v. 6. כַּשָּׁנִים *ut dibapha*, à שָׁנִי Eſa. 1. v. 18. alia ſecundam, עֲנִיִּים *paupe-rum*, à עָנִי Pſal. 12. v. 7. נְקִיִּם *innocentum*, à נָקִי Jer. 2. v. 34. alia utramque. Monoſyllaba hæc אִי *inſula*, & עִי *cumulus*, ſecundam, צִי *navis*, utramque rationem obſervat.

Dualis forma Jod mobile conſtituit, & antecedens chirek (quia non niſi breve relinquitur) tollit, ſubſtituto ſchevate.

מִגְלֵי *do ſimilis ſuis*, ex גִּלִּים à גִּלִּי Num. 24. v. 7.

Quando eadem moventur in fœmi-

fœmininum, vel nudum ת sibi jungunt, vel ante ה simile dages forte euphonicum literæ Jod tribuunt.

A תַּחְתִּי *inferior*, est תַּחְתִּית Deut. 32. v. 22. & מַחְתִּיָּה Psalm 86. v. 13.

§ 83. Cholem ultimum constans esse solet, לְאוֹתֹת *in signa*, ab אוֹת Gen. 1. v. 14. הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים *luminaria magna*, à הַמְּאוֹר הַגָּדוֹל ibid. v. 16. שִׁבְרֵי *ebrii*, à שִׁכּוֹר Esa. 28. v. 1. Quædam tamen, deducto pet incrementum finale accentu, illud amittunt, succedente schevate.

צִפֳּרִים *aves*, (ubi alii legunt צִפֳּרִים) à צִפּוֹר Levit. 14. v. 4. וְלַצִּפֳּרִים *& sicut aves* Eccl. 9. v. 12. סֵבְלוֹ *onus ejus*, à סֵבֶל Esa. 9. v. 3. מִסִּבְכּוֹ *ex vepreto suo*, à סְבַךְ Jer. 4. v. 7. קִטְבָּךְ *exitium tuum*, Kametz manente, à קֶטֶב Hos. 13. v. 14. קָדְקֳדוֹ *vertex ejus*, à קָדְקֹד Ps. 7. v. 17. עַל־אַרְמְנוֹת *de palatiis*, ab אַרְמוֹן Amos 3. v. 9.

Pauca

Pauca alia in plurali kametz ei subſtituunt.

A יוֹם *dies*, (quod à יָמַם inuſitato derivandum) eſt יוֹמַיִם *biduum* Exod. 21. v. 21. יָמִים *dies* Gen. 40. v. 19. יְמוֹת עוֹלָם *dies ſeculi* Deut. 32. v. 7.

Sic הָאֲנָשִׁים *virorum* Gen. 14. v. 24. & אַנְשֵׁי בֵיתוֹ *viri domûs ejus* Geneſ. 17. v. 27. ab אִישׁ *homo*, מָדָנִים *contentiones* Proverb. 6. v. 19. à מָדוֹן *contentio* Pſal. 80. v. 7. שְׁפָטִים *judicia* Ezek. 5. v. 15. à שְׁפוֹט 2 Paral. 20. v. 9. רָאשִׁים *capita* Gen. 2. v. 10. רָאשֵׁי Kametz immutabili ob aleph quieſcens Exod. 6. v. 14. à רֹאשׁ *caput*, unde tamen ſemel analogôs legitur בְּכָל־רָאשֵׁי *in omnibus capitibus ejus* Eſai. 15. v. 2. cui quidam addunt בְּרֹאשֵׁנוּ *in capitibus noſtris*, omiſſo jod plurali § 77. 1 Reg. 20. v. 31. ſed poteſt etiam eſſe ſingulare, *in capite noſtro*.

Singularis anomalia eſt in gentilibus quibuſdam, אַשְׁדּוֹדִית עַמּוֹנִית *Aſdodæa*, *Ammonitica*, ſuperfluo vav, ab אַשְׁדּוֹדִית עַמּוֹנִית Nehem. 13. v. 23. 1 Reg. 11. v. 1. צִדְנִית *Zidonitica*, à צִידוֹנִית mutato chirck longo in tzeri 1 Reg. 11. v. 1.

II. v. 1. ibid. אֲדֹמִיֹּת *Edomiticæ*, servavit cholem.

§ 84. Fœminina in ית, וֹת & נָה exeuntia, in formatione pluralis, (ad vitandum concursum duarum vocalium, oriturum ex §71.) diversimodè se habent. Quæ desinunt in ית post accessum terminationis pluralis geminant jod per dages forte euphonicum, ut posterius consonum sit, & syllabam incipiat: à מוֹאָבִית *Moabitis*, descendit מֹאֲבִיּוֹת Ruth 1. v. 4. הַמִּצְרִית הָעִבְרִיָּה *Ægyptiæ, Hebrææ*, à מִצְרִית & עִבְרִית Exod. 1. v. 19. Quæ desinunt in וֹת ibidem assumunt jod, & schurek suum in kibbutz & dages forte resolvunt, ex § 64. מַלְכִיּוֹת *regna*, à מַלְכוּת Dan. 8. v. 22.

At nomina formæ פְּקוּת & פְּקוּת terminationi singulari pluralem supperaddunt; à חֲנִית *hasta*, est חֲנִיתִים 2 Par. 23. v. 9. וַחֲנִיתוֹתֵיהֶם Esa. 2. v. 4. à זְנוּת *scortatio*, זְנוּנַיִךְ Jer. 3. v. 2. Id imitan-

tur תַּזְנוּתֶיהָ *scortationes ejus*, à תַּזְנוּת Ezek. 23. v. 7. אַלְמְנוּתֵךְ *viduitatum tuarum*, ab אַלְמָנוּת Esa. 54. v. 4. כְּרִיתֹתֶיהָ *excisiones ejus*, à כְּרִיתוּת Jer. 3. v. 8. Item וַחֲמִשְּׁתֵי *& quintas partes ejus*, à חֲמִשִּׁית Levit. 5. v. 24. Analogiam sequitur חֲצֵרוֹת *cellulæ*, à חָצֵר Jerem. 37. v. 16.

Quæ desinunt in ת, pauca reperiuntur pluralem ex se formantia, eoque variant, attamen pleraque Thau servant.

אָחוֹת *soror*, habet tum אֲחָיוֹת, unde אֲחָיוֹתֵךְ Ezek. 16. v. 52. אֲחָיוֹתֵיהֶם Job 1. v. 4. tum אֲחוֹתִים, unde אֲחוֹתֵךְ Ezek. 16. v. 51. וְלַאֲחוֹתֵיכֶם Hos. 2. v. 3. Fortè posset אֲחוֹת quoque dici plurale ab inus. sing. אָחֹת ab אָח masc. & inde אֲחוֹתֵךְ regulariter, adscito jod ante affixa. Sic רַאֲשׁוֹת *cervical*, unde מְרַאֲשֹׁתֵי שָׁאוּל *à cervicalibus Saulis* 1 Sam. 26. v. 12. & בָּמוֹת *excelsum*, unde עַל־בָּמֳתֵי אָרֶץ *super excelsa terræ* Esai. 58. v. 14. Ab אַשְׁפּוֹת *fimetum*, ducunt אַשְׁפֹּתוֹתֵי Lam. 4. v. 5. sed hujus singularis rectius statuitur אַשְׁפַּת, ex § 85. num. 2.

§ 85. Patach ultimæ syllabæ in nominibus acutis nonnunquam mutatur

tatur per utrumque incrementum.

Manifestum seu finale id facit, non tantùm ultimam literam sibi sumens ad inchoandam syllabam, sed etiam accentum deducens, (quia patach tunc spoliatur complemento temporis deficientis,) & quidem I. Monosyllaba quædam orta â quiescentibus tertiâ He, in declinatione patach producunt in kametz, in affixione autem dages adsciscunt.

שָׁדַיִם *ubera* Gen. 49. v. 25. à שַׁד *uber* Lam. 4. v. 3. קַוֵּם *linea ipsorum*, à קָו Pſ. 19. v. 5.

II. Nomina formæ פָּעַל in flexione pluralis vel assumunt dages forte euphonicum, vel patach producunt in kametz.

הָאֲגַמִּים *stagna*, ab אֲגַם Exod. 8. v. 1. & אֲגַמֵּיהֶם *stagna ipsorum*, ex אֲגַמִּים Exod. 7. v. 10. מְעַטִּים *pauca*, à מְעַט Eccleſ. 5. v. 1. הַהֲדַסִּים

myrti, à הֲדַס Zach. 1. v. 8. אֲרַמִּים *Aramai*, ab אֲרַם 2 Reg. 8. v. 29. cap. 9. v. 15. Unum שְׁלָו *coturnix* (quod ubique per kametz scribitur ob accentum pausantem Exod. 16. v. 13. Num. 11. v. 32. Psalm 105. v. 40.) in plurali patach amittit, schevate succedente, שַׁלְוִים *coturnices* Num. 11. v. 31.

In affixione autem patach tollunt, succedente schevate, רְבִשִׁי *mel meum*, à דְּבַשׁ Cant. 5. v. 1.

III. Nomina formæ אֶפְקָר vel אַפְקָר tum in flexione pluralis, tum in affixione, vel dages forte euphonicum adsciscunt, vel patach in kametz producunt.

Ab אֶצְבַּע *digitus*, est אֶצְבְּעוֹ Levit. 4. v. 6. אֶצְבְּעֹתָיו Jer. 52. v. 21. אֶצְבְּעֹתֶיךָ Psalm 8. v. 4. sic אֶשְׁנְבִי *fenestra mea*, ab אֶשְׁנָב Prov. 7. v. 6. אַחְנִיָּה *mercedes ejus*, ab אֶתְנָן Mich. 1. v. 7. אַשְׁפָּתוֹת *fimeta*, ab אַשְׁפַּת Lam. 4. v. 5. אַרְבָּעִים *quadraginta*, ab אַרְבַּע Gen. 25. v. 20.

IV. Nomina formæ יִפְקֹר vel יַפְקֹר assu-

assumunt ubique dages forte euphonicum.

מִשְׂגָּבִי *locus editus meus*, à מִשְׂגָּב Psalm 59. v. 10. מַחֲמַדִּים *desiderabilia*, à חֶמְדָּה Cantic. 5. v. 16. מַטְעַמִּים *cupedia*, à מַטְעַם Gen. 27. v. 4. אִכְלוּ מַשְׁמַנִּים וּשְׁתוּ מַמְתַקִּים *edite pinguia, & bibite dulcia*, à מַשְׁמָן & מֶמְתָק Nehem. 8. v. 10. מִבְטַחִי *fiducia mea*, cum dages implicito, à מִבְטָח Psalm 71. v. 5. & sic מִבְטָחִים ex § 63. num. 5. Jerem. 48. v. 13. Huc referendum מְצָרִים *angustia* Lam. 1. v. 3. & וּמְצָרֵי שְׁאוֹל *angustiaque sepulchri* Psalm. 116. v. 3. à singulari הַמֵּצַר quod est ex מָצוֹר § 130. Psal. 118. v. 5. At מִקְדָּשִׁי *res sancta* habet מִקְדָּשׁוֹ Numer. 18. v. 29.

V. Nomina quatuor radicalium (etiam unâ ex illis geminatâ,) assumunt dages forte euphonicum ordinariè, aliàs vel patach amittunt succedente schevate, vel patach in kametz producunt.

וְגִנְזָכָיו *& gazophylacia ejus*, à גִּנָּזָךְ 1 Par. 28. v. 11. וְגַלְגָּלָיו *& rota ejus*, à גַּלְגַּל Esa. 5. v. 28.

הַזְּלֻלִים *flagella vitis*, à זָלַל Esai. 18. v. 5. עוֹלַת שַׁבָּת בְּשַׁבַּתּוֹ *holocaustum Sabbathi in Sabbatho suo* Num. 28. v. 10. Aſt גְּרִנִים *grana*, à גָּרַן Esa. 17. v. 6. אַפַּרְנִי *auguſtalis ſui*, ab אַפַּרְנִי Dan. 11. v. 45. item חַנָּתִי *dona mea*, à חַנָּתִי Hoſ. 8. v. 13. פַּתְבָּגִי *portionem cibi ipſius*, à פַּתְבָּג Dan. 11. v. 26. Huc referri poteſt ſegol ultimum in ejuſmodi incremento finali dages poſcens, & interdum in chirek breve ante illud dages tranſiens, אַבִּרֵיהֶם *fortiſſimus ipſorum*, ab אַבִּיר Eſa. 33. v. 7. כַּרְמִלּוֹ *arvum ipſius*, à כַּרְמֶל Eſa. 37. v. 24.

Occultum ſeu regiminis id facit in nominibus in ־ finitis, ſubſtituto tzeri & jod quieſcente.

גֵּי הָרִים *vallis montium*, à גַּי Zach. 14. v. 5. גֵּי שֶׂה *ſufficientia pecudis*, à גֶּה Levit. 5. v. 7. גֵּי הַשִּׁיב לוֹ *ſufficientiam reddendi ipſi* Levit. 25. v. 28. (in affixione aſſumit dages forte, גֵּיוֹ *ſufficientia tua* Prov. 25. v. 16.) גִּיעִי לְחָמִי *ut languor cibi mei*, à גַּיעַ Job 6. v. 7. גִּשְׁרֵי מוֹאָב *in agro Moabi*, à גֶּשֶׁר (quod ſingulare eſſe ex Pſalm 96. v. 12. conſtat) Ruth. 1. v. 1. pro quo legitur גְּשׁוּתַ מוֹאָב ibid, v. 6. חֵי פַּרְעֹה *vita*

vita Pharaonis, seu per vitam Pharaonis, à חַי Genes. 42. v. 15. וְחֵי אַתֵּךְ שָׁפֵךְ *& vita fratris tui*, scil. sit, *tecum*, Lev. 25. v. 36. pro quo v. 35. וְחֵי עִמָּךְ *& vita*, scil. sit ei, sive vivens sit, *tecum*, quoties autem de vero Deo dicitur, invariatum manet, חַי־יְהוָה וְחֵי־נַפְשְׁךָ *per vitam Dominum*, *& per vitam animæ tuæ* 2 Reg. 2. v. 2. at semel וַיִּשָּׁבַע בְּחֵי הָעוֹלָם *& juravit per vitam æternitatis*, seu potius *per vitam mundi*, per Deum, qui totius mundi vita est, Dan. 12. v. 7. Huc referendum מַי *aqua* inusit. unde מֵי singulare fluit, מֵי נִדָּה לֹא זֹרַק עָלָיו *aqua separationis non sparsa est in ipsum*, Num. 19. v. 19. & v. 13. Pertinet etiam huc גַּיְא *vallis*, unde גֵּיא חִזָּיוֹן *vallis visionis* Esai. 22. v. 1. at semel etiam absolutè גֵּיא גְּדוֹלָה מְאֹד *vallis magna valde* Zach. 14. v. 4. & semel גַּיְא Esa. 40. v. 4. Pluralis peculiarem prorsus formam habet, גַּיָּאוֹת *vallis* Ezek. 31. v. 12. (pro quo alicubi scribitur הַגֵּאָיוֹת sed quod aliter legendum monent Masorethæ, 2 Reg. 2. v. 16.) etiamque וְגֵיאוֹתֶיךָ *& vallis tua* Ezek. 35. v. 8.

§ 86. Nomina Segolata dicuntur penacuta, in quorum ultimâ syllabâ segol est, in penultimâ verò se-

rò ſegol, tzeri vel cholem.

Eſt autem Patach vicarii ex § 63. num. 4. eadem ratio quæ vocalis ſegol: itemque ſchevatis, quod pro ſegol ultimo in quibuſdam nominibus occurrit, חַטָּא pro חַטָּאָ *peccatum*, נַרְדְּ pro נֵרְדְּ *nardus*, קְשָׁטְ pro קְשָׁטְ *veritas*.

Hæc in ſingulari numero formam abſolutam & conſtructam eandem habent.

וּבְדֶרֶךְ חַטָּאִים *& in viâ peccatorum* Pſalm 1. v. 1. מִסֵּפֶר חַיִּים *è libro vitæ*, Pſalm. 69. v. 29.

אָהֳלֵי מוֹעֵד *tentorium conventûs* Exod. 28. v. 43.

וּפַחַד יִצְחָק *pavorque Iſaaci* Gen. 31. v. 32. (Duo numeralia, שֶׁבַע *ſeptem*, & תֵּשַׁע *novem*, variantur, aſſumto ſchevate in locum vocalis prioris, וְשִׁבְעֵ מֵאוֹת *& ſeptingentos* Gen. 5. v. 26. וְתִשְׁעֵ מֵאוֹת *& nongenti* ibid. v. 27.

Aliàs mutantur; & quidem in Pluralis formatione par omnium eſt ratio, ut vocalis brevis, quæ immediatè antecedit terminationem pluralem, producatur in kametz, (quum enim terminationi plura-

plurali accedat accentus, § 75. eidemque ultima litera sit jungenda, quia vocalis ejus syllabam ordiri nequit, § 27. vocalis brevis amittit compensationem temporis deficientis, adeóque alio complemento indiget, § 48.) quæ verò kametz istud antecedunt vocales, regulariter mutationem patiuntur, tolluntur que tum breves (quia unius solummodò sunt temporis, § 48.) tum etiam longæ, (siquidem antepenultimæ fiant ab accentu, § 50.) succedente utrobique schevate.

בְּגָדִים *vestes*, à בֶּגֶד Levit. 6. v. 4. נְחָלִים *torrentes*, à נַחַל Esa. 11. v. 15. דְּלָתוֹת *folia*, à דֶּלֶת *janua*, Jer. 36. v. 23. סְפָרִים *libri*, à סֵפֶר Eccl. 12. v. 12. נְרָדִים *nardi*, à נֵרְד Cant. 4. v. 13. חַטָּאִים *peccata*, à חֵטְא Eccles. 10. v. 4. רְמָחִים *lanceas*, à רֹמַח Jer. 46. v. 4. קְצוֹת *fines* Ps. 48. v. 11.

v. 11. ex קְצִיעוֹת est à קְצִיעָה Nah. 2. v. 10. vel קְצִיעָה Esa. 2. v. 7. mutato He in Vav mobile; nequaquam autem illa He sunt paragogica, utpote quæ dages in tzade poscerent, siquidem à קְצִיעוֹת formarentur. Et terminationis fœmininæ, עֲטָרוֹת *coronæ*, à עֲטָרָה Zachar. 6. v. 11. מִשְׁפָּחוֹת *familiæ*, à מִשְׁפָּחָה Zach. 12. v. 12. בָּנוֹת *filiæ*, à בַּת pro quo dicitur contractè בָּ Prov. 31. v. 29. Attamen segol ante terminationem pluralem in scheva mutavit, ac præcedens segol in patach (quemadmodum in motione) vox פִּלֶגֶשׁ *concubinæ*, unde est פִּלַגְשִׁים 2 Sam. 5. v. 13. Gen. 25. v. 6. itemque תִּשְׁעִים *nonaginta*, à תֵּשַׁע *novem* Gen. 5. v. 9. & שִׁבְעִים *septuaginta*, à שֶׁבַע *septem* v. 12. & עֶשְׂרִים *viginti*, à עֶשֶׂר *decem* cap. 6. v. 3. Similiter segol in scheva mutat אֶגֶרֶת *epistola*, unde אִגְּרוֹת Nehem. 2. v. 7. & cap. 6. v. 19. כֻּסֶּמֶת *spelta*, unde כֻּסָּמִים *speltæ* Ezek. 4. v. 9. nisi potius à כֻּסֶּם derivari conveniat.

Præterea cholem penultimum in scheva vel chatephkametz mutârunt fœminina פְּתֹנֶת *tunica*, הַפְּתֹנֶת Exod. 39 v. 27. כָּתֹנֶת *tunica*, כָּתֹנֶת Exod. 28. v. 40. שִׁבֹּלֶת *spica*, שִׁבֳּלִים Genes. 41. v. 5. לְגֻלְגָּלְתָּם *secundùm capita sua*; à גֻּלְגֹּלֶת Num. 1. v. 2. הַמְחֻלָּקוֹת *divisionum*, à מְחֻלָּקָה 1 Sam. 23. v. 28.

v. 28. At בְּשִׁקְּוֹת הַמַּיִם *in potandi vasis aquarum*, à שִׁקֶּת servata in plurali singularis terminatione: nisi ת potius sit radicale, Genes. 30. v. 38. absolutè שִׁקְּוֹת. Huc verò non pertinent, quæ vulgò anomala esse feruntur, שָׁרָשִׁים, unde שָׁרָשָׁיו *radices ejus* Hos. 14. v. 6. non à שֹׁרֶשׁ, sed à שָׁרַשׁ, formæ בָּקָר. Sic קְדֻשִׁים *sanctitates*, pro קֳדָשִׁים § 64. Exod. 30. v. 10. אָהֳלִים *tentoria*, ab אֹהֶל Genes. 25. v. 27. Jer. 6. v. 3. cujus singularis exstat לְאָהֳלֶךָ *ad tentorium tuum* Jud. 19. v. 9. Duo hæc בְּהֹנוֹת *pollices* Jud. 1. v. 6. & לְנִגְהוֹת *splendores* Esa. 59. v. 9. descendunt à singularibus בְּהֹנָה & נְגֹהָה.

Verùm in motione, affixione, & flexione dualis, deducto ad incrementum finale accentu, mutatio diversimodè instituitur. Nam I. quæ in penultimâ tzeri vel cholem habent, segol vicariumve patach ultimæ syllabæ (quod ad absolvendam syllabam non amplipliùs sufficit, ob amissam consonam sequentem,) mutant in scheva, & id quiescens, unde longæ

antece-

antecedentes corripiuntur in ֻ oppositas breves § 49. tzeri in chirek breve, vel sub gutturalibus in segol ; cholem ֹ in kametzchatuph vel kibbutz.

אֲבָרָה *ala* Job 39. v. 13. ab אֵבֶר *ala* Psalm. 55. v. 7. אֲבָלָם *luctum ipsorum*, ab אֵבֶל Jer. 13. v. 13. חֶרְמִי *anathematis mei* Esai. 34. v. 5. & בְּחֶרְמִי *in sagenâ suâ*, à חֵרֶם Habak. 1. v. 15. בְּמִצְחוֹ *in fronte ejus*, à מֵצַח 2 Paral. 26. v. 19. חֶפְצוֹ *voluptas ejus*, à חֵפֶץ Psalm 1. v. 2. (at חֹזֶק *robur*, חֵקֶר *investigatio*, חֶשֶׁק *desiderium*, semper chirek breve poscunt : sic etiam אֵשֶׁת *uxor*, unde tamen semel occurrit אִשְׁתְּךָ *uxor tua* Psal. 128. v. 3.) קָדְשִׁי *sanctitatis meæ*, à קֹדֶשׁ Psal. 2. v. 6. גָּדְלוֹ *magnitudinem suam*, à גֹּדֶל Deut. 5. v. 21. vel גָּדְלָה Psalm 150. v. 2. מַשְׂכֻּרְתֵּךְ *merces tua*, à מַשְׂכֹּרֶת Ruth 2. v. 12. כֻּתָּנְתּוֹ *tunicam suam*, à כְּתֹנֶת Genes. 37. v. 23. וְאָזְנַיִם *& aures*, ab אֹזֶן Deut. 29. v. 3. אָהֳלוֹ *tentorium suum*, ab אֹהֶל Gen. 31. v. 25. בְּאָהֳלֶךָ *in tentorio tuo* Psal. 61. v. 5. קָטְנָךְ *exitium tuum*, (si

um, (si ע gutturalium anomaliam sequatur, quale exemplum de ר affertur § 143.) à קִבְרוֹ Hos. 13. v. 14. חֻקָּרוֹ *forma ejus*, à חֻקָּר 1 Sam. 28. v. 14. (at וְחֻקָּרוֹ *& forma ejus* Esa. 52. v. 14. potius est à חֻקָּר § 81. itemque וּפִעֳלָתוֹ *& mercedem ejus*, à פְּעֻלָּה Jerem. 22. v. 13.)

II. Quæ in penultimâ quoque habent segol aut vicarium patach, utramque brevem vertunt in scheva mobile, & horum prius ex § 57. abit in chirek breve.

כִּבְשָׂה *agna*, à כֶּבֶשׂ 2 Sam. 12. v. 3. לִקְחָהּ *doctrina ejus*, à לֶקַח Prov. 7. v. 21. כִּסְאֲךָ *thronus tuus*, à כִּסֵּא pro quo extra affixionem dicitur כִּסְאָ Psalm 89. v. 5. quemadmodum פִּלְאֲךָ *mirabile tuum*, à פֶּלֶא ibid. v. 6. בִּרְכַּיִם *genua*, à בֶּרֶךְ Esa. 66. v. 12.

Si prima fuerit gutturalis, aut media gutturalis vel resch, aut vox literam syllabamve redundantem habeat ab initio, patach adhibetur.

הָעַלְמָה *virgo*, à עֶלֶם *adolescens*, Exod. 2. v. 8. אַבְנוֹ *lapidem suum*, ab אֶבֶן 2 Reg. 3. v. 25. קַרְנַיִם *cornua*, à קֶרֶן Hab. 3. v. 4. מַלַאכְתּוֹ *opus suum*, à מְלָאכֶת Gen. 2. v. 2. מוֹלַדְתִּי *cognationem meam*, à מוֹלֶדֶת Genes. 24. v. 4. at גִּבְרַת *hera*, chirek amat, גִּבְרָתָהּ *heram suam* Gen. 16. v. 4. (Aliena autem dualia sunt, non anomala דַּלְתַּיִם *fores*, à דֶּלֶת inus. Eccles. 12. v. 4. תְּרָבַיִם *bivium*, ab inus. תֶּרֶב Prov. 28. v. 6. & 18. פַּעֲמָיו *pedes suos*, ex פְּעָמִים à פַּעַם Psalm 58. v. 11. הַקְּרָנַיִם *cornua*, à קֶרֶן Dan. 8. v. 6. 7. uti כְּנָפַיִם *ala*, à כָּנָף Exod. 25. v. 20.) Patach quoque postulant alia nonnulla, גֶּפֶן *vitis*, דֶּלֶת *janua*, סַנְאָ *corbis*, עֶלֶר *puer*, כֶּלֶב *canis*, כֶּסֶף *argentum*, מֶלֶךְ *rex*, נֶפֶשׁ *anima*, סֶלַע *petra*, פֶּלֶג *rivus*, צֶלֶם *imago*, צֶלַע *costa*, קֶשֶׁת *arcus*, שָׁוְא *vociferatio*, שֶׁמֶן *oleum*. Pauca sumunt segol, הֶבְלְךָ *vanitas tua*, à הֶבֶל Eccl. 9. v. 9. sic גֶּלֶל *stercus*, חֶלֶד *avum*, נֶכֶד *nepos*, שְׁכֶנֶת *vicina*, חֲבֶרֶת *socia*, & particula נֶגֶד *coram*. A קֶצֶף *spuma*, *ira vehemens*, legitur בְּקֶצְפִּי *in ira mea* Esa. 60. v. 10. & בְּקֶצְפֶּךָ *in ira tua* Psalm. 38. v. 2.

Quoties recedit He paragogicum (quod accentum non deducit,

cit, § 75.) segol ultimum (syllabam non absolvens ob amissam literam sequentem, § 27.) abit in scheva quiescens, antecedente tum brevi, tum etiam longâ vocali.

וְנֶגְבָּה *& meridiem versus*, à נֶגֶב Genes. 13. v. 14. אַרְצָה *versus terram*, mutato segol in patach ad euphoniam, ab אֶרֶץ Genes. 11. v. 31. שַׁעְרָה *versus portam*, à שַׁעַר Esa. 28. v. 6. חֹרְשָׁה *in saltum*, à חֹרֶשׁ 1 Sam. 23. v. 16. à קֹדֶשׁ *Kedesch* dicitur קָדְשָׁה Jud. 4. v. 9. & קֶדְשָׁה ibid. v. 10. & à קֶדֶם *oriens* קִדְמָה Gen. 13. v. 14. At הָאָהֳלָה *versus tentorium*, cum cateph segol, ab אֹהֶל Jud. 4. v. 18. & sic sæpius.

§ 87. Nomina quædam trilitera, quæ penultimam Jod vel Vav mobiles habent, in incremento motum illarum amittunt; & vicissim, quæ penultimam habent Jod vel Vav quiescentes, in incremento iisdem tribuunt motum.

Prioris generis sunt nomina for-

mæ

mæ עִיר & פִּיר, quæ in incremento finali accentum deducente, amittunt vocales suas, (breves ex § 48. longam autem ex § 50.) & loco succedentium schevatum, (quorum prius in vocalem brevem debuisset transire, & posterius quiescere § 57.) assumunt vocales longas, in quibus jod & vav quiescunt: idemque patiuntur in regimine. Illorum quidem Jod quiescit in tzeri, rarius in chirek § 57.

עֵינַיִם *oculi*, à עַיִן Genes. 20. v. 16. זֵיתֶךָ *olivam tuam*, à זַיִת Deut. 24. v. 20. שִׂיחוֹ *veprem ejus*, à שִׂיחַ Esai. 10. v. 17. עִירָהּ *pullum suum*, à עַיִר Genes. 49. v. 11. בֵּית תַּיִן *domus vini*, à בַּיִת Cant. 2. v. 4. (Excipiuntur quæ in plurali Jod mobile servant, & chirek breve in kametz mutant, patach verò in scheva. עֲיָרִים *pulli asini*, à עַיִר Jud. 10. v. 4. וּתְיָשִׁים *& hirci*, à תַּיִשׁ 2 Paral. 17. v. 11. חֲתֻלִים *copiæ*, à חַיִל 1 Reg. 15.

1 Reg. 15. v. 20. עֲיָנֹת *fontes*, à עַיִן Deut. 8. v. 7. unde etiam legitur עֵינֹת מָיִם *fontes aquarum* Exod. 15. v. 27.)

Horum autem Vav quieſcit in cholem.

וְשִׁלְּמָה *& ſumma iniquitas*, à עָוֶל Job 5. v. 16. אוֹנָתְךָ *vanitatis tuæ*, ab אָוֶן Jer. 4. v. 14. מוֹת יְשָׁרִים *mors juſtorum*, à מָוֶת Num. 23. v. 10. (Aſt עַוְלָה *iniquitas*, & עַוְלוֹ *iniquitas ejus*, ſunt à עָוֶל Ezek. 18. v. 26. 2 Sam. 3. v. 34.)

Accedente He paragogico (quod accentum ſuo loco relinquit § 57.) in utrâque formâ prior vocalis manet, & poſterior brevis in ſcheva mobile tranſit, Jod & Vav motum ſuum ſervantibus.

הָעֵינָה *ad fontem*, à עַיִן Geneſ. 24. v. 16. 45. הַבַּיְתָה *in domum*, à בַּיִת ibid. v. 32. הַמָּוְתָה *mors* à מָוֶת Pſal. 116. v. 15.

Poſterioris generis ſunt quædam maſculina formæ פִּיר פִּיר vel פִּיר, jod aut vav ſuum in plurali mo-

ventia, adscito kametz, & antecedente schevate.

עָרִים *urbes*, à עִיר, unde aliàs semper עָרִים dici solet, Jud. 10. v. 4. בְּחֻרִים *& in lebetibus*, à חוּר 2 Par. 35. v. 13. unde & בַּחוּרִים *in sportis* 2 Reg. 10. v. 7. בַּשְׁוָקִים *per plateas*, à שׁוּק Cant. 3. v. 2. שְׁוָרִים *boves*, à שׁוֹר Hos. 12. v. 12. וּבַחֲוָחִים *& in spinetis*, à חוֹחַ 1 Sam. 13. v. 6. unde & הַחוֹחִים *spinæ* Cant. 2. v. 2. Huc refer מְרָנִים *contentiones*, à מָרוֹן Prov. 27. v. 15. & mutato vav in jod, מְרִינֵי אִשָּׁה *contentiones mulieris* Prov. 19. v. 13.

Kimhi in Obad. v. 3. huc refert, sed per metathesin literarum, בְּחַגְוֵי־סֶלַע *in summitatibus petræ*. חַגְוֵי pro חַוְגֵי ex absoluto חוּג à חוּג *circulus*, *rotunditas*, *globus*, aliis est *fissura*, à חָגָה inus.

§ 88. Nomina formæ פְּקָדָה (quorum priores duæ literæ radicales sunt, & mediante vocali brevi unam syllabam faciunt; tertiâ, quæ itidem radicalis, possidente vocalem terminationis fœmininæ:) in

plurali

plurali sub secundam radicalem assumunt Kametz; unde vocalis brevis sub primâ, (quia complementum syllabæ amisit,) abit in scheva.

אִמְרוֹת *sermones*, ab אִמְרָה Psalm 12. v. 8. שִׂמְחוֹת *gaudia*, à שִׂמְחָה Psalm 16. v. 11. עֲלָמוֹת *virgines*, à עַלְמָה Psal. 68. v. 26. לְחֶרְפוֹת *ad opprobria*, à חֶרְפָּה Dan. 12. v. 2. חָרְבוֹת *vastitates*, à חָרְבָּה Ezek. 38. v. 4. הָעֲרְלוֹת *præputiorum*, à עָרְלָה Jos. 5. v. 3. Sed quæ servilem literam habent in principio, nihil mutant. מַחְתּוֹת *thuribulum*, *forceps*, à חָתַת cepit, מִצְוֹת *præceptum*, à צִוָּה præcepit, מִרְמוֹת *fraus*, à רִמָּה decepit.

§ 89. Nomina quædam fœminina utramque terminationem admittunt, tam in ת præcedente gemino segol, quam in ה֫: & hanc quidem in ה֫ frequenter in ـַ statu absoluto, rarissimè in regimine, nunquam in ـַ affixione: illam autem in ת non tantùm in statu ab-

soluto, sed etiam in affixione, ubi semper, & in regimine, ubi freqentissimè adhibetur. Obtinet istud in trisyllabis nominibus, quæ literam heëmanticam cum vocali brevi in principio habent.

אַמְתַּחְתּוֹ non אַמַּתְחָתוֹ & אַמְתַּחַת *saccus*; Gen. 42. v. 27. sic מִלְחָמָה מִלְחַמְתִּי *bellum*, תִּפְאֶרֶת תִּפְאַרְתָּהּ *decus*, מַצֶּבֶת מַצַּבְתּוֹ *statua*, (hinc tamen est מַצֶּבֶת הַבַּעַל *statua Baalis* 2 Reg. 3. v. 2.) מַפֶּלֶת מַפַּלְתָּהּ *casus*. Imitantur hanc rationem tum Nomina quædam alia, עֲרָבָה עֲרָבָתָהּ *arida*, עֲטָרָה עֲטָרָתָהּ *corona*, עֲצָרָה עֲצָרָתָהּ *cohibitio*, בְּהֵמָה בְּהֶמְתּוֹ *bestia*, *jumentum*; (unde etiam est וּלְבְהֵמַת הָאָרֶץ *& bestia agri* Esa. 18. v. 6.) דִּבְלָה דִּבְלָתָהּ *palatha ficuum*, אִשָּׁה אִשְׁתּוֹ *uxor*, *mulier*. tum Participia omnia, exceptis præterito seu Pahul Kal, & verborum imperfectorum quod ad mediam radicalem, vel tertiam He quiescentem, (quia illic schurek perire nequit, istic media, & hîc tertia radicalis periit, ut gemino segol locus dari non possit,) פּוֹקֵדָה פּוֹקְדָה *visitans*, נִפְקָדָה נִפְקְדָה *visitata*, etiam in Hiphil, מַפְקִידָה מַפְקְדָה *visitare faciens*, unde occurrit quidem מַחְכִּימַת פֶּתִי *sapientem reddens simplicem* Psal. 19, v. 8. sed frequentius

quentius in ת exit, מַפְרֶסֶת פַּרְסָה *dividens ungulam* Levit. 11. v. 3. cujus masculinum מַפְרִיס פַּרְסָה ibid. v. 7. מַזְכֶּרֶת עָוֹן *recordari faciens iniquitatis*, Num. 5. v. 15. מַמְאֶרֶת *dolorem faciens* Levit. 13. v. 51. הַמַּחֲצֶבֶת *exscindens* Esai. 51. v. 9. הַמַּחֲנֶקֶת *arefaciens* ibid. v. 10. מַחֲזֶקֶת *apprehendens* Nehem. 4. v. 11. מַשֶּׂגֶת *apprehendens* Levit. 14. v. 21. מֵנֶקֶת *lactens* Exod. 2. v. 7. Ex quiescentibus mediâ Vav occurrit נְפֻצָה *dispersa*, pro נְפוּצָה 2 Sam. 18. v. 8.

§ 90. Numeralia cardinalia, uti generis anomaliam habent § 69. sic quoque in regimine & conjunctione mutuâ proprias leges sequuntur.

Nam sibi invicem, vel rei numeratæ conjuncta, promiscuè ferè formam absolutam servant, vel constructam induunt. שְׁנַיִם חֳדָשִׁים Jud. 11. v. 37. pro quo scribitur שְׁנֵי חֳדָשִׁים *duobus mensibus* ibid. v. 38. Sic שְׁלֹשֶׁת שָׁבֻעִים יָמִים *tres septimas dierum* Dan. 10. v. 2. pro quo exstat שְׁלֹשֶׁת יָמִים ibid. v. 3. שְׁנַיִם עֵצִים *duo ligna* 1 Reg. 17. v. 12. שְׁנֵי־אֲנָשִׁים *duo viri* Exod.

2. v. 13. חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים *quinque viros*, Judic. 18. v. 2. & חֲמֻשִּׁים הָאֲנָשִׁים ibid. v. 7. עֲשֶׂרֶת מִסְפַּר הַדְּבָרִים *decem verba* Deut. 4. v. 13. עֲשֶׂרֶת בָּנָיו *præ decem filiis* 1 Sam. 1. v. 8. promiscuè etiam interdum articulum assumunt, הָאַחַת עֶשְׂרֵה *undecimus* 1 Reg. 6. v. 38. בִּשְׁנֵים הֶעָשָׂר *cum duodecimo* 1 Reg. 19. v. 19. Combinationes quoque differentes faciunt, pro nnmeri numerantis discrimine: A duobus ad decem inclusivè postulant numeratum plurale: ast qui excedunt denarium idem in singulari sibi subjungunt. חֲמֵשׁ שָׁנִים וּמְאַת שָׁנָה *quinque annos & centum annos* Genes. 5. v. 6. שֶׁבַע שָׁנִים וּשְׁמֹנָה מֵאוֹת שָׁנָה *septem & octingenti anni*, ibid. v. 7. שְׁתַּיִם שָׁנָה *duo anni*, ibid. v. 8. תְּשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה וְשֶׁשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה 912. *anni*, ibid. v. 8. עֶשֶׂר שָׁנִים וּתְשַׁע מֵאוֹת שָׁנָה 910. *anni*, ibid. v. 14. (Interdum tamen id non observatur, עֶשְׂרִים חֲמִשִּׁים קְרָשִׁים *viginti tabulæ* Exod. 36. v. 23. חֲמִשִּׁים שְׁקָלִים *quinquaginta sicli* Jos. 7. v. 21.) In עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אֲלָפִים *viginti quatuor millia* 1 Paral. 23. v. 4. בֶּן־עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה *filius viginti quinque annorum*, & וְעֶשְׂרִים וְתֵשַׁע שָׁנָה *& viginti novem annos* 2 Reg. 14. v. 2. similibusque, quia deversæ indolis numeri conjunguntur, alterutrius rationem habere licuit. Pluralis in עֶשְׂרִים duplum

duplum sui singularis, sive *viginti*; in frequentibus decuplum significat, שְׁלֹשִׁים *triginta*, אַרְבָּעִים *quadraginta*, &c. nec unquam plurales isti regiminis formam accipiunt. Ast pluralis fœmininus à עֶשְׂרָה *decem*, fœmininæ terminationis per distributionem *denarios* notat, וְשָׂרֵי עֲשָׂרֹת *& principes denûm* Exod. 18. v. 25. Dualis in עֶשְׂרֹתַיִם & שִׁבְעָתַיִם non duplum singularis notat, sed ejusdem repetitas vices, *quater* & *septies*. Ordo & usus sic se habet.

Unus.	M.	אֶחָד	const. אַחַד	F.	אַחַת	pro	אַחַדַת
Duo.	M.	שְׁנַיִם	const. שְׁנֵי	F.	שְׁתַּיִם	const.	שְׁתֵּי
Tres	M.	שְׁלֹשָׁה	conſ. שְׁלֹשֶׁת	F.	שָׁלֹשׁ	conſ.	שְׁלֹשׁ
Quatuor.	M.	אַרְבָּעָה	c. אַרְבַּעַת	F.	אַרְבַּע		
Quinque.	M.	חֲמִשָּׁה	c. חֲמֵשֶׁת	F.	חָמֵשׁ	c.	חֲמֵשׁ
Sex.	M.	שִׁשָּׁה	c. שִׁשֶּׁת	F.	שֵׁשׁ		
Septem.	M.	שִׁבְעָה	c. שִׁבְעַת	F.	שֶׁבַע	c.	שִׁבְעַ
Octo.	M.	שְׁמֹנָה	c. שְׁמֹנַת	F.	שְׁמֹנֶה		
Novem.	M.	תִּשְׁעָה	c. תִּשְׁעַת	F.	תֵּשַׁע	c.	תִּשְׁעַ
Decem.	M.	עֲשָׂרָה	c. עֲשֶׂרֶת	F.	עֶשֶׂר		

NB. אַחַד *unus*, etiam absolutum est, dicturque pro eo per aphæresin תַּד Ezek. 33. v. 3. & per apocopen אַת Ezek. 18. v. 10. שְׁלֹשֶׁת *tres*, & שִׁבְעָה *septem* etiam fœmininis aliquando respondent. Pro שִׁבְעָה semel cum nun epenthetico, & accentu in penultima dicitur שִׁבְעָנָה *septem* Job 42. v. 13. שִׁבְעָתָם *septem illi*, est à שִׁבְעַת inusit. 2 Sam. 21. v. 9. *Unde-*

Undecim.	M.	אַחַד עָשָׂר vel עַשְׁתֵּי עָשָׂר	F. אַחַת עֶשְׂרֵה vel עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה
Duodecim.	M.	שְׁנֵים עָשָׂר vel שְׁנֵי עָשָׂר	F. שְׁתֵּי שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה vel עֶשְׂרֵה
Tredecim.	M.	שְׁלֹשָׁה עָשָׂר	F. שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה
Quatuordecim.	M.	אַרְבָּעָה עָשָׂר	F. אַרְבַּע עֶשְׂרֵה
Quindecim.	M.	חֲמִשָּׁה עָשָׂר	F. חֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה
Sedecim.	M.	שִׁשָּׁה עָשָׂר	F. שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה
Septendecim.	M.	שִׁבְעָה עָשָׂר	F. שְׁבַע עֶשְׂרֵה
Octodecim.	M.	שְׁמֹנָה עָשָׂר	F. שְׁמֹנֶה עֶשְׂרֵה
Novendecim.	M.	תִּשְׁעָה עָשָׂר	F. תֵּשַׁע עֶשְׂרֵה
Viginti.		עֶשְׂרִים com.	
Viginti unus.	M.	אֶחָד וְעֶשְׂרִים	F. אַחַת וְעֶשְׂרִים
Viginti duo.	M.	שְׁנַיִם וְעֶשְׂרִים	F. שְׁתַּיִם וְעֶשְׂרִים
Triginta tres.	M.	שְׁלֹשָׁה וּשְׁלֹשִׁים	F. שְׁלֹשׁ וּשְׁלֹשִׁים
Quadraginta quatuor.	M.	אַרְבָּעָה וְאַרְבָּעִים וְאַרְבָּעִים	F. אַרְבַּע
Quinquaginta quinque.		וַחֲמִשִּׁים { חֲמִשָּׁה m. / חֲמֵשׁ f.	
Sexaginta sex.		וְשִׁשִּׁים { שִׁשָּׁה m. / שֵׁשׁ f.	
Septuaginta septem.		וְשִׁבְעִים { שִׁבְעָה m. / שֶׁבַע f.	
Octoginta octo.		וּשְׁמֹנִים { שְׁמֹנָה m. / שְׁמֹנֶה f.	
Nonaginta novem.		וְתִשְׁעִים { תִּשְׁעָה m. / תֵּשַׁע f.	

Possunt autem hi numeri etiam transponi, ut major

ut major præcedat minorem : שִׁבְעִים וְשִׁבְעָה *septuaginta septem*, Gen. 4. v. 24.

Centum מֵאָה. *Ducenti* מָאתַיִם. *Trecenti* שְׁלֹשׁ מֵאוֹת. *Quadringenti* אַרְבַּע מֵאוֹת. *Quingenti* חֲמֵשׁ מֵאוֹת. *Sexcenti* שֵׁשׁ מֵאוֹת. *Septingenti* שְׁבַע מֵאוֹת *Octingenti* שְׁמֹנֶה מֵאוֹת. *Nongenti* תְּשַׁע מֵאוֹת. *Mille* אֶלֶף. *Bis mille* אַלְפַּיִם. *Ter mille* שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים, & sic deinceps, additis minoribus numeris genere masculino & formâ constructâ, quemadmodum cum מֵאוֹת junguntur genere fœminino, & formâ constructâ. *Myrias* רִבּוֹא vel רִבּוֹ. *Duæ myriades* רִבּוֹתַיִם vel שְׁתֵּי רִבּוֹא vel שְׁתֵּי רִבּוֹ. *Quatuor myriades* אַרְבַּע רִבּוֹת. *Myriades* רִבּוֹת & רִבְאוֹת.

SECTIO VI. de PARTICULA.

§ 91. *Particula* Hebræis appellatur dictio separata quævis, quæ nec Verbum est, nec Nomen. Nos eodem nomine complectimur Additiones inseparabiles, eandem cæteroquin indolem habentes; & universas distinguimus in Declinabiles & indeclinabiles.

§ 92. *Particulæ Declinabiles* sunt

Pronomina, quæ Genere & Numero variantur, licet modo sibi peculiari ac proprio. Pronomina porrò vel Separata sunt, separatas dictiones constituentia; vel Affixa, quæ nunquam separatim usurpari possunt, sed semper fini aliarum dictionum, quandoque & literarum, adjungi debent & agglutinari.

§ 93. *Separata* Pronomina sunt ista.

1. Personalia.

1. Pers. com. { Sing. אָנִי *ego* Genes. 45. v. 3. vel אָנֹכִי Gen. 43. v. 9. Pl. אֲנַחְנוּ *nos* Gen. 42. v. 11. unde per aphæresin est נַחְנוּ Gen. 42. v. 11. Exod. 16. v. 7. 8. Num. 32. v. 32. Lam. 3. v. 42. semel per syncopen, אֲנוּ Jer. 42. v. 6. cui tamen Masorethæ puncta primæ formæ addiderunt.

2. Pers.

2. Perſ.
- Maſc.
  - Sing. אַתָּה *tu* Geneſ. 3. v. 14. quinquies ſine He אַתְּ Eccleſ. 7. v. 22. uti Maſorethæ notant.
  - Pl. אַתֶּם *vos* Gen. 45. v. 8.
- Fœm.
  - Sing. אַתְּ *tu* Geneſ. 24. v. 23. ſepties אָתִּי Jud. 17. v. 2. 2 Reg. 4. v. 16. 23. &c.
  - Pl. אַתֶּן *vos* Ezek. 34. v. 31. & אַתֶּנָה cum He parag. Gen. 31. v. 6. Ezek. 13. v. 20.

3. Perſ.
- Maſc.
  - Sing. הוּא *ipſe* Gen. 3. v. 15.
  - Pl. הֵם *ipſi* Gen. 44. v. 4. & cum He paragogico ac dages forti הֵמָּה ibid. v. 3.
- Fœm.
  - Sing. הִיא *ipſa* 1 Sam. 1. v. 13.
  - Pl. הֵן *ipſæ* Ezek. 16. v. 47. & cum He parag. ſimilique dages forti הֵנָּה v. 51.

Enallage generis obſervanda venit, tum in 2. perſ. אַתְּ *tu*, quod ter maſculinum eſt, Num. 11. v. 15. Deut. 5. v. 24. & Ezek. 28. v. 14. & אַתֶּם *vos*, quod fœmininum eſt Ezek. 13. v. 20. tum inprimis in 3. perſonis: הֵמָּה fœmininum eſt Cant. 6. v. 8. & Ruth 1. v. 22. & Zach. 5. v. 10. ac contra הֵנָּה maſculinum 2 Sam. 4. v. 6. Jer. 50. v. 5. & הֵן bis maſculinum Ruth 1. v. 13. ut pronomina iſta communis generis olim fuiſſe veriſimile fiat. Huc quoque

quoque pertinet, quod interdum scribitur הִיא pro הוּא 1 Reg. 17. v. 15. & vicissim הוּא pro הִיא Genes. 3. v. 12. (quomodo semper scribitur in Pentateucho, undecim locis exeptis,) literarum אהוי facta permutatione, ex § 3. כִּי־הִוא וְזִמָּה וְהִיא עָוֹן פְּלִילִים: *Nam illud est scelus, & ea est iniquitas judicum*, Job 31. v. 11. הִוא־זֶהִיא *ipsa & ipse* 1 Reg. 17. v. 15.

2. Demonstrativa.

Singularia sunt Masc. זֶה *hic* Genes. 5. v. 29. (pro quo semel גֶּה exstat Ezek. 47. v. 13.) הַלָּזֶה *ille* Gen. 24. v. 65. Fœm. זֹה *hæc* Eccl. 2. v. 2. & זוֹ Hos. 7. v. 16. & זֹאת Deut. 34. v. 4. הַלָּזוֹ *illa* Ezek. 36. v. 35. Com. זוּ *hic*, *ille* Esa. 43. v. 22. & *hæc*, *illa* Psal. 10. v. 2. הַלָּזוּ *ille* Zach. 2. v. 8. & *illa* 2 Reg. 4. v. 25. Pluralia Com. אֵל *illi*, semel 1 Paral. 20. v. 8. & cum articulo הָאֵל octies, Gen. 19. v. 25. cap. 26. v. 3. &c. frequentissimè cum dages forti & He paragog. in fine, præcedente segol אֵלֶּה Gen. 2. v. 4.

3. Relativum.

Utriusque generis & numeri est יֶשׁ *quis*, *quæ*, Psal. 1. v. 1. sæpè genus & numerus determinantur per sequens affixum. יֶשְׁרַהְפִּיצֵנִי *quem disperget eum* Psal. 1. v. 4. Relativam significationem habent interdum זֶה Psal. 104. v. 8. זוּ Psal. 9. v. 16. & זֹה Psal. 132. v. 12.

4. In-

4. Interrogativa.

Communia sunt, tam de Personâ, מִי *quis*, vel *quæ*: מִי־אַתָּה *quis es tu?* Genes. 27. v. 32. מִי־אַתְּ *quæ es tu?* Ruth 3. v. 9. מִי־אֵלֶּה *qui sunt isti?* Gen. 33. v. 5. (Interdum de Re sumitur, מִי שְׁמֶךָ *quod est nomen tuum?* Judic. 13. v. 17. sic Mich. 1. v. 5.) quàm de Re, מָה *quid?* & מֶה *quid?* וּמֶה עֲוֹנֵנוּ וּמֶה חַטָּאתֵנוּ *& quæ iniquitas nostra, & quod peccatum nostrum?* Jer. 16. v. 10. מֶה מִשְׁפַּט הָאִישׁ *quæ ratio viri illius?* 2 Reg. 1. v. 7. מָה קוֹל *quæ vox?* 1 Sam. 4. v. 6. 14.

Cæterùm prioris, nempe מָה, Kametz ordinariè resolvitur in patach & dages forte, imprimendum initiali literæ sequentis dictionis, intercedente plerunque Mackaph, מַה־טּוֹב וּמַה־נָּעִים *quàm bonum, & quàm amœnum?* Psalm. 133. v. 1. Sed מַה־שְּׁתֵּי *quæ duæ*, sine dages Zach. 4. v. 12. Si initialis indagessabilis sit, vel redit Kametz ad compensationem dages fortis, מָה־אֱנוֹשׁ *quid est homo?* Psalm. 8. v. 5. מָה תִּגְרֶה *quid illa sint?* Esa. 41. v. 22. מָה הִוא־לָהּ *quid ille sibi*, Est. 8. v. 1. vel dages illud implicitè continetur in vocali brevi, ante הִיא, item ante Cheth: מַה־חָיְתָה *quid ipsa?* Psalm. 39. v. 5. מָה חַטָּאתִי *quod est peccatum meum?* Genes. 31. v. 37. vel insuper ante gutturalem kametza-

tam

tam patach transit in segol, ex § 63. num. 5. מָה־חָדַל לוֹ *quid accidit illi*, Exod. 32. v. 1. מָה־תֶּחְדָּל *quàm desinens?* Psal. 39. v. 5. מָה עָשִׂיתִי *quid feci?* 1 Sam. 20. v. 1.

Ante ה articulum sæpius est kametz, מָה הַבִּטָּחוֹן *quæ est fiducia* 2 Reg. 18. v. 19. at patach occurrit מַה־הַמַּעַל *quæ prævaricatio?* Jos. 22. v. 16.

Ante ה & ע scribitur מָה quinque locis exceptis ubi occurrit מָה. Masora 2 Sam. 9. v. 8. & duobus ubi patach est. Masora Genes. 31. v. 32. & 36.

Subinde non tam Interrogativa sunt, quàm Relativa vel Demonstrativa; & tunc ferè postponi solent, אֶת־שׁוֹר מִי לָקַחְתִּי *bovem cujus accipi?* 1 Sam. 12. v. 3. בַּת־מִי אַתְּ *filia cujus es?* Gen. 24. v. 23. לְמִי הַנַּעֲרָה הַזֹּאת *cujus est juvencula hæc?* Ruth 2. v. 5. שָׁמְרוּ־מִי *cavete quisque* 2 Sam. 18. v. 12. וְיֹהִי מָה *& sit quodcunque*, scil. fuerit, ibid. v. 22. 23. וְרָאֵיתִי מָה *& videbo quid*, scil. machinetur tibi 1 Sam. 19. v. 3. וְתָכְמַת־מָה לָהֶם *& sapientia cujus*, scil. rei, *adest ipsis?* Jer. 8. v. 9. מַה־שֶּׁנַּעֲשָׂה *id quod fuit* Eccl. 1. v. 9. *& id quod factum est.* ibid.

Interrogativa de Re componuntur aliquando cum particulis; עַד־מָה vel עַל־מָה *quousque?* vel

vel עַל־מָה *quamobrem?* Etiam kametz resolu-
to, sed id rarissimè, עַל־מַה־שָּׁוְא *ad quid vani-*
tatem, Psal. 89. v. 48. בְּמָה vel בַּמֶּה *in quo?* כַּמָּה
vel כַּמֶּה *quot? tot.* לָמָּה vel לְמָה *quare, ad*
quid? לָמָּה תָמָה לָךְ וְלָמָּה נָפְלוּ פָּנֶיךָ *quare ægrè est*
tibi? & quare concidit facies tua? Genes. 4.
v. 6. לָמָּה־לִי *ad quid mihi* Esai. 1. v. 11. Pro
לָמָּה dicitur לְמָה, quoties sequens dictio ab א,
ה, vel ע incipit, לָמָּה הֲרֵעוֹתָ לְעַבְדֶּךָ וְלָמָּה לֹא־מָצָתִי חֵן
בְּעֵינֶיךָ *quare malo affecisti servum tuum? & qua-*
re non inveni gratiam in oculis tuis? Num. 11.
v. 11. וְלָמָּה יְהוָה *& quare Dominus* Num. 14.
v. 3. Psal. 10. v. 1. & 88. v. 15. Excipiuntur
loca, ubi occurrit לָמָּה ante א 2 Sam. 2. v. 22.
Psalm. 49. v. 6. & ante ה 1 Sam. 28. v. 15.
2 Sam. 14. v. 31. Jerem. 15. v. 18. & vicissim
לָמָּה ante dagessabilem Psalm. 42. v. 10. Psalm.
43. v. 2. denique לָמָּה penacutum & sine dages
Job 7. v. 20.

§ 94. *Affixa* Pronomina sunt hæc.

1. Pers.	Com.	Sing.	ִי & ְנִי	Plur.	נוּ
2. Pers.	Masc.	Sing.	ךָ	Plur.	כֶם
	Fœm.	Sing.	ךְ	Plur.	כֶן
3. Pers.	Masc.	Sing.	וֹ & הוּ	Plur.	ם & הֶם
	&	Sing.	ac Plur.	simul	מוֹ
	Fœm.	Sing.	הּ & ָהּ	Plur.	ן & הֶן

Affixa

Affixa pars sunt pronominum separatorum homogeneorum, eorumque literam vel syllabam exprimunt. Primæ personæ sing. ' & נִי ex אֲנִי *ego*. Pl. נוּ ex אֲנַחְנוּ *nos*. Secundæ personæ Masc. sing. ךָ ex אַתָּה *tu*, pl. כֶם ex אַתֶּם *vos*. Fœm. sing. ךְ ex אַתְּ *tu*. (etiam כִי ex אַתְּ *tu*, לָכִי *tibi* Cant. 2. v. 13.) pl. כֶן ex אַתֶּן *vos*. (pro כֶן scribitur כֶּן cum tzeri, in לָכֶן *vos*, pro לָכֶּן Zach. 11. v. 7.) hoc verò ubique loco ת adhibitum est כ, ad distinctionem ab affor-mantibus præteritorum § 114. quæ ex pronominibus illis desumtæ, sing. m. תָּ, fœm. תְּ: pl. m. תֶּם, f. תֶּן, quia verò ibidem in primâ personâ sing. est תִּי, pro כִי, ex אָנֹכִי, mutato כ in ת, quod aliàs secundæ personæ est; affixa secundæ personæ contrario modo ת in כ mutant, quod in pronomine primæ pers. occurrit, & in affor-mante neglectum est. Tertiæ personæ Masc. sing. וֹ & הוּ ex הוּא *ille*, Pl. ם & הֶם ex הֵם *illi*, (pro הֶם occurrit הֶם cum tzeri & addito He paragogico in אֲלֵיהֶמָּה *superliminaria ipsorum*, pro אֲלֵיהֶם Ezek. 40. v. 16. Fœm. sing. ה & הָ ex הִיא *illa*, Pl. ן & הֶן ex הֵן *illæ*. Pro הֶן legitur הֶן cum tzeri, in פָּתְהֶן *pudendum ipsarum*, Esa. 3. v. 17. quidam tamen codices הֶן istic servant.) Inter affixa tertiæ personæ etiam recensetur מוֹ, quod compositum est ex וֹ sing. & ם pl. masculinis, & utriusque potestatem

tem habet, sing. לָמוֹ *ipsi* Gen. 9. v. 26. 27. Esa. 44. v. 15. coll. cum v. 17. plur. יְבַהֲלֻמוֹ *perterrebit eos* Psal. 2. v. 5. Semel autem ejus loco מוֹ legitur, יְכַסְּמוּ *obtexerunt eos* Exod. 15. v. 5.

Enallage generis in affixis quoque nonnunquam admissa est. Sic כֶּם fœmininum est, אֲבִיכֶם *patris vestri*, pro אֲבִיכֶן Genes. 31. v. 9. Sic Ruth 1. v. 8. 9. 11. 13. Ezek. 13. v. 19. 20. 21. Jer. 9. v. 19. bis. הוּ fœmininum in כָּמֹהוּ *sicut illa* pro כָּמוֹהָ Exod. 11. v. 6. bis, & in מִמֶּנּוּ *præter ipsam* pro מִמֶּנָּה Jud. 11. v. 34. ם fœmininum in שֻׁכָּלָם *quæ omnes*, pro שֻׁכָּלָן Cantic. 4. v. 2. & cap. 6. v. 6. Sic Exod. 2. v. 17. 2 Sam. 20. v. 3. bis. Ezek. 13. v. 20. Ps. 119. v. 152. הֵם fœmininum בֵּהֶם *inter illas* pro בָּהֶן Cant. 4. v. 2. cap. 6. v. 6. Sic Exod. 1. v. 21. Num. 36. v. 6. bis. Job 19. v. 15. 2 Sam. 20. v. 3. Ezek. 23. v. 45. 47. Ezr. 10. v. 3. 44. Zach. 5. v. 9. & cap. 11. v. 5. מוֹ fœmininum in לָמוֹ *ipsis* f. Lam. 4. v. 10. Contra ה aliquoties masculinum est, sed per cholem accedens, אָהֳלֹה *tentorium suum*, pro אָהֳלוֹ Gen. 12. v. 8. cap. 13. v. 3. Sic Gen. 49. v. 11. bis. ן masculinum quoque in לְאַרְבַּעְתָּן *quatuor illis* Ezek. 1. v. 10. bis, & v. 16. 18. pro quo scriptum est לְאַרְבַּעְתָּם v. 8. & in בְּלֶכְתָּן *in eundo ipsos* ibid. v. 9. 12. 17. denique תָּן masculinum est, in רִבְעֵיתָן *quatuor latera ipsorum* Ezek. 1. v. 17. Sic ibid.

v. 18. 24. 25. & cum ה paragogico וְקִיהִיתָנָה *corpora ipsorum* ibid. v. 11.

Porrò distinguuntur Affixa in Asyllaba, quæ ultimâ literâ dictionis, cui affiguntur, indigent, ad inchoandam syllabam, §27. ut sunt ִי primæ, ָ secundæ, ִ & ה item ם & ן tertiæ personæ: & Syllabica, quæ syllabam per se constituunt, ut sunt reliqua, ִי & נִי primæ, ָךְ, ֶם & ֶן, secundæ, הִי & הָ, item הֶם, הֶן & מוֹ tertiæ personæ. Syllabicorum quoque quatuor, ֶם & ֶן, item הֶם & הֶן Gravia aut etiam Constructa appellantur, quia accentum ita semper possident, ut simul gravia sint dictioni, mutationem propemodum eandem poscentia, quæ in regimine sive constructione obtinet: reliqua affixa, sive Syllabica fuerint, sive Asyllaba, dicuntur Levia. Adhæc duo, נִי & הוּ Verbalia à quibusdam nuncupantur, quia posterius rarò, prius nunquam, Nominibus addi solet: Contra הֶם & הֶן Nominalia, quia nunquam Verbis junguntur: reliqua utrisque, tam Verbis, quàm Nominibus agglutinari possunt. Denique quando Nominibus affigenda sunt, affixorum alia soli singulari numero jungi queunt, ut ה, ם & ן; alia soli plurali, ut הָ, הֶם & הֶן; alia utrique numero conveniunt, ut reliqua omnia: attamen priora omnia, præter ה, ex causâ speciali, nonnunquam nomini alterius numeri accedunt, §95.

§95. Con-

§ 95. Conjunctio Affixorum cum aliis dictionibus, non postulat partium componentium conformitatem quoad genus, numerum, aut personam; (nam sic conveniunt Affixa cum Nominibus rei, vel personæ, quibus respondent:) sed manente & affixis, & dictionibus quibus affiguntur, conditione suâ propriâ, postulat punctum aliquod, glutinis instar interveniens, quo mediante Affixa cum dictionibus illis in unum vocabulum coalescunt, quod ab isto officio *Agglutinationis punctum* commodissimè nuncupatur. Affixa autem, hoc modo fini connexa, accentum deducunt; quem puncto Agglutinationis concedunt, siquidem illud vocale sit, neque affixa gravia annectat: aliàs sibimet eum sumunt.

Cæterùm Agglutinationis puncta varia sunt, non solùm diversorum, sed etiam eorundem Affixorum, pro differenti numero Nominum, quibus ea accedunt.

Nominibus quidem Singularibus, (e. g. דָּבָר m. *verbum*, & צָרָה f. *angustia*) additur.

1. Pers. Com.
- Sing. ' per (.) צָרָתִי דְּבָרִי
  Sed solum chirek occurrit sine jod, in גּוֹי *gens mea*, pro גּוֹיִי ne duo jod concurrant Zeph. 2. v. 9.
- Plur. נוּ per (.) צָרָתֵנוּ דְּבָרֵנוּ

At Kametz occurrit in מוֹדַעְתֵּנוּ *familiaris noster* Ruth 3. v. 2. & קִנְיָנֵנוּ *substantia nostra* Job 22. v. 20.

3. Pers.
- Sing.
  - Masc. ךָ per (.) mobile: צָרָתְךָ דְּבָרְךָ
  - Fœm. ךְ per (.) צָרָתֵךְ דְּבָרֵךְ

Interpositum est jod in שְׁלִישְׁתֵּךְ *tertiam partem tui* Ezek. 5. v. 12.

- Plur.
  - M. כֶם
  - F. כֶן

  per (.) mutum: צָרַתְכֶם דְּבָרְכֶם / צָרַתְכֶן דְּבָרְכֶן

Si antecedat vocalis immutabilis, aut aliud scheva quiescens, agglutinationis scheva fit mobile, § 55. בְּקִלְּכֶם *ad vocem vestram* Deuter. 1. v. 45. עַבְדְּכֶם *servus vester* Gen. 18. v. 5.

In voce

In voce וּמַשְׂאֲבֵם & *opus vestrum* Deut. 1. v. 12. scheva quiescens sub gutturali factum est mobile compositum, ex sono præcedentis patach.

3. Pers.
- Sing.
  - M. ו per cholem : צָרָתוֹ דָּבְרוֹ
    Pro ו interdum ה scribitur, non variato puncto agglutinationis, כֻּלֹּה *totus ipse* Jer. 8. v. 6. 10.
  - F. ה per (ָ) צָרָתָהּ דְּבָרָהּ
    Aliquando perit mappik, מִשְׁכְּמָהּ *de humero suo* Job 31. v. 22. מִקְנָהּ *de calamo suo*, ibid.
- Pl.
  - M. ם per (ֶ) צָרָתָם דְּבָרָם
  - F. מו per (ֶ) צָרָתָמוֹ דְּבָרָמוֹ
  - F. ן per (ֶ) צָרָתָן דְּבָרָן

Segol præmisit sibi רֹ֫ו, & He paragogic. accepit in קִרְבָּנָה *medium ipsarum*, Gen. 41. v. 21. bis.

Nominibus autem Pluralibus & Dualibus, (qualia sunt Pluralia, דְּבָרִים m. *verba*, & צָרוֹת f. *angustiæ*, & Duale עֵינַיִם *oculi*,) additur

1. Pers. Com.	Sing.	' per (ֵ) excluso jod multitudinis, ne duo jod concurrant, § 77.	עֵינַי צָרוֹתַי דְּבָרַי
	Pl.	נִי per (ֵ)	עֵינֵינִי צָרוֹתַינִי דְּבָרַינִי
2. P.	Sing. M.	ךָ per (ָ)	עֵינֶיךָ צָרוֹתֶיךָ דְּבָרֶיךָ
	Sing. F.	ךְ per (ַ)	עֵינַיִךְ צָרוֹתַיִךְ דְּבָרֶיךְ
	Plur. M.	כֶם per (ֵ)	עֵינֵיכֶם צָרוֹתֵיכֶם דְּבָרֵיכֶם
	Plur. F.	כֶן per (ֵ)	עֵינֵיכֶן צָרוֹתֵיכֶן דְּבָרֵיכֶן
3. P.	Sing. M.	ו per (ֵ)	עֵינָיו צָרוֹתָיו דְּבָרָיו
	Sing. F.	הּ per (ֵ)	עֵינֶיהָ צָרוֹתֶיהָ דְּבָרֶיהָ
	S. & Pl. M.	מוֹ per (ֵ)	עֵינֵימוֹ צָרוֹתֵימוֹ דְּבָרֵימוֹ
	Pl. M.	הֶם per (ֵ)	עֵינֵיהֶם צָרוֹתֵיהֶם דְּבָרֵיהֶם
	Pl. F.	הֶן per (ֵ)	עֵינֵיהֶן צָרוֹתֵיהֶן דְּבָרֵיהֶן

Pluralia terminata in וֹת, admittunt etiam, sed sine intercedente jod multitudinis, affixa singularium ם & ן per (ֶ) אֲבוֹתָם *patres ipsorum* Exod. 4. v. 5. Sic quoque ךָ per (ֶ) itidem sine jod accessit, in אֲתָיוֹתֶךָ pro אֲתָיוֹתֶיךָ Ezek. 16. v. 52. à plurali אֲתָיוֹת, itemque in לְאֲחוֹתֶךָ *sororibus tuis*, pro אֲחוֹתֶיךָ, à plurali אֲחוֹתִים § 84. Simili modo accesserunt tum ךָ per scheva in מַכּוֹתָךְ *plagas tuas*, pro מַכּוֹתֶיךָ Deut. 28. v. 59. tum ' per chirek in וְעֵדוֹתַי *& testimonia mea* pro עֵדוֹתַי Psal. 132. v. 12.

Nomina in ה־ finita (terminationem istam accedentibus affixis amittentia § 78.) communiter pro ו assumunt הִי verbale per (ֵ) וְאֶל־הִי *& fo-*

& folium ejus, à עָלָה Psal. 1. v. 3. שָׂרְיָהּ *ager ejus*, à שָׂרָה Genes. 23. v. 9. שִׂיוֹ *pecus ejus*, à שִׂיָּה Deut. 22. v. 1. Eadem non solùm ה admittunt, שָׂרְיָהּ *agrum suum*, à שָׂרָה 2 Reg. 8. v. 3. verum etiam aliquando הָ per (ֶ) quod aliàs pluralibus tantùm convenit. מִקְרֶהָ *casus ejus*, à מִקְרֶה Ruth 2. v. 3. מַרְאֵהָ *aspectus ejus*, à מַרְאֶה Lev. 13. v. 4. Imò הֶם pluralium reperitur conjunctum, in אֹפֵיהֶם *pistor ipsorum*, pro אוֹפֶם ab אוֹפֶה Hos. 7. v. 6. nisi sit enallage numeri in constructione יָשֵׁן אֹפֵיהֶם *dormit quivis pistorum ipsorum*, atque sic plurale erit, deficiente Jod multitudinis.

Verbale הִי per (ִ) aliis quoque nominibus interdum connectitur, tum singularibus, וּפִילַגְשִׁהִי *& pellicem ejus* Jud. 19. v. 24. מַשֵּׂאִהִי *jugum ejus* Nah. 1. v. 13. אוֹרִהִי *lux ejus* Job 25. v. 3. tum pluralibus. גִּבּוֹרֶיהִי *fortium ejus* Nah. 2. v. 4. לְרֵעֶהִי *amicis suis* 1 Sam. 30. v. 26. & Job 42. v. 10. וּמַעֲלֹתֶהִי *& gradûs ejus* Ezek. 43. v. 17. tum dualibus, יָדֶיהִי *manûs ejus* Hab. 3. v. 10. וְעֵינֶיהִי *& oculi ejus* Job 24. v. 23.

Pluralium כֶּם semel accessit per chirek, וְהַפּוּצוֹתֵיכֶם *& dispersiones vestræ* Jer. 25. v. 34. vide Kimhium in Lexico.

Pluralium ־ֵן majori adhuc anomaliâ singularibus additum occurrit per scheva, sicut ־ָם & ־ָן gravia. לְבַדָּהֵן *solæ ipsæ* Genes. 21. v. 28. חֶלְבֵּהֶן *adipem ipsarum* Levit. 8. v. 16. 25. פִּתְחֵן *pudendum ipsarum* seu potius per aliam adhuc anomaliam pronominis absoluti pro affixo agglutinari פִּתְחֵן § 94. Esa. 3. v. 17. מִלִּבָּהֵן *ex corde suo* Ezek. 13. v. 17.

Tria hæc אָב *paeer*, אָח *frater*, חָם *socer*, in singulari ante affixa assumunt Jod, (loco tertiæ radicalis He, sic restitutæ ex § 3.) quiescens in Chirek. (Hanc autem formam in regimine semper postulant, אֲבִי כְנָעַן *Pater Canaan* Gen. 9. v. 18. אֲחִי יֶפֶת *frater Iapheti* Genes. 10. v. 21. at semel לְאַב הֲמוֹן גּוֹיִם *in patrem multitudinis gentium* Genes. 17. v. 4. 5.) Affixa autem tunc nudè accedunt illi chirek, amisso agglutinationis suæ puncto, (quia duæ vocales conjungi nequeunt, & prior, chirek longum, qer quiescentem jod potior est & immutabilis constituitur.) אָבִיךָ *pater tuus* 2 Sam. 13. v. 5. אֲחִיכֶם *frater tuus* ibid. v. 7. אֲחִיכֶם *frater vester* Gen. 43. v. 29. חָמִיךָ *socer tuus* Gen. 38. v. 13. אֲבִינוּ *pater noster* Genes. 19. v. 31. Cæterùm pro asyllabis ־ָה, ־ָם & ־ָן, (quia ־ָה cùm servile sit, patach furtivum non admittit § 52. ־ָם & ־ָן autem terminationem pluralem, illud Hebræam, § 71. hoc Aramæam, § 167. exhiberent,) poscunt syllabica ־ָהּ, ־ָהֶם & ־ָהֶן

& הֶן; promiscuè autem adsciscunt י vel ו. חֹתְנוֹ *socerum suum* Gen. 38. v. 25. אֲבִיהֶן *patrem suum* Gen. 19. v. 35. אָחִיו *fratrem suum* Gen. 43. v. 29. & אֲחִיהוּ Jer. 34. v. 9. Cum affixo י vel analogiam sequuntur, vel jod prius amittunt, ad vitandum similium tum literarum, tum vocalium concursum. אֲבִי *pater mi*, pro אָבִי Gen. 22. v. 7. Imitatur eandem rationem per omnia nomen פֶּה *os*, juxta §78. פִּיהוּ Psal. 10. v. 7. פִּיו Psal. 33. v. 6. פִּיהֶם Psal. 22. v. 14. אִמְרֵי־פִי *sermones oris mei* Psal. 19. v. 15. Nomina verò formæ פִּךְ solummodò הֶם & הֶן hoc pacto sibi adjungunt, quamvis etiam ם & ן non adspernentur. פִּרְיָם *fructum ipsorum* Amos 9. v. 14. & פִּרְיֵם 2 Reg. 19. v. 29. פִּרְיָן Jer. 29. v. 5. & פִּרְיֵן ibid. v. 28.

§ 96. *Particulæ Indeclinabiles*, quas etiam simpliciter *Particulas* dicimus, complectuntur Præpositiones, Conjunctiones, Interjectiones, & Adverbia: & distinguuntur similiter in Separatas & Inseparabiles, quas inter etiam duo Pronomina censentur, ob communem cum talibus analogiam.

§ 97. Se-

§ 97. *Separatæ Particulæ* plures sunt. Heic earum potissimum ratio habetur, quæ cum Affixis componi possunt. Istæ autem Particulæ jam Singularis, jam Pluralis aut Dualis numeri nominibus annumerandæ sunt, (quorum more tum ipsæmet mutantur, tum affixa,) affixionemque eorum admittunt.

Singularium instar, אַיֵּה *ubi*, אֶפֶס *præter*, אֵצֶל *apud*, אֵת *cum*, & אֵת accusativi nota, בַּעֲבוּר *propter*, בַּלַּעַד *præter*, בַּעֲבוּר *propter*, הֵן & הִנֵּה *ecce*, זוּלַת *præter*, כָּל *omnis*, לְמַעַן *propter*, מִנֶּגֶד *è regione*, מִן *à, de*, נֶגֶד *coram*, עוֹד *adhuc*, עִם *cum*: ut אֲצִלָּהּ & יֶאֱפֶס *præter me* Esa. 47. v. 10. בֵּינֹתָיו *penes se* Gen. 39. v. 16. כֻּלָּם *omnes ipsi* 1 Reg. 22. v. 28. בַּעֲבוּרֵךְ *propter te* Genes. 12. v. 13. לְמַעֲנִי *propter me* Esa. 43. v. 25.

Pluralium instar, אַחַר *post*, אֶל *ad*, בִּלְעָדֶיךָ *præter*, עַד *usque*, עַל *super*, *propter*; item לִפְנֵי *ante*, & פְּנֵי *propter*, quæ duo extra affixionem semper in formâ constructâ usurpantur, ut אַחֲרָיו *post ipsum* Gen. 18. v. 19.

Dualium

Dualium instar, אַשְׁרֵי *benè*, *beatè*; ut אַשְׁרֶיךָ *benè tibi* Psal. 128. v. 2.

Singularium ac pluralium, אֵין *non est*, בְּעַד *pro*, *per*, *propter*, עוֹד *adhuc*; ut וְאֵינֶנּוּ *& non eris* Ezek. 27. v. 36. אֵינָמוֹ *non sunt* Psal. 73. v. 5. בַּעַדְךָ *pro te* 2 Reg. 4. v. 4. בַּעֲדֵנוּ *propter nos* Amos 9. v. 10. הֲעוֹדֶם *an adhuc ipsi?* Exod. 4. v. 18. עוֹדֵינוּ *adhuc nos*, pro עוֹדֶנּוּ Lam. 4. v. 17. Sed plurales formæ admodum infrequentes sunt.

Singularium dualiumque תַּחַת *sub*, *pro*; ut תַּחְתָּם *pro ipsis* Jos. 5. v. 7. תַּחְתָּי *sub me* Psal. 18. v. 40.

Singularium, pluralium, & dualium, בֵּין *inter*, ut בֵּינִי וּבֵינֶךָ *inter me & te* Gen. 13. v. 8. בֵּינוֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ *inter nos ambos*, *inter nos & te* Gen. 26. v. 28. בֵּינֵיכֶם וּבֵינוֹ *inter vos & ipsum* Jos. 3. v. 4. ex duali בֵּינַיִם *intermedium* 1 Sam. 17. v. 4.

Quæcunque autem pluralem aut dualem formam induunt, ante affixa jod multitudinis adsciscunt: Quale jod cum præcedaneo tzeri, juxta formam regiminis § 77. semper adest separatis אַשְׁרֵי *benè*, *beatè*, Psalm. 1. v. 1. & בִּלְעָדֵי *præter* Job 34. v. 32. accedit etiam aliquando quatuor sequentibus, וְאַחֲרֵי *& post* Genes. 15. v. 14. אֶלֵי *ad* Job 29. v. 19. עֲדֵי *usque*

que Esa. 26. v. 4. עֲלֵי *super* Job 29. v. 7.

§98. Cum Particulis junguntur aliquando Affixa alia quàm cum Nominibus, alioque modo.

Loco (ִי) assumunt interdum נִי, & quidem vel per (ֶנּ) הִנֵּנִי הִנֵּנִי *ecce me, ecce me*, ab הִנֵּה Esa. 65. v. 1. תַּחְתֵּנִי *sub me*, à תַּחַת 2 Sam. 22. v. 37. 40. & 48. vel per (ֵנ) quiescens, הִנְנִי *ecce me*, ab הֵן 1 Sam. 12. v. 3. מִנִּי *à me*, à מִן Esa. 22. v. 4. & מִנֶּנִּי Job 30. v. 10. & מִמֶּנִּי ibid. v. 1.

Loco וֹ occurrit interdum הוּ per (ֶנּ). וְהִנֵּהוּ *& ecce ipsum*, ab הִנֵּה Jerem. 18. v. 3. & הִנָּם Job 2. v. 6. לְמַעֲנֵהוּ *propter se*, à לְמַעַן Prov. 16. v. 4. מִנֵּהוּ *ab ipso*, à מִן Psal. 68. v. 24. (at מֵהוּ Job 4. v. 12.) אַשְׁרֵהוּ *bene ipsi*, ab אַשְׁרֵי Prov. 29. v. 18.

Loco ם & ן aliquando usurpantur הֵם & הֵן cum אֶת accusativi nota, אֹתָם *ipsos* Genes. 31. v. 55. אוֹתָם Ezek. 23. v. 45. אֹתָן v. 46. אוֹתָן v. 47. sic cum עִם *cum*, עִמָּם *cum ipsis* Jon. 1. v. 3. Estque hoc frequens satis particulis inseparabilibus, בָּהֶם *in illis* Jos. 23. v. 12. & בָּם Jer. 31. v. 8. מֵהֶם *ab illis* Esa. 44. v. 15. & מִנָּהֶם Job 11. v. 20.

Præ-

Præterea Puncta agglutinationis variant, I. נוּ plurale resolvit antecedens tzeri in segol & dages forte, § 64. junctum cum הִנֵּה *ecce* ter, & semper cum מִן *à*; הִנֶּנּוּ *ecce nos*, pro הִנֵּנוּ Num. 14. v. 40. מִמֶּנּוּ *à nobis* Psal. 2. v. 3. II. idem נוּ plurale per (ֹ) jungitur quatuor istis, אֵת *cum*, & אֶת notæ accusativi, כֹּל *omnis* & עִם *cum*, ut אִתָּנוּ *nobiscum*, 2 Sam. 13. v. 26. אוֹתָנוּ *nos* Deut. 1. v. 22. עִמָּנוּ *nobiscum* Jud. 6. v. 13. כֻּלָּנוּ *nos omnes* Genes. 42. v. 11. at soli הֵן *ecce*, per scheva quiescens, הִנֶּנוּ *ecce nos* 2 Sam. 5. v. 1. III. ךָ fœm. annectitur similiter per (ֹ) hisce sex, אֵת *cum*, אֶת notæ accusativi, הִנֵּה *ecce*, עֵן *à*, עוֹד *adhuc*, & עִם *cum*: הִנֵּךְ *ecce te* Gen. 16. v. 11. עוֹדְךָ *adhuc tu* 1 Reg. 1. v. 14. (Legitur tamen מִמְּךָ *à te* Genes. 30. v. 2. Jerem. 6. v. 8. Ezek. 23. v. 27. מֵאִתָּךְ *à tecum* Esa. 54. v. 10.) IV. affixum grave quodcunque per (ֹ) coalescit cum præpositione עִם *cum*: עִמָּכֶם *vobiscum* Ruth 2. v. 4. עִמָּהֶם *cum ipsis* Num. 22. v. 12.

§ 99. Particulæ quædam, quoties ultima litera propter punctum agglutinationis syllabam ordiri debet, § 27. vocalem brevem ante-

antecedentem, ad complementum temporis deficientis, mutant in oppositam longam.

Faciunt istud sequentes, אֶל *ad*, עַד *usque* עַל *super*, בִּגְלַל *propter*, בְּלַעַר *præter*, זוּלַת *præter*, לְעֻמַּת *è regione*: ut אֵלַי *ad me* Psal. 2. v. 7. עָלַיִךְ *super te* Psalm. 31. v. 14. וְעָדַיִךְ & *ad te* Mich. 7. v. 12. אֵלָיו *ad ipsum* 2 Sam. 12. v. 23. בִּגְלָלֵךְ *propter te* Genes. 12. v. 13. בִּלְעָדַי *præter me* Gen. 41. v. 16. זוּלָתֵךְ *præter te* Esa. 64. v. 3. לְעֻמָּתָם *è regione ipsorum*, Ezek. 1. v. 20. (At in עֲדֵנָה *hucusque* Eccl. 4. v. 2. & per apocopen עַד v. 3. non affixum accessit, sed integrum pronomen ingressum est compositionem, pro עַד־הֵנָּה *usque huc* 1 Sam. 7. v. 12. hinc variata fuit vocalis mutatio. In וְעַדֵיכֶם & *usque ad vos* Job 32. v. 12. anomalôs kametz factum est immutabile.)

Aliæ eam prorsus tollunt, succedente schevate, אַחֲרֶיךָ *post te*, ab אַחַר Hos. 5. v. 8. בַּעֲדוֹ *pro ipso*, à בַּעַד Gen. 7. v. 16.

§ 100. Propriam sibi habent formationis rationem sequentes Particulæ.

אֵיפֹה *ubi*,

אַיֵּה *ubi*, & הֵנָּה (semel תֵּנָּה Gen. 19. v. 2.) *ecce*, ante affixa He amittunt cum antecedente vocali, ut §78. אַיְ *ubi ille?* 2 Reg. 19. v. 13. אַיֵּם *ubi illi?* Esa. 19. v. 12. הִנְּכָה *ecce te* 2 Reg. 7. v. 2. הִנְנִי *ecce ipsum* Job 2. v. 6. הִנֵּם *ecce ipsi* 1 Sam. 12. v. 2. Aſt הִנֵּנִי *ecce me*, & הִנֵּנוּ *ecce nos*, non ab תֵּנָּה, ſed ab הֵן deſcendunt. Niſi תֵּנָּה ſit ab תֵּן cum he paragogico antecedente tzeri § 151. & euphonico dages, cum affixis quoque dages habens: ſic אַיֵּה cum ſimili He paragogico, ab אַי ad formam בַּי § 87. cum affixis ſumit etiam dages, aſt in regimine eſt אַיְ, unde אַיְ הֶבֶל *ubi Hebel?* Geneſ. 4. v. 9. אַיָּה *ubi ille?* Eſa. 50. v. 1.

אַיִן (ſemel וְאֵין 1 Sam. 21. v. 9. & bis אֵי 1 Sam. 4. v. 21. & Job 22. v. 30.) particula negativa, ſemper connotat verbum ſubſtantivum, *non eſt*: (unde verbo finiti temporis jungi nequit: eoque ellipſis eſt relativi Jer. 38. v. 5. כִּי־אֵין הַמֶּלֶךְ יוּכַל אֶתְכֶם דָּבָר *nam non eſt Rex, qui poſſit vobiſcum quicquam.* Junctum tamen occurrit cum particula שׁ quæ verbi ſubſtantivi vim habet; אֵין־שֶׁרְיוּחַ בְּפִיהֶם *non eſt ſpiritus in ore ipſorum* Pſalm 135. v. 17.) In affixione & conſtructione ſequitur nomina formæ אַיִד § 86. אֵינְךָ *non es* Exod. 8. v. 17. וְאֵינְךָ *& non eris* Ezek. 26. v. 21. וְאֵינֵמוֹ *& non ſint* Pſal. 59. v. 14.

v. 14. אֵינָם *non sunt* Psal. 104. v. 35. וְאֵין רוֹאֶה וְאֵין יוֹדֵעַ וְאֵין מַקְשִׁיב *neque erat videns, nec cognoscens, nec evigilans* 1 Sam. 26. v. 12. Cum præfixo מ fit adverbium loci interrogativum, מֵאַיִן *unde?* Gen. 29. v. 4. Aliquando nomen est, אַיִן *nihil.*

אֵת nota accusativi, cum affixis sumit Cholem loco tzeri, אֹתָהּ *te* Num. 22. v. 33. וְאֹתָהּ *& illam*, ibid. אֹתוֹ *illud*, ibid. v. 35. cum gravibus idem aliquando fit, אוֹתְכֶם *vos* Jos. 23. v. 15. crebrius tamen primum punctum retinetur, ex analogiâ mutandum, אֶתְכֶם *vos* Num. 22. v. 8. אֶתְהֶם *ipsos* Gen. 31. v. 55. vel 32. v. 1.

אֶת *cum*, in affixione resolvit tzeri in oppositam brevem & dages forte, אִתּוֹ *cum ipso* Gen. 7. v. 7. אִתְּכֶם *vobiscum* Hagg. 2. v. 4. 5. Interdum & hîc alterius אֶת punctatio obtinet, מֵאוֹתִי *à mecum* Esa. 54 v. 15. אוֹתוֹ *cum ipso* 2 Reg. 1. v. 15. cap. 3. v. 12. & 26.

בֵּין *inter*, nominis instar format ex se dualem, אִישׁ־הַבְּתָרִים *vir inter utramque partem* 1 Sam. 17. v. 4. & pluralem, אֶל־בֵּינוֹת לַגַּלְגַּל *ad inter medios orbes* Ezek. 10. v. 2. כִּבְנוֹת לְבָרְבִים *ab inter Cherubim*, ibid. & hisce formis promiscuè affixa addit, בֵּינֹתֵינוּ בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ *inter utrosque nos*,

que nos, *inter nos & inter te* Genes. 26. v. 28. בֵּינֵיכֶם *inter eos ambos* Gen. 42. v. 23. בֵּינֵינוּ *inter vos & ipsum* Jos. 3. v. 4. Similiter לְעֻמַּת *è regione*, ex se pluralem formare vulgò creditur, לְעֻמּוֹת *è regione* Ezek. 45. v. 7. sed potiùs est particula synonyma alius terminationis, quia ת radicale est, non servile.

בִּלְתִּי *præter*, nunquam separatim occurrit; sed vel cohæret affixis, בִּלְתִּי *præter me* Esa. 10. v. 4. בִּלְתֶּךָ *præter te* 1 Sam. 2. v. 2. vel jod paragogicum adsciscit בִּלְתִּי אִם *nisi*, *præter* Gen. 47. v. 18. לִבְלְתִּי נָגְעֶךָ *absque tangere te* Ruth. 2. v. 9. Simile jod paragogicum amat זוּלָתִי *præter* 2 Reg. 24. v. 14. unde est זוּלָתִי כָּלֵב *præter Calebum* Deut. 1. v. 36. Sic quoque בִּלְעֲדֵי *præter*, nunquam usurpatur solùm, nisi sub formâ regiminis pluralis, בִּלְעָדַי Iob. 34. v. 32. & cum patach sub ב quoties mem præfigitur מִבַּלְעָדַי 2 Sam. 22. v. 32.

מִן & cum jod paragogico מִנִּי Iudic. 5. v. 14. *à*, *de*, *ex*, *præ*, affixa syllabica sibi jungens possidet chirek breve vel segol, Nun etiam interdum dagessat, מִנֶּהוּ *ab ipso* Iob. 4. v. 12. מִנֶּחוּ Psalm 68. v. 24. מִנָּהֶם *ab ipsis* Iob. 11. v. 20. מִנִּי *à me*, pro מִנֶּנִּי Esa. 22. v. 4. מֶנִּי Iob. 30. v. 10. Sed longè frequentius מִן geminatur, pereunte utroque Nun, & priore semper

in sequenti Mem, posteriore nunquam compensato, unde etiam chirek breve posterioris perit, locumque facit puncto agglutinationis, מִמְּךָ *ex te* Gen. 17. v. 6. מִמֶּנּוּ *ex nobis*, (pro quo olim dixerunt Tiberienses מִמֶּנִּי) §98. Genes. 3. v. 22. At מִמֶּנִּי *à me*, מִמֶּנּוּ *ab ipso*, מִמֶּנָּה *ab ipsâ*, per epenthesin formantur ex §150.

§ 101. *Inseparabiles Particulæ* sunt literæ consignificativæ, initio dictionum coalescentes, (unde *Præfixa* nominantur.) octo numero; quæ hoc memoriali comprehenduntur. מִשָּׁהוְכַלְבּ.

Horum Præfixorum tria priora sic particularum separatarum partes sunt, ut in iis vocalem possideant; unde ut plurimùm per vocalem brevem & dages forte, initiali literæ dictionis cui præfiguntur impressum, accedunt: reliqua quatuor, unà cum He altero, quod Interrogativum est, sive partes sint separatarum particularum, sive non, vocalem propriam non habent, & idcircò notam absentis vocalis, scheva videlicet, possident; quod servilium literarum, initio vocabuli junctarum, punctum est ordinarium.

§ 102.

§ 102. מ ex מן ortum ducit, cujus significatus quoque obtinet. Præfigitur per chirek breve, rarò patach, & dages forte.

מִמְּלֹךְ *à regnando* 1 Sam. 8. v. 7. מִכַּהֵן *à sacerdotio fungendo* Hos. 4. v. 6. מִיָּמִים *à diebus*, Judic. 21. v. 19. מִצָּפוֹנָה *à septentrione*, ibid. וּמִנֶּגֶב *& à meridie*, ibid. לְמֵרֹאשׁוֹנָה *inde ab initio* 1 Paral. 15. v. 13.

Ante gutturales dages compensatur productione vocalis brevis in oppositam longam, § 60.

מֵרֹב *ex multitudine* 1 Sam. 1. v. 16. מֵיְהוָה *à Domino*, ibid. v. 20. מֵעָפָר *de pulvere* 1 Sam. 2. v. 8. (at ante חוּט *filum*, & חוּץ *foris*, dages implicitè continetur in chirek brevi, מִחוּט Gen. 14. v. 23. מִחוּץ Gen. 19. v. 16. Similiter chirek legi debet in מֵעִצְּבֵךָ וּמֵרִגְזֶךָ *à dolore tuo & à commotione tuâ* Esa. 14. v. 3. juxta editionem Athiæ: Kimhi in posteriore chirek esse scribit; vulgò utrobique tzeri est.)

Quandoque dages ex literâ schevatâ excidit.

מִבְצִיר *præ vindemiâ* Iud. 8. v. 2. מִיִּרְדֹּף *à persequendo* 1 Sam. 24. v. 28.

Interdum præfigitur per scheva, sed solis schevatis, unde ejus scheva in vocalem brevem abit. Estque hoc ferè perpetuum cum jod schevato.

מִיְּגוֹנָם *à dolore ipsorum* Ierem. 31. v. 13.

וּמִיְּגִיעוֹ *& à labore suo* Nehem. 5. v. 13. מִיְּמֵי רָע *à diebus mali* Psal. 94. v. 13. (legitur tamen מִיְּשֵׁנֵי *ex dormientibus* Dan. 12. v. 2. מִיְּרֻשָּׁתֵךְ *de hæreditate tuâ* 2 Paral. 20. v. 11.)

Cum aliis minus frequens: מֵהְיוֹת *ab esse* Ruth 1. v. 12. מִקְצֵה הָאָרֶץ *ab extremo terræ*, Deut. 28. v. 64. & sic ubique cum hac voce, מִקְצֵיהֶם *de extremo ipsorum* Ezek. 33. v. 2. מִלְאֹם *præ natione* Geneſ. 25. v. 23. מִגְבוּרָתָם *de potentiâ suâ* Ezek. 32. v. 30. מֵחֶמְאוֹת *præ butyraceis* Psalm 55. v. 22.

Occurrit etiam schevatum nullo schevate sequente.

מִרַּאֲשֹׁתָיו *à cervicalibus ejus* Geneſ. 28. v. 11. & 17. 1 Sam. 19. v. 13. 16. cap. 26. v. 7. 11. 1 Reg.

1 Reg. 19. v. 6. pro quo dicitur מְרַאֲשֹׁתַי 1 Sam. 26. v. 12.

§ 103. ש ex אֲשֶׁר relativi pronominis aut conjunctionis potestatem habet. Præfigitur per segol, interdum patach, & dages forte.

עַד שֶׁתַּחְפֹּץ *usque quo voluerit* Cantic. 2. v. 7. שֶׁיָּרַד *quod descendit* Psal. 133. v. 2. שֶׁיְּשֻׁלַּם־לָךְ *qui rependet tibi* Psalm. 137. v. 8. שֶׁכָּכָה *cui sic* Psalm. 144. v. 15. עַד שֶׁקַּמְתִּי *usque dum surrexi* Judic. 5. v. 7. בְּשֶׁגַּם *in eo quod etiam* Gen. 6. v. 3. שֶׁלָּמָּה *ut quare* Cant. 1. v. 8.

Ante indagessabiles dages implicitè continetur in segol.

שֶׁהָיָה לָנוּ *qui fuit nobis*, à nostri partibus, Psal. 124. v. 1. 2. שֶׁעָבַרְתִּי *quod transivi* Cant. 3. v. 4. שֶׁאָהֲבָה *quem diligit*, ibid. שֶׁיְּהוָה *cui Dominus* Psal. 144. v. 15.

At compensatur producto patach in Kametz.

שֶׁאַתָּה *quod tu* Jud. 6. v. 17. Et per scheva præfixum est in שֶׁהוּא *quod ipse* Eccl. 2. v. 22. & שֶׁהֵם־ *quod ipsi* cap. 3. v. 18. pro quo legitur שֶׁהֵם Lam. 4. v. 9.

§ 104. ה articulus ex הוּא *ipse*, præfigitur per patach sequente ֫ dages forti. הַקָּדוֹשׁ *sanctus* 1 Sam. 6. v. 20. הַיָּמִים *dies* 1 Sam. 7. v. 2. Dages autem ֫ istud ex schevatis literis interdum excidit § 61.

Ut sunt I. Mem participiale, הַמְלַמֵּד *docens* Psal. 144. v. 1. הַמְבַשְּׂרוֹת *euangelizantes* Psalm 68. v. 12. (mansit tamen dages in הַמְשֻׁגָּע *insanus* 2 Reg. 9. v. 11. הַמְעֻנָּה *delicata* Jerem. 6. v. 2. הַמְנָאֲפֶת *adultera* Ezek. 16. v. 32. הַמְבַשְּׁלִים *coqui* Ezek. 46. v. 24.) II. Jod, non sequente ה, ח, vel ע, הַיְשׁוּעָה *salus* Psalm. 3. v. 9. וְהַיְלָדִים & *pueri* Esa. 8. v. 18. הַיְאֹר *rivus* Exod. 7. v. 18. כַּיְאֹר *sicut rivus* Amos 9. v. 5. pro quo legitur eliso jod, & contractis patach & scheva in kametz כָּאֹר Amos 8. v. 8. הַיְהוּדִים *Iudæi* Esth. 3. v. 6. הַיְשֻׁפִים *fessi* Jud. 8. v. 15. הַיְעֵלִים *rupicapræ* 1 Sam. 24. v. 3. (at כַּיְעֵנִים *sicut ululæ* Lam. 4. v. 3.) III. Lamed in לְוִיִּם *Levita*, semper. הַלְוִיִּם Num. 3. v. 12. IV. Tzade in צְפַרְדֵּעַ *rana*, הַצְפַרְדְּעִים Exod. 7. v. 29. (excepto unico הַצְפַרְדֵּעַ Exod. 8. v. 2.)

Idem

Idem Dages ante indageſſabiles perit diverſimodè, ex § 60. Compenſatur quidem productione vocalis brevis patach in oppoſitam longam Kametz ante Reſch & Aleph ſemper.

הָרְוָחָה *reſpiratio* Exod. 8. v. 11. הָאִישׁ *vir* Pſalm. 1. v. 1. (חֶשְׁפּוֹתָו *ſterquilinii* Nehem. 3. v. 13. per ſyncopen ſcribitur, pro הָאַשְׁפּוֹת ibid. v. 14.)

Ante Ajin non Kametzatum ordinariè.

הָעֹלָה *holocauſtum* Gen. 22. v. 6. הָעַלְמָה *virgo* Geneſ. 24. v. 34. הָעִבְרִים *Hebræi* Gen. 43. v. 32. הָעֳמָרִים *manipuli* Ruth 2. v. 15. Ante הֵם & הֵן pronomina, בַּיָּמִים הָהֵם *in diebus illis.* Jud. 21. v. 25.

Implicitè autem continetur in patach ante He & Cheth.

הַהֹלֵךְ *ambulans* Geneſ. 2. v. 14. הַחַיָּה *animal* Gen. 8. v. 1. וְהַחֵמָר *bitumenque* Gen. 11. v. 3. בַּיּוֹם הַהוּא *illo die* Geneſ. 15. v. 18. Ante Ajin

quandoque. מַעֲרִכִים *disponentes* Esa. 65. v. 11. הַעֹזְבֵת *deserens* Prov. 2. v. 17. & cum עִוֵּר *cæcus*, semper. (attamen occurrit חָתֵי *vivens* Gen. 6. v. 19. וְהַחֲרִיטִים: *& aciaria* Esa. 3. v. 22. וְהַחַמָּנִים: *solaresque statuæ* Esai. 17. v. 8. & semel הַעִוֵּר *cæcus* Deut. 28. v. 29.)

Si gutturales He, Cheth, vel Ajin, rarius Aleph, fuerint Kametzatæ, nec dictiones monosyllabæ, pro patach segol est cum implicito dages, ex § 63. num. 5.

הַחֲרוּם: *subversus* 1 Reg. 18. v. 30. חֲכָמֵי *sapiens* Eccles. 2. v. 14. הֶעָרִים *urbes* 1 Sam. 7. v. 14. הָאֹמֵר *qui diceris* Mich. 2. v. 7. הָהָר *mons* Exod. 3. v. 12. הָעָם: *populus* Genes. 14. v. 16.

Cheth idem postulat, quando kametzatum est in monosyllabis, aut quando aliàs habet chatephkametz.

חַי *vivus* 1 Reg. 3. v. 22. 23. חֳרָבוֹת: *vastitates* Ezek. 36. v. 35. (anomalum est הָהָרָה *versus*

versus montem Genes. 12. v. 8. & sic semper, quasi monosyllabum esset, sine He paragogico. Ast regulariter formantur הָעַיִן *fons* Genes. 24. v. 29. 30. *oculus* Num. 24. v. 3. item הָעֶרֶב *vespera* Esr. 9. v. 4. & sæpissimè: quia Kametz sub He articulo tempore prius est ob gutturalem sequentem, הָעַיִן, הָעֶרֶב, cujus vocalis brevis deinde transiit in longam, vi accentûs pausantis § 160. verùm in הַחֲדָרָה *in conclave* Jud. 15. v. 1. & בְּחֶרֶב *in gladio* Lam. 2. v. 21. & similibus, patach mansit sub He articulo, הַחֲדָרָה, בְּחֶרֶב, adeóque segol in kametz producto per accentum pausantem § 160. debuit in segol mutari § 63. num. 5. וַאֲשֶׁר לַחֶרֶב לְחֶרֶב: *& qui ad gladium, ad gladium.* Jer. 43. v. 11.)

Cæterùm Significatio præfixi He occurrit diversa. Est enim I. Demonstrativum, quod habet vim demonstrandi seu determinandi, אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ: *hos cœlos, & hanc terram* Genes. 1. v. 1. וְהָאָרֶץ *& hæc terra*, ibid. v. 2. Quocirca ante Nomina aliter determinata, vel ex se, vel vi constructionis aut compositionis, non usurpatur: cujusmodi sunt Propria, (quæ Locorum sunt, appellativis accensentur,) constructa, & cum affixis composita. Anomalum tamen non est גֹּרֶן הָאָרְוָנָה הַיְבוּסִי *area Araunæ Iebusitæ* 2 Sam. 24. v. 16. cùm אָרְוָנָה non proprium, sed gentis familiæve nomen sit, pro הָאָרְוָנִי *A-*

הָאַרְוָנִי *Aravnitæ* : planè ut חֲצִי שֵׁבֶט הַמְנַשֶּׁה *mediæ tribui Manassis* Deut. 3. v. 13. pro חֲצִי הַמְנַשִּׁי *Manassitarum* Deut. 29. v. 7. sic אֶרֶץ הַמְגוֹג *terra Magogitarum* Ezek. 38. v. 2. בְּקִרְיַת הָאַרְבַּע *in urbe Arbaitarum* Neh. 11. v. 25. Gen. 35. v. 27. similiaque alia, ubi proprium nomen in gentile appellativum degeneravit. Anomalam quoque formationem non habent quando He tale quorundam nominum propriorum partem facit, לְהַקּוֹץ *Hakkotzo* 1 Chr. 24. v. 10. לְהַפֻּצֵּץ *Happitzetzo* ibid. v. 15. בְּנֵי־הַסּוֹפֶרֶת *filii Hassophereth* Ezr. 2. v. 55. וְאֶת־הָאַרְיֵה *& cum Haarje* 2 Reg. 15. v. 25. Ast anomala sunt, quæ, constructa licet, He demonstrativum adsciscunt : הַתּוֹעֲבוֹת הַגּוֹיִם *abominationes gentium* 1 Reg. 14. v. 24. הַמִּזְבֵּחַ הַנְּחֹשֶׁת *altare æris* 2 Reg. 16. v. 14. הַמִּסְגְּרוֹת הַמְּכֹנוֹת *clausuræ basium* v. 17. לְכֹל הַשְּׁאֵרִית הַנִּשְׁאָרִים *omni residuo relictorum* Jer. 8. v. 3. אֶת־הַכְּתֹנֶת שֵׁשׁ *tunicas byssi* Exod. 39. v. 27. הַמַּמְלָכוֹת הָאָרֶץ *regna terræ* Jer. 25. v. 26. אֶל־הַלִּשְׁכוֹת הַקֹּדֶשׁ *ad conclavia sanctitatis* Ezek. 46. v. 19. Alia autem non constructa, supplementum ellipsis postulant. הָאָרוֹן הַבְּרִית *arca fœderis*, pro הָאָרוֹן אֲרוֹן הַבְּרִית *arca*, *arca*

arca fœderis Jos. 3. v. 14. (quomodo legitur לְעֹלוֹת הַבֹּקֶר וְהָעֶרֶב *ad holocausta, ad holocausta matutina & vespertina* 2 Par. 31. v. 3.) אֶת־הָעָם יִשְׂרָאֵל *populum* (populum) *Israël* Jos. 8. v. 33. sic etiam 1 Reg. 16. v. 21. Ezek. 45. v. 16. אֶת־כּוֹס הַיַּיִן הַחֵמָה *poculum vini* (vini) *excandescentiæ* Jer. 25. v. 15. הַשַּׂר הַמְשֹׁרְרִים *princeps* (princeps) *elevationis*, (elevationis) *cantorum* 1 Par. 15. v. 27. וְהַנְּבוּאָה עִדֵּד הַנָּבִיא *& prophetiam* (prophetiam) *Odedi prophetæ* 2 Paral. 15. v. 8. אֶל־הַבּוֹר מַלְכִּיָּהוּ *in fossam*, (fossam) *Malchiæ* Jerem. 38. v. 6. וַיֵּלֶךְ הַנַּעַר הַנָּבִיא *& abiit minister, minister prophetæ*; aut ætas respiciatur, per appositionem citra anomaliam, *Et abiit adolescens, adolescens ille propheta*, 2 Reg. 9. v. 4. In וְעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע *& arbor scientiæ boni & mali* Genes. 2. v. 9. tres posteriores dictiones pro unâ sumuntur, ceu absolventes descriptionem arboris illius, & hinc primæ non incommodè præfixum est He demonstrativum. Sic in דֶּרֶךְ הַשֹּׁכְנִי בָאֳהָלִים *viâ habitantium in tentoriis* Judic. 8. v. 11. secunda & tertia vox pro una accipiuntur, quamvis inter se per regimen cohæreant. Sic quoque fit in וַיַּחֲנוּ עַל־הָאֶבֶן הָעֵזֶר *& castrametati sunt juxta Eben haëzer* 1 Sam. 4. v. 1. nomen loci ex duobus constat vocabulis, per constructionem

ctionem conjunctis, & isti articulus præponitur. Anomala item sunt, quæ affixa accepêre, & simul He istud, בְּתוֹךְ תֵּאָהֲלִי *in medio tenterii mei* Jos. 7. v. 21. וְתֹכָהּ *& medium ejus* Jos. 8. v. 33. כָּל־הָהָרוֹתֶיהָ *omnes gravidas ejus* 2 Reg. 15. v. 16. מִכְסַת הֶעֱרֵכְךָ *summa æstimationis tuæ* Lev. 27. v. 23. לְמֻאָהֲבָי *ad amicos meos* Lam. 1. v. 19. בָּעֲרִינוּ *in civitatibus nostris* (excluso ה ex § 106.) Ezr. 10. v. 14. כַּנִּבְרָתָהּ *sicut hera sua*, simili syncope, Esai. 24. v. 2. At הַדְּבָרוֹ *ductus ejus* Mich. 2. v. 12. non demonstrativum, sed heemanticum He habet, ut in הַדְּבָרִי *duces* Dan. 3. v. 27.

II. Relativum, quomodo jungitur interdum verbis, הַהָלְכוּא *qui iverunt* Jos. 10. v. 24. הַנּוֹלַד־לוֹ *qui natus fuit ipsi* Gen. 21. v. 3. הַיִּלְדוֹ *qui natus est*, cum kametz ob pausam, pro לֹד Judic. 13. v. 8. הַהֵרִימוּ *quam obtulerunt* Ezr. 8. v. 25. הַהְשִׁיב *qui habitare fecit* cap. 10. v. 14. הַהְשִׁיבוּ *qui habitare fecerunt* v. 17. בֶּן־הַנֵּכָר הַנִּלְוָה *filius peregrini, qui adhæsit.* Esai. 56. v. 3. הַנִּמְצְאוּ־פֹה *qui inventi sunt hîc* 1 Paral. 29. v. 17. בַּהֲכִינוֹ *in* (loco scil.) *quem paravit* 2 Paral. 1. v. 4. Participiis activis ordinariè, הַסֹּלֵחַ *qui condonat* Psal. 103. v. 3. הָרֹפֵא *qui sanat*, ibid. הַגּוֹאֵל *qui*

הַגּוֹאֵל *qui redimit* ibid. v. 4. etiam affixa habentibus, מְחַגְּרֵנִי *qui cingit me* Pſal. 18. v. 33. הַמַּעֲלֶךָ *qui adſcendere fecit te* Pſalm. 81. v. 11. עַד־הַמַּכֵּהוּ *uſque ad* (illum ſcil.) *qui percuſſit eum* Eſa. 9. v. 12. וְהַפּוֹדֵךְ *& qui redemit te* Deut. 13. v. 6. Particulis, וְהָעֶלְיָה *& id quod ſupra eam eſt* 1 Sam. 9. v. 24.

III. Vocandi, מַה־לְּךָ הַיָּם *qui tibi, ô mare* Pſal. 114. v. 5. תִּסַּב הַיַּרְדֵּן *ô Iordan*, ibid. הָהָרִים *ô montes*, ibid. v. 6. בּוֹאִי הָרוּחַ *veni, ô ſpiritus* Ezek. 37. v. 9. הַבַּעַל עֲנֵנוּ *ô Baal, reſponde nobis* 1 Reg. 18. v. 26. & ſic voci conſtructæ rectè præponitur. הַצְבִי יִשְׂרָאֵל *ô decus Iſraëlis* 2 Sam. 1. v. 19. בַּת יְרוּשָׁלָיִם *ô filia Hieroſolymorum* Lam. 2. v. 13.

IV. Locale, motum ad locum deſignans, הָרָמָתָה *Ramam verſus* 1 Sam. 7. v. 17. הַפְּלִשְׁתִּים *verſus Palæſtinos*, ſeu terram eorum 1 Sam. 13. v. 20. הָעִירָה *in urbem* 1 Sam. 20. v. 40. & 21. v. 1. & iſtud quoque non averſantur nomina conſtructa, הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ *in tentorium Saræ matris ſuæ* Gen. 24. v. 67. הַלִּשְׁכוֹת בֵּית יְהוָה *ad conclavia domûs Domini* Ezr. 8. v. 29.

§ 105. ה Interrogativum, (cui in al-

in altero membro repetitæ interrogationis plerumque particula אִם respondet:) præfigitur per ſcheva, & quidem compoſitum cum patach.

הַמִּן־הָעֵץ *an de arbore?* Geneſ. 3. v. 11. הַצֹּאן *an greges?* Num. 11. v. 22. הֲיִקָּרֵא *an eveniet tibi?* ibid. v. 23. הֲשְׁכַחְתֶּם *an obliti eſtis?* Jer. 44. v. 9. הֲבְרָכָה *num benedictio?* Geneſ. 27. v. 38. הַכְּזוֹנָה *ſcortine inſtar?* Geneſ. 34. v. 31. הֲלְמַעַנְךָ *an propter te?* Job 18. v. 4.

Non rarò tamen imitatur punctationem He articuli, & quidem I. ante literas ſchevatas, tam radicales quàm ſerviles, interdum.

הַכְּתֹנֶת בִּנְךָ הִוא *an tunica filii tui eſt?* Geneſ. 37. v. 32. הַרְכִּבִי *viane mea?* Ezek. 18. v. 29. הַרְאִיתֶם *an vidiſtis?* 1 Sam. 10. v. 24. הַכְּצַעֲקָתָהּ *an ſecundùm clamorem ejus* Geneſ. 18. v. 21. הַבְּמַחֲנִים *an in caſtris?* Num. 13. v. 19. Semel ante non ſchevatam, הֵיִיטַב *an bonum erit?* Lev. 10. v. 19.

II. An-

II. ante gutturales perpetuò, sic tamen ut exclusum dages forte nunquam productione vocalis compensetur.

הַאֱמֶת *an veritas?* Genes. 42. v. 16. הָעֵת *an tempus?* Hagg. 1. v. 4. הֲאָנֹכִי *an ego?* Num. 11. v. 12. הֲתֵיטִיב זֹאת *an factum est hoc?* Joël. 1. v. 2. הֲחָזָק *an fortis?* Num. 13. v. 18. Huc pertinet הֲחָלַלְתִּי *an desistam?* Jud. 9. v. 9. 11. 13. (ubi anomalum punctum est sub ח, forsitan nato schevate ex obscuriore metheg, cui deinde aliud metheg præpositum fuit.) Unicum dicitur compensare dages הֲאַתֶּם *vosne?* Judic. 6. v. 31. cui addendum alterum, הַאֶפְרָתִי אָתָּה *an Ephrataus es?* Jud. 12. v. 5.

Negligitur quandoque He istud, & subintelligendum est, שָׁלוֹם *an pax* 2 Sam. 18. v. 29. pro quo legitur הַשָּׁלוֹם v. 32. sic 2 Reg. 9. v. 18. & 19. coll. Sic אֶשָּׂא *an levabo*; pro הַאֶשָּׂא Psal. 121. v. 1. וְאֶעֱשֶׂה *& num faciam*, pro וְהֶעֱשֶׂיתִי Ezek. 16. v. 59.

§ 106. Literæ וכלב dictæ, communem rationem sequuntur, & per scheva accedunt. בְּכָל־הַשּׁוֹב בְּעֵינֶיךָ

juxta

juxta omne quod bonum in oculis tuis Judic. 10. v. 15. וְדָצַע *& perforabit* Exod. 21. v. 6. לְעֹלָם *in seculum*, ibid. וְאֲשֶׁר *& qui* ibid. v. 13.

Kametz tamen possidet.

I. *Vav* ante dictiones monosyllabas vel bisyllabas penacutas, sed unicam duntaxat consonam ante primam vocalem habentes: & quidem 1. in conjunctione duorum vocabulorum, quorum posteriori vav adsit, sive nominum, חֵלֶב וְדָשֶׁן *adeps & pinguedo* Ps. 63. v. 6. רֶכֶב וְסוּס *& currus & equus* Psalm. 76. v. 7. Si plura ejusmodi nomina fuerint, in priore negligi potest, עַם גָּדוֹל וְרַב וָרָם *populus magnus, & multus, & procerus* Deut. 2. v. 10. זְנוּת וְיַיִן וְתִירוֹשׁ יִקַּח־לֵב. *Scortatio, & vinum, & mustum aufert mentem* Hos. 4. v. 11. sive verborum finiti aut indefiniti, similimi tamen temporis, הָלוֹךְ וְשׁוֹב *eundo & redeundo* Gen. 8. v. 3. 7. קַח וָלֵךְ *accipe & abi* Gen. 12. v. 19. קְחוּ וָלֵכוּ *accipite & abite* Genes. 42. v. 33. קַחְנִי וּבָאָה *accipe illud, & veni* 1 Sam. 22. v. 21. יוֹצֵא וָבֹא *egrediens & ingrediens* 1 Sam. 18. v. 16. הִזָּכְרִי וּבוּשִׁי *recorderis & erubescas* Ezek. 16. v. 63. sive pronominum, אֲנִי וְהוּא *ego & ipse* Genes. 41. v. 11. אֲנִי וְאַתָּה *ego & tu* Genes. 31. v. 44. 1 Sam. 20. v. 23.

v. 23. חִוֹא־וְהִיא *ipsa & ipse* 1 Reg. 17. v. 15. מִי וָמִי *quis & quis* Exod. 10. v. 8. sive particularum indeclinabilium מִשָּׁם וְהָלְאָה *inde & ultra* 1 Sam. 10. v. 3. Negligitur aliquando, אִישׁ וְאִישׁ *vir & vir*, hic & ille, Psal. 87. v. 5. הַכְמָה וְדַעַת *sapientiam & scientiam* Eccles. 2. v. 26. כּוּשׁ וּפוּט וְלוּד כָּל־הֶעֱרֶב וְכוּב *Chusch, & Put, & Lud, & omnis mixta multitudo, & Chub.* Ezek. 30. v. 5. cap. 38. v. 5. (2.) quando accentum pausantem, seu majorem saltem, possident, וְיָקָם *& surgit* Prov. 24. v. 16. וְמֵתוּ *& morientur* Genes. 33. v. 13. וְמֶעְלֶה *& supra*, 1 Sam. 10. v. 23. מִמֶּךָּ וְהָלְאָה *à te & circa* 1 Sam. 20. v. 21. מִמֶּךָּ וְהָלְאָה *à te & ultra*, ib. v. 22. Sic ante aliam à suâ dictione monosyllabam accentu pausante instructam, וְנָמַתְנוּ שָׁם *& moriemur ibi* 2 Reg. 7. v. 4.

II. *Lamed* ante dictiones similes, & quidem semper si fuerint infinitivi, לָמוּת *ad moriendum* Genes. 25. v. 32. לָלֶדֶת *ad pariendum* ibid. v. 24. לָלוּן *ad pernoctandum* Jud. 19. v. 10. לָקַחַת *ad accipiendum* Judic. 20. v. 10. (Nomina proinde sunt, non infinitivi, לָצֵאת *egressus* Exod. 19. v. 1. Num. 33. v. 38. & לְשִׁבַּת *habitationis* Gen. 16. v. 3. לְבוֹא־חֲמָת *versus ingressum Chamath* Ezek. 48. v. 1. & addito alio præfixo, מִלְּבוֹא חֲמָת *à versus ingressum Chamath*

math Amos 6. v. 14.) rariùs ſi fuerint nomina, & vix extra pauſam, לַמַּיִם *ad aquas* Geneſ. 1. v. 6. לְשָׂבְעָ *ad ſatietatem* Lev. 26. v. 5. לְמַסַּת *in fatigationem* Eſai. 1. v. 14. לְמַסִּי *in tributum* Lam. 1. v. 1. לָנֶצַח *in ſeculum* Pſalm. 9. v. 19. Legitur etiam לְחֵרֶם *in anathema* Joſ. 7. v. 12. לְרֹאשׁ *in caput* 1 Par. 29. v. 11. לָעַד *ad prædam* Zeph. 3. v. 8. Cum עַד *æternitas* ſemper kametz habet, etiam cum accentu miniſtro, לָעַד *in æternum* Pſalm. 37. v. 29. & 89. v. 30. & 111. v. 8.

III. *Beth*, *Chaph* & *Lamed* ante ſimilis conditionis pronomina, abſolutè uſurpata, בָּזֶה *ſicut hic* Geneſ. 41. v. 38. כָּהֵנָּה *ſicut illas* ibid. v. 19. כָּזֶה וְכָזֶה *ſicut hoc & illud* Jud. 18. v. 4. בָּזֹאת וְכָזֹאת *ſicut hoc & hoc* 2 Reg. 5. v. 4. בָּזֹאת *in hoc*, ſcil. loco, Num. 22. v. 19. 1 Sam. 14. v. 34. כָּהֵם וְכָהֵם *ſicut illi & illi* 2 Sam. 24. v. 3. כָּהֵנָּה וְכָהֵנָּה *ſicut hæc & hæc* 2 Sam. 12. v. 8. בָּאֵלֶּה *in illis* 1 Sam. 16. v. 10. cap. 17. v. 39. לָזֶה *huic* 1 Sam. 21. v. 12. cap. 25. v. 21.

IV. *Beth* & *Lamed* ante affixa, quæ tunc aliud punctum agglutinationis non agnoſcunt, בְּךָ *in te* f. Gen. 3. v. 16. לָכֶם *vobis* Geneſ. 1. v. 29. לָהֶם *ipſis* ibid. v. 28. Excipiuntur affixa,

fixa , ֵ , ֶ , & ִ , quæ suum punctum , quo mediante singularibus agglutinantur , postulant , repudiato kametz , לִי *mihi* , Genes. 3. v. 12. לְךָ *tibi* , v. 11. לוֹ *ipsi* v. 9. בּוֹ *in eum* Gen. 4. v. 7. בָּךְ *in te* Gen. 12. v. 3. בִּי *per me* Gen. 22. v. 16.

V. *Chaph* ante affixa , intercedente tamen syllaba enclytica מ , cujus vocalis pro affixis asyllabis syllabica poscit , quæ sola & quidem nudè admittit , כָּמֹנִי *sicut ego* Genes. 44. v. 15. כָּמוֹךָ *sicut tu* ibid. v. 18. כָּמוֹהוּ *sicut ipse* 1 Sam. 10. v. 24. כָּמוֹהָ *sicut illa* Exod. 30. v. 38. כָּמוֹהֶם *sicut ipsi* Judic. 8. v. 18. Dicitur tamen etiam כָּכֶם *sicut vos* Judic. 8. v. 2. כָּהֵם *sicut illi* 2 Reg. 17. v. 15.

Vav ante labiales בומף sumit Schurek , cui in pronunciatione præmittitur Aleph , (sicut dictum § 57.) וּבָרוּךְ *& benedictus* Genes. 14. v. 20. וּמַמְרֵא *& Mamre* ibid. v. 24. וּפָנֶיהָ *& facies* , hoc est ira & indignatio , *ejus* 1 Sam. 1. v. 18. Labiales tamen non impediunt Kametz , quod ante monosyllabas bisyllabasve penacutas adscisendum esse , modò dictum fuit. תֹהוּ וָבֹהוּ *vacua & inanis* Genes. 1. v. 2. גָּפְרִית וָמֶלַח *sulphur & sal* Deut. 29. v. 22. פַּחַד וָפַחַת וָפָח *pavor & fovea & laqueus* Esa. 24. v. 17.

Beth, *Chaph & Lamed* ante articulum, euphoniæ gratiâ, hujus He excludunt, & vendicant sibi ejus punctationem, בַּשֶּׁבֶט *baculo*, pro בְּהַשֶּׁבֶט Exod. 21. v. 20. לָהָרִים *montibus* Hos. 10. v. 8. כָּעָם כַּכֹּהֵן כָּעֶבֶד *sicut populus, sic Sacerdos; sicut servus.* Esa. 24. v. 2. וּבַחֳדָשִׁים *& in mensibus* Ezek. 46. v. 3. Anomala verò censentur quæ articulum retinent, בְּהַיּוֹם *ut hoc die* Gen. 39. v. 11. Deut. 6. v. 24. 1 Sam. 9. v. 13. Neh. 9. v. 10. בְּהַשָּׁמַיִם *in cœlis* Ps. 36. v. 6. וְלַהַקְרַדֻּמִּים *& securibus* 1 Sam. 13. v. 21. כְּהַחָכָם *sicut sapiens* Eccl. 8. v. 1. וּלְהַנֵּרִים *& peregrinis* Ezek. 47. v. 22. כְּהַחַלֹּנוֹת *sicut feneſtræ* Ezek. 40. v. 25. בְּהַדֶּרֶךְ *in viâ* Nehem. 9. v. 19. לְהַחֹמָה *ipſi muro* Neh. 12. v. 38. לְהָעָם *populo* 2 Par. 10. v. 7. לְהַגְּדוּד *quod ad turmam* 2 Par. 25. v. 10. לְהַמִּזְבֵּחַ *altari* 2 Par. 29. v. 27. ſimiliaque.

Beth & Lamed eâdem de cauſâ, ſed minus frequenter, excludunt He characteriſticum infinitivorum, ſuccedentibus hujus punctis. לֵאוֹר *ad illuſtrandum*, pro לְהָאוֹר Job 33. v. 30. לֵעָנֹת *humiliari*, pro לְהָעָנוֹת Exod. 10. v. 3. וּבְכָשְׁלָן *& in impingendo ipſum*, pro וּבְהַכְשִׁילָן Proverb. 24. v. 17. בְּהָרֵג *in interfici*, pro בְּהֵהָרֵג Ezek. 26.

Ezek. 26. v. 15. לְרָאוֹת *ad comparendum*, pro לְהַרְאוֹת Deut. 31. v. 11. לַצְבּוֹת בֶּטֶן וְלִנְפֹּל יָרֵךְ *ad inflandum ventrem, & dejiciendum femur*, pro לְהַנְפִּיל & לְהַצְבּוֹת Num. 5. v. 22. לָשִׁית *ad ponendum*, pro לְהָשִׁית Job 30. v. 1. לָבִיא *ad adducendum*, pro לְהָבִיא Jerem. 39. v. 7. 2 Par. 31. v. 10. בָּעִיר *in evigilando*, pro בְּהָעִיר Pſal. 73. v. 20. בְּחָלְיָ *in lucere faciendo ipſum*, pro בְּהָהְלוֹ Job 29. v. 3.

Caph idem facit in כְּגָלּוֹתֵךְ *ſecundùm abſolvere te*, pro כְּהָגְלוֹתֵךְ Eſai. 33. v. 1.

SECTIO VII. de VERBO PERFECTO.

§ 107. Circa *Verbum*, quod tertiam orationis partem facit, conſideranda veniunt, Tempus, Perſona, Genus, Numerus, Conjugatio, Significatio, & Mutatio: quarum hæc potiſſimam curam efflagitat.

§ 108. *Tempora* ſunt quinque, Præteritum, Participium, ſive Præſens, ſive Præteritum, (in

solo Kal utrumque, adeóque geminum,) Infinitivus, Imperativus (quo Passiva præter Niphal destituuntur,) & Futurum.

Præsens, quod simul personis distinguatur, nullum est, sed ejus loco jam Præteritum, jam Futurum, jam, idque creberrimè, Participium Activum, quod Præsens est, usurpatur. Quin aliorum quoque temporum non infrequens est enallage.

Imperativus in Hophal videtur occurrere, רְדָה וְהִשְׁתַּכְּבָה *descende, & violenter posternitor*, Ezek. 32. v. 19. נְסוּ הָפְנוּ *fugite, avertimini* Jerem. 49. v. 8.

Personæ tres sunt, Tertia, Secunda, & Prima: quas omnes Præteritum & Futurum, solam secundam Imperativus, nullam autem Participium & Infinitivus agnoscunt.

Attamen Participium additis pronominibus personalibus personarum variationem accipit.

Genus triplex, Masculinum, Fœminium, & Commune.

Priora

Priora duo autem per enallagen interdum permutantur.

Numerus geminus, Singularis ac Pluralis.

Conjugationes ſeptem, Kal, Niphal, Pihel, Pyhal; Hiphil, Hophal, & Hithpahel.

Denominantur ab antiquo paradigmate פָּעַל, cujus etiam literæ quem locum & ordinem habent, eundem apud Hebræos Grammaticos in quovis verbo ſignificant, *Pe* primam, *Ajin* mediam, *Lamed* ultimam radicalem.

Harum Conjugationum tres, nempe Pihel, Pyhal, & Hithpahel, ob characteriſticum dages forte mediæ radicali iſtic imprimendum, Dageſſatæ; reliquæ quatuor, Kal, Niphal, Hiphil ac Hophal, Non-dageſſatæ appellantur.

Significatio in diverſis & iiſdem quoque Conjugationibus varia eſt.

In *Kal*, Activa ſimplex, פָּקַד *viſitavit*:

vel Neutralis, sive intransitiva, שָׂמַח *lætatus est.*

II. In *Niphal*, Passiva respondens præcedenti Activæ, נִפְקַד *visitatus fuit*, aut etiam alîus conjugationis, נֶהֱלַךְ *ire factus est*, ex Pihel: vel Reciproca, נִשְׁמַר *custoditus fuit, cavit sibi:* vel Frequentativa, נִדְבַּר *sæpius locutus est:* vel Neutralis, quando Kal aut prorsus, aut saltem eo significatu inusitatum est, נִשְׁבַּע *juravit*, à שבע inus. נֶאֱמַן *fidelis fuit*, ab אָמַן *nutrivit:* vel Activa, נִהְיָה idem cum הָיָה *fuit* 1 Reg. 1. v. 27. quod aliàs contrarium notare videtur Dan. 2. v. 1. cap. 8. v. 27.

III. In *Pihel*, Intensiva tam ex activâ, שִׁבֵּר *confregit*, à שָׁבַר *fregit:* quam ex neutrali, צִמַּח *subitò & dense germinavit*, à צָמַח *germinavit:* vel Activa ex neutrali, הִלֵּךְ *ire fecit*, ab הָלַךְ *ambulavit*, שִׂמַּח *exhilaravit:* vel Declarativa, טִמֵּא *immundum reddidit, immundum pronunciavit*, טִהֵר *purgavit, mundum declaravit:* vel Contraria, חִטֵּא *à peccato expiavit*, à חָטָא *peccavit*, שִׁרֵּשׁ *radices evulsit*, à שֹׁרֶשׁ *radix:* vel Conservativa, חִיָּה *in vitâ servavit, sivit vivere.*

IV. In *Pyhal* Passiva Respondens.

V. In *Hiphil* Activa per alium ex activâ, הִשְׁמִיעַ *audire fecit alium*, à שָׁמַע *audivit:* vel Activa simplex ex neutrali, הֶעֱמִיד *constituit*, à עָמַד *stetit*, הִשְׂמִיחַ *lætari fecit:* vel Declarativa, הִצְדִּיק *justum declaravit*, הִרְשִׁיעַ *iniquum reddidit, impium*

pium pronunciavit, הֶאֱמִין *fidelem seu veracem censuit*: vel Intensiva, הֶאְדִּים *admodum ruber fuit*: vel Neutralis aut Activa simplex, si in Kal non occurrat, הִשְׁכִּים *manè surrexit*, הִשְׁלִיךְ *projecit*; & sic quandoque transitivum est, הֵקִיץ *evigilavit*, *& excitavit*, הֵרִיעַ *jubilavit*, *& jubilare fecit*.

VI. In *Hophal* Passiva respondens.

VII. In *Hithpahel* Reciproca, הִתְחַנֵּאל *contaminavit se ipsum*: vel Frequentativa, הִתְהַלֵּךְ *indesinenter ambulavit*: vel Simulatoria, הִתְעַשֵּׁר *divitem se finxit*, הִתְחַלָּה *morbum simulavit*: vel Intensiva actionis, הִתְחַנֵּן *gratiam enixè flagitavit*, הִתְפַּלֵּל *jus administrari sibi popposcit*. Interdum & Passiva, formâ Aramæâ, הִתְבַּשֵּׂר *euangelizatur*.

Cæterùm non omnia Verba inflectuntur per septem Conjugationes, sed per aliquas solummodò, plures paucioresve, siquidem usum Scripturæ attendamus. Attamen ex omni Pihel & Hiphil Passivum respondens, & vicissim ex omni Pyhal & Hophal respondens Activum formare licet: Niphal autem ex Kal flectere, aut Kal ex Niphal restituere non æquè licet. Quin etiam aliquando ex Kal de significatione in Hiphil, & contra ex Hiphil de significatione in Kal conjecturam facere possumus; forsan quoque, si res ita tulerit, alterutram conjugationem interdum usurpare.

§ 109. *Mutatio* est, quâ themà sive Verbum quoad literas vel puncta variatur, ad temporum, personarum, generum, numerorum, ac conjugationum distinctionem.

§ 110. Omne *Verbum Perfectum*, (quod normæ instar est, uti quicquid hinc declinat Imperfectum,) constat literis radicalibus, numero tribus, loco semper præsentibus, conditione mobilibus. Harum porrò Literarum Prima Kametz habet. Secunda variat vocalibus, pro conjugationum temporumque varietate; regulariter admittit hasce sex, quæ terminantes sunt, seu puncta terminantia; Patach, Tzeri, Cholem, Chirek longum, Kametz, & Schurek. Tertia scheva ex § 13. Accentus autem tonicus adhæret vocali

cali secundæ radicalis, adeóque occupat syllabam ultimam. Paradigma est פָּקַד *visitavit*.

§ 111. Quæcunque literæ præter tres illas radicales accedunt, sive ab initio, sive à fine, Serviles sunt. Illas *Præformantes* vocamus, istas *Afformantes*.

Quâ nomenclaturâ à Præfixis & Affixis distinguuntur.

§ 112. Præformantes, quæ & Characteristicæ, sunt literæ serviles, ab initio Verbo accedentes, quæ Conjugationum ac Temporum, (in Futuro etiam Personarum, Generum, ac Numerorum) distinctioni inserviunt. Tales sunt נ conjugationis Niphal; ה conjugationum Hiphil & Hophal, itemque infinitivi ac imperativi Niphal; הת conjugationis Hithpahel;

hel; מ Participiorum extra Kal & Niphal; & denique איתן Futurorum; quorum tertiam masculinam י, tertiam fœmininam, ac secundam tam masculinam quàm fœmininam ת indicat, in utroque numero: prima communis per א in singulari, per נ in plurali designatur.

He semel versum est in ת in conjugatione Hiphil, תִּרְגַּלְתִּי *adsuefeci*, pro הִרְגַּלְתִּי Hos. 11. v. 3.

Mem participiale semel neglectum est in Hithpahel, וּבְתִתְקוֹמְמֶיךָ *& contra insurgentes tuos*, pro וּבְמִתְקוֹמְמֶיךָ Psal. 139. v. 21. manente characteristicâ præteriti, & exclusâ à ב ex § 106.

In Futuris Iod nonnunquam occurrit in tertiâ fœmininâ, וַיִּחַמְנָה *& incaluerunt f.* pro וַתֶּחַמְנָה Gen. 30. v. 38. sic וַיִּשַּׂרְנָה *& rectà processerunt f.* 1 Sam. 6. v. 12. יַעַמְדְנָה *consistent f.* Dan. 8. v. 23.

Enallage autem est tertiæ masculinæ pro fœmininâ in כָּל־מְלָאכָה לֹא־יֵעָשֶׂה בָהֶם *nullum opus fiet in illis*, pro תֵּעָשֶׂה Exod. 12. v. 16.

Præfor-

Præformantium seu Characteristicarum (quia serviles sunt literæ,) proprium punctum est scheva, sub ׳ chatephpatach.

מְבָרֵךְ *benedicens* Prov. 27. v. 14. אֶמְלָא׳ *implebo* Prov. 8. v. 21. (at chatephsegol est in אֲזָרֶה *dispergam* Lev. 26. v. 33. Ezek. 5. v. 12. & cap. 12. v. 14.)

Si duæ characteristicæ conjungantur, scheva prioris transit in vocalem brevem chirek, sub ׳ plerunque in segol, posterioris autem quiescit.

וְהִתְבָּרְכוּ *benedicatque sibi* Deuteron. 29. v. 18. אֶתְפָּאָר׳ *gloriaturus sum* Esa. 49. v. 3. אֶמְלְטָה *evadam* Gen. 19. v. 20. (Anomalum est kametz-chatuph pro chirek brevi, in הִתְפָּקְדוּ *recensi fuerunt*, Num. 1. v. 47. sic Num. 2. v. 33. cap. 26. v. 62. 1 Reg. 20. v. 27.)

Si posterior duarum præformantium fuerit ׳ conjugationis Niphal, hæc per dages forte inseritur perpetuò primæ radicali.

הִוָּתֵר *mo-*

הִתְוַהֵר *monitus esto*, pro הִנְוַהֵר Eccl. 12. v. 12.

Ante indageſſabilem dages compenſatur productione vocalis brevis.

הֵאָסֵף *congregari*, pro הֵיאָסֵף Num. 12. v. 15. rarò pro tzeri eſt ſegol cum implicito dages forti, וַיְחַלְּקֵם & *ſibi* (apud ſe) *diſtribuit eos*, 1 Paral. 24. v. 3. הֵעָשׂוֹתוֹ *fieri illud*, pro תֵּעָשׂוֹתוֹ Ezek. 43. v. 18. בְּהַמְּתָם *in interficiendo* Ezek. 26. v. 15. אֶשְׁנַּה *exaudiar* Job 19. v. 7.

Aliquando Infinitivus & Imperativus ſolo charactere Conjugationis ſuæ acquieſcunt, non adſcito He, נִלְחֲמָם *pugnare* Judic. 11. v. 25. הִנָּגְלֹה *an revelando* 1 Sam. 2. v. 27. item כְּהִנָּלוֹת נִגְלוֹת *ſicut revelando revelari* 2 Sam. 6. v. 20. נִקְרֹא *incidendo* 2 Sam. 1. v. 6. נִדְמָה *exſcindendo* Hoſ. 10. v. 15. וְנִלְוֵי & *adhæreſcite* Jer. 50. v. 5.

Infinitivus etiam ſolum characterem temporis habet, neglecto Nun, כְּהֻנְדָּף *ſicut propelli* pro כְּהִנָּדֵף Pſal. 68. v. 3.

Similiter in Hithpahel duarum præformantium poſterior ת nonnunquam per dages forte inſeritur radicali primæ: & quidem, ſi hæc

hæc prima fuerit litera cognata ר, ט, vel ת ſemper, ſin נ (quia ejuſdem organi §4.) aliquando, ſin alia, rariſſimè.

Cognatæ inſeritur in אֶדַּמֶּה *ſimilem me faciam*, pro אֶתְדַּמֶּה Eſa. 14. v. 14. מְדַבֵּר *loquens*, pro מִתְדַּבֵּר Numer. 7. v. 89. וְיִדְכְּאוּ *& conterentur*, pro וְיִתְדַּכְּאוּ Job 5. v. 4. הִטַּהַרְנוּ *mundavimus nos*, pro הִתְטַהַרְנוּ Joſ. 22. v. 17. תִּתַּמָּם *integrum te præbes*, pro תִּתְתַּמָּם Pſal. 18. v. 26. (ſemel negligitur, מְתַדְּפְקִים *pulſitantes*, Jud. 19. v. 22.) Literæ נ in וְתִנָּשֵׂא *attolletque ſe*, pro וְהִתְנַשֵּׂא Num. 24. v. 7. וְנִתַּמְתִּי *& conſolabor me*, pro וְהִתְנַחַמְתִּי Ezek. 5. v. 13. וְנִבֵּאתִי *prophetavi*, pro וְהִתְנַבֵּאתִי Ezek. 37. v. 10. Alii literæ, הִזַּכּוּ *mundate vos ipſos*, pro הִתְזַכּוּ Eſa. 1. v. 16. וְיִכּוֹנָנוּ *& confirmantur*, pro יִתְכּוֹנָנוּ Pſal. 59. v. 5. תִּכַּסֶּה *teget ſe*, pro תִּתְכַּסֶּה Proverb. 26. v. 26. תִּשּׁוֹמֵם *deſolabis temet ipſum*, pro תִּתְשׁוֹמֵם Eccleſ. 7. v. 16. אֲרוֹמְמֶךָּ *exaltabo me*, pro אֶתְרוֹמֵם Eſa. 33. v. 10. Aliquando eadem characteriſtica ת in Hithpahel cum primâ radicali locum permutat, ſi hæc fuerit ſibilans ס vel ש, atque inſuper in cognatam literam mutatur, in ז quidem ſi fuerit ז, in ט autem ſi eadem fuerit צ, וְיִשְׂטַבֵּל *onerabitque ſe*, pro יִתְסַבֵּל Eccleſ. 12. v. 5. מִשְׂטַכֵּר *mercede ſe locat*, pro מִתְשַׂכֵּר Hagg. 1.

Hagg. 1. v. 6. וְאֶשְׁתַּמֵּר *& custodivi me*, pro אֶתְשַׁמֵּר Pſalm. 18. v. 24. נִצְטַדָּק *juſtificabimus nos*, pro נִתְצַדָּק Geneſ. 44. v. 16. de ת exemplum exſtat Chaldaicum הִזְדַּמְּנְתִּין *præparâſtis*, pro הִתְזַמְּנְתִּין Dan. 2. v. 9. (ſemel neglecta metatheſis, in וְהִשְׁתַּטְּתָנָה *& curſitate*, Jer. 49. v. 3. non הִשְׁתּוֹטַטְנָה euphoniæ ergò, ne tria t concurrerent.)

Præformans quævis, ſuperveniens characteriſticæ He cujuſcunque conjugationis vel temporis, hanc excludit, euphoniæ ergò, & ſumit ſibi punctum, quale ei deberetur ſi He iſtud non adfuiſſet.

יַצְלִיחַ *proſperabitur*, ab הִצְלִיחַ Pſalm. 1. v. 3. הַמְחַבְּרֵךְ *benedicens ſibi*, ab הִתְבָּרֵךְ Eſa. 65. v. 16. אִבְּנֶה *adificabor*, ab הִבָּנֶה *adificator* Geneſ. 16. v. 2.

Characteriſticæ Præformantes quoties ſingulæ (non plures: nam tunc inter ſe ſyllabam faciunt, uti dictum,) Verbo accedunt, ut arctius illi coaleſcant, Kametz primæ radicalis in conjugationibus

Non-

ineundum Lev. 20. v. 16. ob primam gutturalem segol, אֶסְפָּה *congrega* Num. 11. v. 16. עָרְכָה *dispone* Job 33. v. 5. ob secundam gutturalem patach לַאֲנָחָה *ad mœrendum* Jer. 31. v. 12.

§ 118. Participia moventur, declinantur, ac mutantur uti Nomina, quorum leges ubique sequuntur. Obtinet autem, præterquam in Pahul, gemina terminatio fœminina, in ה֫ & in ת֫ § 89. quarum posterior semper in affixione, plerunque etiam in regimine adhibetur: prior autem sola attenditur in flexione pluralis numeri, nunquam posterior.

A פּוֹקֵד *visitans* m. est פּוֹקֶדֶת vel פּוֹקְדָה *visitans* f. & ab hâc formâ פּוֹקְדֵךְ, non ab illâ פּוֹקַדְתֵּךְ: contra ab illâ formâ pl. פּוֹקְדוֹת, non ab istâ פּוֹקְדוֹת.

§ 119. Vocalis secundæ radicalis, sive terminale punctum, pro differentia conjugationum ac Temporum sic se habet.

I. *Kal* in Præterito habet patach, חָסַךְ *servavit* Deut. 10. v. 15. כָּרַע כָּרְעָה *incurvavit se, cubuit*, Gen. 49. v. 9. (semel kametz in שָׁפַט *judicavit* 1 Sam. 7. v. 17.) aliquando tzeri חָפֵץ *voluit* Gen. 34. v. 19. חָמֵץ *fermentatus fuit* Exod. 12. v. 39. (semel segol in לָחֶם *oppugnavit* Jud. 5. v. 8. quod tamen aliis nomen est:) rarò cholem עָזַבְתָּ *timuisti*, à עָזוֹר Deut. 28. v. 60. קָטֹנְתִּי *parvus sum*, à קָטֹן Gen. 32. v. 10. Quædam geminam terminationem admittunt, אָהַב *amavit* Genes. 37. v. 8. & אָהֵב 1 Sam. 1. v. 5. שָׁמַע *audivit* Gen. 16. v. 11. שָׁמֵעַ Psal. 22. v. 25. similiaque alia.

In Participio Præsenti, seu Benoni, habet tzeri. הוֹלֵךְ *ambulans* Eccl. 6. v. 6. בּוֹקֵעַ *findens* Eccles. 10. v. 9. ast chirek longum est in תּוֹמֵךְ *sustentans* Psalm 16. v. 5. & יוֹסִיף *addens* Esa. 29. v. 14. & cap. 38. v. 5. Eccl. 1. v. 18.

In Participio Præterito sive Pahul, habet schurek, אָסוּר *vinctus* Gen. 40. v. 3. Hoc Participio carent verba Intransitiva, à עָמַד *sto*, non dicitur עָמוּד: aut si habeant, Benoni & Pahul synonyma sunt, זָכוּר *memor* Psalm 103. v. 14. וְלוֹכְדֵי & *recordantibus*, ib. v. 18. הַשֹּׁכְנִים בַּמִּדְבָּר *habitantes in deserto* Jerem. 25. v. 24. הַשֹּׁכְנִים בָּאֳהָלִים *habitantes in tentoriis* Judic. 8. v. 11.

v. 11. Sic בּוֹטֵחַ בַּיהוָה *confidens Domino* Psal. 21. v. 8. & בְּטַח בַּיהוָה Psal. 112. v. 7. Nonnulla verò utroque Participio destituuntur, eorumque loco utuntur Nomine: à חָכַם *sapiens fuit*, nec חוֹכֵם dicitur, nec חָכִים, sed nomen חָכָם *sapiens*: sic alia complura. Præterea differt Pahul significatione à participio Niphal; quod istud passionem continuam denotet, hoc transeuntem: עֵץ שָׁתוּל *arbor plantata*, & adhuc eo loco consistens, עֵץ נִשְׁתָּל *arbor plantata*, sed forsitan dudum quoque eradicata.

In Infinitivo, atque hinc ferè descendentibus Imperativo & Futuro, habet cholem. Infinitivus פָּרֹס *partiri* Esa. 58. v. 7. פָּשֹׁעַ *prævaricari* Esa. 59. v. 13. סָפוֹד *plangere*, & רָקוֹד *saltare* Eccl. 3. v. 4. Imperativus שָׁמוֹר *custodi* Eccl. 12. v. 14. כָּתֹב *scribe* Exod. 17. v. 14. Futurum יִמְלֹךְ *regnabit* Exod. 15. v. 18. יִשְׁכֹּן *habitabit* Gen. 16. v. 12. Infinitivus rarò, Imperativus & Futurum frequenter habent patach, (fit istud in verbis intransitivis seu neutris interdum, sub penultimâ gutturali plerunque, ante ultimam gutturalem א, ח, ע, vel ה semper:) Infinitivus שְׁלַח *mittere* Esa. 58. v. 9. לִשְׁכַּב *ad concumbendum* Gen. 39. v. 14. Imperativus חֲזַק וֶאֱמַץ *fortis esto & roborare* Jos. 1. v. 7. שְׁמַע *audi* Deut. 6. v. 4. שְׁלַח *mitte* Exod.

4. v. 13. יְרָא *time* § 63. num. 2. Eccl. 12. v. 13. גְּעַר *increpa* Psal. 68. v. 31. (semel kametz occurrit, סָעַד *fulci* Judic. 19. v. 5. pro quo mox סְעָד־נָא *sustenta quæso* v. 8. nisi fiat, quod notatur § 158.) Futurum יִשְׁכַּב *cubabit* Genes. 30. v. 15. יִקְרַב *appropinquabit* Gen. 37. v. 18. יִשְׂמַח־ *lætabitur*, Psal. 21. v. 2. יִתְמַךְ *vacillabit* Psal. 37. v. 31. יִגְבַּהּ *elevabitur* Prov. 18. v. 12. Utramque terminantem vocalem admittunt בָּגַד *prævaricatus est*, חָפַץ *voluit*, טָרַף *rapuit*, נָדַד *fugit*, נָדַר *vovit*, נָשַׁךְ *momordit*, פָּעַל *operatus est*, שָׁבַת *cessavit*. At Infinitivus absolutus etiam tzeri habet, הָלוֹךְ וְגָדֵל *eundo & crescendo*, Gen. 26. v. 13. וּבָשֵׁל *& coquendo*, Exod. 12. v. 9. Et quandoque activam significationem possidet, cum verbum neutrum est, עַד־תֻּמִּי *usque dum consumere me* Jer. 27. v. 8. Futurum obtinet etiam schurek, יִשְׁפְּטוּ הֵם *judicent ipsi* Exod. 18. v. 26. תַּעֲבִיר *transeas* Ruth 2. v. 8. תִּשְׁמוֹרֵם *custodies eos* Prov. 14. v. 3.

II. *Niphal* in Præterito habet patach, נִכְחַד *absconditus est* Hos. 5. v. 3. נִשְׁבַּע *juravit* Psal. 110. v. 4. At quandoque reperitur cholem, וְנֶחְתּוֹם *& versum est* Esth. 9. v. 1. וְנֶהְפּוֹךְ *obsignatumque fuit* Esth. 8. v. 8 וְנֶעְתַּר *& exoratus fuit* 1 Par. 5. v. 20. נִמּוֹל *circumcisus fuit*, pro נִגְמֹל Gen. 17. v. 26. נִמֹּלוּ *circumcisi fuerunt*, ib. v. 27. In Par-

In Participio habet kametz, נִמְאָס *spretus* Jer. 6. v. 30. נִמְשָׁל *dominio subjectus* Psal. 49. v. 13. Unum recepit tzeri, נוֹקֵשׁ *illaqueatus*, à יָקֵשׁ. Psal. 9. v. 17. Alia quatuor tzeri possidere indicat pluralis ex § 81. נִבְּאִים *prophetantes* 1 Sam. 19. v. 20. Jerem. 14. v. 15. Ezek. 13. v. 16. coll. cum v. 2. נֶחְבְּאִים *abscónditi* Jos. 10. v. 17. נִטְמְאִים *polluti* Ezek. 20. v. 30. 31. חֲנִמְצְאִים *inventi* Esth. 1. v. 5. cap. 4. v. 16. 1 Sam. 13. v. 15. Similiter tzeri agnoscitur ex affixione, in נִדַּחֲךָ *expulsus tuus* Deut. 30. v. 4. in נִדָּחוֹ *expulsum suum* 2 Sam. 14. v. 13. in נִדַּחְכֶּם *expulsus vester* Neh. 1. v. 9. ex נִדָּח quod aliàs regulariter נִדָּח *expulsus* 2 Sam. 14. v. 14. Unum cholem, נִמֹּלִים *circumcisi* Genes. 34. v. 22.

In Infinitivo habet tzeri, בְּהִקָּבֵץ *in congregari* Psal. 102. v. 23. At cholem obtinet quando unica adhibetur characteristica præformans, sive conjugationis tantum נִכְסֹף *desiderando* Genes. 31. v. 30. וְנִשְׁלֹחַ *& mittere* Esth. 3. v. 13. נִלְחֹם *pugnando* Judic. 11. v. 25. נִשְׁאֹל *rogando* 1 Sam. 20. v. 6. & 28. נִגֹּף *percutiendo* Jud. 20. v. 40. sive temporis tantum, כְּהִנָּדֵף *sicut propelli* Psalm 68. v. 3. rarius si utraque præfor-

mans conjungatur, הִנָּתְן *tradendo* Jer. 32. v. 4. הֶאֱסֹף *congregando* 2 Sam. 17. v. 11. הֶאֱכֹל *comedendo* Lev. 7. v. 18. הֶאֱרֹשׁ אֶדְרֹשׁ *an requirendo requirar*, cum א loco ה §171. Ezek. 14. v. 3.

In Imperativo & Futuro habet tzeri, וְהֶאֱסֹף *& aggrega te* Deut. 31. v. 49. יִנָּקֵם *vindicabitur* Exod. 21. v. 20. Pro tzeri interdum scribitur patach, וַתֵּעָצֵר *& cohibita fuit* Num. 16. v. 41.

III. *Pihel* in Præterito habet tzeri. וְאָזֵן וְחָקֵר *& attentè audivit & investigavit*, תִּקֵּן מְשָׁלִים *ordinavit illustres sententias*, Eccl. 12. v. 9. Tria verba segol amant, דִּבֵּר *locutus est*, כִּפֵּם *lavit vestes*, כִּפֶּר *expiavit*: quorum tamen primum cum silluk & atnach semper, & Jos. 14. v. 10. cum segolta; & secundum bis Gen. 49. v. 11. & 2 Sam. 19. v. 25. tzeri habent.

In reliquis temporibus, habent tzeri. At Infinitivus occurrit cum cholem, יְסֹר *castigando* Ps. 118. v. 18. לְיַסּוֹד *ad fundendum*, pro לְיַסֵּד § 116. & 163. 2 Paral. 31. v. 7. & semel segol, לְצַחֵק *ad ludendum* Exod. 32. v. 6.

Euphoniæ ergo pro tzeri quandoque adhibetur patach, שִׁקַּץ *abominatus est* Ps. 22. v. 25. נִבַּל *extulit* Esth. 3. v. 1. אִבַּד *perdidit* Lam. 2. v. 9. מִלַּט *eripuit* Eccl. 9. v. 15. לִמַּד *docuit* Eccles. 12. v. 9. פִּלַּג *divide* Psal. 55. v. 10. Inprimis

primis si media fuerit gutturalis, נָחַג *duxit* Exod. 10. v. 13. נִחַם *consolatus est* Esa. 49. v. 13. וְלֹהַט *inflammabitque* Mal. 4. v. 1. aut tertia indagessabilis, ex § 161. שִׁלַּח *dimisit* Exod. 9. v. 7. בִּלַּע *absorbe* Psal. 55. v. 10. יִגְלַח *radet* Esa. 7. v. 20. וְשִׁבַּר *& confregit* Lam. 2. v. 9.

IV. *Pyhal* in Præterito & Futuro habet patach, וּמִרַק וְשִׁטַּף *& extergetur & immergetur* Levit. 6. v. 28. תְּחַשֵּׁל *coquetur*, ibid. יְבֹרַךְ גָּבֶר *benedicetur vir* Psalm 128. v. 4. (at tzeri est in יְסֹעַר *turbine abripietur* Hos. 13. v. 3.)

In Participio habet kametz, מְאֻדָּם *rubricatus* Nah. 2. v. 4. מְלֻטָּשׁ *exactus* Ps. 52. v. 4.

In Infinitivo habet cholem, גָּנֹב *furtivè subduci* Gen. 40. v. 15. quod unicum hujus temporis exemplum perfecti verbi occurrit: sed forsan non malè etiam patach ei dabitur, aut tzeri, quæ vocalis in reliquis passivis obtinet.

V. *Hiphil* habet geminum terminale punctum, chirek longum & tzeri, etiam in iisdem nonnunquam temporibus. Etenim

In præterito habet chirek longum, הִשְׁלִיךְ *projecit*, Numer. 35. v. 20. הֶעְלִים *occultavit* 2 Reg. 4. v. 27. הִשְׁמִיעַ *audire fecit* 2 Reg. 7. v. 6.

In Participio habet chirek longum, מַשְׁפִּיל *humi-*

humilians Psal. 147. v. 6. מַתֵּיר *exterrens* Lev. 26. v. 6.

In Infinitivo absoluto habet tzeri, וְהַכְבֵּד & *aggravare* Exod. 8 v. 11. הַשְׁמֵד *perdere* Esa. 14. v. 23. in constructo cum כ chirek longum, וְלַהֲחִיד וְלְהַשְׁמִיד & *ad exscindendum & ad perdendum* 1 Reg. 13. v. 34. At contrario modo aliquando se habent absoluti, הַעֲבֵר *traducere* Jos. 7. v. 7. הַזְכֵּר *memorare* 2 Sam. 18. v. 18. הַכְרֵת *exscindere*, Jer. 44. v. 8. הַגֵּד *indicando* Jerem. 36. v. 16. הָבֵא *adducere*, Gen. 18. v. 19. הַצֵּל *eripere* Gen. 37. v. 22. constructi item לְעַשֵּׂר *ad decimandum* Deuter. 26. v. 12. לַחֲלֹק *ad secedendum* Jer. 37. v. 12. וְלַלְבֵּן & *ad dealbandum* Dan. 11. v. 35.

In Imperativo habet tzeri, הַעְמֵק *profundam fac* Esa. 7. v. 11. הַגְבֵּהּ *altam fac*, ibid. הַשְׁמֵן *pingue fac* Esa. 6. v. 10. Veruntamen etiam hîc occurrit chirek, licet rarissime, הָבִיא *adduc*, Jer. 17. v. 18.

In Futuro alterutra vocalis locum invenit, אַשְׁפִּיל & *regem constituemus* Esa. 7. v. 6. וְגַמְלֵךְ *humiliabo*, Esa. 13. v. 11. & יַחֲזִק *apprehendet*, Esa. 27. v. 5. תֹּאכַל *comedere facies* Ezek. 3. v. 3.

Ante affomantes syllabicas semper adhibe-

tur

tur tzeri, mutandum ex § 114. הֻפְקַדְתִּי *constitui* Esa. 62. v. 6. Ante affor mantes asyllabas, itemque ante affixa, semper adhibetur chirek longum, ex § 115. הַקְשִׁיבוּ *attendite* Esa. 28. v. 23. יַזְכִּירוּ *memorabunt* Esa. 48. v. 1. וְאַשְׁמִיעֵם *& audire faciam eos* ibid. v. 3. הַבְרִיקֵךְ *exscindi te* ibid. v. 9. הוֹלִיכֵם *duxit eos* ib. v. 21.

Anomaliæ sunt, 1. Chirek longum nonnunquam defectivè scribitur, ut dictum § 10. אַרְנֵּן *cantare faciam* Job 29. v. 13. מַצְּתִי *succendetis* Jos. 8. v. 8. 2. Post tzeri aliquando Jod quiescens occurrit in Infinitivo, הַשְׁמֵיד *perdendo*, Amos 9. v. 8. וְהַעֲמִיד *& statuendo* Neh. 7. v. 3. הַשְׁנִיק *onerando* Deut. 15. v. 14. הַבִּיט *adspicere* Psal. 142. v. 5. הַקִּיף *cingendo* Jos. 6. v. 2. וְהוֹלִיד *& parere* Esa. 59. v. 4. rarius in aliis temporibus, וְהֲבִיאתִי *& introducam* Num. 14. v. 31. Esa. 43. v. 23. Cant. 3. v. 2. 2 Reg. 9. v. 2. הָבִיא *adduc* 1 Sam. 20. v. 40. הָשֵׁיב *restitue* 2 Reg. 8. v. 6. יַגִּיד *indicabit* Eccl. 10. v. 20. וְתַגִּיד *& indicabis* Exod. 19. v. 3. וַיַּבִּיא *& adduxit* Ezek. 40. v. 3. 3. Longa vocalis interdum resolvitur in brevem & dages forte, הִסִּתָּה *incitavit f.* pro הִסִּיתָה vel הִסְתָּה 1 Reg. 21. v. 25. אֲשִׁמֵּם *reos peragam eos*, pro אֲשִׁימֵם Ezek. 20. v. 26. 4. Euphoniæ ergò etiam hîc interdum pro

pro tzeri ſcribitur patach, תִּשְׁמַע *audire facies* Jud. 18. v. 25.

VI. *Hophal* in Præterito & Futuro habet patach, הָכְרַת *exciſus eſt* Joël 1. v. 9. וְהָשְׁכַּב *proſtratuſque fuit* Ezek. 32. v. 32. יָחֳרַם *ut anathema perdetur*, cum kametz ob pauſam Exod. 22. v. 20. יָעֳמַד *ſtatuetur* Lev. 16. v. 10.

In Participio habet kametz, מָשְׁכָּב *collocatus* 2 Reg. 4. v. 32. מָשְׁחָת *corruptus* Prov. 25. v. 26. ſemel patach וְאֶת־הַכֶּסֶף הַמּוּשָׁב *& argentum redditum* Gen. 43. v. 12. vide Maſoram marginalem hîc, & majorem in Num. 5. v. 8.

In Infinitivo habet tzeri, וְהַמְקֹלֵחַ *& ſaliendo*, item וְהַחְתֵּל *& faſciis involvendo* Ezek. 16. v. 4. Aliquando patach, הִיסַּד *fundari* 2 Par. 3. v. 3. עַל הִוָּסֵד *propter fundari* Ezr. 3. v. 11.

VII. *Hithpahel* ubique habet tzeri, וְהִתְבָּרְכוּ *benedicatque ſibi* Deut. 29. v. 19. מִתְנַחֵם *conſolans ſe* Geneſ. 27. v. 42. הִתְהַלֵּךְ *ambula jugiter* Geneſ. 17. v. 1. Patach etiam hîc aliquando ſubſtituitur, quemadmodum in Pihel, וְהִתְעַנֵּג *& oblecta te* Pſal. 37. v. 3. הִתְחַזֵּק *roboravit ſe* 2 Par. 13. v. 7. וְאֶתְנַחֲמֵם *& conſolationem percepi*, cum kametz ob pauſam Pſ. 119. v. 52. וַיִּתְאַבָּלוּ *& luxerunt indeſinenter*, itidem in pauſâ, Exod. 33. v. 4.

Para-

Paradigma Verborum Perfectorum.

I. *KAL.*

Præteritum.

f. Plural. m.	f. Singul. m.	
Com. פָּקְדוּ	פָּקְדָה פָּקַד	3.
פְּקַדְתֶּם פְּקַדְתֶּן	פָּקַדְתְּ פָּקַדְתָּ	2.
Com. פָּקַדְנוּ	Com. פָּקַדְתִּי	1.

Participium Præsens.

f. Plur. m.	f. Sing. m.	
פּוֹקְדִים פּוֹקְדוֹת	פּוֹקֶדֶת / פּוֹקְדָה	פּוֹקֵד

Participium Præteritum.

f. Plur. m.	f. Sing. m.	
פְּקִידִים פְּקִידוֹת	פְּקִידָה	פָּקִיד

Infinitivus.

Constructus.	Absolutus.
לִפְקוֹד	פָּקוֹד

Imperativus.

f. Plur. m.	f. Sing. m.	
פְּקֹדְנָה פִּקְדוּ	פִּקְדִי	פְּקֹד

Futurum.

f. Plural. m.	f. Singul. m.	
תִּפְקֹדְנָה יִפְקְדוּ	תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3.
תִּפְקֹדְנָה תִּפְקְדוּ	תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2.
Com. נִפְקֹד	Com. אֶפְקֹד	1.

II. *NIPHAL.*

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	נִפְקְדוּ	נִפְקְדָה	נִפְקַד	3.
נִפְקַדְתֶּן	נִפְקַדְתֶּם	נִפְקַדְתְּ	נִפְקַדְתָּ	2.
Com.	נִפְקַדְנוּ	Com.	נִפְקַדְתִּי	1.

Participium.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
נִפְקָדוֹת	נִפְקָדִים	נִפְקֶדֶת / נִפְקָדָה	נִפְקָד

Infinitivus.

הִפָּקֵד

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
הִפָּקַדְנָה	הִפָּקְדוּ	הִפָּקְדִי	הִפָּקֵד

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
תִּפָּקַדְנָה	יִפָּקְדוּ	תִּפָּקֵד	יִפָּקֵד	3.
תִּפָּקַדְנָה	תִּפָּקְדוּ	תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד	2.
Com.	נִפָּקֵד	Com.	אֶפָּקֵד	1.

III. *PIHEL.*

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	פִּקְּדוּ	פִּקְּדָה	פִּקֵּד	3.
פִּקַּדְתֶּן	פִּקַּדְתֶּם	פִּקַּדְתְּ	פִּקַּדְתָּ	2.
Com.	פִּקַּדְנוּ	Com.	פִּקַּדְתִּי	1.

Parti-

Participium.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
מְפַקְּדוֹת	מְפַקְּדִים	מְפַקֶּדֶת / מְפַקֶּדֶת	מְפַקֵּד

Infinitivus.

פַּקֵּד

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
פְּקֹדְנָה	פִּקְדוּ	פִּקְדִי	פְּקֹד	2.

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
תִּפְקֹדְנָה	יִפְקְדוּ	תִּפְקֹד	יִפְקֹד	3.
תִּפְקֹדְנָה	תִּפְקְדוּ	תִּפְקְדִי	תִּפְקֹד	2.
Com.	נִפְקֹד	Com.	אֶפְקֹד	1.

IV. *PYHAL.*

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	פָּקְדוּ	פָּקְדָה	פָּקַד	3.
פְּקַדְתֶּן	פְּקַדְתֶּם	פָּקַדְתְּ	פָּקַדְתָּ	2.
Com.	פָּקַדְנוּ	Com.	פָּקַדְתִּי	1.

Participium.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
מְפֻקָּדוֹת	מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּדָה / מְפֻקָּדֶת	נִפְקָד

Infinitivus.

פָּקוֹד

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
יַפְקֵדְנָה	יַפְקְדוּ	תִּפְקֹד	3.
תַּפְקֵדְנָה	תִּפְקְדוּ	תִּפְקְדִי	2.
Com. נִפְקֹד		Com. אֶפְקֹד	1.

V. *HIPHIL.*

Praeteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com. הִפְקִידוּ		הִפְקִידָה	הִפְקִיד 3.
הִפְקִדְתֶּם	הִפְקַדְתֶּן	הִפְקַדְתְּ	הִפְקַדְתָּ 2.
Com. הִפְקַדְנוּ		Com. הִפְקַדְתִּי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מַפְקִידוֹת	מַפְקִידִים	מַפְקִידָה / מַפְקִדַת	מַפְקִיד

Infinitivus.

Constr.		
לְהַפְקִיד		הַפְקֵד

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
הַפְקֵדְנָה	הַפְקִידוּ	הַפְקִידִי	הַפְקֵד

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
יַפְקֵדְנָה	יַפְקִידוּ	תַּפְקִיד	יַפְקִיד 3.
תַּפְקֵדְנָה	תַּפְקִידוּ	תַּפְקִידִי	תַּפְקִיד 2.
Com. נַפְקִיד		Com. אַפְקִיד	1.

VI. *HO.*

VI. *HOPHAL.*

Praeteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
Com.	הָפְקְדוּ	הָפְקְדָה	הָפְקַד	3.
הָפְקַדְתֶּם	הָפְקַדְתֶּן	הָפְקַדְתְּ	הָפְקַדְתָּ	2.
Com.	הָפְקַדְנוּ	Com.	הָפְקַדְתִּי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מְפֻקָּדוֹת	מְפֻקָּדִים	מְפֻקָּדָה / מְפֻקָּדֶת	מְפֻקָּד

Infinitivus.

הָפְקֵד

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
תִּפָּקַדְנָה	יִפָּקְדוּ	תִּפָּקֵד	יִפָּקֵד	3.
תִּפָּקַדְנָה	תִּפָּקְדוּ	תִּפָּקְדִי	תִּפָּקֵד	2.
Com.	נִפָּקֵד	Com.	אִפָּקֵד	1.

VII. *HITHPAHEL.*

Praeteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
Com.	הִתְפַּקְדוּ	הִתְפַּקְדָה	הִתְפַּקֵּד	3.
הִתְפַּקַדְתֶּם	הִתְפַּקַדְתֶּן	הִתְפַּקַדְתְּ	הִתְפַּקַדְתָּ	2.
Com.	הִתְפַּקַדְנוּ	Com.	הִתְפַּקַדְתִּי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מִתְפַּקְדוֹת	מִתְפַּקְדִים	מִתְפַּקְדָה / מִתְפַּקֶּדֶת	מִתְפַּקֵּד

Infini-

Infinitivus.

הִתְפַּקֵּד

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
הִתְפַּקֵּדְנָה	הִתְפַּקְּדוּ	הִתְפַּקְּדִי	הִתְפַּקֵּד

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
תִּתְפַּקֵּדְנָה	יִתְפַּקְּדוּ	תִּתְפַּקְּדִי	יִתְפַּקֵּד	3.
תִּתְפַּקֵּדְנָה	תִּתְפַּקְּדוּ	תִּתְפַּקְּדִי	תִּתְפַּקֵּד	2.
Com.	נִתְפַּקֵּד	Com.	אֶתְפַּקֵּד	1.

§ 120. Specialis anomalia est, quando vel diversa tempora, vel diversæ conjugationes in unâ dictione confunduntur.

Diversa tempora. Participium & Præteritum, שֹׁכְנָתִי *habitans*, ex שָׁכֵנְתִּ & שֹׁכְנָתִי Jer. 51. v. 13. יֹשַׁבְתִּי *sedens*, ex יָשַׁבְתִּ & יֹשַׁבְתִּי Jer. 22. v. 23. קֹנְנָתִי *nidulans*, ex קָנַנְתָּ & קֹנְנָתִי ibid. Participium & Infinitivus, הֹגִי וְהָגִי *concipiendo & meditando*, ex הָגָה & הָגִי, itemque ex הֹגָה & הָגִי Esa. 59. v. 13. Participium & Futurum, מְקַלְלֹנַי *maledicentes mei maledicunt mihi*, ex מְקַלְלִי in pausâ, & יְקַלְלֻנִי Jer. 15. v. 10. Futurum & Præteritum, אֶגְאַלְתִּי *contaminavi & con-*

& *contaminabo*, in pausâ, ex נֶאֱלָתִי & נֶאֱלַתִּי vide etiam § 171. Esa. 63. v. 3. וַתָּבֹאתִי & *venisses f.* ex תָּבֹאתִי & בָּאתִי 1 Sam. 25. v. 34.

Diversæ Conjugationes. Kal & Pihel, יִדְהֶה *persequatur*, & *persequi faciat*, ex יִרְדֹּף & יְרַדֵּף Psal. 7. v. 6. Niphal & Pyhal, נוֹלְדוּ *nati sunt*, ex יֻלְּדוּ & יָלְדוּ 1 Par. 3. v. 5. & cap. 20. v. 8. נְגֹאֲלוּ *polluti sunt à se & aliis*, ex נְגֻאֲלוּ & נְגֹאֲלוּ Esa. 59. v. 3. Niphal & Hithpahel, וְנִכַּפֵּר & *expiabitur*, ex נְכֻפַּר & הִתְכַּפֵּר, inserto ת per dages primæ radicali, Deuter. 21. v. 8. וְנִנָּסְרוּ & *erudientur*, ex נוֹסְרוּ & הִתְנַסְּרוּ Ezek. 23. v. 48. נִשְׁתַּוּוּ *æquata*, ex נִשְׁוָה & הִשְׁתַּוָּה Prov. 27. v. 15. Pyhal & Hithpahel, וְהִתְנַעֲשׁוּ & *concutiantur*, ex נְעַשְׁשׁוּ & הִתְנַעֲשׁוּ Jerem. 25. v. 16. Sic יִתְנַעֲשׁוּ מַיִם *commovebuntur aquæ*, Jerem. 46. v. 8. מִתְקוֹמֵמָה *insurgens*, ex מְקוֹמֵמָה & מִתְקֹמֵמָה Job 20. v. 27. Hiphil & Hophal, וְהִנִּיחָה *relictaque fuit*, ex הִנִּיחָה & הֻנִּיחָה Zachar. 5. v. 11. Hophal & Hithpahel, הֻכְבַּס *levari*, ex הִכְבֵּס & הִתְכַּבֵּס inserto ת per dages, Lev. 13. v. 56. הִטַּמְּאָה *causa seu occasio est data mulieri ut seipsam pollueret*, in pausâ, ex הִטְמְאָה & הִטַּמְּאָה Deut. 24. v. 4. הִרְשַּׁנָּה *pinguefacta est*, ex חִרְשְׁנָה & הִרְשְׁנָה Esa. 34. v. 6.

SECTIO VIII. de VERBIS IMPERFECTIS.

§ 121. *Verba Imperfecta* sunt, quæ radicalium literarum vel numerum, vel locum, vel conditionem essentialem non servant. Unde tres ordines nascuntur verborum Imperfectorum, nempe Plurilitera, quæ numerum definitum excedunt; Defectiva, quæ alicujus locum subinde tollunt; & Quiescentia, quæ motum alicujus desiderant.

§ 122. Verba *Plurilitera* ternarium numerum literarum radicalium excedunt.

Hæc vel diversis planè radicalibus constant, בָּרַשׁ *expandit* Job 26. v. 9. רִטְפַּשׁ *recreatur* Job 33. v. 25. כִּרְבֵּל *paludatus* 1 Paral. 25. v. 27. וְאַשְׂמְאִילָה *& sinistram petam* Genes. 13. v. 9. תִּתְחַתֵּנָּה *miscebis te* Jer. 12. v. 5. cap. 22. v. 15. יְבַרְסֶמֶנָּה *suffodiet eam*, ex בָּרְסֵם Psal. 80. v. 14.

vel u-

vel unam alteramve ex radicalibus geminant. Accidit hoc Tertiæ, וְשַׁאֲנַן *& tranquillus erit* Jer. 30. v. 10. וְאֻמְלַל *& elanguit* Hoſ. 4. v. 3. נָאְוָה *decorus fuit* Pſal. 93. v. 3. וְהִשְׁתַּחֲוָה *& reveremer incurvabit ſe* Ezek. 46. v. 2. כְּמִטַּחֲוֵי *uti jaculantes*, ex מְטַחֲוָה Geneſ. 21. v. 16. Sic וְנִפַּל *& cadet*, pro וְנָפַל, niſi potius ſit Niphal *& judicabitur* à פָּלַל *judicavit*, Ezek. 28. v. 23. Secundæ & Tertiæ, מְחַרְחַר *admodum palpitat* Pſalm 38. v. 11. חֻמְרְמָרוּ *admodum turbata ſunt* Lam. 1. v. 20. Primæ & Secundæ, יְפִיפִיתָ *admodum pulcher es* Pſalm 45. v. 3. plerumque pereunte tunc tertiâ He, וְשַׁעֲשַׁע *& oblectabit ſe*, à שָׁעָה Eſa. 11. v. 8. שַׁרְשֵׁר תְּשַׁרְשֵׁר *nudando nudaberis*, à עָרָה Jer. 51. v. 58. וְהַתְחַלְחַל *& agerrimè tulit* Eſth. 4. v. 4. תְּשַׁנְשֵׁנִי *facies ut creſcat* Eſa. 17. v. 11. הִתְמַהְמַהְתִּי *tardavi* Pſalm 119. v. 60. כְּמִתְלַהֵלָה *ſicut inſaniens* Prov. 26. v. 18. כְּמִתְקַטֵּל *ſicut decipiens* Geneſ. 27. v. 12. Huc quoque referri queunt Defectiva mediâ, & Quieſcentia mediâ radicali, quorum illa primam, iſta primam & tertiam ſubinde repetunt. Defectiva ſunt לְתַרְחֵר *ad accedendum*, à חָרַר Prov. 26. v. 21. סַלְסְלֶהָ *extolle eam*, à סָלַל Prov. 4. v. 8. וְאַאֲתִיהָ *& everram eam*, à שָׁאָה Eſa. 14. v. 23. Quieſcentia ſunt, וְכִלְכַּלְתִּי *& ſuſtenta-*

bo, à קוּל 2 Sam. 19. v. 34. וַיְפַרְפְּרֵנִי *& dirupit me*, à פָּרַר Job 16. v. 12. וַיְפַצְפְּצֵנִי *& dissipavit me*, à פּוּץ ibid.

Pleraque horum flectuntur juxta leges Conjugationum Dagessatarum, in quibus ob geminatam per dages forte mediam radicalem, in pronunciatione quatuor literæ quoque occurrunt: quemadmodum exempla producta satis evidenter id ostendunt.

§ 123. *Defectiva* verba sunt, quæ, cùm tres radicales mobiles habeant, earum aliquam interdum amittunt. Defectus autem ille est vel Primæ, vel Secundæ, vel Tertiæ radicalis: adeóque totidem sunt Defectivorum classes.

§ 124. *Primâ radicali deficiunt* Verba Inchoata à Nun, sequente dagessabili literâ, quoties ob accessum unius characteristicæ præformantis, prima radicalis schevate quiescente notanda foret, ex

§ 112.

§ 112. quam per dages forte inſerunt radicali ſecundæ, euphoniæ gratiâ.

Fit iſtud in futuro Kal, in præterito ac participio Niphal, in conjugationibus Hiphil & Hophal totis, יִגֹּל *decidet*, à נָבַל Pſal. 1. v. 3. נִמּוֹל *circumciſus fuit*, à נָמַל Geneſ. 17. v. 26. נִתֶּכֶת *effuſa eſt*, à נָתַךְ Jer. 7. v. 20. וְהַשֵּׂג תַּשִּׂיג *aſſequendo aſſequeris*, & וְהַצֵּל תַּצִּיל *eripiendo eripies*, à נָשַׂג & נָצַל 1 Sam. 30. v. 8. הַגֵּד הִגִּיד *indicando indicatum fuit*, à נָגַד Ruth 2. v. 11.

Eadem Verba in Infinitivo conſtructo & Imperativo Kal (quia etiam iſtic prima radicalis ſcheva habet, § 117.) primam radicalem per aphæreſin amittunt, & tunc in Infinitivo paragogicum ־ָה adſciſcunt.

גַּשׁ *accede*, à נָגַשׁ 2 Sam. 1. v. 15. בְּגַשְׁתָּה *in accedendo*, Num. 8. v. 19. Sed hæc aphæreſis ſine exemplo Biblico perperam inſtituitur.

Paradigma Verborum Defectivorum primâ radicali.

KAL.

Præteritum & *Participium* utrumque carent anomaliâ.

Infinitivus.

Constructus.	Absolutus.
גָּשֶׁת	נָגוֹשׁ

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
גַּשְׁנָה	גְּשׁוּ	גְּשִׁי	גַּשׁ

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
תִּגַּשְׁנָה	יִגְּשׁוּ	תִּגְּשִׁי	יִגַּשׁ	3.
תִּגַּשְׁנָה	תִּגְּשׁוּ	תִּגְּשִׁי	תִּגַּשׁ	2.
Com.	נִגַּשׁ	Com.	אֶגַּשׁ	1.

NIPHAL.

&c.	נִגַּשְׁתָּ	נִגְּשָׁה	נִגַּשׁ	*Præteritum.*
&c.	נִגָּשֶׁת	נִגָּשָׁה	נִגָּשׁ	*Participium.*

HIPHIL.

&c.	הִגַּשְׁתָּ	הִגִּישָׁה	הִגִּישׁ	*Præteritum.*
&c.	מַגִּשֶׁת	מַגִּישָׁה	מַגִּישׁ	*Participium.*
			הַגֵּשׁ	*Infinitivus.*
		&c.	הַגֵּשׁ	*Imperativus.*
		&c.	יַגִּישׁ	*Futurum.*

HOPHAL.

&c.	הֻגַּשָׁה	*Præteritum.*
&c.	מֻגָּשָׁה	*Participium.*
	&c. הֻגַּשׁ	*Infinitivus.*
&c.	יֻגַּשׁ	*Futurum.*

Inchoata à Nun sunt quoque omnia illa Verba, quæ vulgò dicuntur Defectiva primâ radicali Jod. Nam horum pleraque in Kal, vel saltem in temporibus Kal analogis inusitata sunt, חָצִיב *statuit*, חָצַב *stravit*, חָגַר *sivit*, *statuit*, יָצַת *exuretur*: eoque convenientius prima radicalis statuitur Nun quam Jod: Quæ verò in Kal, vel in derivatis occurrunt cum Jod, possunt quoque synonymum verbum habere à Nun incipiens, הִצִּיב *statuit*, non est à יָצַב, quod occurrit in Hithpahel Psal. 2. v. 2. sed à נָצַב, unde est נְצִיב *statua*, *statio* Gen. 19. v. 26. 1 Sam. 13. v. 3. sic חָקַק *cinxit*, *amputavit*, est à נָקַק *excidit*; הִצִּיק *fudit*, & in Kal יָצַק & *fudit*, à נָצַק quod synonymum alteri יָצַק *fudit*. Eodem modo וְאֶחֱזֶקְךָ & *castigabo eos*, Hos. 10. v. 10. itemque וְאֶצָּרְךָ & *formabo te* Esa. 49. v. 8. sunt à נָחַז & נָצַר, pro quibus usitatius, ista scilicet significatione, dicitur יָחַז & יָצַר. Verùm וַיִּקַץ & *evigilavit*, Judic. 16. v. 20. 1 Reg. 3. v. 15. Psalm 78. v. 65. & וַיִּשַּׁרְנָה & *rectà incesserunt* 1 Sam. 6. v. 12. non

habent defectum primæ radicalis, sed resolutionem vocalis longæ in brevem & dages forte, ex § 64. pro יִקַּח & יִשַּׁרְנָה.

Inchoatis à Nun accensendum verbum לָקַח *accepit*, quod primam Lamed eodem modo, iisdemque locis amittit, nisi & hîc placeat agnoscere synonymum נָקַח. At נִתְּקוּ *convelluntur* Job 4. v. 10. non ad לָתַת pertinet, licet indè vox מַלְתְּעוֹת *molares dentes*, descendat, sed ad נָתַץ.

Dages compensativum primæ Nun aliquando ex schevatâ excidit, ex § 61. נִכַּתָּה *proficiscamur* Genes. 33. v. 12. וַתִּתְצוּ & *destruxistis* Esa. 22. v. 10. יִקְּחוּ *accipiant* Gen. 14. v. 24.

Aphæresis occurrit in his solum Infinitivis, נָגַעַת *atingere*, נָגְּשָׁה *appropinquare*, נָטַעַת *plantare*, נָפַחַת *sufflare*, נָצַקַת *fundere*, נָשׂאַת & sine thau paragogico שָׂא *tollere*, תֵּת pro תִּתֶּנָה & sine ת paragogico תֶּן, unde cum He paragogico תְּנָה *dare*: & קַחַת *accipere*. Et in his solum Imperativis, גַּע *tange*, גַּשׁ & גְּשׁ vel etiam גֶּשׁ *appropinqua*, קַע *proficiscere*, פַּח *sufflа*, צַק *funde*, צֹר *custodi*, שָׂא *tolle*, שַׁל *solve*, שַׁק *osculare*, תֶּן *da*; & קַח *accipe*. Occurrunt tamen etiam hîc quæ analogiam sequuntur, נְתַן *dare* Num. 20. v. 21. Gen. 38. v. 9. נְשׂא *tolle* Num. 4. v. 2. 21. לְקַח *accipe* Exod. 29. v. 1, לְקַחִי *accipe* 1 Reg. 17. v. 11.

Aphæres.

Aphæresin primæ Nun in præterito Kal habet unicum תָּתָה *dedisti*, pro נָתַתָּה 2 Sam. 22. v. 41. Primam Laméd bis ibidem amisit verbum לָקַח unde est קָח *accepit*, cum kametz ad distinctionem ab Imperativo, pro לְקַח Ezek. 17. v. 5. & קָחֵם *accepit eos*, pro לְקָחֵם Hos. 11. v. 13.

Anomalia est quando prima Nun non perit, positis licet conditionibus defectum poscentibus, יִנְצְרוּ *custodient* Deut. 33. v. 9. יִנְקְפוּ *perfodient* Esa. 29. v. 1. יִנְוֶה *habitabit* Hab. 2. v. 5. וְאַנְוֵהוּ *& habitare faciam eum* Exod. 15. v. 2. תִּנָּשְׁטוּ *exigetis* Esa. 58. v. 3. הֲיִנָּטֵשׁ *an servabit iram?* Jer. 3. v. 5. כְּהִנָּךְ עָשֵׁן תִּנָּךְ *sicut propelli fumum, propelles* Psal. 68. v. 3. תִּנְצְרֶכְךָ *custodiet te* Prov. 2. v. 11. לְהִנָּתֵךְ *ad effundendum*, Ezek. 22. v. 20. לִנְפֹּל *ad cadere faciendum*, Numer. 5. v. 22. בִּנְלוֹתֵךְ *secundùm absolvere te* Esa. 33. v. 1. הִנָּתְקוּ *avulsi sunt* Jud. 20. v. 31. Sic prima Lamed non periit, in נִלְכַּד *captus est* 1 Sam. 4. v. 22. & v. 11. נִלְקְחָה *capta est*, ibid. v. 17.

Anomalia quoque est, quando prima Nun perit sequente indagessabili: quo casu dages vel compensatur productâ vocali brevi; vel implicitè latet in vocali brevi, נָתַם *consolationem accepit*, pro נִנְחַם in Niphal 2 Sam. 13. v. 39. תֵּתֵד *descendet f.*, pro תִּנְחַת Prov. 17. v. 10. יֵתַד

descendit Jer. 21. v. 13. יֵחָתוּ *descendent*, pro יֵחָתּוּ in pausâ, resoluto kametz in patach & dages Job 21. v. 13. נֶחֱתוּ־בִי *demissæ sunt in me*, pro נֶחֱתּוּ Psal. 38. v. 3.

§ 125. *Secundâ radicali deficiunt*, quæ secundam tertiamque radicales similes, & utramque mobilem habent.

סָבַב *circumdedit*, חָנַן *gratiosus fuit*. Huc proinde non pertinent נָהָה *sanavit*, כָּהָה *caligavit*, לָהָה *insanavit*, נָחָה *lamentatus est*, קָהָה *obtusus fuit*, רָהָה *formidavit*, quia ultima est quiescens, & hac propter penultimæ dissimilis.

Defectus iste observandus est in Conjugationibus Non-dagessatis. Nam in hisce omnibus, ad vitandum concursum similium literarum, media radicalis ejicitur, atque unà punctum antecedens.

Sequens enim punctum, sive proprium, perire nequit, cùm terminale sit, & distinctionem temporum ac conjugationum indicet, juxta § 119. תַּם־ *finitus est*, à תָּמַם Lam. 4. v. 22. דַּק *comminutus fuit*, à דָּקַק Deut. 9. v. 21.

Præte-

Præteritum tamen & utrumque Participium in Kal analogiam ferè sequuntur.

וְסָבַב *& circumivit* 1 Sam. 7. v. 16. וְגָלַל *volvantque* Genes. 29. v. 8. בָּזַזְנוּ *prædam egimus* Deuter. 2. v. 35. וְתֹגְגִים *& tripudiantes* 1 Sam. 30. v. 16. אֲרוּרִים *maledicti* Jos. 9. v. 23. Rarior aliàs est analogia, לָגֹז *ad tondendum* Gen. 31. v. 19. לְשָׁדֹד *ad vastandum* Jer. 47. v. 4. לְחַמָּם *ad incalescendum*, cum kametz ob pausam Esa. 47. v. 16. מְשַׁמֵּם *desolando* Mich. 6. v. 13. הָרְנִנוּ *jubilare facite* Deuter. 32. v. 43. מְשֹׁמְמִים *obstupescens* Ezek. 3. v. 15.

Præformantes characteristicæ loco vocalis brevis, natæ ex § 112. (quia scheva quiescens primæ radicalis unà cum secundâ radicali periit,) accipiunt longam, ad complementum syllabæ, eamque ut plurimum oppositam.

Oppositio in mutatione observatur in Hiphil & Hophal, וְהִסֵּב *& convertit*, pro הִסְבִּיב ex הֻסְבַּב Ezr. 6. v. 22. פֻּחֲתִם *secundùm consummari*, pro

pro תַּתֵּם ex תַּתֵּם Dan. 8. v. 23. יִגַּק *comminuetur*, cum kametz ob pausam, pro יִגַּק ex יִגָּקֵק Esa. 28. v. 28. (at אָחֵל *profanabo* Ezek. 39. v. 7. יְחֵל *profanabit* Num. 30. v. 3. resoluto kametz in patach & dages, quod heic implicitum est, ad distinguendam significationem ab אָחֵל *incipiam* Deut. 2. v. 25.

Participium Hiphil hîc semper habet punctum Præteriti sui, (quod etiam in Perfectis fit, sed rarò, § 112.) מֵחֵל *incipiens* Jer. 25. v. 29. מַצֵּל *umbram faciens* Ezek. 31. v. 3. quod interdum etiam retinetur in infinitivo, הַחֵל *profanare* Ezek. 20. v. 9. לְהַדֵּק *ad comminuendum* 2 Par. 34. v. 7. In Futuro Kal, itemque in Præterito ac Participio Niphal assumitur vocalis longa Kametz, quæ & ipsa nonnunquam שֶׁ Chirek brevi opponitur § 47. וְיָרֵן *& jubilabit*, pro יָרֵן ex יִרְנֵן Esa. 35. v. 6. וְנָקֵל *& leve erit*, pro נָקֵל ex נִקְלָל 2 Reg. 3. v. 18. Oppositio frequentior tamen etiam in his nonnunquam observata, וַתִּקַּל *& vilis fuit*, ex תִּקְלָל Genes. 16. v. 4. וְנִקַּל *& vilis fui*, ibid. v. 5. יֵמַר *amarus erit*, ex יִמַּר Esa. 24. v. 9. אֵיתָם *integer ero*, cum kametz ob pausam, & inserto jod per epenthesin, ex אֶתֹּם Psal. 19. v. 14. Sic duo participia Niphal, נְאָרִים *maledicti*, ex

ex גֹּאֲרִים Mal. 3. v. 9. הַנֶּחֱמִים *qui incalescunt*, ex נֶחֱמָמִים Esa. 57. v. 5. quæ tamen per anomaliam servarunt tzeri antepenultimum ab accentu, posterius etiam patach dages forte contraxit in kametz, nisi satius sit Aramæismo adscribere, ex § 174. citra anomaliam servati utrobique tzeri & kametz. Aliquando longa resolvitur in brevem & dages; וַיַּכֵּבוּ *& circumire fecerunt*, pro יַכֵּבוּ 1 Sam. 5. v. 8. Cæterum vocalis longa characteristicæ, quia non est compensativa mediæ radicalis, sed solùm introducta ad complementum syllabæ, mutabilis est, & mutatur, quotiescunque longius ab accentu distat, נְשַׁמּוֹת *vastatæ*, à masc. נָשַׁם Esa. 54. v. 3. מְסַבְּבַי *circumdantes me*, à sing. מֵסֵב Psalm 140. v. 10. In Hiphil tamen, si prima radicalis fuerit gutturalis Cheth, & accentus descenderit, He characteristicum vocalem longam resolvit in brevem & dages implicitum, הַחֲקוֹתִי *contriviſti* Esa. 9. v. 3. הַחֵלוֹתִי *cœpi* Deut. 2. v. 31. הָחֵלָּם *incipere eos* Gen. 11. v. 6. Ante gutturales alias regularis mutatio est, הַהֵלִּי *in lucere faciendo ipsum*, ex § 106. pro בַּהֲהֵלִּי Job 29. v. 3.

Affermantes quoties accedunt media radicalis ejecta compensa-

tur

tur per dages forte, tertiæ radicali inscriptum, ex § 62.

Interdum tamen vocalis brevis & dages compensativum contrahuntur in vocalem longam, קְבַה־לִי *maledic mihi*, pro קִבְּה Num. 22. v. 17. וְחָיְתָה *& vivet*, pro וְחָיָה à חָיָה Exod. 1. v. 16. וְנִבְנֶה *& deprædabimur*, pro נִבְזָה 1 Sam. 14. v. 36. sic cum affixis, אֲרִיקֵם *attenuabo eos*, pro אֲרִקֵּם Psal. 18. v. 43. כְּהַחְמָךְ *secundùm absolvere te*, pro כְּהַחְמָךְ Esa. 33. v. 1. יְחִיתֵן *terrefaciet eas*, pro יְחִתֵּן Hab. 2. v. 17. Aliquando dages excidit § 61. & antecedens vocalis ob afformantis asyllabæ accessum analogôs abit in scheva, § 115. וְנִבְלָה *& confundèmus*, pro נִבְלָה Gen. 11. v. 7. וְנִבְקָה *& evacuabitur*, pro נִבְקָה Esa. 19. v. 3. וְנִסְבָּה *& ambiebatur*, pro נִסְבָּה Ezek. 41. v. 7.

Sed Asyllabæ non deducunt accentum, contra § 115.

וְתֵחָתָה *& consternata fuit*, cum kametz ob pausam Jer. 48. v. 1. שֹׁמּוּ *obstupescite* Jer. 2. v. 12. נְשַׁמָּה *vastata est* Ezek. 25. v. 3. הֵחֵלָּה *incepit* f. Jud. 20. v. 41. At interdum accentus descendit in Kal, רַבּוּ *multa sunt* Psal. 69. v. 5. רַכּוּ *mollia sunt* Psal. 55. v. 22. שַׁחוּ *incurvant*

vant se Hab. 3. v. 6. זַכּוּ *puri sunt* Lam. 4. v. 7. רַנְּנוּ *jubilate* Esai. 44. v. 23. רָנִּי *jubila* Esai. 54. v. 1. גֹּזּוּ *tonde* Jer. 7. v. 29.

Syllabicæ, ne duo schevata quiescentia in medio concurrant, (quod fieret ex § 44. & 114. tolerari autem nequit, ex § 39. & 50.) præmittunt sibi in Præteritis cholem, in Imperativis ac Futuris jod quiescens in segol, & accentus immediatè antecedit affor-mantes; exceptis תֶּם & תֶּן, quæ accentum sibi sumunt.

שָׁלוֹתָ *spoliasti*, pro שָׁלַלְתָּ ex שָׁלַלְתָּ Hab. 2. v. 8. דַּלּוֹתִי *attenuatus sum* Psal. 116. v. 6. בָּזּוֹנוּ *prædati sumus* Deut. 3. v. 7. תְּסֻבֶּינָה *circumdabant* Genes. 37. v. 7. (in נְשַׁדְּנוּ *vastati sumus*, Kibbutz vicarium vocalis schurek scribitur loco epenthetici cholem, pro נְשַׁדּוֹנוּ Mich. 2. v. 4.) Pro epenthetico cholem scribitur Chirek longum in וַהֲפַתִּיתָ *& confringes*, pro וַהֲפַתּוֹתָ Prov. 24. v. 28. alii tamen malunt analogum esse

Pihel

Pihel à פִּתָּה cum He interrogativo, *& an pellecturus esset?* Epentheticum cholem sæpe scribitur defectivè sine vav; הִסִּבְתָּ *convertisti* 1 Reg. 18. v. 37. Epentheticum Jod aliquando prorsus perit, manente tamen segol, תְּצַלֶּינָה *tinnient*, pro תְּצִלֶּינָה 1 Sam. 3. v. 11. Quædam anomalôs fiunt acuta, חִמּוֹתִי *incalui*, juxta Kimhium Esa. 44. v. 16.

Terminale punctum aliquando variat.

I. *Kal* hebet in Præterito patach, רָבּוּ *multiplicati sunt*, cum kametz ob pausam Psal. 4. v. 8. bis cholem, וַיָּרֹבּוּ *& jaculati sunt* Genes. 49. v. 23. רָמוּ *attollunt se* Job 24. v. 24. in Infinitivo cholem, סֹב *circumire* Deut. 2. v. 3. aliquando schurek, לָשׁוּחַ *ad tempestivè eloquendum* Esa. 50. v. 4. וְלָבוּר *& ad declarandum* Eccles. 9. v. 1. ter patach, פָּשַׁשׁ *juxta tendere* Jer. 5. v. 26. לָרַד *ad sternendum* Esa. 45. v. 1. לְהָרֵם *ad declarandum ea* Eccl. 3. v. 18. in Imperativo cholem, סַב *verte te* 1 Sam. 22. v. 18. rarò patach, גַּל *devolve* Psal. 119. v. 22. עֲרוּ עֲרוּ *exstirpate, exstirpate*, à עָרַר, unde nomen עֲרִירִי *ἄπαις*, qui liberos nullos vel habet, vel relinquit, vel felices relinquit, Psal. 137. v. 7. aut ערר synonymum est עָרָה עָרְיָה *nudatus fuit*, sicut

sicut וַיְמָהּ & אֹרְרֶיךָ אָרוּר: *maledic mihi* Num. 22. v. 6. quod imitatur קַבְּהִי־לִי *exsecrare mihi*, pro קַבָּה ibid. v. 11. 17. at in עֻזָּה *robora*, schurek vicarium est pro kibbutz, deducto accentu, à עֻז Psal. 68. v. 29. In Futuro cholem, יֶחֱם *calefiet* Esa. 44. v. 16. interdum patach, וַתִּקַּל *& vilis fuit* Gen. 16. v. 4. aut schurek, יָרֹן *cantabit*, Prov. 29. v. 6. יָרוּץ *conteretur*, Esa. 42. v. 4. & pro schurek kibbutz וְתָרֻץ *& conteratur* Eccles. 12. v. 6. Huc refertur יָשׁוּד *vastabit* Psal. 91. v. 6. à שָׁדַד: sed etiam à שׁוּד synonymo derivari potest, unde שֵׁד שֵׁדִים *dæmones*. II. *Niphal* habet in Præterito patach, נִשַּׁמּוּ *vastati sunt* Esa. 33. v. 8. aliquando cholem, נָדוֹּ *detonsi sunt* Nah. 1. v. 12. וְנָגֹלּוּ *& convolventur* Esa. 34. v. 4. וְנִקְשׁוּ *& fastidio erunt* Ezek. 6. v. 9. aut tzeri, וְנִמַּס *& liquefiet* Ezek. 21. v. 7. נִסַּבָּה *conversa est* Ezek. 26. v. 2. נִקַּל *leve est* Esa. 49. v. 6. In Participio kametz, נָבָר *mundus* 2 Sam. 22. v. 27. rarò tzeri, וְנִמָּס *& liquescens* 1 Sam. 15. v. 9. נִסְבָּה *causatum* 2 Par. 10. v. 15. In Infinitivo cholem, חֹתַם *absolvi:* aut tzeri, בְּהִמָּס *ut liquescere* Psal. 68. v. 3. semel patach, לְהִתְחַלּוֹ *ad profanandum*

ipsum Levit. 21. v. 3. In Imperativo & Futuro patach, יִבַּל *attenuabitur* Esai. 17. v. 4. אֶפַּף *incurvabor* Mich. 6. v. 6. יִשַּׁסּוּ *diripientur* Esa. 13. v. 16. aut cholem, וַתִּתֹּם *& finita fuit* Gen. 47. v. 18. semel kibbutz, תֻּקַּם *consumetur* Ezek. 24. v. 11. quæ etiam ad futura Kal revocari possunt, & dages ex Aramæismo arcessi §174. III. *Hiphil* admittit tantùm tzeri, non chirek longum, הָחֵל *incepit* Numer. 17. v. 12. מְסֵבֵּי *convertens* Jer. 21. v. 4. (at semel, מְסֵךְ *tegens* Jud. 3. v. 24.) pro tzeri aliquando adhibetur patach, הֵקַל *levius affecit* Esai. 9. v. 1. מְסַבֵּב *circumdans* 1 Reg. 6. v. 29. מַצֵּל *umbram faciens* Ezek. 31. v. 3. IV. *Hophal* habet ordinarium, הוּחְרָה *exacuta est* Ezek. 21. v. 9.

Conjugationes Dagessatæ aliquando analogiam observant.

הֻלַּל *laudavit* Psal. 10. v. 3. מְחֻקָּק *defæcatum* Psal. 12. v. 8. יִתְחַמֵּם *calefactus fuit*, cum kametz ob pausam Job 31. v. 20. בְּעַנְּנִי *in obnubilando me*, pro בְּעַנֵּנִי excidente dages ex schevata Gen. 9. v. 14.

Interdum ad evitandam multiplicationem similium literarum,

loco

loco vocalis brevis & dages fortis assumunt cholem.

לְקַשֵּׁשׁ *ad colligendum stipulas* Exod. 5. v. 12.

עוֹלַל *factus est* Lam. 1. v. 12. וַיִּתְרֹצְצוּ *& conquassabant se* Gen. 25. v. 22.

Aut ad vitandum similium literarum concursum, primam radicalem geminant, & secundæ postponunt.

וּמְצַפְצֵף *& pipiens* Esa. 10. v. 14.

Idem autem verbum diversas formas nonnunquam admittit, וַיְמָרְרֻהוּ *& exacerbârunt eum*, Gen. 49. v. 23. וַיִּתְמַרְמַר *& exacerbavit se* Dan. 8. v. 7. אֲמַדֵּד *metiar* Psl. 60. v. 8. וַיִּמְדֹּד *& mensus est* Hab. 3. v. 6. מִתְגַּלְגֵּל *volutans se* 2 Sam. 20. v. 12. וְגִלְגַּלְתִּיךָ *& devolvam te* Jer. 51. v. 25.

Paradigma Verborum Defectivorum secundâ radicali.

KAL.

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	סַבּוּ	סַבָּה	סַב	3.
			סַבּוֹתָ	2.

סַבּוֹתֶן	סַבּוֹתֶם	סַבּוֹת	סַבּוֹתָ	2.
Com.	סַבּוֹנוּ	Com.	סַבּוֹתִי	1.

Participium utrumque analogum eſt.

Infinitivus.

סֹב

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
סֻבֶּינָה	סֹבּוּ	סֹבִּי	סֹב

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תְּסֻבֶּינָה	יָסֹבּוּ	תָּסֹב	יָסֹב	3.
תְּסֻבֶּינָה	תָּסֹבּוּ	תָּסֹבִּי	תָּסֹב	2.
Com.	נָסֹב	Com.	אָסֹב	1.

NIPHAL.

Praeteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com.	נָסַבּוּ	נָסַבָּה	נָסַב	3.
נְסַבּוֹתֶן	נְסַבּוֹתֶם	נְסַבּוֹת	נְסַבּוֹתָ	2.
Com.	נְסַבּוֹנוּ	Com.	נְסַבּוֹתִי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
נְסֻבּוֹת	נְסֻבִּים	נְסֻבָּה	נָסֹב

Infinitivus.

הִסּוֹב

Impe-

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
הִסַּבֶּינָה	הִסַּבּוּ	הִסַּבִּי	הִסַּב 2.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תִּסַּבֶּינָה	יִסַּבּוּ	תִּסַּב	יִסַּב 3.
תִּסַּבֶּינָה	תִּסַּבּוּ	תִּסַּבִּי	תִּסַּב 2.
Com.	נִסַּב	Com.	אֶסַּב 1.

PIHEL.

&c.	סִבְּבָה	סִבֵּב	*Præteritum.*
&c.	מְסֹבְּבָה	מְסֹבֵּב	*Participium.*
		סַבֵּב	*Infinitivus.*
סֹבְבָנָה	סֹבְבוּ	סֹבְבִי	סֹבֵּב *Imperativus.*
	&c.	תְּסֹבֵּב	יְסֹבֵּב *Futurum.*

PYHAL.

&c.	סֻבְּבָה	סֻבַּב	*Præteritum.*
&c.	מְסֻבְּבָה	מְסֻבָּב	*Participium.*
		סֻבַּב	*Infinitivus.*
	&c.	תְּסֻבַּב	יְסֻבַּב *Futurum.*

HIPHIL.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com.	הֵסַבּוּ	הֵסַבָּה	הֵסַב 3.
הֲסִבּוֹתֵיכֶם	הֲסִבּוֹתֵיכֶם	הֲסִבּוֹת	הֲסִבּוֹתָ 2.
Com.	הֲסִבּוֹנוּ	Com.	הֲסִבּוֹתִי 1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.
מְסֻבָּנוֹת	מְסֻבִּים	מְסֻבָּה	מְסֻבָּ

Infinitivus.

הָסֵב

Imperativus.

f. Plur. m.		f. Sing. m.	
הָסֻבֶּינָה	הָסֻבּוּ	הָסֻבִּי	הָסֵב	2.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תְּסֻבֶּינָה	יָסֻבּוּ	תָּסֻב	יָסֹב	3.
תְּסֻבֶּינָה	תָּסֻבּוּ	תָּסֻבִּי	תָּסֵב	2.
Com.	נָסֹב	Com.	אָסֹב	1.

HOPHAL.

Preteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com.	הוּסַבּוּ	הוּסַבָּה	הוּסַב	3.
הוּסַבְּתֶּן	הוּסַבְּתֶּם	הוּסַבְּתְּ	הוּסַבְתָּ	2.
Com.	הוּסַבְנוּ	Com.	הוּסַבְתִּי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מוּסָבוֹת	מְוּסָבִּים	מְוּסָבָה	מוּסָב

Infinitivus.

הוּסַב

Futu-

Futurum.

f. Plur. m.		f. Sing. m.	
יִסַּבּוּ	תִּסַּבֶּינָה	תִּסַּב	יִסַּב 3.
תִּסַּבּוּ	תִּסַּבֶּינָה	תִּסַּבִּי	תִּסַּב 2.
Com.	נִסַּב	Com.	אֶסַּב 1.

HITHPAHEL.

	הִסְתּוֹבְבָה	הִסְתּוֹבֵב	*Præteritum.*
&c.	הִסְתּוֹבְבָתָה	הִסְתּוֹבֵב	*Participium.*
&c.	מִסְתּוֹבְבֶת	מִסְתּוֹבֵב	
		הִסְתּוֹבֵב	*Infinitivus.*
	&c.	הִסְתּוֹבְבִי	*Imperativus.*
	&c.	תִּסְתּוֹבֵב	יִסְתּוֹבֵב *Futurum.*

§ 126. *Tertiâ radicali deficiunt* exeuntia in Nun vel Thav, ſed per merum ſcribendi compendium, § 18. Etenim quando hæ radicales ſcheva quieſcens habent ob accedentes afformantes ſyllabicas § 114. (quæ omnes vel à ת, vel à נ incipiunt,) hiſce, ſed ſimilibus tantùm, inſeruntur per dages forte, (quod literam mobilem latentem ſcheva quieſcens poſſidere docet, § 44.)

Ergò tertia Nun ſolummodo ante נוּ & נָה perit, נָתַנוּ *dedimus*, pro נָתַנּוּ Lam. 5. v. 6. וְלָנוּ & *pernoctabimus*, pro וְלָנֻנוּ Judic. 19. v. 13. תִּשְׁכְּנֶנָּה *habitabunt*, pro תִּשְׁכֹּנָּה Ezek. 17. v. 23. תְּאַמְּנֶנָּה *nutrientur*, pro תְּאֻמַּנָּה Eſa. 60. v. 4. Verbum נָתַן amittit quoque Nun ſuum ante ת afformantium, נָתַתִּי *dedi*, pro נָתַנְתִּי Geneſ. 1. v. 29. נָתַתָּה *dediſti* Gen. 3. v. 12. נָתַתְּ *dediſti* f. Ezek. 16. v. 33.

Tertia Thau ante תָּ, תָ, תִּי, תֶם & תֶן ſolùm perit, וּבְרַתָּ & *exſcindes*, in pauſâ, pro בָּרַתְתָּ Deuter. 20. v. 20. נִבְהַלְתִּי *conturbatus fui*, pro נִבְהַלְתָּתִי Dan. 8. v. 17. וְהִשְׁבַּתֶּם & *ceſſare facietis*, pro הַשְׁבַּתְתֶּם Exod. 5. v. 5. Ad hanc compendii rationem pertinet quoque מְבַעֶתֶךָּ *perterrens te*, pro מְבַעֶתְתֶךָ ex מְבַעֶתֶךָּ 1 Sam. 16. v. 15. Singulare autem eſt מְשָׁרַתְתּ *miniſtrans*, pro מְשָׁרַתְתְּ 1 Reg. 1. v. 15.

Paradigma Verborum Defectivorum tertiâ radicali.

ת quidem in *Præteritis*.

					בָּרַתָּן
				בָּרַתֶם	
			בָּרַתִּי		
		בָּרַתָּ			Kal.
	נִבְרַתָּ		נִבְרַתְתִּי		Niphal.
	&c.		&c.		Pihel.
	&c.		&c.		Pyhal.
	&c.		&c.		Hiphil.
					Hophal.

&c. הָכְרַתְּ	Hophal.
&c. הִתְחַבְּרָתְּ	Hithpahel.

ה vero in *Præteritis Imperativis & Futuris.*

שָׁכְנוּ	שָׁכְנָה	תִּשְׁכְּנָה	Kal.
נִשְׁכְּנוּ	הִשָּׁכְנָה	תִּשָּׁכְנָה	Niphal.
שִׁכְּנוּ	שִׁכְּנָה	תְּשַׁכֵּנָה	Pihel.
הִשְׁכִּנוּ	הִשְׁכִּנָה	תַּשְׁכֵּנָה	Hiphil.

&c.

§ 127. *Quiescentia* verba sunt, quæ aliquam ex radicalibus, interdum aut semper, habent quiescentem. Ex quatuor autem אהוי quiescentibus § 3. verbum quiescens faciunt Aleph & Jod primæ, Vav secunda, Aleph & He tertiæ radicales.

Plura Verba quiescentia non dantur; nam analogiam sequuntur Aleph radicalis media, He prima aut secunda, & Jod secunda radicales, בֵּאֵר *declaravit* Deut. 1. v. 5. הָלַךְ *ambulavit* Psalm 1. v. 1. מָהַר *festinavit* 1 Sam. 4. v. 14. וְאֵבְתִּי *& inimicus ero*, Exod. 23. v. 22.

Quibus media Jod quiescens tribuitur, ad quiescentia mediâ Vav pertinent. He tertia radicalis, quando mobilis est, mappik habet, ex § 19. גָּבַהּ *altum fuit* Psal. 131. v. 1. Vav primam aut tertiam verbi nunquam facit, aut si faciat, ex permutatione cum aliâ quiescente, analogiam observat, הִוָּסְרִי *erudimini* Psal. 2. v. 10. אֶתְוַדָּע *notum me faciam* Num. 12. v. 6. שָׁלַוְתִּי *tranquillus fui* Job 3. v. 26. in hoc pro ה, in illis pro ' usurpatur. Jod tertia radicalis est in חָיָה *vixit*, sed movetur, & pertinet ad Defectiva mediâ radicali.

§ 128. *Quiescentia primâ Aleph* pauca sunt; nam nec omnia ab Aleph inchoata anomaliam habent, nec quæ habent in iisdem temporibus eam admittunt. Quiescit prima Aleph, quando ob unam præformantem schevate quiescente notanda foret, ex § 112. cui præformanti vocalem dat, quieti suæ opportunam.

Istud fit I. in Futuro Kal, cujus characteristicæ accipiunt Cholem, & terminatio ferè

est

est tzeri, interdum patach, תֹּאבַד *peribit* Psal. 1. v. 6. יֹאבַד *peribit* Jer. 4. v. 9. Perit verò Aleph radicale post præformantem Aleph semper, post alias rarò, וְאֹכְלֵי *& comedi* Genes. 3. v. 12. 13. אֹכַל *comedam* Gen. 24. v. 33. יֹוכְלוּ *apprehendent* Ezek. 42. v. 5. juxta Rab. D. Kimhi. תֹּמְרוּ *dicetis* 2 Sam. 19. v. 14. וַתֹּפְהוּ *& coxit eum* 1 Sam. 28. v. 24. תֹּאבֶה *volet* Gen. 24. v. 5. וְאֹחֵז *& apprehendi* Judic. 20. v. 6. Verba quæ id patiuntur sunt אָבַד *periit*, אָחַז *apprehendit*, אָכַל *comedit*, אָמַר *dixit*, אָבָה *voluit*, אָפָה *coxit*. Dicitur tamen etiam תֶּאֱחֹז *apprehendes* Eccl. 7. v. 18. וַיֶּאֱחֹז *& contignavit* 1 Reg. 6. v. 10. Analoga vel anomala esse queunt אָהַב *amavit*, & אָסַף *congregavit*. Singulare est verbum וְאָנֹשָׁה *& languidus fui*, quasi ex אָאֲנוּשׁ pro אָאֲנַשׁ nisi potius ad אִישׁ referendum est, quiescente mediâ, Psal. 69. v. 21.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תֹּאבַדְנָה	יֹאבְדוּ / תֹּאבְדוּ	תֹּאבֵד	יֹאבֵד 3.
		תֹּאבְדִי	תֹּאבֵד 2.
Com.	נֹאבֵד	Com.	אֹבֵד 1.

II. In Præterito Niphal eodem modo. Exemplum unicum bis occurrit וְנֶאֱחֲזוּ *& possessores*

res fient Num. 32. v. 30. נְאֲחֻזּוּ־בָהּ *quam possidendo apprehenderant* Jos. 22. v. 9. alia regulæ parent. III. in Participio Hiphil, ubi unicum reperitur exemplum מַאְזִנִים *auribus percipiens*, pro מַאֲזִינִים, servatâ vocali præformantis præteriti, Prov. 17. v. 4. IV. in Infinitivo Hiphil, unicum item exstat exemplum לְהָכִיל *ad consumendum*, pro לְהַאֲכִיל, contracto (-ֲ-) in kametz, & excluso Aleph quod debuisset quiescere, Ezek. 21. v. 28. V. in Futuro Hiphil sæpè, cujus (-ִ-) contrahuntur in kametz, & tunc Aleph radicale post characteristicam Aleph semper, post alias interdum, perit, וַיָּצֶל *& sepositi*, pro וַיַּאֲצֶל- Num. 11. v. 25. וַיָּרֶב *& insidiatus est*, pro וַיַּאֲרֶב- 1 Sam. 15. v. 5. אָזֹן *auscultabo*, pro אַאֲזִין Job 32. v. 11. אֹסֵף אֹסֵף *colligendo colligam*, pro אַאֲסִיף Zeph. 1. v. 2. 3. אָסֹף אֲסִיפֵם *colligendo colligam eos* Jer. 8. v. 13. sic אֲרִישֵׁנִי *depressissimum reddam eum*, pro אַאֲרִישֵׁנִי Jer. 49. v. 19. אֲרִיצֵם *humillimo loco constituam eos* Jer. 50. v. 44. כּוּשׁ תָּרִין יָדָיו לֵאלֹהִים *Æthiopia humillimè dimittet manus suas Deo*, (contrarium רוּם elatâ manu agere) pro תָּאֲרִין Psalm 68. v. 32. Huc refero quoque אֲשִׁמֵּם *reos peragam eos*, resolutâ vocali longâ terminali in brevem

brevem & dages forte § 119. pro אֲשֵׁים Ezek. 20. v. 26. וַיְשִׁמֵּם *& reos peregit eos*, eâdem formâ & origine, pro וַיְאַשֵּׁם 1 Sam. 5. v. 6. Item אַכְלָה *comedere faciam* (alios vid.) *te*, pro אֲאַכֵּל ex § 172. Exod. 33. v. 3. Unum יַתֵּל *tentorium figet*, retinet patach, ex יְאַהֵל Esa. 13. v. 20. fortè ad distinctionem à יָהֵל *splendebit*, ex הָלַל Job 31. v. 26. Alia analoga sunt, יְאוֹן *audiet* Job 9. v. 16. אַאֲמִין *credam*, ibid. אַאֲרִיךְ *prolongabo* Job 6. v. 11. Esai. 48. v. 9. Kimhi in Lexico ad rad. ברר & אבר etiam Imperativum hujus formæ agnoscit, הָבְרִי *pennatas reddite sagittas*, pro הַאֲבְרִי Jer. 51. v. 11. alii tamen ad ברר referre malunt, *mundate*, *extergite sagittas*: quod suadet tzeri sub ב, nisi illud pro chirek longo anomalôs positum dicatur, ex § 172. uti modò in אֲכַלְכֵּל ex הַאֲכַלְכֵּל.

Prima radicalis Aleph per aphæresin periit in מִבֵּית הָסוּרִים *è domo vinctorum*, pro הָאֲסוּרִים Eccles. 4. v. 14. unde ה kametz habet ad compensationem dages: quemadmodum solam vocalem amisit in nomine וְהָאסַפְסֻף *& collectanea multitudo*, pro אֲסַפְסֻף Num. 11. v. 4.

§ 129. *Quiescentia primâ Jod* potissimum ex § 57. ab analogiâ recedunt, quando propter characteristicam antecedentem prima schevato

vate quiescente foret insignienda, ex § 112.

Sed tamen alias quandoque mutationis leges, aliasque interdum causas habent.

In Conjugationis Kal futuro prima radicalis Jod juxta § 57. vel quiescit in chirek explicitè, sive expressa, atque tunc terminale punctum patach postulat.

יִירַשׁ *hæres erit* Gen. 21. v. 10. אִישַׁן *dormiam* Psal. 13. v. 4. At tzeri est à יָקַץ *evigilavit*, וַיִּיקַץ *& evigilavit* Gen. 9. v. 24. item à יָשַׂם *posuit* aut intransitivè *positus fuit*, ἅπαξ λεγόμ. יָשֵׂם *& posuit* eum scil. ponens, vel *positus fuit* Genes. 50. v. 26. rursum וַיִּצֶר *& formavit*, à יָצַר Genes. 2. v. 7. item omisso jod וַיִּצֹּר ibid. v. 19.

Vel quiescit in tzeri implicitè, sive subintellecta, ac terminale punctum tzeri requirit.

אֵלֵךְ *ibo* Psal. 23. v. 4. יִשְׁכֹּן *habitabit* Psalm 101. v. 7. Ob ultimam gutturalem semper, interdum etiam ante alias, patach assumitur, אֵדַע *sciam* Gen. 15. v. 8, תֵּרַד *descendes* Lam. 3. v. 48.

v. 48. Unum cholem habet, נָאוֹת *acquiescamus* Gen. 34. v. 15. וַיֹּאתוּ *& acquieverunt*, non deducto accentu ad affor mantem 2 Reg. 12. v. 9. nisi quis malit radicem statuere אוּת quiescente media Vav, & sub characteristica tzeri, quemadmodum in יְבוּשׁ *erubescet*, à בּוֹשׁ § 130.

Prior ratio magis analoga est, quia jod servatur; posterior magis anomala, quia jod perit.

Ast Jod interdum etiam deest post chirek, quod tunc longum est, defectivè scriptum, יִגְעַשׁ *arescet* Esa. 19. v. 7. וַיִּיגְעוּ *& fatigabuntur* Esa. 40. v. 30. וַיִּגְעוּ *& lassabuntur*, in pausâ, ibid. Rarissimè contrà Jod exprimitur post tzeri, אֵילְכָה *ibo*, Mich. 1. v. 8. וַיִּיקַר *& pretiosus erit* Psal. 72. v. 14.

Sequuntur autem rationem priorem, ceu analogiæ viciniorem, non tantùm ea verba, quæ sic usurpata occurunt, sed etiam quotquot futuri exemplum Biblicum non habent: Posteriorem autem verba sequentia solùm, יָצָת *acquivit*, יָדַע *novit*, יָלַד *peperit*, *genuit*, יָלַךְ *ivit*, יָצָא *exivit*, יָקַע *luxatus fuit*, יָרַד *descendit*, יָרַע *malum visum est*, יָשַׁב *sedit*, *habitavit*. Utramque admittunt ista, יָחַם *incaluit*: unde יֶחֱמַם *incalescet* Deuter. 19. v. 6. & semel יֶחֱמַם *in-*

יָחַם *incalescebat* 1 Reg. 1. v. 1. יָצַר *formavit*, unde, וַיִּצֶר *& formavit* Geneſ. 2. v. 7. & תֵּצֶר *& anguſtiam paſſus eſt* Jud. 2. v. 15. יָקַר *uſſit*, וַתִּיקַר Deut. 32. v. 22. יָקַר Eſa. 10. v. 16. יָקַר *pretioſus fuit*, וַיִּיקַר 1 Sam. 18. v. 30. יָקַר Pſal. 49. v. 9. יָשַׁם *deſolatus fuit*, תִּשָּׁמֵּנָה Gen. 47. v. 19. תִּישָׁמֵּנָה Ezek. 6. v. 6. utrobique in pauſâ. Huc refer יָבַשׁ *exaruit*, unde ſemel dicitur וַיִּבָּשׁ Hoſ. 13. v. 15.

Imperativus & Infinitivus, tàm conſtructus quàm abſolutus, regulares ſunt, quoties prior ratio obtinet.

יָקַץ *ſpuere* Num. 12. v. 14. וְלִיקֹד *& ad fundandum* Eſa. 51. v. 16. יָרֵא *time* Eccl. 12. v. 13. וְיִצְקוּ *& fundite* 1 Reg. 18. v. 34.

Sed quibus poſterior ratio convenit, in Imperativo per aphæreſin primam radicalem amittunt, ſervatâ vocali terminante futuri.

רֵד *deſcende* 2 Reg. 1. v. 15. דַּע *ſcito* Geneſ. 20. v. 7.

In Infinitivo conſtructo autem, præter aphæreſin primæ adhibent para-

paragogicum ה cum gemino segol.

וְיָלֹד & *parere* Job 15. v. 35. בְּלֶדְתּ *in pariendo* Geneſ. 16. v. 16. unde contractum eſt לָלֶדֶת *ad pariendum*, pro לָלֶדְתָּה 1 Sam. 4. v. 19. בָּעֵתּ *cognoſcere* Jerem. 9. v. 5. Infinitivus conſtructus etiam occurrit ſine ת paragogico, מֶרֶד *à deſcendendo*, pro מֶרֶדֶת Gen. 46. v. 3. itemque ex formâ perfectâ cum affixo, מְיָרְדִי־בוֹר *à deſcendendo me in foveam*, pro מֶרְדָתִי Pſalm 30. v. 4.

Quorum proinde alterutrum tempus anomalum exſtat, alteri quoque formando legem ponit, à תִּקְעֶ *luxabitur* Jer. 6. v. 8. formare licet קְעֶ *luxa*, & לַקְעֵת *ad luxandum*; Et viciſſim, quia occurrit רַשׁ *poſſide* Deut. 1. v. 21. & רָשׁ in pauſâ Deut. 2. v. 31. & וּרְשׁוּ *& poſſidete* Deut. 1. v. 8. item לָרֶשֶׁת *ad poſſidendum*, v. 31. rectè dicetur יִרַשׁ vel יִרָשׁ *poſſidebit*: quemadmodum ob formam וַיִּרַשׁ *& poſſidebit* Geneſ. 24. v. 60. obtinet alter imperativus, יְרָשֶׁהּ *poſſide*, in pauſâ, Deut. 33. v. 23. & infinitivus הַלְרִשֵׁנוּ *an ad poſſidendum nos*, Judic. 14. v. 15. Sic ab הַב *da* Prov. 30. v. 15. (unde cum affixis ſyllabis eſt kametz ſub He, הָבִי *date* Deuter. 32. v. 3. הָבָה *da* Gen. 11. v. 7. & v. 3. &

semel tzeri הִבְּי *date* Hos. 4. v. 18.) rectè formabitur יִתֵּב vel יִתֵּב *dabit*.

Anomala est aphæresis primæ Jod in præterito, quæ occurrit in יָרַד *descendit*, pro יְרַד Judic. 19. v. 11. in יָצְקוּ תַחֲנָה *effuderunt submissam orationem*, pro יִצְקוּ vel יִצָּקוּ, nisi ad יָצַק referri placeat, significatione à יָצַק mutuata Esa. 26. v. 16. in וְשָׁבַתִּי *& habitabo*, pro וְיָשַׁבְתִּי Psal. 23. v. 6. & in Infinitivo absoluto, cujus exempla sunt אִם־שׁוֹב תָּשֻׁבוּ *si habitando habitaveritis*, pro יָשׁוֹב Jer. 42. v. 10. כִּי־כֹל תּוּכָל *quòd valendo valeas*, pro יָכֹל Job 42. v. 2. vide Kimhi in Jer. 42. v. 10. Nec non paragoge sine aphæresi in Infinitivis יְבֹשֶׁת *exaresc ere* Gen. 8. v. 7. יְכֹלֶת *posse* Num. 14. v. 16. Ast nomina sunt, non infinitivi anomali, דֵּעָה *scientia* Esa. 11. v. 9. & Exod. 2. v. 4. לְלַדְתּוֹ *ad partum* 2 Reg. 19. v. 3.

Singulare est verbum יָכֹל *potuit*, quod in futuro Kal primam Jod mutat in Vav, quiescens in schurek, אוּכַל *potero* Gen. 19. v. 19. 22.

In conjugationibus Niphal, Hiphil & Hophal, (ex vicissitudine literarum אהוי § 3.) prima Jod mutatur

phoniam, ne duo cholem concurrant, נְפוּגֹתִי *debilitatus sum*, Psalm. 38. v. 9. (at cholem servârunt, נְפְצוֹתֶם *dispersi fuistis* Ezek. 11. v. 17. & cap. 20. v. 41. & וּנְקַטְתֶּם *& fastidium habebitis* Ezek. 20. v. 43.) in præterito & futuro Hiphil chirek longum, הֲשִׁיבֹנוּ *retulimus* Gen. 44. v. 8. (Aliquando tzeri adest in præterito Hiphil, וְהִקְמֹתָ *& collocabis* Deut. 27. v. 2. 2 Reg. 9. v. 2. הַעֲדֹתָה *contestatus es* Exod. 19. v. 23. שֶׁהֲבִיאֹתִיו *quòd introduxero eum* Cant. 3. v. 4. Et sic in רוּעַ ferè semper, הֲרֵעֹתֶם *malo affecistis* Gen. 43. v. 6. וַהֲרֵעֹתֶם *& tubâ clangetis* Num. 10. v. 9. & וַהֲרֵעֹתֶם *& clangorem edetis* Jos. 6. v. 10.

Aliàs terminale punctum est vocalis longa, eaque post incrementi finalis accessum immutabilis, ad compensandam quietem mediæ ejectæ: quæ proinde vocali brevi, si quæ adsit, substituenda, & ante affomantes asyllabas quoque conservanda est.

I. In *Kal* accipit Præteritum kametz loco patach, מָל *circumcidit* Joſ. 5. v. 7. מָטָה *declinavit* f. Pſal. 94. v. 18. שָׁחוּ *poſuerunt* Pſal. 3. v. 7. (pro quo reſoluto kametz in patach & dages שָׁחֲחוּ Pſalm. 49. v. 15. & Pſalm 73. v. 9.) aut tzerî, מֵת *mortuus eſt* Joſ. 1. v. 2. מֵתוּ *mortui ſunt* Exod. 4. v. 19. aut cholem, אוֹר *illuxit* Gen. 44. v. 3. טוֹבוּ *bona ſunt* Numer. 24. v. 5. בּוֹשְׁנוּ *pudefacti ſumus* Jerem. 9. v. 18. & ſemel בּוֹאוּ *veniunt* Jer. 27. v. 18. (Duo habent patach, טָחַ *oblevit* Eſa. 44. v. 18. & בָּז *ſprevit* Zach. 4. v. 10.) Participium præſens ſeu Benoni terminationes præteriti ſuas facit, קָמִים *inſurgentes* Pſalm. 3. v. 2. (pro quo etiam occurrit הַקָּמִים 2 Reg. 16. v. 7.) מֵת *moriens* Eſai. 38. v. 1. נֹתֵי *educens me* Pſal. 22. v. 10. Participium præteritum ſeu Pahul ſchurek, מוּל *circumciſus* Jer. 9. v. 24. Interdum Benoni & Pahul communem formam habent, חָשִׁים *feſtini* Num. 32. v. 17. סוֹרֵי *degeneres*, Jerem. 2. v. 21. Infinitivus, Imperativus & Futurum amant ſchurek, (quemadmodum aliquando in perfectis §119.) rarius cholem, קוּם *ſurgere* Pſal. 18. v. 39. קוֹם יָקוּמוּ *ſtando ſtabunt* Jer. 44. v. 29. קוּמִי וְדוֹשִׁי *ſurge & tritura* Mich. 4. v. 13. תָּשׁוּב *reverteris* Ier. 15. v. 19. יָשֻׁבוּ *revertentur*, ibid.

ibid. וְיָשָׁב *& revertetur* Eccleſ. 12. v. 7. attamen ante aſyllabas afformantes rariſſimum eſt cholem, niſi in verbo בּוֹא *venire*, ſemper. (kibbutz occurrit in רֻץ *curre* 1 Sam. 20. v. 36. & קֻם *ſurge tibi* Joſ. 7. v. 10. 13. II. In *Niphal* ubique eſt cholem, נָכוֹנוּ *parata ſunt* Prov. 19. v. 29. וַיֵּאֹר *& illuxit* 2 Sam. 20. v. 32. At ſchurek habent, וְתִנָּצוֹר *& obſeſſus* Ezek. 6. v. 12. נְצוּרָה *obſeſſa*, Eſa. 1. v. 8. נִבְהָלִים *perplexi* Exod. 14. v. 3. כְּהָרוּשׁ *ſicut triturari* Eſa. 25. v. 10. III. In *Hiphil* ex analogiâ chirek longum vel tzeri: prius tamen ſemper in Infinitivo & Imperativo aphæreſin characteriſticæ paſſis, גִּיל *exſultare* Proverb. 23. v. 24. שִׂים *pone* Geneſ. 31. v. 37. Interdum tzeri manet ante afformantes aſyllabas, הֵנִיקָה *manavit* Jerem. 6. v. 7. הֵפֵרוּ *irritum fecerunt* Jerem. 11. v. 10. & ante affixa יְפֵרֵנִי *irritum reddet illud* Numer. 30. v. 14. Participium in tzeri conſtans finiunt מֵפֵר *irritum reddens* Job. 5. v. 12. מְצֵרָה *anguſtiis affecta*, à מָצַר Jerem. 48. v. 41. מֵרֵעִים *malefacientes*, à מָרַע Pſalm. 22. v. 17.

In Conjugationibus Dageſſatis media Vav vel mutatur in Jod, dages forte recipiens.

קָם *stabilivit* Esth. 9. v. 31. וְתִּנְתָּם *& reum constituetis* Dan. 1. v. 10. וַיַּצְמִידוּ *& se finxerunt legatos* Jos. 9. v. 4. הִצְטַיַּדְנוּ *in viaticum assumsimus*, ibid. v. 12.

Vel ejicitur & compensatur bifariam: aliquando geminatione tertiæ radicalis, & tunc loco dages & vocalis brevis antecedaneæ assumitur cholem, (quia dages istud tertiæ inscribi non debet.)

יְנוֹבֵב *eloquentes faciet* Zach. 9. v. 17. יְחֻמְלָלוּ *præcisa sunt* Psal. 58. v. 8. (semel geminatur quidem tertia, sed primæ radicali præponitur, יְלוֹעֲעוּ *absorbebunt*, pro יְלֻעֻעוּ Job 39. v. 30. nisi satius sit analogum dicere à עָלַע excidente dages: semel item geminatur prima radicalis, יְעוֹרְרוּ *excitabunt*, pro יְעֹרְרוּ Esa. 15. v. 5.)

Aliquando geminatione primæ ac tertiæ, quæ suo ordine repetuntur.

יְכוֹנְנֵהוּ *disponit* Psal. 112. v. 5. וְכֹלְכְּלוּ *& sustentati sunt*, 1 Reg. 20. v. 27.

Idem Verbum autem interdum diversas formas

mas admittit, וְאֶקְיְמָה *& præstabo* Ps. 119. v. 106. אֲקִימֵם *erigam* Esa. 44. v. 26. יִתְפַּצְּצוּ *dissipabuntur* Hab. 3. v. 6. וַיְפַצְּעֵנִי *& dissipavit me* Job. 16. v. 12. וַיְפָרְפְּרֵנִי *& disrupit me*, ibid. פֹּרַרְתָּ *dirupisti* Psal. 74. v. 13.

Verba, quæ tertiam habent He quiescens, mediam Vav semper mobilem, eoque etiam analogam habent, שָׁוָה לִי *profuit mihi* Job 33. v. 27. אֲשַׁוֶּה *æquabo* Lam. 2. v. 13. Mobile quoque Vav est in נָוַע *exspiravit*, עָוָה *perversè egit*, רָוַח *respiravit*, שָׁוַע *votiferatus est*; quæ idcircò analoga sunt.

Paradigma Verborum Quiescentium mediâ radicali Vav.

K A L.

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	קָמוּ	קָמָה	קָם	3.
	קַמְתֶּן	קַמְתְּ	קַמְתָּ	2.
Com.	קַמְנוּ	Com.	קַמְתִּי	1.

Participium Præsens.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
קָמוֹת	קָמִים	קָמָה	קָם

Pahul.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
קוּמוֹת	קוּמִים	קוּמָה	קוּם

Infinitivus.

קוּם שׁוּב

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
קוּמְנָה	קוּמוּ	קוּמִי	קוּם 2.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תָּקוּמְנָה vel תְּקוּמֶינָה	יָקוּמוּ תָּקוּמוּ	תָּקוּם	יָקוּם 3.
		תָּקוּמִי	תָּקוּם 2.
Com.	נָקוּם	Com.	אָקוּם 1.

NIPHAL.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com.	נָקוּמוּ	נָקוּמָה	נָקוּם 3.
נְקוּמוֹתֶם	נְקוּמוֹתָם	נְקוּמוֹת	נְקוּמוֹתָ 2.
Com.	נְקוּמוֹנוּ	Com.	נְקוּמוֹתִי 1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
נְקוּמוֹת	נְקוּמִים	נְקוּמָה	נָקוּם

Infinitivus.

הָקוּם

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
הָקֻמְנָה	הָקוּמוּ	הָקוּמִי	הָקוּם 2.

Futu-

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תְּקֹמְנָה	יְקוֹמוּ / תְּקוֹמוּ	תָּקוּם / תָּקוּמִי	3. / 2.
Com. נְקוּם		Com. אָקוּם	1.

PIHEL.

קוֹמֵם קוֹמֵמָה קוֹמַמְתָּ		
חִיֵּב חִיְּבָה חִיַּבְתָּ		*Præteritum.*
כִּלְכֵּל כִּלְכְּלָה כִּלְכַּלְתָּ		
&c. מְקוֹמֵם מְקוֹמֶמֶת מְקוֹמָמִים מְקוֹמָמוֹת		*Participium.*
Sic מְכַלְכֵּל & מְחַיֵּב		
&c. חַיֵּב כַּלְכֵּל		*Infinitivus.*
&c. קוֹמֵם קוֹמְמִי קוֹמְמוּ		*Imperativus.*
יְקוֹמֵם &c. תְּקוֹמֵם		*Futurum.*

PYHAL.

&c. קוֹמַם קוֹמְמָה קוֹמַמְתָּ		*Præteritum.*
Sic חֻיַּב & כֻּלְכַּל		
&c. מְקוֹמָם מְקוֹמָמָה מְקוֹמָמִים מְקוֹמָמוֹת		*Participium.*
קוֹמַם		*Infinitivus.*
יְקוֹמַם &c. תְּקוֹמַם		*Futurum.*

HIPHIL.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com. הֵקִימוּ		הֵקִים הֵקִימָה	3.
הֲקִימוֹתֶם הֲקִימוֹתֵן		הֲקִימוֹתָ הֲקִימוֹת	
הֲקַמְתֶּם הֲקַמְתֶּן		הֲקַמְתָּ הֲקַמְתְּ	2.

Com.	הֲקִימוֹנִי / הֲקִמְנִי	Com.	הֲקִימוֹתִי / הֲקַמְתִּי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מְקִימִים	מְקִימוֹת	מֵקִים	מְקִימָה

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לְהָקִים	הָקֵם

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
הָקֵמְנָה	הָקִימוּ	הָקִימִי	הָקֵם	2.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
vel תָּקֵמְנָה	יָקִימוּ / תָּקִימוּ	תָּקֵם	יָקִים	3.
		תָּקִימִי	תָּקִים	2.
Com.	נָקִים	Com.	אָקִים	1.

HOPHAL.

Praeteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
Com.	הוּקְמוּ	הוּקְמָה	הוּקַם	3.
הוּקַמְתֶּם	הוּקַמְתֶּן	הוּקַמְתְּ	הוּקַמְתָּ	2.
Com.	הוּקַמְנוּ	Com.	הוּקַמְתִּי	1.

Participium.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מוּקָמִים	מוּקָמוֹת	מוּקָם	מוּקָמָה

Infini-

Infinitivus.

הָקֵם

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תָּקֻמְנָה	יָקֻמוּ	תָּקֵם	יָקֵם 3.
	תָּקֻמוּ	תָּקֻמִי	תָּקֵם 2.
Com.	נָקֵם	Com.	אָקֵם 1.

HITHPAHEL.

&c.	הִתְקוֹמֵם	*Præteritum.*
&c.	מִתְקוֹמֵם מִתְקוֹמֶמֶת	*Participium,*
	הִתְקוֹמֵם	*Infinitivus.*
&c.	הִתְקוֹמֵם	*Imperativus.*
&c.	יִתְקוֹמֵם	*Futurum.*

§ 131. *Quiescentia tertiâ Aleph* anomaliam habent, quando ea ante affor mantes syllabicas schevate quiescente foret insignienda, juxta § 114. Hoc enim scheva repudiatur ab Aleph, ipsum autem quiescit, in Præteritis quidem antecedente kametz in Kal, & tzeri in conjugationibus reliquis.

קָרָאתִי *clamavi* Psal. 119. v. 145. נִקְרָאתִי *vo-*

cata fui Esth. 4. v. 11. רְפָאתָם *sanâstis* Ezek. 34. v. 4. הוֹצֵאתָ *eduxisti* Deut. 9. v. 26. (aſt הֲבֵאתָה *adductus es* Ezek. 40. v. 4.) Quoties tamen in Kal terminale tzeri obtinet, id ibidem retinetur, וְיָרֵאתָ *& timebis* Levit. 19. v. 14. (at יְרֵאתֶם *timuiſtis* Joſ. 4. v. 24.

In Imperativis autem & Futuris antecedente ſegol.

קְרֵאן *vocate* Ruth. 1. v. 20. תִּמְצֵאן *invenient* Deut. 31. v. 21.

Aleph finale mutat antecedens patach in kametz, ex § 63. numer. 2.

מָצָא *invenit* Gen. 19. v. 19. וּמְצָאֵךְ *& inveniſo* Prov. 3. v. 4. נֶחְבָּאוּ *latebat* Judic. 9. v. 5. ſed quamprimùm Aleph finale eſſe deſinit, redit patach, ex § 115. mutandum, קָלְאָה *cohibuit* Hagg. 1. v. 10. קָלְאוּ *cohibuerunt*, ibid.

Cæterùm Aleph interdum excidit, מָלֵתִי *plenus ſum*, pro מָלֵאתִי Job. 32. v. 18. מָצֵתִי *inveni*, pro מָצָאתִי Num. 11. v. 11. וְתִשָּׂנָה *& levabunt*, pro תִּשָּׂאנָה Jer. 9. v. 17. Rariùs tamen id fit quando finale eſt, אֲבִי לָךְ *adducam tibi*, pro אָבִיא Mich. 1. v. 15. יִגֵּי *franget*, pro יִגְיָא Pſalm 141. v. 5. Sic מֵבִי *adducens* Jerem. 19. v. 15.

v. 15. & cap. 39. v. 16. הֶחֱטִי *peccare fecit* 2. Reg. 13. v. 6. מֵחֲטוֹ־לִי *à peccando mihi* Genes. 20. v. 6.

Paradigma Verborum Quiescentium prima radicali Aleph.

KAL.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
Com.	מָצְאוּ	מָצְאָה	מָצָא	3.
מְצָאתֶן	מְצָאתֶם	מָצְאַת	מָצָאתָ	2.
Com.	מָצָאנוּ	Com.	מָצָאתִי	1.

Participium Præsens.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מוֹצְאוֹת	מוֹצְאִים	מוֹצְאָה / מוֹצֵאת	מוֹצֵא

Pahul.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
מְצוֹאוֹת	מְצוֹאִים	מְצוֹאָה	מָצוֹא

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לִמְצֹא	מָצֹא

Imperativus.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
מְצֶאנָה	מְצָאוּ	מְצָאִי	מְצָא	2.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תִּמְצָאנָה	יִמְצְאוּ / תִּמְצְאוּ	תִּמְצָא	יִמְצָא 3.
		תִּמְצְאִי	תִּמְצָא 2.
Com.	נִמְצָא	Com.	אֶמְצָא 1.

NIPHAL.

&c.	נִמְצָאתָ	נִמְצְאָה	נִמְצָא *Præteritum.*
&c.	נִמְצֵאת	נִמְצָאָה	נִמְצָא *Participium.*
			הִמָּצֵא *Infinitivus.*
הִמָּצֶאנָה	הִמָּצְאוּ	הִמָּצְאִי	הִמָּצֵא *Imperativus.*
		&c.	יִמָּצֵא *Futurum.*

PIHEL.

&c.	מִצָּאתָ	מִצְּאָה	מִצָּא *Præteritum.*
&c.	מְמֻצֵּאת	מְמֻצָּאָה	מְמֻצָּא *Participium.*
			מַצֵּא *Infinitivus.*
מַצֶּאנָה	מַצְּאוּ	מַצְּאִי	מַצֵּא *Imperativus.*
		&c.	יְמַצֵּא *Futurum.*

PUHAL.

&c.	מֻצֵּאתָ	מֻצְּאָה	מֻצָּא *Præteritum.*
&c.	מְמֻצֵּאת	מְמֻצָּאָה	מְמֻצָּא *Participium.*
			מֻצָּא *Infinitivus.*
		&c.	יְמֻצָּא *Futurum.*

HIPHIL.

&c.	הִמְצֵאתָ	הִמְצִיאָה	הִמְצִיא *Præteritum.*

Parti-

&c.	מַמְצִיא	מַמְצִיאָה	*Participium.*
	הַמְצִא		*Infinitivus.*
הַמְצִיאָנָה	הַמְצִיאִי	הַמְצִיאוּ	*Imperativus.*
	&c.	יַמְצִיא	*Futurum.*

HOPHAL.

&c.	הָמְצָא	הָמְצְאָה	*Præteritum.*
&c.	מָמְצָא	מָמְצְאָה	*Participium.*
	הָמְצָא		*Infinitivus.*
	&c.	יָמְצָא	*Futurum.*

HITHPAHEL.

&c.	הִתְמַצָּא	הִתְמַצְּאָה	*Præteritum.*
&c.	מִתְמַצָּא	מִתְמַצְּאָה	*Participium.*
	הִתְמַצָּא		*Infinitivus.*
	&c.	הִתְמַצָּא	*Imperativus.*
	&c.	יִתְמַצָּא	*Futurum.*

§ 132. *Quiescentia tertiâ He* (quia He non nisi in fine quiescit § 34.) necessariam patiuntur anomaliam; Est verò hæc anomalia alia quando He finale est, alia quando in medio constituitur.

Quoties He finale est, loco suæ quietis proprio, manet & quiescit,

scit, sed ut omnium conjugationum communis fiat terminatio in similibus temporibus. Antecedit enim in Præteritis kametz, (pro patach ex § 63. num. 2.)

חָלָה *ægrotavit* Esa. 39. v. 1. נִרְאָה *visus fuit* Gen. 48. v. 3. כִּסָּה *obtexit* Num. 9. v. 15. זוֹנָה *scortatum est*, Ezek. 16. v. 34. הִפְנָה *obvertit* Jer. 48. v. 39. הָגְלָה *deportatus fuit* Esth. 2. v. 6. הִתְאַוָּה *impensè desiderat* Prov. 21. v. 26.

In Participiis segol.

בּוֹזֶה *spernens* Prov. 15. v. 20. גִּבֶּה *contemtus*, Psalm. 15. v. 4. מְכַסֶּה *tegens* Prov. 10. v. 18. וּמְעֻנֶּה *& afflictus* Esa. 53. v. 4. מַעֲלֶה *adscendere faciens* Esai. 8. v. 7. מַפֶּכֶת *obversa* Ezek. 9. v. 2. וּמִתְעַלֶּה *& explicans se* Psalm. 37. v. 35. Solum Pahul Kal mutat He in jod mobile, punctatione regulari, בָּנוּי *ædificatus* Cantic. 4. v. 4. (duo tamen carent illo Jod, וְצָפוּי *& absconditus* Job. 15. v. 22. הָעָשׂוּי *qui factus* Job. 41. v. 24.)

In Infinitivus cholem.

וּבְכֹה *& flendo* 2 Sam. 3. v. 16. הִגָּלֹה *an revelando*

velando 1 Sam. 2. v. 27. קָנֹה *exspectando* Psal. 40. v. 2. & sine He aliquando, sed expresso vav sub Cholem, רָאוֹ *videndo* Gen. 26. v. 28. (semel desinit in segol, אוּכַל־בּוֹ *fortè potero plagam edere in ipso* Num. 22. v. 6. nisi quis malit regulare futurum dicere, *fortè prævalebo, plagam edemus*, ego populusque meus, *in ipso:* vel ut sit infinitivus exclusâ tertiâ radicali, & adscito He paragogico, cum antecedente segol.) Constructus Infinitivus He in thau mutat (ad imitationem ה fœm. in nominibus § 76.) לִבְנֹת *ad ædificandum* Gen. 11. v. 8. at retinetur etiam hîc nonnunquam He, רְאֹה פָנֶיךָ *videre faciem tuam* Gen. 48. v. 11. עֲשֹׂה־סְמִים *facere declinantium* Psal. 101. v. 3. קְנֹה־חָכְמָה *acquirere sapientiam* Prov. 16. v. 16. לְהַרְאֹת *ad apparendum* Judic. 13. v. 21. 1 Sam. 3. v. 21. & viciſſim Thau nonnunquam assumitur in absoluto, וְשָׁתוֹת *& bibere*, Esa. 22. v. 13. רָאוֹת *videre* Esa. 42. v. 20.

In Imperativis tzeri.

רְאֵה *vide* Genes. 27. v. 27. הַרְאֵה *ostende te* 1 Reg. 18. v. 1. חַבֵּט *exspecta* Habak. 2. v. 3. הַרְפֵּה *dimitte* Judic. 11. v. 37. (semel segol occurrit, רַבֵּה *multiplica* Jud. 9. v. 29.)

In Futuris segol.

יִהְיֶה *erit*

יִהְיֶה *erit* Eccl. 3. v. 14. אִבְנֶה *ædificabor* Geneſ. 16. v. 2. אֶצְפֶּה *ſpeculabor* Mich. 7. v. 7. יִכָּפְתוּ *obtegetur* Eccleſ. 6. v. 4. אֶכְפְּתָה *accumulabo* Deut. 32. v. 23. יִתְאַוֶּה *concupiſcet* Eccl. 6. v. 2.

Quoties He in medio collocatur vel propriam vel communem cum quieſcentibus reliquis quietis rationem ſequitur; illam cum ſyllabicis, hanc cum aſyllabis afformantibus.

Ante afformantes ſyllabicas quidem, quæ ad ſyllabam perfectam accedunt, (quia ſolum He in medio dictionis quieſcere nequit, tametſi claudat ſyllabam § 34.) mutatur in quieſcentem aliam, videlicet in Jod, & hoc quieſcens, in Præteritis in chirek vel tzeri: quæ vocales promiſcuè adhibentur in Pihel.

וְאִוִּיתִי *& præcepi* Lev. 25. v. 21. & צִוִּיתִי *præcepi* Eſa. 13. v. 3.

Et in

Et in Hiphil.

הֶעֱלִיתָ *adscendere feciſti* Exod. 32. v. 7. & הֶעֱלִיתָ Exod. 33. v. 1.

Et in Hithpahel.

וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ *& incurvabis te* Deut. 4. v. 19. & הִשְׁתַּחֲוִיתִי *incurvavi me* 2 Sam. 16. v. 4.

Solum chirek in Kal.

פָּרִיתָ *fodiſti* Pſal. 40. v. 7. וַעֲשִׂיתֶם *& facietis* 1 Sam. 6. v. 5.

Solum tzeri in Paſſivis, Niphal.

וְנִבְנֵית *& ædificaberis* Jer. 31. v. 4.

Pyhal.

עֻנֵּיתִי *afflictus ſum* Pſal. 119. v. 71.

Hophal.

חֻלֵּיתִי *infirmatus ſum*, 1 Reg. 22. v. 34.

Quædam in Niphal habent chirek, וְנִקֵּיתָ *& inſons eris* Gen. 24. v. 8. וְנִפָּלִינוּ *& ſeparabimur* Exod. 33. v. 16. וְנִגָּלִינוּ *& retegemur* 1 Sam. 14. v. 8. Huc pertinet נִמְאִינוּ *ſordidi ſumus*, ex § 133. Job. 18. v. 3.

In Imperativis & Futuris in ſegol.

וּרְאֶינָה *& videte* Cant. 3. v. 11. תֶּחֱזֶינָה *videbitis*

bunt Esai. 33. v. 17. תִּרְאֶינָה *videbunt* ibid.

Cæterùm Jod istud quandoque omittitur, רָאִתָה *vidisti* Psal. 10. v. 14. בָּנִתִי *ædificavi* 1 Reg. 8. v. 44. שׁשִׁתִי *deprædatus sum*, pro שָׁשִׂיתִי vel שָׁסִיתִי Esa. 10. v. 23. הֶלְאִתִיךָ *fatigavi te* Mich. 6. v. 3. הַעֲלֹתִיךָ *adscendere feci te*, ibid. v. 4. חֲשִׁשֶׂנָּה *facient* Job. 5. v. 12. Semel pro Jod adhibitum est dages forte, תַּעֲנֶינָה *respondent*, pro תַּעֲנֶינָּה Jud. 5. v. 29. semel jod & dages conjunguntur תִּרְאֶינָה *videbunt*, Mich. 7. v. 10. Unum pro He sumit Vav mobile, שָׁלַוְתִּי *tranquillus fui* Job 3. v. 26.

Ante affixantes asyllabas verò, eodemque modo ante affixa quæcunque, (quia nulla quiescens vocalem antecedere potest §. 33.) He unà cum puncto antecedente excluditur.

שָׁלְהֵי *prosperè agunt*, pro שָׁלְהֵּי Jer. 12. v. 1. עָשֵׂי *faciunt*, ibid. v. 2. בְּנִי *ædificate*, pro בְּנִרְּי Jer. 29. v. 5. תְּדַמֵּי *imagineris* Esth. 4. v. 13. הַרְבָּה *multiplicando*, pro הַרְבֵּהּ cum He paragogico Gen. 3. v. 16. cap. 16. v. 10. & cap. 22. v. 17. וְאֶשְׁעֵהּ *& respiciam*, pro אֶשְׁעֶהּ cum He paragogico Psal. 119. v. 117. sic וְנִשְׁתָּעֶה *& obstupescemus*

pescemus, pro נִשְׁתַּעֲטָה accentu insuper per anomaliam retracto ad penultimam, non obstante He paragogico Esa. 41. v. 23. (nisi satius sit radicem facere שָׁתַע *obstupuit*, unde & hoc in pausâ, pro נִשְׁתָּעָה & v. 10. אַל־תִּשְׁתָּע *ne obstupescas*, etiam in pausâ producto patach in kametz, וְנַחֲתָה *& ducet te*, pro נַחֲתָה Esa. 58. v. 11. Huc pertinet עֲשֹׂתוֹ *facere illud*, ex infinitivo עֲשֹׂה & הוּ affixo, pro עֲשׂוֹתוֹ Exod. 18. v. 18. מֵחֳתוֹן *ab æstuando*, ex infinitivo חֳתָה & ו paragogico Psal. 85. v. 4.

Ast in tertiâ fœmininâ singulari præteritorum (ut distinctio sit ab eâdem personâ masculinâ,) He non tollitur, sed in Thau mutatur, (quemadmodum in Infinitivo constructo) & kametz antecedens (cessante causâ mutationis § 63. num. 2.) redit in patach, quod in scheva abit ex § 115.

זְנָחָה *scortata est*, pro זָנְחָה ex זָנָה Gen. 38. v. 24. Si tamen affixum accedat, He radicale perit, uti ante affomantes syllabas reliquas, (quia He fœmininum differentiam generis indicat § 142. הַעֲלָתָם *adscendere fecit eos*

Joſ. 2. v. 6. ex הֶעֱלָה cum ה fœm., pro הַעֲלָתָה non autem ex הֶעֱלָתָה unde foret הַעֲלָתָתַם; at maſculum הֶעֱלָה cum ה radicali, faciet הַעֲלָם *adſcendere fecit eos*, quemadmodum dicitur הֶעֱלָנוּ *adſcendere fecit nos* Exod. 32. v. 1.

Aliquando etiam ante aſyllabas afformantes He mutatur in Jod, ſed mobile, יִרְבֶּיךָ *multiplicabuntur* Deut. 8. v. 13. יִרְוֶה *irrigabuntur* Pſalm. 36. v. 9. תַּדְמִינִי *aſſimilabitis me* Eſa. 46. v. 5. תִּגְיֵן *mœrore afficietis* Job. 19. v. 2. הֵלִי *tollite*, pro הֵלִי excidente dages, Prov. 26. v. 7. Sic in Benoni Kal, כְּעֻטָּה *ſicut velata* Cant. 1. v. 7. aliàs adſcito dages & chirek brevi antecedente, בּוֹכִיָּה *flens* Lam. 1. v. 16. פּוֹרִיָּה *fertilis* Pſal. 128. v. 3. הַמְּהִירָה *ſtrepera* Prov. 7. v. 11. צוֹפִיָּה *ſpeculans* Prov. 31. v. 27. הָאִתְּנוֹת *vemura* Eſa. 41. v. 23. Et in Participio Pyhal, מְמֻחִים *medullata* Eſa. 25. v. 6. Similiter ante affixa tranſiit He in Jod, tum quieſcens, in יְחַיֵּנִי *vitæ reſtituet nos*, pro יְחַיֵּנוּ Hoſ. 6. v. 2. in וְכַפֵּמוֹ *obtegat eos*, pro וְכִפָּמוֹ Pſal. 140. v. 10. in מְפַתִּיהָ *perſuadens eam*, pro מְפַתֶּהָ Hoſ. 2. v. 16. (niſi reddere placeat *Ego perſuadentes eam*, myſticè Trinitatem inſinuando, quæ in fœdere gratiæ concurrit, vide etiam Hoſ. 12. v. 4. Similis forma

forma est Esa. 22. v. 11. אֵלֹעֹשֶׂיהָ *ad facientem ea*, pro עֹשֶׂה, seu potius, *facientes ea:* conf. cap. 6. v. 8. (in הַכֵּנִי *percute me*, pro הַכֵּנִי 1 Reg. 20. v. 35. 37. & in אַפְאִיהֶם *ad extremos angulos profligabo eos*, adhibito affixo syllabico, quod Verbis alioqui non jungitur, pro אַפְאֵם Deut. 32. v. 26. tum mobile, in וַיֶּאֱתֶנִי *& obvenit mihi*, pro וַיֶּאֱתֶנִי Job. 3. v. 25. Semel in Vav mobile & non deducto accentu, in אַרְוֶךָּ *irrigabo te*, f. pro אַרְוֵךְ: seu potiùs transpositis literis, pro אַרְוֶךָּ, quomodo jod mobile quoque adesset Esa. 16. v. 9.

Ante He paragogicum occurrit Vav mobile pro He radicali in לְהַבִּיטוֹ בָּךְ *ad intuendum in te* Ezek. 28. v. 17.

Paradigma Verborum Quiescentium tertiâ radicali He.

K A L.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.		
Com.	גָּלוּ	גָּלְתָה	גָּלָה	3.
גְּלִיתֶן	גְּלִיתֶם	גָּלִית	גָּלִיתָ	2.
Com.	גָּלִינוּ	Com.	גָּלִיתִי	1.

Participium Præsens.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
גּוֹלוֹת	גּוֹלִים	גּוֹלָה	גּוֹלֶה

Pahul.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
גְּלוּיוֹת	גְּלוּיִים	גְּלוּיָה	גָּלוּי

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לְגָלוֹת	גָּלָה

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
גְּלֶינָה	גְּלוּ	גְּלִי	גְּלֵה	2.

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
תִּגְלֶינָה	יִגְלוּ	תִּגְלֶה	יִגְלֶה	3.
	תִּגְלוּ	תִּגְלִי	תִּגְלֶה	2.
Com.	נִגְלֶה	Com.	אֶגְלֶה	1.

NIPHAL.

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	נִגְלוּ	נִגְלְתָה	נִגְלָה	3.
נִגְלֵיתֶן	נִגְלֵיהֶם	נִגְלֵית	נִגְלֵיתָ	2.
Com.	נִגְלֵינוּ	Com.	נִגְלֵיתִי	1.

Participium.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
נִגְלוֹת	נִגְלִים	נִגְלָה	נִגְלֶה

Infiniti-

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לְהִגָּלוֹת	הִגָּלֹה

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
הִגָּלֶינָה	הִגָּלוּ	הִגָּלִי	הִגָּלֵה	2.

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
תִּגֶּלֶינָה	יִגְלוּ / תִּגְלוּ	תִּגָּלֶה	יִגָּלֶה	3.
		תִּגְלִי	תִּגָּלֶה	2.
Com.	נִגְלֶה	Com.	אֶגָּלֶה	1.

PIHEL.

Præteritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	גִּלּוּ	גִּלְּתָה	גִּלָּה	3.
גִּלִּיתֶן	גִּלִּיתֶם	גִּלְּית	גִּלִּיתָ	2.
Com.	גִּלִּינוּ	Com.	גִּלִּיתִי	1.

Participium.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
מְגַלּוֹת	מְגַלִּים	מְגַלָּה	מְגַלֶּה	

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לְגַלּוֹת	גַּלֹּה

Imperativus.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
גַּלֶּינָה	גִּלּוּ	גִּלִּי	גַּלֵּה	3.

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
	יְגַלּוּ	תְּגַלֶּה	יְגַלֶּה	3.
תְּגַלֶּינָה	תְּגַלּוּ	תְּגַלִּי	תְּגַלֶּה	2.
Com.	נְגַלֶּה	Com.	אֲגַלֶּה	1.

PYHAL.

Prateritum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
Com.	פָּלוּ	פָּלְתָה	פָּלָה	3.
פְּלִיתֶן	פְּלִיתֶם	פָּלִית	פָּלִיתָ	2.
Com.	פָּלִינוּ	Com.	פָּלִיתִי	1.

Participium.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.
מְפֻלּוֹת	מְפֻלִּים	מְפֻלָּה	מְפֻלֶּה

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לְפַלּוֹת	פָּלָה

Futurum.

f. Plural.	m.	f. Singul.	m.	
	יְפַלּוּ	תְּפֻלֶּה	יְפֻלֶּה	3.
תְּפֻלֶּינָה	תְּפַלּוּ	תְּפַלִּי	תְּפַלֶּה	2.
Com.	נְפַלֶּה	Com.	אֲפַלֶּה	1.

HIPHIL.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com. הִגְלוּ		הִגְלָתָה הִגְלָה	3.
הִגְלִיתֶם	הִגְלִיתֶן	הִגְלִית הִגְלִיתְ	2.
Com. הִגְלִינוּ		Com. הִגְלִיתִי	1.

Participium.

f. Plural. m.	f. Singul. m.
מַגְלוֹת מַגְלִים	מַגְלָה מַגְלֶה

Constr. *Infinitivus.* Absol.

לְהַגְלוֹת הַגְלָה

Imperativus.

f. Plural. m.	f. Singul. m.	
הַגְלִינָה הַגְלוּ	הַגְלִי הַגְלֵה	2.

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תַּגְלֶינָה	יַגְלוּ / תַּגְלוּ	תַּגְלֶה יַגְלֶה	3.
		תַּגְלִי תַּגְלֶה	2.
Com. נַגְלֶה		Com. אַגְלֶה	1.

HOPHAL.

Præteritum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
Com. הָגְלוּ		הָגְלְתָה הָגְלָה	3.
הָגְלִיתֶם	הָגְלִיתֶן	הָגְלִית הָגְלִיתְ	2.
Com. הָגְלִינוּ		Com. הָגְלִיתִי	1.

Participium.

f. Plural. m.	f. Singul. m.
מְגֻלִּים מְגֻלּוֹת	מְגֻלָּה

Constr.	*Infinitivus.*	Absol.
	לְהִגָּלוֹת	הִגָּלֹה

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
	יִגְלוּ	תִּגְלֶה	3.
תִּגְלֶינָה	תִּגְלוּ	תִּגְלִי	2.
Com. נִגְלֶה		Com. אֶגְלֶה	1.

HITHPAHEL.

Præteritum.

f. Plural. m.	f. Singul. m.	
Com. הִתְגַּלּוּ	הִתְגַּלְּתָה	3.
הִתְגַּלִּיתֶם הִתְגַּלִּיתֶן	הִתְגַּלִּית	2.
Com. הִתְגַּלִּינוּ	Com. הִתְגַּלִּיתִי	1.

Participium.

f. Plural. m.	f. Singul. m.
מִתְגַּלִּים מִתְגַּלּוֹת	מִתְגַּלָּה

Infinitivus.

Constr.	Absol.
לְהִתְגַּלּוֹת	הִתְגַּלֹּה

Imperativus.

f. Plural. m.	f. Singul. m.	
הִתְגַּלּוּ הִתְגַּלֶּינָה	הִתְגַּלֵּי	2.

Futu-

Futurum.

f. Plural. m.		f. Singul. m.	
תִּחְגַּלְנָה { יִחְגַּלְנָה / תִּחְגַּלְנָה		תִּחְגַּלְנָה תִּחְגַּלִי	3. 2.
Com. נִתְגַּלֶּה		Com. אֶתְגַּלֶּה	1.

§ 133. *Quiescentia tertiâ Aleph & tertia He* frequenter formas permutant, aut permiscent, ex vicissitudine literarum אהוי § 3.

Quibus tertia est Aleph, à finitis in He quiescens mutuantur I. solam punctationem, כָּלְאָתִי *cohibui* Psal. 119. v. 101. וּמוֹצֵא *& inveniens* Eccl. 7. v. 26. חֹטֵא *peccans* Eccl. 8. v. 12. יָרֵאוּ *timete* Psal. 34. v. 10. מָלֵא *implevit* Jerem. 51. v. 34. וְרָפֵא *& sanando* Exod. 21. v. 19. II. solam literam, נְשׂוּי *levatus* Psal. 32. v. 1. רָפָה *sana* Psal. 60. v. 4. נִפְלֵיתִי *admiratus sum* Psal. 139. v. 14. תֵּרָפֶינָה *sanabunt* Job. 5. v. 18. III. simul & literam & punctationem, וְצֵמְאוּ *& sities*, pro צָמְאוּ Ruth. 2. v. 9. וְנָשׂוּ *& ferent* Ezek. 39. v. 26. מָלֵי *plena sunt* Ezek. 28. v. 16. נִרְפָּתָה *sanata est*, in pausâ Jer. 51. v. 9. נִטְמֵינוּ *sordidi sumus* Job. 18. v. 3. בּוֹטֶה *effutiens* Prov. 12.

verb. 12. v. 18. הַמַּקְנֶה *ad zelotypiam provocans* Ezek. 8. v. 3. וַיִּרְפֵּא *& sanant* Jer. 8. v. 11.

In וְנֶחְבֵּה לֹא יוּכַל *& occultare non valebit*, נֶחְבֵּה est infinitivus Niphal servato charactere præteriti § 112. & adhibito He paragogico, excludente He radicis, ex נֶחְבָּא pro נֶחְבָּא Jerem. 49. v. 10.

Ad hanc mutuatitiam rationem pertinent omnes infinitivi finitorum Aleph, quotquot in thau exeunt, Aleph quiescente vel excluso, קָרֹאת *vocare* Jud. 8. v. 1. לְמַלֹּאת *ad implendum* Exod. 35. v. 33. וּבְמַלֹּאת *& in implendo* Levit. 12. v. 6. שָׂנֹאת *odisse* Prov. 8. v. 13. מֵהִתְנַבּוֹת *à prophetando* 1 Sam. 10. v. 13.

In תִּמָּצֶאינָה *invenientur*, Jer. 50. v. 20. manent & Aleph & punctatio, sed superadditur Jod ex He ortum.

Quibus tertia est He quiescens, à finitis in Aleph mutuantur I. solam punctationem, נֹאֵם *intuens eos* Psalm. 64. v. 9. מְשֻׁתָּאֵה *obstupescens* Gen. 24. v. 21. תִּכְלֶה *consumetur* 1 Reg. 17. v. 14. II. solam literam, וְרָצָתִי *& acquiescam* Ezek. 43. v. 27. נְשֵׂא *exigens* 1 Sam. 22. v. 2. & Esa. 24. v. 2. יְשֻׁגֶּה *mutabitur* Lam. 4. v. 1. יְשֻׁגֶּה *duplicabitur* Eccles. 8. v. 1. יוֹרֶה *jaciet* Prov. 11. v. 25. וַיַּחֲלֶה *& ægrotavit* 2 Paral. 16. v. 12. נָקֹרֵא נָקֹרְתִּי *incidendo incidi* 2 Sam. 1. v. 6.

1. v. 6. יִשָּׂגֶא *angebitur* Job. 8. v. 11. III. simul punctationem & literam, תְּלָאוּם *suspenderunt eos* 2 Sam. 21. v. 12. אֲתֵנוּ *venimus*, pro אֲתִינוּ Jer. 3. v. 22. לִירוֹא *ad jaculandum* 2 Par. 26. v. 15. יַפְלֵא *segregaverit* Lev. 27. v. 2. יַפְרֵא *fructum feret* Hos. 13. v. 15. יַשִּׂיא *exactorem aget* Psal. 89. v. 23. & sine Aleph יְשֵׁי Psal. 55. v. 16.

§ 134. Quoties Verbum aliquod pluribus anomaliis obnoxium est, singularum formatio propria observanda venit, dummodò concursus ille anomaliarum locum inveniat. Fit hoc potissimùm in primâ & tertiâ radicali quomodocunque imperfectis.

נִתְּנוּ *dati sumus*, à נָתַן Ezr. 9. v. 7. יַכְּפוּ *percusserunt*, à נָכָה Mich. 4. v. 14. וַתִּיבְאֵן & *timuerunt*, à יָרֵא Exod. 1. v. 17. וְהוֹרֵיתִי & *docebo*, à יָרָה Exod. 4. v. 15. וַהַכֵּהוּ & *coxit eum*, ab אָפָה 1 Sam. 28. v. 24.

Itemque in secundâ quiescente & tertiâ deficiente.

וְלָנוּ *& pernoctabimus*, à לוּן Judic. 19. v. 13.

מֻתַּי *occidi*, à מוּתַּרְתִּי in pihel 2 Sam. 1. v. 16.

וְהַמַּתָּה *& interficies*, à מוּת Num. 14. v. 15.

Denique in secundâ quiescente & tertiâ Aleph.

בָּאתָ *venisti*, à בּוֹא Jos. 13. v. 1. בָּנוּ *venimus*, omisso aleph 1 Sam. 25. v. 8. יְהוּא *erit*, à הָוֹא cum schevate sub characteristicâ, ex § 177. Eccl. 11. v. 3.

Sed quoties aliàs duæ radicales contiguæ exterminandæ forent, quia tunc vestigia radicis seu thematis perirent, alterutrius tantummodò anomalia adhibetur.

Et quidem promiscuè tum in Defectivis primâ & secundâ, יָדוּד *fugiet*, à נָדַד Nah. 3. v. 7. יְנַדְּדוּהוּ *fugant eum*, à נָדַד Job. 18. v. 18. tum in Defectivis secundâ & tertiâ, כִּתַּתְּ *contrivisti*, à חָתַת Esai. 9. v. 3. וְהַחְתַּתִּי *& consternatum reddam* Jer. 49. v. 37. וְתִתַּתְנִי *& perterruisti me*, à חָתַת Job. 7. v. 14. posterioris autem duntaxat in verbis, quibus tertia He quiescens, & media Vav, קַוֹּה קִוִּיתִי *exspectando exspectavi* Psal. 40. v. 2. In אוֹר *luxit*, & אָרַר *maledixit*, media; in הֵילִיל *ejulavit*, prima solum anomaliam habet.

§ 135. Anomaliæ specialis est quando Verba diversarum formarum vestigia habent, unam propriam, alteram adventitiam.

Perfectum est, & quiescens primâ Jod, הִבְאִישׁ *fœtidos fecit*, ex הוֹבִישׁ & הֵבִאישׁ Esai. 30. v. 5. Deficiens mediâ, & quiescens tertiâ He, שְׁמוֹת *desolare*, ex שָׁם infinitivo Kal à שָׁמַם & additâ terminatione alterius formæ וֹת Ezek. 36. v. 3. quod pari ratione factum in חַנּוֹת *gratiam facere*, à חָנַן Psal. 77. v. 10. & in חֲלוֹתִי־זֹאת *vulnerari meum hoc*, à חָלַל ibid. v. 11. Quiescens prima Jod & quiescens media Vav, וְהֵטַבְתִּי *& benefaciam*, ex יָטַב à הֵיטַבְתִּי & וְהֵסְכַּתִּי à סוּב synonymis, omissis literis quiescentibus in medio, Ezek. 36. v. 11. Quiescens tertiâ Aleph, & quiescens tertiâ He, לְמַלְאוֹת *ad implendum*, ex מָלֵא, & additâ terminatione וֹת alterius formæ, 2 Paral. 36. v. 21. sic בְּהִנָּבְאָהּ *in prophetando ipsum* Zach. 13. v. 4. pro quo legitur regulariter, בְּהִתְנַבְּאוֹ ibid. v. 3.

Anomaliam singularem habet verbum וְתִתְאַוִּיתֶם *& desiderabitis*, quod est compositum ex תָּוָה & תָּאָה *determinare, circumscribere*, videlicet Hiphil prioris, הִתְוִיתֶם, & Hiphil quoque posterioris, mutato ה in א mobile, הִתְאַוִּיתֶם Numer. 34. v. 10.

SECTIO

SECTIO IX. de VERBORUM mutatione propriâ ob PARTICULAS nonnullas, maximè INSEPARABILES.

§ 136. Verba composita constructave cum Particulis quibusdam, maximè Inseparabilibus, peculiarem punctationis rationem postulant. Particulæ autem illæ sunt tum Affixa pronomina, tum Præfixum Vav verbis proprium, tum לֹא negativum.

§ 137. Affixa Verbis non minus, quàm Nominibus aut Particulis junguntur, & accentum deducunt, eodem modo quo dictum §95.

Aſt cum tertiâ ſingulari fœminînâ Præteritorum (exceptis tamen gravibus הָ & הֶ) accentus nunquam deſcendit ad affixa, וּנְקֹשְׁרֵם *& quærit eos* Hoſ. 2. v. 9. Aliàs, ſi non deſcendat accentus, anomalia eſt, וּנְצֹעֵם *& concide eos* Amos 9. v. 1. אַרְוֶךָּ *irrigabo te* Eſai. 16. v. 9.

Veruntа-

Veruntamen Verba Activa solùm affixa admittunt, quia hæc accusativum patientem designant, non Passiva, præter solum infinitivum Niphal.

בְּהִבָּרְאָם *in creari illos* Gen. 2. v. 4. הִזָּכְרֶנָּה *recordari vobis* Ezek. 21. v. 24.

Verba Neutralia seu intransitiva rarò affixa juncta habent, neque aliter quam per ellipsin subintellectâ præpositione.

דַּבְּרוֹ pro דַּבֵּר עִמּוֹ *loqui cum ipso* Gen. 47. v. 4. יָגוּר pro יָגוּר עִמְּךָ *commorabitur tecum* Psalm. 5. v. 5. (Potest tamen etiam reddi activè, *habitabit te*, quia Deus est suorum habitatio, seu habitaculum Deut. 33. v. 27. Psalm. 90. v. 1.) קָדַשְׁתִּיךָ pro קָדַשְׁתִּי מִמְּךָ *sanctus sum præ te* Esa. 65. v. 5. גָּדַל *crevit mecum*, pro גָּדַל עִמּוֹ Job. 31. v. 18. וַיִּפָּגֵם *& profectus est cum illis*, pro וַיִּפָּגַע עִמָּם Jud. 16. v. 3. Sic quædam Passiva finiti temporis, וַיִּתְחַלְּקֵם *& sibi* (apud se) *distribuit eos* 1 Par. 23. v. 6. & cap. 24. v. 3. וַיִּלָּחֲמוּ *& pugnant contra me*, pro וַיִּלָּחֲמוּ עִמִּי Psal. 109. v. 3. תִּנָּשֶׁנִּי pro תִּנָּשֶׁה מִמֶּנִּי *oblivioni traderis à me* Esai. 44. v. 21. תִּתְחַבֵּר pro תִּתְחַבֵּר עִמְּךָ *an sociabitur*

bitur tecum Psal. 94. v. 20. Huc non incommodè referuntur תְּעַבְּדֶם pro תַּעֲבֹד לָהֶם *in servitutem cogeris illis* Exod. 20. v. 5. cap. 23. v. 24. Deut. 5. v. 9. & וְנַעַבְדֵם pro וְנַעֲבֹד לָהֶם *& cogamur, persuadeamur colere eos*, Deut. 13. v. 3.

Præterea Verba secundæ & primæ personæ alîus, non ejusdem, personæ affixa recipiunt, ne reciproca significatio nascatur, quæ conjugationis Hithpahel ferè propria est: at Verba tertiæ personæ cujuscunque personæ affixis commodissimè conjunguntur.

Semel occurrit primæ personæ Verbum, & simile affixum; עֲשִׂיתִנִי pro עָשִׂיתִי לִי *feci mihi* Ezek. 29. v. 3.

§ 138. Participiis affixa eadem eodemque modo accedunt, quæ & quomodo sociantur Nominibus, quorum leges in motione & declinatione quoque sequuntur § 118. Peculiare autem habent, quod in singulari masculino etiam verbalia

affixa

affixa נִי & מוֹ interdum adhibeantur, præcedente utrobique tzeri.

שְׁלָחֵנִי *mittens me* 2 Sam. 24. v. 13. עֹשֵׂנִי *faciens me* Job. 32. v. 22. רֹאִי *videns me* Job. 7. v. 8. רָאֲנִי *videns me*, cum patach, per accentum producto in kametz, pro tzeri, Esa. 47. v. 10. עָשָׂהוּ *faciens eum* Job. 40. v. 19. עֹשֵׂהוּ *faciens ipsum* Hos. 8. v. 14. מַשִּׂגָהוּ *apprehendens eum* Job. 41. v. 17. Etiam מ affixum occurrit conjunctum per tzeri, רֹדֵם *dominans eorum*, pro רוֹדָם Psal. 68. v. 28. מַמְעֲלֵם *adscendere faciens eos*, pro הַמְעֲלָם Esa. 63. v. 11.

§ 139. Infinitivi more nominum singularium affixa accipiunt, sic tamen ut etiam נִי per tzeri aliquando admittant.

הִלְהָרְגֵנִי *an ad occidendum me* Exod. 32. v. 34. לְנַחֲמֵנִי *ad consolandum me* Esa. 22. v. 4. בְּשׁוּבֵנִי *in redeundo me* Ezek. 47. v. 7. לְעֶזְרֵנִי *ad auxiliandum mihi* 1 Paral. 12. v. 17. לְרַמּוֹתֵנִי *ad decipiendum me*, cum patach pro tzeri, ibid. In עֲשֹׂתוֹ *facere ipsum* Exod. 18. v. 18. occurrit וֹ,

quia cùm infinitivus desineret in vocalem cholem, syllabicum affixum necessarium erat, a syllabo locum non inveniente, ob immediatè concursuras vocales. Ast eadem necessitas non est in לְהוֹצִיאֵהוּ *ad educendum eum* Jer. 39. v. 14.

Infinitivi nonnunquam ante affixa prorsus induunt formam nominum fœmininorum: singularium quidem cum He paragogicum retinent, & in thav mutant, quasi ex § 76. בְּאַהֲבָתוֹ *in amando eum* Gen. 29. v. 20. וּבְקָרְבָתָם *& in appropinquando eos* Exod. 40. v. 32. עַד־חֲמָצָתוֹ *usque fermentari eum* Hos. 7. v. 4. מִיִּרְאָתוֹ אֹתוֹ *propter timere ejus ipsum* 2 Sam. 3. v. 11. pluralium autem ob terminationis similitudinem in quiescentibus tertiâ He, בְּבִנְיָתֵךְ *in ædificando te* Ezek. 16. v. 31. בְּהָפְרָתְכֶם *in dispergi vos* Ezek. 6. v. 8. Quemadmodum sine affixis regiminis rationem & mutationem sequuntur, עֲשֹׂה־כֵן *facere declinantium* Psal. 101. v. 3. עֲשׂוֹת מִשְׁפָּט *facere judicii, & amare benignitatis* Mich. 6. v. 8. מֵהַרְבֹּת גֹּאֵל הַדָּם *à multiplicando vindicem sanguinis* 2 Sam. 14. v. 11.

Infinitivi segolati nomina segolata planè imitantur, נַגְּשָׁהּ *appropinquare ipsum*, à נֶגֶשׁ verbi נָגַשׁ Gen. 33. v. 3. בְּלִדְתָּהּ *in pariendo ipsam*, à לֶדֶת verbi יָלַד Genes. 38. v. 5. & huc pertinet בְּצַדְּקֵךְ *in justificando te*, à צֶדֶק Ezek. 16. v. 52. ubi segol redit pro priori schevate, quod in infini-

infinitivo לָכֶת verbi יָלַךְ perpetuum est, לְכָתוֹ *ire ipsum* 1 Reg. 16. v. 31.

§ 140. Affixa aliis temporibus, puta Præteritis Imperativis ac Futuris, juncta, agglutinationis puncta poscunt vel eadem, quibus mediantibus conjunguntur cum nominibus singularis numeri, vel alia.

Eadem poscunt sequentia, cum quibuscunque horum temporum.

2. pers. { sing. { m. ךָ scheva mobile, יַפְקִידְךָ, הַפְקִידְךָ
f. ךְ tzeri יַפְקִידֵךְ, הַפְקִידֵךְ
pl. { m. כֶם / f. כֶן } (·) quiescens, { יַפְקִידְכֶם, פִּקְדְכֶם
יַפְקִידְכֶן, פִּקְדְכֶן

3. pers. sing. { m. ו cholem, יַפְקִידוֹ, הַפְקִידוֹ
f. ה kametz, יַפְקִידֶהָ, הַפְקִידֶהָ

ךָ fœmin. aliquando præmittit sibi kametz, קָרָאֲךָ *vocavit te* f. Esa. 54. v. 6. פֵּאֲרֵךְ *decoravit te* Esai. 60. v. 9. נֹתְנֵךְ *dans te* f. Ezek. 23. v. 28. & cap. 25. v. 4.

ה fœm. aliquando caret suo mappik וַתַּחְמְרָה *& bituminavit eam* Exod. 2. v. 3. הַגְּמָרָה *fundari eam* Exod. 9. v. 18. Necessariò id factum, ne corripiendum esset kametz, retracto ob viciniam alterius accentu, in שָׁמְרָה נָצַח *custodivit*

eam in æternum Amos. 1. v. 11. vid. Kimhi.

Alia postulant, eaque etiam ratione temporum differentia, quæ sequuntur: Præmittunt enim sibi

Cum Præteritis quidem

1. sing. com.	נִי patach,		הִפְקִידַנִי
1. plur. com.	נוּ		הִפְקִידָנוּ
3. pers. sing. m.	הוּ	kametz	הִפְקִידָהוּ
3. pers. sing. & pl. m.	מוֹ	kametz	הִפְקִידָמוֹ
3. pers. plur. m.	ם		הִפְקִידָם
3. pers. plur. f.	ן		הִפְקִידָן

At נִי aliquando etiam kametz habet, שָׁמְעָנִי *exaudivit me* Psal. 118. v. 5. D. Kimhi plura hujus generis recitat, sed codices non consentiunt, & in quibusdam accentus vocalem produxit; Semel est tzeri, וַיַּסְּרֵנִי *& erudivit me* Esa. 8. v. 11.

Cum Imperativis autem & Futuris

1. com.	sing. נִי	tzeri		יַפְקִידֵנִי, הַפְקִידֵנִי
	plur. נוּ			יַפְקִידֵנוּ, הַפְקִידֵנוּ
3.	sing. m. הוּ			יַפְקִידֵהוּ, הַפְקִידֵהוּ
	sing. f. הָ	segol		יַפְקִידֵהָ, הַפְקִידֵהָ
	sing. & pl. m. מוֹ	tzeri		יַפְקִידֵמוֹ, הַפְקִידֵמוֹ
	plur. m. ם			יַפְקִידֵם, הַפְקִידֵם
	plur. f. ן			יַפְקִידֵן, הַפְקִידֵן

Attamen

Attamen I. נִי cum futuris aliquando habet patach, תִּדְבָּקֵנִי *adhæreat mihi* Geneſ. 19. v. 19. יְאֲהֲבֵנִי *amabit me* Gen. 29. v. 32. יִרְאֵנִי *videbit me* Exod. 33. v. 20. וַיִּרְאֵנִי *& vidit me* Num. 22. v. 33. יְבַדְּלֵנִי *diviſit me* Eſa. 56. v. 3. יַשְׂבִּיעֵנִי *ſatiabit me* Job. 9. v. 18. וַיְשִׁיבֵנִי *& collocavit me* 1 Reg. 2. v. 24. II. נוּ cum futuris habet etiam kametz, ſed rariſſimè, יַכִּירֻנוּ *agnoſcet nos* Eſa. 63. v. 16. & ſemel ſegol וַיְכוּנֶנוּ *& aptavit nos.* Job. 31. v. 15. ubi dages euphonicum in Nun radicali: Kimhi in Lexico ſcribit וַיְכִנֵּנוּ quomodo ratio aliqua eſt נִי Dages: alii legunt וַיְכוּנֵנוּ *& aptavit ipſum:* ubi omnia analoga. III. ם cum futuris interdum habet kametz, יִלְבָּשֵׁם *induet eos* Exod. 29. v. 10. וְנִירֵם *& jaculis conficiemus eos* Num. 21. v. 30. יְשִׁימֵם *ponet eos* Deut. 7. v. 15. וְיָנֵם *opprimemus eos* Pſalm. 74. v. 8. & non deducto accentu, patach, in וּבְצָעֵם *& concide eos* Amos. 9. v. 1. Semel ſegol occurrit, וְאֲבָרְכֵם *& benedicam eis* Gen. 48. v. 9.

Affixa הוּ & וֹ promiſcuè accedunt, וְשָׂמוֹ *& ponet eum* Lev. 6. v. 3. שָׂמָהוּ *poſuit eum* Ezek. 7. v. 20. Sed quieſcentia tertiâ He, nullâ affomante aucta, non admittunt וֹ, ſed הוּ tantùm, עָשָׂהוּ *fecit illum*, Pſal. 95. v. 5. וְהַעֲלֵהוּ *&*

offer eum Geneſ. 22. v. 2. וַתַּרְאֵהוּ *& vidit eum* Exod. 2. v. 6. Affixum הוּ ſcribitur ſine vav, in וַיִּתְּנֻהוּ *& dabunt eum* 2 Reg. 22. v. 5.

Puncta agglutinationis omnia variantur in tertiâ ſingulari fœminînâ Præteritorum, ubi affixa ſyllabica præcedit ſcheva quieſcens, quod kametz antecedens in patach mutat, tametſi adſit accentus.

יְחַמְּתָנִי *fovit me* Pſalm. 51. v. 7. בְּאַחֲנוּ *obtigit nobis* Pſalm. 44. v. 18. יְלָדַתְךָ *peperit te* Jer. 22. v. 26. עֲנָקַתְמוֹ *cingit eos* Pſal. 73. v. 6. (Manſit kametz etiam cum accentu miniſtro in חֲבָלַתְךָ *enixa eſt te* Cant. 8. v. 5.

Affixa aſyllaba antecedit vocalis brevis oppoſita, ob accentum non deſcendentem § 137.

אֲהֵבַתְךָ *amat te* f. Ruth. 4. v. 15. שִׁבַּשְׁתְּךָ *pervertit te* f. Eſa. 47. v. 10. וַיֹּאכְלֵתֵם *comedetque eos* Hoſ. 2. v. 14. גְּנֻבָתִם *furata eſt eos* Geneſ. 31. v. 32.

Pro aſyllabis וּ & הּ tamen ſemper aſſumuntur ſyllabica הוּ & הָ, & huic

huic perpetuò adhæret He paragogicum, atque insuper He ex הָ constanter, ex הּ aliquando euphoniæ gratiâ perit, daturque tunc dages forte euphonicum literæ thav.

גְּמָלַתּוּ *retribuit ei* Prov. 31. v. 12. וַתְּגַמְלֵהוּ *ablactavit eum* 1 Sam. 1. v. 24. יְלָדַתּוּ *peperit eum* Ruth 4. v. 15. וְכִעֲסַתָּה *& exacerbavit eam* 1 Sam. 1. v. 6. צִוַּתָּה *præcepit ipsi* Ruth 3. v. 6.

§ 141. Personis Verborum in וּ & ן finitis affixa nudè accedunt, pereunte scilicet puncto agglutinationis.

Quia duo puncta uni literæ subesse non possunt, & terminationes illæ partim sine detrimento significationis perire nequeunt, partim etiam in vocali suâ literam quiescentem habent, per quam immutabiles fiunt: עֲזָבוּנִי *deseruerunt me* Psalm. 27. v. 10. בָּעֲלוּנִי *dominati sunt nobis* Esa. 26. v. 13. פְּקָדוּךָ *visitârunt te* Esa. 26. v. 16. קִוִּינוּךָ *exspectavimus te* ibid. v. 8. יִבְעָלוּךָ *maritabunt te* Esa. 62. v. 5. הֲבִיאֹנִם *introduxerimus eos* Num. 32. v. 17. וַיַּאֲבִילוּם וַיַּשְׁקוּם

& cibârunt eos & potârunt eos 2 Par. 28. v. 15. יְלַחֲקוּהוּ *genui te* Pſal. 2. v. 7. דִּמִּיתִיךָ *aſſimilavi te* Cant. 1. v. 9. הַרְאִינִי *oſtende* ſ. *mihi* Cant. 2. v. 14. וְתִזְנִים *& ſcortata es cum eis* Ezek. 16. v. 28.

Eædem perſonæ Verborum pro ה (quod patach furtivum non admittit, quia ſervile eſt § 52.) aſſumunt הָ ſyllabicum, חֲקַרְנֵהָ *inveſtigamus eam* Job. 5. v. 27. וּבְנִיתִיהָ *& ædificabo eam* Amos. 9. v. 11. Pro ו item euphoniæ gratiâ, ſyllabicum הוּ adhibent, עָשְׂוּהוּ *fecerunt eum* Eccleſ. 2. v. 12. בִּקַּשְׁתִּיהוּ וְלֹא מְצָאתִיהוּ *quæſivi eum, & non inveni eum* Cant. 5. v. 6. Attamen poſt ו etiam nudum ו locum habet, קְרָאתִיו *vocavi eum* Cant. 5. v. 6. יְכָלְתִּי *prævalui ipſi* Pſal. 13. v. 5. Anomalia eſt, quando afformans ו fœm. cedit vocali agglutinationis, in הֵינִיקָהוּ *lacta eum*, pro הֵינִיקוּהוּ Exod. 2. v. 9.

Scribuntur autem vocales iſtæ verborum nonnunquam defectivè, omiſſâ literâ quieſcente, videlicet pro ſchurek kibbutz, וְדָקְרוּ *& configent eum* Zach. 13. v. 3. דְּרַשְׁנֻהוּ *quæſivimus eum* 1 Par. 13. v. 3 חָנֵּנִי חָנֵּנִי *miſeremini mei, miſeremini mei* Job. 19. v. 21. וַיִּקְבְּרֻהוּ *& ſepelierunt eum* 2 Par. 22. v. 9. Chirek longum autem ſine jod, צִוִּיתִךָ *præcepi tibi* Exod. 34. v. 18. הַמְצִיתִיךָ *inveniendum dedi te* 2 Sam. 3. v. 8.

Pro

Pro ן fœminino usurpatur ם masculinum post ן, ne confundatur cum Nun paragogico, וַיְגָרְשׁוּם & *expulerunt eas*, pro וַיְגָרְשֻׁן Exod. 2. v. 17. vide ibi Aben Ezram, וַיַּאַסְרוּם & *ligârunt eas*, vaccas lactantes פָּרוֹת עָלוֹת 1 Sam. 6. v. 10.

§ 142. Affixa accedentia mutationem afferunt quibusdam affor-mantibus. I. Fœmininum ה (eodem modo ut in nominibus §76.) transit in ת.

כִּסָּתְנִי *obtexit me*, cum kametz ob pausam Ps. 44. v. 16. מְצָאתָם *invenit eos* Exod. 18. v. 8.

II. Masculinum ם (ne plura puncta sub eâdem consonâ conjungantur,) amittit suum kametz, quod locum facit puncto agglutinationis.

שִׂמַּחְתָּנִי *exhilarâsti me* Psal. 92. v. 5. וְקִבַּתָּ & *exsecraberis ipsum* Num. 23. v. 27. וַאֲסַפְתָּ & *colliges eum* 2 Reg. 5. v. 6. עָשִׂיתָה *fecisti istud* Ps. 109. v. 27. וְחִלַּקְתָּם & *divides eos* Ezek. 5. v. 1.

III. Fœmininum ת (ut à masculino

sculino distinguatur,) adsciscit quiescens in chirek, (quæ altera nota secundæ fœmininæ singularis § 115.) & à primâ singulari præteriti ex ipso contextu distinguitur.

אַתְּ נְשָׂאתָם *tu portasti eos* Ezek. 16. v. 58. & cum defectu jod, quod ordinarium, מְשִׁיתָהוּ *extraxisti eum* Exod. 2. v. 10. לִבְבַתְּנִי *cor recreâsti mihi* Cant. 4. v. 9. Aliquando simpliciter adsciscit affixa, neque differt à masculino, הִשְׁבַּעְתִּיכֶן *adjurâsti nos*, pro הִשְׁבַּעְתִּיכֶם Cantic. 5. v. 9. Jos. 2. v. 17. 20. אַתְּ יְלַדְתָּנִי *tu peperisti nos*, pro יְלַדְתִּיכֶם Jer. 2. v. 27. In הוֹרַדְתָּנִי *descendere fecisti nos*, tzeri insuper pro kametz occurrit, pro הוֹרַדְתִּיכֶם Jos. 2. v. 18.

IV. Afformantes plurales ם & ן (tum quia ultimis literis unà cum accentu ad affixum relatis, segol cum suâ consonâ syllabam non absolveret, tum quia in nominibus pluralia ם Hebræorum & י Chaldæorum ante affixa pereunt,

unt, § 77.) abeunt in ־וּ, quia schurek pluralem in Verbis indicat.

הַעֲלִיתֻנוּ *adscendere feciſtis nos* Num. 20. v. 5. & cap. 21. v. 5. צַמְתֶּנִי *jejunâſtis mihi* Zachar. 7. v. 5.

V. Fœmininum ־ָה (quia He quieſcens medium dictionis non ingreditur) mutatur in ־ַי terminationem maſculinorum reſpondentium, quæ etiam aliàs interdum communis eſt § 115.

תַּחְשְׁבֵנִי *reputant f. me* Job. 19. v. 15. תּוֹכִיחֵךְ *redarguent f. te* Jer. 2. v. 19.

§ 143. Affixa accedentia (quia accentum deducunt § 137.) mutant puncta terminantia, ſive vocales ſecundæ radicalis, patach, tzeri, & cholem in ſcheva; quemadmodum idem faciunt afformantes aſyllabæ, quoties accentum deducunt § 115.

Patach,

Patach, אִבְּדָם *perdidit eos*, 2 Reg. 13. v. 7. ex אִבֵּד Lam. 2. v. 9. תֵּיטַב־לָךְ *an sociabitur tibi*, ex יִטַּב־לָךְ Pſal. 94. v. 20. Tzeri, וְלַמְּדָהּ *& doce eam*, ex לִמֵּד Deut. 31. v. 19. Cholem יִרְדְּפוֹ *perſequetur eum*, ex יִרְדֹּף Hoſ. 8. v. 3. Cholem tamen terminationis וֹת infinitivorum in verbis quieſcentibus tertia He immutabile eſt, עֲלוֹתָהּ *adſcendere eam* Hoſ. 2. v. 17. לְהַכּוֹתְךָ *ad percutiendum te* Jer. 40. v. 14.

Scheva ex terminante vocali profectum, ante ſcheva affixorum ךָ, כֶם & כֶן tranſit in vocalem brevem, origini reſpondentem.

לַחֲנֹנְכֶם *ad gratiam faciendum vobis*, ex חָנַן Eſa. 30. v. 18. בֵּרַכְךָ *benedixit tibi*, ex בָּרַךְ Deuter. 2. v. 7. cap. 30. v. 16. לְבַקְּשֶׁךָ *ad quærendum te*, ex בָּקַשׁ 1 Reg. 18. v. 10. וּבְפָרְשָׂכֶם *& in expandendo vos*, ex פָּרַשׂ Eſa. 1. v. 15. (at אֹהֲבְךָ *amicus tuus*, ex אָהַב 2 Paral. 20. v. 7.) יִשְׁמְרֶךָּ *cuſtodiet te*, ex יָשְׁמַר Pſal. 121. v. 7.

Scheva ex terminante vocali profectum, fit quieſcens, ſiquidem prima radicalis habuerit ſcheva mo-

va mobile, quod in vocalem brevem mutatur. Fit istud in Conjugationis Kal Infinitivo constructo & Imperativo § 117. vocalis autem brevis utrobique est Kametzchatuph: si tamen punctum terminale fuerit patach in infinitivo, ea chirek breve est, aut ob primam mediamve gutturalem patach.

אָבְדְּךָ *perire te* Deut. 28. v. 22. בְּאָמְרִי *in dicendo me*, ex אָמַר Ezek. 3. v. 18. לְגָאֳלֵךְ *redimere te*, ex גָּאַל Ruth. 3. v. 13. בְּבָרְחוֹ *in fugiendo ipsum*, ex בָּרַח Psal. 3. v. 1. קְשָׁרֵם *liga ea*, ex קָשַׁר, & כָּתְבֵם *scribe ea*, ex כָּתַב Prov. 3. v. 3. מְאָסְכֶם *spernere vos*, ex מָאַס Esai. 30. v. 12. בְּקָרְבֵם *secundùm appropinquare vos*, ex קָרַב, ubi ר leges gutturalium sequitur, Deuter. 20. v. 2. At בְּקָצְרְךָ *in metendo te*, cum kibbutz loco kametzchatuph Lev. 23. v. 22. Et sine patach sunt sequentia, הֲפִכְכֶם *convertere vestrum*, ex הָפַךְ Esa. 29. v. 16. בְּפִתְחִי *in aperiendo*

riendo me, ex פְּתַח Ezek. 37. v. 13. לְהַעֲמִי *ad impellendum ipsum*, ex פְּעַם Judic. 13. v. 25. Huc pertinet, שְׁאָתְךָ *depopulari te*, pro שַׁאֲתָתְךָ contracto utroque patach in kametz, ex שָׁאַת Ezek. 25. v. 6. (Anomalia est in נְצָרָהּ *custodi eam*, ex נָצַר Prov. 4. v. 13. & נְצֹרָה *custodi* Ps. 141. v. 3. cum chirek brevi & dages euphonico.) Affixa tamen per scheva accedentia etiam priorem rationem sequi possunt. אֲכָלָכֶם *comedere vos* Gen. 3. v. 5. אֲבָדְךָ *perire te* Deuteron. 28. v. 20. לְמָשְׁחֲךָ *ad ungendum te* 1 Sam. 15. v. 1. לִרְדָפְךָ *ad persequendum te*, 1 Sam. 25. v. 29.

In Imperativo & Futuro Kal terminale punctum patach propter affixa non tollitur, imò ante afformantes asyllabas ex schevate restituitur, sed, ut syllabam absolvere possit, ubique in kametz producitur.

שָׁמְעֵנִי *audi me* Gen. 23. v. 11. שָׁאֲלוּנִי *rogate me* Esa. 45. v. 11. יְשַׁלְּחֵךְ *mittet te* Jer. 42. v. 5. וַיְשַׁחֲטוּם & *mactârunt eos* 2 Reg. 10. v. 14. יְמַצְאֻהוּ *in-*

יִמְצָאֻהוּ *invenient eum* Job. 20. v. 8.

In tertiis personis præteriti Kal idem obtinet de quovis terminali puncto.

יְלָדָךְ *genuit te* Deut. 32. v. 18. וַיְאַכְלֻהוּ *& comedit eos* Hos. 2. v. 14. עֲזָבֻנִי *deseruerunt me* Psal. 27. v. 10. וַיַּלְבִּשֵׁם *& induet eos* Levit. 16. v. 4. וְיִשָּׂאָהּ *oderitque eam* Deuteron. 24. v. 3. אֲהֵבָתְהוּ *amavit eum* 1 Sam. 18. v. 28. יִרְאֻהוּ *timebunt eum* Job. 37. v. 24.

Per anomaliam I. Tzeri aliquoties manet in Pihel verbi שָׁלַח *misit*, cum affixo ךָ secundæ personæ, וַאֲשַׁלְּחֲךָ *& dimisissem te* Gen. 31. v. 27. cap. 32. v. 27. וַנְּשַׁלְּחֲךָ *& dimisimus te* Gen. 26. v. 29. Sic participia, שֹׁלְחֲךָ *mittens te* 1 Sam. 21. v. 3. מְשֹׁלְחֲךָ *mittens te* Jer. 28. v. 16. II. Patach mansit in Imperativo Kal, non productum in kametz, quod proinde accentum non sivit descendere ad affixum, in unico וּבְצָעֵם *& concide eos*, pro בְּצָעֵם Amos. 9. v. 1. III. Patach tollitur in Futuro Kal, succedente schevate, יִקְרָאֵנִי *vocabit eum*, pro יִקְרָאנִי Jer. 23. v. 6. וָאֲנַעֲלֵךְ *& calceavi te* Ezek. 16. v. 10. וָאֹהֲבֵהוּ *& dilexi eum*, si ex אָהַב ducatur; sin ex אָהֵב regulare est, Hos. 11. v. 1.

§ 144. Præfixum Vav cum Verbis in

bis interdum præter copulandi etiam convertendi vim habet, hoc est, immutandi significationem Præteriti in eam quæ Futuri est: & vicissim significationem Futuri in eam quæ est Præteriti. Ab hoc verò officio Vav Conversivum dicitur sive *Vav Hippuch*, estque aliud Præteriti, aliud Futuri.

§ 145. Vav Conversivum Præteriti punctatione à Vav simpliciter copulativo nihil discrepat, Mutat autem punctationem Præteriti, nullo affixo aucti, quantum ad accentum, quem deducit ex penultimâ in ultimam syllabam, citra incommodum tamen vocalium longarum, quæ ex § 50. accentum euphonicum accipiunt.

וְשִׁבַּרְתִּי *& frangam* Ezek. 30. v. 22. וְהִפַּלְתִּי *& cadere faciam*, ibid. וְהֵפַצְתִּי *& dispergam* v. 23.

v. 23. וְהִתְהַלַּכְתִּי *& jugiter ambulabo* Levit. 26. v. 12. וְשָׁכַבְתָּ *& cubabis* Ezek. 4. v. 6. וְחָקוֹתָ *& scribes* v. 1. וְצַרְתָּ *& obsidebis* v. 3. וְנִשְׁמַדְתִּי *& exscindar* Genes. 34. v. 30. וְנֶאֱסַפְתָּ *& colligeris* Numer. 27. v. 13. וְכָלִיתָ *& absolves* Ezek. 4. v. 6. וּמִלֵּאתִי *& spargam* Ezek. 30. v. 26. וְזֵרִיתִי *& implebo*, Hagg. 2. v. 7. וְהֵבֵיאתָ *& introduces*, cum jod otioso 2 Reg. 9. v. 2. וְהִכִּיתָהּ *& percuties*, v. 6. וְהִבְדִּילָה *& separabit* f. Exod. 26. v. 33. וְהֵבִיאָה *& adducet* f. Lev. 15. v. 29. וְרַבָּה *& multiplicabitur* f. Esa. 6. v. 12. וְקַלּוּ *& leviores erunt*, & וְחַדּוּ *& acutiores erunt* Hab. 1. v. 8. וְשָׁבָה *& revertetur* f. Lev. 22. v. 13. וְנָתָה *& requiescet* f. Esa. 11. v. 2. וְעָפוּ *& volabunt*, ibid. v. 14. וְשָׁמוּ *& ponent* Num. 6. v. 27. In Hiphil insuper ad euphoniam (ִי) in (ֵי) item (ִיִי) in (ֵי) mutat ex § 63. num. 6. וַהֲסִירֹתִי *& removebo* Ezek. 36. v. 27. וְהַחֲרַבְתִּי *& exterrebo* 2 Sam. 17. v. 2.

Accentus non propellitur ad ultimam, I. in primâ plurali, וְאָמַרְנוּ *& dicemus* Jud. 21. v. 22. וְנִתְּנָה *& dabimus* Gen. 34. v. 16. וְיָשַׁבְנוּ *& habitabimus*, ibid. II. in Kal verborum quiescentium radicali tertiâ, וְיָרְאוּ *& timebis* Lev. 19. v. 14. וְנָשְׂאוּ *& feres* Ezek. 4. v. 5. וּבָנִיתָ

& adificabis v. 2. וְחָלִיתִי וְהִיִּיתִי *& infirmabor & ero* Judic. 16. v. 7. 11. 17. (Exstat tamen וּבָאתָ *& ingredieris* Gen. 6. v. 18. & sic septies observante Masora; & semel וְאָפִיתָ *& coques* Levit. 24. v. 5. item וְהָיִתָ *& eris* 2 Sam. 15. v. 33.) III. in pausâ, sive cum adest accentus distinctivus major, וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ *& comedes, & satiaberis* Deut. 8. v. 10. תִּבְנֶה וְיָשַׁבְתָּ *adificabis, & habitabis*, v. 12. וְיָשַׁבְתָּ בַּסֵּתֶר וְנֶהְבָּאתָ *& sedebis in occulto & absconderis* 1 Sam. 19. v. 2. IV. quando in primâ syllabâ dictionis sequentis accentus occurrit, ad vitandam κακοφωνίαν, וְשִׁלַּחְתִּי דֶּבֶר *& mittam pestem* Lev. 26. v. 25. וְהֵבֵאתִי מוֹרַךְ *& adducam mollitiem*, v. 36. וְיָצַקְתָּ לוֹ *& fundes ei* Exod. 25. v. 12. sic Deuter. 14. v. 26. Ezek. 30. v. 16. (Interdum tamen negligitur, וּמָשַׁחְתָּ בּוֹ וְאִפַּרְתָּ לוֹ *& indues eum* Exod. 29. v. 5. *& unges eo* Exod. 30. v. 26.) Interdum etiam citra causam specialem accentus sedem non mutat. וְהִבַּטְתִּי *& exspectabo* Esa. 8. v. 17. וְהִכָּרִיתָה *& exscindetur* Lev. 26. v. 22. וְנָשַׁמּוּ *& desolata erunt*, ibid.

§ 146. Vav Conversivum Futuri peculiarem à copulativo habet punc-

punctationem; Præfigitur enim cum patach, & ad complementum syllabæ per dages forte geminat characteristicam futuri, וַיִּשְׁמַע *& audivit* Genes. 28. v. 7. ante א autem dages semper compensatur producto patach in kametz, וָאֶשְׁאַל *& interrogavi*, Gen. 24. v. 47. וָאֲבָרֵךְ *& benedixi* v. 48. & ex jod schevato dages semper excidit, וַיְמַהֵר *& festinavit* Gen. 18. v. 6. Mutat porrò punctationem Futuri quoad accentum, quem retrahit ex ultimâ in penultimam, siquidem ultima syllaba accentum amittere, & penultima eum admittere possit.

Amittere autem ultima accentum potest, quando ea non est incrementum finale, sive affixi, sive affixi; quia incrementa illa legem ponunt accentui § 95. & 115. וַיֹּאמְרוּ *&*

dixerunt Gen. 24. v. 50. וַיְנַהֲלֵם *& leniter duxit eos* Gen. 47. v. 17. וַתְּשַׁכְּבֵם *& posuit f. eos* Genes. 31. v. 34. Admittere eundem potest penultima, quando in vocalem, non in consonam, per scheva quiescens cohærentem, exit. וַיִּגְוַע *& expiravit* Gen. 25. v. 8. וַיִּפְתַּח *& aperuit* Genes. 24. v. 32. וַיַּשְׁכֵּם *& mane surrexit* Gen. 22. v. 3.

Unde vocalis longa ultimæ syllabæ, si concurrat cum schevate quiescente sub literâ finali, retracto accentu corripitur in oppositam brevem: quâ de causâ in Hiphil semper obtinet terminale punctum tzeri, quod mutationem istam subire potest.

Est autem vocalis brevis, ex tzeri quidem segol, וַיִּגַּשׁ *& expulit* Gen. 3. v. 24. וַיִּרַשׁ *& expulit*, Jud. 1. v. 20. וַיִּמַּת *& occidit* Genes. 38. v. 10. (At chirek breve habet וַתִּרְצֵץ *& contrivit*, à רָצַץ Judic. 9. v. 52. ad distinctionem à וַתִּרְצֵן *& currere fecit*, à רוּץ.) Ex cholem autem & schurek est kametzchatuph, וַיִּחַם *& incaluit*, ex חָמַם à חַמֵּם Esa. 44. v. 15. וַיִּמָּל *& cir-*

segol in locum schevatis, sed ipsi Vav quietem tribuit, inscripto schurek, accentu retracto indicante distinctionem à terminatione plurali, וַיִּשְׁתַּחֲוּ *& incurvavit se*, pro וַיִּשְׁתַּחֲו, ex יִשְׁתַּחֲוֶה Gen. 23. v. 7. in plurali autem est וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ *& incurvarunt se* Gen. 33. v. 7. sic וַתִּשְׁתַּחוּ *& incurvavit se* f. 1 Reg. 1. v. 16.

Apocope tamen frequenter negligitur, וַתִּבְכֶּה *& flevit* f. 1 Sam. 1. v. 7. וְאֶבְנֶה *& ædificavi* 1 Reg. 8. v. 20.

§ 148. Particula אַל negativa, quæ futura antecedere solet in dehortationibus aut deprecationibus, sæpenumerò idem omninò efficit, quod vav conversivum futuri; videlicet retractionem accentus ad penultimam.

אַל־תּוֹכַח *ne redarguas* Prov. 9. v. 8. אַל־תֹּסֶף *ne addas*, pro תּוֹסֵף Prov. 30. v. 6. אַל־תָּשֹׁב *ne avertas* 1 Reg. 2. v. 20. אַל־תָּצַר *ne hostiliter agas* Deut. 2. v. 9.

Itemque apocopen tertiæ He, cum mutationibus connexis.

אַל־תִּפֶן *ne respicias*, ex תִּפְנֶה Num. 16. v. 15.

אַל־תַּחַת *ne*

אַל־תֵּט *ne erres*, ex תֵּטֶה Prov. 7. v. 25. וְאַל־תֵּט *& ne declines*, ex תֵּטֶה Prov. 4. v. 5. אַל־יַשְׁטְ *ne declinet*, ex יִשְׁטֶה Prov. 7. v. 24. אַל־תִּשְׁהְ *ne bibas*, ex תִּשְׁתֶּה Lev. 10. v. 9. אַל־יִחַר *ne lætetur*, ex יִחַר Job. 3. v. 6. אַל־נָא יִחַר *ne quasò ægrè sit*, ex יִחַר Geneſ. 18. v. 30. אַל־יִרְא *ne videatur*, ex יִרְאֶה Exod. 34. v. 3. אַל־תַּעַר *ne evacues*, ex תַּעֲרֶה, cum patach pro kametz Pſalm. 141. v. 8. אַל־תִּשְׁתַּע *ne terrearis*, ex תִּשְׁתַּעֶה Eſa. 41. v. 10. וְאַל־תִּתְאָוֵ *& ne concupiſcas*, ex תִּתְאַוֶּה cum kametz ob pauſam, Prov. 23. v. 6. cap. 24. v. 1. & אַל־תִּתְאָו cum kametz etiam extra pauſam Prov. 23. v. 3.

§ 149. Futura abſolutè poſita, nec non Imperativi, maximè quando tertia eſt He quieſcens, in mandatis potiſſimum & votis, interdum ſimilem mutationem ſubeunt.

יִרְא *videat*, ex יִרְאֶה Exod. 5. v. 21. יִרְבְּ *multiplicetur*, ex יִרְבֶּה Gen. 1. v. 21. וַתַּחֲ *& videbat*, ex תַּחֲזֶה Mich. 4. v. 11. אֶחֱ *videbo*, in pauſâ, ex אֶחֱזֶה Job. 23. v. 9. וַיְ *& adſperſus fuit*, ex יַזֶּה Eſa. 63. v. 3. וַיִּרְ *& dominabitur*, ex יִרְדֶּה Pſal. 72. v. 8. יְהִ *ſit*, ex יִהְיֶה Gen. 1. v. 3.

v. 3. יְחִי *vivat*, ex חָיָה Deut. 33. v. 6. תִּשְׁכַּח *obliviſceris*, in pauſâ ex § 157. pro תִּשְׁכַּח, ex חִשְׁכָּה Deut. 32. v. 18. יִמַּח *deleatur*: cum patach pro kametz, pro יִמָּח ex יִמְחָה Pſalm. 109. v. 13. יִקַּר *exſpectet*, ex יִקְוֶה Job. 3. v. 9. יְפַתְּ- *perſuadeat*, ex יְפַתֶּה Geneſ. 9. v. 27. יַדְּ *dominari faciet*, ex יַרְדֶּה Eſa. 41. v. 2. וְאַטְ *& extendam*, ex אַטֶּה Hoſ. 11. v. 4. יַכְּ- *percutiet*, ex יַכֶּה- Hoſ. 6. v. 1. וְיִתְאַו *& concupiſcet*, cum kametz pro patach; extra pauſam, ex יִתְאַוֶּה Pſal. 45. v. 12. יִתְעַל *efferet ſe*, ex יִתְעַלֶּה Jerem. 51. v. 3. Huc referendum יָתֵר in pauſâ, & extra eam יַתַּר *acuet*, ex יִתְּרָה Prov. 27. v. 17. ad diſtinctionem alterius ſignificationis יִתַּר *lætetur* Job. 3. v. 6.

Imperativi hujus formationis ſunt, הִשָּׁמֶר *cave* Deut. 24. v. 8. 2 Reg. 6. v. 9. & ſic frequenter; גַּל- *retege*, pro גַּלֵּה Pſal. 119. v. 18. הַס *file*: in pauſâ, pro הַסֵּה Amos. 6. v. 10. חַל- נָא *deprecare quæſo*, pro חַלֵּה 1 Reg. 13. v. 6. כֵּן *para*, pro כּוֹנֵן Pſalm. 61. v. 8. הֵרֶף *deſiſte*, pro הַרְפֵּה Deut. 9. v. 14. הַרֶב *multiplica*, pro הַרְבֵּה Pſal. 51. v. 4. הַעַל *adſcendere fac*, pro הַעֲלֵה Exod. 33. v. 12. הַךְ נָא *percute quæſo*, pro הַכֵּה 2 Reg. 6. v. 18. הַט- *inclina*, pro הַטֵּה Pſal. 17. v. 6. וְהַתְחַל *& ægrotum te finge*, in pauſâ pro הִתְחַלֵּה 2 Sam. 13. v. 5.

SECTIO

SECTIO X. de EPENTHETICIS & PARAGOGICIS literis.

§ 150. Per Epenthesin nonnunquam literæ aliquæ dictionibus inferuntur; Nun quidem frequentius, & ad euphoniam, aliæ rarius, & incertâ de causâ.

I. *Aleph* otiosum est, צָוְאר *collum*, cum omnibus descendentibus ac derivatis, צַוְארֹתַי *colla*, & צַוְארֵיהֶם *colla eorum*, Jos. 10. v. 24. צַוְארֹתֵיכֶם *colla vestra* Mich. 2. v. 3. (at צַוָּרִים *colla ipsorum* Neh. 3. v. 5. & מִצַּוָּרֹנֵךְ *de collo tuo* Cant. 4. v. 9.) וְנִבְאֲשׁוּ *& efflorescet*, pro וְנִבְשׁוּ Eccles. 12. v. 5. נְכֹאת *aromata* Genes. 37. v. 25. pro נְכֹת unde בֵּית נְכֹתוֹ *domus gazæ suæ* 2 Reg. 20. v. 13. הַמְּלָאכִים *reges* 2 Sam. 11. v. 1. וַיֹּרְאוּ הַמּוֹרִאִים *& jaculati sunt jaculatores*, ib. v. 24. וַאֲמָאֲסֶךָ *& reprobavi te* Hos. 4. v. 6. Huc refero, quæ א prostheticum accepisse videri possunt, quia nuspiam sine præfixo occurrunt, quod mediam esse facit vocabuli, תְּאוּקִים *catena* Jer. 40. v. 4. & בְּאוּקִים *in catenis*, ibid. v. 1.

v. 1. הָאַתָּרִים *exploratores*, ubi tamen א movetur, Num. 21. v. 1.

II. *Daleth* in solo vocabulo עִמָּדִי *mecum* Gen. 3. v. 12. Psalm. 23. v. 4. & alibi, quod tamen aliis radicale est, à עָמַד *stetit*; quasi *apud me stans*, *præsentissimè conjunctus*.

III. *He* cum patach subscripto inseritur ante ם & ן affixa, & horum puncto agglutinationis accentum relinquit. כֻּלָּהֶם *omnes illi*, pro כֻּלָּם 2 Sam. 23. v. 6. accedente insuper He paragogico, patach istud in scheva abit, לְכֻלְּהֶנָּה *omnibus illis*, pro לְכֻלָּהֶן 1 Reg. 7. v. 37. בְּחוֹכְהֶנָּה *in medio ipsarum*, pro בְּתוֹכָהֶן Ezek. 16. v. 53.

IV. *Iod* mobile insertum est in לְדַרְיֹשׁ *ad inquirendum*, pro לִדְרֹשׁ Ezr. 10. v. 16. Crebrius autem occurrit jod otiosum, בְּאֵישׁוֹן *in caligine* Proverb. 20. v. 20. הֲרֻגִים *ablatum est* Dan. 8. v. 11. וַהֲמִתִּיתִיו *& occidi eum* 1 Sam. 17. v. 35. תֵּיעָשֶׂה *fiet* Exod. 25. v. 31. הַסֹּבְבִים *circumdans* 2 Reg. 8. v. 21. שָׂרֵי הַמֵּאוֹת *centuriones* 2 Reg. 11. v. 4. וּמִלֵּאתֶם *& implevistis* Ezek. 11. v. 6. מֵיאֹתָיו *à meipso* Esa. 44. v. 24.

V. *Nun* adsciscitur aliquando immediatè ante affixa נִי, ךָ, הוּ, & הָ, juncta vel Verbis, nullâ affor mante auctis, vel quibusdam Particulis. Habet autem sub se scheva quiescens, per quod puncta agglutinationis affixorum excluduntur, & ante se ubique segol,

cum solo נִי verbis connexo patach, quibus vocalibus semper adhæret accentus. Hoc porrò Nun affixis נִי & הָ per dages forte interdum inseritur: ante הִי & הָ autem, ipsummet Nun dages forte euphonicum accipit, pereunte He affixorum, & adscito post kametz finale He paragogico, (vide § 140.) Hæc ratio cum Verbis crebrò, cum Particulis verò semper obtinet. Verba Nun istud admittunt in Futuris frequenter, in aliis temporibus rariùs. Præterita sunt, יִסְּרַנִּי *castigavit me* Psalm. 118. v. 18. דָּנַנִי *judicavit me* Gen. 30. v. 6. וַיְבָרְכֶךָּ *& benedicet tibi* Deuter. 24. v. 13. Participia, מְיַסְּרֶךָּ *castigans te* Deut. 8. v. 5. עֹנֶךָּ *respondens tibi* Job. 5. v. 1. Infinitivi, לְיַסְּרֶךָּ *ad castigandum te* Deut. 4. v. 36. לְקַלְלֶךָּ *ad maledicendum tibi* Deut. 23. v. 5. צַדְּקֶךָּ *justificare te* Job. 33. v. 32. לְיַחְמָהּ *ad concipere eam*, pro לְיַחֲמָהּ Genes. 30. v. 41. Imperativi, שְׁמַעֲנָה *audi eam* Job. 5. v. 27. וּקְרָאֶנָּה *& lege eam* Jer. 36. v. 15. קַחֲנָהּ *accipe eam*, ibid. v. 14. קָחֵנִי *accipe illum* 1 Sam. 20. v. 21. תֵּנֶנָּה *da illam* 1 Sam. 21. v. 10. Futura, תְּבָרְכֵנִי *benedicat mihi* Genes. 27. v. 31. יְכַבְּדֵנִי *honorabit me*, cum kametz ob pausam, Psal. 50. v. 23. תְּבִעֲתֵנִי *perterrebis me*, cum kametz ob pausam, Job. 7. v. 15. & cap. 9. v. 34. & cap. 13. v. 21. אֶתְקְךָ *evellam te* Jerem. 22. v. 24. וְיִתְּנֶךָּ *& gratiosus sit tibi*, Numer. 6. v. 25.

v. 25. נַכָּה *percutiet te*, cum He paragogico; Psalm. 121. v. 6. יְסֹבְבֶנְהוּ *circumducet eum*, & יִצְּרֶנְהוּ *custodiet eum* Deuter. 32. v. 10. אֲשֶׁר־נָכָנוּ יְעַשְּׁרֶנּוּ *qui percusserit eum, ditabit eum* 1 Sam. 17. v. 25. תַּעֲשְׁרֶנָּה *ditabis eam* Psalm. 65. v. 10. תְּמֹגְגֶנָּה *dissolves eam*, ibid. v. 11. (At bis ante נִי est segol, יִעְדֶנִי *conteſtabitur mecum*, Jer. 49. v. 19. & cap. 50. v. 44.) Particulæ, quæ Nun hoc amant, sunt quinque, אֵין *non est*, אַיֵּה *ubi*, הִנֵּה *ecce*, מִן *à, ex, de*, & עַד *usque*; אֵינֶנִּי *non sum ego* Exod. 5. v. 10. אֵינֶנָּה *non est ipse* Genes. 30. v. 33. אֵינֶנָּה *non est ipsa* Lev. 13. v. 21. אַיֶּכָּה *ubi tu?* cum He paragogico Genes. 3. v. 9. הִנֵּנִי *ecce me, ecce me* Esa. 65. v. 1. & הִנֵּנִי Gen. 22. v. 7. הִנָּךְ *ecce te* Cant. 1. v. 16. & הִנְּךָ *ecce te* Ps. 139. v. 8. מִמֶּנִּי *à me* Gen. 22. v. 12. מִמֶּךָּ *præ te* 1 Sam. 15. v. 28. מִמֶּנּוּ *ab ipso* Psal. 18. v. 9. מִמֶּנָּה *ex ipsâ* Genes. 17. v. 16. vide § 100. עוֹדֶנִּי *adhuc ego* 1 Sam. 20. v. 14. & בְּעוֹדִי *in adhuc me*, scil. esse Psal. 146. v. 2. עוֹדֶנּוּ *adhuc ipse* Gen. 18. v. 22. Nun Epentheticum antecedit affixum ו, tribuitque literæ præcedenti scheva quiescens, accentus autem affixo adhæret; in יִשְׁנֶנּוּ *est illud* 1 Sam. 14. v. 39. & Est. 3. v. 8. item

in וְקִנְּנוֹ *& meledici ei*, pro קִנְּנוֹ excidente dages Num. 23. v. 13. Nun epentheticum kametzatum occurrit inter He fœm. & hujus vocalem, quæ accentum retinet, in שִׁבְעָנָה בָנִים *septem filii*, pro שִׁבְעָה Job. 42. v. 13.

§ 151. Per Paragogen dictionum fini nonnunquam accedunt quædam literæ, ferè ad elegantiam, vel ob causam incertam. Hujus generis sunt sex אהוינת, ac peculiarem singulæ rationem habent.

I. *Aleph* afformanti Verborum asyllabæ additur; sed rarò, & ex Arabismo, ubi id perpetuum, הָלְכוּא *qui iverunt* Jos. 10. v. 24. אָבוּא *voluerunt* Esa. 28. v. 12. נָשׂוּא *extulerunt* Ps. 139. v. 20. יִנָּשׂוּא *portabuntur* Jer. 10. v. 5.

II. *He* præmittit sibi kametz, aliquando segol, (interdum etiam tzeri; semper quidem in הִנֵּה *ecce*, ab הֵן unde & הִנֵּה legitur Genes. 19. v. 2. & אַיֵּה *ubi*, ab אַי inusitato, unde in formâ constructâ אֵי: aliàs autem non nisi semel in מַלְאָכֶיהָ *nuncius tuus* Nah. 2. v. 14. & semel cholem, אָכְלָה *comedere* 1 Sam. 1. v. 9.) accentu vel absente, vel præsente. Abest accentus 1. cum Nominibus § 75. iisque singulari-

gularibus, הַשְׁפָלָה *humillimum* Ezek. 21. v. 26. פְּנִימָה *interius* Pſal. 45. v. 14. שְׁוֹלָחָה *ſumma iniquitas* Hoſ. 10. v. 13. dualibus, הַשָּׁמַיְמָה *cœlum verſus* Geneſ. 15. v. 5. יְמִימָה *in dies* 1 Sam. 1. v. 3. Notat autem cum Nominibus creberrimè motum ad locum, unde He locale vocari ſolet צָפוֹנָה וְנֶגְבָּה וְקַדְמָה וְיָמָּה *verſus ſeptentrionem, & meridiem, & orientem, & occidentem*, Geneſ. 13. v. 14. סְדֹמָה *verſus Sodomam* Gen. 18. v. 22. נֹבָּה *Nobam verſus* 1 Sam. 21. v. 2. & cap. 22. v. 9. וּדְדָנָה *& Dedan verſus* Ezek. 25. v. 13. & ſic quoque conſtructis accedit, מִדַּבְּרָה דַּמֶּשֶׂק *verſus deſertum Damaſci* 1 Reg. 19. v. 15. בֵּיתָה בְתוּאֵל *verſus domum Bethuelis* Gen. 28. v. 2. Aliquando incrementum ſignificationis ſuperlativum denotat, vide § 73. additum tam maſculinis, נַחְלָה *torrens rapidiſſimus* Pſalm. 124. v. 4. הַמָּוְתָה *mors acerbiſſima* Pſal. 116. v. 15. קִצָּה *exitium ultimum* Ezek. 7. v. 25. quàm fœmininis, יְשׁוּעָתָה *omnimoda ſalus* Pſalm. 3. v. 3. אֵימָתָה *formido maxima* Exod. 15. v. 15. עֶזְרָתָה *ſummum auxilium*, vel *plenum* Pſal. 44. v. 27. עֶפְתָּה *obſcuritas maxima* Job. 10. v. 22. Nominibus accenſentur Participia § 118. בֹּעֶרֶת *ardens vehementiſſimè* Hoſ.

7. v. 4. וְנִמְלַטָּה *& egerrimè evadens* Jerem. 48. v. 19. 2. cum Pronominibus, tam separatis, וְאַתֶּנָה *& vos f.* Gen. 31. v. 6. הֵמָּה *ipsi* Genes. 44. v. 3. מֵהֵנָּה *præ illis* Ezek. 16. v. 51. אֵלֶּה *istæ* Gen. 2. v. 4. & sic semper accedente segol: quàm inseparabilibus affixis, אֹתָךְ *te*, in pausâ ex § 157. num. 2. Exod. 29. v. 35. כְּזִמָּתְכֶנָה׃ *secundùm scelus vestrum* Ezek. 23. v. 48. לָכֶנָּה *vobis f.* Ezek. 13. v. 18. כְּכִסּוּתֵיכֶנָּה *pulvillos vestros* Ezek. 13. v. 20. אֶל־הַמֹּתָהּ *superliminaria eorum* § 94. Ezek. 40. v. 16. גְּוִיָּתֵיהֶנָּה׃ *corpora sua* Ezek. 1. v. 11. לְבָרְנֵהּ׃ *solas illas* Gen. 21. v. 29. כֻּלָּנָה׃ *omnes illæ* Gen. 42. v. 36. קִרְבָּנָה *medium illarum* § 95. Genes. 41. v. 21. לְהֵתָנָה׃ *parere eas* Job. 39. v. 2. אֹתָנָה *eas* Exod. 35. v. 26. בְּאָנָה *venire eas* Jer. 8. v. 7. 3. cum Particulis, שָׁמָּה *ibi*, Gen. 19. v. 22. אָנָה וָאָנָה *huc & illuc* 1 Reg. 2. v. 42. & 2 Reg. 5. v. 24. (Acuta tamen sunt, קִדְמָתָה *orientem versus*, Deut. 4. v. 41. & adhuc bis Jos. 12. v. 1. Jud. 21. v. 19. at פַּדֳּנָה *Paddanem versus*, simul penacutum ac analogum, & acutum ac anomalum est Gen. 28. v. 2. 5. 6. item particulæ quædam, אֵיכָה *quomodo* Deut. 1. v. 12. & sic semper; at אֵיכָכָה *quomodo*, bis autem est Esth. 8. v. 6. & bis penacutum אֵיכָכָה Cant. 5. v. 3. In אָנָּה *quò* Psal. 139. v. 7.

139. v. 7. geminus accentus anomalôs conjungitur.) Cum Verbis accentus aliquando abeſt, aliquando adeſt, quia afformantium ſyllabarum more He accedit, § 115. Jungitur autem 1. Infinitivis, לְמַשְׁחָה *ad ungendum* Exod. 29. v. 29. זַמְּרָה *cantare* Pſal. 147. v. 1. 2. Imperativis, שָׁמְרָה *cuſtodi* Pſal. 25. v. 20. הַקְשִׁיבָה *attende* Pſalm. 5. v. 3. שׁוּבָה *revertere*, & חַלְּצָה *eripe* Pſ. 6. v. 5. דְּעֵה *cognoſcere* Prov. 24. v. 14. 3. Futuris primæ perſonæ, אֶשְׂמְחָה *lætabor*, & אֶזְמְרָה *cantabo* Pſal. 9. v. 3. וָאַשְׁלִיכָה *& projeci* Nehem. 13. v. 8. וָאֶקְרְאָה *& advocavi* § 115. 1 Sam. 28. v. 15. נִלְבְּנָה *lateres conficiamus*, & וְנִשְׂרְפָה *& comburamus* Gen. 11. v. 3. נְנַתְּקָה *dirumpemus*, & וְנַשְׁלִיכָה *& projiciemus* Pſal. 2. v. 3. Rarò accedit futuris alîus perſonæ, atque tunc auget ſignificationem, יְבַשְּׁנָה *incineret celerrimè* Pſal. 20. v. 4. יְחִישָׁה *admodùm feſtinet* Eſa. 5. v. 19. וְתָבוֹאָה *& celeriter adveniat*, ibid. תָּרֹנָּה *vehementer vociferabitur* Prov. 1. v. 20. cap. 8. v. 3. תַּעְשָׂפָה *admodùm obtenebraberis* Job. 11. v. 17. Imò geminatâ paragoge & priori he in thau mutato תְּבוֹאתָה *veniet abundantiſſimè* Deuter. 33. v. 16. item paragogico he ante affixum in thau tranſeunte, חֲבוֹאתָה *ſubitò ac copioſè veniet tibi* Job. 22. v. 21. Rarò etiam cum Præteriti tertiâ ſingulari fœminînâ, הֶחְבִּיאָתָה *ſollicitè abſcondit*

scondit f. Jos. 6. v. 17. נִפְלְאָתָה *admodùm mira fuit*, ubi quidam Codices legunt נִפְלָאתָה, alii נִפְלַאתָה; sed primum rectius 2 Sam. 1. v. 26. rariùs masculinâ, נָחָה אַרְם עַל־אֶפְרָיִם *totus requieſcit Syrus ſuper Ephraimum* Eſa. 7. v. 2. & ſemel cum ejuſdem ſecundâ fœmininâ plurali, וְהִשְׁלַכְתֶּנָה *& graviter projiciemini* Amos 4. v. 3. auctâ ſimiliter ſignificatione.

He paragogicum aliquando deficit, manente ejus kametz, לְכָה *ito quæſo*, pro לְכָהּ Numer. 23. v. 13. Judic. 19. v. 13. 2 Paral. 25. v. 17. Contrà additur interdum ad kametz finale, ſed tunc nihil juris habet in accentum, יָדָהּ *manum tuam*, pro יָדָהּ Exod. 13. v. 16. כֹּחָהּ *robur tuum* Prov. 24. v. 10 יַעֲנוּכִי *reſpondebunt tibi* Jer. 7. v. 27. בָּגַדְתָּה *prævaricatus es*, pro בָּגַדְתָּ Mal. 2. v. 14. הֲקִמֹתָהּ *conſtituiſti* Pſ. 30. v. 8. Huc pertinet וְאַתִּיקֶיהָ *& periſtylia ejus*, ſubſtituto Aleph in locum He, ne duo He concurrerent, Ezek. 41. v. 15. Tale He ad quodvis finale kametz ſubintelligendum eſſe, commodioris quietis ergò, nonnullis placet; & meritò, ut quieſcens litera vocalem quodammodò tueatur.

III. *Vav* per cholem jungitur Nominibus conſtructis, ac juxta regiminis leges mutatis, & accentum ad ſe rapit, וְחַיְתוֹ־אֶרֶץ *& beſtia terra*, ex חַיָּת Geneſ. 1. v. 24. Pſal. 79. v. 2. & 104. v. 11.

104. v. 11. 20. בְּנֵי בְעֹור *filius Behoris*, ex בְּן Num. 24. v. 3. 15. & cap. 23. v. 18. לְמַשְׁנֵנוּ־קָמִים *in fontem aquarum*, ex מַיִם Pſalm. 114. v. 8. Cum particula יַחַד *pariter*, connectitur interdum, & quidem per kametz, etiam intercedente tribus vicibus jod otioſo, ad formam affixi duali juncti, habetque accentum, יַחְדָּיו *pariter*, Jerem. 46. v. 12. & 21. cap. 49. v. 3. aliàs יַחְדָּו Gen. 3. v. 6.

IV. *Iod* præmittit ſibi chirek, cui adhæret accentus quoties jungitur 1. Nominibus formæ conſtructæ, גְּנֻבְתִּי יוֹם וּגְנֻבְתִּי לָיְלָה *furtivum diei, & furtivum noctis*, ex גְּנֵבָה Geneſ. 31. v. 39. בְּנִי אֲתֹנִי *filium aſini ſui*, ex בֵּן Gen. 49. v. 11. מְלֵאָתִי מִשְׁפָּט *plena judicii*, ex מְלֵאָה Eſa. 1. v. 21. עַל־דִּבְרָתִי מַלְכִּי־צֶדֶק *ſecundùm rationem Melchizedek*, ex דִּבְרָה §69. & 80. ſynonymo דִּבְרָה Pſal. 110. v. 4. רַבֹּתִי עָם *multa populo*, ex רַבָּה regrediente accentu ad penultimam ob vicinitatem ſequentis §157. Lam. 1. v. 1. & formæ abſolutæ in נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ *magnificus robore* Exod. 15. v. 6. (aliàs penacuta ſunt quæ abſoluta, extra regimen, חִצִּי *ſagitta* 1 Sam. 20. v. 36. 37. & 2 Reg. 9. v. 24. item רַבָּתִי בַגֹּויִם *magna inter gentes*, & שָׂרְתִי בַּמְּדִינֹות *princeps*

princeps in provinciis Lam. 1. v. 1. huc refer בְּהִשְׁתַּחֲוָיָתִי *in incurvatione*, vel propter incurvationem 2 Reg. 5. v. 18.) 2. Participiis, אֹסְרִי *ligans* Genes. 49. v. 11. חֹיְשָׁבִי *ô habitans* Psal. 123. v. 1. מְלֹשְׁנִי *lingua detrahens*, juxta literas est מְלַשְׁנִי, adhibito cholem pro vocali brevi & dages; juxta puncta autem patach & dages contractum est in kamerz, pro מְלַשֵּׁנִי Psal. 101. v. 5. מַפְגִּיעִי *exultans* Psal. 113. v. 5. מְקִימִי *erigens*, ibid. v. 7. (at אֹהֲבָתִי *amans* f. Hos. 10. v. 11. אֹיְבָתִי *inimica* Mich. 7. v. 8. 10. penacuta sunt.) 3. Infinitivis, לְהוֹשִׁיבִי *ad collocandum* Psal. 113. v. 8. 4. Particulis, בִּלְתִּי *præter* Gen. 47. v. 18. & זוּלָתִי *præter* Deut. 1. v. 36. Accentum autem suo loco relinquit in duobus futuris per apocopen formatis, וְתִזֹן־שָׁם *& scortata est ibi*, ex וְתִזֹּנִי Jer. 3. v. 6. אַל־תַּמְתִּי *ne deleas* m., ex תַּמַּח Jer. 18. v. 23. quæ in secundâ fœmininâ habent תִּזֹנִי *scortaberis* f. & תַּמְתִּי *delebis* f. accentu in ultimâ.

Huc autem non pertinet Jod otiosum, & fœmininum, in וְאַתִּי *& tu* f. Jud. 17. v. 2. & hinc natis נָתַתִּי *dedisti* f. Ezek. 16. v. 18. יְשַׁבְתִּי *sedens* Jer. 22. v. 23. ac similibus: vel merè otiosum, שֵׁשׁ *byssus* Ezek. 16. v. 13. quam scripturam Masorethæ notarunt.

V. *Nun* accedit Verborum affixmantibus asylla-

asyllabis, ה & ו, ad euphoniam, & semper accentum postulat ex § 32. יָדָעוּן *noverunt* Deuter. 8. v. 3. תִּדְבָּקוּן *adhærebis* f. § 157. Ruth 2. v. 8. תִּהְיֶשְׁנָה *facies* f. Ruth 3. v. 4. יִשְׁאֲבוּן *haurient* Ruth 2. v. 9. תִּירְאוּן *timebitis* Deuter. 1. v. 29. Tum verò nonnunquam pro schurek adhiberur kibbutz, יִרְשִׁיעֻן *fontem pronunciabunt* Exod. 22. v. 8. יִרְבֻּן *multiplicabuntur*, Deuter. 8. v. 13.

Occurrit tamen additum Infinitivo, in מֵחֳרוֹן *ab æstuando*, ex חֳרוֹן pro חֲרוֹן Psal. 85. v. 4. & in לְתִתָּן שָׁם *ad ponendum ibi*, præcedente tzeri, pro לָתֵת 1 Reg. 6. v. 29. & sic quoad literas se habet, תִּתֵּן־יְהוָה *dare Dominum*, quod secundùm puncta analogum est, 1 Reg. 17. v. 14.

VI. Thav additur Infinitivis constructis in Kal, verborum primam radicalem amittentium § 124. & 129. cum gemino segol vicariove patach, & accentu in penultimâ, בְּגַשְׁתָּ *in appropinquando*, à נָגַשׁ Num. 8. v. 10. כְּנַגְּתָ *secundùm attingere*, à נָגַע Ezek. 17. v. 10. קָחַת *accipere*, à לָקַח Jer. 5. v. 3. (at קְחַת־כֶּסֶף *accipere argentum*, ablato accentu 2 Reg. 12. v. 9.) רֶדֶת *descendere*, à יָרַד Deuter. 28. v. 52. לֶכֶת *ire*, à הָלַךְ Ruth 3. v. 10. Syncope autem est in

in לָתֵת *ad dandum*, pro תֵּת, à נָתַן Exod. 5. v. 7. & semel in לָלֶדֶת *ad pariendum*, pro לָלֶדֶת à יָלַד 1 Sam. 4. v. 19. Infinitivi perfecti cum thau paragogico sunt, duo in Kal, יָבְשָׁת *exarescere* Gen. 8. v. 7. יָכֹלֶת *posse* Num. 14. v. 16. & unus in Pihel, בְּצַדֶּקְתֵּךְ *in justificando te*, à צָדַק Ezek. 16. v. 52.

§ 152. Per paragogen aliquando Syllabæ encliticæ הֶ, מוֹ, פִּי adduntur Præfixis, & cum illis seperatas dictiones constituunt.

Cohæret autem בְּ cum ב, כ, & מ, בְּדֵי־רִיק *in vanum*, & בְּדֵי־אֵשׁ *ad ignem* Jer. 51. v. 58. כִּדְיֵי־אַרְבֶּה *sicut locustæ* Judic. 6. v. 5. מִדֵּי שָׁנָה *de anno* 1 Sam. 7. v. 16. כְּמוֹ cum tribus כלב, בָּמוֹ־ אֹפֶל *in caligine* Psal. 11. v. 2. כְּמוֹ־פֶתֶן *sicut aspis* Psal. 58. v. 5. לְמוֹ־פִי *ad os meum* Job. 40. v. 3. כְּפִי cum כ & ל, כְּפִי נִדְרוֹ *secundùm votum suum* Num. 6. v. 21. לְפִי רֹב *secundùm multiplicari*, Levit. 25. v. 16.

SECTIO XI. de ACCENTUS SEDE, & Sententiarum distinctione.

§ 153. Accentus Tonicus, qui non

non nisi ultimis penultimisve dictionum syllabis convenit, § 22. ibidem vel propriam ac nativam sedem obtinet, vel impropriam & accidentariam.

§ 154. Propriam ac nativam sedem tenet Accentus tonicus, in penultimâ syllabâ dictionum sequentium, quæ inde Milhel seu penacutæ appellantur.

I. In quarum penultimâ est vocalis brevis, omni alio complemento temporis deficientis destituta: ut sunt Dualia, וְיָדַיִם *& manûs* Genes. 27. v. 22. מִצְרַיִם *Ægyptus* Genes. 13. v. 10. Nomina formæ פִּעַל, צַיִד *venatio* Genes. 25. v. 27. עַיִן *oculus* Exod. 21. v. 24. Affixum ךָ fœminin. cum dualibus aut pluralibus, עֵינֵךְ *oculi tui* Cantic. 1. v. 15. מַרְאֵךְ *adspectus tuus*, Cant. 2. v. 14. Vocabula desinentia in geminum segol, aut patach vicarium, קֶמַח *farina* 2 Reg. 4. v. 41. כֶּסֶף *argentum* Cant 3. v. 10. חֲבַצֶּלֶת *rosa* Cant. 2. v. 1. חֹרֶשׁ

sylva

Sylva ibid. v. 3. מַקְטֶרֶת *suffumigata* Cant. 3. v. 6. לָלֶדֶת *parere* Gen. 4. v. 2.

II. In nominibus formarum פֶּקֶד, פֶּקֶר & פֶּוֶר, aut hujusmodi finium, vel desinentibus in חִי aut in הִי non affixum, בְּסֵתֶר *in latebris* Cant. 2. v. 14. וְיַחְכֶּלֶת *& hyacinthus*, Exod. 25. v. 4. לְעֹפֶר *catulo* Cantic. 2. v. 9. שְׁחַרְחֹרֶת *subnigra* Cant. 1. v. 6. כַּמָּוֶת *sicut mors* Cant. 8. v. 6. בָּאֶחוּ *in ulvâ* Gen. 41. v. 2. & 18. מֵי שְׁחִי *aqua natationis* Ezek. 47. v. 5. תֹּהוּ וָבֹהוּ *inane & informe quid* Gen. 1. v. 2. צִדְקִיָּהוּ *Zedekias* 1 Reg. 22. v. 24. מִיכָיְהוּ *Micha*, ibid.

III. In quibuscunque exeuntibus in affixa syllabica levia, quando per vocalem agglutinantur, aut nun epentheticum ante se habent, §95. & 151. ut sunt נִי, נוּ, וֹ, הִי, הָ, & מוֹ, item Chaldæa כִּי & הִי §168. שָׁפְטֵנִי *judica me* Psalm. 43. v. 1. נַפְשֵׁנוּ *anima nostra* Psalm. 44. v. 26. וְעָלֵהוּ *& folium ejus* Psal. 1. v. 3. תְּחַדֵּהוּ *exhilarabis eum*, Psal. 21. v. 7. וַיַּחְשְׁבֵהוּ *& imputavit illud* Genes. 15. v. 6. פָּנֵימוֹ *faciem ejus* Psalm. 11. v. 7. בְּנָפֶיךָ *alæ tuæ* Psalm. 17. v. 8. אוֹכִיחֲךָ *redarguam te* Psal. 50. v. 8. קְרָאתִיךָ *invocavi te* Psalm. 119. v. 156. יְהַלְלוּךָ *celebrabunt te* Psal. 67. v. 6. יְסוֹבְבֶךָּ *circumdabit te* Psalm. 7. v. 8.

v. 8. תַּדְּפֶנּוּ *dispellet eum* Psal. 1. v. 4. Hue refer quoties affixa quæcunque accedunt ad terminationem paragogicam in נ more Syrarum, § 180. יְשַׁחֲרֻנְנִי *manè quærent me* Prov. 1. v. 28. יְשָׁרְתוּנְךָ *ministrabunt tibi* Esa. 60. v. 7. יִלְכְּדֶנּוּ *capient eum*, Prov. 5. v. 22.

IV. In Verbis, quando accesserunt affor-mantes tum syllabicæ ם, תִּי, נִי, & נָה § 114. חָפַצְתָּ *voluisti* Psal. 40. v. 7. בִּשַּׂרְתִּי *euangelizavi* ibid. v. 10. שִׁקְּרָנִי *mendaciter egimus* Psalm. 44. v. 18. תָּבֹאֶינָה *venient* Psal. 45. v. 16. tum asyllabæ in Hiphil § 115. הוֹחִילִי *spera* f. Psal. 43. v. 5. הוֹשִׁיעָה *salutem attulit* f. Psalm. 44. v. 4. & in conjugationibus non dageſſatis tam deficientium mediâ, § 125. סֹבִּי *circumite* Psalm. 48. v. 13. quàm quiescentium mediâ, præter Hophal, § 130. מֹטוּ *motâ sunt* Psalm. 46. v. 7. item quando tertiæ fœmininæ singulari præteritorum affixa levia annectuntur, § 140. שְׁטָפַתְנִי *inundavit me* Psalm. 69. v. 3. אֲהַבְתָּךְ *amat te* Ruth 4. v. 15.

V. In Nominibus, Pronominibus, Particulis, & Verbis quibusdam, quæ He paragogicum unà cum puncto antecedente acceperunt § 151. אֶפְרָתָה *Ephratam* Genes. 35. v. 16. at si He paragogicum inveniat kametz, nihil

hil juris habet in accentum, בְּשִׁמְכָה *nomine tuo*, pro בְּשִׁמְךָ Jerem. 29. v. 25. וְנָתַתָּה *& dabis*, ibid. v. 26.

§ 155. Propriam ac nativam sedem tenet Accentus tonicus in ultimâ syllabâ dictionum sequentium, quæ inde Milra seu acutæ appellantur.

I. Quarum ultima syllaba desinit in literam mobilem schevatam, antecedente vocali longâ, ex § 32. הַמָּאוֹר הַגָּדֹל *luminare magnum* Gen. 1. v. 16. Huc pertinent fœminina in ת finita præcedente vocali longâ § 69. בְּרֵאשִׁית *in principio* Gen. 1. v. 1. וְזִמְרָת *& canticum* Exod. 15. v. 2. הַמְּרִדָּת *rebellio* 1 Sam. 20. v. 30. item Pluralia omnia tum masculina, tum fœminina, § 71. בָּנִים וּבָנוֹת *filii & filiæ* Gen. 5. v. 4. וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים *& ancillæ ac servi*, Genes. 30. v. ult.

II. In nominibus exeuntibus in ה fœminina § 69. שָׁנָה *annus* Genes. 5. v. 3. הַמַּצֵּבָה *statua* Gen. 31. v. 15.

III. In quibuscunque finitis in affixa gravia כֶּם, כֶן, הֶם & הֵן § 94. דִּמְכֶם *sanguinem vestrum*

vestrum Genes. 9. v. 5. אֲבִיהֶם *pater ipsorum*, ibid. v. 23. itemque in verbis exeuntibus in מֶם & מָן afformantes § 114. וִהְיִיתֶם *& eritis* Gen. 3. v. 5.

IV. In Verbis nullâ afformante auctis, § 110. לָקַח *accepit* Genes. 2. v. 22. יִקְרָא *vocabitur*, ibid. v. 23.

V. In Verbis, quando accesserunt afformantes asyllabæ הָ, הַ, & הֹ, itemque ה paragogicum, § 115. exceptis tamen conditionibus omnibus § 154. num. 4. expressis, שָׁקְטָה *quievit*, פָּצְחוּ *fragorem ediderunt* Esa. 14. v. 7. סְתָר *absconde* Esa. 16. v. 3.

VI. In dictionibus aliis, proximè antecedente canone non comprehensis, בָּבֶל *Babel* Gen. 10. v. 10. חֲשַׁרְפֶּל *caligo* Exod. 20. v. 18.

§ 156. Impropriam & accidentariam sedem tenet Accentus tonicus, quando per Vav conversivum loco nativo movetur.

Quod fit bifariam, I. quando Vav conversivum Præteriti ex Verbis penacutis facit acuta, § 144. וְאָכַלְתָּ *& comedes* Genes. 3. v. 18. II. quando Vav conversivum Futuri ex Verbis acutis facit penacuta, § 145. & 146. וְנִשְׁאַר *& relictus*

relictus fuit Gen. 7. v. 23. וַיִּפֵּץ *& dispersit* Genes. 11. v. 8. וַיִּבֶן *& ædificavit* Genes. 8. v. 20. Quod interdùm etiam efficit particula אַל § 147. אַל־תִּרְאֶה *ne adspicias* Prov. 23. v. 31. & nonnunquam Futura absolutè posita & Imperativi imitantur, § 148. יִרְאֶה *videat* 2 Par. 24. v. 22.

§ 157. Impropriam & accidentariam sedem tenet quoque Accentus tonicus, quando dictiones naturâ suâ acutæ fiunt penacutæ. Fit istud tum ob vicinitatem accentûs sequentis, tum ob dignitatem accentûs pausantis.

I. Penacutam dictionem ex acutâ reddit vicinitas accentûs immediatè sequentis in primâ syllabâ proximæ dictionis, (quæ dictio proinde non potest esse nisi monosyllaba vel bisyllaba penacuta;) sed tunc accentus secundæ dictionis habeat accentum prioris sibi ministrantem, nec habeat ante se scheva mobile: accentus autem primæ dictionis ministret accentui posterioris, neque subsit affixo; syllaba etiam, ad quam retrocedet, non desinat in scheva quiescens. וְנָקַם לָךְ *& stabit tibi*, pro יָקוּם Job. 22. v. 28. נָגַהּ אוֹרוֹ *splenduit lux*, ibid. תִּהְיֶתֶם לְאָיִן *fuistis nihil* Job. 5. v. 21. אֵילְכָה לִּי *ibo mihi*

mihi Cant. 4. v. 6. וְתֹאבְדוּ דַּרְכְּךָ *& pereatis in viâ*, & חֹסֵי בוֹ *recipientes se ad ipsum* Psal. 2. v. 12. שֹׁפְטֵי אֶרֶץ *judices terræ*, ibid. v. 10. וַיַּחֲזֵק בּוֹ *& apprehendit eum* Exod. 4. v. 4. Attamen retractio negligitur, si inde secutura foret corruptio aut confusio formarum. Corruptio quidem (ob vocalem longam corripiendam, ex §. 49.) in pluralibus nominum & participiorum, וּבְרָקִים רָגַז *& fulmina jaculatus est* Psal. 18. v. 15. תַּעֲלֻמוֹת לִבּוֹ *occulta cordis* Psalm. 44. v. 22. in nominibus finitis in literam mobilem schevatam antecedente vocali longâ, חָסִיד לוֹ *benignum sibi* Psal. 4. v. 4. כְּעָפְרִי כֶסֶף *sicut pulverem argentum* Job. 27. v. 16. in verbis & participiis formæ פָּקֹד, חָצַב בּוֹ *excîdit in eo* Esa. 5. v. 2. וְעַלֵּז בָּהּ *& exsultans in eâ*, ibid. v. 14. Confusio autem in Benoni Kal, cum nominibus formæ פָּקֹד, עֹבֵר יָם *transiens mare* Esa. 23. v. 2. יוֹצֵר אוֹר *formans lucem* Esa. 45. v. 7. in tertia plurali præteriti Kal verborum quiescentium tertiâ He, cum eâdem personâ quiescentium mediâ radicali, עָנוּ עוֹד *responderunt ultrà*, Job. 32. v. 15. 16. בָּנוּ לָךְ *ædificârunt tibi*, Ezek. 27. v. 5. (Ast in vocabulis formæ פָּקֹד & Benoni Kal, si ultima fuerit quiescens, cessat periculum corruptionis ac

confusionis, & retractio potest obtinere, מָלֵא *plenus est aquâ* Psalm. 65. v. 10. רֹפֵא לָךְ *sanans te* 2 Reg. 20. v. 5. בֹּנֵה עִיר *ædificans urbem* Gen. 4. v. 17. Aliquando in his geminatur accentus, ad utramque analogiam ostendendam, גָּרֵשׁ לֵץ *expelle irrisorem* Prov. 22. v. 10. הֲנֹטֵעַ אֹזֶן *an est plantans aurem?* Psal. 94. v. 9. בֹּוֹצֵעַ בָּצַע *avarè quærens lucrum* Prov. 1. v. 19.) Negligitur retractio etiam aliàs interdum, יֹאכַל קֹדֶשׁ *comedet sanctum* Levit. 22. v. 14. notante Masora, cùm alioqui penacutum sit.

Anomala sunt, I. quæ habent scheva mobile in secundæ dictionis principio, עֹמֵד וְגִלָּה *stetit habitaculum versus* Hab. 3. v. 11. מַהֲגִיל מְאֹד *quàm exsultabit valde*, Psalm. 21. v. 2. וְנָתַן לָךְ *& dederit tibi* Deut. 19. v. 8 וְיִיטַב לָךְ *& bene sit tibi* Jer. 38. v. 20. לָתֵת לָךְ *ad dandum tibi* 2 Reg. 18. v. 23. Genes. 15. v. 7. (ni forte in his desinit mackaph, uti legitur לָתֵת־לָנוּ *ad dandum nobis* Jos. 17. v. 4.) II. Affixum singulare primæ personæ accentum aliquando amittens, אֲחֹתִי אָתְּ *soror mea tu*, Genes. 12. v. 13. Proverb. 7. v. 4. אֲחֹתִי הִיא *soror mea ipsa* ibid. v. 19. & Genes. 20. v. 2. 5. & Gen. 26. v. 7. 9. בְּכֹרִי אַתָּה *primogenitus meus tu* Gen. 49. v. 3. & Jer. 31. v. 9. בְּכֹחִי אַתָּה וּבְכֹחִי עָתָה *uti robur*

bur meum tunc, sic robur meum nunc Jos. 14. v. 11. מְעַשָּׂתִי זֹאת *ne faciam hoc* 2 Sam. 23. v. 17. גֹּאֲלִי חָי *redemptor meus vivit* Job. 19. v. 25. חֻשִׁי בִּי *festinatio mea in me* Job. 20. v. 2. אָבִי אַתָּה *pater meus tu* Jerem. 2. v. 27. Job. 17. v. 14. אֱלַי אָתָּה *Deus meus es* Psal. 140. v. 7. Sic cum affixo secundæ personæ, יָדְךָ זֹאת *manus tua hæc* Psal. 109. v. 27. ubi tum sequitur Dages athemerackik, § 45. III. Ex quiescentibus tertia he, in tertia plurali præteriti Kal, שָׁסּוּ לָמוֹ *diripuerunt sibi*, Psal. 44. v. 11. מָרוּ בָךְ *rebellârunt contra te* Psal. 5. v. 11. (nî hæc ad imperfecta mediâ radicali referenda sint, שִׂים & מָרַר, & sic in similibus aliis.) וְעָשׂוּ לִי *& facient mihi* Exod. 25. v. 8. & hujusmodi benè multa occurrunt in codicibus impressis, quæ forsitan vitio non carent.

II. Penacutam dictionem ex acutâ facit accentus pausans, sive distinctivus major, retrocedens suâ sponte ad syllabam penultimam, quam in quibusdam dictionibus invenit, in aliis autem efficit.

Invenit penultimam syllabam, ad quam retrocedit, in אָנֹכִי *ego*, אַתָּה *tu*, & עַתָּה *nunc*. In illo semper cum Silluk, Atnach, & Sakeph, rariùs cum aliis, מֵתָה אָנֹכִי *moriens ego*, Gen. 30. v. 1. אָנֹכִי ibid. v. 2. אָנֹכִי Genes. 3. v.

10. semel cum atnach manet acutum, תַּחַשׁ אָנֹכִי *tectus ego* Job. 33. v. 10. in isto cum iisdem, כִּי עֵרֹם אָתָּה *quòd nudus tu*, Genes. 3. v. 11. כִּי-עֲפַר אַתָּה *nam pulvis tu*, ibid. v. 19. תְּהִלָּתִי אַתָּה *laus mea tu*, Jer. 17. v. 14. in hoc cum Silluk & Atnach, עַד־עַתָּה *usque nunc* Exod. 9. v. 18. עַתָּה Jos. 14. v. 11.

Efficit penultimam syllabam ad quam retrocedit, ex schevate mobili eam vel restituendo, vel primum constituendo.

Restituitur quidem syllaba, quando accentus distinctivus major incidit in terminationem affixarum asyllabarum, tunc enim retrogreditur ad scheva profectum ex terminante vocali, juxta § 115. & quoniam tonus figi nequit nisi in sono seu vocali, illud scheva suæ origini restituit, patach insuper producto in kametz. (tum vi pausæ § 160. tum etiam ad complendam syllabam, accentu non præsente:) תַּעֲבְרוּ *transibitis*, pro תַּעְבְּרוּ Gen. 18. v. 5. וַיֹּאכְלוּ *& comederunt*, pro וַיֹּאכְלוּ ibid. v. 8. יִרְאָה *timuit*, pro יִרְאָה ibid. v. 15. אֵדָעָה *cognoscam*, pro אֵדְעָה ibid. v. 21. וַאֲדַבְּרָה *& loquar*, pro וַאֲדַבְּרָה ibid. v. 30. טָמְנוּ *absconderunt*, pro טָמְנוּ Psal. 9. v. 16. יִצְפְּנוּ *absconderunt*, pro יִצְפְּנוּ Psal. 10. v. 8. וְתִמָּהוּ *& admiramini*, pro וְתִמְהוּ Esa. 29. v. 9.

29. v. 9. אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה *Domine, audi! Domine, condona!* pro שִׁמְעָה & סָלְחָה Dan. 9. v. 19.

NB. Vocalis longa sic restituta interdum in brevem & dages resolvitur, יֵחָתוּ *descendent*, in pausâ, pro יֵחָתוּ ex יֵחָתוּ Job. 21. v. 13. בָּאֵשׁ יֻצָּתוּ *igne accendentur*, pro יֻצָּתוּ ex יֻצָּתוּ Esa. 33. v. 12. & Jerem. 51. v. 58. Sic יֻדָּחוּ *impellent*, pro יֻדָּחוּ, implicito in patach dages, ex יֻדְּחוּ à נָדַח Jerem. 23. v. 12.

Verba quiescentia tertiâ He, ut idem in se fieri queat, tertiam (ante affor mantes asyllabas cum puncto præcedente ejectam, ex § 132.) restituunt, mutatam tamen in Jod mobile, & scheva antecedens ubique mutant in kametz, quæ opposita est brevibus patach in præterito & segol in futuro, adhibetur autem etiam in Imperativo ad imitationem futuri: quæ imitatio quoque obtinet § 149. נָטֻיּוּ *extensi sunt*, pro נָטוּ Num. 24. v. 6. יִשְׁלֳיוּ *tranquillè agant*, pro יִשְׁלוּ Psal. 122. v. 6. בְּקֻשִׁי *quærite*, pro בְּקוּשִׁי Esai. 21. v. 12. אֲתֻיוּ *venite*, pro אֲתוּ ibid. וְאֶהְמְמֵרֵהוּ *& perstrepam*, pro אֶהְמְמֵרֵהוּ cum ה paragogico, Psal. 77. v. 4. Si non paragogicum accesserit, accentus quidem retrocedere nequit, ex § 32. & § 155. num. 1. attamen restitutio vocalis, vi potestatis distinguentis, non minus procedit, תִּדְבָּקִין *adhærebis*, pro תִּדְבָּקִין Ruth 2. v. 8. 21.

יְקַצְּרוּן *metent*, pro יִקְצְרוּן ibid. v. 9. תִּשָּׂאוּן *accipietis*, pro תִּשְׂאוּן Job. 13. v. 10. יְחֻזּוּן *videbunt*, pro יֶחֱזוּן Esa. 16. v. 11. יְשַׁתּוּן *bibent*, pro יִשְׁתּוּן Psal. 78. v. 44. Prorsus anomalus est regressus accentûs in quiescentibus tertiâ He, hâc non restitutâ, utpote qui tunc accedit ad primam radicalem: בָּלוּ בָּעָשָׁן כָּלוּ *consumti sunt, in fumo consumti sunt* Psal. 37. v. 20. Huc quoque referri possunt עָרוּ עָרִי *nudare, nudate*, Imperativi Pihel à עָרָה etiam priori accentu ob vicinitatem sequentis retrocedente Ps. 137. v. 7. vide quoque § 125. Interdum eadem restitutio vocalis obtinet per accentum ministrum, retroactum ob vicinitatem immediatam accentûs sequentis distinctivi, יִשְׁפְּטוּ הֵמָּה *judicent ipsi*, pro יִשְׁפְּטוּ Exod. 18. v. 26. תִּתְהַלְלוּ בִי *illudetis ipsi*, pro תְּהַתְּלוּ Job. 13. v. 9. חָסוּ בוֹ *confisi sunt in eo*, pro חָסוּ Deut. 32. v. 37. גְּשׁוּ הֵנָּה *accedite huc*, pro גְּשׁוּ Jos. 3. v. 9. תְּתִּי מַיִם *afferte aquas*, pro הָתִּי Esa. 21. v. 14. rariùs si accesserit Nun paragogicum, תֶּאֱהֲבִין רִיק *diligetis vanum*, pro תֶּאֱהָבוּן Psal. 4. v. 3.

Anomalia est si talis restitutio instituatur retrocedente ministro sine ullâ causâ, חָסְרָה נַפְשִׁי *considit anima mea*, pro חָסְתָה seu potius חָסְרָה Psal. 57. v. 2. נָטוּ רַגְלָי *declinârunt pedes mei*, pro נָטוּ Psal. 73. v. 2. Huc pertinet אִם תִּבְעֶיהָ *si quæsiveritis*, pro תִּבְעוּן Esa. 21. v. 12. תִּתְיוּ לְאַבְלָה

לְאָכְלָה *venite ad comedendum* Jerem. 12. v. 9. יְדַיִן יְדַיִן *fugiebant fugiebant*, pro יְדָיְנוּ יְדָיְנוּ Pſal. 68. v. 13. יִשְׁלְיוּ אָהֳלִים *tranquilla ſunt tentoria* Job. 12. v. 6. אֵתְיוּ *venite* Eſa. 56. v. 12.

Conſtituitur autem primùm ſyllaba, quando accentus diſtinctivus major incidit in nomina formæ פָּקִּי, vel in affixum ךָ per ſcheva agglutinatum; tunc enim retrocedit ad ſcheva vocalem ultimam antecedens, & ut tonus adhæreat ſono ſive vocali, iſtud ſcheva in ſegol mutat. Illius generis ſunt, לֶחִי *maxilla*, pro לְחִי Pſalm. 3. v. 8. כֶּלִי *vas* Numer. 19. v. 17. אַל־תְּהִי־מְרִי בְּבֵית הַמֶּרִי *ne ſis rebellio in domo rebellionis* Ezek. 2. v. 8. עֶדִי *ornatus*, à עֲדִי Ezek. 23. v. 40. Huc pertinent verba ſimilia, וַיֶּהִי *& fuit*, pro וַיְהִי Pſal. 33. v. 9. וְיִחִי *& vivet*, Eſai. 38. v. 21. תֶּשִׁי *oblivioni trades* Deut. 32. v. 18. itemque nomina ſimilis terminationis, עִבְרִי *Ebhrei* Numer. 21. v. 33. At quæ chatephkametz habent (tam ſub non gutturali literâ, quàm gutturali,) loco ſegol accipiunt cholem, מֵעֹנִי *præ afflictione*, à עֳנִי Pſalm. 107. v. 41. חֳלִי *morbus* Deut. 7. v. 15. דֹּפִי *contumelia*, à דֳּפִי Pſal. 50. v. 20. יֹפִי *pulchritudo* Eſa. 3. v. 24. וְצֹרִי *& balſamum*, Ezek. 27. v. 17. Specialia ſunt, quod ſemper dicatur ab אֲנִי

ego, אָנִי Gen. 27. v. 24. & à חֵצִי *medium*, הַחֲצִי 1 Reg. 10. v. 7. Contrà ſcheva retinent in pauſâ, בְּלִי *conſumtio* Eſa. 38. v. 17. בְּלִלִי *cum paſtillo* Prov. 27. v. 22. בְּשָׁתִי *in potu* Eccl. 10. v. 17. Hujus generis ſunt, אוֹכִיחֲךָ *redarguam te* Pſal. 50. v. 8. בְּשָׁפְטֲךָ *in judicando te* Pſal. 51. v. 6. יְשָׁעֲךָ *ſalus tua* v. 14 צִדְקָתֲךָ *juſtitia tua* v. 16. שָׁמְרֲךָ *cuſtos tuus*, Pſal. 121. v. 5.

Semel ad ſegol additur Jod, quaſi plurale foret, תְּהִלָּתִיךָ *laudem tuam*, pro תְּהִלָּתְךָ Pſal. 9. v. 15.

Semel pro ſegol ſcribitur chirek, שְׁרִיתֵךְ *reſiduum tuum*, pro שְׁאֵרִיתֵךְ Jer. 15. v. 11.

Semel pro ſegol ſcribitur tzeri, juxta Eliam Levitam, חֲלָכֶה *exercitus tuus*, pro quo extra pauſam legitur לְחֲלָכְךָ *exercitui tuo*; reddit enim *dein heer*. Pſal. 10. v. 14. & 8. utrobique ה paragogicum affixo adhæret: alii juxta analogiam iſtic ſcribunt, חֲלָכֶה cum ſegol.

Idem fit cum accentu miniſtro ante dictionem סֶלָה, quæ ſemper diſtinctivum poſſidet, בִּרְכָתֲךָ סֶלָה *benedictio tua, Sela*. Pſalm. 3. v. 9. Cujus tamen cauſa potior videtur vicinitas accentûs diſtinctivi in dictione biſyllabâ penacutâ, unde regreſſus accentus prioris naſcitur, productâ novâ vocali, cui adhærere queat: quemadmodum aliquando fieri in verbis, dictum eſt paulò antè: Imò etiam ſequente dictione

ne acuta ; וּפְתִי־יָרוּם [&] *simplex callidus fiet* Prov. 19. v. 25. At cum particulis אֵת utroque , עִם & קַן , itemque cum inseparabilibus בְּ & לְ , puncta transponuntur , adeóque accentus unà cum kametz retrocedit , manente tamen dictione acutâ , אוֹתְךָ *te* , pro אֶתְךָ Ezek. 2. v. 1. אֹתָכָה *te* Exod. 29. v. 35. מֵאִתָּךְ *à tecum* 2 Reg. 2. v. 10. עִמָּךְ *tecum* 1 Sam. 15. v. 26. בָּךְ *in te* Psal. 31. v. 20. לָךְ *tibi* Psal. 119. v. 11.

§ 158. Accentus tonicus interdum non solùm syllabam , cui propriè debebatur , sed integram quoque dictionem deserit , quomodo duæ pluresve dictiones ad unum accentum , postremæ adhærentem , referuntur. Absentiæ illius nota est Mackaph , § 23. & hinc quoties antecedit vocalis longa , (siquidem dictio accentu tonico privata desinat in literam mobilem schevatam ,) ista vocalis longa vel mutatur in oppositam brevem § 49. vel si non mutetur ,

tetur, accentu euphonico metheg fulcitur § 32.

נְאֻם־יְהוָה *dictum Domini* Amos 2. v. 16. טְהַר־לֵב *purus corde* Prov. 22. v. 11. וַיֵּט־שָׁם *& extendit ibi* Gen. 26. v. 25. בְּיָ צַר־לוֹ *quando coarctabit eum*, ubi patach est pro kametzchatuph ante resch ut § 146. 1 Reg. 8. v. 37. Attamen manet, sed fultum metheg, I. kametz in יָם *mare*, יָם־כִּנֶּרֶת *mare Cinnereth* Num. 34. v. 11. ex § 80. II. Tzeri in לֵב *cor*, nisi immediatè sequatur accentus, לֵב־פַּרְעֹה *cor Pharaonis* Exod. 14. v. 4. לֵב־דָּוִד *cor Davidis* 2 Sam. 24. v. 10. בְּלֵב־יֶלֶד *in corde pueri* Prov. 22. v. 15 בְּלֵב־יָם *in corde maris* Prov. 30. v. 19. in בֵּן *filius*, si non fuerit constructio regiminis, בֶּן־קָטֹן *filius parvus* 2 Sam. 9. v. 12. בֶּן־אֶחָד *filius unus* 1 Sam. 22. v. 20. aliàs in regimine semper est segol vel chirek breve, non tantùm absente, sed etiam præsente accentu; in עֵת *tempus*, שֵׁם *nomen*, שֵׁשׁ *sex*, ordinariè manet, interdum corripitur, שֵׁשׁ־מֵאוֹת *sexcenti* Genes. 7. v. 11. שֵׁם־יְהוָה *nomen Domini* Genes. 16. v. 13. שֵׁם־בְּנוֹ *nomen filii sui*, ibid. v. 15. ubi Masora notat, sexies cum segol, עֵת־בָּא *tempus veniendi* Hagg. 1. v. 2. Similiter in לֵךְ *abi*, תֵּן *da*, תֵּת *dare*, תֵּת־כֹּחַ *dare robur suum*

um Gen. 4. v. 12. Semel in אֵת accusativi notâ, אֵת־כָּל־נַכְמַד *omne excelsum* Job. 41. v. 26. quod ter cum accentu segol habet. III. cholem terminationis וֹת servilis, in pluralibus & infinitivis, בְּנוֹת־לוֹט *filiæ Lot* Genes. 19. v. 36. לִבְנוֹת־לָהּ *ad ædificandum ipsi* Zachar. 5. v. 11. Singularia sunt גִּבּוֹר־צַיִד *fortis venatione* Gen. 10. v. 9. יִגְבָּל־אֹתוֹ *terminabit illud* Jos. 18. v. 20. חִרְחֲבַזַּיִת *calcabis olivam* Mich. 6. v. 15. At contra כָּל *omnis*, habet bis kametzchatuph cum accentu, (quod tamen alii kametz esse volunt,) כָּל עַצְמוֹתַי *omnia ossa mea* Psalm. 35. v. 10. כָּל אֲחֵי־דָל *omnes fratres pauperis* Prov. 19. v. 7. Semel idem fit in סָעַד *fulci* Judic. 19. v. 5. pro quo regulariter dicitur סְעָדֵנִי *fulci quæso*, ibid. v. 8.

Perit porrò accentus, & Mackaph adhiberi solet I. post particulas monosyllabas, accentûs distinctivi non capaces, גַּם־לְאִשְׁתּוֹ *etiam marito suo* Genes. 3. v. 6. וְהִיא־גַם־הִיא & *ipsa*, *imò ipsa*, Gen. 20. v. 5. פֶּן־תְּדַבֵּר עִם־יַעֲקֹב מִטּוֹב עַד־רָע *ne loquaris cum Iacobo à bono ad malum* Genes. 31. v. 24. Huc referendum אֲשֶׁר licèt duas consonas habeat ante vocalem, אֲשֶׁרקָרָא *quæ vocârat* Gen. 26. v. 18. Huc quoque pertinent

tinent monosyllaba alia, גַּן־בְּעֵדֶן *hortum in Eden* Gen. 2. v. 8 גֶּשׁ־הֲלֹאָה *accede huc* Genes. 19. v. 9. בָּא־לָגוּר *venit ad peregrinandum*, ibid. תָּם־לְבָבִי *in integritate cordis mei* Gen. 20. v. 5. חֻקַּת־עוֹלָם *statutum æternum*, Jer. 5. v. 22. בְּתוֹךְ־הָעָם *in medio populi* Jerem. 29. v. 32. & alia. II. quando accentus dictionis acutæ, qui ob vicinitatem immediatè sequentis distinctivi in initio proximæ dictionis ex § 157. regendi debuisset ad syllabam penultimam, ibi locum nsn invenit, quod vel nulla adsit syllaba, vel in scheva quiescens desinat, וַיְהִי־עֶרֶב וַיְהִי־בֹקֶר *& fuit vespera, & fuit manè* Gen. 1. v. 5. זַרְעוֹ־בוֹ *semen ejus in eo*, ibid. v. 11. וַיְחַבֵּק־לוֹ וַיְנַשֵּׁק־לוֹ *& amplexatus est eum, & osculatus est eum* Gen. 29. v. 13. וְאֲכַלְתֶּם־שָׁם *& comedetis ibi* Deut. 12. v. 7. תַּגְמְלוּ־זֹאת *reddetis istud* Deuter. 32. v. 6. זְכָר־נָא *recordare quæso* Esai. 38. v. 3. שְׁמֹר־תָּם *observa integrum* Psal. 37. v. 37. III. post nomen constructum cum alio monosyllabo, vel bisyllabo penacuto, interdum etiam acuto, מִקְנֵה־אַבְרָם *grex Abrami*, & מִקְנֵה־לוֹט *grex Loti* Gen. 13. v. 7. פְּרִי־בֶטֶן *fructus ventris* Gen. 30. v. 2. מְעַדְנֵי־מֶלֶךְ *delicias regis* Genes. 49. v. 20. עֹשֵׂה־פְרִי *faciens fructum* Genes. 1. v. 11.

מַלְאַךְ־יְהוָה

מַלְאַךְ־יְהוָה *angelus Domini* Pſal. 34. v. 8. Si duo nomina conſtructa ſe immediatè ſequantur, ordinariè poſterius tantùm mackaph habet, שֵׁם אֵשֶׁת־אַבְרָם *nomen uxoris Abrami* Geneſ. 11. v. 29. עַל־פְּרִי־גֹדֶל לְבַב מֶלֶךְ־אַשּׁוּר *propter fructum magnitudinis cordis Regis Aſſyriæ* Eſa. 10. v. 12. at אֶת־בַּת־אֲחִי אֲדֹנִי *filiam fratris domini mei* Geneſ. 24. v. 48. IV. quando numerus dictionum major eſt quàm accentuum tonicorum in eodem membro ſententiæ, nonnullæ dictiones per mackaph conjunguntur, אַתָּה־יְהוָה תִּשְׁמְרֵם *tu Domine cuſtodies eos* Pſ. 12. v. 8. בְּיוֹם הִצִּיל־יְהוָה *in die, eripuit Dominus* Pſalm. 18. v. 1. וַיָּשֶׁב־יְהוָה לִי כְּצִדְקִי *& reddidit Dominus mihi ſecundùm juſtitiam meam*, ibid. v. 25.

Negligitur tamen frequenter conjunctio iſta dictionum per Mackaph. Hoc etiam duo verba nunquam conjungit.

§ 159. Præter accentum tonicum, nativam vel accidentariam ſedem obtinentem, ſæpiùs dictionibus adeſt accentus Euphonicus Metheg § 24. cujus præſentia interdum planè neceſſaria eſt.

Locus ejus eſt

I. Poſt

I. Post vocalem brevem destitutam complemento temporis deficientis alio expresso, dummodo aliud punctum inter accentum tonicum & euphonicum intercedat: Estque hîc metheg necessarium, juxta §53. num. 3.4. §58. §60. Fit istud 1. ad compensandum tempus deficiens, quoties apponitur vocali brevi, tum ortæ ex priori schevate mobili, quando posterius sub gutturali est, aut fuit, compositum; וַיַּעְזֹב *& relinque* Psalm. 37. v. 8. יַעֲשֶׂה *faciet*, v. 5. נֶעֱזָב *derelictus*, v. 25. יַעְזְבֵנוּ *relinquet eum*, v. 33. וַיַּעְזְרֵם *& juvabit eum*, v. 40. נָעֳמִי *Noomi* Ruth 1. v. 2. Hoc Metheg dicitur *Maarich* prolongans, quia pronunciationem vocalis producit, tum antecedenti literam schevatam, ex quâ dages forte excidit, וַיְהִי *& fuit* Ruth 1. v. 1. לַמְנַצֵּחַ *præfecto chori* Psal. 4. v. 1. תְּבַקְשֵׁנִי *quæretis*, v. 3 הַלְלוּ יָהּ *laudate Dominum*, Psal. 150. v. 1. tum ob compositionem, vel conjunctionem per sequens Mackaph, privatæ tonico accentu, שַׁעֲטְנֵז *vestis lino lanea* Lev. 19. v. 19. שַׁלְהֶבְתְיָהּ *flamma Domini* Cantic. 8. v. 6. כֶּסֶף־אִישׁ *argentum cujusque* Gen. 44. v. 1. לִקַּחַת־כּוֹס *ad accipiendum calicem* Jerem. 25. v. 28. (unde eo neglecto dicitur קַחַת־כֶּסֶף *accipere argentum*, pro קַחַת. 2 Reg. 12. v. 9.) 2. ad indi-

indicandam moram, quoties apponitur vocali brevi, continenti implicitum dages forte ante gutturalem, וְיַעַרְתָּ *& removebis* Deut. 21. v. 21. בְּהָלוֹתַי *terrores* Jer. 15. v. 8. תְּנַחֲמֵנִי *solaberis me* Pſal. 71. v. 21.

II. Poſt vocalem longam non mutatam, in antepenultimâ (aut ſi hæc in ſcheva quieſcens deſinat in ſyllabâ antecedente proximâ) ab accentu tonico, vel etiam ab accentu euphonico metheg, dummodo non ſequatur immediatè aliud metheg, eſtque etiam hîc metheg neceſſarium, § 50. לְהַקִּיעַ *expanſo* Gen. 1. v. 8. מוֹלַדְתִּי *cognationis meæ* Gen. 24. v. 2. וְלָקַחְתָּ *& accipies* ibid. מִשְּׁבֻעָתִי *à juramento meo*, ibid. v. 8. וּבֵרַכְתִּיךָ *& benedicam tibi* Gen. 26. v. 24. הַטַּפֻּרִים *columnas* Jud. 16. v. 26. הָאַשְׁדּוֹדִים *Aſdodæi* 1 Sam. 5. 6. לִישׁוּעָתְךָ *ſalutem tuam*, non לִישׁוּעָתֶךָ Gen. 49. v. 18. מֵהֶעָרִים *ex urbibus* Jud. 20. v. 15. Huc pertinet penultima longa ante mackaph, quæ antepenultima eſt à dictione poſſidente tonicum accentum, נָטָה־שָׁם *extendit ibi* Gen. 33. v. 19. נָתַן־לִי *dedit mihi* Geneſ. 48. v. 9. קַחֵם־נָא *accipe eos, quæſo*, ibid. תֵּצֵא־אֵשׁ *egredietur ignis* Ezek. 5. v. 4.

Præfixum שׁ indageſſabiles antecedens, aſſumit accentum tonicum loco metheg immediatè ante aliud metheg, vel accentum tonicum,

לֹא־ *cui non est* Psal. 146. v. 3. שֶׁאֵל *cui Deus*, v. 5 שֶׁאֲהֵבָה *quem amat* Cant. 1. v. 7. שֶׁהֵם *qui ipsi*, Lam. 4. v. 9. quia habet rationem integræ dictionis אֲשֶׁר cui accentus proprius debetur.

III. Inter vocalem magnam & scheva mobile, maximè compositum, כָּבְדוּ *graves fuerunt* Gen. 48. v. 10. פִּינְחָס *Phineas* Num. 25. v. 7. צָרְרִים *angustiantes*, ibid. v. 18. צַמְתֶּם *jejunare vos* Esa. 58. v. 3. פֵּאֲרֵךְ *ornavit te* Esa. 60. v. 9. רְחֻקָה *longinqua est* Esa. 59. v. 11. הָאֱמֶת *veritas*, ibid. v. 15. וְהַאֲחֻזִי *& apprehendite* Genes. 34. v. 10. Et hoc fit quoque quoties scheva compositum sub non gutturali locatum est, וְזָהָב *& aurum* Gen. 2. v. 12. בָּרְכֵנִי *benedic mihi* Gen. 27. v. 35. Si vocales longæ figuram brevium induant, (ut cùm chirek longum defectivè scribitur, aut kibbutz pro schurek usurpatur,) metheg planè necessarium est, ad moræ indicium, וַיִּרְאוּ *& timuerunt*, 1 Sam. 7. v. 7. יָשִׂמְךָ *ponat te* Gen. 48. v. 10. אֶת־גְּבֻלֵךְ *terminum tuum* Exod. 23. v. 31.

IV. In primâ dictionis syllabâ dagessatâ per He articulum, Mem præpositionem, vel vav converfivum; dummodo litera propter præfixum dagessanda etiam ipsa metheg habeat; vel in

vel in medio ejus dictionis duo schevata simplicia concurrant: He, הַמַּאֲכֶלֶת *culter* Gen. 22. v. 6. הַנַּעֲרָה *puella* Gen. 24. v. 14. הַשֹּׁאֲבוֹת *haurientes*, ibid. v. 11. Mem, מִפְּעָלֶנוּ *ab opere nostro* Gen. 5. v. 29. מִפְּתוֹשָׁבֵי *ex incolis* 1 Reg. 17. v. 1. מִסִּפְרְךָ *ex libro tuo* Exod. 32. v. 32. Vav, וַיַּעֲמֵד *& constituit* 2 Reg. 4. v. 6. וַיִּלְבְּנִי *& iverunt*, Gen. 22. v. 6. וְהִטְמִנֵם *& abscondit eos* Jos. 2. v. 6. וַיִּפְלוּ *& ceciderunt* Genes. 4. v. 5. וְאַעֲלֵהוּ *& obtuli* 1 Sam. 13. v. 12. ubi dages compensatum est. Huc quoque pertinent, licet præfixo careant, גִּרְּחֲךָ *expulsus tuus* Deuteron. 30. v. 4. בְּטַמְּאָכֶם *in polluendo vos* Levit. 18. v. 28.

V. Ad vocalem longam non mutatam ante Mackaph, & quidem necessariò, si in literam mobilem exeat, § 32. aliàs citra necessitatem, הוּא־הָיָה גִּבֹּר־צַיִד *ipse fuit robustus venatione*, Gen. 10. v. 9. בֶּן־שִׁשִּׁי *filium sextum* Genes. 30. v. 19. לֹא־יָרִיב *non litigabit* Gen. 6. v. 3. כִּי־לָקַח *nam accepit* Gen. 5. v. 24.

VI. Ad chirek breve, tum quoties schevа sequens ex quiescente factum est mobile, רִבְבוֹת *myriades* Numer. 10. v. 36. קִלֶּלֶת *maledictio* Deuter. 21. v. 23. קִבְבִי *perplexa* Esa. 10. v. 34. tum in syllaba characteristica Hithpahel, ma-

ximè si accentus regius in eâdem voce exstet; הַמִּתְנַדְּבִים *sponte se offerentes* Jud. 5. v. 9 וַיִּתְפָּרֵקוּ *& avulserunt* Exod. 32. v. 3. יִּשְׁתַּחֲוֻי *& incurvarunt se* Exod. 33. v. 10. Hoc Metheg appellatur Chituk.

VII. Peregrinus, unde ipsum metheg appellatur Peregrinum, tum quando adhæret vocali brevi ante scheva quiescens non ortum ex composito, הַדֶּשֶׁא *herbascat* Gen. 1. v. 11. עַרְבוֹת *campestria*, Num. 31. v. 12. נִדְרִי *vovete* Psal. 76. v. 12. & sic semper cum תֶּהִי & תִּהִי, si prima habeat scheva quiescens antecedente chirek brevi, וַיִּהְיוּ *& fuerunt*, 1 Sam. 7. v. 2. יִחְיֶה *vivet* Ezek. 18. v. 9. וְחָיוּ *& vivite* Jerem. 27. v. 17. תִּהְיֶה *erit*, ibid. itemque cum kametzchatuph vocis בָּתִּים *domus*, quoties antepenultimum est ab accentu, בָּתֵּיהֶם *domus ipsorum* Num. 16. v. 32. tum quando primum punctum antecedit, quod Elias Levita proprium facit He interrogativo ante schevatam, הַמְכַסֶּה *an tegens* Gen. 18. v. 17. הַמְעַט *an parum* Esa. 7. v. 13. הַמְעָרַת פָּרִצִים *an spelunca latronum* Jer. 7. v. 11. sed in codicibus vulgò postponitur: tum quando initiali schevati adhæret, שְׁלַחְנָא *mitte quæso* Exod. 4. v. 13. שְׂאוּ *tollite* Psal. 81. v. 3. דְּבַר־בְּלִיַּעַל *verbum Belial* Psalm. 101. v.

101. v. 3. גְּבַהּ־עֵינַיִם *altus oculis*, ibid. v. 5. וְנָשׁוּבָה *& revertemur* Lament. 5. v. 21. Hujusmodi Metheg quia 84. in Pentateucho occurrit, memoriali nomine גַּעְיָא *Gaaja* nuncupatum fuit.

Frequenter autem plura metheg ex diversis causis seu conditionibus in eâdam dictione concurrunt, בְּעַשׂוֹתֶךָ *in faciendo te*, Esa. 64. v. 2. וְצֶאֱצָאֵיהֶם *& posteri ipsorum* Esai. 65. v. 23. מִמְּסִגְרוֹתֵיהֶם *à statione tuâ* Esa. 22. v. 19. *ex claustris suis* Psal. 18. v. 46. וּבִישׁוּעָתְךָ *& in salute tuâ* Psal. 21. v. 2. Pro Metheg proximo ante tonicum accentum interdum scribitur figura accentus tonici, potissimum Munach ante Zakeph katon, & Kadma ante Geresch, rarius aliorum ministrorum, וְעֵצִים *& ligna* Gen. 22. v. 7. וְלָקַחְתָּ *& accipies* Exod. 29. v. 19. אֲנַחֲמָכֶם *solabor vos* Esa. 66. v. 13. בְּאֶרֶץ *in terrâ Canaan* Gen. 35. v. 6. וַיִּקָּחֲלוּ *& congregati sunt* Jos. 22. v. 12. וַיֵּלְכוּ *& abierunt* Num. 33. v. 8. כְּכוֹכְבֵי *sicut stellas* Exod. 32. v. 13. וְזַרְעָם *brachia ipsorum* Hos. 7. v. ultim. תֵּעָצְבוּ *dolore cruciamini* Gen. 45. v. 5. אוֹדִיעֲךָ *notum faciam tibi* Ps. 32. v. 5. מִמְּעָצוֹתֵיהֶם *à consiliis*

suis Psal. 5. v. 11. שֶׁאֲהֵבָהּ *quem amat* Cant. 1. v. 7. שֶׁהֵם *qui ipsi* Lam. 4. v. 9.

Cæterum Metheg sæpissimè omissum est, scriptorum & typothetarum vitio, cùm tamen neutiquam negligendum fuisset, cumprimis ubi necessaria est ejus præsentia.

§ 160. Accentus aliquot Tonici sunt simul Distinctivi, qui orationem in sua membra distinguunt, ac Pausantes vocantur. Silluk nonnisi ultimæ dictioni versus (quam semper sequuntur duo puncta, dicta *Soph pasuk*, finis versus,) adhæret, & finem periodi seu punctum notat. Atnach & Merca mahpachatum colon indicant: Rebhia simplex & alterum Gereschatum, Sakeph utrumque, Segolta, & nonnunquam Tiphcha utrumque, semicolon aut comma designant.

Aliquando tamen, cùm prolixior est sententia, per plures versus ea distribuitur, & tunc tam

tam Silluk prius, quàm alii distinctivi minores, diminutam potestatem habent. Vide Genes. 23. v. 17. 18. 2 Par. 30. v. 18. 19. Quod inprimis attendendum in Decalogo, ubi geminati tamen accentus, prout vel plura vel pauciora vocabula in unam periodum conjunguntur.

Horum priores, Silluk, Atnach, & Merca machpachatum, punctum & colon notantes, ordinariè; rarius reliqui, mutationem aliquam punctationis inducunt.

I. Scheva aliquando in vocalem vertunt, § 157. יְשַׁקְּרוּ *mentientur*, pro יְשַׁקְּרוּ Esa. 63. v. 8. שְׁכָךְ *nomen tuum*, pro שְׁכָךְ ibid. v. 16. תִּדְבָּקִין *adhærebis*, pro תִּדְבָּקִין Ruth 2. v. 21. Sic עָנְבָה *amasiam egit*, cum Geresch, pro עָנְבָה Ezek. 13. v. 12.

II. Penultimum Patach in Dictionibus penacutis mutant in kametz, וְלֵילָה *& noctu*, pro וְלַיְלָה Psalm. 1. v. 2. עַל-פַּלְגֵי־מָיִם *ad rivos aquarum*, pro מַיִם ibid. v. 3. עַיִט *volucris*, pro עַיִט Job. 28. v. 7. וַיִּשְׁחָח *& incurvavit se*, pro וַיִּשְׁחָח Jos. 6. v. 6. מְנַאֲצַיִךְ *irritantes te*, pro מְנַאֲצַיִךְ

מְנֻאָצֶיךָ Esa. 60. v. 14. אָהַבְתִּי *amavi*, pro אָהַבְתִּי Psal. 119. v. 47. יִחַלְתָּנִי *sperare feciſti me*, pro יִחַלְתַּנִי ibid. v. 49. חִיָּתְנִי *vivum me ſervavit*, pro חִיָּתַנִי ibid. v. 50. רָבּוּ *multiplicata ſunt* Pſalm 4. v. 8. אֶחֱזֶה *videbo*, pro אֶחֱזֶה § 149. ex אֶחֱזֶה Job. 23. v. 9. At pronomen אַתָּה *tu*, retrocedente accentu pauſante, aliquoties tamen patach ſervat cum Atnach, & Sakephkaton, אַתָּה Pſal. 2. v. 7. אַתָּה Geneſ. 3. v. 19. Quin etiam in aliis interdum negligitur productio brevis patach in longum kametz, יָגַעְתִּי *ſenui* Gen. 18. v. 13. הִשְׁבַּתִּי *ceſſare feci* Eſa. 21. v. 2. Contra cum accentu Miniſtro eſt kametz in שָׁמְנוּ *poſuimus*, pro שָׁמְנוּ Eſa. 28. v. 15.

III. Ultimum patach in dictionibus acutis pariter mutant in kametz, עָמַד *ſtetit*, pro עָמַד Pſal. 1. v. 1. יָשַׁבּ *ſedit*, pro יָשַׁב ibid. יִשְׂחָק *ridebit*, pro יִשְׂחָק Pſal. 2. v. 4. עָלַי *contra me*, pro עָלַי Pſal. 3. v. 2. טָל *ros*, pro טַל Cant. 5. v. 2. Contra cum accentu miniſtro eſt kametz, הִוָּצֵלַח *an proſperabitur*, cum Mahpach Ezek. 17. v. 15. שְׁמַע *audi*, cum Gereſch, pro שְׁמַע *audi* Ezek. 40. v. 4. At nomina בַּת *filia*, עַד *præda*, בַּז *ſpolium*, מַס *tributum*, ſervant patach, כִּבַּת *ſicut filia*, 2 Sam. 12. v. 3. Eſth. 2. v. 8. וַיֹּאכַל עַד *comedit prædam* Gen. 49. v. 27. לָבַז *in prædam* Ezek. 23. v. 46. לָמַס *in tributum* Lam. 1.

Lam. 1. v. 1. Sic quoque se habet עַד *æternitas*, עַדֵי־עַד *usque in seculum* Esa. 26. v. 4. לָעַד *in seculum* Psal. 19. v. 10. at quoties copulatur voci עוֹלָם habet segol, לְעוֹלָם וָעֶד *in seculum & sempiternum*, Psalm. 9. v. 6. Negligitur productio etiam in aliis nonnunquam, יֶחְרַשׁ *silebit* Psalm. 50. v. 3. וַיִּצְחָק *& risit* Genes. 17. v. 17.

IV. Segol penultimum (pariterque patach vicarium) in dictionibus penacutis, quæ segolatæ dicuntur § 36. vel similem habent terminationem, in kametz mutant, אֶרֶץ *terra*, pro אָרֶץ Psal. 2. v. 8. יָחֵד *pariter*, pro יַחַד v. 2. בְּדַרְכוֹ *in viam*, pro בַּדֶּרֶךְ Psal. 25. v. 8. עֶבֶד *servus*, pro עֶבֶר Genes. 44. v. 10. תִּפְאֶרֶת *decus*, pro תִּפְאָרֶת Esai. 63. v. 14. לְלֶכְתּ *ad eundum*, pro לָלֶכֶת Eccles. 1. v. 7. At nomina quædam bisyllaba interdum, nonnulla semper, mutationem aspernantur. Hujusmodi sunt, בֶּטַח *fiducia*, חֶפֶץ *contrarium*, חֵרֶם *anathema*, יֶשַׁע *salus*, יֶתֶר *excellentia, nervus*, לֶקַח *doctrina*, מֶלַח *sal*, מֶלֶךְ *rex*, נֶגֶב *meridies*, נֶדֶר *votum*, נֶצַח *æternitas*, נֶגֶד *coram*, צֶדֶק *justitia*, קֶדֶם *orientis plaga, antiquitas*, רֶשַׁע *impietas*, שֶׁכֶם *humerus, pars*, תֶּבֶן *palea, stramen*. Sic לֶדֶת *parere*. Huc referendum סֶלָה quod segol nunquam mutat. Ex his verò quæ mutari solent, mutationem neglexerunt, דֶּרֶךְ *via* Psalm. 50.

v. 23. חַסְדֶּךָ *benignitas* Psal. 130. v. 7. בְּכַסְפֶּךָ *argento* Psal. 68. v. 14. לַחְמֶךָ *panis* Psal. 14. v. 4. & 53. v. 5. שֶׁקֶר *mendacium* Psal. 35. v. 19. & 69. v. 5. אַרְצֶךָ *terra* Psal. 35. v. 20. & 48. v. 11. Prov. 30. v. 14. & 21. quod postremum, quotiescunque He articulus præfigitur, semper kametz habet, etiam extra pausam, הָאָרֶץ *terra* Gen. 2. v. 12. Contra ex immutabilibus legitur הָרִשְׁעַת *impietas*, pro הָרֶשַׁע Eccles. 3. v. 16. Negligitur quandoque etiam in segolatis terminationibus ista mutatio, לְאֹמְנֶת *in nutricem* Ruth 4. v. 16. הַמְּאֻכֶלֶת *culter* Gen. 22. v. 6. 10.

Segol penultimum quod vel affixum, vel נָה afformantem, vel nun epentheticum antecedit, aut ex scheva natum est vi retrogressi accentus pausantis § 157. nunquam mutatur, יָדֶךָ *manus tua* Ps. 8. v. 7. הִזְכַּרְנִּי *recordaberis ejus* v. 5. רַגְלֶיהָ *pedes ejus* Prov. 7. v. 1. וְאֶמְצָאֶנּוּ *& inveni te* ibid. v. 5. וַיְכוֹנְנֶהָ *& aptavit eam* Psal. 7. v. 13. תְּשׁוּפֶינָה *advolabunt* Esa. 60. v. 8. לְחִי *maxilla* Ps. 3. v. 8. יְשֻׁעָתֶךָ *salus tua* Psal. 51. v. 14.

V. Tzeri terminale verborum, quorum ultima est litera mobilis, sive penultimum fuerit ante נָה afformantem, sive ultimum, nonnunquam vertunt in patach, תִּרְמַסְנָה *conculcabuntur*, pro תִּרְמָסְנָה Esai. 28. v. 3. תֵּאָמַנְנָה *nutrientur*, pro תֵּאָמַנָּה Esai. 60. v. 4. קִמַּל *elanguit*, pro קָמַל Esa. 30. v. 9. (nam legitur קָמְלוּ *elanguerunt*, ex § 157. Esa. 19. v. 6.) וַיִּנָּמַל *& ablactatus*

lactatus fuit, pro יִנָּמֵל Gen. 21. v. 8. וַיִּנָּפַשׁ *& recreatus fuit* Exod. 31. v. 17. וַיֹּאמֶר *& dixit*, pro יֹאמַר Gen. 24. v. 34. (aſt in Jobo, inde à cap. 3. cum Silluk ſemper quidem patach eſt, accentus verò hæret in penultimâ, וַיֹּאמֶר) וַיֵּלֶךְ *& abibit*, pro יֵלֵךְ Job. 27. v. 21. הִרְחִיק *amove*, pro הִרְחַק Job. 13. v. 21. הִתָּהּ *àmputavit*, pro תַּתָּהּ à תָּתַת Eſa. 18. v. 5. הָשֵׁבוּ *reſtitue*, pro הָשֵׁב Eſa. 42. v. 22. אַל־תָּלֻנוּ *ne pernoctes*, pro תָּלֹן Jud. 19. v. 20. Rarò idem fit in tzeri affixorum, אֲכַלִּים *concîdam eos*, pro אַכַלִּם Pſal. 118. v. 10. 11. 12. יְחִיתֵן *terrefaciet eos*, pro יְחִתֵּן ſeu potius יְחַתֵּן Hab. 2. v. 17.

VI. Schurek terminale in futuro Kal quieſcentium mediâ, ſi vav converſivum acceſſerit, mutant in cholem, וַיָּמָת *& mortuus eſt*, pro יָמוּת Gen. 5. v. 5. 8. וַיָּשָׁב *& reverſus eſt*, pro יָשׁוּב 2 Sam. 3. v. 16. Quandoque etiam ſine converſivo vav, וְיָמָת *& moriatur* 1 Reg. 21. v. 10.

SECTIO XII. de anomaliis ex dialecto Aramæâ.

§ 161. Pro terminali puncto tzeri, tam in nominibus, quam in verbis, apud Chaldæos & Syros ſubſtituitur patach, quoties

ſequitur

sequitur Cheth, Ajin, aut Resch.

שִׁלַּח *dimisit* Exod. 9. v. 7. הֲנִטַּע *an est plantans?* Ps. 94. v. 9. סִגַּר *concluſit* 1 Sam. 26. v. 9.

§ 162. Loco Schevatis mobilis Syri tribuunt tzeri literæ Aleph, quoties ea est vel character futuri, vel prima radicalis in verbis.

Illius exemplum est וְאַסְעַרִם *& disturbabo eos*, pro וְאֶסְעֲרֵם Zach. 7. v. 14. Hujus sunt, אֵפִי *coquite*, pro אֶפְיוּ Exod. 16. v. 23. אֵתִי *venite*, pro אֶתְיוּ Esai. 21. v. 12. 14. cap. 56. v. 9. 12. הֵתִי *venite*, pro הֶתְיוּ Jerem. 12. v. 9. ubi pro Aleph scribitur He.

§ 163. Aleph apud Syros nunquam ante se fert scheva, sed in hujus locum suam vocalem transfert, & in eâ quiescit, aut etiam planè occultatur.

חַטַּאת *peccatum*, pro חַטָּאָה Genes. 4. v. 7. עַל חַטָּאוֹת *propter peccata*, pro חַטָּאוֹת Nehem. 1. v. 6.

v. 6. מְלָאכָה *opus*, pro מַלְאָכָה cum omnibus derivatis, מְלַאכְתּוֹ *opus ſuum*, pro מַלַאכְתּוֹ Geneſ. 2. v. 2. (hinc tamen regulariter legitur מַלְאֲכוֹתֶיךָ *opera tua* Pſalm. 73. v. 28. & in regimine מַלְאֲכוֹת הַתַּבְנִית *opera exemplaris* 1 Paral. 28. v. 19.) לְרָאוּבְנִי *Rubenitis*, à רְאוּבֵן Deut. 3. v. 12. מְאָתַיִם *ducenti*, pro מָאתַיִם Geneſ. 11. v. 23. חֹטְאִים *peccantes*, pro חֹטְאִים 1 Sam. 14. v. 33. ſic נֹשְׂאִים *exigentes* Nehem. 5. v. 7. & נוֹשְׂאִים, pro נֹשְׂאִים v. 10. 11. קֹרְאִים *invocantes*, pro קֹרְאִים Pſal. 99. v. 6. וְנִרְפְּאוּ *& ſanantur*, pro נִרְפְּאוּ Ezek. 47. v. 8. בּוֹרְאָם *fingens ea*, pro בּוֹרְאָם Nehem. 6. v. 8. בַּאבִּיר *ut potens* pro בְּאַבִּיר Eſai. 10. v. 13. וַאֲעַשִּׁיר *& ditabor*, pro וְאֶעְשִׁיר Zachar. 11. v. 5. מְלַמְּדֵנוּ *docens nos*, pro מְלַמְּדֵנוּ Job. 35. v. 11. וְאַבְּדֶךָּ *& perdam te*, pro וְאַאֲבִדְךָ Ezek. 28. v. 16. שְׁלָתְךָ *petitio tua*, pro שְׁאֵלָתְךָ 1 Sam. 1. v. 17. בְּחֵמָה *in cremore laëtis*, pro חֵמְאָה producto ſegol, ut ſyllaba abſolvi poſſet, in tzeri, Job. 29. v. 6. שְׁרִית *reſiduum*, pro שְׁאֵרִית 1 Paral. 12. v. 38. לְחַטָּת *in hoſtiam pro peccato*, pro לְחַטָּאת Num. 15. v. 24. וַתְּזַרְנִי *& accingis me*, pro וַתַּאַזְרֵנִי 1 Sam. 22. v. 40. וְנָשׂוּ *& ferent*, pro וְנָשְׂאוּ Ezek. 39. v. 26. הַשְׂמְאִילִי *ſiniſtram pete*, pro הַשְׂמְאֵילִי Ezek. 21. v. 21. מְרִיבַת *cruciantes*, pro מְרִיבוֹת Prov. 26. v. 16.

v. 16. לְהַשָּׁאוֹת *ad perdendum*, pro לְהַשְׁאוֹת (ex הַשָּׁאוֹת fit הַשְׁאוֹת, & hinc לְהַשְׁאוֹת ac tandem לְהַשְׁוֹת) 2 Reg. 19. v. 25.

Contrarium huic Syrismo est, quando vocalis, in quâ Aleph debuisset quiescere, ipsimet Aleph subscribitur, & literæ antecedenti scheva datur, תֶּאֱהַבִּי פֶּתִי *amabitis simplicitatem*, pro תְּאֶהֱבִי ex § 175. Prov. 1. v. 22. קְרֶאנָה *vocate*, pro קְרֶאנָה ex קְרֶאנָה Exod. 2. v. 2. צֶאֱינָה *egredimini*, adscito insuper Jod quiescente, pro צֶאנָה Cant. 3. v. 11. תֶּאֱכְלֶהוּ *consumet eum*, pro תְּאֶכְלֶהוּ correpto adhuc cholem in kametz-chatuph, ut sequens scheva fiat quiescens; Job. 20. v. 26. Huc quoque referenda ea quæ notantur anomalia, § 63. num. 3.

Similiter Jod initiale apud Syros chirek suum rejicit in locum schevatis sub præcedente servili.

בִּיקָרוֹתַיִךְ *inter pretiosas tuas*, pro בְּיִקָּרוֹתַיִךְ Psal. 45. v. 10. כִּיתִרוֹן *sicut excellentia*, pro כְּיִתְרוֹן Eccles. 2. v. 13. וְיִלְלַח *& ejulatus*, pro וְיִלְלָה Jer. 25. v. 36. וְיִחֲלוּ *& exspectarunt*, pro וְיִחֲלוּ cum dages euphonico, Job. 29. v. 21. Huc referendum, quando Jod prima radicalis in Futuro conjugationis dageffatæ, rejectâ vocali suâ ad characteristicam schevatam, prorsus perit,

perit, יַגְּעוּ *projecerunt*, pro יָגְעוּ Joël. 3. v. 3. וַיִּגַּע *& projecerunt* Lam. 3. v. 53. וַיַּגַּע *& contriſtavit*, pro וַיָּגַע Lam. 3. v. 33. וַיְבַשְּׁהוּ *& exareſcere facit illud*, pro וַיְבַשֵּׁהוּ Nah. 1. v. 4. וַיְנַחֵל *& exſpectavit*, pro וַיְנַחֵל Gen. 8. v. 10. וַיְיַשְּׁרֵם *& direxit eos*, pro וַיְיַשְּׁרֵם quam lectionem literæ exhibent 2 Paral. 32. v. 30. וַיִּתְצַב *& conſtituit ſe*, pro וַיִּתְיַצֵּב (unde factum תִּתַּצֵּב, & quia vocalis brevis ſyllabam non abſolvebat, תִּתְצַב, non autem תִּתַּצֵּב quomodo videri potuiſſet ex Pihel eſſe, Exod. 2. v. 4.

Contrarium hujus quoque anomaliæ occurrit, quando vocalis, in quâ Jod debuiſſet quieſcere, ipſimet Jod ſubjicitur, & ſervili præcedenti datur ſcheva, יִרְעֶה *pernoſcet*, pro יִרְעֶה Pſalm. 138. v. 6. יִטְיַב *benefaciet*, pro יֵיטִיב Job. 24. v. 21. יְיֵלֵל *ejulabit*, pro יְיֵלֵל Eſai. 15. v. 2. 3. cap. 16. v. 7. cap. 65. v. 14. Hoſ. 7. v. 14. אֲיֵלֵל *ejulabo* Jer. 48. v. 31. pro quo eſt וְאֵילֵלָה Mich. 1. v. 8.

§ 164. Pro Dages forti, ſeu literâ latente in dages, quæ ſchevata eſt, Chaldæi nonnunquam uſurpant Nun ſchevatum.

קְנְצֵי *fines*, pro קְצֵי Job. 18. v. 2. Nun non ſcheva-

schevatum eâdem de causâ (sed pro secundâ geminatâ per dages,) usurpatum statuit Kimhi in מְעֻזֵּיהֶם *valida loca ejus*, pro מְעֻזֶּיהָ Esai. 23. v. 11. & in קַבְּנֵהוּ *exsecrare eum*, pro קָבְנוֹ Num. 23. v. 13. Eodemque pertinere potest תַּמְנוּ *consumant*, pro תָּמּוּ Psal. 64. v. 7.

§ 165. Aramæi loco He demonstrativi nominibus à fine jungunt Aleph præcedente kametz, quod Emphaticum dicitur, & masculinis nudè accedit.

לְזוּעָא *in fastidium* Num. 11. v. 20. לְחַנָּא *in commotionem* Esai. 19. v. 17. כֻּלָּא *totus* Ezek. 36. v. 5. סִרְיָנָא *lorica* Exod. 39. v. 26.

Syri non minus accusativum quàm dativum indicant per ל præfixum.

קְטָלוּנֵּהּ לְאַבְנֵר *occiderunt Abnerum*, pro אֶת־אַבְנֵר 2 Sam. 3. v. 30. בִּינְתָה לִרְעָיָ *intelligis cogitationem meam*, pro אֶת־רַעְיָ Psalm. 139. v. 2. & sic omnia illa in quibus aliàs statuitur enallage dativi pro accusativo. Sic Esa. 10. v. 10. 14. cap. 61. v. 1. Hos. 1. v. 6. Prov. 9. v. 8. Psalm. 135. v. 10. 11, & 136. v. 18. 19. 20. 2 Reg. 11. v. 4.

11. v. 4. 1 Chronic. 16. v. 37. 2 Chronic. 17. v. 7. cap. 23. v. 1.

NB. ל pro אֵת usurpari non adeò mirum, cùm etiam אֶל unde ל sæpius acceptum est, pro אֵת adhibitum occurrat. Legitur 1 Reg. 8. v. 36. כִּי תוֹרֵם אֶת־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה *nam docebis eos viam bonam*; ast 2 Par. 6. v. 27. idem legitur כִּי תוֹרֵם אֶל־הַדֶּרֶךְ הַטּוֹבָה Sic Jer. 10. v. 2. cap. 4. v. 23. Psal. 2. v. 7.

§ 166. Terminatio singularis fœminina est ـָא servile apud Chaldæos & Syros.

בַּמַּטָּרָא *sicut scopus*, pro מַטָּרָה Lam. 3. v. 12. לִבְנָא *leana*, pro לְבִיָּה Ezek. 19. v. 2. קַרְחָא *calvities*, Ezek. 27. v. 31. בְּחַמָּא *cum excandescentia* Dan. 11. v. 44. שְׁנָא *somnus* Psal. 127. v. 2. Sic in verbo גְּבָהָא *excelsa fuit*, pro גָּבְהָה Ezek. 31. v. 5. itemque in participiis, שָׁקְיָא *quæ egrediens* f. pro יֹצְאָה ex § 133. Eccles. 10. v. 5. דָּשָׁא *triturans* Jer. 50. v. 11.

§ 167. Terminatio pluralis masculina est ין apud Chaldæos & Syros.

מְלָכִין *reges*, pro מְלָכִים Proverb. 31. v. 3.

Sic בַּחַיִּין *in vitâ* Job. 24. v. 22. עֲיִין *acervi* Mich. 3. v. 12. הָרְצִין *currentes* 2 Reg. 11. v. 13. לְסֹקֵן מַנְמִין *ad finem dierum* Dan. 12. v. 13. חִטִּין *triticum* Ezek. 4. v. 9. הָאִיִּין *insulæ* Ezek. 26. v. 18.

Forma pluralis masculina constructa apud Syros in ־ exit.

וְחַשּׁוּפֵי שֵׁת *& nudatos podice*, pro חַשּׁוּפֵי Esai. 20. v. 4.

Sic se habent absoluta pluralia,

גּוֹבֵי *locustæ*, pro גֹּבִים Nah. 3. v. 17. Amos 7. v. 1. Sic וְשַׁבֵּי *& principes* Judic. 5. v. 15. חוֹרֵי *foramina* Esai. 19. v. 9. חַלּוֹנֵי *feneſtræ* Jer. 22. v. 14. יְבֵי *manus* Ezek. 13. v. 18. הֲבֵי *montes* Zachar. 14. v. 5. דְּבֵי חֲזֵי *verba videntium* 2 Paral. 33. v. 19. Imitantur eandem formam particulæ, אֲתֵי *tunc*, pro אֲתֵי Pſal. 124. v. 3. 4. 5. אֲחֵלַי *utinam*, pro אֲחֵלַי Pſalm. 119. v. 5. אֲחֲבֵי *poſt*, pro אֲחֲבֵי Prov. 28. v. 23. בְּלֶעְבֵי *præter*, pro בְּלֶעְבֵי Gen. 14. v. 24.

Forma pluralis fœminina nominum in ת, quando affixa accedunt, est ת apud Syros.

Et ſic ſe habet, עֵדְוָתֵי *teſtimonia ejus* 2 Reg. 17. v. 15.

17. v. 15. עֵדוּתֶיךָ *testimonia tua* Psal. 119. v. 14. pro עֵדְיוֹתֶיךָ & עֵדְוָתְךָ à עֵדוּת *testimonium*.

§ 168. Affixa Chaldaica, Chaldæorum lege accedentia, sunt,

2. pers. masc. sing. ךָ per kametz, הִבָּרְאָךְ *creari te*, Ezek. 28. v. 15. pro quo legitur הִבָּרְאֲךָ v. 13. עַד־הִשָּׁמְדָךְ *usque dum perdi te* Deuter. 28. v. 24. 45. 51. 61. פְּאָרָךְ *decoravit te* Esai. 53. v. 5. צִוָּךְ *præcepit tibi*, 1 Sam. 13. v. 13. Deuter. 6. v. 17. & sic verba quiescentia tertia He, pereunte he ex § 132. in præterito & Benoni Kal promiscuè habent ךָ vel ךָ. עָנָךְ *respondit tibi* Jerem. 23. v. 37. עָשָׂךְ *fecit te* Deut. 32. v. 6. חָנָךְ *obsidens te* Psal. 53. v. 6.

2. pers. sing. fœm. כִּ singularibus per tzeri, עֲוֹנֵכִי *iniquitatem tuam* Ps. 103. v. 3. הַמַּעֲטִרֵכִי *qui coronans te*, ibid. v. 4. בְּתוֹכֵכִי *in medio tui* Psal. 116. v. 19. רָעָתֵכִי *malum tuum* Jer. 11. v. 15. אֶזְכְּרֵכִי *recordabor tui* Psal. 137. v. 6. pluralibus per (ַי) חֳלָיָיִכִי *morbos tuos* Psalm. 103. v. 3. חַיָּיִכִי *vitam tuam*, v. 4. נְעוּרָיִכִי *juventutem tuam*, v. 5. לְמָנוֹחָיִכִי *ad requiem tuam* Psal. 116. v. 7. עָלָיִכִי *super te*, ibid. Hoc ipsum quoad literas occurrit in לָכִי *tibi* 2 Reg. 4. v. 2. &

שְׁבִינֶיכִי *vicinis tuis*, ibid. v. 3. & נַשְׁיֵכִי *debitum tuum*, ac בַּנַיִכִי *filii tui*, v. 7.

3. pers. sing. masc. יְ pluralibus masculinis mutato jod in י, מַגְמוּלוֹהִי *beneficia ipsius*, pro מַגְמוּלָיו Psal. 116. v. 12.

§ 169. Participium præsens in Kal apud Chaldæos sub primâ radicali kametz habet, sub secundâ tzeri.

אָבֵל *lugens* Genes. 37. v. 35. וְנָהֵל & *crescens* 1 Sam. 2. v. 26. יְשֵׁן *dormiens* 1 Sam. 26. v. 7. unde יְשֵׁנִים v. 12. דָּבֵק *adhærens* Proverb. 18. v. 24. unde דְּבֵקִים *adhærentes* Deuter. 4. v. 4. & דְּבֵקָה *adhærens* f. 2 Par. 3. v. 12.

Participium præteritum in Kal apud eosdem sub primâ radicali scheva habet, & ad secundam chirek longum.

שְׁחִיבִי *demissi*, resolutâ vocali longâ in brevem & dages, pro שְׁחִיבִים 2 Reg. 6. v. 9.

§ 170. In Præteritorum tertiâ fœmi-

fœmininâ singulari afformans asyllaba apud Chaldæos est ת præcedente patach uno, aut, si tertia radicalis fuerit gutturalis, gemino.

אֻזַּלַת יָד *abiit potentia*, pro אֻזְלָה Deut. 32. v. 36. וְשַׁבַּת *& revertetur*, pro וְשָׁבָה Ezek. 46. v. 17. וְנִשְׁכַּחַת *& oblivioni tradetur*, pro נִשְׁכָּחָה Esa. 23. v. 15. וְנוּכַּחַת *& erudita fuit*, pro נוּכָחָה Gen. 20. v. 16.

§ 171. Characteristica præformans in Hiphil & Hithpahel apud Aramæos est Aleph.

אֲנַאֲלַתִּי *contaminavi*, pro הִגְאַלְתִּי cum segol, uti quandoque fit § 112. Esai. 63. v. 3. אַבְרָךְ *genua flectere*, pro הַבְרֵךְ Gen. 41. v. 43. אַשְׁכִּים *manè surgere* Jerem. 25. v. 3. אֶתְחַבַּר *consociavit se*, pro הִתְחַבֵּר 2 Par. 20. v. 35. אֶשְׁתּוֹלָלוּ *in prædam dediderunt se* Psal. 76. v. 6. Sic in Niphal הֶאְדָּרֵשׁ *an inquirendo inquiror*, pro הִדָּרֵשׁ Ezek. 14. v. 3. Præformans Hebræorum & Aramæorum conjungitur in וְהֶאְזִנִיחוּ *& retrò abjecerunt*, pro הֹזִנִיחוּ Esai. 19. v. 6.

Syllaba præformans אֵת apud Aramæos character est passivorum omnium.

יִשְׁתַּבְּחִי *euangelizatur* 2 Sam. 18. v. 31. הִתְפָּרְקוּ *& oblivioni traditi sunt*, Eccl. 8. v. 10. יִתְעַנּוּ *rupti seu fracti sunt* Ezek. 19. v. 12. *afliguntur* Psal. 107. v. 17.

In Hiphil character temporis characteri conjugationis Hebræo præponitur apud Danielem & Esdram, ubi Chaldaicè scripserunt.

יְהֵילִילוּ *ejulabunt*, pro יְלִילוּ Esai. 52. v. 5. יְהוֹשִׁיעַ *servabit*, pro יוֹשִׁיעַ Psal. 116. v. 6. וְהוֹדָה *celebrabit* Neh. 11. v. 17. אֲהוֹדְנֵהּ *celebrabo eum* Psal. 28. v. 7. יְהוֹדוּךָ *celebrabunt te* Psal. 45. v. 18. sic יְהֵקְצָעוּת *angulata* Ezek. 46. v. 22.

§ 172. In Aphel sive Hiphil terminale punctum est tzeri, quod deducto accentu abit in scheva.

הַחְבֵּאתָה *absconditf.* cum He paragogico Jos. 6. v. 17. pro quo est הַחְבִיאָה v. 25. מוֹצֵא רוּחַ *educens ventum*, pro מוֹצִיא Psalm. 135. v. 7. מְהַלְּכִים

מְהֹלְכִים *ire facientes*, pro מְהַלְּכִים Zachar. 3. v. 7. Dan. 4. v. 34. מַחְלְמִים *somniantes* Jerem. 29. v. 8. מַחְצְרִים *tubis clangentes* 2 Paral. 29. v. 28. מַעְזְרִים *auxiliantes* 2 Paralip. 28. v. 23. הַזְכַּרְתֶּם *recordari vos*, pro הַזְכִּירְכֶם Ezek. 21. v. 24. לְהַפְרְכֶם *ut irritum reddatis vos* Lev. 26. v. 15. וְיֹשִׁעֲכֶם *& salvabit vos*, pro יוֹשִׁיעֲכֶם Esai. 53. v. 4. יְעַשְּׁרֵנּוּ *ditabit eum*, pro עֲשִׁירֵנּוּ 1 Sam. 17. v. 25. תְּעַשְּׁרֶנָּה *ditabis eam* Psal. 65. v. 10. וַיְדַרְכוּ *& intenderunt*, pro וַיַּדְרִיכוּ Jer. 9. v. 2. וַיְדַבְּקוּ *& assecuti sunt* 1 Sam. 14. v. 22. cap. 31. v. 2. הֲתֵיטִב *num bona eris?* Nah. 3. v. 8. pro quo legitur תֵּיטִבִי *bonas facis* Jerem. 2. v. 33.

§ 173. Loco Hophal Aramæi habent Ittaphal, אִתַּפְקַד, & in verbis geminantibus mediam. § 174. אִתְּתַךְ

Sic formatur תִּתְּבָךְ *purum te exhibes*, patach & dages contracto in kametz, pro תִּתַּבַּר à בָּרַר 2 Sam. 22. v. 27. (pro quo est תִּתְבָּרַר Psal. 18. v. 27.) & תִּתְּפַלַּל *judicem agis*, à פָּלַל ibid. eodem sensu quo usurpatur נִשְׁפַּט *judicem egit* Esa. 66. v. 16. Ezek. 20. v. 36. & alibi.

§ 174. Quæ mediam tertiæ si-

milem habent in Conjugationibus non-dageſſatis mediam ejectam apud Chaldæos compenſant per dages forte in primâ radicali, quoties præformans accedit.

In Kal אָקַב *maledicam*, pro אֶקֹּב Num. 23. v. 8. וָאֶבֹּת *& contrivi* Deut. 9. v. 21. וַיִּקְּדוּ *& inclinârunt caput*, pro וַיִּקֹּדוּ Exod. 4. v. 31. וַיִּתְּמוּ *& abſoluti ſunt* Deut. 34. v. 8. & in pauſâ ex §157. num. 2. יִתַּמּוּ *conſumentur* Pſal. 102. v. 28. וַיִּתֹּם *& finitum eſt* Gen. 47. v. 15. יִתֹּם *ſilebit* Amos. 5. v. 13. וְנִדְמֶה־שָּׁם *& ſileamus ibi* Jer. 8. v. 14. יִדְּמוּ *ſilebunt* Exod. 15. v. 16. Job. 29. v. 21. Pſal. 31. v. 18. יִגֹּר *ruminabit* Levit. 11. v. 7. יִשֹּׁם *obſtupeſcet* 1 Reg. 9. v. 8. תִּצַּלֶּינָה *tinnient* Jer. 19. v. 3. pro תְּצַלֶּינָה 1 Sam. 3. v. 11. In Niphal, נִתַּךְ *exſiccatum eſt* Pſal. 69. v. 3. pro נָתַךְ Jer. 6. v. 29. נִתַּרוּ *aduſta ſunt*, ex נִתְּרוּ in pauſâ §157. num. 2. pro נִתָּרוּ Pſal. 102. v. 4. וְנִתַּלּוּ *& polluent* Ezek. 7. v. 24. נִתַּל *pollutum eſt*, in pauſâ Ezek. 25. v. 3. נִתַּתָּה *& frangitur* Pſalm. 18. v. 35. נִתַּת *conſternatus fuit* Mal. 2. v. 5. וְנִתַּלְתָּ *& profana redderis*, pro וְנִתַּלּוֹת Ezek. 22. v. 16. מַה־נַּהֲתָּה *quàm gratioſa eris* Jer. 22. v. 23.

22. v. 23. נֶאֱרִים *maledicti* Mal. 3. v. 9. נֶהֱתָמִים *qui incalescunt* Esa. 57. v. 5. In Hiphil, וַיָּסֶב *& circumduxit* Exod. 13. v. 18. וַיְתֻם *& absolvat* 2 Reg. 22. v. 4. תַּתֵּם *integras declaras* Job. 22. v. 3. תַּסֵּר *exacerbes* Exod. 23. v. 21. אַתֵּל *profanabo* Ezek. 39. v. 7. וַנָּשֵׁם *& desolavimus* Numer. 21. v. 30. וַיְכַתֵּהוּ *& contriverunt*, pro וַיְכַתְּתוּ Deut. 1. v. 44. & Numer. 14. v. 45. In Hophal, יֻכַּת *conteretur* Esai. 24. v. 12. יֻכַּתּוּ *conterentur* Job. 4. v. 20. יוּשַׁד *vastabitur* Hos. 10. v. 14.

Eorundem Verborum mediam Syri in Benoni Kal in Aleph mutant.

שָׁאסְתָךְ *diripientes te*, pro שָׁסְתָךְ Jer. 30. v. 16.

Sic alterutra similium in Aleph abiit.

בָּזְזוּ *spoliârunt*, pro בָּזּוּ Esa. 18. v. 2. וַיִּמְאַסּוּ *& liquefactus fuit*, pro יִמַּסּוּ Job. 7. v. 5. יִמְאַסּוּ *liquefient*, pro יִמַּסּוּ Psal. 58. v. 8. Et in nomine צִאֲלִים *umbrosa*, pro צִלָּלִים Job. 40. v. 21. In יְאַהֵל *splendebit*, insuper est metathesis primæ & secundæ radicalis, pro יְהַאֵל & hoc pro יְהַלֵּל Job. 25. v. 5.

§ 157. Prima radicalis Aleph

apud Chaldæos in futuro Kal quieſcit, expreſſa vel latens, in tzeri.

תֹּאחֶה *veniet* Mich. 4. v. 8. תֹּחַד *uniatur* Gen. 49. v. 6. וְאֶחַר *& moratus ſum* Gen. 32. v. 5. אֹהֵב *diligam* Prov. 8. v. 17. מַהְתְּהוֹלֵי *quid abis* Jer. 2. v. 36. וְיֹתֵא *& venit*, terminatione etiam Chaldaicâ § 178. Deut. 33. v. 21.

Eadem apud Chaldæos in Hiphil mutatur in Vav quieſcens in cholem.

אוֹבְדֵהּ *perdam* Jerem. 46. v. 8. אוֹסְפֵךְ *tollam te* 1 Sam. 15. v. 6. וַיּוֹחַר *& moratus eſt* 2 Samuel. 20. v. 5. וְאוֹצְרַת *& theſaurarios conſtitui* Neh. 13. v. 13.

§ 176. Media radicalis Aleph apud Syros in tertiâ conjugatione interdum primæ radicali præmittitur, Aleph quieſcente.

Tranſpoſitio iſta occurrit in hiſce, וְלַאֲרֵב *& ad cruciandum*, excluſo He characteriſtico § 106. pro לְהַרְאִיב 1 Sam. 2. v. 33. אֲדַשׁ *triturare*, pro דָּאַשׁ à דָּשַׁשׁ unde Arabum دأس idem cum

cum דוּשׁ *triturare* Esa. 28. v. 28. In וְנֶאֱשָׁאַר & *relictus fuit*, pro נִשְׁאַר repetitum insuper est suo loco Aleph, Ezek. 2. v. 8. Contrà prima radicalis Aleph postposita est secundæ, in נוֹאַלְנוּ *stultè egimus*, pro נָאַוַלְנוּ Num. 12. v. 18. & in נוֹאֲלוּ *stultè egerunt*, pro נָאַוְלוּ Esa. 19. v. 13. sic וְנֶאֱלוּ & *stultè egerunt*, in pausâ Jer. 50. v. 36. ab אֱוִיל *stultus*.

Semel media radicalis Aleph postposita est tertiæ, לְצֹאנְכֶם *gregibus vestris*, pro לְצֹנֵכֶם Num. 32. v. 24.

§ 177. Media radicalis Vav in Benoni Kal mutatur apud Aramæos in Aleph, quod apud Danielem etiam in motione & declinatione retinetur.

קָאֲמִיָּא *stantes* Dan. 7. v. 16. sic se habent רָאֲמוֹת *excelsæ*, pro רָמוֹת Prov. 24. v. 7. מַשְׁאֲטִים *flagellantes* Ezek. 28. v. 24. (ad distinctionem à שָׁטִים *remiges* Ezek. 27. v. 8.) מַשְׁאֲטוֹת *flagellantes* Ezek. 16. v. 57. בָּאֲרֵי *fodientes*, pro בָּארִים § 71. Psal. 22. v. 17. (ad distinctionem à הַבְּרֵי *primores*, pro בְּרִים 2 Reg. 11. v. 19.) Et sic in Præterito, וְקָאֲם & *exsurget* Hos. 10. v. 14. וְרָאֲמָה & *exaltabitur*, Zach. 14. v. 10.

Eâdem

Eâdem mediâ Vav ejectâ cum puncto præcedente in conjugationibus non-dageſſatis, vocalis brevis characteriſticæ, non abſolvens ſyllabam, perit, ſuccedente ſchevate.

יְהוּא *erit*, pro יְהֻוָא ab הָוָא, ejuſdem formæ cum בְּוֹא Eccl. 11. v. 3.

§ 178. Tertia radicalis He vel Aleph (quæ unam rationem ſequuntur, אָתָא *venit* Eſa. 21. v. 12.) apud Chaldæos in tertiâ fœminina ſingulari Præteritorum perit, & affomans ת accedens præmittit ſibi kametz.

קָרְאַת *contigit*, manente Aleph Jer. 44. v. 23. quod etiam legitur Deuter. 31. v. 29. וְקָרְאַת & *vocabit*, manente Aleph, Eſa. 7. v. 14. ut etiam in נִפְלָאַת *mirabilis eſt* Pſal. 118. v. 23. וְעָשְׂתָה & *faciet* Levit. 25. v. 21. וְרָצְתָה & *acquieſcet* Lev. 26. v. 34. הֶלְאָתָה *fatigavit* Ezek. 24. v. 12. הֻבְאָת *adducta eſt* Gen. 33. v. 11. הָגְלָתָה *deportata fuit* Jer. 13. v. 19.

Eadem

Eadem apud Chaldæos in tertiâ plurali Præteritorum mutatur ו in Jod, quiescens in chirek, cui afformans Vav nudè accedit.

הִמְסִיו *liquescere fecerunt*, pro הִמְסוּ Jos. 14. v. 8.

In Infinitivis & in Futuris terminale punctum est tzeri, in Imperativo tertiæ Conjugationis finis est ֵ apud Chaldæos.

Infinitivi istiusmodi sunt הֱוֵה *esse* Ezek. 21. v. 10. וּרְאֵה *& videre* Psalm. 142. v. 5. לְהִתְחַבְּאֵה *ad abscondi*, ut abscondaris 1 Reg. 22. v. 25. עַנָּאֵה *affligere* Exod. 22. v. 22. וּכְחַבֵּי *& secundùm præstolari* Hos. 6. v. 9. קַוֵּה *exspectare* Jerem. 8. v. 15. הַכֵּה *percutere*, Deut. 13. v. 16. 1 Reg. 20. v. 37. 2 Reg. 14. v. 10. הַעֲוֵה *perversè agendo* Jer. 9. v. 4. וְהַפְּדֵה *& redimendo* Levitic. 19. v. 20. Futura autem אַל־תְּחִתִּי־לִי *ne sis mihi* Jerem. 17. v. 17. תִּרְאֵה *videbis* Dan. 1. v. 13. תַּעֲשֵׂה *facies* Gen. 26. v. 29. & adhuc ter, וְנַעֲשֵׂה *& fecimus* Jos. 9. v. 24. תְּגַלֵּה *reteges* Lev. 18. v. 7, & sæpiùs.

Pro

Pro He autem frequentius est Aleph.

הֱוֵא *esto* Job. 37. v. 6. חֲבֵא *acquiescas*, pro תֵּאבֶה Prov. 1. v. 10. וְתֵתֵא *& veniat* Deuteron. 33. v. 21.

§ 179. Cum Participiis, apud Aramæos, interdum componuntur Pronomina primæ & secundæ personæ, decurtata parte priore.

מְשַׁתְּחַוְיִתְכֹם *adorantes vos*, pro מְשַׁתְּחַוִים אַתֶּם Ezek. 8. v. 16.

§ 180. Affixa apud Syros aliquando accedunt ad futurorum terminationem pluralem paragogicam ן: sed quæ hoc sequuntur semper accentum relinquunt penultimæ, & affixa syllabica scheva mutum antecedit, a syllaba in scheva exeuntia vocalis brevis.

יְשַׁחֲרֻנְנִי *manè quarent me*, & יִקְרָאֻנְנִי *vocabunt me* Prov.

me Prov. 1. v. 28. יְשַׁבְּחוּנְנִי *laudabunt te* Pſal. 63. v. 4. יְשָׁרְתוּנְנִי *miniſtrabunt tibi* Eſa. 60. v. 7. 10. יְעַבְּרוּנְהוּ *tranſibunt illum* Jerem. 5. v. 22. יִמְצָאוּנְהָ *invenient illam* Jer. 2. v. 24. יִלְכְּדוּנְוֹ *capient eum* Prov. 5. v. 22. At תְּרַפְּאוּנְנִי *conteretis me* Job. 19. v. 2. prorſus Syram punctationem habet, nun paragogico inſerto per dages in nun epentheticum, & affixo accedente per patach: quidam tamen codices dages illud non exprimunt.

IN-

INDEX

Canonum Grammaticorum.

Sectio I. de Literis.

1. *Linguæ Hebræa principia.* pag. 1
2. *Alphabetum Literarum.* 1
3. *Mobiles & Quiescentes.* 7
4. *Distinctio ex organis articulationis.* 8
5. *Radicales & Serviles.* 9
6. *Criticus usus leterarum.* 11

Sectio II. de Punctis.

7. *Puncta qua & quotuplicia.* 11
8. *Sonum moderantia.* 12
9. *Vocalia.* 12
10. *Vocales longæ.* 13
11. *Vocales breves.* 17
12. *Servilia puncta.* 18
13. *Privativa vocalium.* 18
14. *Affectiones Consonantium.* 20
15. *Diacriticum* ת֫ ש. 20
16. *Dages.* 21
17. *Dages lene.* 21
18. *Dages forte.* 22
19. *Mappik.* 23
20. *Tonum moderantia puncta.* 23
21. *Accentus Tonici.* 24
22. *Officium commune, & locus.* 28
23. *Privatio Toni seu Mackaph.* 33
24. *Euphonicus Metheg.* 33

25. *Puncta*

25. *Puncta Critica.* 34

Sectio III. de Syllaba.

26. *Conjunctio literarum & Punctorum, ejusque ordo.* 36
27. *Syllaba constat consonâ & vocali.* 36
28. *Requirit integram moram seu duo tempora.* 37
29. *Syllaba vocalis longa perfecta est.* 38
30. *Syllaba vocalis brevis defectiva est.* 38
31. *Compensatio temporis deficientis.* 39
32. *Impedimentum moræ à consonâ post vocalem longam.* 40
33. *Possibilis literarum in syllabâ numerus.* 42
34. *Quies literarum* אהוי. 45
35. *Connexio consonarum per scheva.* 50
36. *Connexio schevatis simplicis diversa.* 50
37. *Mobile jungit consonam sequenti vocali.* 51
38. *Quiescens jungit consonam antecedenti vocali.* 52
39. *Scheva propriè ἄφωνον est.* 54
40. *Schevata composita sunt mobilia.* 56
41. *Patach furtivum est quiescens.* 57
42. *Iod mobile diphthongescens.* 58
43. *Locus Dages lenis.* 59
44. *Locus Dages fortis proprius.* 65
45. *Improprius in Dachik & Athemerachik.* 67

Sectio IV. de Mutatione Punctorum Generali.

46. *Vocales mutabiles vel immutabiles.* 70
47. *Oppositio in mutatione.* 74
48. *Vocalis brevis, complemento temporis carens, mutatur.* 76
49. *Vocalis longa, carens accentu, ante scheva quiescens corripitur.* 76
Hinc Distinctio Kametzchatuph à Kametz. 77
50. *Vocalis longa, antepenultima ab accentu tonico, tollitur. Immutabilis ibidem accipit metheg.* 79
51. *Vicaria schevatis gutturalium propria.* 80
52. *Patach furtivum cum* חעה 80
53. *Schevata composita cum gutturalibus.* 82
54. *Eadem cum non gutturalibus.* 88
55. *Duo schevata muta in medio nequeunt concurrere.* 90
56. *Duo schevata mobilia nunquam concurrunt.* 91
57. *Concursus gemini schevatis simplicis mobilis.* 91
Etiam quando posterius sub Iod, 92
Vel prius sub Vav cop. est. 93
58. *Concursus schevatis simplicis mobilis & compositi.*
59. *Concursus schevatis compositi & simplicis mobilis.* 98

60. *Dages forte à gutturalibus & Resch non recipitur.* 100
61. *Idem excidens ex Dageſſabilibus.* 103
62. *Litera deficiens compenſatur per Dages forte.* 105
63. *Euphonica mutationes vocalium & ſchevatum.* 106
64. *Euphonica variatio circa dages forte.* 113

Sectio V. de Nomine.

65. *Partes orationis.* 116
66. *Accidentia Nomini.* 117
67. *Derivatio.* 117
68. *Qualitas.* 119
69. *Genus.* 120
70. *Motio.* 124
71. *Numerus.* 125
72. *Caſus.* 133
73. *Comparatio.* 135
74. *Regimen.* 138
75. *Mutatio, ejuſque cauſæ.* 141
76. *Mutatio* ה *fœm. in* ת. 143
77. *Terminationum* ־ָם & ־ִם. 145
78. *Terminationis* ־ָה. 148
79. *Kametz & tzeri penultimorum.* 150
80. *Kametz ultimi.* 151
81. *Tzeri ultimi.* 152
82. *Chirek longi finalis.* 155
83. *Cholem ultimi.* 159
84. *Fœminorum in* ־ַת, ־ִת *vel* ־ֶת. 161

85. *Patach ultimi.* 162
86. *Nominum segolatorum.* 167
87. *Nominum quæ penultimam ex ו vel י mobiles habent.* 175
88. *Nominum formæ* פִּקְדָה. 178
89. *Fœminina in* ה‍ָ *&* ת‍ָ *finita.* 179
90. *Numeralia nomina.* 181

Sectio VI. de Particula.

91. *Particulæ quid & quotuplices.* 185
92. *Declinabiles seu Pronomina.* 185
93. *Pronomina Separata.* 186
94. *Affixa.* 191
95. *Conjunctio affixorum cum nominibus.* 195
96. *Indeclinabiles particulæ.* 201
97. *Separatæ.* 202
98. *Affixa iis novè juncta.* 204
99. *Quædam vocalem producunt.* 205
100 *Separatarum quarundam singularis ratio.* 206
101. *Inseparabiles seu Præfixæ.* 210
102. *Præfixum* מ. 211
103. *Præfixum* ש. 213
104. *Demonstrativum* ה. 214
105. *Interrogativum* ה. 221
106. *Præfixa* וכלב. 223

Sectio VII. de Verbo Perfecto.

107. *Accidentia Verbo.* 229
108. *Tem-*

108. *Tempora, Personæ, Genus, Numerus, Conjugationes, Significatio.* 229
109. *Mutatio.* 234
110. *Verbi Perfecti Literæ & Puncta.* 234
111. *Aliæ literæ sunt Serviles.* 235
112. *Præformantes, earumque conjunctio.* 235
113. *Afformantes.* 233
114. *Syllabicæ, & earum accessus.* 243
115. *Asyllabæ, & accessus illarum.* 246
116. *In Conjugationibus Dagessatis Kametz primæ radicalis mutatur.* 249
117. *Kametz primæ rad. mutatur alicubi in Kal.* 255
118. *Participia sequuntur regulas nominum.* 257
119. *Punctum terminale sive secundæ radicalis.* 257
120. *Compositio anomala ex diversis vel temporibus vel conjugationibus.* 272

Sectio VIII. de Verbo Imperfecto.

121. *Verba Imperfecta qua & quotuplicia.* 274
122. *Plurilitera.* 274
123. *Defectiva.* 276
124. *Defectiva primâ Nun.* 276
125. *Defectiva mediâ, tertia simili.* 282
126. *Defectiva tertiâ Nun vel Thav.* 295
127. *Quiescentia.* 297
128. *Quiescentia primâ Aleph.* 298
129. *Quiescentia primâ Iod.* 301

130. *Quiescentia mediâ Vav.* 313
131. *Quiescentia tertiâ Aleph.* 327
132. *Quiescentia tertiâ He.* 331
133. *Alternatio quiescentium tertiâ Aleph & He.* 145
134. *Concursus plurium anomaliarum.* 347
135. *Compositio ex pluribus formis.* 349

Sectio IX. de Verborum mutatione propriâ ob Particulas.

136. *Verba constructa cum particulis nonnullis.* 350
137. *Affixa verbis juncta.* 350
138. *Participiis accedunt uti nominibus.* 352
139. *Infinitivis accedentia.* 353
140. *Puncta agglutinationis cum Præteritis, itemque cum Imperativis & Futuris.* 355
141. *Cum personis in ו vel י finitis.* 359
142. *Mutatio afformantium ante affixa.* 361
143. *Mutatio terminantis vocalis.* 363
144. *Vav Conversivum.* 367
245. *Conversivum Præteriti.* 368
146. *Conversivum Futuri.* 370
147. *Futura terminatorum in He cum Vav conversivo.* 376
148. *Particula אֵת cum Futuris.* 381
149. *Futura apocopata absolutè posita.* 382

Sectio X. de literis Epentheticis & Paragogicis.

150 *Literæ Epentheticæ.* 384

151. *Literæ Paragogicæ.* 388
152. *Syllabæ Paragogicæ.* 396

Sectio XI. de Accentus Sede & distinctione.

153. *Sedes toni quotuplex.* 396
154. *Nativa sedes quando in penultimâ.* 397
155. *Quando eadem in ultimâ syllabâ.* 400
156. *Sedes accidentaria ob Vav conversivum.* 401
157. *Accidentaria alia.* 402
158. *Locus* מקף *Mackaph.* 411
159. *Locus* מתג *Metheg.* 415
160. *Distinctivi quas mutationes afferant.* 422

Sectio XII. Anomaliæ ex Aramæismo.

161. *Ultimæ* חער *mutant tzeri in patach.* 427
162. *Loco schevatis mobilis adhibetur tzeri.* 428
163. *Aleph & Iod non ferunt ante se schevа.* 428
164. *Dages forte abit in Nun schevatum.* 431
165. *Aleph emphaticum* ـא *additur nominibus loco He art. &* ـל *accusativi nota est.* 432
166. *Fœminina terminatio est* ـא. 433
167. *Pluralis in* ין. ־ִים *&* ות. 433
168. *Affixa Chaldæa.* 435

169. *Participia Chaldæa.* 436
170. *Tertia fœm. præteriti in* ת־. 436
171. *Characteristica* א *in Conjugationibus.* 437
172. *Terminale punctum in Hiphil est tzeri.* 438
173. *Conjugatio Ittaphal.* 439
174. *Geminantia mediam radicalem.* 439
175. *Prima Aleph.* 441
176. *Media Aleph.* 442
177. *Media Vav.* 443
178. *Tertia He.* 444
179. *Participia componuntur cum Pronominibus.* 446
180. *Affixa junguntur formæ paragogicæ in* ן 446

STU-

STUDIOSIS

ΦΙΛΕΒΡΑΙΟΙΣ

Discipulis meis S.

EN vobis Epistolas Hebræas quatuor, ad exercitium lectionis sine punctis: quarum unam accepi, reliquas scripsi, hujusmodi occasione. Duobus Studiosis Hungaris, Amstelodamum euntibus, in mandatis dederam, ut mihi emerent aliquot Exemplaria Catechismi Judaici, quibus in Collegio Rabbinico uterer. Illi adierunt istic Judæum quendam, effeceruntque ut ad me libellos istos mitteret, additis literis Belgicis, quibus popposcit pretium. Huic, utpote Judæo, Hebraicè respondi, finiens voto conversionis Judæorum. Rescripsit ipse sermone eodem, & sub extremum

adscripsit vaticinium aliquod Propheticum, unde rebatur Christianos sese difficulter expedituros. Provocatum igitur me credidi, ut & istud & alia dicta Veteris Instrumenti adhiberem, adventum Messiæ pridem præteriisse sic demonstraturus. Quum verò conticesceret ad meam redargutionem, submisi aliam Epistolam, argumenti ejusdem, quâ concertatio ista fuit terminata. Hinc autem si quisquam Vestrûm commodum aliquod fuerit consecutus, aut ad similia exercitia excitatus, erit quod illi gratuler, mihi gaudeam. Valete.

EPISTO-

(1)

EPISTOLA I.

שלומך ישגא מאד ׳ מכתב אצבעותיך הגיע אלי ושמוח שמחתי
על ה׳ הנסחאות הלארה של כפר לקח טוב אשר הביאן לידי
כמוצא שלל רב ׳ בי במצותי באו אל מפתן כיהך שני תח שמארץ
אונגאריא אמנם נהתי צרור הכסף באמתחתם לקנות בו את
אשר איוותה נפשי ׳ ועל כן תמהתי במאד מאד בראותי כי כסף
משנה תשאל ממני ׳ אבן שליחי אמונים היו התלמידים האלה
לא ישקרו בשליחותי אולם קראם אסון בדרך אשר הלכו בח
והצריכו לצידא או נאבדו משותי מכליהם ואין לאל ידם
להשיבן מיד או ננבה פקודתי והמה לא שלחו ידיהם
במלאכתי ׳ ועתה הנה מחיר הספרים כאשר נקבתו באגרתך
אעפי שיש לי פתחון פה עליך כי הרבית במחיריהם ומעט
הכמוח המה ׳ואם תמשיט ותגרע ממנו ולא תשאל כי אם ד׳ זוזים
בעד נסחא אחת או ג׳ זוזים מבלי שמוש התלים אבוא בבקשה
שתשלח אלי עוד ב׳ נסחאות אחרות ׳ ואם לא אינני חפץ
בהן ׳ ובזה הקח ממני תודה וחן של אשר מלאת משאלותי וגם
אנכי לעשות רצונך ולבקש טובתך ולהתפלל בעדך אל י׳
שתזכרו את בוראיכם ותדשו את משיחו ותנילו בישועתו עמדי
אמן ׳ כי אוהבך דורש שלומך וגאולת ישראל יעקב אלתינגי.

RESPONSUM.

בעזרת האל
יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך

ראה ראיתי כתב ידיך משרה אצבעותיך אשר כוננת והנה
חרדתי חרדה גדולה עד מאוד ואשתומם כשעה חדא ואומר
מי איפה ומי הוא זה ואי זה הוא אשר מלאו לבו לדבר כדברים
האלה

האלה נשבעתי אומר ואמרתי הנה אנא במגלת ספר כתוב
כאשר עם לבבי להשיב אל שולחי מכתבו דבר על ראשון
ראשון ושל אחרון אחרון ... בתחלת דבריך כתבת כי על כן
תמהרה במאוד מאוד בראותך כי כסף משנה שאלתי ממך ...
חלילה לי הלילה מעשות כדבר הזה ואל תתן את עבדך לפני
כן בליל כי ידוע תדע כי במשפחתי ובכל בית אבי לא נמצא
שמץ פסול מעולם ואני הצעיר מבית אבי לעולם לאזרתי כגבר
חלצי בכל עוז ובכל מאתי כחי ללכת בדרכיו ולדבקה בם
ולא נסיתי באלה וגם זו טענה לטובה כי אני מבני ישראל
אנכי והנביא יעיד ויגד כי שארית ישראל לא יעשו עולה ולא
ידברו כזב ולא ימצא בפיהם לשון תרמית ואם כן למה חשבת
בזאת עלי באמת ובתמים לא עשה דבר נבלה בישראל זאת
ועוד אחרת כי הדבר הזה סופו להשמע ולהודע ולצאת לאור
העלומה ואם יעידון יגידון השלוחים אשר שלחת אלי ויאמנו
דבריך אז הייתי בעיניך כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה
והייתי נלכד באמרי פי ואני אנה אוליך את חרפתי אך אמנם
שתה אחר קבלת כתב ידיך כספך אב אלי ... אמרת עוד שיש לך
פתחון פה שלי על כי הרבית במחיר הספרים ומעט הכמות
המה ... הלא בין תבין את אשר לפניך ואל תסתכל בקנקן אלא
במה שיש בו ואף כי הספרים מעט הכמות רב האיכות המה
כי לקח טוב שלחתי לך וכשמו כן הוא ועל כן כספו חתם
במשקלו ... הן כתבת אלי עוד כי אם ביזר כל ספר וספר
בלתי שמוש תהלים אשאל שלושה זוזים או ארבעה שמו תקה
לך עוד עשרים ספרים ... כבר אמרתי כי כספו הוא ששה
זוזים ולא יגרע מערכו דבר מחוט ועד שרוך נעל וזה בלי שמוש
תהלים כי על כן דרשתי הקרתי ושאלתי חטיב ולא מצאתי
כי אם השישה בלבד אשר שלחתי אליך ואם ייטב בעיניך
הדבר אשר אני דובר לך תביא אגרתך בתוך אגרת חבירך יען
כיזר כתבך הוצאתי כסף מכיסי זוזים ארבעה פשם אחת ולא
אשנה לו כי אין לי ריות בהם בין רב בין מעט שר פה אבא
ולא

ולא אוסיף עוד לדבר כי אם להלות את פני ה׳ אלהי אין עוד מלבדו כי אורך ימים ושנות חיים ושלום יוסיף לך ואני אהיה לך לשבר עולם וסר את משמעתך וימהר יחישה דברי זכריה נביאו כה אמר ה׳ צבאות בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם כי שמענו אלהים עמכם: ודברי ישעיה באומרו ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה׳ בהר הקדש בירושלים שם ביאת משיח צדקו כי בא יבא לא יאחר כי לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם כאשר הטיר עדות נאמנה בלשם נביא האומות בפרשת בלק ורני לי בזה כי הודאת בעל דין כמאה עדים דמי ואז יהיה ה׳ אחד ושמו אחד:

עד הנה דברי עבדך בן אמתך · אברהם שניאור קורוניל · אמשטרדם באחד בכסליו שנת ה׳ אלפים ד׳ מאות ואחד ושישים לבריאת העולם:

EPISTOLA II.

לאיש האמונות · רובר נאמנות · הולך נכונות כמהרר אברהם שניאור קורוניל יצו ולכל ביתו ולכל בני עמו שלום והצלחה רבה מאת אלהי אמן הקבה אמן ואמן · מר לי מאוד אדני מר לי מאוד כי חשדתני כעד שקר כאיש הולך רכיל שנותן דופי בעמיתו יען אשר כתבתי שכספי אשר בא אליך כסף משנה הוא · אך כנים ונכוחים דברי ולא תכזובנה שפחותי כסף משנה הוא לי ולא לך וזאת אשר אמרה אגרתי הראשונה ששלוחיי הוצרכו ללוז לדרך או נאבד מהם ואני כאשד חוסרתי חוסרתי · ושלך שמעתי כי איש הגר אתה ואנשי המלאכת הזאת בדורנו ובארצנו מתעבים

מתעכים מדת הקדמונים אשר הושיט הנביא עה מדבר בת
כנען בידו מאזני מרמה לישוק אהב ועצת רשעים רחקה ממך
ומה הצעק אלי על ארבעה הזוזים שבר המוביל את מכרזבי
לביתך והנה השאל השאלתם לי ואני השב אשיבם ושתה
קח לך את המעות האלה שלא תאמר כי השתרתני או שהייתי
במזיקך ׃ ואני לא כן ארמה ולבבי לא כן יחשוב כי להשיבך
בלבבי ולהאיר עיניך בדברי אמת כי חפצתי ביקר שמך שתגישי
לגאולה אשר כלתה נפש בני ישראל הנפוצים בקווחם אליה ׃
אמנה לא איש אל ויכזב בן אדם ויתנחם הוא העיד ויאמת
דבריו אשר נכתבו ביד זכריה הנביא עה כה אמר ה צבאות
בימים ההמה אשר יחזיקו וגו והחזיקו וגו בכנף איש יהודי וגו כי
לפנים נהיתה זאת בארבעים שנה לפני חורבן בית שני כצאת
התורה מציון ודבר ה מירושלים ביד בני עמי הארץ והיה
לאבותיכם להזהר בהם לכבדן כדברי ר יהודה בן בתירא
והמה העזו פניהם לבלתי שמוע אל הרועים האלה והנה הגוים
מכל לשונות הארץ נאספו אליהם והחזיקו בם ללמוד מפיהם
דברים אשר יחיו בהם כמסופר בספר דפרקים דשליחא אשר
לגו פרק ב וי ויג ׃ ושל זאת ניבא ישעיה עה נדרשתי ללוא
שאלי נמצאתי ללא בקשוני אמרתי הנני הנני אל גוי לא קורא
בשמי ׃ והוסיף על ישראל לאמר פרשתי ידי כל היום אל
עם זורר ההולכם הדרך לא טוב אחר מחשבותיהם ׃ ומן היום
ההוא ועד עתה נתמלאו דברי ה יתב אני אקניאם בלא עם
בגוי נבל אכעיסם אבן גוי נבל היו אבותינו מקדם בלי דעת
ויראת ה עם לא קורא בשמו אבל הקבה כחסדו וכאמתו עלינו
הכניסנו תחת כנפי שכינתו לשרת את ברכת אברהם אביכם אשר
הבטיחנו לאמר והתברכו בזרעך כל גויי הארץ ׃ ושתה אנחנו מן
השמים אשר הדביר ה תחת רגלי ישראל כי מלמדינו הנאמנים
שלוחי משיחנו יתב אשר אנחנו נשענים על דבריהם ישראלים המה
ונשב גם אנחנו גם אבותינו הלמידים כמו שלמידים המתאבקים

בעפר רגלי מוריהם כי לולי נוכל להתיחס תלמורנו לישראל
אין לנו שחר ; אך כולם ממקור ישראל הם והנקרא בינינו
שלוח לגוים פאולוס הוא צעיר בנימין רודם (כי משבט בנימין
היה וצעיר שמו כפירושו) אשר הקהיל קהלות הרבה מהגוים
ובמקהלות האלה ברך ברך אלהים ארני ונדיבי עמים הנשמטים
לבשורתו נאספו אל עם אלהי אברהם ואמרו בלשונם ויכרזנו
בידם להּ אנחנו וחחשב להם אמונתם לצדקה ; אמנם היהודים
המבעטים באדירם וגועלים את מושלם בן דוד כי בא להם
שני ורוכב של המור ושל עיר בן אתונות ולא יחשבוהו ולא
הטו אזנם לתורתו אשר אליה איים ייחלו ויהי להם כדבר ירמיה
הנביא שה עד היום הזה וזה מאמרו הנה סערת ה חמה יצאה
סער מחגורר על ראש רשעים תחול לא ישוב חרון אף ה עד
עשותו ועד הקימו מזמות לבו באחרית הימים תתבוננו בה ;
פקח נא עיניך וראה והתיגנה אזניך קשובות לייעוד הנביא זה
שכל זאת תבואכם ואין איש שם על לב ואין מבין כי אם באחרית
הימים ; כי נסך עליכם ה רוח תרדמה ויעצם את עיניכם
ואבדה חכמת חכמיכם ובינת נבוניכם תסתתר ; אשפי כן יש
הקוה לאחריתכם ושלינו להקניאכם ולאמר אליכם בית יעקב
לכו ונלכה באור ה ; באחרית הימים כדברי הכל הם ימות
המשיח ; אך לאחרית הזאת אריכות גדולה כתנא דבי אליהו שני
אלפים ומות המשיח ; בראשיתם בא ונגלה המשיח וחשבחוהו
לנכרי ולא חפצתם שתמלוך עליכם ; והּ אמר אליו בני אתה אני
היום ילדתיך שאל ממני ואחנה גוים נחלתך ואחוזתך אפסי ארץ
וכדברו המליכהו על גויי הארץ המאמינים כמו שנא הנה ימים
באים נאם ה והקימותי לדוד צמח צדיק ומלך מלך והשכיל
ועשה משפט וצדקה בארץ ; בימיו תושע יהודה וישראל
ישכן לבטח הנה מלכות המשיח בן דוד מצליחה בארץ וביה
ישראל איננו נושע אמנם בימיו של המשיח בטרם כלות שני
אלפים שלו התשועה תבוא לישראל ; באחרית הימים מימות
המלך המשיח תתבוננו בה בינה של מה יצאה בכם חמת ה וחלה
על

של אומתכם יש חיום כמו אתר שנה בעת ההיא נאום ה׳ אהיה
לאלהים לכל משפחות ישראל והמה יהיו לי לעם ׃ ועקב
אשר אנשים מזרע יעקב הוליכונו אל הר ה׳ הנישא מן
הגבעות בהשאת רוחנית מן הראוי שאנחנו הגוים נגמול
גמולה טובה לישראל כמצות ה׳ אלינו שמעו דבר ה׳ גוים
והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנו ושמרו
כרועה עדרו כי פדה ה׳ את יעקב וגאלו מיד חזק ממנו ׃
ומי יתן בא עת ומועד שנאמר עליו כי יש יום קראו נצרים בהר
אפרים קומו ונעלה ציון אל ה׳ אלהינו ומי יתנני אחד מן
חנצרים האלה לקרא אל שאריה ישראל שישובו ולא יתחמקו
ויבקשו את ה׳ אלהינו ואת דור מלכנו ויפחדו אל ה׳ ואל טובו ׃
כי ביום ההוא תחפשט שלוה רבה ושלום גדול כאשר חסור
הקנאה מן הארץ ויקהה עמים והיה לו לשילה ולנצר שיצא
משרשי ישי ומלאה הארץ דעה את ה׳ כמים ליס מכסים ׃
ובזאת ידוע תדע כי דורש שלומך אנכי באמת ובתמים ימבקש
טוכת עכך ושם היות שאתה חבזני ובני משפחתך ימאסוני אעפי
כן לא אחשה מהזכיר את ה׳ ולא אתן דמי לו עד יכונן ושר יביא
דברו על אשר יחלני ׃ ואז יהיה ה׳ צבאות ׀ שהוא מלכא משיחא
כתרגום יונתן בן עוזיאל עדכם הנאמן אשר גילה סתרי הקבה
לבני אדם) לעטרת צבי ולצפירת תפארה לכל עמו ׃ ואם ינעמו
דברי להכך עוד אוסיפה אדברה כאופן הזה ואימצא לך כמים
קרים על נפש שיפה בהביאי שמועה טובה לאזניך ׃ וה׳ יזכך
ברצון שמו ויפקדך בישועתו לראות בטובת בחיריו לשמוח
בשמחת גויו להתהלל עם נחלתו כח המוכן לשרחך ׃ יעקב
אלטינג ׃

משיר נרונינגן יום ד׳ שו׳ לכיסליו שנת חכא לפק ׃

EPISTO-

(7)

EPISTOLA III.

לאיש המדומם · יושב משומם · חושב וומם · החשוב
כמר אברהם שניאור קורוניל שי · על משמרתי עמדתי ואצפה
לראות מה תדבר ומה השוב של תוכחתי · והנה ארכו לי ימים
ושברו עלי כמה חדשים ואין אומר ואין דברים בלי נשמע
קילך · אעפי שבא אליך מכתבי והגיעה לעינין שיחת לבבי ·
מה אמר על זאת ומה אחשוב כי אם אשר אמרו במשל השתיקה
כהודאה דמיא · ואם זה האמת שמך למה לא תתן כבוד
לה יתב והודה על דברו והלל שמו יתע על אשר חנן לך
טינים לראות ואזנים לשמוע ולה להבין אשר לא היה לאבותיך
ולחבמיך כל ימי הגלות הארוך הזה · ולמה תעצם עינין והכבד
לבבך ותאהב החושך מהאור אפלת לילה מנוגה השמש וחחבק
הבזבים מבשורת חאמת השובבת נפש העיפה וצמאה לישעת
ה · אהיה נא לך ולבית אביך אחד מהעמים האלה אשר
הלכו וילו אלהר ה לשמוע וללמוד תורתו היוצאת מציון ואחרי
שמשם עמדו רגליהם באורחותיו ומרוב חיבתם אליכם
אומרים לכם בית יעקב לכו ונלכה באור ה · ואתם הקשיבו
אזניכם והרחיבו לבבכם אל גושם בשורת משיחנו מלבכם
ותנו ידכם שנוליבכם אל הבן הניתן לכם ואל הילד שיולד לכם
ונמליכהו גם אנחנו גם אתם על כל משפחות הארץ · אל נא
תקימו תחת אבותיכם הרבות אנשים התאים לספות שור על
הרון אף ה אל ישראל להאריך גלותכם ולהכביד עול עבדותכם ·
השכילו היהודים והוסרו בי מי בז ליום קטנית בראותו כבוד
הבית האחרון שהוא כאין נגד בית הראשון בינו וראו כי ה
יתב מלא את הבית האחרון כבוד גדול מאד יותר מן הראשון
בבוא אל היכלו האדון חמדת כל הגוים ומושיע לישראל ·
אף כי שלה כשורש מארץ ציה לא תואר לו ולא הדר וירא והו
אבותיכם אנשי דורו ולא מראה לו על כן לא חמדוהו · וידי

בזוי עם וחרל אישים וכחשו בו ומסרוהו להגמון וביד אנשיו
דקרוהו כרין יריו ורגליו · והוא החיה את נפשו וקם אחרון של ספר
אחרי אשר שף בעקבו את ראש רוכב הנחש המשיא את אדם
הראשון ואשתו : וזה מנצח השטן נפרה מיד שאול וילקח ועלה
למרום · ויושרהו אלהים כבוד והדר ויושיבהו ה׳ לימינו עד
כי ישתו אויביו הדום לרגליו · צוה ה׳ עוזו וישלח מטהו מציון
שירדה בקרב אויביו · לקח מתנות באדם ואף סוררים לשכון
ולהיות לו לעם נדבות ביום חילו בהדרי קודש · ימין ה׳ רוממה
ימין ה׳ עשתה חיל בגוים ונקוו אל שם המשיח והאמינו בו והלכו
בתורתו · ואתם אחיו עצמו ובשרו אתם ולמה תהיו אחרונים
לבוא אליו · שובו בנים שובבים ובקשו את ה׳ אלהיכם ואת
דוד מלככם · הוא בא לאבותיכם שני ורוכב על חמור ועל עיר
בן אתונות ובחלה נפשם בעניותו ובשפלותו ועתה בא לכם
גבור חגור הודו והדרו צולח רוכב של דבר אמת וענוה צדק
הטו נא אזנים ושמעו לבשורתו כי הוא אדניכם והשתחוו לו :
תהיינה נפשותיכם מרכבות עמו נדיב להרכיבו עליהם ואז
תחזינה עינינו ושיניכם שהפך ה׳ אל העמים אשר יקחהם לו
לשילה שנה ברורה לקרא כלם בשם ה׳ לעבדו שכם אחד :
יחונך ה׳ אוזן שומעת אל תוכחתי ונפש רחבת ידים להושיב
דברי אלה בחוך מזיך ולקבל תורת המשיח באמונה שלמה
ובבטחון חזק וישימך ראש לבית אביך להשיבם אל המלך
בן דוד שתצליחו עמנו בהצלחה רוחנית ובידיעתו המאשרת
אמן וכן יהיה רצון נאום יעקב אלטינג · פרה גרונינגן יו יג
לחדש נובמבר שנת אז מפניך לא אסחר לפק

INDEX

INDEX

Locorum Scripturæ, quæ in Fundamentis hisce Punctationis Linguæ Sanctæ allegantur & explicantur.

Ex GENESI.

C. V. Pagina.
1 1 16. 19. 29 41. 42. 61. 134. 217. 400.
2 19. 20. 29. 133. 215. 227. 398.
3 382.
4 39. 42. 350. 382.
5 39. 43.
6 20. 226.
7 2
8 33.
23.
1 39. 43. 68 414. 420.
12 39.
14 19. 30. 159.
16 16. 134. 159 400.
20 14. 134.
21 127. 382.
22 41. 92. 93. 104. 373.
23 89.
24 392.
26 34. 85. 92. 101.
27 138.
28 226.
29 78. 226. 296.
31 22. 48. 136.
2 2 45. 174. 217. 227. 377. 398. 429.
4 42. 44. 139. 188. 351. 390.
5 135.
6 135.
7 302. 304.
8 414.
9 102. 219.
16 160.
18 88. 418. 426.
2 215.
16 135. 400.
17 47.
19 302.
20 155.
22 401.
23 29 89. 101. 401.
24 109.
3 3 41. 101. 107.
4 81. 107.
5 96. 111. 366. 401.
6 49. 413.
7 116.
9 227. 387.
10 116. 405.
11 222. 227. 406
12 40. 49. 188 227. 296. 299. 385.
13 299.
14 187.
15 27. 47. 187.
16 226.
17 29.
18 401.
19 406. 424.
21 29.
3 22 22. 40. 250.
24 92. 370. 372.
4 1 379.
2 398.
3 375.
4 379.
5 379. 419.
6 191.
7 227. 428.
9 207.
12 85. 413.
16 375.
17 404.
19 147.
23 20 82. 244.
24 185.
25 155.
5 1 16. 128.
3 374. 380 400.
4 155. 400.
5 376. 427.
6 182.
7 182.
8 147 182. 376. 427.
9 170.
11 376.
12 170.
14 182.
24 419.
26 168.
27 168.
29 32. 188. 419.
6 1 380
3 170 213. 314. 419.

INDEX.

C. V. Pagina.
4 38.
16 61. 158. 336.
18 370.
19 216.
7 7 147. 208.
11 44. 412.
16 206.
23 377. 402.
8 1 215.
3 224.
4 81.
7 224. 306. 396.
9 45.
10 431.
11 149.
12 30. 308.
13 373.
17 308. 375.
20 402.
9 2 113.
5 401.
7 43.
14 290.
18 200.
21 104. 377.
23 401.
24 43. 155. 302.
25 136.
26 192.
27 52. 53. 192.
10 5 147. (383.
9 413. 419.
10 401.
20 147.
21 200.
31 147.
32 147.
11 1 109.
3 215. 305. 391.
6 285.
7 104. 286. 305.
8 333. 402.
23 429.
29 415.
31 142. 175.
12 3 227.
8 193. 217. 378.

C. V. pagina.
11 144.
13 202. 206. 404.
16 308.
19 224.
13 3 193.
6 393.
7 414.
8 49. 203.
9 15. 274. 309.
10 397.
14 175. 389.
14 2 127.
3 151.
7 304.
10 68. 110.
16 216.
20 227.
23 211.
24 160. 227. 280.
15 4 48. (434.
5 48. 339.
6 398.
7 404.
8 93. 302.
12 49.
14 203.
18 215.
16 2 240. 334.
3 225.
4 174. 284. 289.
5 36.
10 336.
11 205. 250. 258.
12 48. 49. 259.
13 412.
15 412.
16 305.
17 1 59. 266.
2 71.
4 200.
5 200.
6 210.
7 96.
16 187.
17 425.
20 147.
23 143. 144. 147.

C. V. Pagina.
26 260. 277.
27 160. 260.
18 1 143.
2 71.
3 59.
5 90. 197. 406.
6 83. 371.
7 143.
8 406.
9 35. 59.
13 424.
15 406.
17 420.
18 59. 143.
19 202. 264.
21 222. 406.
22 487. 389.
28 29.
30 96. 382. 406.
19 2 70. 143. 207.
4 68. (388.
6 70.
8 143.
9 414.
11 143.
14 68.
16 27. 211.
19 306. 328. 357.
20 237.
22 102. 306. 390.
25 102. 110. 188.
26 143. 279.
31 200.
33 36. 244. 413.
35 201. 244.
36 413.
20 1 373.
2 401.
3 220.
4 373.
5 143. 308. 404.
413. 414.
6 329.
7 47. 92. 143.
304. 308.
8 426.

INDEX.

C. V. Pagina.

9 413. 419.
10 302. 401.
13 150.
14 29. 379.
15 109.
16 175. 374. 380.
19 380. (437.
21 200.
28 200.
34 373.
21 1 373.
2 404.
4 373.
5 143. 404. 413.
6 329. (414.
7 47. 92. 143.
8 427.
10 302.
13 150.
14 29. 150.
15 109.
16 175. 437.
21 380.
29 390.
34 373.
22 2 358.
3 372.
6 215. 419. 426.
7 201. 387. 421.
10 426.
12 387.
16 227.
17 336.
18 423.
23 7 381.
9 199.
11 366.
17 423.
18 423.
24 2 152. 316.
4 53. 174. 416.
5 299. (417.
6 84.
8 335. 416. 417.
9 374.
10 115. 374.
21 108. 419.

C. V. Pagina.

14 419.
16 177.
19 52.
20 377.
21 346.
23 187. 190.
27 415.
29 217.
30 217.
32 55. 177. 372
33 299.
34 427.
43 215.
45 53. 177.
46 53.
47 53. 371. 374.
48 371. (415.
50 372.
54 315.
60 84 305.
65 188.
66 221.
25 5 33.
6 170.
7 138.
8 372. 373.
20 164.
22 290.
23 212.
24 225.
25 59.
26 59. 152.
27 171. 396.
29 115.
30 135.
32 225.
26 3 188.
7 404.
9 404.
13 260.
17 379.
18 413.
24 417.
25 412.
28 203. 209. 333.
29 87. 367. 445.

C. V. Pagina.

35 88.
27 2 374.
3 156.
4 165.
9 73.
11 64.
12 275.
16 50.
19 100.
22 150. 397.
24 410.
25 31. 375.
27 333.
29 247.
31 386.
32 189.
35 418.
37 50.
38 90. 222.
41 111.
42 266.
28 2 33. 389. 390.
5 33. 390.
6 33. 390.
7 371.
10 212. 375.
11 212.
17 212.
29 4 208.
6 112.
8 283.
10 373.
12 15.
13 414.
15 15.
19 106.
20 354.
23 375.
30 356.
32 357.
30 1 405.
2 205. 405. 414.
6 386.
8 136.
15 39. 260.
19 419.
30 83.

INDEX.

C. V. Pagina.
33 387.
37 153.
38 171. 236.
39 115. 243.
41 386.
31 5 172.
6 83. 187. 390.
7 115.
9 193.
13 78. 83.
16 83.
19 283.
24 413.
25 102. 172.
27 358. 367.
30 224. 261.
32 190. 358.
34 372.
36 189. 190.
37 321.
39 393.
42 168.
44 224.
51 400.
55 204 208.
32 1 208.
3 148.
5 442.
6 48.
8 375.
10 358.
20 113.
27 367.
33 3 354.
4 36.
5 189.
7 381.
11 444.
12 280.
13 225.
14 142.
19 417.
34 10 418.
15 303.
16 369.
19 102 253 258.

C. V. Pagina.
22 261.
30 469.
31 222.
35 6 421.
16 399.
20 107.
22 32. 35.
27 218.
36 7 108.
37 2 135.
3 56.
4 51. 351.
7 287.
8 258.
12 36.
18 260.
22 264.
23 172.
25 384.
32 222.
35 436.
38 5 354.
9 280.
10 372.
13 200.
20 51.
24 337.
25 201.
39 1 48. 307.
11 228.
12 64 65. 256.
14 259.
16 202.
20 140.
40 3 258.
10 14. 63.
12 14.
15 48 263. 316
16 128.
19 160.
41 2 398.
3 17.
4 89.
5 48. 49. 170.
7 254. 374.
10 49.

C. V. Pagina.
11 224.
16 206.
18 398.
19 226.
20 89.
21 197. 390.
28 241.
33 314.
38 226.
43 437.
51 251.
42 10 68.
11 186. 205.
15 167.
16 223.
19 77.
23 209.
27 180.
29 69.
33 224.
36 390.
49 69.
43 6 319.
9 184.
12 266.
18 316.
26 103.
29 105. 200 201.
32 215.
34 380.
44 1 416.
3 187. 320. 390.
4 187.
8 319.
10 425.
15 217.
16 240.
18 227.
28 252.
46 240.
45 1 8 309.
3 186.
5 421.
27 380.
46 3 305.
47 13 379.
15 440.

INDEX.

C. V. Pagina.
15 440.
17 372.
18 209. 290. 394.
19 304.
48 3 332.
9 357. 417.
10 418.
11 333.
49 3 404.
4 307.
6 442.
9 258.
11 8. 176. 193. 262. 393. 394.
12 152.
18 417.
20 414.
22 83.
23 288. 291.
25 163.
27 424.
50 17 30.
26 302.

Ex Exodo.

C. V. Pagin.
1 7 137.
16 286.
17 347.
19 161.
21 193.
2 3 113. 355.
4 306. 431.
6 158. 358.
7 181. 308.
8 174.
9 14. 308. 360.
10 14 21. 362.
13 181.
14 353.
17 361.
20 244. 430.
3 1 71.
C. V. Pagina.
12 216.
16 150.
18 158.
4 2 67.
4 403.
5 198.
10 152.
13 259. 420.
15 150. 347.
18 203.
19 320.
26 380.
31 440.
5 5 296.
7 309. 396.
10 387.
12 291.
14 104.
21 382.
6 11 69.
12 144. 152.
14 160.
29 69.
7 14 253.
18 214.
19 148. 163.
29 104. 214.
8 1 163.
2 214.
10 241.
11 215.
17 207. 241.
25 110. 254.
9 7 263. 428.
18 23. 355. 406.
23 86.
10 1 316.
3 228.
8 225. 318.
9 135.
13 263.
19 152.
22 136.
11 6 193.
12 9 260.
16 236.
C. V. Pagina.
31 68.
39 258.
13 16 392.
18 152.
14 3 321.
4 412.
7 14.
15 150.
18 62.
20 373.
24 373.
15 1 63.
2 93. 281. 400.
5 193.
6 393.
10 89.
11 63. 86.
13 251.
15 389.
16 63. 110. 144. 440.
17 113.
18 259.
19 135.
25 16.
27 177.
16 7 186.
8 186. 315.
13 164.
20 373.
23 428.
17 2 49.
3 315.
14 259.
18 8 361.
9 82. 379.
18 337. 353.
19 84.
25 183.
26 260. 408.
19 1 225.
3 265.
9 152.
11 314.
13 308.
23 319.

INDEX.

C. V. Pagina.
20 5 87. 352.
8 256.
13 22.
18 401.
21 153.
22 317.
21 3 44.
6 224.
9 345.
13 224.
19 345.
20 228. 262.
21 160.
24 397.
26 44.
29 314.
22 2 74.
8 395.
10 54.
20 266.
22 445.
25 54.
23 21 441.
22 297.
24 87. 252. 352.
31 418.
25 4 398.
8 405.
12 370.
20 174.
31 385.
26 2 109.
31 16.
33 369.
27 9 152.
28 14 242.
17 140.
40 89. 154. 170.
43 186.
29 1 280.
5 370.
19 421.
27 318.
29 256. 391.
30 357.
35 399. 411.

C. V. Pagina.
30 10 171.
14 153.
26 370.
38 227.
31 3 427.
17 376. 427.
32 1 190. 338.
3 420.
6 262.
7 335.
13 421.
32 419.
34 353.
33 1 335.
3 301.
4 266.
10 420.
12 383.
13 147.
16 335.
20 357.
34 3 382.
18 360.
35 11 107.
15 73.
26 390.
33 346.
36 7 307.
23 182.
38 2 377.
39 26 432.
27 170. 218.
40 13 253.
32 354.

Ex Levitico.

C. V. Pagina.
1 2 78.
4 199.
2 6 256.
4 6 164.
5 7 166.
24 162.
6 2 307.

C. V. Pagina.
3 357.
4 169.
28 263.
7 10 122.
18 262.
30 317.
8 11 378.
16 200.
25 200.
10 2 375.
4 32.
9 382.
13 104.
14 104.
19 222.
11 3 181.
7 181. 442.
36 88.
38 148.
12 6 346.
13 4 190.
21 387.
51 181.
56 273.
14 4 159.
21 29 181.
43 242 251.
15 29 369.
16 2 17.
4 367.
10 266.
21 309.
18 7 445.
28 419.
19 4 328.
14 328 369.
17 307
19 149 416.
20 445.
20 16 257.
23 374
26 15. 375.
21 3 290.
5 247.
22 13 369.
14 404.
23 11 151.

INDEX.

C. V. Pagina.
23 11 151.
15 151.
16 151.
17 103.
22 365.
27 107.
24 5 370.
10 73.
25 16 396.
21 334. 444.
28 166.
36 167.
53 62.
26 5 226.
6 264.
15 439.
22 370.
25 370.
33 237.
34 74. 444.
36 370.
41 110.
43 74.
27 2 347.
23 220.
32 153.

EX NUMERIS.

C. V. Pagina.
1 2 170.
10 49.
47 237. 254.
2 33 237. 254.
3 9 14. 107.
12 104. 114.
16 59.
39 36.
4 2 256. 280.
21 256. 280.
5 8 266.
15 181.
18 140.
22 15. 229. 281.
6 21 396.
23 88.
25 386.
27 88. 369.
7 3 147.
89 239.
8 16 107.
19 277. 395.
9 10 36.
15 332.
10 9 319.
35 11.
36 89. 419.
11 1 11.
4 301.
11 191. 328.
12 102. 110. 112.
223. 246.
15 187.
16 100. 257.
17 108.
20 432.
22 150. 222.
23 222.
25 300.
31 164.
32 164.
12 6 298. 309.
11 443.
14 304.
15 238.
13 16 107.
18 223.
19 148. 222.
32 316.
34 380.
14 3 191.
11 253.
13 115.
15 348.
16 16. 306. 396.
31 265.
36 115. 315.
40 205.
45 441.
15 24 429.
16 5 250.
15 381.
32 77. 429.
41 112.
48 262.
17 6 314.
8 31. 375.
12 290.
13 105.
27 87.
18 29 165.
19 13 167.
17 409.
19 167.
20 5 363.
19 148.
21 280.
21 1 379. 385.
5 363.
12 385.
30 36 357. 441.
33 409.
22 3 373.
6 289. 333.
8 208.
11 289.
12 205.
17 286. 289.
19 226.
33 208. 357.
35 208.
23 2 379.
3 140.
4 86. 379.
7 113.
8 440.
10 177.
13 104. 388. 392.
432.
15 393.
18 88. 393.
25 89. 393.
27 361.
24 3 217. 393.
4 86.

INDEX.

C. V. Pagina.
4 86.
5 320.
6 407.
7 148. 158. 339.
15 393.
17 22.
22 254.
25 7 418.
17 256.
18 418.
26 1 35.
10 84.
62 237.
27 13 369.
28 10 166.
29 15 36.
30 7 108.
9 108.
14 321.
30 284.
31 12 420.
32 14 65.
16 150.
17 320. 359.
18 253.
24 443.
30 300.
32 186.
33 3 111.
8 421.
38 225.
54 110.
34 7 55.
10 349.
11 412.
28 49.
35 20 263.
36 6 193.

EX DEUTERONOMIO.

C. V. Pagina.
1 5 297.
8 305.
9 108.
11 147.
12 197. 390.
21 305.
22 205.
29 395.
36 209. 394.
44 45. 441.
45 197.
2 3 288.
7 364.
8 35. 305.
9 381.
10 224.
25 284.
31 285. 305.
33 378.
35 288.
3 7 287.
12 429.
13 218.
17 151.
25 136.
4 3 182.
4 436.
10 98.
19 335.
21 390.
27 253.
5 9 88. 352.
22 256.
24 172. 187.
6 4 259.
6 401.
10 16.
17 15. 435.
24 228.
7 15 357. 409.
24 242.
8 3 395.
5 386.
7 177.
10 370.
12 370.
13 338. 395.
9 14 383.
15 332. 378.
21 281 440.
26 328.
10 14 136.
15 258.
17 136.
36 419.
11 8 112.
12 223.
12 7 414.
13 3 87. 352.
4 77.
6 221.
16 445.
14 3 191.
4 149.
16 16.
26 370.
15 14 265.
16 1 256.
32 420.
17 8 31.
18 3 156.
19 6 303.
8 404.
20 2 365.
20 296.
21 7 247.
8 273.
21 417.
23 74. 419.
32 74.
22 1 149. 199.
6 152.
23 5 386.
13 388. 392.
18 393.
25 89.
24 3 367. 393.
4 86. 273.
8 383.
9 256.
13 386.
15 393.
20 176. 253.
25 2 139. 153.
17 256.

INDEX.

C. V. Pagina.
17 256.
26 5 363.
12 262.
62 254.
27 1 256.
2 319.
8 253.
13 369.
28 20 111. 366.
22 100. 365.
24 435.
29 216.
40 93.
43 137.
45 415.
51 425.
52 395.
57 108.
59 156.
60 53. 258.
61 435.
64 212.
29 3 172.
7 218.
18 237.
19 266.
22 227.
29 36.
30 4 261. 419.
16 364.
31 6 100.
11 229.
12 420.
19 316. 364.
21 328.
29 444.
49 262.
32 3 305.
6 97. 339. 383. 414. 435.
7 160.
10 387.
13 133.
18 367. 383. 409.
22 159. 304.
23 334.
C. V. Pagina.
20 372.
26 339. 408.
28 153.
35 110.
36 437.
41 30.
43 283.
33 6 388.
9 281.
16 391.
21 442. 446.
23 305.
27 351.
34 4 188.
8 104. 440.
10 349.

Ex JOSUA.

C. V. Pagina.
1 2 320.
7 259.
2 6 107. 338. 419.
10 110.
11 79.
17 362.
18 362.
19 111.
20 362.
3 4 79. 203. 209.
9 408.
14 219.
4 24 328.
5 3 99. 179.
7 203. 320.
6 2 265. 338.
6 153.
10 319.
14 104 423.
17 137. 392. 438.
25 438.
7 1 153.
7 241. 264.
C. V. Pagina.
10 321.
12 226.
13 321.
21 182. 220.
25 87.
8 4 104.
8 265.
33 219. 220.
9 4 322.
12 322.
14 104.
23 283.
24 445.
10 17 261.
24 44 220. 384. 388.
12 1 390.
20 44.
13 1 348.
14 8 445.
10 262.
11 405. 406.
15 135.
15 38 65.
65 65.
16 9 242.
17 4 404.
18 29 413.
21 44 81.
22 9 300.
12 421.
16 190.
17 239.
22 27.
23 15 208.
24 6 52. 375.
10 375.

Ex Libro JUDICUM.

C. V Pagina.
1 6 171.

INDEX.

C. V. Pagina.
20 372.
2 3 242.
4 242.
7 86.
15 304.
3 10 78.
16 149.
24 290.
4 4 250.
9 175.
10 175.
18 175. 317.
21 373.
5 7 203. 213.
8 76. 258.
9 420.
11 16. 128.
12 90. 156. 316.
14 209.
15 414.
28 83. 115.
29 336.
6 5 396.
13 205.
17 213.
25 241.
28 113. 242.
31 223.
7 6 88.
8 140.
8 1 346.
2 212. 227.
11 219. 258.
15 214.
18 227.
19 110.
9 5 328.
9 84. 223.
10 256.
11 84. 223.
13 84. 223.
14 104.
29 333.
49 145.
52 372.
10 4 176. 178.
13 64.

C. V. Pagina.
15 224.
11 25 238. 261.
34 108. 193.
37 181. 333.
38 181.
12 2 307.
3 307.
5 223.
13 5 250.
6 112.
7 250.
8 220.
17 189.
21 333.
25 366.
14 15 305.
20 253.
15 1 217.
13 111.
16 3 351.
7 370.
9 242.
11 370.
16 333.
17 370.
20 279.
26 417.
28 66.
17 2 187. 394.
18 2 182.
4 226.
7 182.
25 226.
19 5 260. 413.
8 260. 413.
9 171.
10 225.
11 306.
13 296. 348. 392.
20 427.
22 239.
24 199.
25 375.
20 6 229.
10 255.
15 254. 417.

C. V. Pagina.
17 254.
18 416.
30 113.
32 281.
38 153.
40 153. 261.
41 106 153. 286.
21 19 211. 390.
20 228
21 248.
22 369.
25 215.
23 12 204.

Ex I. SAMUELIS.

C. V. Pagina.
1 3 389.
5 258.
6 103. 359.
7 381.
8 181.
9 388.
13 187.
16 211. 381.
17 429.
18 227.
20 211.
24 359.
28 112.
2 2 209.
8 211.
19 110.
26 436.
27 238. 333.
33 442.
3 2 251.
11 288. 440.
14 251.
21 333.
4 1 219.
2 373.
6 189.
11 281.
14 189.

INDEX.

C. V. Pagina.
14 189. 297.
17 281.
18 374.
19 305. 396.
21 207.
22 281.
5 6 301. 417.
8 111. 285.
6 5 335.
10 361.
12 236. 279.
20 214.
7 2 214. 420.
7 418.
12 206.
14 216.
16 283. 396.
17 221. 258.
8 7 211.
19 70.
9 13 228.
24 221.
10 3 225.
5 63.
12 12.
13 346.
19 70.
23 108. 225.
24 103. 222 227.
12 1 375.
2 207.
3 190. 204.
4 87.
13 112.
13 3 279.
6 178.
12 419.
13 435.
15 261.
21 149. 221. 228.
14 8 335.
22 439.
33 429.
34 149. 226.
36 114. 286.
39 387.

C. V. Pagina.
15 1 366.
5 300.
6 442.
9 289.
22 255.
26 411.
28 387.
16 10 226.
15 296.
17 4 203. 208.
25 103. 387. 439.
28 72.
35 112, 385.
39 226.
18 15 373.
16 224.
25 99.
28 367.
29 93.
30 304.
19 2 370.
3 190.
12 376.
13 212.
16 212.
20 261.
20 1 190.
6 261.
14 387.
21 224. 225 386
22 225.
23 224.
28 261.
30 400.
36 321. 493.
37 393.
38 127.
40 221. 263. 265
21 1 221. 389.
2 250.
3 36 154.
9 207.
10 386.
12 226.
12 2 346.
9 389.

C. V. Pagina.
14 377.
18 285.
20 412.
40 429.
23 15 60.
16 175.
20 412.
28 170. 212.
24 3 214.
5 134.
6 134.
11 97.
14 128.
25 3 72.
5 112.
7 241.
8 348.
13 72.
14 373.
15 246.
21 226.
29 366.
34 273.
26 7 212. 436.
9 428.
11 212.
12 133 162. 208.
213.
28 8 256.
14 173.
15 191. 249 391.
24 299. 347.
30 8 277.
10 252.
16 283.
21 252.
26 199. 283.
31 2 439.

Ex II. SAMUELIS.

C. V. Pagina.
1 6 103. 238. 346.
13 72.
15 277.

INDEX.

C. V. Pagina.
15 277.
16 348.
19 221.
26 137. 392.
2 19 49.
22 191.
27 85.
32 321.
3 8 360.
11 354.
16 132. 427.
30 432.
34 177.
4 6 187.
10 111.
5 1 205.
13 170.
6 5 89.
20 238.
7 24 374.
8 8 190.
12 412.
10 23 108.
11 1 384.
24 384.
12 3 173. 424.
8 226.
14 251.
23 206.
13 5 200. 383.
7 200.
18 244.
26 205.
39 281.
14 11 354.
13 261.
14 261.
19 309.
31 191.
15 33 15.
34 318.
16 4 335.
17 2 369.
11 262.
19 241.
18 3 190.

C. V. Pagina.
8 181.
12 190.
18 264.
22 108. 190.
23 190.
29 223.
31 438.
32 323.
19 14 299.
19 36.
25 262.
34 276.
44 378.
20 3 198.
5 442.
12 291.
13 254.
21 6 88.
8 207.
9 183. 316.
12 347.
22 8 254.
27 289. 439.
32 209.
37 204.
40 204.
41 281.
44 127.
48 204.
23 6 385.
17 405.
24 3 226.
10 412.
13 353.
16 217.
22 112.

Ex I. Regum.

C. V. Pagina.
1 1 304.
5 241.
13 241.
14 205.
15 296.
16 381.

C. V. Pagina.
27 232.
33 93. 98.
43 241.
2 8 375.
20 381.
24 357.
42 390.
46 314.
3 15 115. 279.
16 317.
21 374.
22 216. 246.
23 216.
6 10 299.
29 290. 395.
38 182.
7 15 17.
37 385.
8 20 374. 381.
21 375
36 433.
37 412.
44 15. 336.
48 244.
9 6 369.
8 440.
10 7 410.
19 156.
20 156.
22 108.
24 103.
11 1 160. 161.
22 70.
39 97.
12 10 116.
13 2 307.
6 383.
7 89
17 378.
20 84.
23 84.
26 84.
34 264.
14 3 82.
24 218.
15 20 177.

INDEX.

C. V. Pagina.
16 21 219.
25 81.
31 355.
17 1 419.
11 280.
12 181.
14 345 395.
15 188. 225.
17 157.
21 71.
25 103.
18 1 333.
10 364.
13 375.
26 221.
27 254.
30 316.
34 304.
37 288.
19 6 213.
15 389.
19 182.
20 7 322.
27 237. 254. 322.
31 160.
35 339.
37 339 445.
21 10 427.
25 265.
22 2 64.
24 398.
25 78 445.
28 202.
34 335.
35 78. 86.
47 102. 253.

Ex II. Regum.

C. V. Pagina.
1 2 379.
7 189.
9 71.
14 71.
15 208. 304.
2 1 89.
2 167.
3 242.
4 242.
10 411.
16 167.
3 2 180.
12 208.
18 284.
25 174.
26 208.
4 2 435.
3 436.
4 203.
6 419.
7 87. 156. 436.
16 187.
23 187.
25 188.
27 263.
32 266.
41 397.
5 4 226.
6 361.
10 158.
18 394.
19 158.
20 158.
24 390.
6 6 71.
7 71.
9 383. 436.
11 134
18 383.
29 375.
30 103.
7 1 145.
2 207.
4 225.
6 263.
16 145.
18 145.
8 2 373.
3 199.
6 265.
21 385.
29 149. 164.
33 378.
44 336.
9 2 265. 319. 359.
4 219.
11 214.
15 149.
17 141.
18 223.
19 223.
24 393.
30 308.
33 378.
10 1 140.
7 178.
9 127.
11 214.
14 366.
11 4 128. 380. 385. 432.
13 434.
18 20.
19 128. 448.
12 9 303. 395. 416.
10 140. 318.
13 6 329.
7 364.
17 338.
14 2 182.
10 445.
15 7 16.
16 220.
24 128.
25 218.
33 370.
16 7 320.
14 218.
17 218.
17 15 227. 434.
18 11 378.
19 190.
23 404.
27 34.
29 34.
19 3 306.
13 207.
15 389.

INDEX.

C. V. Pagina.
15 389.
25 430.
29 201.
20 5 404.
13 384.
18 247.
22 4 441.
5 358.
24 14 209.
25 4 123.

Ex Esaia.

C V. Pagina.
1 3 150.
8 321.
11 191.
12 229.
14 226.
15 364.
16 239.
17 249.
18 158. 249.
20 150.
21 393.
2 4 162.
3 1 153.
15 67.
17 200.
22 216.
24 409.
4 4 254.
5 1 128.
2 403.
5 254.
14 403.
19 391.
27 150.
28 165.
6 6 373.
8 339.
10 264.
11 241.
12 369.
13 254.

C. V. Pagina.
7 2 392.
6 264.
11 264.
13 420.
14 444.
20 263.
8 6 139.
7 332.
8 42. 44.
11 356.
17 370.
18 214.
9 1 290.
2 139.
3 159. 285. 348.
7 6.
12 221.
10 4 209.
9 62.
10 432.
12 415.
13 250. 304. 317. 336. 429.
14 291. 432.
16 335.
17 176.
20 151.
33 49.
34 419.
11 2 369.
5 150.
7 241.
8 275.
9 306.
14 369.
15 169.
13 3 334.
8 99.
11 264.
12 307.
16 290.
20 301.
14 3 211.
6 139.
7 401.
13 133.

C. V. Pagina.
14 238.
23 264. 275.
15 1 251.
2 160. 431.
3 431.
5 322.
16 3 401.
7 431.
8 249.
9 339. 350.
17 370.
17 4 290.
6 155. 166.
8 216.
11 275.
18 2 441.
4 89. 152.
5 154. 166. 427.
6 180.
7 55.
19 3 286.
6 426. 437.
7 15. 303.
9 434.
12 207.
13 443.
17 432.
20 2 434.
21 2 424.
12 407. 408. 424. 428.
14 8. 408. 428.
22 1 167.
4 204. 209. 353.
10 280.
11 133. 339.
13 333.
14 108.
19 421.
21 154.
22 153.
23 2 403.
11 412.
15 437.
24 2 220. 228. 346.
4 284.

INDEX.

C. V. Pagina.

9 284.
12 441.
17 227.
25 6 338.
10 321.
26 4 204. 425.
8 359.
11 408.
13 359.
16 306. 359.
19 74.
27 2 441.
5 92. 264.
28 1 159.
2 137. 441.
3 426.
4 122.
6 175.
10 59.
12 388.
15 424.
23 265.
25 107.
28 284. 338. 443.
29 1 281.
4 30.
6 155.
8 155. 406.
9 406.
14 258.
16 365.
30 5 349.
12 365.
18 139. 364.
19 105.
21 309.
29 73.
32 9 246. 318.
11 244. 248.
33 1 229. 281. 286.
6 141.
7 166.
8 289.
9 426.
10 235.

C. V. Pagina.

12 407.
17 336.
34 4 289.
5 173.
6 273.
11 63.
35 4 439.
6 284.
37 16 150.
24 166.
27 150.
38 1 320.
3 414.
5 258.
12 128.
17 410.
21 409.
39 1 332.
40 4 49. 167.
7 31.
24 250.
30 15. 303.
41 2 383.
10 337. 382.
15 112.
17 113.
22 189.
23 337. 338.
25 315. 330.
42 4 289.
20 333.
22 427.
43 10 307.
22 188.
25 44. 265.
25 202.
44 2 44.
6 82.
8 83.
9 36.
13 72. 83.
15 192. 204. 372.
16 288. 289.
17 192. 240.
18 320.
21 351.

C. V. Pagina.

23 106. 287.
24 385.
26 323.
45 1 288.
7 403.
9 98.
11 366.
13 73.
16 72.
46 5 338.
47 1 30.
2 256.
5 30.
8 45.
10 202. 353. 358.
12 30.
13 15. 37. 146.
14 19.
16 283.
48 1 265.
3 265.
9 265. 301.
21 265.
49 3 237.
6 289.
7 31. 253.
8 279.
13 263.
14 96.
50 1 297.
4 288.
5 317.
7 314.
11 106.
51 9 181. 345.
10 181.
13 314.
16 304.
21 140.
52 1 256.
2 253.
5 438.
14 173.
53 4 332.
54 1 78. 287.
3 285.
4 162.

INDEX.

C. V. Pagina.
4 162. 314.
6 355.
10 318.
12 63.
15 208.
55 5 435.
56 3 220. 357.
9 428.
10 139. 154. 205.
12 409. 428.
57 5 285. 441.
18 24.
58 3 281. 418.
6 158.
7 259.
9 259.
11 337.
14 133. 162.
18 24.
59 3 273.
4 265.
5 122.
9 171.
11 418.
13 259. 272.
15 418.
60 4 296. 426.
7 399. 447.
8 426.
9 355.
10 174. 447.
14 424.
16 152.
19 418.
61 1 432.
62 5 359.
6 89. 265.
7 89.
63 3 273. 282. 437.
8 423.
14 425.
16 357. 423.
19 114.
64 2 114. 421.
3 206.
5 114.

C. V. Pagina.
6 16.
65 1 204. 387.
5 351.
11 216.
14 431.
16 240.
23 421.
66 12 173.
13 421.
16 439.
24 106.

EX JEREMIA.

C. V. Pagina.
1 11 153.
2 2 256.
10 31. 100.
12 106. 256. 286.
19 363.
21 310.
24 447.
27 362. 405.
31 136.
33 15. 244. 439.
34 158.
35 249.
36 442.
37 249.
3 2 162.
5 244. 281.
6 154. 394.
8 154. 162.
12 256.
13 81.
19 241.
22 347.
23 140.
25 63.
4 3 316.
7 159.
9 299.
14 177.
23 433.
5 3 395.
6 23.

C. V. Pagina.
22 108. 414. 447.
26 288.
6 2 214.
3 171.
7 321.
8 205. 305.
26 153.
28 136.
29 440.
30 261.
7 2 256.
11 420.
20 277.
27 392.
29 287.
8 3 218.
6 197. 305.
7 390.
9 190.
10 197.
11 346.
13 300.
14 400.
15 445.
17 97.
22 90.
9 2 439.
4 445.
5 305.
17 328.
18 320.
19 52. 193.
20 51.
24 320.
10 2 433.
5 388.
23 87.
11 7 315.
10 321.
15 137. 435.
16 73.
12 1 336.
2 336.
5 274.
9 409. 428.
13 10 154.
16 315.

INDEX.

C. V. Pagina.
16 315.
19 444.
21 83.
22 108.
14 15 361.
15 8 417.
10 14. 112. 272.
11 410.
18 191.
19 320.
16 10 189.
13 314.
16 315.
17 4 110. 335.
14 406.
17 445.
18 149. 264.
18 3 104.
23 394.
19 3 440.
15 328.
20 7 377.
9 63.
21 4 290.
12 316.
13 282.
22 13 173.
14 434.
15 274.
20 89. (440
23 60. 272. 394
24 386.
26 358.
28 316.
23 6 367.
12 407.
23 339.
37 435.
24 2 246.
4 248.
15 249.
25 3 437.
15 219.
16 273.
24 258.
26 218.

C. V. Pagina
28 416.
29 284.
34 199.
36 430.
26 18 35.
27 8 260 320,
15 242.
16 150.
17 420.
18 320.
28 16 367.
29 5 201. 336. 400.
8 439.
19 248.
23 253.
25 400.
26 400.
28 201.
32 414.
30 10 275.
16 441.
31 4 335.
8 204.
9 404.
12 257.
13 172 212.
32 242.
32 4 262.
19 138.
33 21 318.
34 9 201.
11 64.
16 64.
36 14 386.
15 386.
16 264.
23 169.
37 12 264.
16 59. 162.
38 5 207.
6 219.
20 404.
22 147. 315.
39 7 220.
12 103.
14 354.

C. V. Pagina.
16 329.
40 1 384.
4 384.
14 364.
41 8 84.
42 5 366.
6 186.
10 306.
43 11 217.
44 8 264.
9 64. 222.
18 105.
23 444.
25 318.
29 320.
46 4 169.
5 115.
7 254.
8 273. 442.
12 393.
21 393.
47 2 309.
4 283.
48 1 287.
13 165.
19 137. 390.
31 431.
36 86.
39 332.
41 321.
49 3 240 246 398.
8 230. 242.
10 346.
11 248.
12 253.
15 136.
19 300. 387.
28 256.
30 242.
37 110. 348.
50 5 187. 238.
11 433.
20 346.
34 242.
36 443.
44 300. 387.

INDEX.

C. V. Pagina.
51 3 383.
9 345.
11 301.
13 272.
25 291.
33 242.
34 345.
58 275.396.407
52 15 8.
21 164.

EX EZECHIEL.

C. V. pagina.
1 8 193.
9 193.
10 193.
11 193.390.
12 193.
16 193.
17 193.
18 193.
20 206.
24 193.
25 193.
2 1 411.
8 409.
3 3 264.
15 283.
18 100.365.
4 1 369.
2 370.
3 369.
5 369.
6 369.
9 170.434.
5 1 361.
4 417.
12 196 237.
13 239.
15 160.
6 2 71.
6 304.
8 354.
9 114.289.

C. V Pagina.
12 321.
7 20 357.
24 440.
25 137.389.
8 3 346.
6 31.
16 446.
9 1 154.
2 332.
8 443.
10 2 208.
11 6 385.
17 319.
12 14 237.
13 2 261.
4 96.
16 261.
17 200.
18 129.390.434
19 193 246.317
20 187.193.390.
21 113.193.
14 3 262.437.
16 4 87. 103. 107
266.
5 256.
7 156.
10 367.
13 394.
18 45.394.
20 45.244.
22 46.
28 360.
31 244.354.
32 214.
33 83.296.
34 332.
47 187.
50 245.
51 162.187.390
52 162.198.354
53 385. (396
55 107.317.
57 443.
58 362.
59 223.244.

C. V. Pagina.
63 224.
17 5 281.
10 395.
15 424.
23 296.
18 6 109.
9 420.
10 183.
21 147.
24 147.
26 177.
29 222.
19 2 156 433.
12 438.
20 9 284.
26 265.301.308.
30 261.
31 261.
36 439.
41 319.
43 319.
21 7 289.
9 290.
10 439.445.
21 419.
24 72. 147. 351.
26 137.389.
28 300.
31 398.
22 16 440.
18 140.
20 281.
24 247.
23 2 102.
3 254.
7 162.
12 423.
23 14.254.
27 205.
28 355.
40 409.
42 63.
45 193.204.
46 204 424.
47 193.204
48 273.309.390.
49 245.

INDEX.

C. V. Pagina.

49 245.
24 11 290.
12 444.
25 3 106.286 440.
4 355.
5 153.
6 91 366.
13 389.
26 2 289.
12 95.
15 96.228.
18 434.
21 88. 207.
27 3 19.
5 133.403.
8 443.
17 409.
19 113.
31 433.
36 203.
28 3 275.
13 435.
14 187.
15 435.
16 345.429.
17 339.
18 177.
23 275.
24 443.
29 3 352.
30 5 225.
16 139.370.
22 368.
23 368.
26 369.
31 3 284.290.
5 433.
7 378.
12 167.
32 19 230.
20 256.
30 128.212.
32 242.266.
33 2 212.
3 183.
26 245.
34 4 328.

C. V. Pagina.

31 187.
35 8 167.
10 111.
36 3 249.349.
5 188.432.
11 315.349.
13 147.
14 147.
15 147.
27 147.369.
34 110.216.
35 188.
37 6 96.
7 248.
9 221.
10 239.
13 366.
38 2 179.218.
5 225.
23 112.
39 7 284 441.
14 354.
15 88.
26 345.429.432.
40 3 265.
4 328.424.
16 192.390.
25 228.
41 7 286.
20 36.
42 5 299.
15 392.
43 17 199.
18 138.
27 346.
45 7 209.
16 219.
46 2 275.
3 228.
16 219.
17 437.
19 218.
22 36.438.
24 214.
47 5 398.
7 353.

C. V. Pagina.

8 429.
12 96.
13 188.
22 228.
48 1 225.
31 431.

Ex HOSEA.

C. V. Pagina.

1 6 432.
2 162.
2 3 100.162.
7 145.
9 350.
13 380.
14 358.367.
16 338.
17 364.
3 1 107.
2 113.
4 3 275.
6 211.384.
11 214.
18 306.
5 3 260.
8 206.
6 1 383.
2 338.
7 53.
9 445.
7 4 137 155. 316.
354.389.
6 199.
32 91.308.
14 431.
16 188.421.
8 2 88.
3 364.
12 106.
13 166.
14 353.
10 8 220.
10 279.
11 85.394.
13 137.389.

INDEX.

C. V. Pagina.
14 441. 443.
15 238.
18 228.
11 1 367.
3 236. 281.
4 157. 383.
12 4 338.
12 105. 178.
13 2 145.
3 263.
9 251.
14 159. 173.
15 304 347.
14 4 241.
6 171.

Ex JOELE.

C. V. Pagina.
1 2 223.
9 242. 266.
3 3 154. 431.

Ex AMOS.

C. V. Pagina.
1 11 355.
2 4 85.
16 412.
3 9 159.
4 3 392.
6 313.
10 85.
12 85.
5 10 254.
11 113.
13 440.
6 8 253.
10 383.
14 226.
7 1 434.
8 8 214.
9 1 350. 357. 367.
5 214.
8 265.
10 203.
11 360.
14 201.

Ex OBADIA.

C. V. Pagina.
1 3 178.

Ex JONA.

C. V. Pagina.
1 2 136.
3 204.
7 134.
8 134.
2 3 137.
3 2 137.

Ex MICHA.

C. V. Pagina.
1 3 133.
5 189.
7 115. 164. 252.
8 303. 431.
15 328.
2 3 384.
4 287.
7 216.
12 220. 317.
3 12 414.
4 3 154.
7 155.
8 442.
9 155.
10 155.
11 382.
13 320.
14 347.
6 2 309.
6 336.
4 336.
6 290.
8 139. 354.
11 354.
13 283.
15 413.
7 7 334.
8 394.
10 336. 394.
12 206.

Ex NAHUM.

C. V. Pagina.
1 4 430.
12 289.
13 199.
2 4 199. 263.
8 242.
10 170.
13 156.
14 388.
3 7 251. 348.
8 439.
17 414.
18 316.

Ex HABACUC.

C. V. Pagina.
1 8 369.
11 97.
15 172. 241.
2 3 333.
5 281.
8 287.
17 115. 286. 427.
3 2 154.
4 174.
6 287. 291. 323.
374.
10 199.
11 404.
13 103.

INDEX.

C. V. Pagina.
17 253.

Ex Zephania.

C. V. Pagina.
1 2 300.
3 300.
2 9 194.
3 7 74.
8 226.
18 307.
4 3 74.

Ex Haggæo.

C. V. Pagina.
1 2 412.
4 223.
6 240.
10 328.
2 4 408.
5 408.
7 369.

Ex Zacharia.

C. V. Pagina.
1 8 76.
17 318.
18 164.
2 8 188.
17 314.
3 6 373.
7 439.
4 2 145.
4 379.
10 320.
11 379.
12 189.
5 4 247.
9 193.
10 187.
11 273.413.
6 11 170.
7 5 363
14 428.

C. V. Pagina.
9 3 378.
17 322.
10 1 136.
6 644.
11 5 193.429.
7 192.
12 12 170.
13 3 349.360.
4 349.
14 4 45.167.
5 166.434.
10 443.

Ex Malachia

C. V. Pagina.
1 7 111.
12 111.
13 67.
2 5 440.
14 392.
22 256.
3 9 285.441.
4 1 268.
2 112.

Ex Psalmis.

C. V. Pagina.
1 1 31. 94. 168.
188.203.215.
277.297.424
2 61. 172. 423.
3 33. 61. 62.
156.199.240.
277.398.423
4 188.399.
5 107.
6 299.
2 1 31.
2 64. 279. 425
3 55.205. 391.
4 424.
6 60.65.172.
7 112.206.360.
424.433.
8 425
9 135
10 298.308.402.
11 61.62.
12 60. 105. 403.
139.
3 1 134.255.365.
2 320.424.
3 16. 68. 80.
137.389.
6 80.
7 37.320.
8 32.409.426.
9 117.214.410.
4 1 52.134 205.
365.416.
2 68.
3 52. 104. 408.
416.
4 403.
5 16.29.
8 52. 288.424.
9 80.
5 2 316.
3 391.
5 351.
7 254.
9 308.
11 405.
12 16.31.422.
6 5 317.391.
7 62.
7 6 243.
8 398.
11 73.
13 426.
17 159.
8 3 32.154.
4 16.164.
5 189.426.
10 117.
9 3 391.
6 425.
15 410.

INDEX.

C. V. Pagina.
16 188. 406.
17 261.
19 226.
10 1 191.
2 188.
8 61. 80. 102. 252. 253. 290.
5 32.
7 80. 201.
8 406. 410.
9 17.
14 336. 410.
18 64.
11 1 71.
2 396.
3 72.
6 151.
7 398.
12 3 46.
6 158.
7 179. 290.
8 415.
13 3 64.
4 302.
5 246. 360.
14 4 426.
15 4 74. 241. 332
16 2 97.
3 140.
5 136. 251. 258
6 99.
11 179.
17 3 91.
5 256.
6 104. 383.
8 398.
12 64.
18 1 415.
5 99.
8 254. 387.
11 379.
15 403.
19 110.
24 240.
25 415.
26 239.
27 459.

C. V. Pagina.
31 117.
32 117.
33 221.
35 440.
39 320.
40 203.
43 286.
46 421.
19 5 163.
8 138. 180.
9 138.
10 425.
14 284.
15 201.
20 4 391.
8 242.
21 2 31. 78. 160 404. 421.
6 387.
7 64. 398.
8 259.
14 77.
22 10 106. 320.
14 201.
17 128. 321. 441.
25 258. 262.
23 4 302. 385.
6 306.
25 8 425.
20 256. 391.
26 12 154.
27 3 86.
10 111. 359 367
13 36.
28 5 111.
7 438.
29 9 85.
30 4 305.
8 372.
31 14 206.
18 440.
20 411.
24 86.
25 64.
32 1 345.
4 87.

C. V. Pagina.
5 421.
9 157.
33 6 201.
9 409.
10 151.
34 1 376.
8 415.
10 345.
35 2 317.
10 63. 413.
14 152.
19 426.
26 74.
27 74.
36 6 228.
9 338.
13 254.
37 1 377.
4 266.
5 416.
7 377.
8 377. 416.
20 408.
21 15.
25 416.
28 226.
31 260.
33 416.
35 332.
37 414.
39 73. 216.
40 416.
38 2 174.
3 282.
9 319.
11 275.
39 5 189. 190.
12 378.
40 2 59. 333. 348.
3 136.
7 335. 399.
10 399.
41 5 249.
9 56.
42 10 191.
43 1 398.

INDEX.

C. V. Pagina.
2 191.
5 399.
44 4 399.
11 405.
16 361.
18 358.399.
22 403.
26 398.
27 389.
45 3 275.
10 430.
12 157.383.
14 107.142.389.
16 317.399.
18 438.
46 7 399.
48 11 169.426.
12 317.
13 42.51.399.
49 6 191.
9 304.
13 261.
15 145.320.
50 3 86.425.
8 398.410.
20 409.
22 81.
23 386.425.
51 4 383.
6 410.
7 83.95.358.
10 42.318.
14 72.410.426.
16 410.
17 95.
19 81.
52 4 263.
5 103.
53 5 426.
6 435.
55 7 172.
10 262.263.
16 347.
22 212.286.
57 2 408.
5 156.

C. V. Pagina.
58 5 396.
8 322.441.
11 174.
59 5 239.
10 165.
14 207.
60 4 345.
5 140.
8 291.
61 5 78.172.
8 383.
63 4 447.
6 224.
64 7 432.
9 346.
65 3 53.
10 387.404.439.
11 387.
67 6 398. (289.
68 3 238.261.281.
5 281.
12 214.
13 408.
14 426.
18 62.
21 97.
24 204.209.
26 179.
27 154.
29 107.289.
31 251.260.
32 300.
69 3 152.399.440.
4 72.
5 186.426.
16 87.
19 64.
21 299.
29 168.
71 5 165.
21 417.
72 1 60.134.
3 27.
8 382.
14 137.303.
15 32.

C. V. Pagina.
73 2 408.
5 203.
6 358.
9 86.320.
20 229.
28 429.
74 8 357.
10 253.
13 323.
76 6 316.347.
7 224.
12 420.
77 4 407.
10 349.
11 349.
18 250.
21 56.
78 44 408.
57 99.
65 279.
79 2 392.
80 7 160.
11 136.
14 274.
81 3 420.
11 221.
82 5 38.
83 4 254.
7 73.158.
85 2 315.
4 84.337.
5 395.
86 13 159.
87 5 225.
88 15 191.
89 5 173.
6 173.
15 191.
23 347.
30 226.
45 113.
48 191.
90 1 351.
15 140.
91 4 111.
6 289.

INDEX.

C. V. Pagina.
92 5 361.
93 3 157. 275.
94 9 404. 428.
10 104.
18 212.
18 316. 320.
20 105. 352. 364
95 5 357.
96 12 166.
99 6 429. (421.
101 3 139. 333. 354.
5 394. 421.
102 4 440.
14 251.
23 261.
28 440.
7 302.
103 3 220. 435.
4 221.
5 435.
7 435.
14 258.
18 258.
22 16.
104 8 143. 188.
11 392.
15 151.
16 136.
20 392.
22 72.
29 72.
30 72.
35 208.
105 22 87. 110.
24 378.
28 376.
40 164.
106 40 254.
46 154.
107 17 438.
41 409.
108 11 37.
109 3 351.
13 383.
16 32.
27 361. 405.

C. V. Pagina.
110 1 37. 40.
4 260. 393.
111 5 54.
8 226.
112 5 332.
7 259.
113 2 16.
5 394.
7 394.
8 394.
114 2 221.
5 134. 221.
6 221.
8 393.
116 1 246.
3 165. 356.
6 287. 438.
7 317. 435.
11 246.
12 436.
14 53. 65.
15 137. 177. 389
16 30. 154 246.
18 65.
19 435.
118 5 165. 356.
10 427.
11 427.
12 16. 427.
18 262. 386.
22 140.
23 444.
25 70. 249.
27 373.
119 5 434.
11 411.
14 435.
18 383.
22 288.
39 246.
46 398.
47 424.
49 424.
50 424.
52 84. 266.
60 275.

C. V. Pagina.
71 335.
99 246.
101 345.
106 323.
117 336.
145 327.
146 398.
152 193.
120 6 67.
121 1 223.
5 410.
6 387.
7 64 364.
122 6 407.
123 1 134. 394.
4 64 69.
124 1 213.
2 213.
3 66 434.
4 137 389. 434.
5 434.
125 3 66.
5 66.
127 2 433.
128 2 203.
3 172. 338.
4 263.
130 7 426.
131 1 27. 298.
132 12 62 188.
133 1 68. 189.
2 213.
135 5 97.
7 438.
10 432.
11 432.
17 207. 438.
136 3 97.
18 432.
19 432.
20 432.
137 1 22.
6 431.
7 288. 408.
8 213.
9 65.

INDEX.

C. V. Pagina.
138 6 431.
139 2 432.
7 390.
8 387.
14 345.
18 317.
20 388.
21 236.
140 7 405.
10 285.338.
141 4 366.
5 111.328.
8 382.
142 5 265.445.
144 1 214.
2 127.
13 314.
15 213.
145 13 64.
146 2 187.387.
3 418.
5 418.
147 1 391.
6 264.
17 63.
149 6 22.149.
150 1 416
2 172.

Ex Proverbiis.

C. V. Pagina.
1 4 156.
7 47.
10 47 446.
19 404.
20 391.
21 47.
22 156.430.
28 399.447.
2 11 281.
17 216.
3 3 365.
4 328.
8 103.
4 4 96.
5 382.
8 275.
13 109.366.
25 15.308.
5 4 149.
22 399.447.
6 6 124.
19 160.
27 86.
35 21.
7 1 426.
4 404.
6 164.
8 145.
11 338.
13 114.
16 318.
19 404.
21 173.
24 382.
25 382.
8 3 391.
13 346.
17 442.
21 237.
34 32.
9 8 381.432.
10 3 85.
18 332.
11 3 23.
21 103.
25 346.
12 18 546.
13 3 21.
13 346.
19 88.
14 3 260.
10 103.
15 1 103.
20 332.
16 4 16.204.
15 152.
16 139.333.
17 4 242. 300.
10 281.
13 17.
18 12 260.
24 436.
19 7 413.
13 179.
25 411.
29 321.
20 14 135.
20 385.
21 254.
21 26 332.
22 10 404.
11 412.
15 412.
23 1 316.
3 382.
6 382.
21 32.
22 316.321.
31 402.
24 1 382.
7 443.
10 392.
14 391.
16 225.
17 228.
27 245.
28 287.
31 86.
25 16 166.
26 78.266.
26 2 89.139.
7 338.
16 429.
18 275.
21 275.
26 229.
27 14 237.
15 178.273.
17 383.
22 410.
28 6 174.
18 174.
23 434.
29 6 285.

INDEX.

C. V. Pagina.
29 6 289.
18 204.
30 6 381.
9 308.
12 102. 254.
14 426.
15 305. 412.
19 412.
21 426.
25 124.
31 4 433.
12 359.
21 107.
27 338.
29 170.
31 109.

Ex Jobo.

C. V. Pagina.
1 4 162.
2 6 204. 207.
8 252.
3 1 376.
2 108.
6 382. 383.
9 383.
12 93.
25 339.
26 298. 336.
4 2 87. 378.
5 378.
10 280.
12 204. 209.
20 441.
5 1 386.
4 239.
12 321. 336.
13 145.
16 177.
18 345.
21 402.
27 360. 386.
6 7 166.
7 5 441.
8 353.

C. V. Pagina.
14 348. 386.
20 47. 191.
8 11 347.
9 8 133.
15 250.
16 301.
18 357.
34 386.
10 1 317.
22 389.
11 17 391.
20 204. 209.
25 346.
12 4 97.
6 409.
13 9 408.
10 408.
12 16.
21 386. 427.
14 14 31.
15 7 49.
13 245.
15 305.
22 332.
35 305.
16 6 111.
12 59. 276. 323.
17 14 405.
18 2 431.
3 335. 345.
4 222.
18 348.
19 32.
19 2 338. 447.
6 56.
7 238.
15 193. 363.
21 360.
25 405.
20 2 405.
8 366.
26 250. 430.
27 32 273.
21 13 282. 407.
28 31.
29 112.

C. V. Pagina.
22 3 441.
20 196.
21 391.
28 23. 78. 402.
30 207.
23 9 382. 424.
24 12 97.
14 391.
21 431.
22 434.
23 199.
24 115. 288.
25 3 199.
5 441.
26 9 274.
27 4 246.
16 403.
21 427.
28 7 423
29 3 229. 285.
6 429.
7 204.
13 265.
19 203.
21 410. 440.
30 1 204. 229.
10 204. 209.
11 188.
31 11 128. 140.
15 317.
18 351.
20 290.
21 317.
22 197.
26 301.
27 54.
28 128. 140.
32 11 300.
12 206. 300.
15 403.
16 402.
18 328.
22 353.
33 5 100. 257.
6 63.
10 406.
13 315.

INDEX.

C. V. Pagina.
13 315.
19 140.
21 17. 48. 65. 103.
25 80. 274.
27 323.
30 228.
32 386.
24 18 84.
20 254.
32 203. 209.
35 10 20.
11 429.
37 6 84. 446.
24 367.
38 1 6.
39 2 390.
9 8.
16 172.
30 332.
40 3 396.
6 6.
17 23.
19 353.
21 441.
41 17 353.
25 332. 413.
42 2 306.
10 199.
13 183. 388.

Ex Cantico.

C. V. Pagina.
1 3 146.
4 146.
6 398.
7 318. 418. 422
8 213.
9 360.
11 146.
16 146. 148. 387. 397.
2 1 397.
2 178.
3 23. 398.
4 176.
7 213.
9 398.
13 192.
14 15. 146. 360. 397. 398.
15 86.
3 2 178.
4 213. 265. 319
6 398.
7 134.
10 397.
11 335. 430.
4 2 193.
3 146.
4 8. 146. 332.
6 403.
9 362. 384.
13 169.
5 1 164.
2 103. 424.
3 390.
6 360.
9 362.
16 165.
6 6 193.
8 187
8 1 146.
2 128.
5 358.
6 136. 398. 416
10 108

Ex Ruth.

C. V. Pagina.
1 1 17. 139. 166. 316.
2 416.
4 104. 161.
6 166.
8 146. 193. 245.
9 193.
11 193.
12 212.
13 114. 187. 193.
20 244. 328.
21 48.
22 187.
2 3 199.
4 205.
5 190.
7 40.
8 160. 395. 407.
9 209. 345. 395. 407.
10 40.
11 277.
12 172.
15 215.
21 407. 423.
3 2 194.
4 30. 395.
5 395.
6 359.
9 189.
10 395.
13 316. 365.
15 87. 256.
4 1 373. 376.
15 144. 358. 395.
16 426.

Ex Lamentis.

C. V. Pagina.
1 1 144. 226. 393. 394. 425.
2 88.
3 165.
5 407.
8 315.
9 157.
11 154.
12 48. 111. 291.
14 143.
16 154. 338.
19 220.
20 275.
2 5 154.

INDEX.

C. V. Pagina.
7 154.
9 262.263.364.
13 221.323.
21 217.
3 12 433.
14 127.
22 105.147.
33 431.
39 147.
40 98.
42 186.
43 91.
44 91.
48 302.
51 154.
58 431.
4 1 346.
3 162.214.
5 162.214.
7 287.
9 418.422.213.
10 193.
17 203.
20 34.
22 282.
5 2 98.
6 296.
21 34.421.

EX ECCLESIASTE.

C. V. pagina.
1 2 152.
7 425.
9 190.
18 258.
2 2 188.
5 154.
12 360.
13 430.
14 216.
15 149.
20 253.

C. V. Pagina.
22 213.
26 225.
3 4 255.259.
5 255.
14 334.
16 426.
18 213.288.
19 149.
4 2 206.
3 206.
9 135.
14 301.
17 256.
5 1 163.
6 256.
15 97.
6 2 234.
4 234.
6 258.
7 1 135.
16 239.
18 86.299.
22 187.
25 251.
26 345.
8 1 228.346.
10 251.438.
11 346.
12 345.
17 134.
9 1 288.
9 174.
12 139.
15 262.
10 4 169.
5 413.
7 76.
8 255.
9 255.
17 410.
20 25 265.
11 3 348.444.
9 256.
12 4 174.
5 239.384.
6 289.

C. V. Pagina.
7 321.
9 250.262.
10 250.
12 169.238.
13 260.304.
14 259.

EX ESTHER.

C. V. Pagina.
1 5 261.
6 99.
20 248.
2 5 153.
6 35.241.338.
8 424.
3 1 262.
3 387.
6 214.
13 261.
14 59.
4 2 64.
4 275.317.
8 42.
11 328.
13 336.
14 82.
16 261.
5 6 72.
6 1 16.
7 9 107.
8 1 189.
6 390.
8 100.260.
9 1 20.85.260.
27 247.
31 322.

EX DANIEL.

C. V. Pagina.
1 10 322.
13 445.
18 151.
2 1 232.254.378.
9 240.

INDEX.

C. V. Pagina.
9 240.
3 3 63.
27 220.
4 34 439.
5 11 63.
7 16 443.
8 6 174.
7 174. 291.
11 385.
17 296.
22 161.
23 236. 284.
27 232.
9 2 315.
19 92. 407.
10 1 315.
2 181.
3 181.
12 71.
21 71.
11 19 241.
26 166.
35 264.
44 433.
45 166.
12 2 179. 212.
7 167.
13 434.

Ex Esra.

C. V. Pagina.
2 55 218.
62 254.
3 11 266.
6 22 283.
8 18 103.
25 220.
29 221.
9 3 65.
4 217.
5 65.
7 347.
8 88.
C. V. Pagina.
10 2 374.
3 191.
14 220.
16 385.
17 220.
44 193.

Ex Nehemia.

C. V. Pagina.
1 6 429.
9 261.
2 7 170.
13 6.
3 5 44. 384.
8 83.
13 215.
14 215.
4 8 378.
11 181.
5 7 429.
10 429.
11 429.
13 212.
14 110 145.
6 8 429.
29 170.
7 3 265.
8 2 375.
10 165.
9 9 379.
10 228.
17 156.
18 110.
19 228.
11 17 438.
25 218.
12 38 228.
44 30.
13 8 391.
13 442.
23 160.

Ex I. Paralipomenon.

C. V. Pagina.
2 16 49.
3 5 35. 273.
15 10 158.
19 158.
20 158. 269.
6 16 86.
11 17 377.
36 72.
39 73.
12 2 308.
4 73.
17 353.
38 429.
13 3 360.
15 13 211.
24 35.
26 87.
27 219. 274.
29 378.
16 37 433.
20 2 188.
8 273.
23 4 182.
6 351.
28 139.
24 3 238. 351.
10 218.
15 218.
28 11 165.
19 429.
29 11 226.
17 220.

Ex II. Paralipomenon.

C. V. Pagina.
1 4 220.
2 3 67.
7 170.

INDEX.

C.	V.	Pagina.
	16	49.
3	3	266.
	8	89.
	12	436.
6	27	438.
7	19	147.
10	7	228.
	15	289.
13	7	266.
14	10	87.
15	8	219.
16	9	246.
	12	346.
17	1	176.
	7	433.
	11	158.
19	2	87.
20	7	364.
	8	188.
	9	160.
	11	212.
	34	113. 242.
	35	437.
21	6	158.
	16	158.
22	9	360.
23	1	433.
	9	162.
24	5	31.
	7	242.
	22	402.
25	1	35.
	10	228.
	17	392.
26	15	347.
	19	172.
28	15	15. 360.
	23	439.
29	19	318.
	27	228.
	28	439.
30	18	110. 423.
	19	423.
31	2	148.
	3	219.
	7	262.
	10	229.
32	9	35.
	11	315.
	15	315.
	30	431.
33	9	379.
	19	434.
34	7	284.
35	4	151.
	13	178
36	21	349.

INDEX

INDEX

Vocum, quarum forma & flexio Irregularis, in Fundamentis hisce Punctationis Linguæ Sanctæ occurrit.

א.

אַב 200.
אָבִי 201.
אָבִי 328.
אֵבֶד 153.
אֹבֵד 153.
אֲבַדְתָּ 111. 366.
אָבוֹא 388.
אָבוּשׁ 314.
אָבוֹת 131.
אֲבוֹתָיו 128.
אֲבוֹתֵיכֶם 147.
אֹבִידָה 442.
אֲבִיךָ 200.
אֲבִיכֶם 193.
אֲבִילְךָ 328.
אֵבֶל 152. 436.
אֲבָנֵטִים 154.
אַבְנֵטְךָ 154.
אַבְרֵךְ 437.
אֲבָרֵכְךָ 88. 357.
אֲגַאֲלֶךָּ 367.
אֲגַאַלְתִּי 272. 437.
אֲגַמִּים 163.
אֲגַרוֹת 170.
אָדוֹשׁ 442.
אַדְמָה 239.
אֲדָמִים 116.
אֲדַנִּי בָם 63.
אֵדַע 93.
אֶהֱרֹשׁ 262. 437.
אֶהֱכֶה 442.
אֹהֲבֵהוּ 367.
אֹהֲבָתְהוּ 367.
אֹהַבְתִּי 394.
אֲהוֹדֶנּוּ 438.
אֲהֻלָה 193.
אֲהֻמָּיָה 407.
אַהֲרָנָה 111.
אוֹכַל 306.
אוֹכְלָה 155.
אוּלַי 151.
אוֹצָרָה 442.
אוֹתוֹ 208.
אוֹתָךְ 411.
אָזוֹר 150.
אָזַי 434.
אָזַן 300.
אָזְכִּרֵי 435.
אָזַלַת 437.
אֲזַמֶּרָה 390.
אֶזְרָה 237.
אֵת 183. 200.
אַתַד 109.
אֶחָד 39. 109.
אַחוֹתִי 404.
אָחוֹ 382.
אֶחָזִי 256.
אֲחֻזּוֹתֵךְ 162. 198.
אָחֵל 284.
אֲחַלַי 434.
אַחַר 442.
אַחֲרוֹ 115.
אַחֲרֵי 434.
נֵאחֲרֵי 203.
אַחֲרֵיו 202.
אַחַת 109.
אֵת 383.

אֵת 383
אֵי 207
אִי 158. 207.
אֹהֲבִתִי 394.
אַוֶּה 388.
אַיּוֹ 207.
אַיִן 434.
אַיֵּכָה 387.
אֵיכָה 390.
אֵיכָכָה 390.
אֵילַי 203.
אֵילָיו 206.
אֵילָכָה 303.
אֵילִיל 431.
אֵימִינָה 309.
אֵימָתָה 144.
אַיִן 207.
אֵין 207.
אֵינֶנּוּ 203. 207.
אֵינָק 93.
אֵיסֵרֵם 93. 308.
אֵיתָם 284.
אֲבוֹת 440.
אָכְלָה 388.
אַכְלָךְ 301.
אֲכָלֵם 111. 166.
אֹפֶר 72.
אֵל 188.
אֵל 206.
אֵלֶה 42. 188.
אֵלַי 206.
אֵלַי 203.
אֵילֵהֶמָה 192. 390
אֵילָיו 36. 206.
אֲלֵיכֶם 111.
אֵלִים 131.
אֵלֶךְ 302.
אַל־תּוֹבַח 381.
אַל תּוֹסֵף 381.
אַל תֶּחֱתִי 394.
אַל־תַּלַּן 427.
אַל תֵּרֵא 402.
אַל תַּחְשׁוֹ 382.
אֶמְאָסְךָ 384.
אֲמַהֵר 291.
אֲמָהוֹת 129.
אִמְּי 106.
אֲמִילָם 427.
אֲמָרוֹת 179.
אַמְרֵךְ 111.
אֻמָּת 122.
אֲמָתוֹ 111.
אַמְתַּחְתִּי 180.
אָנָה 390.
אָנָּה 390.
אָנוּ 186.
אֲנוּהוּ 281.
אֲנוּשָׁה 299.
אֶנְעַלְךָ 367.
אֲנָשִׁים 160.
אֶסְעֵרֵם 428.
אָסָף 300.
אֶסְפָּה 100. 257.
אִסְפֵּךְ 442.
אִסְרִי 394.
אֶסְרֵם 279.
אֶעֱנֶה 238.
אַפַּרְנוֹ 166.
אִפֵּהֶם 199.
אַפְאֵיהֶם 339.
אֲפוּ 428.
אַפַּיִם 142.
אפיר
אֶצְבְּעֹתֵיךְ 164.
אֶקּוֹב 440.
אֲקוֹמֵם 323.
אֲקִימָה 323.
אֶקְרָאֶה 391.
אָרָא 298.
אֶרְאֶלָּם 166.
אַרְבַּעְתַּיִם 183.
אַרְבָּתָן 193.
אַרְזֹמֶם 293.
אַרְיֵה 149.
אַרְיֵךְ 339. 350.
אֲרָיוֹת 156.
אֲרָיִם 156.

INDEX.

אֲדַיִּים 156.
אֲרִין 300.
אֲרִיקָם 286.
אַרְמְנוֹת 159.
אַרְנֹן 265.
אַרְצָה 142. 175.
אַשְׁדּוֹדִיוֹת 160.
אֶשָּׁה 223.
אַשְׁפִּים 437.
אַשְׁכֶּם 106.
אַשְׁלַחְתָּךְ 367.
אַשְׁלֵכָה 391.
אֶשְׁמְתָה 392.
אַשְׁמֵם 265. 300.
אֶשָּׁה 336.
אַשְׁרוֹת 162.
אִשְׁקְטָה 89.
אַשְׁרֵי 104. 203.
אֶשְׁתּוֹלְלוּ 437.
אֶשְׁתְּךָ 172
אֶשְׁתַּמֵּר 240.
אַתָּה 187.
אַת 53. 187.
אֵת 42. 205. 208. 413
אַתַּח 424.
אֶת־הַדֶּרֶךְ 433.
אִתְּהֶם 204.
אִתְּהֶן 204.
אִתְּוַדָּע 298.
אֶתְחַפֵּר 437.
אֵתִי 187. 394. 407.
אֵתְיוּ 392.
אֵתְיָקִיהָא 411.
אֶתֶךְ 390. 411.
אָתָּה 187.
אַתֶּם 187.
אַתְנָה 390.
אִתְנִי 205. 208.
אָתְנוּ 346.
אֶתְנֵהֶם 266.
אֶתְקָנְךָ 386.

ב

בְּאַהֲבָתִי 354.
בְּאוּ 320.
בְּאֵישׁוֹן 358.
בָּאוּקִים 384.
בְּאֶמְרָכֶם 111.
בְּאָנָה 390.
בֶּאֱנָק 96.
בַּאר 253.
בָּאתָ 348.
בָּאתִנִי 358.
בְּבִנוֹתַיִךְ 354.
בָּבֶר 30.
בִּגְדָה 154.
בִּגְדִי 65.
בַּגַּדְתָּה 392.
בָּגוֹדָה 73.
בְּגוֹיֵהֶם 147.
בְּגִלְלַיִךְ 206.
בְּדֵי 396.
בּוּא 321.
בּוֹרֶם 429.
בּוּשָׁה 345.
בּוֹכִיָּה 338.
בּוֹשְׁרָה 155.
בּוּשַׁכֶּם 113.
בְּהַדֶּרֶךְ 228.
בְּהָרוֹתֵיכֶם 354.
בְּהִלּוֹ 229. 285.
בָּהֶם 193.
בָּהֳמָה 180.
בְּהִנָּאֲתוֹ 349.
בְּהִנּוֹת 171.
בָּהֳרֵג 228. 238.
בָּהְשַׁפָּה 74.
בְּהַשַּׁמַּיִם 228.
בְּהִתְוַדַּע 309.
בֵּן 320.
בָּזְאוּ 441.
בָּזוּנוּ 287.
בִּזַּר 251.
בְּחִי 167.

בְּחִי 167.
בְּחֻקַּי 147.
בַּחֲרֵב 217.
בָּחֻרְבוֹת 96.
בָּטֵחַ 259.
בִּטְנִי 140.
בִּינוּ 152.
בֵּין 208.
בֵּין 315. 316.
בִּינָה 316.
בִּינוֹתִי 415.
בֵּינוֹתֵינוּ 203. 208.
בֵּינֵיכֶם 203. 209.
בֵּינַיִם 203. 208.
בִּיקְרוֹתֶיךָ 430.
בַּיָּתָה 389.
בָּךְ 411.
בְּךָ 31.
בְּכִרְיָ 404.
בִּכּוּרָה 122.
בִּכְשָׁלוֹ 228.
בִּלְבָבָם 29.
בִּלֶּרֶת 305.
בִּלְהָתָה 354.
בִּלְכְּתֶן 193.
בַּלַּע 263.
בִּלְשָׁרַי 206. 434.
בָּלְשַׁרִי 203.
בִּלְתִּי 209. 394.
בְּמוֹ 396.
בְּמַצָּאָם 113.
בָּמוֹתַי 132. 162.
בֶּן & בֵּן 153. 155
בָּנוֹ 155. 393.
בָּנָה 348.
בָּנוּי 8.
בָּנוֹת 170.
בָּנַי 393.
בָּנִים 155.
בָּנַיִךְ 412. 436.
בָּנֶיהָ 15. 244. 336
בַּסְּעָרָה 89.
בָּעֵז 87.
בָּעֲיוּ 407.
בָּעִיר 229.
בָּעֲנָנִי 290.
בָּעֵר 102.
בֹּעֲרָה 137. 155.
בָּעֲרִינוּ 220. 389.
בָּעֲרָמָה 145
בְּעַדָּקְתֵּךְ 396.
בְּצַע 357. 367.
בְּקִשְׁתָּם 350.
בֵּרַכְךָ 386.
בְּרִיחִים 116.
בָּרְכִנִי 418.
בְּשַׁנָּם 213.
בְּשׂוּבָנִי 353.
בָּשֵׁל 260.
בְּשַׁלְמִי 134.
בְּשַׁמְכָה 490.
בְּשַׂר 143.
בַּת 122.
בְּתוּ 112.
בְּתוֹכָהּ 385.
בְּחוֹבְכִי 485.
בָּתִּים 77. 420.
בָּתֵּיכֶם 77.
בָּתָם 143.
בְּתַקּוֹמְמֵיךָ 236.

ג.

גְּאָיוֹת 167.
גָּבָה 298. 421.
גַּבְהָא 433.
גִּבּוֹרֵהוּ 199.
גִּבְעִי 434.
גִּבְלֵךְ 418.
גְּבִרְתָּהּ 174.
גְּדָיַי 73.
גָּדַל 260. 436.
גִּדַּל 262.
גְּדֻלַּת 16.
גְּדֵרוֹת 150.
גֶּה 188.

EGLI-BIBLIOTHEK ZÜRICH

גֵּה 188.
גּוֹחִי 323.
גּוֹי 196.
גּוֹיִי 143. 147.
גּוֹיִם 127.
גְּוִיֹּתֵהֶנָּה 194. 390
גַּחִי 207.
גֶּחָלִים 210.
גִּי 166.
גֵּיא 167.
גִּיאוֹתֵיךְ 167.
גִּיל 316. 321.
גַּל 288. 383.
גַּלָּה 145.
גַּלְגַּלָּיו 165.
גָּלְגָּלְתָּם 170.
גְּמַלִּים 115.
גְּמָלַתִּי 359.
גָּנוֹב 263.
גְּנַבְתִּי 393.
גַּנְּבָיו 165.
גַּע 280.
גַּעַת 280. 395.
גָּרְנִי 72.
גַּשׁ 277. 280.
גֵּשׁ & גַּשׁ 280.
גְּשׁוּ 408.
גְּשָׁמָה 247.

נָּשְׂתָן 277. 280.
גִּשְׁתּוֹ 354.

ד.

דָּגָן 436.
דְּגָר 262.
דְּבַר 420.
דְּבָרַי 197.
דִּבַּרְתִּי 393.
דִּבַּרְתִּי 244.
דִּבְּשִׁי 393.
דְּגֵי הַיָּם 150.
דּוּדָאִים 73.
דּוֹדִי 128.
דּוּכִיפַּת 122.
דְּוָרִים 178.
דּוּשִׁי 320.
דְּחוּ 254.
דְּיוֹנִים 315.
דַּיָּק 166.
דִּינוּ 316.
דָּכְנָם 157.
דַּלּוֹתִי 287.
דַּלְיוּ 338.
דַּלְתַּיִם 174.
דָּמִי 89.
דָּנַנִי 386.
דַּע 304.
דַּעַת 306.
דָּשָׁה 391.
דַּשָּׁה 305.
דְּפִי 409.
דַּק 282.
דְּקָרֵהוּ 360.
דַּרְכָּךְ 147.
דְּרָכִים 174.
דְּרָשָׁנְהוּ 360.
דָּשָׂא 433.

ה.

הָאֵבֶן 219.
הָאֲבַדְתֶּם 262. 437.
הָאֲהָלָה 175.
הָאֳהָלִי 219.
הָאָהֳלִי 219.
הָאֲזִינִיהוּ 437.
הַאֲנַחְתָּה 110.
הָאוֹקִים 384.
הָאַחַת 182.
הָאֹכֶל 262.
הָאֵל 188.
הָאֶמֶת 223.
הָאֲנֹכִי 102. 110.
הָאַסְפֵךְ 262.
הָאַסַּפְתָּךְ 301.
הָאֲפַרְתִּי 223.
הָאָרֶץ 226.
הָאֲתָנוֹת 338.

הַזְּכַרְתֶּם 439.
הַזְכִּירוֹת 16.
הֶחְבִּיאָתָה 137.
הֶחְבִּיא 391. 438.
הֶחְבִּיאָ 438.
הֶהֱרַלְתִּי 84. 223.
הֶהֱדָרָה 217.
הֶחֱזִיקוּ 242.
הֶחֱטִיא 329.
הַחֲטֵיתֶם 110.
הָחֵץ 216.
הַחֵל 284.
הַחֵלָה 106.
הֶחֱלוֹ 289.
הַחֲלוֹתִי 285.
הַחֲלֹם 285.
הַחֲמָנִים 216.
הַחֲצִי 410.
הַחֲצִי 127.
הָחֱצִיוֹ 220.
הֶחֱרִכוֹת 110.
הֶחֱרִישׁוּ 316.
הֶחֱרַמְתֶּם 110.
הֶחֱשִׁישׁוּ 242.
הַחֲתוּמָה 285. 348
הַחֲתַתִּי 348. 410.
הַט 104. 383.
הַטְבֹתִי 315. 394.
הַטָּמְרוּ 110.
הַדּוֹם 37.
הֶדְחִי 242.
הַדְרִיכָה 242.
הֶהֱשִׁיבָה 273.
הוּא 49. 188.
הֵוֵא 446.
הוּבְאוּ 316.
הוּטְלוּ 316.
הוֹלֶדֶת 107.
הוֹלִיד 265.
הוּעַד 314.
הוּעֲלָה 242.
הוּפַד 266.
הוּפְרָה 23. 355.
הֻקְטְרוּ 298.
הוֹרַתְנוּ 362.
הוֹרֵתִי 347.
הוֹשִׁיעָה-נָּא 5. 70.
הָהֹלֵךְ 102. 105.
הֶהֱלִכוּא 388.
הָהָרָה 216.
הֶהָרוֹם 216.
הָהָרוֹתֵיהָ 220.
הָהָרִים 109.
הַוְּדַמְּנִתִּין 240.
הַוַּיְלוּהָ 315.
הַזּבּוּ 239.
הַזְּזִיר 264.
הָאֹתִיוֹת 338.
הָאֻתָּם 223.
הָאֲתָרִים 385.
הָאָת 444.
הָאָתָה 328.
הָבָה 305.
הַבְהַבֵי 116.
הָבוּ 305.
הֵבוּ 306.
הָבִיא 265.
הָבִיא 264.
הֹבִישׁ 349.
הֲבִיאתִי 265.
הֲבִיאתִיו 319.
הַבִּישׁ 265.
הָבֵל 152.
הֶבְלֵךְ 174.
הִבְרַאֲךָ 435.
הָבְרוּ 301.
הֲבַרְתָּה 90.
הִגָּה 254.
הִגּוּ 272.
הַגִּיד 264.
הֲגֵלָה 241.
הָגְלָה 444.
הַדְבֵקִים 436.
הֲדָבְרוּ 220.

INDEX.

הַמַּקְבִּרִים 88.
הַמַּקְנָה 346.
הַמִּרְשָׁעַת 242.
הַמַּתָּה 348.
הָמְתוּ 316.
הַמְתֵּם 112.
הֵן 187.
הִנַּבֵּאתִי 239.
הֲנָגְלָה 238.
הִנֵּה 261.
הֵנָּה 187.
הִנֵּה 207. 388.
הִנֵּהוּ 204.
הִנְנוֹ 205. 207.
הִנָּחָה 273.
הִנָּחַמְתִּי 239.
הֲנָתַשׁ 428.
הִנְנִי 204.
הִנֶּךָ 387.
הִנָּתוֹן 262.
הָנָתְקוּ 281.
הָס 383.
הַסֵּב 283.
הַסֹּבֵב 385.
הַסְּבֹךְ 288.
הָסִירִם 301.
הִסִּיתוּךָ 315.
הַסָּתָה 265.
הַלְהָרֵגֵנִי 353.
הַלֵּיהוָה 97.
הַלְזֵיִם 104.
הַלְיָרְשֵׁנוּ 305.
הַמַּאֲכֶלֶת 426.
הַמְבַהֲלוֹת 242.
הַמַּגְּפִיהִי 394.
הַמָּה 187.
הַמְזֹרְאִים 384.
הַמּוּשָׁב 266.
הַמּוּתָה 137. 389.
הַמּוֹתִי 288.
הַמְזֻמָּח 218.
הַמַּיָּה 338.
הֲמֵיתִיו 385.
הַמְכַסֶּה 420.
הַמְלָאכִים 384.
הַמְלַבֵּד 104.
הַמְלַקְּקִים 88.
הַמַּמְלָכוֹת 218.
הַמֵּס 289.
הַמְסֻגָּרוֹת 218.
הַמְסִיו 445.
הַמַּשָּׂה 420.
הַמְשַׁטְּרִי 435.
הַמִּשְׁרָת 420.
הַמְשַׁקִּיק 314.
הַמְצֻיָּתָךְ 360.
הִשָּׁהֵר 110.
הִשְׁלַחְתִּי 314.
הַשַּׁמָּאָה 273.
חִיא 188.
הֱיֵה 445.
הַיְהוָה 97.
הַיְבָרֵךְ 105.
הַיְתָרָה 86.
הַיְשַׁב 222.
הַיְנַטֵּר 281.
הֵילֵל 309.
הֵינִיקָהוּ 360.
הֵיצֵא 308.
הֵיצֶלָת 424.
הֵיצֵת 108.
הֵישִׁיעָה 214.
הֵישַׁר 308.
הַךְ 383.
הֲכַבֵּס 273.
הַכֵּה 445.
הַכִּינִי 339.
הַכְלַמְנוּם 241.
הַכְצַעֲקָה 222.
הַכְּרִי 443.
הַכְרִית 264.
הַכְּתֹנוֹת 218.
הַלְאָה 444.
הַלְאֹתִיךָ 336.

הֵרִנ֑וֹן 242.
הֲרָנִ֣ים 242.
הָרָה 110.
הַר־הָאֱלֹהִ֑ים 71.
הֹרֹ֣ן 272.
הַרְחַ֣ק 427.
הָרִ֣י 434.
הָרִ֣ים 385.
הַרְכֶּ֣ם 71.
הֲרֵ֣ם לָךְ 71.
הַרְעָמָ֣ה 103.
הֲרִשְׁתֶּ֣ם 319.
הֵרַ֣ךְ 383.
הִרְצָ֣ה 444.
הָרְשַׁ֣ע 426.
הַשָּׁאטֹ֣ת 443.
הִשְׁאִלְתִּי־הוּ 112.
הַשְּׁאֵרִ֣ית 218.
הָשֵׁב 427.
הָשֵׁ֣ב 92.
הִשְׁבִּיעָתָ֣נוּ 362.
הִשְׁבַּ֣עְתִּי 424.
הִשְׁבַּ֣עְתֶּם 296.
הָשִׁ֣יב 92.
הֵשִׁ֣יבֹנוּ 319.
הֲשָׁכְנָ֣ה 230.
הִשְׁלַכְתָּנָ֣ה 392.
הִשְׁמִ֣ידְךָ 435.
הַשְׁמִ֣יד 265.
הִשְׁעִ֣ינוּ 265.
הִשְׁשׁוּחֹ֣ן 264.
הִשְׁחַ֣תִּי 241.
הִשְׁחַ֣תִּי 110.
הָשְׁחָ֣ה 445.
הַשְׁחָ֣ה 110.
הַשְׁכֶּ֣ם 365.
הַשְׁנִ֣י 230.
הִשְׁפִּ֣יר 321.
הִשְׁצַ֣טְנוּ 322.
הִשִּׁ֣יב 279.
הַשִּׁ֣יל 264.
הַשְׁלִיכָ֣ה־נָּ֣א 249.
הַשְׁפִּ֣ינוּ 113.
הַשְׁפְּרִדִ֣ים 104.
הַשָּׁרִ֣י 90.
הִשְׁקִ֣מוּנִי 128.
הַשְׁקָדִ֣ים 89.
הִשְׁקִ֣ימִים 320.
הִשְׁקִ֣יף 265.
הִשְׁקִ֣יף 290.
הִשְׁקִ֣יף 319.
הִשְׁקִ֣יף 242.
הִשְׁקִ֣יף 321.
הִשְׁקִ֣יף 390.
הִשְׁקִ֣יף 241.
הִשְׁקִ֣יף 103.
הִשְׁקִ֣יף 383.
הִשְׁקִ֣יף 336.
הִשְׁקִ֣יף 149.
הַתָּה 265.
הַתְעִ֣יר 264.
הַתְעַרְתָּ 241.
הַתְרֹתָ֣ה 319.
הַתְרֹתִ֣י 315.
הַתָּוֹ֣ה 445.
הַתְעֵ֣ר 246.
הַתָּוֹ֣ה 114.
הָתְעֻנָ֣ה 177.
הַתְעִירוֹתִ֣י 315.
הֵתֵ֣ל 383.
הֵתֵ֣לָּה 113.241.
הֵתֵ֣לָּה 113.241.
הֵתֵ֣לּוּ 357.
הֵתֵ֣לּוּנִי 362.
הֵתֵ֣לָּה 242.
הֵתֵ֣לְתָּ֣ךְ 336.
הֵתֵ֣לְתֶּם 337.
הֵתֵ֣ם 219.
הֵתֵ֣מִיד 265.
הֵתֵ֣קִי 242.
הֵתֵ֣מַּדְתָּה 392.
הֵתֵ֣רִים 102.110.216.
הֵתֵ֣רְכִים 216.
הֵתֵ֣רְכָּ֣ךְ 220.
הֵתֵ֣רֵל 110.

INDEX.

וַאֲנָה 98.
וַאֲשִׁיר 429.
וַאֲפַרְדֵּךְ 370.
וַאֲפִתֵּם 370.
וַאֲפֵס 378.
וַאֲקַל 484.
וַאֲקֻם 374.
וַאֲקַרְאֵהוּ 249.
וַאֲרָא 378.
וַאֲשֵׁב 374.
וַאֲשְׁבַּע 375.
וַאֲשִׁים 375.
וַאֲתְבּוֹנֵן 374.
וּבָרְכִי 94.
וָבַהּ 227.
וּבְהֵמָה 95.
וּבִין 315.
וּבִינֵךְ 36.
וּבְמִלֹּאת 346.
וְבָנִית 245.
וְנִלְבַּלְתִּיךְ 291.
וְרִינוּם 315.
וְהַאֲרָנָה 111.
וְהוֹצֵאת 254.
וְהוֹקִיעַ 88.
וְהוֹשְׁבוֹתִים 244.
וְהָיָה 15. 370.
וְהָיִתֶם 96.
וְהִכְרִיתָה 370.

ז.

זְאֵבֵי 381.
זְהַרְהָרָה 111.
זְבַדְּךָ 429.
זָבַל 375.
זְהֲרֵהוּ 111.
זוֹצִיא 375.
זָאַל 375.
זָאַבְא 375.
זַאֲחַלְתָּה 111.
זֹאת 299.
זֶאֱחֹז 87.
זְאִישׁ 225.
זְאֵימִינָה 309.
זָאַל 299.
זָאֲכְרָה 113.
זַאֲמִלְּךָ 375.
זָאַמַר 374.
זַאֲסַפְתּוֹ 361.
זָאַעַל 379.
זָאַעַן 379.

ח.

חָאֲפַרְקוּ 254.
חָאֲפַרְקוּ 237. 254
חָאֲפַרְקוּ 438.
חֲקַקְתִּי 112.
חָשְׁוֹטַטְנָה 240.

ט.

טָאֲבָה 381.
טָאֲהַרְנָה 111.
טָאֲבַרְךָ 429.
טָאֲבַל 375.
טָאֲהֲרֵנֵהוּ 111.
טָאוֹצִיא 375.
טָאַל 375.
טָאַחְבָא 375.
טָאַחֲלָה 111.
טָאֹחֵז 299.
טָאֲחֵזוּ 87.
טָאִישׁ 225.
טָאֵימִינָה 309.
טָאֹכַל 299.
טָאֲכְרָה 113.
טָאַמְלִיךְ 375.
טָאַמַר 374.
טָאַסַּפְתּוֹ 361.
טָאַעַל 379.
טָאַעַן 379.

י.

יַאֲבִיר 265.
יַאֲבִירֵךְ 242.
יַאֲבִילִי 429.
יַאֲבִיעֵנִי 15.
יַאֲבָה 74.
יַאֲבַמָּה 389.
יַאֲבֶמֶר 383.
יַאֲפוֹת 215.
יַאֲפָלָה 137. 189.
יַאֲרִיגִים 14.
יַאֲתַחְוִיתִי 394.
יַאֲתָאוּיֵהֶם 349.
יַאֲתַפֵּשׁ 233.
יַאֲתַנְהַלְתִּי 112.
יַאֲתַנְעַשׂוּ 273.
יַאֲתַנְדַּע 309.
יַאֲתַעֲבוֹת הַגּוֹיִם 218
יַאֲתַחֲנַק 266.
יַאֲתַחַל 383.
יַאֲתָיוּ 8. 408.
יַאֲתַיטְבִי 439.
יַאֲחֵל 115.
יַאֲחֵל & יַאֲתֵל 254.
יַאֲהֹם 289.
יַאֲחֲכֵךְ 286.
יַאֲחַז 427.
יַאֲתַעֲנֵג 266.

וְהִכְרִיתָה 370.
וַהֲמִיתִיו 112.385
וְהָפַכְנוּ 115.
וְהַפֹּרְנִים 112.
וַהֲסִירֹתִי 369.
וְמַשְׁבַּרְתִּיךְ 110.
וְהַעֲלָתָה 110.
וַחֲגַרְתָּ 244.
וְחָיְתָה 96.
וְחָיוּ 420.
וְחַיֵּיתֶם 96.
וְחַפִּיתִי 370.
וַיֹּאמֶר 376.427.
וַיֹּאמֶר 29.69.
וַיֹּאמְרוּ לֹא 70.
וָאַת 380.
וַיָּבֵא 31.375.
וַיִּבָּרֵךְ 104.
וַיָּגָל 378.
וַיָּגָר 373.
וַיִּגְרְשׁוּם 361.
וַיֵּדַע 379.
וַיִּדַּעְתָּ 30.
וַיִּדְרְכוּ 439.
וַיְהִי 380.
וַיִּהְיוּ 420.
וַיְהִי 93.
וַיְהַמּוּ 115.
וַיּוֹצֵא 31.375.
וַיּוֹר 378.
וַיַּז 378.
וְיֵז 381.382.
וַיִּז 378.
וַיָּזֶד 115.
וַיִּחַר 379.
וַיָּחִי 380.
וַיָּחֵל 379.
וַיָּחֶל 431.
וַיְחַלּוּ 430.
וַיְחַלְּקֵם 238.
וַיַּחֲמֹנָה 236.
וַיַּחַן 379.
וַיְחַנֵּךְ 386.
וַיִּחַר 379.
וַיַּחֲשֹׁף 85.
וַיֵּט 378.
וַיֵּיטֶב 308.
וַיִּיחַל 378.
וַיִּיף 302.
וַיֵּיצֵא 302.
וַיִּיקַץ 303.
וַיֵּיקַר 375.
וַיֵּיטַב 302.
וַיִּיָּשֵׁם 377.
וַיִּכַּתֵּן 441.
וַיִּלַּח 315.
וַיִּלִּינוּ 115.315.
וַיָּלֶן 315.
וַיִּמַּח 377.
וַיִּמָּח 376.427.
וַיִּנָּפֵשׁ 376.
וַיִּסַּב 441.
וַיָּעָף 373.
וַיַּעַשׂ 29.
וַיֵּפֶר 378.
וַיִּצָּא 375.
וַיִּצְחָק 425.
וַיִּצָּף 71.377.
וַיִּצַּר 302.
וַיִּקְדּוּ 440.
וַיִּקְחוּ 104.
וַיָּקֶם־לָךְ 402.
וַיִּקַּץ 115.279.
וַיִּקַּשׁ 378.
וַיִּרַן 71.
וַיִּרְשֶׁם 112.
וַיִּרָא 380.
וַיִּרְאוּ 384.
וַיִּרְאוּ 418.
וַיִּרַד 382.
וַיִּרָם 373.
וַיִּשְׁאוּ 104.
וַיָּשָׁב 427.
וַיָּשָׁב 379.

א. 1610

INDEX.

וַיִּשְׁבְּ 379.
וַיֵּשַׁע 379.
וַיִּשַּׁרְנָה 236.279.
וַיִּשְׁתַּחוּ 381.
וַיִּשְׁתַּחֲווּ 381.
וַיִּתְּאוּ 383.
וַיִּתְּאוֹ 377. 383.
וַיִּתְּנֵל 104. 377.
וַיִּתּוּ 377.
וַיִּתְמַהְמָה 27.
וַיִּתְּמוּ 104. 440.
וַיִּתַּע 379.
וְתִשְׁתַּחֲוֶה 370.
וַנָּבֶל 114.
וַנָּהִי 380.
וַנַּדְּ 378.
וַנַּעֲשֶׂה 445.
וָנָשׂוּ 429.
וְנָשׂוּבָה 34. 421.
וַנָּשִׂים 441.
וְנִשְׁמְרוּ 370.
וְנִתְקַנּוּהוּ 113.
וְסָעָרָה 89.
וְעָלֵהוּ 198.
וַעֲפָרֵךְ 95.
וַעֲצֹר 87.
וְעֵרָה 244.
וַעֲשׂוּ לִי 405.
וְעָשִׂיתָ 223.
וְעָשָׂח 444.
וַפְּתַחְוַפַּח 227.
וּפִי 95.
וּפִשְׁתֶּם 112.
וָקִימָה 317.
וָרֵב וָרָם 224.
וְשָׂבֵה 90.
וְשָׂבְעָתִי 370.
וְשָׁלְשֹׁם 14.
וְשִׁמְעֵי 88.
וְשָׁפֵי 17.
וְשָׁפַלְתְּ 30.
וַתְּאַכְלֵנָה 88.
וַתֹּאַף 378.
וַתְּבוֹאֵנָה 317.
וַתִּבְז 378.
וַתִּבְקֵ 379.
וַתְּבָרֶךָ 381.
וַתִּהֵן 378.
וְתִכְקְשֵׁי 88.
וַתָּגָר 371.
וַתִּהְיֶיוֹן 88.
וַתַּהַר 379.
וַתְּזַנִי 394.
וַתְּזַרֵנִי 429.
וַתַּחַז 382.
וַתַּחַי 380.
וַתִּיקַר 304.
וַתִּירָאן 347.
וַתֵּלֶא 378.
וַתֵּלַהּ 379.
וַתֵּמֶם 378.
וַתְּנִיקֵהוּ 308.
וַתַּעַל 249.
וַתַּעֲמֹדְנָה 17.
וַתְּעַר 377.
וַתַּרְא 379.
וַתָּרֶץ 372.
וַתַּשֵּׁק 380.
וַתַּשְׁקֵן 244.

ז.

זְבֻלָה 404.
זְדוֹנִ 72.
זֶה 32.40.188.
זוּ & זו 188.
זוֹלֵלָה 154.
זוֹלְתִי 394.
זוֹלָתִ 206.
זוּרֶה 122.
זוֹרְמוּ 250.
זַכּוּ 287.
זָכוּר 258.
זַכַרְתִּי 46.
זַמֹּתִי 91.

חַמַת 150.
חָנָא 432.
חַנּוּת 349.
חִנָּךְ 435.
חָנֵנִי 360.
חָסָיָה 408.
חָסִיו 408.
חָף אֲנֹכִי 406.
חָקְכֶם 104.
חַרְנִיָּה 360.
חַרְבָּה 122.
חָרְבוּ 256.
חָרְבוֹת 179.
חָרְדוּ 248.
חָרִי 434.
חֹרִי 127.
חָרְיָהֶם 34.
חָרְלִים 116.
חֲרָפוֹת 179.
חָצוֹת 157.
חָצִיר נָגוֹת 150.
חֲצַר הַמִּשְׁכָּן 152.
חֲשִׁפִי שֵׁת 434.
חֲשִׁים 320.
חֻשִׁפִי 256.
חִתַּתַנִי 348.
טוּרִים אָבֶן 140.

חֲתַבְּתֶם 322.
חָיָה 286.
חָיִי 298.
חַיָּבִי 435.
חֲיָלִים 176.
חַיִּין 434.
חַיָּתוֹ 392.
חַפִּי 445.
חַל 383.
חֶלֶב 152.
חֶלְבְּהֵן 200.
חַלּוֹנִי 434.
חַלּוֹתִי 349.
חָלִיוֹ 156.
חֶלְכָה 410.
חַל נָא 383.
חֶלֶץ 251.
חֲלֻצָה 391.
חֲלַקְּתֶם 361.
חָם 200.
חֻמָּה 429.
חֲמוֹתִי 288.
חֻמְצָה 354.
חָמֵשׁ שָׁנִים 152.
182.
חֲמִשָּׁה אֲנָשִׁים
182.
חֲמִשִּׁיתָיו 162.

זַפּוֹתִי 91.
זְמֹרָה 390.
זְנָהָה 337.
זְעֻמָּה 113.
זָקֵן 152.
זִקְנֵי 150.
זָקַנְתִּי 424.
זָרָא 424.
זָתִים 93.

ח.

חִבַּלְתָּךְ 358.
חַגְוֵי 178.
חַד 183.
חֲוָתִים 178.
חוֹמָתַיִם 127.133.
חָזִי 434.
חֲזַק וְאֶמָּץ 259.
חֲטָאו 143.
חֲטָאִים 73.
חֹטְאִים 429.
חַטָּאת 428.
חִטִּין 434.
חַי 167.
חַיִּי 167.

INDEX.

ט

טִירִים אֶתֶן 140.
טַח 320.
טַעַת 280.

י

יְאַהֲבֵנִי 357.
יְאַהִיל 441.
יָאוּל 300.
יָאַח 299.
יֹאכַל 404.
יַאַסְרֵהוּ 111.
יַאַסְרוּם 361.
יֵאוֹת 303.
יְאֻתֵּנִי 339.
יַבְדִּילֵנִי 357.
יַבַּהֲלֵמוֹ 192.
יָבִיאוּ 103.
יַבְשֵׁהוּ 431.
יָבוֹשׁ 303. 304.
יָבֵשׁ 15. 303.
יָבֹשׁ 306. 396.
יָגָאפוּ 253.
יָגֹד 265.
יָגָה 431.
יָגֹל 404.
יָגַלַּח 263.
יָגָעוּ 303.
יָגַעְתָּ 19.
יָגֹר 440.
יָגֹרַתָּ 258.
יַדְבְּקוּ 439.
יְהוֹדִין 409.
יַהּ 431.
יְהוֹד 348.
יַהַחוּ 407.
יַהְפְּכוּ 239.
יְהָכָה 392.
יְהֻכֶּם 112.
יְהַךְ צאת 405.
יְהִי 129. 434.
יָהְיָה 109.
יָהְיוּ 199.
יְהֹם 440.
יְהֻמוּ 440.
יֹהַשׁ 250.
יְהָשִׁין 395.
יַהֲשִׁנוּךְ 88.
יַהֲשָׁנָה 391.
יְהֹב & יַהַב 306.
יְהֹדֹךְ 85.
יְהוּא 348. 444.
יְהוֹדָה 438.
יְהוֹדוֹךְ 438.
יְהוֹיָה 97.
יְהוֹן 35. 89.
יְהוֹשִׁישׁ 438.
יְהוֹשֵׁשׁ 107.
יְהִי 382.
יְהִיוּ 77.
יַהַל 301.
יְהַלְלוּ 438.
יְהַלְּמֵנִי 111.
יְהֻרְסֵם 111.
יוֹרַשְׁתִּי 250.
יוּדַק 284.
יוֹחַר 442.
יוּכְלוּ 299.
יוֹלְדָה 155.
יוֹלַדְתִּי 250.
יוֹמַיִם 160.
יוֹסִיף 258.
יוֹשְׁבֵי 395.
יוּשַׁר 441.
יוֹשִׁיבֵנִי 357.
יוֹשַׁיְבֶם 439.
יָחַד 383.
יַחְדָּיו 393.
יַחֲזִיוֹן 403.
יַחְזֵק 92.
יְחִי 382.
יְחִיוּ 77.
יְחַיֵּנוּ 338.
יְחִישָׁק 391.
יְחִתֵּן 286.

יְנַקְּפוּ 281.
יָנָשׁוּא 388.
יְסֻבְּבֻנְהוּ 387.
יַסְּבוּ 285.
יִפְרָחַ עוֹ 32.
יַפִּיד 315.
יִסַּע 263.
יַפֵּר 262.
יְסָרֵנִי 386.
יְסָרֵנִי 356.
יְסַתְּבֵל 239.
יָעֲרֵנִי 387.
יַעַרְנֻהוּ 447.
יָעֲלָעוּ 332.
יַעֲמֹדֶנָּה 236.
יַעֲנֻכָה 392.
יַעֲשׂוּ 322.
יֵעָפוּ 15.
יַעֲשֶׂה 236.
יַעֲשָׂרֻנִי 439.
יָפָה 148.
יְפִי 409.
יָפִיחַ 157.
יָפִיחַ 157.
יַפְלֵא 347.
יְפַצְפְּצֵנִי 323.
יְרַחֲמוּ 359.
יַרְחֵנִי 244.
יְרַחֲמוּהוּ 246.
יְרַחֲמֵיךְ 112. 246.
יְרַחֲמֻנִי 362.
יְרַחֲמֵנִי 14.
יַרְיְנוּ 315.
יְרַכְּסֵנוּ 447.
יִרְמָס 441.
יִמְרֹד 291.
יַם סוּף 151.
יַם הַמֶּלַח 151.
יִמַּח 383.
יָמִים 160.
יְמִימָה 389.
יְמִין 434.
יְמַצְאוּנְךָ 447.
יִמַּר 284.
יְמָרֲרֻהוּ 291.
יְנַאֲפוּ 253.
יָנֵאן 384.
יְנַאֵץ 253.
יְנַאֲצֻנִי 253.
יְנַהֲגוּ 348.
יְנוֹבֵב 322.
יְנוּחַ 281.
יָנִי 328.
יְנַצְּרוּ 281.
יְהִיתַן 286. 427.
יַחַל 284. 301.
יְחֻלָּה 346.
יְחַם 303.
יְחֻמוּ 248.
יְחַמַּתְנִי 358.
יְחֻנָּךְ 105.
יְחָרֵם 266.
יְחֻרַשׁ 425.
יְחֻשָּׁף 85.
יְחַתּוּ 282. 407.
יְחַל 380.
יְיָרֵהּ 308.
יְיַשְּׁרוּ 308.
יְיַשְּׁרֵם 431.
יַךְ 383.
יְכַבְּדֻנְנִי 386.
יַכּוּ 347.
יְכוֹנְנוּ 239.
יְכוֹנְנוּ 357.
יְכִירֻנוּ 357.
יַכָּהּ 387.
יְכֻלַּת 306. 396.
יְכַסְּמוּ 338.
יְכַסְּמוּ 193.
יְכַפֵּת 441.
יְכָתוּ 441.
יְלַבְּשֵׁם 357.

INDEX.

יַפְצִיצֵנִי 323.
יַפְרָא 347.
יִפְרְנוּ 321.
יְבָרְכֵנִי 323.
יַפְתְּ 383.
יַתְּפְ־מַרְאֶה 144.

יָצָא 433.
יָצְאוּ 248.
יְצֵאת 108.
יִצְטָרוּ 322.
יְצַפְּנוּ 406.
יְקַבְּרֵהוּ 360.
יָקוּ 383.
יִקְחֵנִי 247.
יִקְחוּ 280.
יִקַּר 304.
יִקְרָאוּ 367.
יְקָרָאֵנִי 446.
יִקְרָחָה 247.
יֵרָא 382.
יִרְאוּ 345.
יִרְאוּ 384.
יִרְאֵנִי 357.
יִרָּאֵם 328.
יָרֵב 300.
יָרֵב 382.
יִרְבּ 92.
יִרְבִּין 395.

יִרְבִּין 338.
יִרְד 383.
יִרְדֹּף 273.
יִרְוֶנּוּ 338.
יָרִין 289.
יָרִיץ 289.
יְרוּשָׁלַיִם 35. 128.
יְרוּשָׁלָיְמָה 35.
128.
יִרְפּוּ 346.
יָרֵץ 71.
יֵרֵשׁ 305.
יְרִשְׁיָהוּ 395.
יִשְׁאָבוּן 395.
יַשְׁבְּחוּנְךָ 447.
יַשְׁבִּיעֵנִי 357.
יִשְׁבְּתִי 272. 394.
יִשְׂגֵּא 347.
יִשְׂהַם 23
יִשְׂוּד 289.
יִשְׂוֶעָה 137. 489.
יְשַׂחֲרֻנְנִי 446
יִשְׂי 347.
יִשְׂיא 347.
יִשְׂיֵם 357.
יִשְׂיֵמֵם 260. 301.
יְשֻׁפּוּשׁ 408.
יִשְׁלָיִן 409.

יִשְׁמְךָ 418.
יִשֵּׁן 436.
יִשְׁנֶא 346.
יִשְׁנָא 346.
יִשְׁנוּ 387.
יְשָׁרְתוּנְךָ 447.
יִשְׁשָׂכָר 35.
יִשְׁתַּיִן 408.
יִשְׁתַּחֲוּ 438.
יִתְאַ 442. 446.
יִתְאַבְּלוּ 266.
יִתְבַּשַּׂר 438.
יִתְגַּעֲשׁוּ 273.
יִתְוַפַּח 309.
יִתְחַסָּם 290.
יִתְיַעֲצוּ 254.
יִתֹּם 441.
יִתֹּם 440.
יִתְמוֹלָלוּ 322.
יִתְנֶה 358.
יִתְנוּ 248.
יִתְנֶחָם 110.
יִתְעַב 253.
יִתְעַל 383.
יִתְעַנּוּ 438.
יִתְפֹּצְצוּ 323.
יִתְרֹצְצוּ 291.

יַאבִיר 429.

ב.

בַּאֲבִיר 429.
בַּאֲבַל־אֵם 152.
בַּאדֹנָי 96.
בַּאֹכֶל 84.
בֵּאלֹהִים 96.
בָּאֹר 214.
בָּאֳרִי 128. 443.
בְּבוּדָה 107.
בְּבַד פֶּא 152.
בִּבְבוּרָא 122.
בִּבְפֵּ 262.
בַּגְּבָרָתָה 220.
בִּדְוֵי 166.
בְּדֵי 396.
בָּהָה 282.
בֶּהוֹת 251.
בְּהַהַלְּנוֹת 228.
בְּהֻחָכֶם 228.
בָּהֶם 227.
בְּהִנְדֹּף 238. 261.
בְּהוּשׁ 321.
בְּהֻתֵּם 283.
בַּהֲתִמְךָ 286.
בְּוַמְּהֻכָּנָה 390.
בָּחוֹת 251.
כְּחָבָה 392.
בְּחַבֵּי 445.
בְּכֹחִי 404.
בִּי נָאוֹה 63.
בִּיחָרוֹן 430.
כֹּל 306.
כָּל 413.
כָּלָא 432.
כָּלָאָה 329.
כָּלְאוֹתַי 345.
כְּלֹה 197.
כְּלַהַם 385.
כְּלַהֲנָה 385.
כָּלוּ 408.
כַּלּוֹתֶיהָ 146.
כְּלִי 409.
כֵּלִים 157.
כִּלְכֶם 104.
כְּלָנָה 390.
כָּל־שֶׁפֶת 97.
כַּלַּתֵּךְ 144.
כְּמוֹ 396.
כָּמוֹהוּ 193.
כְּמוֹצְאֵת 108.
כְּנִלּוֹחֵךְ 229. 281.
כְּנָפַיִם 174.
כְּפָמִים 170.
כְּסְחוֹתֵיכֶנָּה 320.
כְּעַטָּרָה 359.
כְּפִי 396.
כְּפֶר 262.
כְּקִרְבְּכֶם 365.
כָּרִי 128.
כְּרִיתֵיהָ 162.
כַּרְמְלוֹ 166.
כָּרֵת 103.
כָּרְתָה 296.
כָּרֵת שָׁרַף 103.
כְּשֵׁף 288.
כְּתַב 42. 151.
כְּתֻבִים 145.
כְּתָנוֹת 89. 170.
כֻּתָּנוֹת 170.

ל.

לְאַבְנֵר 432.
לַאֲדִיב 442.
לְאוֹר 228.
לַאֲחוֹתֵךְ 198.
לֵאמוֹר 41. 97.
לְאֻמָּה 426.
לְאֻסּוֹר 87.
לְאֹרוּבָנִי 429.
לְבָאוֹת 156.
לְבָאִים 156.
לְבַדָּהֵן 200.
לְבַדָּנָה 390.

לְךָ 411.
לְךָ 412.
לְךָ 227.
לְכִי 192.
לָכִי 435.
לְכָלְכָנָה 385.
לְכִי 192.
לְךָ נָא 392.
לַכָּנָה 390.
לַכְרִי 128.
לֶכֶת 395.
לֶכְתּוֹ 354.
לַלְבֵּן 264.
לָלָה 305. 396.
לַמְאַהֲבִי 220.
לְמַבָּרְאשׁוֹנָה 211.
לְמַפֵּר 262.
לְמַרְתִּי 244.
לָמָּה 191.
לְמוֹ 192. 193.
לְמוֹ 396.
לְמוֹסְרֵי 154.
לְמַלְאוֹת 346. 349
לְמַעֲנוֹ 393.
לְמַעֲנֵהוּ 204.
לְמַרְבֵּה 6.
לְמִשְׁחָה 256. 391.
לְמִשְׁחָךְ 366.
לְמִשְׁפְּטִי 250.
לְמַתְּעֵב גוי 31.
לְהַרְאוֹת 333.
לַהְשׁוֹת 430.
לְהַחֲלוֹ 289.
לְהוֹשִׁיבִי 394.
לְהַפְרִיכֶם 439.
לוֹ 227.
לְחַרְשִׁיו 96.
לְחַטָּת 429.
לְחִי 409.
לֶחְיָה 88.
לְחַיֵּיהֶם 157.
לְחַיִּי 73.
לְחַיִּים 156.
לַחֲלֹק 264.
לָחֶם 258.
לְחַמְלָה 256.
לְחָנָה 432.
לְחַנְּנָהּ 251.
לְחָרֵב 217.
לְחָרֵם 226.
לְחֻתִּים 133.
לַיְאֵשׁ 253.
לַיְחַמְּנָה 386.
לֵינִי 316.
לִיסוֹד 262.
לַיַּסְרָן 386.
לִירוֹא 347.
לִישׁוּעָה 93.
לַבַּנָּה 390.
לָבוֹא 225.
לָבוּר 288.
לָבִיא 229.
לְבִיאָ 433
לָבָן 152.
לָבָשׁ 245.
לָבָרָם 288.
לָבָשׁ 107.
לַגְּאוֹנִים 69.
לְרַאֲבָה 257.
לְדָרְוֹשׁ 385.
לְדָתָנָה 390.
לְהָבוֹת 110.
לְהַגְרוֹת 228.
לְהַגְּרִים 228.
לָהֶרֶג 284.
לָהֶם 282.
לְהוֹצִיאָהוּ 353.
לְהַחֲבִיא 445.
לַהַחוֹמָה 228
לְהַט 263.
לִהְיוֹת 96.
לְהָכִיל 300.
לְהַמִּין 309.
לְהַמְּצִבֵּחַ 228.
לְהָעֵם 228.
לַהֲקָרֵמִים 228.

לְמִתָּשֵׁב גּוֹ 31.
לָנָה 247
לַנּוּ 296. 348.
לְנַחֲמֵנִי 353.
לַנְּפִיל 15. 229.
281.
לָעַד 226.
לְעַד 226.
לְעוֹלָם וָעֶד 425.
לָעוּת 288.
לַעְזֹר 87.
לְעָזְרֵנִי 353.
לְעֻמַּת 209.
לְעֻמָּתָם 206.
לֵעָנוֹת 228.
לְעֵרִי 31.
לַעֲשֹׂר 264.
לְפִי 396.
לְצֵאת 225.
לַצְּבוֹת 229.
לְצַהֵק 262.
לְצִים 31.
לְקַחָה 89.
לְקַלְלֵהוּ 386.
לָקַעַת 305.
לְקַשֵּׁשׁ 291.
לְרֹא 93.
לִרְאֹשׁ 226.
לִרְאוֹת 339.
לַרְאוֹת 229.
לִרְבִיָּה 256.
לֵרֵד 288.
לִרְדָּפֶךָ 366.
לְרַמּוֹתַנִי 353.
לְרֵשִׁי 432.
לָרֶשֶׁת 305.
לְשָׁאת 108.
לָשִׁית 229.
לְשָׁרֵךְ 103.
לָתֵת 404.
לְתִתָּן 395.

מ.

מַאיוֹת 385.
מֵאַיִן 208.
מֵאַתַּי 208.
מָאתַיִם 429.
מֵאֲתֵּךְ 205.
מְאַת שָׁנָה 182.
מִבְטָא 108.
מִבְטַחִי 165.
מִבְטָחָם 165.
מִבִּי 328.
מִבַּלְעָדַי 209.
מִבַּעֲקֵךְ 296.
מִבְצִיר 212.
מִגְבּוּרָתָם 212.
מִגְבָּלוֹת 242.
מָגֵן 152.
מְדַבֵּר 239.
מְדָנִים 178.
מְדֵי 396.
מְדִיבוֹת 429.
מִדְיָנִי 178.
מִדָּלָיו 158.
מְדָנִים 160.
מַה 189. 190.
מָה 189. 190.
מַהֲיוֹת 212.
מַהֲלָכִים 439.
מָהֵם 30.
מַהֲמַדִּים 165.
מַה־נַּחְנוּ 440.
מְהֻקְצָעוֹת 438.
מַהַר 102.
מֻהֲתָנְבוֹת 346.
מוּדַעְתָּנוּ 196.
מוֹסְרָי 154.
מֵיסָךְ 386.
מוֹצָא 438.
מוֹצָא 345.
מוֹרָאִים 384.
מוֹחֲתִי 348.
מִזְבַּח 153.
מַזֶּה 67.
מְזֻהָב שָׂבָא 32.

INDEX.

מוהב שבא 32.
מזון 242. 300.
מזמרה 137.
מזרחה 390.
מזמרות 154.
מחאך 91.
מחוט 211.
מחטו 329.
מחל 284.
מחלמים 439.
מחלקות 170.
מחלת 122.
מחמאות 212.
מחנים 148.
מחצצרים 35.
מחרון 337. 395.
מחתות 179.
מטהרו 113.
מטעמים 165.
מטרא 433.
מי 167.
מי 189. 190.
מיאתי 385.
מיגונם 212.
מיגיעו 212.
מי המרים 140.
מימי 147.
מימי 212.
מימיהם 148.
מימינים 308.
מיסדך 386.
מיראתו 354.
מירדי 305.
מירשתך 212.
מלא 345.
מלאכה 429.
מלאכים 384.
מלאככה 388.
מלאכתו 45. 429.
מלאתי 393.
מלאתים 385.
מלבושיהן 200.
מלו 345.
מלושני 394.
מלושני 394.
מלחמתי 180.
מלט 262.
מלינם 315.
מלכי 256.
מלכין 433.
מלפנו 429.
מלתי 329.
ממחים 338.
ממחרת 151.
ממך 205.
ממך 387.
ממנה 387.
ממנו 193. 204. 205. 210. 387.
מן 383.
מנאות 129.
מנה 204. 209.
מנהם 204.
מנחיכי 435.
מני & מני 204. 209.
מניות 129.
מנת כוסם 151.
מסב 290.
מסך 290.
מסית 315.
מעונה 432.
מעזרים 439.
מעטרכי 435.
מעים 157.
מענו 393.
מעיר 316.
מעמד 86.
מעצבך 211.
מפתח 153.
מפתיה 338.
מצאת 108.
מצאתם 361.
מצוה 179.
מצבה 72.
מצל 284. 290. 291.
מצפצף

נְאֻרִים 441.
נֵאֲשַׁאר 443.
נְבָאִים 261.
נָבוֹן 286.
נְבָכִים 321.
נָבָלָה 104.286.
נִבְחַי 219.
נָבְקָה 286.
נִגְאֲלוּ 273.
נְגָדָה 65.
נָגַהּ 23.
נִגְהוֹת 171.
נִגּוֹף 261.
נִגְלוֹת 238.
נִגְלִינוּ 335.
נְגִינַת 122.
נְגִינֹתָיו 87.
נִדְחָךְ 261.
נִדְמֶה 238.
נִדְרוּ 420.
נֶהֱגוּ 263.
נָהָה 282.
נֶהְפוֹךְ 260.
נוֹאֲלוּ 443.
נוגוֹת 307.
נוּגִי 307.
נוֹלַד 307.
נוֹלְדוּ 273.
נוֹטָרָה 437.
נִזְכְּרוּ 273.
מַשְׁגֶּת 29.
מַשְׁחֵתוֹ 154.
מִשְׁיחָהוּ 14.
מִשְׁכִּי 256.
מִשְׁכָּמָה 197.
מִשְׁכָּנוֹת 31.
מִשְׁנֶה 149.
מִשְׁעָן 153.
מִשְׁפַּטִי 147.
מִשְׁפְּטִי 250.
מִשְׁרַת 296.
מִשְׁתָּאָה 346.
מִשְׁתַּחֲוִיתֶם 446.
מִשְׁתַּפֵּר 239.
מֵת 320.
מֵתִי 320.
מִתְגֹּלֵל 291.
מִתְרַפְּקִים 239.
מַתָּן 151.
מִתְקוֹמָמָה 32.273.

נ.

נֹאחֲזוּ 299.
נַאֲלֵנוּ 443.
נָא 70.
נֶאֱדָרִי 393
נָאוֹת 303.
נְאֻם 102.251.
נָאָצוֹת 110.
מְצַפְצֵף 291.
מְצָרֵי 165.
מָצָתִי 328.
מִקְדָּשׁ 113.
מְקַדְּשׁוֹ 165.
מַקְהִלִים 154.
מְקִימִי 394.
מַקֵּל 153.
מְקַלְלָנִי 272.
מְקֻמוֹת 16.
מִקְנָה 197.
מִקְנַנְתִּי 272.
מִקְנֹת־בַּסְּפוֹ 144.
מִקְצֶה 212.
מִקְרֶה 149.
מִקְרֵהוּ 199.
מְרֹאוֹן 44.
מְרַאֲשֹׁתָיו 212.
מֵרֹב 211.
מִרְגָּזֵךְ 211.
מֵרָה 305.
מִרְדַּף 212.
מָרוּ בָךְ 405.
מֵרִי 409.
מִרְמוֹת 179.
מֵרֵת 103.
מַשָּׂאֲכֶם 197.
מַשָּׂנְאִי 165.

נוּפְרוּ 273. 309.
נוּקַשׁ 261.
נוֹצַר 307.
נוֹשִׁים 429.
נוֹתְנֵךְ 355.
נָזַל 114.
נֹחַ 30.
נֶחְבָּאִים 261.
נֶחְבָּה 346.
נֶחְדָּה 65.
נָחָה 392.
נִחְיֶה 34.
נָחָךְ 337.
נָחַל 440.
נַחֲלָה 137. 389.
נַחֲלֹתָ 440.
נַחַם 203. 281.
נֶחָמִים 285. 441.
נַחְנוּ 186.
נָחַר 440.
נָחַת 440.
נָחָתָה 440.
נֶחֱתוּ 282.
נַחְתּוֹם 260.
נִתְּתִים 436.
נָשָׂא 346.
נִשְׁאַל 261.
נִשְׁאַת 108.
נְשָׁאתִים 362.
נשאים 429.
נָשַׁבְנוּ 287.
נָשׁוּ 345.
נָשׁוֹא 256. 388.
נָשׁוּי 345.
נִשְׁכָּךְ 156.
נִשְׁכֵּי 436.
נִשְׁכַּחַת 437.
נִשְׁלוֹתִ 261.
נִשְׁלַחְתָּךְ 367.
נִשְׁלִיכָה 391.
נִשְׁמָה 105.
נִשְׁמוֹת 285.
נִשְׁנִי 251.
נִשְׁפַּט 439.
נִשְׁרְפָה 391.
נִשָּׂרָה 113.
נִשְׁתָּוָה 273.
נִשְׁתַּעֲה 336.
נָתַן 404.
נָתָנוּ 113. 296.
נִתָּנוּ 347.
נְתוּנִים 107. 113.
נִתְּנוּ 280.
נָתָתָה 400.
נָתַתִּי 394.

ס.

סָאַת-כֹּלֶת 145.
סִבְּכוּ 42.
סַבּוֹתָה 91.
סָבְכוּ 159.
סָבְלוּ 159.
סִגַּר 428.
סִירָה 316.
סִירֵי 320.
סַךְ 280.
סָעַד 260. 413.

ע.

עֲבָדִים 76.
עַבְדְּכֶם 90. 197.
עִבְרִיִּים 158.
עֲדוֹתָיו 434.
עֲדִי 409.
עֶדְיִי 157.
עֲדָיִים 156.
עֲדִיכֶם 206.
עַד-כָּה 190.
עֲדֶן 206.
עֲדֶנָה 206.
עוֹדֶנָּה 206.
עוֹדֶנִּי 387.
עוּגָה 107. 289.
עוֹלָה 177.

עוֹלָה 177.
עוֹלֵל 291.
עוֹלָתָה 137. 389.
עוֹנֵךְ 386.
עוֹנְבִי 435.
עוּרִי 316.
עַזָּה 5.
עֲזֻרָתָה 389.
עִטָּרָה 338.
עִי 158.
עַיִן 434.
עֲיָנוֹת 177.
עִירָה 8. 176.
עֲיָרִים 176.
עֵלֶה זֵית 149.
עֵלַיִךְ 206.
עָלַיְכִי 435.
עִלְּוֹת 154.
עַל-כַּה-שְׁוָא 191.
עַלְמוֹת 179.
עַל-פַּלְגֵי 31.
עֹלָתָה 177.
עָמְדִי 385.
עֲמוּנִיּוֹת 160.
עַמִּי 127.
עָנָךְ 415.
עָנָם 205.
עֲנָה 445.
עֹנִי 409.
עָנִיי 157.
עָנָךְ 435.
עֲנָנִי 355.
עֲקֹב 152.
עֻפָּתָה 389.
עֲצַת גּוֹיִם 151.
עַרְבוֹת 420.
עֵרוּ 286, 486.
עֶרְכָּה 100. 257.
עֶרֶל 152.
עַרְלוֹת 179.
עֲרֻמִּים 116.
עָשָׂה 333. 354.
עָשָׂהוּ 353. 357.
עֲשָׂהוּ 337. 353.
עָשׂוּ 332
עֲשָׂרָה 339.
עֲשִׂירִי 244.
עֲשִׂיתִינִי 352.
עֲשִׂיתֶם 245.
עֲשִׂיתֶן 245.
עָשָׂךְ 435.
עֲשָׂרוֹת 183.
עֶשְׂרִים 170. 182.
עָת 412.

פ.

פְּאֵרָה 49.
פַּאֲרֵךְ 355. 435.
פִּגְרוּ 252.
פַּדָּנָה 33. 390.
פּוֹרַחַת 323.
פּוֹרִיָּה 338.
פַּח 280.
פַּחֲוֹת 129.
פֻּחָם 145.
פַּחַת 280.
פִּי 150. 201.
פִּיו 201.
פִּיוֹת 149.
פִּים 149.
פִּיפִיּוֹת 149.
פֵּירוֹת 157.
פְּלֹאֵךְ 173.
פַּלַּג 262.
פְּלִילִי 128.
פַּלַּגְשִׁים 170.
פְּנִימָה 389.
פִּנָּה 145.
פַּעֲמוֹ 366.
פְּעָמַי 174.
פְּקֻדֵי 353.
פַּרְדֵּסִים 154.
פְּרוֹת 157.
פְּרִי 156.
פְּרִין 201.

INDEX.

פֶּרֶן 201.
פְּשִׁטָּה 244.
פִּשְׁתִּי 145.
פְּתָאִים 156.
פִּתְגָם 151.
פִּתְחֵיהֶן 200.
פִּתְחִי 265.
פִּתְי 411.
פְּתָיִם 156.

צ.

צְאִינָה 430.
צֵאלִים 441.
צֵאת 108.
צְדָקָה 128.
צִדְקָתוֹ 147.
צַדִּקֵנִי 386.
צַדִּקְתֶּךָ 396.
צַוָּאתִי 384.
צַוֹּאתַי 44.
צַוֹּאתֵיכֶם 384.
צַוִּיתִיךָ 360.
צִוָּנוּ 435.
צוּפָיְהָ 338.
צוֹר 280.
צָרְרֵם 44. 384.
צוֹרֵם 145.
צְוָתָה 359.
צִי 158.
צְלָלֵי 89.
צְלָלָה 155.
צַלְצַלִּים 189.
צָמַח 345.
צִמְּתֻנִי 189. 363.
צִנְאֲכֶם 443.
צָפוֹ 332.
צְפָרִים 159.
צַק 280.
צָקוּן 306.
צָקָה 280.
צָרָה 137.
צֹרִי 409.
צָרְחוּ 144.

ק.

קָאם 443.
קָאמְיָא 443.
קָבָה 286. 289.
קֹבֶל 243.
קָבְנוּ 104. 388.
קִבְּנוּ 238. 432.
קִבָּצָה 252.
קִבְּחוּ 361.
קָדְקֹד 159.
קַדְמֹנִי 128.
קְדֹשִׁים 171.
קָהָה 282.
קוּיוּ 348.
קוֹבָה 445.
קוֹבֵם 163.
קוֹם 320.
קוֹנֵנוּ 388.
קוֹן חוֹזִי 63.
קוֹץ 280. 281.
קוֹחֵם 281.
קוֹחֲנָה 386.
קוֹחֲנוּ 386.
קוֹתֵת 280. 395.
קוֹתֵת 395. 416.
קוֹטֵבְךָ 159. 172.
קוֹטַנְתָּה 115.
קוֹטַנְתִּי 258.
קוֹיִם 322.
קוֹמֲנִי 196.
קוֹלְכֶם 197.
קוֹלֶלֶת 89.
קוֹם 321.
קוֹן 153.
קוֹנֶה 333.
קוֹנְצִי 431.
קוֹסְמִי 256.
קוֹץ 305.
קִפְּדָה 137. 389.
קִצּוּחַ 129.
קִצּוּי 169.

INDEX.

קְצֵוֵי 169.
קְצָפֵי 174.
קָצְפְּךָ 174.
קָצְרָךְ 365.
קְרָאוּת 346.
קְרָאִים 429.
קִרְאֵךְ 355.
קָרְאוּ 244. 430.
קָרְאֵן 244.
קְרָאָנָה 386.
קְרָאת 444.
קִרְבוּ 32.
קִרְבָּנָה 197. 390.
קִרְבָּתָם 354.
קִרְהֵמוֹ 116.
קִרְחָא 433.
קִרְנַיִם 174.
קְשׁוֹת 129.
קִשְׁטָם 168.

ר

רְאֵה 346.
רְאֵה 333.
רְאֵה 445.
רָאוּ 333.
רָאוּ 103.
רַאֲוָה 339.
רַאֲוָת 333.
רָאֻמָה 443.
רָאמוֹת 443.
רַאֲשׁוֹתַי 133. 162
רְאֻבֵן 352.
רֹאשׁ 103.
רְאשִׁין 160.
רָאשִׁים 160.
רַאתָה 336.
רַבָּבוֹת 89.
רַבָּה 333.
רַבּוּ 286.
רִבּוּ 288.
רַבִּי 106.
רִבְעֵיהֶן 193.
רַבַּתִי 393.
רַגְזָה 244.
רַגְלֵךְ 147.
רַד 306.
רֵד 304.
רֵדֶת 395.
רָהָה 282.
רְחַץ 102. 254.
רַחֲמוֹ 147.
רְטַפֵּשׁ 89. 274.
רִיבוֹת 315.
רֵים 8.
רָךְ 103.
רַכּוּ 286.
רְמוּ 288.
רְמֵנִי 128.
רָנִי 106. 287.
רָע 103.
רָעָה 149.
רֹעִי 128.
רָעֲתִי 435.
רָפָא 345.
רְפָא 345.
רְפָאָה 249.
רֵץ 321.
רָצִיתִי 346.
רָצִין 434.
רֵשׁ & רַשׁ 305.

ש

שָׂא 280.
שְׂאוּ 420.
שָׂאתָךְ 366.
שְׂאֵלָתָם 112.
שְׂאֵת 441.
שְׂאֵר 151.
שְׂאֵת 280.
שְׂאֵת 108.
שָׂאתָה 213.
שָׂבַךְ 156.
שִׂבְכָה 256.
שִׂבְלִים 89.

INDEX.

שְׁלֹשָׁה שַׁבָּתִים 181.
שֶׁלִּשְׁלֹמָה 134.
שָׁלָחַךְ 429.
שָׁם 412.
שָׁמוּ 316.
שָׁמוּ 106.
שָׁמוֹת 349.
שִׁמוֹת 155.
שְׁמָחוֹת 179.
שִׂמַּחְתַּנִי 361.
שָׁמְנוּ 424.
שָׁמֵךְ 423.
שָׁמֵשׁ 258.
שִׁמַּע 259. 424.
שְׁמָעָה 92.
שִׁמְעִי לִי 32.
שִׁמְעוֹן 19. 244.
שְׁמַעְנָה 386.
שָׁמַעְתָּ 29.
שָׁמְרָה 355. 391.
שְׁמָרָה 355.
שָׁנָא 433.
שְׁנֹאת 346.
שְׁנַיִם חֲדָשִׁים 181.
שְׁנַיִם 147. 182.
שְׁנֹתַי 30.
שַׁפִּיר 405.
שְׁעִירָה 142.
שְׁעָרִים 178.
שׁוֹקֵקָה 155.
שְׁוָרִים 178.
שׁוּשַׁתִּי 250. 336.
שָׁחוּ 286.
שִׁחֲחָךְ 251.
שֶׁיִּהְיוּ 149.
שַׁיִּן 149. 199.
שִׁים 316. 321.
שִׁינֵיהֶם 34.
שִׁית 315.
שִׁיתוּ 176.
שְׁכָבָה 256.
שְׁכִינִיכִי 436.
שֶׁכָּלַם 193.
שְׁכַנְתִּי 272.
שֶׁל 280.
שֵׁל 134.
שַׁלֵּו בָּהּ 63.
שַׁלְוִים 164.
שָׁלוֹם 223.
שַׁלוֹחַ 287.
שָׁלַוְתִּי 298. 336.
שִׁלַּח 263. 428.
שָׁלַח 259.
שַׁלָּמָה 213.
שָׁלִישִׁים 73.
שְׁלִישִׁתַּיִן 196.
שְׁלֹשִׁים 89. 170.
שָׁבַע 168.
שָׁבְעִים 73.
שִׂבְעִים 170.
שִׂבְעָנָה 183. 388.
שִׂבְעָתַיִם 183.
שִׂבְעָתָם 183.
שִׁבֵּר 263.
שִׁבְרַת 140.
שָׁבַת 437.
שַׁבָּתָ 315.
שַׁבְתִּי 306.
שַׁבָּתָם 313.
שָׁדְדוּ 256.
שָׁדָה 199.
שָׂדַיִם 163.
שַׁדַּךְ 149.
שֶׁהֲבִיאתִי 319.
שְׁהוּא 213.
שְׁהֵם 213.
שֶׁה עִזִּים 149.
שׁוֹא 280.
שׁוּב 306.
שׁוּבָה 317.
שׁוּבִי 317.
שׁוּכָה 145.
שׁוֹלַחַךְ 154.
שׁוֹמְמִים 154. 391.

תְּבָעֵיון 408.
תְּבַשֵּׁנִי 386.
תִּבָּקֵשׁוּ 104.
תְּבֹרַחוּ 88.
תְּבָרְכֵנִי 386.
תִּנָּבְּהֵינָה 245.
הִגָּיון 338.
תְּגַלֶּה 445.
תְּגַלְּנָה 42. 317.
תַּגְמוּלוֹהִי 436.
תִּדָּבְקֵון 395. 407.
423.
תְּדַבֵּרְנָה 246.
תִּדְבָּאוּנִי 447.
תִּדְמְיוּנִי 338.
תִּדְשָׁא 420.
תְּהֶיָה 445.
תְּהִיֶּינָה 317.
תְּהַלַּךְ 86.
תְּהִלָּתֵיךְ 410.
תְּהֻלֶּה 408.
תּוֹכְחָנָה 385.
תּוֹכִיחֵךְ 363.
תּוֹכְכִי 435.
תּוֹלֶדֶת 16. 128.
תּוֹמִיךְ 258.
תּוֹמְרוּ 299.
תּוֹסְפִי 30.
תּוֹפֶרֶת 299.
שְׁתֵּי 66.
שְׁתַּיִם 66.
שְׁתַּיִם 147.

ת

תְּאֵבָה 299.
תְּאֻהָבוּן 408. 438.
תֵּאָחֵז 299.
תַּאֲטֵר 87.
תְּאָכְלֶהָ 250. 430
תֹּאכְלוּ 41.
תַּאֲמִינוּ 309.
תְּאֻמָנָה 296. 426.
תֹּאמִינוּן 309.
תַּאֲסְפִי 111.
תֵּאָרוֹ 173.
תֵּאתָא 442.
תָּבֹא 446.
תָּבֹאָה 391.
תְּבוֹאֵינָה 317.
תְּבוֹאֵינָה 317.
תְּבוֹאֻתָה 391.
תָּבוֹאתִי 273.
תְּבוֹאֻתֵךְ 391.
תֵּבוּשִׁי 314.
תִּבְטְחוּ 248.
תָּבִיאוּ 103.
שְׁעִירָה 142.
שָׁעְרָה 175.
שָׁפָט 258.
שִׁפְטָה 250.
שָׁפָטִים 160.
שָׁפִי 17.
שָׁפְכָה 247.
שִׁפְנִים 116.
שִׁפְתוֹתֵיךְ 146.
שִׂפָּחִים 144.
שַׁק 280.
שִׁקֵּץ 262.
שִׁקַּמְתִּי 213.
שִׁקָּתוֹת 171.
שְׂרָאשַׁי 103.
שָׂרַי 434.
שָׂרִיגִם 14.
שְׂרִיחֵךְ 410. 429.
שָׁתֵךְ 103.
שַׂרְכֶם 71.
שֹׂרֵשׁ 250.
שָׂרָשָׁיו 171.
שָׂרְתִי 144. 393.
שִׁשִּׁין 72.
שֵׁשִׁי 394.
שַׁחוּ 320.
שָׁחוּל 259.
שְׁחוֹת 333.
שָׁתִי 316.

INDEX.

תַּצִּיתִי 265.
תְּצַלֶּנָה 440.
תְּצַלֶּנָה 288.
תְּקַבְּנִי 89.
תַּקַּל 254.
תְּקָרְבִי 248.
תִּרְאֶה 445.
תִּרְאֶהוּ 358.
תִּרְאֶינָה 336.
תִּרְאֶינִי 357.
תִּרַגַּלְתִּי 236.
תָּרוּ 316.
תָּרִיץ 300.
תִּרַמְסֶנָּה 426.
תִּרְעֶה 391.
תִּרְפֶּינָה 345.
תֵּרֵץ 289.
תִּרְצָה 22.
תְּשָׁאוּן 408.
תָּשֹׁב נָא 71.
תְּשׁוֹמֵם 239.
תָּשִׁי 383. 409.
תְּשַׁכְּנָה 296.
תָּשֻׂם 304.
תִּשְׁמַע 266.
תְּשַׁמְּרֵם 260.
תִּשָּׁנֶה 328.
תֵּשֵׁב 168.
תְּמָצֶאינָה 346.
תַּמֵּר 441.
תֵּן 280.
תְּנַדּוֹף 281.
תְּנָה 280.
תֶּנֶה 386.
תְּנַצַּרְכָּה 281.
תִּנַּשֵּׂא 239.
תְּסַכֶּינָה 287.
תָּעֲבְדֵם 82.
תַּעֲבוּרִי 260.
תַּעֲבֹרוּ 406.
תַּעֲגֶנָה 114.
תָּעִז 249.
תַּעֻנֶּה 336.
תַּעֻפֶּה 391.
תֵּעָצֵר 262.
תַּעֲשֶׂה 445.
תַּעֲשִׂין 395.
תַּעֲשֶׂנָה 336.
תַּעֲשֶׂרֶנָּה 439.
תִּפְאַר 253.
תִּפְאַרְתֵּךְ 180.
תְּפוּצוֹתֵיכֶם 199.
תְּפוּצֶינָה 318.
תִּפְהוּ 347.
תֵּפֶר 318.
תִּפֹּל 299.
תּוֹתַר 307.
תַּחַל 442.
תַּחַר 442.
תַּחַז 382.
תַּחְיֶה 420.
תַּחֲלוּאֶיכִי 435.
תְּחַלְלֶנָה 246.
תַּחְמְרָה 355.
תַּחְגֶּה 86.
תַּחְרָא 432.
תַּחְשְׁבֶנִי 363.
תַּחַת 281.
תַּחְתֶּיהָ 159.
תַּחְתֵּנִי 204.
תֵּיטֶבָה 385.
תִּירָאוּן 395.
תֵּירָאוּן 347.
תִּישַׁכְנָה 304.
הַכְלָה 346.
תְּכַפֶּה 239.
תַּלְאוּם 347.
תַּלְבַּשְׁן 244.
תֵּלֵךְ 156.
תָּם 282.
תְּמוּהָנָה 317. 318.
תָּמִישׁ 17.
תַּמְנוּ 105. 431.

INDEX.

תשע	168.	תהה	281.	תחכם	239.
תשעים	170.	תחתר	377.	תחן	395.
תשקץ	224.	תיתי	106.	תחנחל	110.
תה	280. 396.	תם	441.	תחפל	439.
תתבר	439.	תקם	289.	תחצב	431.

FINIS.

DEBRECZENI [illegible] KÖNYVTÁR
1877-1953

4

30-

751114

751114

751114